

ဒီဃနိကာယ်
မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

- ၁ - မဟာပဒါနသုတ်
- ၂ - မဟာနိဒါနသုတ်
- ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်
- ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ်
- ၅ - ဇနဝသဘသုတ်
- ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်
- ၇ - မဟာသမယသုတ်
- ၈ - သက္ကပဉ္စသုတ်
- ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်
- ၁၀ - ပါယာသိသုတ်

ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁ - မဟာပဒါနသုတ်

ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်နှင့် စပ်သော စကား
ဘုရားလောင်း မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ဆင်းခြင်း
သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာ
ဝိပဿီ အမည်မှည့်ခြင်း
သူအိုယောက်ျား
သူနာယောက်ျား
သူသေယောက်ျား
ရဟန်း
ဘုရားလောင်း ရဟန်းပြုတော်မူခန်း
ဘုရားလောင်း၏ နှလုံးသွင်းခြင်း
ဗြဟ္မာတောင်းပန်ခြင်း
အဂ္ဂသာဝကအစုံ
လူအပေါင်းတို့ ရဟန်းပြုကြခြင်း
ရှေးဦးပြုသော ရဟန်းတို့၏ တရားထူးကိုရခြင်း
ဒေသစာရီလှည့်လည်ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်း
ဗြဟ္မာတို့လျှောက်ထားခြင်း

၂ - မဟာနိဒါနသုတ်

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်
အတ္တပညတ်
နအတ္တပညတ်

=== မဟာဝဂ်ပါဠိတော် ===

၂ - မဟာနိဒါနသုတ်

အတ္တကို ရှုခြင်း

ဝိညာဏဌိတိ ခုနစ်ပါး

ဝိမောက္ခ ရှစ်ပါး

၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ပဌမအခန်း

မင်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

ရဟန်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

ဒုတိယ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

တတိယ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

စတုတ္ထ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

ပဉ္စမ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

ရဟန်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခြောက်ပါး

အသျှင်သာရိပုတြာ ရဲရင့်သော စကားကို ဆိုခြင်း

သီလပျက်စီးသူ၏ အပြစ်

သီလရှိသူ၏ အကျိုး

ပါဏုလိပုတ်ပြည် တည်ခြင်း

အရိယသစ္စာ လေးပါး

ပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိ အထက်မဂ်လျှင် လားရာရှိသူ

ဓမ္မဒါသ ဓမ္မပရိယာယ ကြေးမုံတရား

အမ္မပါလီ ပြည့်တန်ဆာမ

ဝေဠုဝရွာ၌ ဝါဆိုတော်မူခြင်း

နိမိတ် အရိပ်အရောင် ပြတော်မူခြင်း

မာရ်နတ် တောင်းပန်ခြင်း

အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူခြင်း

မြေကြီး လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း

=== မဟာဝဂ်ပါဠိတော် ===

၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်

ငလျင်လှုပ်ခြင်း အကြောင်း ရှစ်ပါး

ပရိသတ် ရှစ်ပါး

အဘိဘာယတန ရှစ်ပါး

လွတ်လပ်ခြင်း ‘ဝိမောက္ခ’ တရား ရှစ်ပါး

အသျှင်အာနန္ဒာ လျှောက်ထား တောင်းပန်ခြင်း

သာသနာအရှည် တည်တံ့ရေး သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး

ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့ ပြန်ကြည့်တော်မူခြင်း

မဟာပဒေသ လေးပါး

စုန္ဒပန်းထိမ်သည် ဝတ္ထု

သီးခြား ဂါထာများ

သောက်ရေဆောင်စေတော်မူခြင်း

ပုတ္တုသ မလ္လမင်းသား အကြောင်း

သီးခြားဂါထာ ၊ ဂါထာများ

အင်ကြင်းပင်အစုံ

ဥပဝါဏမထေရ်

သံဝေဂ ရစေတတ်သော ဌာနလေးပါး

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ မေးခွန်း

စေတီထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ အံ့ဖွယ်လေးပါး

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ အံ့ဖွယ်ဂုဏ်လေးပါး

စကြဝတေးမင်း၏ အံ့ဖွယ်ဂုဏ်လေးပါး

မဟာသုဒဿနသုတ်ကို ဟောတော်မူခြင်း

မလ္လမင်းတို့ ရှိခိုးခြင်း

သုဘဒ်ပရိပိုဇ် ဝတ္ထု

မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံးစကားတော်

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို ပူဇော်ခြင်း

မဟာကဿပ မထေရ် ဝတ္ထု

ဓာတ်တော်စေတီကို ပူဇော်ခြင်း

=== မဟာဝဂ်ပါဠိတော် ===

၄ - မဟာသုဒဿနသုတ်

ကုသာဝတီနေပြည်တော်

စကြာရတနာ

ဆင်ရတနာ

မြင်းရတနာ

ပတ္တမြားရတနာ

မိဖုရားရတနာ

သူဌေးရတနာ

သားကြီးရတနာ

တန်ခိုးလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

ဓမ္မပြာသာဒ်နှင့် ဓမ္မရေကန်

ဈာန်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း

မြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် စသည်

သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကြီး ခစားခြင်း

ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားတော်မူခြင်း

၅ - ဇနဝသဘသုတ်

နာတိက ရွာသားတို့၏ အမေးကို ဖြေတော်မူခြင်း

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ သွယ်ဝိုက်သော စကား

ဇနဝသဘနတ်သား

နတ်သဘင်

သနင်္ကမာရ ဗြဟ္မာမင်း အကြောင်း

ပွားများအပ်ပြီးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ရှိသူ

သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး

သမာဓိ၏ အခြံအရံ ခုနစ်ပါး

=== မဟာဝဂ်ပါဠိတော် ===

၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်

နတ်သဘင်
မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောဂုဏ် ရှစ်ပါး
သနင်္ကမာရ ဗြဟ္မာမင်း အကြောင်း
မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောဂုဏ် ရှစ်ပါး
ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ဝတ္ထု
မဟာဂေါဝိန္ဒ ဝတ္ထု
မင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေခြင်း
ကျော်စောသတင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ခြင်း
ဗြဟ္မာမင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း
ရေဏုမင်းကို လျှောက်ထားခြင်း
မင်းခြောက်ပါးတို့ကို လျှောက်ထားခြင်း
ပုဏ္ဏား သူဌေး စသည်တို့အား ပြောကြားခြင်း
မယားတို့ကို ပြောကြားခြင်း
မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ရဟန်းပြုခြင်း

၇ - မဟာသမယသုတ်

နတ်အစည်းအဝေး

၈ - သက္ကပဉ္စသုတ်

ပဉ္စသီခ နတ်သား၏ သီချင်းဂါထာ
သိကြားမင်း ချဉ်းကပ်ခြင်း
ဂေါပကနတ်သား ဝတ္ထု
ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း
ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလ
ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလ
ဝမ်းမြောက်မှုကို ရဖူးခြင်း

=== မဟာဝဂ်ပါဠိတော် ===

၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်

အကျဉ်းချုပ်

၁ - ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရှုဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

၂ - ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

၃ - သတိသမ္ပဇဉ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

၄ - စက်ဆုပ်ဖွယ်ဟု နှလုံးသွင်းခြင်း အပိုင်း

၅ - ဓာတ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း အပိုင်း

၆ - သူသေကောင် ကိုးမျိုးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

ဝေဒနာကို ဆင်ခြင်ခြင်း ကိုးပါး

စိတ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး

သဘောတရားကို ဆင်ခြင်ခြင်း ငါးပါး

နိဝရဏတရားငါးပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

ခန္ဓာငါးပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

အာယတနတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

ဗောဇ္ဈင်္ဂဒုနစ်ပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

သစ္စာလေးပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

ဒုက္ခ အရိယသစ္စာ

ဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာ

ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာ

ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စာ

=== မဟာဝဂ်ပါဠိတော် ===

၁၀ - ပါယာသိသုတ်

ပါယာသိမြို့စား ဝတ္ထု
 ကံ-ကံ၏ အကျိုးမရှိ ဟူသော အယူ
 လ နေ ဥပမာ
 ခိုးသူ ဥပမာ
 မစင်တွင်း၌ နှစ်မြုပ်သော ယောက်ျား ဥပမာ
 တာဝတိံသာနတ် ဥပမာ
 ဝမ်းတွင်း ကန်းသော ယောက်ျား ဥပမာ
 ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပုဏ္ဏားမ ဥပမာ
 အိပ်မက် ဥပမာ
 ရဲရဲညီသော သံတွေခဲ ဥပမာ
 ခရုသင်းမှုတ်သော ယောက်ျား ဥပမာ
 မီးကို လုပ်ကျွေးသော ရသေ့ ဥပမာ
 လှည်းမှူးကြီး နှစ်ယောက် ဥပမာ
 မစင်ထုပ်ဆောင်သူ ဥပမာ
 အန်ကစားသူ ဥပမာ
 ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ယူသူ ဥပမာ
 သရဏဂုံကို ဆောက်တည်ခြင်း
 ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို ပြဆိုရာ
 ဥတ္တရလူလင် ဝတ္ထု
 ပါယာသိနတ်သား ဝတ္ထု

မဟာဝဂ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန်

မာတိကာ ပြီး၏။

ဒီဃနိကာယ်

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

မြန်မာပြန်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်နှင့် စပ်သောစကား

နိဒါန်း

၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အရံဖြစ်သော ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ဝယ် ရေခံတက်ပင်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခဲ၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ရေခံတက်ပင် တန်ဆောင်းဝန်း၌ များစွာသော ရဟန်းတို့ စုဝေးနေထိုင်ကြရာတွင် “ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်သည် ဤသို့သဘောရှိ၏။ ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်သည် ဤသို့သဘောရှိ၏” ဟု ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်နှင့် စပ်သော စကားသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

၂။ ထိုရဟန်းတို့ ဤသို့ ပြောဆိုနေသည်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏နားထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ နားနှင့် တူသော (ဒိဗ္ဗသောတ) ဉာဏ်ဖြင့် ကြားသိတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နေရာမှ ထတော်မူ၍ ရေခံတက်ပင် တန်ဆောင်းဝန်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူလျက် ရဟန်းတို့အား (ဤသို့) မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ယခုအခါ အဘယ်စကားဖြင့် စုဝေးထိုင်နေကုန်သနည်း၊ သင်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကားသည်ကား အဘယ်နည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏ -

“အသျှင်ဘုရား ဆွမ်းခံရာမှ ဖဲခဲ၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဤရေခံတက်ပင် တန်ဆောင်းဝန်း၌ အကျွန်ုပ်တို့ စုဝေးထိုင်နေကြရာတွင် ‘ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်သည် ဤသို့သဘောရှိ၏။ ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်သည် ဤသို့သဘောရှိ၏’ ဟု ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်နှင့် စပ်လျဉ်းသော စကားသည် ဖြစ်ပေါ်ပါ၏။ ဤသည်ကား အကျွန်ုပ်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကားဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကြွတော်မူ လာပါသည် အသျှင်ဘုရား” ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

၃။ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်နှင့် စပ်သော စကားကို နာလိုကုန်သလောဟု (မိန့်တော်မူရာ) -

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် အဂ္ဂိဒတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဝိသာခါမည်သော ပုဏ္ဏားမပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ခေမမည်သော မင်းသည် (အုပ်စိုးလျက်) ရှိ၏။ ခေမမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ခေမဝတီမည်သောမြို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကောဏာဂုံမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ယညဒတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဥတ္တရာမည်သော ပုဏ္ဏားမပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ သောဘမည်သော မင်းသည် (အုပ်စိုးလျက်) ရှိ၏။ သောဘမင်း၏ နေပြည်တော်သည် သောဘဝတီမည်သော မြို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗြဟ္မဒတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဓနဝတီမည်သော ပုဏ္ဏားမပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ကိကီမည်သော မင်းသည် (အုပ်စိုးလျက်) ရှိ၏။ ကိကီမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗာရာဏသီမည်သော မြို့ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ယခုအခါ ငါဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် သုဒ္ဓေါဒနမင်းပေတည်း။ မယ်တော်သည် မာယာမိဖုရား ပေတည်း။ နေပြည်တော်သည် ကပိလဝတ္ထုမည်သော မြို့ပေတည်းဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားစကား) ကို ဟောတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားစကား) ကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထ၍ ကျောင်းတော်သို့ ဝင်တော်မူ၏။

၁၃။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူ၍ မကြာမီ ထိုရဟန်းတို့အား ဤအကြားစကား သည် ဖြစ်ပေါ်ပြန်၏-

“ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏ အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ ငါ့သျှင်တို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ ယင်းသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို ‘ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ် ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း’ ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အသက် အတိုင်းအရှည် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံ အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝက အစည်းအဝေး အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။

ငါ့သျှင်တို့ အသို့နည်း၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီး ကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး ကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို ‘ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း’ ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင် ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။

အသက် အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်းအောက် မေ့နိုင်ပါပေ၏။

ဤသို့ အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည် အောက်မေ့နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်ကို မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင်ပင် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိထားခြင်းကြောင့်လေလော။ သို့မဟုတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီး ကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို ‘ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း’ ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အသက် အတိုင်းအရှည် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင် ပါပေ၏။ သာဝက အစုံအားဖြင့် လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ သာဝက အစည်းအဝေး အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ ဤသို့ အောက်မေ့ နိုင်ခြင်းသည် ထိုအကြောင်းအရာကို နတ် (ဗြဟ္မာ) တို့က မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား ကြ သောကြောင့် လေလော” ဟု (အကြားစကားသည် ဖြစ်ပေါ်ပြန်၏)။

ထိုရဟန်းတို့၏ ဤအကြားစကားသည်လည်း မပြီးပြတ်သေး။

၁၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန် ကိန်းအောင်းနေရာမှ ထတော်မူ၍ ရေခဲတက်ပင် တန်ဆောင်းဝန်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူလျက် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ -

“ရဟန်းတို့ ယခုအခါ အဘယ်စကားဖြင့် စုဝေးထိုင်နေကုန်သနည်း။ သင်တို့၏ မပြီးသေးသော အကြားစကားသည်ကား အဘယ်နည်း”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏။

“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ကြွသွားတော်မူ၍ မကြာမီပင် ဤအကြားစကား ဖြစ်ပေါ်ပြန်ပါသည်။ ငါ့သျှင်တို့ မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏ အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ။ ငါ့သျှင်တို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ။ သံသရာချဲ့ တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို ‘ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သောလွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း’ ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင် ပါပေ၏။ အသက်အတိုင်းအရှည် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံ အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစည်းအဝေးအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ ငါ့သျှင်တို့ အသို့နည်း။ မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့ တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီး ကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး ကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို ‘ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော

လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း’ ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အမည် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ အသက် အတိုင်း အရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံ အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝက အစည်းအဝေး အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။

ဤအောက်မေ့နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်ကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင်ပင် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိထားခြင်းကြောင့် လေလော၊ သို့မဟုတ် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွတ်မြောက်ပြီး ကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို ‘ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သောပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း’ ဇာတ်အားဖြင့် လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစုံ အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပါပေ၏။ သာဝကအစည်းအဝေး အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်ပါပေ၏။ ‘ဤသို့ အောက် မေ့နိုင်ခြင်းသည် ထိုအကြောင်းအရာများကို နတ်(ဗြဟ္မာ) တို့ကမြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား ကြသောကြောင့် လေလော’ ဟု ဤ အကြား စကား သည် ဖြစ်ပေါ်ပြန်ပါသည်။

ဤသည်ပင် အကျွန်ုပ်တို့၏ မပြီးပြတ်သေးသော အကြားစကားဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ကြွရောက်တော်မူလာပါသည် အသျှင်ဘုရား” ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

၁၅။ ရဟန်းတို့ မြတ်စွာဘုရားသည် အောက်မေ့နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်ကို ကိုယ်တိုင်ပင် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိထားသောကြောင့် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီး ကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု ပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို “ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ သော ပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း” ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အမည် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အသက် အတိုင်းအရှည် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ သာဝကအစုံအား ဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ သာဝက အစည်းအဝေး အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ နတ် (ဗြဟ္မာ) တို့ သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား ထို အကြောင်းအရာများကို လျှောက်ထားကုန်၏။ ယင်းသို့ လျှောက်ထား ကြသောကြောင့်လည်း မြတ်စွာ ဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ် ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွတ်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုပြီးကုန်သော ရှေးဘုရား တို့ကို ‘ဤသို့သော ဇာတ် ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိ ကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ် ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရား ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာ ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း’ ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အမည် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်၏။ အသက် အတိုင်းအရှည် အားဖြင့်လည်း

အောက်မေ့နိုင်၏။ သာဝက အစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်၏။ သာဝက အစည်းအဝေး အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့ နိုင်၏။

ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်နှင့်စပ်၍ ထို့ထက်ကျယ်ပြန့်သော တရားစကားကို နာလိုကုန်သလော ဟု မိန့်တော်မူသော်-

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား- မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်နှင့်စပ်၍ ထို့ထက်ကျယ်ပြန့်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူရန် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား - မြတ်စွာဘုရားသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်နှင့် စပ်၍ ထို့ထက်ကျယ်ပြန့်သော တရားစကားကို ဟောကြားတော်မူရန် အချိန်ဖြစ်ပါသည်။ ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ (စကားတော် ကို) နာကြား၍ ဆောင်ထား ကြပါလိမ့်မည် ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် နာကြားကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဟောကြားပေအံ့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“ကောင်းပါပြီ မြတ်စွာဘုရား” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏ -

၁၆။ ရဟန်းတို့ ဤ(ကမ္ဘာ) မှ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့် ကောဏ္ဍည (အနွယ်) ဖြစ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်ရှစ်သောင်း ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကိုခံတော် မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သဒ္ဓတပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂ သာဝက) အစုံသည် ခဏ္ဍနှင့်တိဿ မည်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝက အစည်း အဝေးတို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်းခြောက် သောင်းရှစ်ထောင် ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်း ရှိ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝက အစည်းအဝေး ၌ ရဟန်းရှစ်သောင်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံး စုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်း ပါဝင်ကုန်သော သာဝကအစည်းအဝေးတို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။ ရဟန်း တို့ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား ၏ အလုပ်အကျွေး အသောကမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗန္ဓုမာမည်သော မင်းပေတည်း။ မယ်တော်သည် ဗန္ဓုမတီ မည်သော မိဖုရားပေတည်း။ ဗန္ဓုမာမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗန္ဓုမတီ မည်သော မြို့ပေတည်း။

- ၁။ အကြားစကားဟူသည် ကမ္မဋ္ဌာန်းနုလုံးသွင်းခြင်း စာသင်ခြင်း စသည်တို့၏ အကြား၌ဖြစ်သော အလွတ်စကား (ဗြဟ္မဇာလသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ)၊ ငါဘုရားမလာမီ အကြား၌ဖြစ်သော စကား (ပေါဋ္ဌပါဒသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ)။
- ၂။ ဤသင်္ချာအရေအတွက်သည် အပိုဒ် ၈၃-၌ ထင်ရှားလတ္တံ့။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ဘုရားလောင်း မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ဆင်းခြင်း

၁၇။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်၏။ ဤကား ဤ (မယ်တော်ဝမ်းသို့သက်ရာ) ၌ ဓမ္မတာတည်း။ (၁)

၁၈။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်သော အခါနတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွသော (နတ်) လောကနှင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့် တကွသော လူ့လောက၌ မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏ အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ဟင်းလင်းဖြစ်ကုန်သော ထောက်တည်ရာ မရှိကုန်သော မိုက်ကုန်သော မှောင်မဲကုန်သော လောကန္တရိတ် (ငရဲ) တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်း (ငရဲ) တို့၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့သော်မှလည်း ထွန်းလင်းခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ထို (ငရဲ) တို့၌လည်း မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ထို (ငရဲ) တို့၌ ဖြစ်နေကြရကုန်သော သတ္တဝါ တို့သည်လည်း “အချင်းတို့ ဤ (ငရဲ) ၌ ကျရောက်နေသော အခြားသတ္တဝါတို့သည်လည်း ရှိကြပါသေး တကား” ဟု ထိုအလင်းရောင်ဖြင့် အချင်းချင်း မြင်သိကြကုန်၏။ တစ်သောင်းသော ဤလောကဓာတ် သည်လည်း တုန်လှုပ်၏။ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏။ သွက်သွက်ခါတုန်လှုပ်၏။ မနှိုင်းရှည့် နိုင်သော ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည်လည်း နတ်တို့၏ အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကိုကျော်လွန်၍ လောက၌ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၂)

၁၉။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းနှင့် ဘုရား လောင်း မယ်တော်ကို လူဖြစ်စေ၊ နတ်ဘီလူးဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မညှဉ်းဆဲနိုင်စေခြင်းငှါ နတ်သား လေးယောက်တို့သည် အရပ်လေးမျက်နှာ၌ စောင့်ရန် ကပ်ရောက်ကုန်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၃)

၂၀။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်း မယ်တော်သည် ပကတိအတိုင်းပင် သီလနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကိုယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်၏။ မူးယစ်မေ့လျော့စေတတ်သော သေရည်သေရက်မှ ရှောင်ကြဉ်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၄)

၂၁။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်း မယ်တော် အား ယောက်ျားတို့၌ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်လျဉ်းသော စိတ်သည် မဖြစ်၊ ဘုရားလောင်း မယ်တော်ကို တပ်မက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ယောက်ျားမျှ မလွန်ကျူးနိုင်။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၅)

၂၂။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်း မယ်တော် သည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို များပြားစွာရ၏။ ထိုမယ်တော်သည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံ သည် ဖြစ်၍ ခံစားရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၆)

၂၃။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်းမယ်တော် ၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အနာရောဂါသည် မဖြစ်၊ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ချမ်းသာစွာရှိ၏။ မပင်ပန်း သော ကိုယ်ရှိ၏။ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေ မချို့တဲ့သော ဝမ်းတွင်း၌ တည်နေသော ဘုရားလောင်းကိုလည်း မြင်ရ၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာသော်ကား အလွန်တောက်ပသော အမျိုးမှန်သော ရှစ်မြောင့်ရှိသော ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်သော အရည်ကောင်းသော အထူးကြည်လင်သော နောက်ကျက်ကင်းသော (သွေးခြင်း ဖောက်ခြင်းစသော) အခြင်းအရာအားလုံးနှင့်ပြည့်စုံသော ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲ ရတနာသည်ရှိရာ၏။ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ၌ ညိုသောချည်ကိုသော် လည်းကောင်း ဝါသော ချည်ကိုသော် လည်းကောင်း နီသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း ဖြူသော ချည်ကိုသော်လည်းကောင်း ဝါဖြော့သော ချည်ကိုသော် လည်းကောင်း တပ်ထားရာ၏။ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) ကို မျက်စိအမြင် ရှိသော ယောက်ျားသည် လက်တို့၌ တင်ထား၍ (ဤသို့ ဆင်ခြင်ရာ၏) -

“ဤ (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲရတနာ) သည် အလွန်တောက်ပ၏။ အမျိုးမှန်၏။ ရှစ်မြောင့်ရှိ၏။ ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်၏။ အရည်ကောင်း၏။ အထူးကြည်လင်၏။ နောက်ကျက်ကင်း၏။ (သွေးခြင်း ဖောက်ခြင်း စသော) အခြင်းအရာအားလုံးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထို (ဝေဠုရိယ ကြောင်မျက်ရွဲ ရတနာ) ၌ ဤညိုသော ချည်ကို တပ်ထား၏။ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤဝါသော ချည်ကို တပ်ထား ၏ဟူ၍ သော်လည်းကောင်း ဤနီသော ချည်ကိုတပ်ထား၏။ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤဖြူသော ချည်ကို တပ်ထား၏။ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း ဤဝါဖြော့သော ချည်ကို တပ်ထား၏။ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း” ဆင်ခြင်ရာ၏။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းသို့ သက်ပြီးသောအခါ ဘုရားလောင်း မယ်တော်၌ တစ်စုံတစ်ခုသော အနာရောဂါသည် မဖြစ်၊ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ချမ်းသာစွာရှိ၏။ မပင်ပန်းသော ကိုယ်ရှိ၏။ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် အင်္ဂါကြီးငယ် အလုံးစုံရှိသော ဣန္ဒြေ မချို့တဲ့ သော ဝမ်းတွင်း၌တည်နေသော ဘုရားလောင်းကိုလည်း မြင်ရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၇)

၂၄။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းဖွားမြင်၍ ခုနစ်ရက်မြောက်သော် ဘုရားလောင်း မယ်တော်သည် ကွယ်လွန်၍ တုသိသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၈)

၂၅။ ရဟန်းတို့ တစ်ပါးသော မိန်းမတို့သည် ကိုးလဖြစ်စေ၊ ဆယ်လဖြစ်စေ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပြီး လျှင်ဖွားမြင်ရကုန်သကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ဘုရားလောင်းကို ဤအတူ ဖွားမြင်ရသည် မဟုတ်ပေ။ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည်ကား ဘုရားလောင်းကို ဆယ်လ တို့ပတ်လုံးသာလျှင် ကိုယ်ဝန် ဆောင်ပြီးမှ ဖွားမြင်ရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၉)

၂၆။ ရဟန်းတို့ တစ်ပါးသော မိန်းမတို့သည် ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ၊ လျောင်းလျက်ဖြစ်စေ ဖွားမြင် ကုန်သကဲ့သို့ ဘုရားလောင်းမယ်တော်သည် ဘုရားလောင်းကို ဤအတူ ဖွားမြင်ရသည် မဟုတ်ပေ။

ဘုရားလောင်း မယ်တော်သည်ကား ဘုရားလောင်းကို ရပ်လျက်သာလျှင် ဖွားမြင်ရ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၁၀)

၂၇။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ နတ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ ခံယူကုန်၏။ လူတို့သည် နောက်မှ ခံယူကုန်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၁၁)

၂၈။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ မြေသို့မရောက်မီ ထိုဘုရားလောင်းကို နတ်သားလေးဦးတို့သည် ခံယူပြီးလျှင် “အရှင်မိဖုရား ဝမ်းမြောက်တော်မူပါလော့၊ အရှင်မိဖုရားအား ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော သားတော် ထွန်းကားလာပါသည်” ဟု ဆို၍ မယ်တော်ရှေ့၌ ထားကုန်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၁၂)

၂၉။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ သန့်ရှင်းစွာသာ လျှင် ထွက်မြောက်လာ၏။ အရည်ဖြင့် မငြိကပ်၊ သလိပ်ဖြင့် မငြိကပ်၊ သွေးဖြင့် မငြိကပ်၊ အညစ်အကြေး တစ်စုံတစ်ရာဖြင့် မငြိကပ်၊ စင်ကြယ်၏။ သန့်ရှင်း၏။ ရဟန်းတို့ ဥပမာအားဖြင့် ပတ္တမြားရတနာကို ကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်ပေါ်၌ ချထားလျှင် ပတ္တမြားရတနာသည် ကာသိတိုင်းဖြစ်အဝတ်ကို မငြိကပ်၊ ကာသိတိုင်းဖြစ် အဝတ်သည်လည်း ပတ္တမြားရတနာကို မငြိကပ်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် နှစ်ခုစလုံး စင်ကြယ်သော ကြောင့်ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက် လာသောအခါ သန့်ရှင်းစွာသာလျှင် ထွက်မြောက်လာ၏။ အရည်ဖြင့် မငြိကပ်၊ သလိပ်ဖြင့် မငြိကပ်၊ သွေးဖြင့် မငြိကပ်၊ အညစ်အကြေး တစ်စုံတစ်ရာဖြင့် မငြိကပ်၊ စင်ကြယ်၏။ သန့်ရှင်း၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာပေတည်း။ (၁၃)

၃၀။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ အအေးတစ်ခု၊ အနွေးတစ်ခုအားဖြင့် ရေအလျဉ်နှစ်ခုတို့သည် ကောင်းကင်မှ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ ယင်းရေ အလျဉ်ဖြင့် ဘုရားလောင်းအား လည်းကောင်း မယ်တော်အား လည်းကောင်း ရေသန့်စင်ခြင်းကိစ္စကို ပြုကုန်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၁၄)

၃၁။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်စဖြစ်သော ဘုရားလောင်းသည် ညီညာသော ခြေတော်တို့ဖြင့် ရပ်၍ မြောက်သို့ မျက်နှာမူကာ ခုနစ်ဖဝါး လှမ်းကြွတော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ ထီးဖြူတော်မိုးကာ လိုက်ပါလျက် ရှိ၏။ (ထိုဘုရားလောင်းသည်) အရပ်လေးမျက်နှာ အားလုံးတို့ကိုလည်း လှည့်၍ ကြည့်တော်မူ၏။ “ငါသည်လောက၌ အမြင့်ဆုံး ဖြစ်၏။ ငါသည် လောက၌ အကြီးဆုံးဖြစ်၏။ ငါသည် လောက၌ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏။ ဤဘဝသည် နောက်ဆုံးတည်း။ တစ်ဖန် ဖြစ်မည့်ဘဝ ယခုမရှိတော့ပြီ” ဟု ခုံညားသော စကားကို မြွက်ဆိုတော်မူ၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၁၅)

၃၂။ ရဟန်းတို့ ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်မြောက်လာသောအခါ နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာတို့နှင့် တကွသော (နတ်) လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏမင်းများ လူများနှင့် တကွသော ဤ လူ့လောက၌ မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏ အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ဥပမာ ဟင်းလင်းဖြစ် ကုန်သော ထောက်တည်ရာ မရှိကုန်သော မိုက်မဲကုန်သော မှောင်မဲကုန်သော လောကန္တရိတ် (၁၆) တို့သည် ရှိကုန်၏။ ယင်း (၁၆) တို့၌ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤလနေတို့သော်မှလည်း ထွန်းလင်းခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ထို (၁၆) တို့၌လည်း မနှိုင်းရှည့်နိုင်သော ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏ အာနုဘော် (အလင်းရောင်)ကို ကျော်လွန်၍ ထင်ရှားဖြစ် ပေါ်၏။ ထို (၁၆) တို့၌ ဖြစ်နေကြရကုန်သော သတ္တဝါ တို့သည်လည်း “အချင်းတို့ ဤ (၁၆) ၌ ကျရောက် နေသော အခြားသတ္တဝါတို့သည်လည်း ရှိကြပါသေး တကား” ဟု ထိုအလင်းရောင်ဖြင့် အချင်းချင်း မြင်သိ ကြကုန်၏။ တစ်သောင်းသော ဤလောကဓာတ် သည်လည်း တုန်လှုပ်၏။ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏။ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏။ မနှိုင်းရှည့် နိုင်သော

ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် နတ်တို့၏ အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကိုကျော်လွန်၍ ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၏။ ဤကား ဤအရာ၌ ဓမ္မတာ ပေတည်း။ (၁၆)

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏လက္ခဏာ

၃၃။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသား ဖွားမြင်လတ်သော် “မင်းမြတ် အရှင်မင်းအား သားတော်ဖွားမြင် ပါပြီ၊ မင်းမြတ်သည် ထိုသားတော်ကို ရှုစားတော်မူပါ” ဟု ဗန္ဓုမာမင်းအား သံတော်ဦးတင်ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသားကို ရှုစားပြီးလျှင် နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့ကို ခေါ်စေ၍ “အချင်း နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့ မင်းသားကို ကြည့်ကုန်လော့” ဟု ဤစကားကို မိန့်ဆို၏။ ရဟန်းတို့ နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့သည် ဝိပဿီမင်းသားကို ကြည့်ရှုကြပြီးလျှင် ဗန္ဓုမာမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏။

“မင်းမြတ် ဝမ်းမြောက်တော်မူပါလော့၊ မင်းမြတ်အား ဘုန်းတန်ခိုးကြီးသော သားတော် ထွန်းကား လာပါ၏။ မင်းမြတ် မင်းမြတ်အား အရတော်ပါပေစွ၊ မင်းမြတ် မင်းမြတ်အား ကောင်းသော ရခြင်းကို ရပါပေစွ၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် မင်းမြတ်၏ အိမ်သားစုထဲ၌ ဤသို့သော သားတော် ထွန်းကားလာ သောကြောင့်ပါတည်း။ မင်းမြတ် ဤသားတော်သည်ကား သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။ ယင်းလက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့သာလျှင် ရှိကုန်၏။ အခြားသော အဖြစ်တို့ကား မရှိကုန်။

(ထိုယောက်ျားမြတ်သည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေငြားအံ့၊ တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည် ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ထို (စကြာဝတေးမင်း) အား ဤရတနာခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပါကုန်၏။ ဤ (သည်တို့) ကား အဘယ်နည်း၊ စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိဖုရားရတနာ သူဌေး ရတနာ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာတို့ပေတည်း။ ထို (စကြာဝတေးမင်း) အား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်း အင်္ဂုရပ် ရှိကုန်သော တစ်ဖက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နှင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (စကြာဝတေးမင်း) သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤမြေကို တုတ်မဆောင်မူ၍ လက်နက်မဆောင်မူ၍ တရားသဖြင့် အောင်မြင်လျက် အုပ်စိုးပါ၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ့၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရားဖြစ်ပါလတ္တံ့။

၃၄။ မင်းမြတ် အကြင်လက္ခဏာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့ သာလျှင် ရှိကုန်၏။ အခြားသော အဖြစ်တို့ကား မရှိကုန်။ (ထိုယောက်ျားမြတ်သည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေငြားအံ့၊ တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်း

အခြား ရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်လတ္တံ့။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ဤရတနာခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပါကုန်၏။ ဤ (သည်တို့) ကား အဘယ်နည်း၊ စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာပတ္တမြားရတနာ မိဖုရားရတနာ သူဌေးရတနာ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာ တို့ပေတည်း။ ထို (စကြဝတေးမင်း) အား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်းအင်္ဂုရုပ်ရှိကုန်သော တစ်ဖက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (စကြဝတေးမင်း) သည် သမုဒ္ဒရာအဆုံးသော ဤမြေကို တုတ်မဆောင်မူ၍ လက်နက်မဆောင်မူ၍ တရားသဖြင့် အောင်မြင်လျက် အုပ်စိုးပါ၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ့၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရားဖြစ်ပါလတ္တံ့ဟု ဆိုရာဝယ် ဤမင်းသား၌ ပြည့်စုံသော ထိုသုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတို့ကား အဘယ်ပါနည်း-

၃၅။ မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အညီအညွတ်ကောင်းစွာထိသော ခြေဖဝါး ရှိပါ၏။ မင်းမြတ်ဤ (အညီအညွတ် ကောင်းစွာထိသော ခြေဖဝါးရှိခြင်း) သည်လည်း ဤယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ဖြစ်ပါ၏။ (၁)

မင်းမြတ် ဤမင်းသား၏ အောက်ခြေဖဝါးပြင်တို့၌ အကန့်တစ်ထောင် ရှိသော အကွပ်၊ ပုံတောင်းတို့နှင့်တကွ အခြင်းအရာအလုံးစုံနှင့်ပြည့်စုံသော စက်ဝန်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိပါကုန်၏။ မင်းမြတ် ဤ (စက်ဝန်းတို့ ဖြစ်ပေါ်ခြင်း) သည်လည်း ဤယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ဖြစ်ပါ၏။ (၂)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ရှည်သောဖနောင့် ရှိပါ၏။ပ။ (၃)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ရှည်သောလက်ချောင်းခြေချောင်း ရှိပါ၏။ပ။ (၄)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် နူးညံ့နုနယ်သော လက်ဖဝါးခြေဖဝါး ရှိပါ၏။ပ။ (၅)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ကွန်ရက်ပမာ ညီညာသော လက်ခြေ ရှိပါ၏။ပ။ (၆)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဖမျက်မြင့်သောခြေ ရှိပါ၏။ပ။ (၇)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဧကီသားကဲ့သို့ (ပြေပြစ်သော) မြင်းခေါင်း ရှိပါ၏။ပ။ (၈)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် မကိုင်းမညွတ်ဘဲ ရပ်လျက်ပင် နှစ်ဖက်သော လက်ဝါးပြင်တို့ဖြင့် ပုဆစ်ဒူးတို့ကို သုံးသပ်ဆုပ်နယ်နိုင်ပါပေ၏။ပ။ (၉)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အအိမ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းသော ပုရိသနိမိတ် ရှိပါ၏။ပ။ (၁၀)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ရွှေအဆင်း ရှိပါ၏။ ရွှေနှင့်တူသော (အသား) အရေ ရှိပါ၏။ပ။ (၁၁)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ချောမွေ့သော အသားအရေ ရှိပါ၏။ အသားအရေ ချောမွေ့သောကြောင့် ကိုယ်၌ မြူအညစ်အကြေး မငြိကပ်ပါ။ပ။ (၁၂)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် တစ်ပင်ချင်းပေါက်သော မွေးညင်း ရှိပါ၏။ မွေးညင်းတွင်းတို့၌ မွေးညင်းတစ်ပင် တစ်ပင်တို့ သာလျှင် ပေါက်ပါကုန်၏။ပ။ (၁၃)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အထက်သို့ ကော့သော မွေးညင်း ရှိပါ၏။ မျက်စဉ်းညှိကဲ့သို့ ညှိသော အဆင်းရှိ ကုန်သော မွေးညင်းတို့သည် ဖက်လိပ်နားတောင်းသဏ္ဍာန် လက်ျာရစ်လည်ကာ အထက်သို့ ကော့လျက် ပေါက်ပါကုန်၏။ ပ။ (၁၄)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့သော ဖြောင့်မတ်သောကိုယ် ရှိပါ၏။ပ။ (၁၅)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အရပ်ခုနစ်ပါး၂၅ (အသား) ဖြိုးမောက်ခြင်း ရှိပါ၏။ပ။ (၁၆)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ခြင်္သေ့၏ ရှေ့ပိုင်းကိုယ်နှင့် တူသော ကိုယ် ရှိပါ၏။ပ။ (၁၇)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် လက်ပြင်နှစ်ဖက်အကြား၌ ကျောရိုးကြောင်းမထင် ပြည့်ဖြိုးသော ကျောပြင်ရှိ ပါ၏။ပ။ (၁၈)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ပညောင်ပင်ကဲ့သို့ ဝန်းသောကိုယ် ရှိပါ၏။ ထိုမင်းသား၏ အလံသည် ကိုယ်အရပ်မြင့်သလောက် ကျယ်ပြန့်ပါ၏။ ကိုယ်အရပ်သည်လည်း အလံကျယ်ပြန့်သလောက် မြင့်ပါ၏။ပ။ (၁၉)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ညီညာစွာ လုံးသော လည်တိုင် ရှိပါ၏။ပ။ (၂၀)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အရသာကို ဆောင်သော အလွန်ကောင်းမြတ်သော အကြောရှိပါ၏။ပ။ (၂၁)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ခြင်္သေ့မေးနှင့်တူသော မေး ရှိပါ၏။ပ။ (၂၂)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် လေးဆယ်သော သွား ရှိပါ၏။ပ။ (၂၃)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ညီညွတ်သော သွား ရှိပါ၏။ပ။ (၂၄)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် မကျဲသော သွား ရှိပါ၏။ပ။ (၂၅)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အလွန်ဖြူစင်သော အစွယ် (လေးချောင်း) ရှိပါ၏။ပ။ (၂၆)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် နူးညံ့ ရှည်လျား ကြီးမားသော လျှာ^၃ ရှိပါ၏။ပ။ (၂၇)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဗြဟ္မာ့အသံနှင့်တူသော အသံ ရှိပါ၏။ ကရဝိက်ငှက်သံနှင့် တူသော အသံ ရှိပါ၏။ပ။ (၂၈)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် အလွန်ညိုသော မျက်လုံး ရှိပါ၏။ပ။ (၂၉)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် နွားငယ်မျက်တောင်နှင့်တူသော မျက်တောင် ရှိပါ၏။ပ။ (၃၀)

မင်းမြတ် နူးညံ့သော, လဲဝါဝမ်းနှင့်တူသော, ဖြူစင်သော (ဥဏ္ဍလုံ) မွေးရှင်သည် ဤမင်းသား၏ မျက်မှောင်နှစ်ခု အကြား၌ ပေါက်လျက် ရှိပါ၏။ မင်းမြတ် ဤမင်းသား၏ မျက်မှောင်နှစ်ခုအကြား၌ နူးညံ့သော, လဲဝါဝမ်းနှင့် တူသော, ဖြူစင်သော ဤ (ဥဏ္ဍလုံမွေးရှင် ပေါက်လျက်ရှိခြင်း) သည်လည်း ဤယောက်ျားမြတ်၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာပေတည်း။ (၃၁)

မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် သင်းကျစ်ဆင်ထားဘိ သကဲ့သို့သော ဦးခေါင်း ရှိပါ၏။ မင်းမြတ် ဤမင်းသားသည် ဤ (သင်းကျစ် ဆင်ထားဘိသကဲ့သို့သော ဦးခေါင်းရှိခြင်း) သည်လည်း ယောက်ျား မြတ်၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာပေတည်း။ပ။ (၃၂)

၃၆။ မင်းမြတ် အကြင် (လက္ခဏာ) တို့နှင့်ပြည့်စုံသော ယောက်ျားမြတ်အား နှစ်မျိုးသော အဖြစ်တို့ သာလျှင် ရှိကုန်၏။ အခြားသော အဖြစ်တို့ကား မရှိကုန်။

(ထိုမင်းသားသည်) အကယ်၍ လူ့ဘောင်၌ နေငြားအံ့၊ တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြု သောသမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်မြင် သောတိုင်း နိုင်ငံကို တည် ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်ပါလတ္တံ့။ ထို (စကြဝတေးမင်း)အား ဤရတနာခုနစ်ပါးတို့သည် ဖြစ်ပေါ်ပါကုန်၏။ ဤသည်တို့ကား အဘယ်နည်း။

စကြာရတနာ ဆင်ရတနာ မြင်းရတနာ ပတ္တမြားရတနာ မိဖုရားရတနာ သူဌေးရတနာ ခုနစ်ခုမြောက် သားကြီးရတနာတို့တည်း။ ထို (စကြာဝတေးမင်း) အား ရဲရင့်ကုန်သော သူရဲကောင်း အင်္ဂုရပ် ရှိကုန်သော တစ်ဖက်စစ်သည်တို့ကို နှိမ်နင်းနိုင်ကုန်သော အထောင်မကသော သားတော် တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (စကြာဝတေးမင်းသည်) သမုဒ္ဒရာအဆုံးရှိသော ဤမြေကို တုတ် မဆောင်မူ၍ လက်နက် မဆောင်မူ၍ တရားသဖြင့် အောင်မြင်လျက် အုပ်စိုးပါ၏။

အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ငြားအံ့၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော လောက၌ (ကိလေသာ) အပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်လှစ်ပြီးသော ဘုရားဖြစ်ပါ လတ္တံ့ဟု ဆိုရာဝယ် ဤမင်းသား၌ ပြည့်စုံသော ထိုယောက်ျားမြတ် လက္ခဏာတို့ ဟူသည်မှာ ဤသုံးဆယ့်နှစ်ပါးတို့ ပင်တည်း” ဟု (လျှောက်ကြားကုန်၏)။

- ၁။ ကုဏ္ဍလသဒ္ဒါသည် ဝေဌန အနက်ဟောကြောင်း ထောမနီခိ အဘိဓာန်၌ လာ၏။
- ၂။ အရပ်ခုနစ်ပါးဟူသည်မှာ လက်ဖမိုး-၂၊ ခြေဖမိုး-၂၊ ပခုံး-၂၊ လည်ကုပ်-၁၊ ဤ ၇-ပါးတို့တည်း။
- ၃။ ပဟုတဇိဂေါတိ ပုထုလဇိဂေါ၊ အညေသံ ဇိဂေါ ထုလာပိ ဟောန္တိ ကိသာပိ ရဿာပိ ထဒ္ဒါပိ ဝိသမာပိ၊ မဟာ ပုရိသဿ ပန ဇိဂေါ မုဒု ဒီဃာ ပုထုလာ ဝဏ္ဏသမ္ပန္နာ ဟောတိ။ပ။ ဧဝံ တိလက္ခဏာသမ္ပန္နံ ဇိဝံသန္ဓာယ ပဟုတဇိဂေါတိ ဝုတ္တံ (မဟာပဒါနသုတ် အဋ္ဌကထာ)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ဝိပဿီ အမည်မှည့်ခြင်း

၃၇။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့အား အသစ်စက်စက် အဝတ်တို့ကို ဝတ်စေပြီးလျှင် အလုံးစုံသော လိုချင်ဖွယ်ရာ (ကာမဂုဏ်) တို့ဖြင့် နှစ်သိမ့်ရောင့်ရဲစေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဗန္ဓုမာမင်းသည် အထိန်းတော်တို့ကို ဝိပဿီမင်းသားအား ပြုစုစေ၏။ အချို့က နို့တိုက်ကုန်၏။ အချို့က ရေချိုး ပေးကုန်၏။ အချို့က ချိပိုးကုန်၏။ အချို့က ရင်ခွင်ဖြင့် ပွေ့ဆောင် ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားအား “အအေး အပူ မြက် မြူမှုန့် နှင်းပေါက်တို့ မထိပါး မနှိပ်စက်စေရန်” နေ့ရော ညဉ့်ပါ ထီးဖြူကို ဆောင်းထားကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားကို လူအပေါင်းသည် ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ ရဟန်းတို့ ဥပုသ်ကြာကိုဖြစ်စေ ပဒုမ္မာကြာကို ဖြစ်စေ ပုဏ္ဏရိက်ကြာကိုဖြစ်စေ လူအပေါင်းသည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးသကဲ့သို့ ဤအတူ ဝိပဿီမင်းသားကို လူအပေါင်းသည် ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ ထိုမင်းသားကို ရင်ခွင်တစ်ခုမှ ရင်ခွင်တစ်ခုသို့ ပွေ့ဆောင်ကြကုန်၏။

၃၈။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားသည် (ဗြဟ္မာ့အသံနှင့်တူသော အသံရှိ၏။) သာယာသော အသံလည်း ရှိ၏။ ညှင်းပျောင်းသော အသံလည်း ရှိ၏။ ချိုအေးသော အသံလည်း ရှိ၏။ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသော အသံလည်း ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဟိမဝန္တာတောင်၌ ကရဝိက်မည်သော ငှက်မျိုးသည် သာယာသော အသံ ညှင်းပျောင်းသော အသံ ချိုအေးသော အသံ နှစ်သက်ဖွယ်သော အသံ ရှိသကဲ့သို့ ဤအတူ ဝိပဿီမင်းသားသည် သာယာသော အသံလည်း ရှိ၏။ ညှင်းပျောင်းသော အသံလည်း ရှိ၏။ ချိုအေးသော အသံလည်း ရှိ၏။ နှစ်သက်ဖွယ် ကောင်းသော အသံလည်း ရှိ၏။

၃၉။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားအား ကံ၏ အကျိုးဆက်ကြောင့် ဖြစ်သော နတ်မျက်စိနှင့် တူသောမျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းမျက်စိဖြင့် နေ့ရောညဉ့်ပါ ထက်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာ တိုင်အောင် မြင်နိုင်၏။

၄၀။ ရဟန်းတို့ ဖွားမြင်ပြီးသော ဝိပဿီမင်းသားသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည့်သကဲ့သို့ မျက်စိမှိတ်ခြင်း မရှိဘဲ ကြည့်၏။ ရဟန်းတို့ မျက်စိမှိတ်ခြင်းမရှိဘဲ ကြည့်ခြင်းကြောင့် ဝိပဿီမင်းသားအား “ဝိပဿီ ဝိပဿီ” ဟူသော အမည်သည်ပင် ထင်ရှားဖြစ်၏။

၄၁။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် တရားစီရင်ရာ၌ ဝိပဿီမင်းသားကို ရင်ခွင်၌ ထိုင်စေ၍ တရားစီရင်၏။ ရဟန်းတို့ ထို (တရားစီရင်ရာ) ၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် ခမည်းတော်၏ ရင်ခွင်၌ ထိုင်လျက် စိစစ်၍ စိစစ်၍ အဆုံးအဖြတ်တို့ကို အမှန်အတိုင်း ဖြစ်စေ၏။ ရဟန်းတို့ မင်းသားသည် စိစစ်၍ စိစစ်၍ အဆုံးအဖြတ်တို့ကို အမှန်အတိုင်း ဖြစ်စေသောကြောင့် ဝိပဿီမင်းသားအား “ဝိပဿီ ဝိပဿီ” ဟူသော အမည်သည်ပင် အတိုင်းထက်အလွန် ထင်ရှားဖြစ်၏။

၄၂။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသားအတွက် မိုးစံရာ တစ်ဆောင်၊ ဆောင်းစံရာ တစ်ဆောင်၊ နွေစံရာ တစ်ဆောင်အားဖြင့် ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့ကို ဆောက်စေ၏။ ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ကိုလည်း စီရင်ထားစေ၏။ ရဟန်းတို့ ပြာသာဒ်သုံးဆောင်တို့တွင် မိုးစံရာ ပြာသာဒ်၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် လေးလတို့ပတ်လုံး ပြာသာဒ်အောက်သို့ မဆင်းဘဲ ယောက်ျားမပါသော (မိန်းမများသာ တီးမှုတ်သော) တူရိယာတို့ဖြင့် စံစားလျက်နေ၏။

ပဌမအခန်း ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

သူအိုယောက်ျား

၄၃။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်အရာပေါင်းများစွာ နှစ်အထောင်ပေါင်းများစွာ လွန်သောအခါ ဝိပဿီမင်းသားသည် ရထားထိန်းကိုခေါ်၍ “အချင်း ရထားထိန်း ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကလော့၊ သာယာသော ရှုမျှော်ခင်းကို ရှုစားရန် ဥယျာဉ်သို့ သွားကုန်အံ့” ဟု မိန့်ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေပြီးလျှင် “အရှင်မင်းသား ကောင်းကုန် ကောင်းကုန် သော ယာဉ်တို့ကို ကပြီးပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင်မင်းသား သိတော်မူ ပါသည် (သွားရန်မှာ သင်မင်းသား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)” ဟု လျှောက်ကြား၏။

ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် ကောင်းသော ယာဉ်ကို တက်စီး၍ ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားလေ၏။

၄၄။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အခြင်ကဲ့သို့ ကိုင်း၍ ခါးကုန်း သောတောင်ဌေးကို အားပြုလျက် တုန်တုန်ရီရီ သွားနေသော အရွယ်လွန်ပြီး၍ ယိုယွင်းနေသော သူအိုကို မြင်လတ်သော် ရထားထိန်းကို မိန့်ဆို၏။

“အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ ဆံပင်တို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ဆံပင်တို့) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ ထိုသူ၏ ကိုယ်သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ကိုယ်) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

“အရှင်မင်းသား ဤသူကား ‘သူအို’ မည်ပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ဤသူအိုမည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း” ဟု (မေး၏)။

“အရှင်မင်းသား ဤသူအိုမည်သည်မှာ ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်နေခွင့် မရှိတော့သောသူ ဖြစ်ပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်း ရထားထိန်း ငါသည်လည်း အိုခြင်းသဘော ရှိသလော၊ အိုခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင် သလော” ဟု (မေး၏)။

“အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် အိုခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏၊ အိုခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ သွားရန် အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့” ဟု မိန့်ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် “အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မည်သည် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်းသည် ထင်တုံ ဘိ၏” ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်လျက် ကြံမြင်နေ၏။

၄၅။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ရထားထိန်းကို ခေါ်စေ၍ ဤစကားကို ဆို၏။

“အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း၊ ဥယျာဉ်၌ မင်းသားသည် ပျော်မွေ့ပါ၏လော၊ အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း၊ ဥယျာဉ်၌ မင်းသားသည် နှစ်ခြိုက်ပါ၏လော” ဟု (မေး၏)။

“မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မပျော်မွေ့ပါ။ မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မနှစ်ခြိုက်ပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အဘယ်အရာကို မြင်ခဲ့သနည်း” ဟု (မေး၏)။

မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အခြင်ကဲ့သို့ ကိုင်း၍ ခါးကုန်းသော တောင်ပွေးကို အားပြုလျက် တုန်တုန်ရီရီ သွားနေသော အရွယ်လွန်ပြီး၍ ယိုယွင်းနေသော သူအိုကို မြင်ခဲ့၏။ မြင်လတ်သော် “အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ ဆံပင်တို့ သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ဆံပင်) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ ထိုသူ၏ ကိုယ်သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ကိုယ်) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား” ဟု အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို မေးပါ၏။

“အရှင်မင်းသား ဤသူကား သူအိုမည်ပါသည်” ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြားပါ၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ဤသူအိုမည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း” ဟု (မင်းသားက မေးပြန်ပါ၏)။

“အရှင်မင်းသား ဤသူအို မည်သည်မှာ ကြာမြင့်စွာ အသက်ရှင်နေခွင့် မရှိတော့သောသူ ဖြစ်ပါသည်” ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြားပါ၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း အိုခြင်းသဘော ရှိသလော၊ အိုခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သလော” ဟု (မေးပြန်ပါ၏)။

“အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် အိုခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏၊ အိုခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်” ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြားပါ၏)။

“အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့” ဟု (မင်းသားက ဆိုပါ၏)။

မင်းမြတ် (ထိုအခါ) အကျွန်ုပ်သည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်ခဲ့ရပါ၏။

မင်းမြတ် ထိုဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ရောက်လျှင် “အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မည်သည် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသူအား အိုခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏” ဟုကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်လျက် ကြံမှိုင်းနေပါသည် ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

သူနာယောက်ျား

၄၆။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။

“ဝိပဿီမင်းသားသည် မင်းမပြုဘဲ မနေစေရ၊ ဝိပဿီမင်းသားသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင်စေရ၊ နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် မမှန်စေရ” ဟု (အကြံသည် ဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသား မင်းပြုဖြစ်စိမ့်သောငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင်စိမ့်သောငှါ နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့စကား လွဲမှားစိမ့်သောငှါ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို တိုးတက်၍ စီရင်ထားစေ၏။ ရဟန်းတို့ (ထို့ကြောင့်) ဝိပဿီမင်းသားသည် ထိုလူ့ဘောင်၌ပင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ စံစားလျက်နေပြန်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်အရာပေါင်း များစွာ နှစ်အထောင်ပေါင်းများစွာ လွန်သောအခါ ဝိပဿီမင်းသားသည်။။။ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားပြန်လေ၏။

၄၇။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အသည်းအသန် မကျန်းမမာဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေသော မိမိ၏ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်၌ နှစ်လျက် လဲနေသော သူတစ်ပါးတို့က ထူပေး သိပ်ပေး နေရသော သူနာကို မြင်လတ်သော် ရထားထိန်းကို မေး၏။

“အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ မျက်စိတို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (မျက်စိ) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ ထိုသူ၏ အသံသည်လည်း အခြားသူတို့၏ (အသံ) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ တကား” ဟု (မေး၏)။

“အရှင်မင်းသား ဤသူကား ‘သူနာ’ မည်ပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ဤသူနာမည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း” ဟု (မေး၏)။

“အရှင်မင်းသား ဤသူနာမည်သည်မှာ ထိုအနာမှ ထနိုင်ငြားအံ့လည်း မသိရသောသူ ဖြစ်ပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း နာခြင်းသဘော ရှိသလော၊ နာခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင် သလော” ဟု (မေး၏)။

“အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် နာခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏၊ နာခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင် ပါကုန်” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင်နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် “အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မည်သည် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏၊ နာခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏” ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်လျက် ကြံမြိုင်နေ၏။

၄၈။ ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ရထားထိန်းကို ခေါ်စေ၍ ဤစကားကို ဆို၏။

“အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း၊ ဥယျာဉ်၌ မင်းသားသည် ပျော်မွေ့ပါ၏လော၊ အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း၊ ဥယျာဉ်၌ မင်းသားသည် နှစ်ခြိုက်ပါ၏လော”ဟု (မေး၏)။

“မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မပျော်မွေ့ပါ၊ မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မနှစ်ခြိုက်ပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အဘယ်အရာကို မြင်ခဲ့သနည်း” ဟု (မေး၏)။

မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အသည်းအသန် မကျန်းမမာဖြစ်၍ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေသော မိမိ၏ ကျင်ကြီးကျင်ငယ်၌ နစ်လျက် လဲနေသော သူတစ်ပါးတို့က ထူပေးသိပ်ပေး နေရသော သူနာကို မြင်ခဲ့ပါ၏။ မြင်လတ်သော် “အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထား သနည်း၊ ထိုသူ၏ မျက်စိတို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (မျက်စိ) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား။ ထိုသူ၏ အသံသည်လည်း အခြားသူတို့၏ (အသံ) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား” ဟု အကျွန်ုပ်အား ဤစကားကို မေးပါ၏။

“အရှင်မင်းသား ဤသူကား သူနာမည်ပါသည်” ဟု အကျွန်ုပ်က (ပြန်ကြားပါ၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ဤ သူနာမည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း” ဟု (မင်းသားက မေးပြန်ပါ ၏)။

“အရှင်မင်းသား ဤ သူနာမည်သည်မှာ ထိုအနာမှ ထနိုင်ငြားအံ့လည်း မသိရသောသူ ဖြစ်ပါသည်” ဟု (ပြန်ကြားပါ၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း နာခြင်းသဘောရှိသလော၊ နာခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင် သလော” ဟု (မေးပြန်ပါ၏)။

“အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် နာခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏၊ နာခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင် ပါကုန်” ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြား၏)။

“အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့”ဟု (မင်းသားက ဆိုပါ၏)။

မင်းမြတ် (ထိုအခါ) အကျွန်ုပ်သည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ ပြီးလျှင် ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်ခဲ့ရပါ၏။

မင်းမြတ် ထိုဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် “အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မည်သည် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်းသည် ထင်တုံ ဘိ၏၊ နာခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏”ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်၍ ကြံမှိုင်နေပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

သူသေယောကျ်ား

၄၉။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။

“ဝိပဿီမင်းသားသည် မင်းမပြု ဘဲ မနေစေရ၊ ဝိပဿီမင်းသားသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင်စေရ၊ နိမိတ်ဖတ် ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် မမှန်စေရ” ဟု (အကြံသည် ဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသား မင်းပြုဖြစ်စိမ့်သောငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင်စိမ့်သောငှါ နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့၏စကား လွဲမှားစိမ့်သောငှါ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို တိုးတက်၍ စီရင်ထားစေ၏။ ရဟန်းတို့ (ထို့ကြောင့်) ဝိပဿီမင်းသားသည် ထိုလူ့ဘောင်၌ပင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစားလျက် နေပြန်လေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်အရာပေါင်းများစွာ နှစ်အထောင်ပေါင်း များစွာလွန်သောအခါ ဝိပဿီမင်းသားသည်။ပ။ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားပြန်လေ၏။

၅၀။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် လူပေါင်းများစွာ စုဝေးလျက် အရောင်မျိုးစုံ အဝတ်တို့ဖြင့် ထမ်းစင်လုပ်နေသည်ကို မြင်လတ်သော် “အချင်းရထားထိန်း ထိုလူပေါင်းများစွာသည် စုဝေးလျက် အရောင်မျိုးစုံ အဝတ်တို့ဖြင့် ထမ်းစင်ကို အဘယ့်ကြောင့် ပြုလုပ်နေကြသနည်း” ဟု ရထားထိန်းကို မေး၏။

“အရှင်မင်းသား ဤသူသည် ‘သူသေ’ မည်ပါ၏” (ထိုသူအတွက် ပြုလုပ်နေကြပါသည်) ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ထိုသူသေရှိရာသို့ ရထားကို မောင်းလော့” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ သူသေရှိရာသို့ ရထားကို မောင်း၏။

ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် တမလွန်သို့ သွားသော သူသေကိုမြင်လျှင် “အချင်းရထားထိန်း ဤသူသေ မည်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း” ဟု ရထားထိန်းကို မေး၏။

“အရှင်မင်းသား ဤသူသေမည်သည်မှာ ထိုသူ့ကို အမိအဖနှင့် အခြားဆွေမျိုးတို့က မတွေ့မြင်ရတော့မည့်သူ ဖြစ်သည့်ပြင် ထိုသူကလည်း အမိအဖနှင့် အခြားဆွေမျိုးတို့ကို မတွေ့မြင်ရတော့မည့်သူ ဖြစ်ပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း သေခြင်းသဘော ရှိသလော၊ သေခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်သလော၊ ငါ့ကိုလည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော်မျိုးတော် တို့သည် မတွေ့မြင်ရကုန် လတ္တံ့လော၊ ငါသည်လည်း (ခမည်းတော်)မင်း (မယ်တော်)မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော်မျိုးတော် တို့ကို မတွေ့မြင်ရ လတ္တံ့လော” ဟု (မေး၏)။

“အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် သေခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏။ သေခြင်း သဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်၊ အရှင်မင်းသားကိုလည်း (ခမည်းတော်)မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော် မျိုးတော်တို့သည် မတွေ့မြင်ရပါကုန် လတ္တံ့၊ အရှင်မင်းသား သည်လည်း (ခမည်းတော်)မင်း (မယ်တော်)မိဖုရားနှင့် အခြား ဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို မတွေ့မြင်ရပါ လတ္တံ့” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလိုမရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့”ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထို (အရပ်)မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် “အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မည်သည် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ကြောင့် ဖြစ်ပေါ် လာသော သူ့အား အိုခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏၊ နာခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏၊ သေခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏” ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်၍ ကြံမှိုင်နေ၏။

၅၁။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ရထားထိန်းကို ခေါ်၍ ဤစကားကို ဆို၏။

“အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ ပျော်မွေ့ပါ၏လော၊ အချင်းရထားထိန်း အသို့နည်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ နှစ်ခြိုက်ပါ၏လော”ဟု (မေး၏)။

“မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မပျော်မွေ့ပါ၊ မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်၌ မနှစ်ခြိုက်ပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် အဘယ်အရာကို မြင်ခဲ့သနည်း” ဟု (မေး၏)။

မင်းမြတ် မင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် လူပေါင်းများစွာ စုဝေးလျက် အရောင်မျိုးစုံ အဝတ်တို့ဖြင့် ထမ်းစင် လုပ်နေသည်ကို မြင်ခဲ့၏။ မြင်လတ်သော် “အချင်းရထားထိန်း ထိုလူပေါင်း များစွာသည် စုဝေးလျက် အရောင်မျိုးစုံ အဝတ်တို့ဖြင့် ထမ်းစင်ကို အဘယ့်ကြောင့် ပြုလုပ်နေကြ သနည်း” ဟု အကျွန်ုပ်ကို မေးပါ၏။

“အရှင်မင်းသား ဤသူသည် သူ့သေမည်ပါ၏” (ထိုသူ့အတွက် ပြုလုပ်နေကြပါသည်” ဟု အကျွန်ုပ် ကပြန်ကြားပါ၏)။

“အချင်းရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ထိုသူ့သေရုံရာသို့ ရထားကို မောင်းလော့” ဟု (မင်းသားက ဆိုပါ၏)။

မင်းမြတ် (ထိုအခါ) အကျွန်ုပ်သည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထိုသူ့သေ ရှိရာသို့ ရထားကို မောင်းပါ၏။

မင်းမြတ် မင်းသားသည် တမလွန်သို့ သွားသော သူ့သေကို မြင်လျှင် “အချင်းရထားထိန်း ဤသူ့သေ မည်သည်ကား အဘယ်သို့သော သူပါနည်း” ဟု အကျွန်ုပ်ကို မေးပါ၏။

“အရှင်မင်းသား ဤသူ့သေမည်သည်မှာ ထိုသူ့ကို အမိအဖနှင့် အခြားဆွေမျိုးတို့က မတွေ့မြင် ရတော့မည့် သူဖြစ်၍ ထိုသူကလည်း အမိအဖနှင့် အခြားဆွေမျိုးတို့ကို မတွေ့မြင်ရတော့မည့်သူ ဖြစ်ပါသည်” ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြားပါ၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ငါသည်လည်း သေခြင်းသဘော ရှိသလော၊ သေခြင်းကို မလွန်မြောက် နိုင်သလော၊ ငါ့ကိုလည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် မတွေ့မြင်ရကုန် လတ္တံ့လော၊ ငါသည်လည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့်အခြား ဆွေတော်မျိုးတော် တို့ကို မတွေ့မြင်ရလတ္တံ့လော” ဟု (မင်းသားက မေးပြန်ပါ၏)။

“အရှင်မင်းသား သင်မင်းသားနှင့်တကွ အကျွန်ုပ်တို့ပါ အားလုံးပင် သေခြင်းသဘော ရှိပါကုန်၏၊ သေခြင်းသဘောကို မလွန်မြောက်နိုင်ပါကုန်၊ အရှင်မင်းသားကိုလည်း (ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော်မျိုးတော်တို့သည် မတွေ့မြင်ရပါကုန်လတ္တံ့၊ အရှင်မင်းသားသည်လည်း

(ခမည်းတော်) မင်း (မယ်တော်) မိဖုရားနှင့် အခြားဆွေတော်မျိုးတော်တို့ကို မတွေ့မြင်ရပါလတ္တံ့”ဟု (အကျွန်ုပ်က ပြန်ကြားပါ၏)။

“အချင်း ရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ယနေ့ ဥယျာဉ်သို့ (သွားရန်) အလို မရှိတော့ပြီ၊ ဤ (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်လော့” ဟု (မင်းသားက ဆိုပါသည်)။

မင်းမြတ် ထိုအခါ အကျွန်ုပ်သည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လှည့်ခဲ့ရပါ၏။

မင်းမြတ် ထိုဝိပဿီမင်းသားသည် နန်းတော်သို့ ရောက်လျှင် “အချင်းတို့ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မည် သည် စက်ဆုပ်ဖွယ် ရှိစွတကား၊ ယင်းဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသောသူအား အိုခြင်းသည် ထင်တုံ ဘိ၏၊ နာခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏၊ သေခြင်းသည် ထင်တုံဘိ၏”ဟု ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်၍ ကြံမြိုင်နေပါသည် ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ရဟန်း

၅၂။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ဗန္ဓုမာမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။

“ဝိပဿီမင်းသားသည် မင်းမပြုဘဲ မနေစေရ၊ ဝိပဿီမင်းသားသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင်စေရ၊ နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့၏ စကားသည် မမှန်စေရ” ဟု (အကြံသည် ဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဗန္ဓုမာမင်းသည် ဝိပဿီမင်းသား မင်းပြု ဖြစ်စိမ့်သောငှါ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်း ဘောင်သို့ မဝင်စိမ့်သောငှါ နိမိတ်ဖတ်ပုဏ္ဏားတို့၏စကား လွဲမှားစိမ့်သောငှါ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို တိုးတက်၍ စီရင်ထားစေ၏။ ရဟန်းတို့ ထို့ကြောင့် ဝိပဿီမင်းသားသည် ထိုလူ့ဘောင်၌ပင် ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ စံစားလျက် နေပြန်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်အရာပေါင်းများစွာ နှစ်အထောင်ပေါင်းများစွာ လွန်သော အခါ ဝိပဿီမင်းသားသည် ရထားထိန်းကိုခေါ်၍ “အချင်းရထားထိန် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကလော့၊ သာယာသော ရှုမျှော်ခင်းကို ရှုစားရန် ဥယျာဉ်သို့ သွားကုန်အံ့” ဟု မိန့်ဆို၏။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ”ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေပြီးလျှင် “အရှင်မင်းသား ကောင်းကုန် ကောင်းကုန် သော ယာဉ်တို့ကို ကပြပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ သွားရန် အချိန်ကို သင်မင်းသား သိတော်မူပါသည် (သွားရန် မှာ သင်မင်းသား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)” ဟု လျှောက်ကြား၏။

ရဟန်းတို့ ထိုစဉ်အခါ၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် ကောင်းသော ယာဉ်ကို တက်စီး၍ ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားလေ၏။

၅၃။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီမင်းသားသည် ဥယျာဉ်သို့ ထွက်သွားစဉ် ခေါင်းတုံးလျက် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်ကို ဝတ်ရုံထားသော ရဟန်းကို မြင်လတ်သော် ရထားထိန်းကို မိန့်ဆို၏။

“အချင်းရထားထိန်း ဤယောက်ျားကို အဘယ်သို့ ပြုထားသနည်း၊ ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းသည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ဦးခေါင်း) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ ထိုသူ၏ အဝတ်တို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (အဝတ်တို့) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

“အရှင်မင်းသား ဤသူကား ရဟန်းမည်ပါသည်” ဟု လျှောက်၏။

“အချင်းရထားထိန်း ဤရဟန်းမည်သည် အဘယ်သို့သောသူပါနည်း” ဟု (မေး၏)။

“အရှင်မင်းသား ဤရဟန်းမည်သည်မှာ တရားကျင့်ခြင်းသည် ကောင်း၏၊ အမှန်ကျင့်ခြင်းသည် ကောင်း၏၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်းသည် ကောင်း၏၊ ကောင်းမှုပြုခြင်းသည် ကောင်း၏၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည် ကောင်း၏၊ သတ္တဝါတို့ကို သနားခြင်းသည် ကောင်း၏ ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကျင့်နေသူ ဖြစ်ပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

“အချင်းရထားထိန်း ထိုရဟန်းမည်သည် ကောင်းပေ၏၊ အချင်းရထားထိန်း တရားကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ အမှန်ကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ကောင်းမှုပြုခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ သတ္တဝါတို့ကိုသနားခြင်းသည် ကောင်းပေ၏။ အချင်းရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ထိုရဟန်းထံသို့ ရထားကိုမောင်းလော့” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ထိုရဟန်း ထံသို့ ရထားကို မောင်း၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီမင်းသားသည် ထိုရဟန်းအား ဤစကားကို ဆို၏။

“အသျှင် သင်သည် အဘယ်သို့ ဖြစ်နေသနည်း၊ သင်၏ ဦးခေါင်းသည်လည်း အခြားသူတို့၏ (ဦးခေါင်း) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါတကား၊ သင်၏ အဝတ်တို့သည်လည်း အခြားသူတို့၏ (အဝတ်တို့) ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ တကား” ဟု (ဆို၏)။

“အရှင်မင်းသား အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်း မည်ပါသည်” ဟု (ဆို၏)။

“အသျှင် ရဟန်းမည်သော သင်သည် အဘယ်သို့သော သူပါနည်း” ဟု (မေး၏)။

“မင်းသား ရဟန်းမည်သော အကျွန်ုပ်သည် တရားကျင့်ခြင်းသည် ကောင်း၏၊ အမှန်ကျင့်ခြင်းသည် ကောင်း၏၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်းသည် ကောင်း၏၊ ကောင်းမှုပြုခြင်းသည် ကောင်း၏၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည် ကောင်း၏၊ သတ္တဝါတို့ကို သနားခြင်းသည် ကောင်း၏ ဟု နှလုံးသွင်း၍ ကျင့်နေသူ ဖြစ်ပါသည်” ဟု (ဆို၏)။

“အသျှင် ရဟန်းမည်သော သင်သည် ကောင်းပေ၏၊ တရားကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ အမှန် ကျင့်ခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ကုသိုလ်ပြုခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ ကောင်းမှုပြုခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ မညှဉ်းဆဲခြင်းသည် ကောင်းပေ၏၊ သတ္တဝါတို့ကို သနားခြင်းသည် ကောင်းပေ၏” ဟု (ဆို၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ဘုရားလောင်း ရဟန်းပြုတော်မူခန်း

၅၄။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ၌ ဝိပဿီမင်းသားသည် ရထားထိန်းကို မိန့်ဆို၏။

“အချင်းရထားထိန်း သို့ဖြစ်လျှင် ရထားကို ယူ၍ ဤ (အရပ်)မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လေလော့၊ ငါသည်ကား ဤအရပ်၌ပင် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်တော့အံ့” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ရဟန်းတို့ ရထားထိန်းသည် “အရှင်မင်းသား ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိပဿီမင်းသားအား ဝန်ခံ၍ ရထားကို ယူပြီးလျှင် ထို (အရပ်) မှပင် နန်းတော်သို့ ပြန်လေ၏။ ဝိပဿီမင်းသားသည်ကား ထို (အရပ်) ၌ ပင်ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်လေ၏။

၅၅။ ရဟန်းတို့ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူပေါင်းများစွာတို့သည် “ဝိပဿီမင်းသားသည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်လေသတတ်” ဟု ကြားလေကုန်၏။ ကြားကုန်လတ်သော် ထိုသူတို့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။

“ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်လျက် ဝိပဿီမင်းသား ကျင့်သုံးသော ထိုတရားနှင့် ဝိနည်းသည် မယုတ်ညံ့သည်သာ စင်စစ်ဖြစ် လတ္တံ့၊ ထိုရဟန်းအဖြစ်သည် မယုတ်ညံ့သည်သာ စင်စစ်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဝိပဿီမင်းသားသော်မှ ဆံ မုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်နိုင် သေး၏။ ငါတို့ကားအဘယ်မှာ မဝင်နိုင်ဘဲရှိအံ့နည်း” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူပေါင်းများစွာတို့သည် ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီး လျှင် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံကုန်လျက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းသို့ အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီဘုရားလောင်းသည် ထိုပရိသတ်ခြံရံလျက် ရွာ နိဂုံး ဇနပုဒ် နေပြည်တော်တို့၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်၏။

၅၆။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ဆိတ် ငြိမ်ရာ၌ တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်း နေစဉ် “ငါ့အား (လူတို့နှင့်) ရောနှောယှက်တင် နေမှုသည် မသင့်၊ ငါသည် အစုအရုံးမှ ခွဲခွါ၍ တစ်ယောက်တည်း နေရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းသည် နောင်အခါ၌ အစုအရုံးမှ ခွဲခွါ၍ တစ်ယောက်တည်း နေ၏။

ထိုရဟန်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် တစ်ပါးသော လမ်းဖြင့်သာလျှင် သွားလေကုန်၏။ ဝိပဿီ ဘုရားလောင်းသည် တစ်ပါးသောလမ်းဖြင့် သွားလေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ဘုရားလောင်း၏ နှလုံးသွင်းခြင်း

၅၇။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ (ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ညဉ့်အဖို့) နေရန် ချဉ်းကပ်၍ ဆိတ် ငြိမ်ရာ၌ တည်လျက် တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်၏-

“ဤလောကသည် ဆင်းရဲလေ့စွဲတကား၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ် ရ၏၊ အိုလည်း အိုရ၏၊ သေလည်း သေရ၏၊ (အဖန်ဖန်) စုတေလည်း စုတေရ၏၊ (အဖန်ဖန်) ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ်ရ၏၊ သို့ဖြစ်ပါလျက် ဤအိုခြင်း သေခြင်း ဆင်းရဲခြင်းမှ မထွက်မြောက် ရသေးချေ၊ ဤ အိုခြင်း သေခြင်း ဆင်းရဲခြင်းမှ ထွက်မြောက် ရခြင်းကား အဘယ်အခါ ထင်ရှားဖြစ်ပါအံ့နည်း” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားရှိသော် အိုခြင်း သေခြင်း ဖြစ်ရ သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ဖြစ်ရသနည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ရှိသော် အိုခြင်း သေခြင်း ဖြစ်ရ၏၊ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ဖြစ်ရ၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားရှိသော် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ဖြစ်ရသနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ဖြစ်ရသနည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် ဖြစ် ကြောင်း ‘ဘဝ’ ရှိသော် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ဖြစ်ရ၏၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘ဘဝ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ဖြစ်ရ၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားရှိသော် ဖြစ်ကြောင်း ‘ဘဝ’ ဖြစ်ရ သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ‘ဘဝ’ ဖြစ်ရသနည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ရှိသော် ဖြစ်ကြောင်း ‘ဘဝ’ ဖြစ်ရ၏၊ စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ‘ဘဝ’ ဖြစ်ရ၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားရှိသော် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်ရ သနည်း၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်ရသနည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန် ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ရှိသော် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်ရ၏၊ တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ဖြစ်ရ၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ် လေ၏။

“ဤဝိညာဉ်သည် (အကြောင်းသင်္ခါရဆီသို့ မသွားဘဲ) ပြန်လှည့်လာ၏။ နာမ်ရုပ်မှ တစ်ပါးသော အကြောင်းဆီသို့ မသွား။ ဤမျှသော အကြောင်းဆက်ဖြင့် ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ အိုလည်း အိုရ၏။ သေလည်း သေရ၏။ (အဖန်ဖန်) စုတေလည်း စုတေရ၏။ (အဖန်ဖန်) ဖြစ်လည်း ဖြစ်ပေါ်ရ၏။ နာမ်ရုပ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဉ်၊ ဝိညာဉ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ် နာမ်ရုပ် ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ်ရာဌာန ‘အာယတန’ ခြောက်မျိုး၊ စိတ်ဖြစ်ရာဌာန ‘အာယတန’ ခြောက်မျိုး ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ၊ တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ၊ ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ၊ တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ၊ စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ၊ ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ၊ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ဤဆင်းရဲအစု သက်သက်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

၅၉။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ရှေ့၌ မကြားဖူးကုန်သော တရားတို့၌ ဖြစ်ပေါ်သည် ဖြစ်ပေါ်သည်” ဟု (သိမြင်သော) မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

၆၀။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားမရှိသော် အိုခြင်း သေခြင်း မဖြစ် သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ချုပ်သနည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မရှိသော် အိုခြင်း သေခြင်း မဖြစ်၊ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ချုပ်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားမရှိသော် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မဖြစ် သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ချုပ်သနည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ မရှိသော် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ မဖြစ်၊ ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ချုပ်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားမရှိသော် ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ မဖြစ် သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ချုပ်သနည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ မရှိသော် ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ မဖြစ်၊ စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ချုပ်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား “အဘယ်တရားမရှိသော် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ မဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်တရားချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်သနည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် “တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ မရှိသော် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ မဖြစ်၊ တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်၏” ဟု ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။

“သစ္စာလေးပါးကို ကောင်းစွာ သိရန် ဤလမ်းစဉ်ကို ငါရပြီ၊ နာမ် ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝိညာဉ် ချုပ်၏။ ဝိညာဉ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် နာမ် ရုပ်ချုပ်၏။ နာမ် ရုပ်ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ဖြစ် ရာဌာန ‘အာယတန’ ခြောက်မျိုး ချုပ်၏။ စိတ်ဖြစ်ရာဌာန ‘အာယတန’ ခြောက်မျိုး ချုပ်ခြင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ချုပ်၏။ တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ချုပ်၏။ ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ချုပ်၏။ တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်၏။ စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ချုပ်၏။ ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ချုပ်၏။ ဖြစ်ခြင်း ‘ဇာတိ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း သေခြင်း ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ပြင်းစွာ ပင်ပန်းခြင်းတို့ ချုပ်ကုန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ဤဆင်းရဲ အစုသက်သက်၏ ချုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

၆၂။ ရဟန်းတို့ ဝိပဿီဘုရားလောင်းအား ရှေး၌ မကြားဖူးကုန်သော တရားတို့၌ “ချုပ်သည်ချုပ်သည်” ဟု သိမြင်သော မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဉာဏ်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ပညာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ ဝိဇ္ဇာသည် ထင်ရှားဖြစ်၏။ အလင်းရောင်သည် ထင်ရှားဖြစ်၏။

၆၃။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ နောက်ပိုင်းအချိန်၌ ဝိပဿီဘုရားလောင်းသည် စွဲလမ်းရာဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌ အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်နေ၏-

“ဤကား ရုပ်၊ ဤကား ရုပ်၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကား ရုပ်၏ ချုပ်ခြင်း၊ ဤကား ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ၊ ဤကား ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကား ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ၏ ချုပ်ခြင်း၊ ဤကား မှတ်သားခြင်း ‘သညာ’ ၊ ဤကား မှတ်သားခြင်း ‘သညာ’ ၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကား မှတ်သားခြင်း ‘သညာ’ ၏ ချုပ်ခြင်း၊ ဤသည်တို့ကား ပြုပြင်ခြင်း ‘သင်္ခါရ’ ၊ ဤကား ပြုပြင်ခြင်း ‘သင်္ခါရ’ တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကား ပြုပြင်ခြင်း ‘သင်္ခါရ’ တို့၏ ချုပ်ခြင်း၊ ဤကား ဝိညာဉ်၊ ဤကား ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ဤကားဝိညာဉ်၏ ချုပ်ခြင်းတည်း” ဟု ရှုလျက်နေ၏။

စွဲလမ်းရာဖြစ်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၌ အဖြစ် အပျက်ကို ရှုလျက်နေသော ထို (ဝိပဿီဘုရားလောင်း) ၏ စိတ်သည် မစွဲလမ်းမှု၍ မကြာမီပင် အာသဝေါတရားတို့မှ လွတ်မြောက် တော်မူလေ၏။

ဒုတိယအခန်း ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ဗြဟ္မာတောင်းပန်ခြင်း

၆၄။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားအား “ငါသည် တရားဟောရမူ ကောင်းလေစွ” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏-

“ငါသိထားသော ဤတရားကား နက်နဲ၏၊ မြင်နိုင်ခဲ၏၊ သိနိုင်ခဲ၏၊ ငြိမ်းအေး၏၊ မွန်မြတ်၏၊ သိမ်မွေ့၏၊ ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်သော တရားပေတည်း။ ဤသတ္တဝါ များကား တွယ်တာမှုတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏၊ တွယ်တာမှုတို့၌ ပျော်ပိုက်ကုန်၏၊ တွယ်တာမှု တို့၌ အလွန်နှစ်ခြိုက်ကုန်၏။ တွယ်တာမှုတို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် အလွန် နှစ်ခြိုက်နေကြသော ဤသတ္တဝါများသည် အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို မြင်နိုင်ခဲ၏။ ပြုပြင်မှုအားလုံး၏ ငြိမ်းရာ ဥပဓိအားလုံးကို ပယ်စွန့်ရာ တဏှာ၏ကုန်ရာ ရာဂ၏ကင်းရာ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာဖြစ်သော ဤ (နိဗ္ဗာန်) တရားကိုလည်း မြင်နိုင်ခဲ၏။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ငါသည် တရား ကိုဟောသော်လည်း သူတစ်ပါးတို့သည် ငါ၏ (တရားကို) မသိနားမလည်ကုန်ငြားအံ့၊ ထို (တရားဟောမှု) သည် ငါ့အား ပင်ပန်းရုံသာ ဖြစ်ရာ၏။ ငါ့ကို ညည်းဆဲရုံသာ ဖြစ်ရာ၏” ဟု (အကြံ ဖြစ်ပြန် ၏)။

၆၅။ ရဟန်းတို့ ထို့ပြင် အလွန်အံ့ဖွယ် ကောင်းကုန်သော ဤဂါထာတို့သည်လည်း ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား အား ရှေးကမကြားဖူးဘဲ စိတ်ထဲ၌ ထင်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏-

“ငါသည် ခဲယဉ်းစွာ ကျင့်သဖြင့် ရထားသော တရားကို ယခုအခါ ဟောပြခြင်းငှါ မသင့်လျော်ချေ။ ရာဂဒေါသ လွှမ်းမိုးနေသော သူတို့သည် ဤတရားကို လွယ်ကူစွာ သိနိုင်ကြမည် မဟုတ်ချေ။ “အဝိဇ္ဇာ မှောင်ထုဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် ရာဂဖြင့် တပ်စွဲနေသော သူတို့သည် သိမ်မွေ့ နက်နဲ၍ အကျမြူသဖွယ် မြင်နိုင်ခဲသော (သံသရာ) အဆန်တရားကို မြင်ကြမည် မဟုတ်ချေ” ဟု (ထင်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ဤသို့ ဆင်ခြင်တော်မူစဉ် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်နှလုံးတော်သည် တရား ဟောရန် ညွတ်တော်မမူဘဲ ကြောင့်ကြမဲ့ နေရန် ညွတ်တော်မူလေ၏။

၆၆။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ တစ်ဦး သော ဗြဟ္မာကြီးအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“အချင်းတို့ လောကသည် ပျက်စီးတော့မည်တကား၊ အချင်းတို့ လောကသည် ပျက်စီးတော့မည် တကား၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူ သော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်နှလုံးတော်သည် တရားဟောရန် ညွတ်တော်မမူဘဲကြောင့်ကြမဲ့နေရန် ညွတ်တော်မူ တုံ့ဘိ၏” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ထိုပြဟွာကြီးသည် ပြဟွာဘုံမှ ကွယ်ခဲ့ပြီးလျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ထိုအခါ ထိုပြဟွာကြီးသည် အပေါ်ရုံကို ပခုံးတစ်ဖက်၌ တင်၍ လက်ျာဒူးကို မြေ၌ ထောက်လျက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားဆီသို့ လက်အုပ်ချီပြီး လျှင် ဤစကားကို လျှောက်၏ -

“မြတ်စွာဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရား ကိုမနာရ သောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေပါကုန်၏။ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိပါကုန် လတ္တံ့”ဟု (လျှောက်၏)။

၆၇။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုပြဟွာကြီးအား ဤသို့ မိန့်ဆိုတော်မူ၏-

“ပြဟွာ ငါသည် တရားဟောရပါမူ ကောင်းလေစွ ဟူသော အကြံသည် ငါ့အားလည်း ဖြစ်၏။ ပြဟွာ ထိုငါ့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏-

‘ငါသိထားသော ဤတရားကား နက်နဲ၏။ မြင်နိုင်ခဲ့၏။ သိနိုင်ခဲ့၏။ ငြိမ်းအေး၏။ မွန်မြတ်၏။ သိမ်မွေ့၏။ ကြံစည်ခြင်းဖြင့် မရောက်နိုင်သော ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်သော တရားပေတည်း။ ဤသတ္တဝါ များကား တွယ်တာမှုတို့၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ တွယ်တာမှုတို့၌ ပျော်ပိုက်ကုန်၏။ တွယ်တာ မှုတို့၌ အလွန် နှစ်ခြိုက် နေကုန်၏။ တွယ်တာမှုတို့၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် အလွန်နှစ်ခြိုက်နေကြသောဤသတ္တဝါများသည် အကျိုးတရားတို့၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဤပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကိုလည်း မြင်နိုင်ခဲ့၏။ ပြုပြင်မှုအားလုံး၏ ငြိမ်းရာ ဥပဓိအားလုံးကို ပယ်စွန့်ရာ တဏှာ၏ကုန်ရာ ရာဂ၏ ကင်းရာချုပ်ရာ ငြိမ်းရာဖြစ်သော ဤ (နိဗ္ဗာန်) တရားကိုလည်း မြင်နိုင်ခဲ့၏။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ ငါသည် တရား ကိုဟောသော်လည်း သူတစ်ပါး တို့သည် ငါ၏ (တရားကို) မသိ နားမလည်ကုန်ငြားအံ့။ ထို (တရားဟောမှု) သည် ငါ့အား ပင်ပန်းရုံသာ ဖြစ်ရာ၏။ ငါ့ကို ညှဉ်းဆဲရုံသာ ဖြစ်ရာ၏’ ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။

ပြဟွာ ထို့ပြင် အလွန်အံ့ဖွယ်ကောင်းကုန်သော ဤဂါထာတို့သည်လည်း ငါ့အား ရှေးကမကြားဖူးဘဲ (စိတ်ထဲ၌) ထင်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏-

‘ငါသည် ခဲယဉ်းစွာ ကျင့်သဖြင့် ရထားသော တရားကို ယခုအခါ ဟောပြခြင်းငှါ မသင့်လျော်ချေ။ ရာဂဒေါသ လွှမ်းမိုးနေသော သူတို့သည် ဤတရားကို လွယ်ကူစွာ သိနိုင်ကြမည်မဟုတ်ချေ။ အဝိဇ္ဇာ မှောင်ထုဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် ရာဂဖြင့် တပ်စွဲနေသော သူတို့သည် သိမ်မွေ့နက်နဲ၍ အဏုမြူသဖွယ် မြင်နိုင်ခဲ့သော (သံသရာ) အဆန်တရားကို မြင်ကြမည် မဟုတ်ချေ’ ဟု (ထင်ပေါ်လာပြန်ကုန်၏)။

ပြဟွာ ဤသို့ ဆင်ခြင်စဉ် ငါ၏ စိတ်နှလုံးသည် တရားဟောရန် မညွတ်ဘဲ ကြောင့်ကြမဲ့ နေရန် ညွတ်ခဲ့၏” ဟု (မိန့်ဆိုတော်မူ၏)။

၆၈။ ရဟန်းတို့ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ထိုပြဟွာကြီးသည်။ပ။ ရဟန်းတို့ သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ထိုပြဟွာကြီးသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ပြန်၏-

“မြတ်စွာဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောတော်မူပါလော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌

(ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရား ကိုမနာရ သောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေပါကုန်၏။ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိပါကုန် လတ္တံ့”ဟု (လျှောက်ပြန်၏)။

၆၉။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာ၏ တောင်းပန်ခြင်းကို အသိ အမှတ်ပြုပြီးလျှင် သတ္တဝါတို့၌ သနားခြင်းကိုလည်း အကြောင်းပြု၍ ဘုရားမျက်စိ ‘ဗုဒ္ဓစက္ခု’ဖြင့် လောကကို ကြည့်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားမျက်စိ ‘ဗုဒ္ဓစက္ခု’ ဖြင့် လောကကို ကြည့်တော်မူ လတ်သော် (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူ နည်းပါးကုန်သော၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူများပြားကုန်သော၊ ရင့်သော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ နုသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ ကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော၊ မကောင်းသော အခြင်းအရာရှိကုန်သော၊ သိစေနိုင် လွယ်ကုန်သော၊ သိစေနိုင်ခဲကုန်သော၊ တမလွန်လောကနှင့် (တမလွန်လောကသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်ဟူသော) အပြစ်တို့ကို ဘေးဟု ရှုလေ့ရှိကုန်သော၊ တမလွန်လောကနှင့် (တမလွန်လောကသို့ ရောက်စေတတ်သောကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်ဟူသော) အပြစ်တို့ကို ဘေးဟုရှုလေ့ မရှိကုန်သော သတ္တဝါအချို့တို့ကို မြင်တော်မူ၏။ ဥပမာသော်ကား ဥပုလကြာ^၂တော၌လည်းကောင်း ပဒုမ္မာကြာတော၌ လည်းကောင်း ပုဏ္ဏရိက်ကြာတော၌ လည်းကောင်း အချို့သော ဥပုလကြာ ပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိက်ကြာတို့သည် ရေ၌ ပေါက်ကုန်၏။ ရေ၌ ကြီးပွားကုန်၏။ ရေမှ မပေါ်ထွက်သေးကုန်၊ ရေထဲ၌ မြုပ်၍ ဖုံးပြီးကုန်၏။ အချို့သော ဥပုလကြာပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိက်ကြာတို့သည် ရေ၌ ပေါက်ကုန်၏။ ရေ၌ ကြီးပွားကုန်၏။ ရေနှင့် အညီ တည်ကုန်၏။ အချို့သော ဥပုလကြာ ပဒုမ္မာကြာ ပုဏ္ဏရိက်ကြာတို့သည် ရေ၌ ပေါက်ကုန်၏။ ရေ၌ ကြီးပွားကုန်၏။ ရေပေါ်သို့ တက်၍ တည်ကုန်၏။ ရေနှင့် မလိမ်းကပ်ကုန်။ ရဟန်းတို့ ဤအတူ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည်ဘုရားမျက်စိ ‘ဗုဒ္ဓစက္ခု’ ဖြင့် လောကကို ကြည့်တော်မူ လတ်သော် (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူ နည်းပါး ကုန်သော၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူများပြားကုန်သော၊ ရင့်သောဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ နုသော ဣန္ဒြေရှိကုန်သော၊ ကောင်းသော အခြင်းအရာ ရှိကုန်သော၊ မကောင်းသောအခြင်းအရာရှိကုန်သော၊ သိစေ နိုင်လွယ်ကုန်သော၊ သိစေနိုင်ခဲ ကုန်သော၊ တမလွန်လောကနှင့် (တမလွန်လောကသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်ဟူသော) အပြစ်တို့ကို ဘေးဟု ရှုလေ့ ရှိကုန်သော တမလွန် လောကသို့ ရောက်စေတတ်သော ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်ဟူသော) အပြစ်တို့ကို ဘေးဟု ရှုလေ့မရှိကုန်သော သတ္တဝါ အချို့တို့ကို မြင်တော်မူ၏။

၇၀။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ဝါထာတို့ဖြင့် လျှောက်၏-

“ကောင်းမြတ်သော ပညာရှင် ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ထက်ဝန်းကျင် (မြင်စွမ်းနိုင်သော ဉာဏ်) မျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ကျောက်ဖြင့် ပြီးသော တောင်ထိပ်၌ ရပ်တည်လျက် ထက်ဝန်းကျင်ရှိ လူအပေါင်းကို ကြည့်ရှုသကဲ့သို့ ထို့အတူ စိုးရိမ် ပူဆွေး ကင်းဝေးတော်မူသော အသျှင်ဘုရားသည် ပညာ (ဓမ္မ) ဖြင့်ပြီးသော ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်တော်မူ၍ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်းတို့၏ အနှိပ်စက်ခံနေရသဖြင့် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသို့ သက်ဆင်းကျရောက်နေသော သတ္တဝါ အပေါင်းကို ကြည့်ရှုတော်မူပါလော့၊ ရဲရင့်သော လုံ့လ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ အောင်ပွဲဆင် တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား ထတော်မူပါလော့။ လှည်းမျိုးနှင့် တူတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ (ကိလေသာ) ကြွေးကင်းဝေးတော်မူသော မြတ်စွာ ဘုရား၊ လောက၌ လှည့်လည်တော်မူပါလော့။

ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား တရား ဟောတော်မူပါလော့၊ (တရားကို) သိသူတို့သည် ရှိပါကုန် လတ္တံ့” ဟု (လျှောက်၏)။

၇၁။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဗြဟ္မာကြီးကို ဂါထာဖြင့် မိန့်တော်မူ၏-

“ဗြဟ္မာ လေ့လာပြီးသော တရားမြတ်ကို ပင်ပန်းရုံ ရှိမည်ထင်၍ လူတို့အား မဟောဘဲ နေရန် စိတ်ညွတ်ခဲ့ ပေ၏။ (ပညာ) နားနှင့် ပြည့်စုံသော သူတို့အလို့ငှါ နိဗ္ဗာန်တံခါးကို ငါ ဖွင့်ထားပြီ၊ ယုံကြည်ခြင်း (သဒ္ဓါတရား) ကို စေလွှတ်ကြကုန်လော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် တရားဟောရန် ခွင့်ပြုတော်မူပြီဟု (သိသဖြင့်) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ထိုနေရာ ၌ပင် ကွယ်သွားလေ၏။

- ၁။ သတ္တဝါတို့၏ ဣန္ဒြေအနုအရင့်ကို သိသော ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်၊ (၂) သတ္တဝါတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကိန်းဝပ်ရာ အာသယနှင့် အနုသယကိလေသာတို့ကို သိသော အာသယာနုသယဉာဏ်၊ ဤဉာဏ်နှစ်ပါးကို ‘ဗုဒ္ဓစက္ခု’ဟုခေါ်သည်။
- ၂။ ဥပ္ပလ = ကြာဖြူ-ကြာနီ-ကြာညို။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

အဂ္ဂသာဝကအစုံ

၇၂။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား “ငါသည် အဘယ်သူ့ကို ရှေးဦးစွာ တရားဟောရပါအံ့နည်း၊ အဘယ်သူသည် ဤတရားကို လျင်မြန်စွာ သိပါအံ့နည်း” ဟူသော အကြံသည် ဖြစ်၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏-

“ဤခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့သည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ နေကုန်၏။ ပညာရှိကုန်၏။ လိမ္မာကုန်၏။ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိကုန်၏။ ကာလရှည်မြင့်စွာကပင် (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးနေကုန်၏။ ငါသည် ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့အား တရားကို ရှေးဦးစွာဟောရမူ ကောင်းလေစွာ ထိုသူတို့သည် ဤတရားကို လျင်စွာပင် သိကုန်လတ္တံ့” ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။

၇၃။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးထားသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူပင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဓိပင်ရင်းမှ ကွယ်ခဲ့၍ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်အနီး ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌ ထင်ရှားဖြစ်တော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် တောစောင့်ကို ခေါ်၍ မိန့်တော်မူ၏-

“အချင်းတောစောင့် လာလော့၊ သင်သည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဝင်၍ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့်တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့အား ဤသို့ ဆိုချေလော့၊ ‘အရှင်တို့ ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏)။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်တို့ကို တွေ့မြင်လိုပါ၏’ ဟု ဆိုချေလော့” ဟူ၍ (မိန့်တော်မူ၏)။

ရဟန်းတို့ တောစောင့်သည် “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဝင်၍ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ် သားတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အရှင်တို့ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူပါ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်တို့ကို တွေ့မြင်လိုပါ၏” ဟု (ဆို၏)။

၇၄။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သား တို့သည် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေ၍ ကောင်းသော ကောင်းသော ယာဉ်ကို စီးလျက်ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဗန္ဓုမတီ နေပြည်တော်မှ ထွက်ကုန်၍ ခေမမည်သောမိဂဒါဝုန်တောသို့ သွားကုန်၏။ ယာဉ်ဖြင့် သွားသင့်သမျှအရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ယာဉ်မှသက်ပြီးသော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံသို့ ခြေကျင်သာလျှင် ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ချဉ်းကပ် ကုန်ပြီးသော် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

၇၅။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူ သော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူတို့အား အစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသည် ကားအဘယ်နည်း၊ ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း သီလနှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကို လည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကို လည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကို လည်းကောင်း (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကို လည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့၌ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ် အပိတ်အပင် ‘နီဝရဏ’ မှ ကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သော စိတ်ရှိသည်ကို သိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော် သိမြင်ပြီးသော ‘သာမုက္ကံသိက’ တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူလျက် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ကို လည်းကောင်း ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ကိုလည်းကောင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ ‘နိရောဓ’ ကိုလည်းကောင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း လမ်းစဉ် ‘မဂ္ဂ’ ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ မည်းညစ်ခြင်းကင်းသော ဖြူစင်သောအဝတ်သည် ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ ထိုအတူ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့အား ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် “ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော တရားအလုံးစုံ သည် ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏” ဟု ကိလေသာ မြူအညစ်အကြေး ကင်းသော တရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်’ သည် ဖြစ်ပေါ်၏။

၇၆။ ထိုအခါ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့သည် တရားကို မြင်ပြီးကုန်သည် ဖြစ်၍ တရားသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားသို့ သက်ဝင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သို့လော သို့လော (တွေ့တော့ခြင်း) ကင်းပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည် ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားထားယုံကြည်သည် မဟုတ်ဘဲ မိမိကိုယ်တိုင်ပင် သိမြင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏-

“အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော် သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း မျက်စိလည်သော သူ့အား လမ်းကို ပြောကြားဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ‘မျက်စိရှိသောသူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်’ ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤ အတူပင်လျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသောအကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် ပါကုန်၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရားအကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

၇၇။ ရဟန်းတို့ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့သည် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလေကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလေကုန်၏။

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူတို့အား တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားတို့၏ အပြစ်ကို လည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကို လည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကို လည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးကို လည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေသည် ရှိသော် ထိုသူတို့၏ စိတ်တို့သည် (တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ) မစွဲလမ်းမူ၍ မကြာမီပင် အာသဝေါ (တရား) တို့မှ လွတ်မြောက် လေကုန်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

လူအပေါင်းတို့ ရဟန်းပြုကြခြင်း

၇၈။ ရဟန်းတို့ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ နေကုန်သော ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်း တို့သည် ဤသို့ ကြားလေကုန်၏-

“ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန် တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူသတတ်၊ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သား တို့သည်လည်း ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ကုန်သတတ်” ဟု (ကြားလေကုန်၏)။

(ထိုသို့) ကြားကုန်၍ ထိုသူတို့အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏-

“ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်လျက် ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့ ကျင့်သုံးသော ထို တရားနှင့် ဝိနည်းသည် မယုတ်ညံ့သည်သာ စင်စစ် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ထိုရဟန်းအဖြစ်သည် စင်စစ် မယုတ်ညံ့သည်သာ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ခဏ္ဍမည်သော မင်းသားနှင့် တိဿမည်သော ပုရောဟိတ်သားတို့ သော်မှ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ရုံ၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင် သို့ ဝင်နိုင်ကြကုန်သေး၏၊ ငါတို့ကား အဘယ်မှာ မဝင်နိုင်ဘဲရှိအံ့နည်း” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်မှ ထွက်၍ ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌ (နေတော်မူသော) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး လျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

၇၉။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထို (ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်း) တို့အား အစဉ်အတိုင်း သော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ သီလနှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း၊ နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ ယုတ်ညံ့ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ညစ်ညူးခြင်းကို လည်းကောင်း (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကို လည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့၌ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ် အပိတ်အပင် ‘နီဝရဏ’ မှ ကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သောစိတ် ရှိသည်ကို သိတော်မူသောအခါ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်သိမြင်ပြီးသော ‘သာမုက္ကံသိက’ တရားဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူလျက် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ကို လည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာ ‘နိရောဓ’ ကိုလည်းကောင်း၊ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း လမ်းစဉ် ‘မဂ္ဂ’ ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ မည်းညစ်ခြင်းကင်းသော ဖြူစင်သောအဝတ်သည် ဆိုးရည် ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့အား ထိုနေရာ၌

ပင်လျှင် “ဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသောတရား အလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်း သဘောရှိ၏” ဟု ကိလေသာ မြူ အညစ်အကြေး ကင်းသောတရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်’ သည် ဖြစ်ပေါ်၏။

၈၀။ ထိုအခါ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် (တရားကို) မြင်ပြီးကုန်သည် ဖြစ်၍တရားသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားသို့ သက်ဝင်ပြီး ကုန်သည်ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သို့လော သို့လော (တွေးတောခြင်း) ကင်းပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားထား ယုံကြည်သည် မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင် သိမြင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏-

“အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော် သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းကို ပြောကြား ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ‘မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်’ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူသာလျှင် အသျှင်ဘုရား သည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

၈၁။ ရဟန်းတို့ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော လူအပေါင်းတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရကုန်ပြီ။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကုန်ပြီ။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့အား တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားတို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကို လည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်း ကိုလည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကား ဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံး ရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်းစေသည် ရှိသော် ထိုသူတို့၏ စိတ်တို့သည် (တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ) မစွဲလမ်းမှု၍ မကြာမီပင် အာသဝေါ (တရား) တို့မှ လွတ်မြောက်လေကုန်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ရှေးဦးပြုသော ရဟန်းတို့၏ တရားထူးကိုခြင်း

၈၂။ ရဟန်းတို့ (ဘုရားလောင်းတောထွက်စဉ်က အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုနှင့်ကြသော) ထိုရှေးရဟန်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် (ဤသို့) ကြားလေကုန်၏-

“ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန် တော၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူသတတ်၊ တရားကိုလည်း ဟောတော်မူသတတ်”ဟု (ကြားလေ ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုရဟန်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်အနီး ခေမမည်သော မိဂဒါဝုန်တော၌ (နေတော်မူသော) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

၈၃။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူတို့အား အစဉ်အတိုင်းသော တရားစကားကို ဟောတော်မူ၏။ ဤသည်ကား အဘယ်နည်း၊ ဒါနနှင့်စပ်သော စကားကိုလည်းကောင်း သီလနှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း နတ်ပြည်နှင့်စပ်သော စကားကို လည်းကောင်း ကာမဂုဏ်တို့၏ အပြစ်ကို လည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကို လည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်းကို လည်းကောင်း (ကာမဂုဏ်တို့မှ) ထွက်မြောက်ခြင်း၌ အကျိုးကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့၌ သင့်လျော်သောစိတ် နူးညံ့သောစိတ် အပိတ်အပင် ‘နီဝရဏ’ မှ ကင်းသောစိတ် တက်ကြွသောစိတ် ယုံကြည်သောစိတ် ရှိသည်ကို သိတော်မူသော အခါ မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကိုယ်တိုင် ထုတ်ဖော်သိမြင်ပြီးသော ‘သာမုက္ကံသိက’ တရား ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားတော်မူလျက် ဆင်းရဲ ‘ဒုက္ခ’ ကိုလည်းကောင်းဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ကိုလည်းကောင်း ဆင်းရဲချုပ်ရာ ‘နိရောဓ’ ကိုလည်းကောင်းဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ် ‘မဂ္ဂ’ ကိုလည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ မည်းညစ်ခြင်းကင်းသောဖြူစင်သော အဝတ်သည် ဆိုးရည်ကို ကောင်းစွာ ခံယူသကဲ့သို့ ထိုအတူ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သောရဟန်းတို့အား ထိုနေရာ၌ပင်လျှင် “ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏”ဟုကိလေသာမြူ အညစ်အကြေး ကင်းသော တရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်’ သည် ဖြစ်ပေါ်၏။

၈၄။ ထိုအခါ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့သည် တရားကို မြင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားကို သိပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ တရားသို့ သက်ဝင်ပြီး ကုန်သည် ဖြစ်၍ ယုံမှားခြင်းကို ကူးမြောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပြီး ကုန်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌ ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားထား ယုံကြည်သည် မဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ပင် သိမြင်ပြီးကုန်သည်ဖြစ်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကိုလျှောက် ကုန်၏-

“အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော် သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း မျက်စိလည်သောသူအား လမ်းကို ပြောကြားဘိ သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ‘မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်’ဟု အမိုက် မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူသာလျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

၈၅။ ရဟန်းတို့ ထိုရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ရဟန်းတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရကုန်ပြီ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရကုန်ပြီ၊ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရဟန်းတို့အား တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် သင်္ခါရတရားတို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း ယုတ်ညံ့ခြင်းကို လည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်း ကိုလည်းကောင်း နိဗ္ဗာန်၌ အကျိုးကို လည်းကောင်း ပြတော်မူ၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်း စေသည် ရှိသော် ထိုသူတို့၏ စိတ်တို့သည် (တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ) မစွဲလမ်းမူ၍ မကြာမီပင် အာသဝေါ (တရား) တို့မှ လွတ်မြောက်လေကုန်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ဒေသစာရီ လှည့်လည်ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်း

၈၆။ ထိုစဉ်အခါ၌ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်သော ရဟန်း ပေါင်းများစွာသည် (သီတင်းသုံး) နေတော်မူလျက်ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားအား ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ကပ်၍ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပေါ်၏- “ယခုအခါ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာသည် သီတင်းသုံးလျက် ရှိ၏။ ငါသည် ရဟန်းတို့အား ဤသို့ ခွင့်ပြုရမူ ကောင်းလေစွ၊ ‘ရဟန်း တို့များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့်လည်ကုန် လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ ကောင်းခြင်း ရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြကုန်လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောပြုကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါး သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရားကိုမနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကုန်လတ္တံ့၊ သို့သော် ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ်လွန်သောအခါ ပါတိမောက် ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ကြရဦးမည်’ ဟု ခွင့်ပြုရမူ ကောင်းလေစွ” ဟူ၍ (အကြံဖြစ်ပေါ်၏)။

၈၇။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ တစ်ဦးသော ဗြဟ္မာကြီးသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်း ကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဗြဟ္မာဘုံမှ ကွယ်ခဲ့ပြီးလျှင် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် အပေါ်ရုံကို ပခုံးတစ်ဖက်၌ တင်၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားဆီသို့ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကိုလျှောက်၏-

“ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (ကြံစည်ချက်) သည် သင့်မြတ်ပါပေ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ ဤ (ကြံစည်ချက်) သည် သင့်မြတ်ပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား ယခုအခါ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင်သော ရဟန်း ပေါင်းများစွာသည် သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက် ရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်း တို့ကို ဤသို့ ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။

‘ရဟန်းတို့ များစွာသောလူတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသောလူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့်လည် ကုန်လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ ကောင်းခြင်း ရှိသော အနက်နှင့် ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို

ဟောကြ ကုန်လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောပြ ကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏၊ (ထို သတ္တဝါတို့သည်) တရားကို မနာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကုန် လတ္တံ့'ဟု ဤသို့ မိန့်ဆို၍ ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။

မြတ်စွာဘုရား ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ် လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီ နေပြည်တော်သို့ ရဟန်းများ ချဉ်းကပ်နိုင်ရေးကိုကား အကျွန်ုပ်တို့ပင် ဆောင်ရွက်ပါကုန်အံ့” ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် ဤစကားကို လျှောက်ပြီးလျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြု ပြီးလျှင် ထိုနေရာ၌ပင် ကွယ်လေ၏။

၈၈။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ညချမ်းအချိန်၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်း ရာမှထ၍ ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ ဤအရပ်၌ ဆိတ် ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ငါ့အား ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်၏-

‘ယခုအခါ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်သော ရဟန်းပေါင်းများစွာ သည်သီတင်းသုံးနေလျက် ရှိ၏၊ ငါသည် ရဟန်းတို့ကို ဤသို့ ခွင့်ပြုရမူ ကောင်းလေစွ’ ၊ ‘ရဟန်း တို့များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဒေသစာရီလှည့်လည်ကုန်လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ကောင်းခြင်းရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြကုန် လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောပြကြကုန်လော့ ၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကြကုန်၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရား ကိုမနာရ သောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကုန်လတ္တံ့၊ သို့သော် ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ် လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ကြ ရဦးမည်’ ဟု ခွင့်ပြုရမူ ကောင်းလေစွ” ဟူ၍ (အကြံ ဖြစ်ပေါ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ တစ်ဦးသော ဗြဟ္မာကြီးသည် ငါ၏ စိတ်အကြံကို (သူ့) စိတ်ဖြင့် သိ၍ ခွန်အား ရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ ကွယ်ခဲ့၍ ငါဘုရား၏ ရှေ့၌ ထင်ရှားပေါ် လာ၏၊ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာကြီးသည် အပေါ်ရုံကို ပခုံးတစ်ဖက်၌ တင်၍ ငါ့ဆီသို့ လက်အုပ် ချီလျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဤ (ကြံစည်ချက်)သည် သင့်မြတ်ပါပေ၏၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဤ (ကြံစည်ချက်) သည် သင့်မြတ်ပါပေ၏၊ မြတ်စွာ ဘုရား ယခုအခါ ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်သော ရဟန်းပေါင်း များစွာသည် သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက် ရှိပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် (ရဟန်းတို့ ကို) ဤသို့ခွင့်ပြုတော်မူပါလော့။

‘ရဟန်းတို့ များစွာသော လူတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသော လူတို့၏ ချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဒေသစာရီ လှည့်လည်

ကုန်လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ ကောင်းခြင်း ရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြ ကုန်လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သောအကျင့်ကို ဟောပြုကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကြပါကုန်၏၊ တရားကို မနာရ သောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေပါကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကြပါကုန်လတ္တံ့’ ဟု မိန့်ဆို၍ ခွင့်ပြုတော်မူ ပါလော့။

မြတ်စွာဘုရား ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ်လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီ နေပြည်တော်သို့ ရဟန်းတို့ ချဉ်းကပ်နိုင်ရေးကိုကား အကျွန်ုပ်တို့ပင် ဆောင်ရွက်ပါကုန်အံ့” ဟု (လျှောက်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုပြုဟောကြီးသည် ဤစကားကို လျှောက်ပြီးလျှင် ငါ့ကို ရှိခိုးလျက် အရိအသေပြု၍ ထိုနေရာ၌ပင် ကွယ်လေ၏။

ရဟန်းတို့ (သင်တို့အား) ငါ ဤသို့ ခွင့်ပြု၏-

“များစွာသောလူတို့၏ အစီးအပွားအလို့ငှါ များစွာသောလူတို့၏ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဒေသစာရိလှည့်လည်ကုန်လော့၊ တစ်လမ်းတည်း နှစ်ဦးမသွားကြကုန်လင့်၊ ရဟန်းတို့ အစ၏ ကောင်းခြင်း အလယ်၏ ကောင်းခြင်း အဆုံး၏ ကောင်းခြင်း ရှိသော အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော သဒ္ဓါနှင့်ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြကုန်လော့၊ အလုံးစုံပြည့်စုံသော စင်ကြယ်သော မြတ်သော အကျင့်ကို ဟောပြုကြကုန်လော့၊ (ပညာ) မျက်စိ၌ (ကိလေသာ) မြူနည်းပါးသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကြကုန်၏၊ (ထိုသတ္တဝါတို့သည်) တရားကို နာရသောကြောင့် ဆုံးရှုံးနေကုန်၏၊ တရားကို သိသူတို့သည် ရှိကုန်လတ္တံ့၊ ရဟန်းတို့ သို့သော် ခြောက်နှစ် ခြောက်နှစ်လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ် ကြ ရဦးမည်” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် ဇနပုဒ်သို့ လှည့်လည်ခြင်းငှါ အများအားဖြင့် နေ့ချင်းပင် ထွက်ခွါသွားကုန်၏။

၈၉။ ထိုစဉ်အခါ၌ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းဝယ် ကျောင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ရှိကုန်၏။ တစ်နှစ်လွန်သောအခါ နတ်တို့သည် (ဤသို့) ကြွေးကြော်ကုန်၏-

“အသျှင်တို့ တစ်နှစ်လွန်ပါပြီ၊ ယခု ငါးနှစ်သာကျန်ပါတော့သည်၊ ငါးနှစ်လွန်သောအခါ ပါတိမောက် ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ရပါမည်” ဟု (ကြွေးကြော်ကုန်၏)။

နှစ်နှစ်လွန်သော အခါ။

သုံးနှစ်လွန်သော အခါ။

လေးနှစ်လွန်သော အခါ။

ငါးနှစ်လွန်သောအခါ နတ်တို့သည် ဤသို့ ကြွေးကြော်ကုန်၏-

“အသျှင်တို့ ငါးနှစ်လွန်ပါပြီ၊ ယခု တစ်နှစ်သာ ကျန်ပါတော့သည်၊ တစ်နှစ်လွန်သောအခါ ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ရပါမည်” ဟု (ကြွေးကြော်ကုန်၏)။

ခြောက်နှစ် လွန်သောအခါ နတ်တို့သည် ဤသို့ ကြွေးကြော်ကုန်၏-

“အသျှင်တို့ ခြောက်နှစ်လွန်ပါပြီ၊ ယခုအခါ ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီနေပြည်တော် သို့ချဉ်းကပ်ချိန် တန်ပါပြီ” ဟု (ကြွေးကြော်ကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ထိုရဟန်းတို့သည် ပါတိမောက်ပြသည်ကို နာရန် ဗန္ဓုမတီ နေပြည်တော်သို့ အချို့သော ရဟန်းတို့သည် မိမိတန်ခိုးဖြင့် အချို့သော ရဟန်းတို့သည် နတ်တို့၏ တန်ခိုးဖြင့် နေ့ချင်းပင် ချဉ်းကပ်ကုန်၏။

၉၀။ ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာ (အလယ်) ၌ ပါတိမောက်ကို ဤသို့ ပြတော်မူ၏-

“သည်းခံခြင်း ‘ခန္တီ’ တရားသည် မြတ်သော အကျင့်ပေတည်း၊ မြတ်စွာဘုရား တို့သည် နိဗ္ဗာန်ကို အမြတ်ဆုံး ဟု မိန့်ဆိုကြကုန်၏။ ရဟန်းမည်သည် သူတစ်ပါးကို မညှဉ်းဆဲရာ၊ သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲသူ သည်လည်း ရဟန်း မဟုတ်။

အလုံးစုံသော မကောင်းမှုကိုပြုခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြည့်စုံစေခြင်း၊ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်း၊ ဤ (သုံးပါး) သည် ဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမပေတည်း။

မစွပ်စွဲခြင်း၊ မညှဉ်းဆဲခြင်း၊ ပါတိမောက် (သီလ)ကို စောင့်စည်းခြင်း၊ အစားအစာ၌ အတိုင်းအရှည် ကိုသိခြင်း၊ လူသူမနီးသော တောကျောင်း၌ နေခြင်း၊ လွန်မြတ်သောစိတ် သမာဓိ လုပ်ငန်း၌ အားထုတ်ခြင်း၊ ဤ (ခြောက်ပါး) သည်လည်း ဘုရားရှင်တို့၏ အဆုံးအမပေတည်း” ဟု (ပါတိမောက်ကို ပြတော်မူ၏)။

၁။ အဋ္ဌသဋ္ဌိဘိက္ခုသတသဟသံ ဟူသော ပါဠိရှိရင်းအတိုင်း ပြန်ဆိုလျှင် ရဟန်းပေါင်း ရှစ်သန်းရှစ်သိန်း ဖြစ်သင့်ပေ၏။ သို့ရာတွင် ရှစ်သောင်းလေးထောင် နှစ်ကြိမ်သာ ရဟန်းပြုခဲ့သည်ကို ထောက်၍ ဤ၌ တစ်သိန်း ခြောက်သောင်း ရှစ်ထောင်ဟု ပြန်ဆိုထားသည်။ ဤသင်္ချာကို ပါဠိဖြင့် ပြလျှင် အဋ္ဌသဋ္ဌိသတံ ဘိက္ခုသဟသံဟု ပြသင့်ပေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁ - မဟာပဒါနသုတ် ===

ဗြဟ္မာတို့လျှောက်ထားခြင်း

၉၁။ ရဟန်းတို့ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ဥက္ကဋ္ဌမြို့အနီး သုဘဂတော အင်ကြင်းပင်ကြီး အရင်း၌ သီတင်းသုံးနေ၏။ ရဟန်းတို့ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေစဉ် ငါ့အား ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ရှည်လျားလှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလအတွင်း၌ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံမှ တစ်ပါး ငါမနေဖူး (မဖြစ်ဖူး) သော ဘုံကား ရှိရန် ခဲယဉ်း၏။ ငါသည် သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာဘုံသို့ ချဉ်းကပ်ရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုအခါ ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူပင် ဥက္ကဋ္ဌမြို့အနီး သုဘဂတော အင်ကြင်းပင်ကြီးအရင်းမှ ကွယ်ခဲ့၍ အဝိဟာဗြဟ္မာဘုံ၌ ထင်ရှားဖြစ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာဘုံ၌ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ဗြဟ္မာတို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးကြပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏-

“အသျှင် ဤ (ကမ္ဘာ)မှ ကိုးဆယ့်တစ် ကမ္ဘာထက်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးပါတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူ ပါ၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့် ကောဏ္ဍညအနွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား ၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်ရှစ်သောင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သခွတ်ပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် ခဏ္ဍနှင့်တိဿမည်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝက အစည်းအဝေး တို့သည် သုံးကြိမ်ဖြစ်ပါကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်း တစ်သိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင် ရှိပါ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝကအစည်းအဝေး၌ ရဟန်း တစ်သိန်းရှိပါ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝက အစည်းအဝေး၌ ရဟန်း ရှစ်သောင်းရှိပါ၏။ အသျှင် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချဉ်းပါဝင် ကုန်သော သာဝက အစည်းအဝေး တို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အသောက မည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေးဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗန္ဓုမာမည်သော မင်းပါတည်း၊ မယ်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သော

မိဖုရားပါတည်း။ ဗန္ဓုမာမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သောမြို့ပါတည်း။ အသျှင် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ တောထွက်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်းပြုပုံသည် ဤသို့ဖြစ်ပါ၏။ တရား အားထုတ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဘုရားဖြစ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားဟောပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ လိုချင်နှစ် သက်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ကို ကင်းစေပြီးလျှင် ဤ (ဘုံ) ၌ ဖြစ်လာကြ ပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။ပ။

ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ပင် ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာသော ဗြဟ္မာတို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြ ကုန်၏-

“အသျှင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ လောက၌ ပွင့်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးပါတည်း။ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာ ဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမအနွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အသက် အတိုင်းအရှည်သည် နည်းပါးလှပါ၏။ တိုတောင်းလှပါ၏။ လျင်မြန်လှပါ၏။ အသက်အရှည်ဆုံးသော သူသည် အနှစ်တစ်ရာသော်လည်းကောင်း အနှစ်တစ်ရာထက် အနည်းငယ် ပိုလွန်၍သော်လည်းကောင်း (အသက်ရှင်နေရပါ၏)။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏။ အသျှင်မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် သာရိပုတြာနှင့် မောဂ္ဂလ္လာန် မည်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ် တည်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်း တစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် ရှိပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်း ပါဝင်သော သာဝက အစည်းအဝေးသည် ဤတစ်ကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အာနန္ဒာမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် သုဒ္ဓေါဒနမည်သော မင်းပါတည်း။ မယ်တော် သည် မာယာ မည်သော မိဖုရား ပါတည်း။ နေပြည်တော်သည် ကပိလဝတ်မြို့ပါတည်း။ အသျှင်မြတ်စွာ ဘုရား၏ တောထွက်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်းပြုပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ တရားအားထုတ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဘုရား ဖြစ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားဟောပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ နှစ်သက် လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ကင်းစေပြီးလျှင် ဤ (ဘုံ)၌ ဖြစ်လာကြ ပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

၉၂။ ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ငါသည် အဝိဟာဗြဟ္မာတို့နှင့် အတူ အတပျိဗြဟ္မာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ် ၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ငါသည် အဝိဟာဗြဟ္မာ အတပျိဗြဟ္မာတို့နှင့်အတူ သုဒဿဗြဟ္မာတို့ ထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ငါသည် အဝိဟာဗြဟ္မာ အတပျိဗြဟ္မာ သုဒဿဗြဟ္မာတို့နှင့်အတူ သုဒဿီဗြဟ္မာတို့ ထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ပ။

ရဟန်းတို့ ထို့နောက် ငါသည် အဝိဟာဗြဟ္မာ အတပျိဗြဟ္မာ သုဒဿဗြဟ္မာ သုဒဿီဗြဟ္မာတို့နှင့် အတူ အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာ တို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၏။ ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်း များစွာသော ဗြဟ္မာတို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော အရပ်၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏-

“အသျှင် ဤ (ကမ္ဘာ) မှ ကိုးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးပါတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင်ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသောဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရားသည် အနွယ်အားဖြင့် ကောဏ္ဍညအနွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ အသက်အတိုင်းအရှည်သည် အနှစ်ရှစ်သောင်း ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားသည် သခွတ်ပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏။ အသျှင် ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် ခဏ္ဍနှင့် တိဿ မည်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝကအစည်း အဝေးတို့သည် သုံးကြိမ် ဖြစ်ပါကုန်၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝက အစည်းအဝေး၌ ရဟန်း တစ်သိန်းခြောက်သောင်းရှစ်ထောင် ရှိပါ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝက အစည်းအဝေး၌ ရဟန်းတစ်သိန်း ရှိပါ၏။ တစ်ကြိမ်သော သာဝက အစည်းအဝေး၌ ရဟန်း ရှစ်သောင်းရှိပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာတို့ချည်း ပါဝင်ကုန်သော သာဝက အစည်းအဝေးတို့သည် ဤသုံးကြိမ်တို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အသောကမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေးဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် ဗန္ဓုမာမည်သော မင်းပါတည်း မယ်တော်သည် ဗန္ဓုမတီ မည်သော မိဖုရားပါတည်း။ ဗန္ဓုမာမင်း၏ နေပြည်တော်သည် ဗန္ဓုမတီမည်သောမြို့ပါတည်း။ အသျှင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာသိတော်မူသော ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား၏ တောထွက်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်းပြုပုံသည် ဤသို့ဖြစ်ပါ၏။ တရားအား ထုတ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဘုရားဖြစ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားဟောပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် ဝိပဿီ မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ နှစ်သက်လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ကင်းစေပြီးလျှင်ဤ (ဘုံ) ၌ ဖြစ်လာကြပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

၉၃။ ရဟန်းတို့ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ပင် ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာသော ဗြဟ္မာတို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြကုန်၏။

“အသျှင် ဤကမ္ဘာမှ သုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ သိခီမြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ် တို့သည် သိခီမြတ်စွာဘုရားထံ၌။ပ။

အသျှင် ထိုသုံးဆယ့်တစ်ကမ္ဘာထက်၌ပင် ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့ သည် ဝေဿဘူမြတ်စွာဘုရားထံ၌။ပ။

အသျှင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ကကုသန် ကောဏာဂုံ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားသည်။ပ။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် ကကုသန် ကောဏာဂုံ ကဿပ မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သော အကျင့်ကို

ကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ နှစ်သက်လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ကင်းစေပြီးလျှင် ဤ (ဘုံ) ၌ ဖြစ်လာကြ ပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

ရဟန်းတို့ ထိုပြဟောဘုံ၌ပင် ထောင်ပေါင်းများစွာ သိန်းပေါင်းများစွာသော ပြဟောတို့သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကုန်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ကြ ကုန်၏ -

“အသျှင် ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာ၌ပင် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ လောက၌ ပွင့်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အမျိုးအားဖြင့် မင်းမျိုးပါတည်း၊ မင်းမျိုး၌ ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား သည် အနွယ်အားဖြင့် ဂေါတမအနွယ် ဖြစ်တော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အသက် အတိုင်းအရှည်သည် နည်းပါးလှပါ၏။ တိုတောင်းလှပါ၏။ လျင်မြန်လှပါ၏။ အသက် အရှည်ဆုံးသော သူသည် အနှစ်တစ်ရာသော် လည်းကောင်း အနှစ် တစ်ရာထက် အနည်းငယ် ပိုလွန်၍သော် လည်းကောင်း (အသက်ရှင် နေရပါ၏)။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ညောင်ဗုဒ္ဓဟေပင်ရင်း၌ သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သောတပည့် (အဂ္ဂသာဝက) အစုံသည် သာရိပုတြာနှင့်မောဂ္ဂလ္လာန် မည်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) သာဝက အစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ်တည်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်း တစ်ထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် ရှိပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ (လက်ထက်၌) အလုံးစုံ ရဟန္တာချည်း ပါဝင်သော သာဝကအစည်းအဝေးသည် တစ်ကြိမ် တည်းသာ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အလုပ်အကျွေး အာနန္ဒာမည်သော ရဟန်းသည် အမြတ်ဆုံး အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် မြတ်စွာ ဘုရား၏ ခမည်းတော်သည် သုဒ္ဓေါဒနမင်း ပါတည်း၊ မယ်တော်သည် မာယာမိဖုရား ပါတည်း၊ နေပြည်တော်သည် ကပိလဝတ်မြို့ ပါတည်း၊ အသျှင်မြတ်စွာဘုရား၏ တောထွက်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်းပြုပုံ သည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ တရားအားထုတ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဘုရားဖြစ်ပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မစကြာတရားဟောပုံသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင် ထိုအကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား အထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကိုကျင့်လျက် ကာမဂုဏ်တို့၌ နှစ်သက်လိုချင်မှု ‘ကာမစ္ဆန္ဒ’ ကို ကင်းစေပြီးလျှင် ဤ (ဘုံ) ၌ဖြစ်လာကြပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

၉၄။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် အောက်မေ့နိုင်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဓာတ်ကို ကိုယ်တိုင်ပင် ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပေ၏။ ယင်းဓမ္မဓာတ်ကို ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူ သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာဝဋ်ကုန် ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု ပြီးကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို “ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည် ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလ ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာ ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်း ရှိကုန်၏ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အနွယ် အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ သာဝက အစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ သာဝကအစည်း အဝေးအားဖြင့်လည်းအောက်မေ့နိုင်ပေ၏။

နတ် (ပြဟော) တို့သည်လည်း ငါ့အား ဤအကြောင်းကို လျှောက်ကုန်၏။ ယင်းသို့ လျှောက် သောကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သံသရာချဲ့တရားကို ဖြတ်ပြီးကုန်သော သံသရာခရီးကို ဖြတ်ပြီး ကုန်သော သံသရာဝဋ် ကုန်ဆုံးပြီးကုန်သော ဆင်းရဲခပ်သိမ်းကို လွန်မြောက်ပြီးကုန်သော ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး ကုန်သော ရှေးဘုရားတို့ကို “ဤသို့သော ဇာတ်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အမည်ရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော အနွယ်ရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော သီလရှိကုန်၏

ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော (သမာဓိ) တရားရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော ပညာရှိကုန်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဇာတ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အမည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အနွယ်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ အသက်အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ သာဝကအစုံအားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။ သာဝက အစည်းအဝေး အားဖြင့်လည်း အောက်မေ့နိုင်ပေ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေကုန်သတည်း။

ရှေးဦးစွာသော မဟာပဒါနသုတ် ပြီး၏။

၁။ ဤအရာ၌ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည် လျှောက်ကုန်သကဲ့သို့ပင် သိခိစသော ကြွင်းသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ သာဝကဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့သည်လည်း အသီးအသီး လျှောက်ကုန်သေး၏။ သို့ရာတွင် ပါဠိ၌ ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားနှင့် ငါတို့မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝကဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏ လျှောက်ပုံ အကြောင်းအရာမျှကိုသာ ဖော်ပြထားသည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆို၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မဟာနိဒါနသုတ် ===

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်

၉၅။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုရုတိုင်း ကမ္မာသမဓမ္မမည်သော နိဂုံး၌ (သီတင်းသုံး) နေတော် မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ဤ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်သည် အလွန် နက်လည်း နက်နဲပါ၏။ အလွန် နက်နဲသော အသွင်လည်း ရှိပါ၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် အကျွန်ုပ်၏(ဉာဏ်ထဲ၌) တိမ်တိမ်ကလေးကဲ့သို့ပင် ထင်ပါသည်”ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားတော်သည် နက်လည်း နက်နဲ၏။ နက်နဲသော အသွင်လည်း ရှိ၏။

အာနန္ဒာ ထို (ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်) တရားတော်ကို လျော်စွာမသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည် ချည်ခင်ထွေးကဲ့သို့ ဖြစ်၍ စာပေါင်းသိုက်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဖြူဆံမြက် ပြိတ်မြက်ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာဖြစ်သော အပါယ်ကို လည်းကောင်း သံသရာကို လည်းကောင်း မလွန်မြောက်နိုင်ဘဲ ရှိချေ၏။

စွဲလမ်းခြင်း ‘ဥပါဒါန်’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ သည် ဖြစ်၏။ ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ သည် ဖြစ်၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း ‘ဇရာ’ ၊ သေခြင်း ‘မရဏ’ ၊ စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း ‘သောက’ ၊ ငိုကြွေးခြင်း ‘ပရိဒေဝ’ ၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒုက္ခ’ ၊ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ ၊ ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း ‘ဥပါယာသ’ တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဤနည်းဖြင့် ဤဆင်းရဲအစု သက်သက်၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ထင်ရှား၏။

၉၈။ အာနန္ဒာ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း ‘ဇရာ’ သေခြင်း ‘မရဏ’သည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အိုခြင်း ‘ဇရာ’ ၊ သေခြင်း ‘မရဏ’ ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ သည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့် သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။

ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ ကား အဘယ်နည်း။

နတ်ဖြစ်ခြင်းငှါ နတ်တို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်ဖြစ်ခြင်းငှါ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ဘီလူးဖြစ်ခြင်းငှါ ဘီလူးတို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်ထင်ရှားသတ္တဝါဖြစ်ခြင်းငှါ ကိုယ်ထင်ရှား သတ္တဝါတို့၏ ဇာတိသည် လည်းကောင်း၊ လူဖြစ်ခြင်းငှါ လူတို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ခြေလေးချောင်း သတ္တဝါဖြစ်ခြင်းငှါ ခြေလေးချောင်း သတ္တဝါတို့၏ ဇာတိသည်လည်းကောင်း၊ ငှက်ဖြစ်ခြင်းငှါ ငှက်တို့၏ ဇာတိသည် လည်းကောင်း၊ တွားသွားကောင် ဖြစ်ခြင်းငှါ တွားသွားကောင် တို့၏ ဇာတိသည် လည်းကောင်း၊ အာနန္ဒာ ထိုထိုသတ္တဝါဖြစ်ခြင်းငှါ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ သည် မဖြစ်ငြားအံ့။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် အိုခြင်း ‘ဇရာ’ သေခြင်း ‘မရဏ’ သည်

ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ တရားသည်သာလျှင် အိုခြင်း ‘ဇရာ’ သေခြင်း ‘မရဏ’ ၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၉၉။ အာနန္ဒာ ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ သည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ သည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။

ဤဖြစ်ကြောင်း ကံ ‘ဘဝ’ ကား အဘယ်နည်း။

ကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝတို့ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်းကံ ‘ဘဝ’ သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ဘဝချုပ်ခြင်းကြောင့် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ‘ဇာတိ’ သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည်သာလျှင် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း 'ဇာတိ' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

၁၀၀။ အာနန္ဒာ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။

ဤစွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ကား အဘယ်နည်း။

ကာမဂုဏ်၌ စွဲလမ်းခြင်း 'ကာမပါဒါန်' ၊ အယူ၌ စွဲလမ်းခြင်း 'ဒိဋ္ဌပါဒါန်' ၊ အလေ့အကျင့်၌ စွဲလမ်းခြင်း 'သီလဗ္ဗတုပါဒါန်' ၊ အတ္တဟူသော ဝါဒ၌ စွဲလမ်းခြင်း 'အတ္တဝါဒုပါဒါန်' တို့ပေတည်း။

စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤစွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည်သာလျှင် ဖြစ်ကြောင်းကံ 'ဘဝ' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

၁၀၁။ အာနန္ဒာ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည်ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား တပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' သည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။ ဤတပ်မက်ခြင်း 'တဏှာ' ကား အဘယ်နည်း။

အဆင်းကို တပ်မက်မှု 'ရူပတဏှာ' ၊ အသံကို တပ်မက်မှု 'သဒ္ဒတဏှာ' ၊ အနံ့ကို တပ်မက်မှု 'ဂန္ဓတဏှာ' ၊ အရသာကို တပ်မက်မှု 'ရသတဏှာ' ၊ အတွေ့ကို တပ်မက်မှု 'ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ' ၊ သဘောကို တပ်မက်မှု 'ဓမ္မတဏှာ' တို့ပေတည်း။

တပ်မက်မှု 'တဏှာ' သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ချုပ်ခြင်းကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤတပ်မက်မှု 'တဏှာ' သည်သာလျှင် စွဲလမ်းခြင်း 'ဥပါဒါန်' ၏ အကြောင်းရင်း 'ဟိတ်' ပေတည်း၊ အခြေခံ 'နိဒါန်း' ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း 'သမုဒယ' ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ 'ပစ္စည်း' ပေတည်း။

၁၀၂။ အာနန္ဒာ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ခံစားခြင်း 'ဝေဒနာ' ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တပ်မက်မှု 'တဏှာ' ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။ ဤခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ကား အဘယ်နည်း။

မျက်စိနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ နားနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ နှာခေါင်းနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ လျှာနှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ ကိုယ်နှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားခြင်း၊ စိတ်နှင့် တွေ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော ခံစားခြင်းတို့ ပေတည်း။

ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည်သာလျှင် တပ်မက်မှု ‘တဏှာ’ ၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၀၃။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ကို စွဲ၍ တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ သည် ဖြစ်၏။ တပ်မက်ခြင်းကို စွဲ၍ ရှာမှီးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ရှာမှီးခြင်းကို စွဲ၍ ရခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ရခြင်းကို စွဲ၍ အသုံးချရန် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ‘ဆန္ဒရာဂ’ သည် ဖြစ်၏။ ထိုနှစ်သက်တပ်စွဲခြင်းကို စွဲ၍ ငါ့ဟာဟု မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို စွဲ၍ ဝန်တိုခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ဝန်တိုခြင်းကို စွဲ၍ (ဥစ္စာကို) စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ (ဥစ္စာကို) စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက်ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ် တရား များစွာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

၁၀၄။ အာနန္ဒာ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက်ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း မဟုတ် မမှန် ပြောခြင်းဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားများစွာတို့သည် ဖြစ်ကုန် ၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက်ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာ အောင် ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ် တရား များစွာတို့ ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်း သည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက် ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင် ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း မဟုတ် မမှန်ပြောခြင်း ဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရား များစွာတို့သည် ဖြစ်နိုင်ပါကုန် ဦးမည်လော ဟု (မိန့် တော်မူ၏)။

မဖြစ်နိုင်ပါကုန် အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ထိုဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည်သာလျှင် တုတ်ဆောင်ရခြင်း လက်နက် ဆောင်ရခြင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း ဆန့်ကျင်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း မခံသာအောင်ပြောဆိုခြင်း ကုန်းတိုက်ခြင်း

မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းဟူသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားများစွာတို့ ဖြစ်ပွားခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၀၅။ အာနန္ဒာ ဝန်တိုခြင်းကို စွဲ၍ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ဝန်တိုခြင်းကို စွဲ၍ ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ဝန်တိုခြင်းသည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့် သဘော အားဖြင့်မျှ မဖြစ်ငြားအံ့၊ ဝန်တိုခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ဝန်တိုခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤဝန်တိုခြင်းသည်သာလျှင် ဥစ္စာကို စောင့်ရှောက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၀၆။ အာနန္ဒာ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို စွဲ၍ ဝန်တိုခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ သိမ်းပိုက်ခြင်းကို စွဲ၍ ဝန်တိုခြင်းဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့် သဘော အားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် သိမ်းပိုက်ခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ဝန်တိုခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤသိမ်းပိုက်ခြင်းသည်သာလျှင် ဝန်တိုခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၀၇။ အာနန္ဒာ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ သိမ်းပိုက်ခြင်းဖြစ်ပုံကို (ဤဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် သိမ်းပိုက်ခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်သာလျှင် သိမ်းပိုက်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၀၈။ အာနန္ဒာ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ‘ဆန္ဒရာဂ’ ကို စွဲ၍ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း သည်ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ‘ဆန္ဒရာဂ’ ကို စွဲ၍ (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ‘ဆန္ဒရာဂ’ သည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ နှစ်သက် တပ်စွဲခြင်း သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ် ခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ‘ဆန္ဒရာဂ’ သည်သာလျှင် (ငါ့ဟာဟု) မြဲမြံစွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၀၉။ အာနန္ဒာ (အသုံးချရန်) စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ‘ဆန္ဒရာဂ’ ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းကို စွဲ၍ နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ‘ဆန္ဒရာဂ’ သည် ထင်ရှား နိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤစိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည်သာလျှင် နှစ်သက်တပ်စွဲခြင်း ‘ဆန္ဒရာဂ’ ၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၁၀။ အာနန္ဒာ ရခြင်းကို စွဲ၍ (အသုံးချရန်) စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ရခြင်းကို စွဲ၍ စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်း ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ရခြင်းသည် မည်သည့် အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ ရခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ရခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤရခြင်းသည်သာလျှင် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၁၁။ အာနန္ဒာ ရှာမှီးခြင်းကို စွဲ၍ ရခြင်းဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ ရှာမှီးခြင်းကို စွဲ၍ ရခြင်းဖြစ်ပုံကို (ဤ ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား ရှာမှီးခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့၊ ရှာမှီးခြင်းသည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် ရှာမှီးခြင်း၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ရခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤရှာမှီးခြင်းသည်သာလျှင် ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၁၂။ အာနန္ဒာ တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ကို စွဲ၍ ရှာမှီးခြင်းသည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ ကို စွဲ၍ ရှာမှီးခြင်း ဖြစ်ပုံကို (ဤ ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား တပ်မက်ခြင်းသည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။

ဤတပ်မက်ခြင်းကား အဘယ်နည်း။ ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်ခြင်း ‘ကာမတဏှာ’ ဘဝမပြတ်စဲနိုင်ဟု ထင်လျက် တပ်မက်ခြင်း ‘ဘဝတဏှာ’ ဘဝပြတ်စဲမည် ထင်လျက် တပ်မက်ခြင်း ‘ဝိဘဝတဏှာ’ တို့ ပေတည်း။ တပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ သည် အချင်းခပ်သိမ်း မဖြစ်ခဲ့သော် တပ်မက်ခြင်းတဏှာ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ရှာမှီးခြင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤတပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ သည်သာလျှင် ရှာမှီးခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် နှစ်မျိုးပြားသော^၁ ဤ (တဏှာ) တရားတို့သည် ဝေဒနာဟူသော အကြောင်းတစ်ပါးတည်းကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်၏။

၁၁၃။ အာနန္ဒာ တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ဖြစ်ပုံကို (ဤဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘုံ၌ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါအား တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ သည် မည်သည့်အခြင်းအရာ မည်သည့်သဘောအားဖြင့်မျှ မရှိငြားအံ့။ ဤတွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ကား အဘယ်နည်း။

မျက်စိအတွေ့ ‘စက္ခုသမ္ပဿ’ ၊ နားအတွေ့ ‘သောတသမ္ပဿ’ ၊ နှာခေါင်းအတွေ့ ‘ယာနသမ္ပဿ’ ၊ လျှာအတွေ့ ‘ဇိဝှိသမ္ပဿ’ ၊ ကိုယ်အတွေ့ ‘ကာယသမ္ပဿ’ ၊ စိတ်အတွေ့ ‘မနောသမ္ပဿ’ တို့ပေတည်း။

တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ သည် အချင်းခပ်သိမ်း မရှိခဲ့သော် တွေ့ခြင်း ‘ဖဿ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤတွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ သည်သာလျှင် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၁၄။ အာနန္ဒာ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ဖြစ်ပုံကို (ဤဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ (အာရုံကို တွေ့ခြင်း ခံစားခြင်း မှတ်သားခြင်းစသော) အကြင်အခြင်းအရာ အကြင် အသွင်အပြင် အကြင်သိကြောင်းနိမိတ် အကြင်ညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ဖြင့် (ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စသော) နာမ်အပေါင်း ‘နာမကာယ’ ကို (ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စသည်ဖြင့်) ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ရ၏။ ထို အခြင်းအရာ ထိုအသွင်အပြင် ထိုသိကြောင်းနိမိတ် ထိုညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ မရှိခဲ့သော် အမည်ဖြင့် ပြရသော ကြံသိတွေ့ ‘အဓိဝစန သမ္မဿ’^၂သည် ရုပ်အပေါင်း ‘ရူပကာယ’ ၌ ထင်ရှားနိုင် ပါဦးမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ (ကြမ်းတမ်းခက်မာခြင်း ယိုစီးခြင်း ပူခြင်း ထောက်ကန်ခြင်းစသော) အကြင်အခြင်းအရာ အကြင်အသွင်အပြင် အကြင်သိကြောင်းနိမိတ် အကြင်ညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ဖြင့် (ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယောစသော) ရုပ်အပေါင်း ‘ရူပကာယ’ ကို (ပထဝီ အာပေါ တေဇော ဝါယော စသည်ဖြင့်) ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ရ၏။ ထိုအခြင်းအရာ။ပ။ ထိုညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့သည် မရှိခဲ့သော် ထိခိုက်တွေ့ ‘ပဋိယသမ္မဿ’^၃ သည် နာမ်အပေါင်း ‘နာမကာယ’ ၌ ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ (အာရုံကို တွေ့ခြင်းစသည်နှင့် ကြမ်းတမ်းခက်မာခြင်းစသော) အကြင်အခြင်းအရာ။ ပ။ အကြင်ညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ဖြင့် (ဖဿစသော) နာမ်အပေါင်း ‘နာမကာယ’ ကိုလည်းကောင်း (ပထဝီစသော) ရုပ်အပေါင်း ‘ရူပကာယ’ ကိုလည်းကောင်း (ဖဿစသည် ပထဝီစသည်ဖြင့်) ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ရ၏။ ထိုအခြင်းအရာ။ပ။ ထိုညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့သည် မရှိခဲ့သော် အမည်ဖြင့် ပြရသော ကြံသိတွေ့ ‘အဓိဝစနသမ္မဿ’ သည်လည်းကောင်း ထိခိုက်တွေ့ ‘ပဋိယသမ္မဿ’ သည် လည်းကောင်း ထင်ရှားရှိနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ အကြင်အခြင်းအရာ။ ပ။ အကြင်ညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကို ခေါ်ဝေါ် ပညတ်ရ၏။ ထိုအခြင်းအရာ။ပ။ ထိုညွှန်ပြအပ်သော သဘောတို့သည် မရှိခဲ့သော် တွေ့ခြင်း ‘ဖဿ’ သည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤနာမ်ရုပ်သည်သာလျှင် တွေ့ထိခြင်း ‘ဖဿ’ ၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၁၅။ အာနန္ဒာ သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်သည် ဖြစ်၏ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ ဟူသော အကြောင်းကြောင့် နာမ်ရုပ်ဖြစ်ပုံကို (ဤဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ သည် အမိဝမ်း၌ မသက်ရောက်ငြားအံ့၊ နာမ်ရုပ်သည် အမိဝမ်း၌ တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဖြစ်နိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ သည် အမိဝမ်း၌ သက်ရောက်ပြီးလျှင် ချုပ်သွားငြားအံ့၊ နာမ်ရုပ်သည် ဤခန္ဓာကိုယ် ဖြစ်ခြင်းငှါ ဖြစ်နိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဖြစ်နိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ သည်လည်း သူငယ်အားဖြစ်စေ သူငယ်မအားဖြစ်စေ ငယ်စဉ်ကပင် ချုပ်သွားငြားအံ့၊ နာမ်ရုပ်သည် ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပွားခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မရောက်နိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤဝိညာဉ်သည်သာလျှင် နာမ်ရုပ်၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

၁၁၆။ အာနန္ဒာ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ သည် ဖြစ်၏ ဟူသော ဤစကားကို (ငါ) ဆိုခဲ့၏။ ထိုစကား၌ နာမ်ရုပ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ ဖြစ်ပုံကို ဤ (ဆိုလတ္တံ့သော) အကြောင်းဖြင့်လည်း သိနိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ သည် နာမ်ရုပ်၌ မှီရာကို မရငြားအံ့၊ နောင်အခါ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း အိုခြင်း သေခြင်းတို့နှင့်တကွ ဆင်းရဲအပေါင်းသည် ထင်ရှားနိုင်ပါဦးမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မထင်ရှားနိုင်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ထိုနာမ်ရုပ်သည်သာလျှင် သိခြင်း ‘ဝိညာဉ်’ ၏ အကြောင်းရင်း ‘ဟိတ်’ ပေတည်း၊ အခြေခံ ‘နိဒါန်း’ ပေတည်း၊ ဖြစ်ကြောင်း ‘သမုဒယ’ ပေတည်း၊ အထောက်အပံ့ ‘ပစ္စည်း’ ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဤအချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသော ဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် (သတ္တဝါသည်) ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ပေါ်ရာ၏။ အိုမှုလည်း အိုရာ၏။ သေမှုလည်း သေရာ၏။ အဖန်ဖန် စုတေ့မှုလည်း စုတေ့ရာ၏။ အဖန်ဖန် ဖြစ်မှုလည်း ဖြစ်ရာ၏။ ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် အမည်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် သဒ္ဓါဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် ပညတ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ဖြစ်၏။ ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် ပညတ်၏ ကျက်စားရာသည် ဖြစ်၏။ အချင်းချင်း ကျေးဇူးပြုသော ဤဝိညာဉ်နှင့် နာမ်ရုပ်မျှဖြင့် ဝဋ်သုံးပါးသည် လည်၏။ ဤခန္ဓာငါးပါးသည်လည်း ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ခြင်းငှါ ထင်ရှား ဖြစ်၏။

၁။ ဥပါဒါန်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ဝဋ်မူလ ‘ဝဋ်မြစ်’ တဏှာနှင့် ရှာမှီးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သမုဒါစာရ ‘မပြတ်ဖြစ် နေသော’ တဏှာတို့ကိုပင် ၂-မျိုးဟု ဆိုသည်။

၂။ အဓိဝစနသမ္မဿဟူသည် မနောဒွါရ၌ဖြစ်သော ကြိသိလျက် တွေ့သော မနောသမ္မဿပင်တည်း။

၃။ ပဋိယသမ္မဿဟူသည်မှာ ပဉ္စဒွါရ၌ဖြစ်သော မြင်သိလျက် တွေ့သော စက္ခုသမ္မဿ စသည်ပင်တည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မဟာနိဒါနသုတ် ===

အတ္တပညတ်

၁၁၇။ အာနန္ဒာ အတ္တကို ပညတ်သူသည် အဘယ်မျှဖြင့် ပညတ်သနည်း-

အာနန္ဒာ ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို ပညတ်သူသည် “ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏ အပိုင်းအခြား ရှိ၏” ဟု ပညတ်၏။

အာနန္ဒာ ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို ပညတ်သူသည် “ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏၊ အပိုင်းအခြား မရှိ” ဟု ပညတ်၏။

အာနန္ဒာ ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို ပညတ်သူသည် “ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား ရှိ၏” ဟု ပညတ်၏။

အာနန္ဒာ ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို ပညတ်သူသည် “ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား မရှိ” ဟု ပညတ်၏။

၁၁၈။ အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို ပညတ်၏။ ထိုသူသည် ယခု ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) အပိုင်းအခြားရှိ ရုပ်ရှိသော အတ္တကို သော်လည်း ပညတ်၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို သော်လည်း ပညတ်၏။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) “မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ဖြစ်အောင် ပြုအံ့” ဟူ၍လည်း ထိုသူ့အား စိတ်ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူ့သန္တာန်၌) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြား ရှိသော အတ္တစွဲ အယူ ‘ရူပီပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ’ ကိန်းနေသည်ဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို ပညတ် ၏။ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း ပညတ်၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော်လည်း ပညတ်၏။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) “မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန်ဖြစ်အောင် ပြုအံ့” ဟူ၍လည်း ထိုသူ့အား စိတ်ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူ့သန္တာန်၌) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြား မရှိသော အတ္တစွဲ အယူ ‘ရူပီအနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ’ ကိန်းနေသည် ဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို ပညတ်၏။ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို သော်လည်း ပညတ်၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို သော်လည်း ပညတ်၏။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) “မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ဖြစ်အောင် ပြုအံ့” ဟူ၍လည်း ထိုသူ့အား စိတ်ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူ့သန္တာန်၌) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား ရှိသော အတ္တစွဲ အယူ ‘အရူပီပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ’ ကိန်းနေသည်ဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို ပညတ်၏။ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား မရှိသော အတ္တကိုသော် လည်းပညတ်၏။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကိုသော် လည်းပညတ်၏။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) “မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ဖြစ်အောင် ပြုအံ့” ဟူ၍လည်း ထိုသူ့အား စိတ်ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ ဖြစ်သော် (ထိုသူ့သန္တာန်၌) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား မရှိသော အတ္တစွဲ အယူ ‘အရူပီအနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ’ ကိန်းနေသည်ဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ အတ္တကို ပညတ်သော သူသည် ဤမျှဖြင့် ပညတ်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မဟာနိဒါနသုတ် ===

န အတ္တပညတ်

၁၁၉။ အာနန္ဒာ အတ္တကို မပညတ်သူသည် အဘယ်မျှဖြင့် မပညတ်သနည်း-

အာနန္ဒာ ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို မပညတ်သူသည် “ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏ အပိုင်းအခြားရှိ၏”ဟု မပညတ်။ အာနန္ဒာ ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို မပညတ်သူသည် “ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏အပိုင်းအခြားမရှိ”ဟု မပညတ်။ အာနန္ဒာ ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို မပညတ်သူသည် “ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်မရှိအပိုင်းအခြားရှိ၏”ဟု မပညတ်။ အာနန္ဒာ ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို မပညတ်သူသည် “ငါ၏ အတ္တသည် ရုပ်မရှိအပိုင်းအခြားမရှိ”ဟု မပညတ်။

၁၂၀။ အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုမပညတ်။ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်းမပညတ်။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကိုသော်လည်းမပညတ်။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) “မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ပြုအံ့” ဟူ၍လည်းထိုသူ့အား စိတ်မဖြစ်။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူ့သန္တာန်၌) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တစွဲအယူ ‘ရူပီပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ’ သည် မကိန်းဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို မပညတ်။ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို သော်လည်း မပညတ်။ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို သော်လည်း မပညတ်။ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) “မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ပြုအံ့” ဟူ၍လည်း ထိုသူ့အားစိတ်မဖြစ်။

အာနန္ဒာ ဤသို့ ဖြစ်သော် (ထိုသူ့သန္တာန်၌) ရုပ်ရှိ အပိုင်းအခြား မရှိသော အတ္တစွဲ အယူ ‘ရူပီအနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ’ သည် မကိန်းဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို မပညတ်၊ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို သော်လည်း မပညတ်၊ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားရှိသော အတ္တကို သော်လည်း မပညတ်၊ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) “မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ပြုအံ့” ဟူ၍လည်း ထိုသူ့အားစိတ်မဖြစ်။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူ့သန္တာန်၌) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား ရှိသော အတ္တစွဲ အယူ ‘အရူပီပရိတ္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ’ သည် မကိန်းဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ ထို (လေးယောက်တို့) တွင် အကြင်သူသည် ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို မပညတ်၊ ထိုသူသည် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ (သာဖြစ်သော) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို သော်လည်း မပညတ်၊ ထိုသူသည် တမလွန်ဘဝ၌လည်းဖြစ်သော ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြားမရှိသော အတ္တကို သော်လည်း မပညတ်၊ (သူတစ်ပါးတို့ အမြင်အားဖြင့်) “မဟုတ်မမှန်ဖြစ်နေသည်ကို အဟုတ်အမှန် ပြုအံ့” ဟူ၍လည်း ထိုသူ့အားစိတ်မဖြစ်။

အာနန္ဒာ ဤသို့ဖြစ်သော် (ထိုသူ့သန္တာန်၌) ရုပ်မရှိ အပိုင်းအခြား မရှိသော အတ္တစွဲ အယူ ‘အရူပီအနန္တတ္တာနုဒိဋ္ဌိ’ သည် မကိန်းဟု ဆိုခြင်းငှါ သင့်၏။

အာနန္ဒာ အတ္တကို မပညတ်သောသူသည် ဤမျှဖြင့် မပညတ်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မဟာနိဒါနသုတ် ===

အတ္တကိုရူခြင်း

၁၂၀။ အာနန္ဒာ အတ္တကို ရှုသူသည် အဘယ်မျှသော အခြင်းအရာဖြင့် ရှုသနည်း-

အာနန္ဒာ ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ကိုမူလည်း အတ္တဟု ရှုသူသည် “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တ” ဟုရှု၏။

အာနန္ဒာ (ထို့ပြင် အချို့သူသည်) “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည်မခံစားတတ်”ဟု ရှု၏။ အာနန္ဒာ အတ္တကို ရှုသူသည် ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း ရှု၏။

အာနန္ဒာ (ထို့ပြင် အချို့သူသည်) “ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် မခံစားတတ် သည်လည်း မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားတတ်၏။ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်း သဘောရှိ၏” ဟု ရှု၏။ အာနန္ဒာ အတ္တကို ရှုသူသည် ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်လည်း ရှု၏။

၁၂၂။ အာနန္ဒာ ထို (သုံးယောက်တို့) တွင် “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည်ပင် ငါ၏ အတ္တ” ဟု ဆိုသော သူကို ဤသို့ဆိုရာ၏-

“ငါ့သျှင် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ တို့သည် ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ ၊ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ၊ မဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ’ ဟူ၍ သုံးပါး အပြား ရှိကုန်၏။ သုံးပါးသော ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ တို့တွင် သင်သည် အဘယ် (ခံစားခြင်း) ကို အတ္တဟု ရှုသနည်း” (ဟုဆိုရာ၏)။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ ကို ခံစား၏။ ထိုအခါ၌ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ကိုလည်း မခံစားနိုင်၊ မဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ’ ကိုလည်း မခံစားနိုင်၊ ထိုအခါ၌ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ ကိုသာ ခံစား၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ကို ခံစား၏။ ထိုအခါ၌ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ ကိုလည်း မခံစားနိုင်၊ မဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ’ ကိုလည်း မခံစားနိုင်၊ ထိုအခါ၌ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ကိုသာ ခံစား၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ၌ မဆင်းရဲ မချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာ’ ကို ခံစား၏။ ထိုအခါ၌ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ ကိုလည်း မခံစားနိုင်၊ ဆင်းရဲသောခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ကိုလည်း မခံစားနိုင်၊ ထိုအခါ၌ မဆင်းရဲ မချမ်းသာသောခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခ မသုခဝေဒနာ’ ကိုသာ ခံစား၏။

၁၂၃။ အာနန္ဒာ ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ သည်လည်း မမြဲ၊ ပြုပြင်ရသော တရား ဖြစ်၏။ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ကုန်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၏။ ပျောက်ပြယ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။

အာနန္ဒာ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ သည်လည်း မမြဲ၊ ပြုပြင်ရသော တရားဖြစ်၏။ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်၏။ ကုန်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ပျက်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ပျောက်ပြယ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။ ချုပ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။

အာနန္ဒာ မဆင်းရဲ မချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ’ သည်လည်း မမြဲ၊ ပြုပြင် ရသော တရားဖြစ်၏။ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်၏။ ကုန်ခြင်း သဘော ရှိ၏။ ပျက်ခြင်း သဘော ရှိ၏။ ပျောက်ပြယ်ခြင်း သဘော ရှိ၏။ ချုပ်ခြင်း သဘော ရှိ၏။

(ခံစားခြင်းဝေဒနာသည်ပင် ငါ၏ အတ္တဟု ဆိုသော) ထိုသူအား ချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ ကို ခံစားစဉ်၌ “ဤချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တတည်း” ဟု အယူသည် ဖြစ်၏။ ထိုချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘သုခဝေဒနာ’ ချုပ်သွားသောအခါ၌ “ငါ၏ အတ္တသည် ပျက်စီးလေပြီ” ဟု ဆိုဖွယ်သည် ဖြစ်၏။ ဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ကို ခံစားစဉ်၌လည်း “ဤဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တတည်း” ဟု အယူသည် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘ဒုက္ခဝေဒနာ’ ချုပ်သွားသောအခါ၌လည်း “ငါ၏ အတ္တသည် ပျက်စီးလေပြီ” ဟု ဆိုဖွယ်သည် ဖြစ်ပြန်၏။ မဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ’ ကို ခံစားစဉ်၌လည်း “ဤမချမ်းသာ မဆင်းရဲသော ခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တတည်း” ဟု အယူသည် ဖြစ်ပြန်၏။ ထိုမဆင်းရဲမချမ်းသာသော ခံစားခြင်း ‘အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ’ ချုပ်သွားသော အခါ၌လည်း “ငါ၏ အတ္တသည် ပျက်စီးလေပြီ” ဟု ဆိုဖွယ်သည် ဖြစ်ပြန်၏။

ဤသို့ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည်ပင် ငါ၏ အတ္တဟု ဆိုသော ထိုသူသည် မျက်မှောက် ဘဝ၌ ပင်လျှင် အတ္တသည် မမြဲ ချမ်းသာ ဆင်းရဲတို့နှင့် ရောယှက်၏။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘော ရှိ၏ ဟု စင်စစ် ရှုရာရောက်၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တတည်း” ဟု ဤသို့ ရှုခြင်းသည် ဤ (ဆိုခဲ့သော သာဓက) ဖြင့်လည်း မသင့်ချေ။

၁၂၄။ အာနန္ဒာ ထို (သုံးယောက်တို့) တွင် “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တ မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် မခံစားတတ်” ဟု ဆိုသောသူကို ဤသို့ ဆိုရာ၏။

“ငါ့သျှင် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ လုံးဝမရှိသော ရုပ်တရားသက်သက်၌ ‘ဤကား ငါပင်တည်း’ ဟူ၍ ရှုခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော” ဟု (ဆိုရာ၏)။

“မဖြစ်နိုင်ပါဟု ဆိုရာပါသည် အသျှင်ဘုရား” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် မခံစားတတ်” ဟု ဤသို့ ရှုခြင်းသည် ဤ (ဆိုခဲ့သောသာဓက) ဖြင့်လည်း မသင့်ချေ။

၁၂၅။ အာနန္ဒာ ထို (သုံးယောက်တို့) တွင် “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တ မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် မခံစားတတ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားတတ်၏။ ငါ၏ အတ္တသည်ခံစားခြင်း သဘောရှိ၏” ဟု ဆိုသော သူကို ဤသို့ ဆိုရာ၏။

“ငါ့သျှင် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ တို့သည် ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာ ခပ်သိမ်းသော သဘောအားဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ချုပ်ကုန်ငြားအံ့၊ (ထိုသို့ချုပ်၍) ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ လုံးဝမရှိခဲ့သော် ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ ချုပ်ခြင်းကြောင့် ထို (ခံစားခြင်းကင်းသော နာမ်တရားသက်သက်) ၌ ‘ဤကား ငါပင်တည်း’ ဟူ၍ ရှုခြင်းသည် ဖြစ်နိုင်ပါမည်လော” ဟု (ဆိုရာ၏)။

“မဖြစ်နိုင်ပါဟု ဆိုရာပါသည် အသျှင်ဘုရား” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် “ခံစားခြင်း ‘ဝေဒနာ’ သည် ငါ၏ အတ္တမဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် မခံစား တတ်သည်လည်း မဟုတ်၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားတတ်၏။ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်း သဘောရှိ၏” ဟု ဤသို့ ရှုခြင်းသည် ဤ (ဆိုခဲ့သောသာဓက) ဖြင့်လည်း မသင့်ချေ။

၁၂၆။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသည် အကြင်ကြောင့် ခံစားခြင်း' ဝေဒနာ' သည်ပင် အတ္တဟူ၍လည်း မရှု၊ အတ္တသည် မခံစားတတ် ဟူ၍လည်း မရှု၊ “ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားတတ်၏၊ ငါ၏ အတ္တသည် ခံစားခြင်း သဘော ရှိ၏” ဟူ၍လည်း မရှု၊ ဤသို့ မရှုသော ထိုရဟန်းသည် လောက၌ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှလည်း မစွဲလမ်း၊ မစွဲလမ်းသောကြောင့် မတောင့်တ၊ မတောင့်တသောကြောင့် ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ကိလေသာ တို့မှ အပြီးတိုင် ငြိမ်းလတ္တံ့၊ “ပဋိသန္ဓေနေမှုကုန်ပြီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ (မဂ်) ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤ (မဂ်) ကိစ္စအလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ မရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့ လွတ်မြောက်သော စိတ်ရှိသော ရဟန်းကို အကြင်သူသည် ဤသို့ ဆိုငြားအံ့။

“သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်၏ ဟူသော အယူရှိသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှနောက်၌ မဖြစ်ဟူသော အယူရှိသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်လည်း ဖြစ်၏၊ မဖြစ်ဟူသော အယူရှိသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “သတ္တဝါသည် သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ဖြစ်သည်လည်းမဟုတ်၊ မဖြစ်သည်လည်း မဟုတ်ဟူသော အယူရှိသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုငြားအံ့၊ ထိုသို့ဆိုခြင်းသည် မသင့်ပေ။

အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် အာနန္ဒာ အကြင်မျှလောက်သော အမည်နှင့် အမည်၏ အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက်သော သဒ္ဓါနှင့် သဒ္ဓါ၏ အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက်သော ပညတ်နှင့်ပညတ်၏ အကြောင်းသည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက်သော ပညာနှင့် ပညာ၏ ကျက်စားရာ သည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက်သော (သံသရာ) ဝဋ်သည် ရှိ၏၊ အကြင်မျှလောက် (သံသရာ) လည်၏၊ ထိုအလုံးစုံကို သိ၍ ရဟန်းသည် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပေ၏။

ထိုအလုံးစုံကို သိ၍ (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်ပြီးသော ရဟန်းကို “မသိမြင်” ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ “ဤသို့သော အယူရှိသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုခြင်းငှါ မသင့်ပေ။

၁။ သမနုပဿတိ ရှု၏ဟူသည်မှာ ဤအရာ၌ ယူဆသည်ကိုပင် ဆိုလိုသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မဟာနိဒါနသုတ် ===

ဝိညာဏဋီတိ ခုနစ်ပါး

၁၂၇။ အာနန္ဒာ ဝိညာဉ်၏ တည်ရာတို့သည် ခုနစ်ပါးရှိကုန်၏။ နေရာ ‘အာယတန’ တို့သည်လည်း နှစ်ပါး ရှိကုန်၏။

(ဝိညာဉ်၏တည်ရာ) ခုနစ်ပါးတို့ကား အဘယ်နည်းဟူမူ-

အာနန္ဒာ ကိုယ်သဏ္ဍာန်ချင်းကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းလည်း ကွဲပြားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ် သတ္တဝါတို့နည်း ဟူမူ အချို့သောနတ်^၁၊ အချို့သော ဝိနိပါတိက^၂နှင့် လူတို့ပင်တည်း။ ဤကား ရှေးဦးစွာသော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကိုယ်သဏ္ဍာန်ချင်းကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းတူကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ် သတ္တဝါတို့နည်း ဟူမူ-ပဌမဈာန်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား နှစ်ခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကိုယ်သဏ္ဍာန်ချင်းတူ၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်း ကွဲပြားကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ- အာဘဿရာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား သုံးခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကိုယ်သဏ္ဍာန်ချင်းတူ၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းတူကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်သတ္တဝါတို့နည်းဟူမူ သုဘကိဏှာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့ပင်တည်း။ ဤကား လေးခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်း ပဋိယသညာတို့၏ လုံးဝချုပ်ခြင်း နာနတ္ထသညာ တို့ကို လုံးဝ နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် “ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ” ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာ နဉ္ဇာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ငါးခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ အာကာသာနဉ္ဇာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ” ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဉ္ဇာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ခြောက်ခု မြောက်သော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာပေတည်း။

အာနန္ဒာ ဝိညာဏဉ္ဇာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “တစ်စုံ တစ်ခုမျှ မရှိ” ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္ဇညာယတနဘုံသို့ ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့သည် ရှိကုန်၏။ ဤကား ခုနစ်ခုမြောက်သော ဝိညာဉ်၏တည်ရာပေတည်း။

(ဤသည်တို့ကား ဝိညာဉ်၏တည်ရာ ခုနစ်ပါးတို့ပေတည်း။)

(နေရာ ‘အာယတန’ နှစ်ပါးတို့ကား အဘယ်နည်း) သညာမရှိသော သတ္တဝါတို့၏ နေရာ ‘အာယတန’ နှင့် (ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော) သညာမရှိမူ၍ (သိမ်မွေ့သော) သညာလည်းမကင်းသော သတ္တဝါတို့၏နေရာနှစ်ခုမြောက် ‘အာယတန’ တို့ပေတည်း။

၁၂၈။ အာနန္ဒာ ထို (ဝိညာဉ်၏ တည်ရာခုနစ်ပါး) တို့တွင် အချို့သောနတ် အချို့သော ဝိနိပါတိက နှင့် လူတို့ကဲ့သို့ ကိုယ်သဏ္ဍာန်ချင်း ကွဲပြား၍ ပဋိသန္ဓေသညာချင်းလည်း ကွဲပြားသော အကြင် ရှေးဦးစွာသော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာသည် ရှိ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်သူသည် ထိုရှေးဦးစွာသော ဝိညာဉ်၏ တည်ရာကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ် တည်ရာ) ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) ၏ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) ၏ သာယာဖွယ်ကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) ၏ အပြစ်ကိုလည်း သိ၏။ ထို (ဝိညာဉ်တည်ရာ) မှ ထွက်မြောက်ရာကိုလည်း သိ၏။ ထိုသူသည် ထို (ရှေးဦးစွာသော ဝိညာဉ်တည်ရာ) ကိုနှစ်သက်ခြင်းငှါ သင့်ပါမည်လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသင့်ပါ အသျှင်ဘုရား။ပ။

အာနန္ဒာ ထို (နေရာ ‘အာယတန’ နှစ်ပါး) တို့တွင် သညာမရှိသော သတ္တဝါတို့၏ အကြင်နေရာ ‘အာယတန’ သည် ရှိ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်သူသည် ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ၏ ချုပ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ၏ သာယာဖွယ် ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ၏ အပြစ်ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ မှ ထွက်မြောက်ရာ ကိုလည်း သိ၏။ ထိုသူသည် ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ကို နှစ်သက်ခြင်းငှါ သင့်ပါမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသင့်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထို (နေရာ ‘အာယတန’ နှစ်ပါး) တို့တွင် (ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော) သညာမရှိမှု၍ (သိမ်မွေ့သော) သညာလည်းမကင်းသော သတ္တဝါတို့၏ အကြင်နေရာ ‘အာယတန’ သည် ရှိ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်သူသည် ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ၏ ချုပ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ၏ သာယာဖွယ် ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ၏ အပြစ်ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနေရာ ‘အာယတန’ မှ ထွက်မြောက်ရာ ကိုလည်း သိ၏။ ထိုသူသည် ထိုနေရာ ‘အာယတန’ ကို နှစ်သက်ခြင်းငှါ သင့်ပါမည်လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသင့်ပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ အကြင်ကြောင့် ရဟန်းသည် ဤဝိညာဉ်၏ တည်ရာ ခုနစ်ပါးနှင့် ဤနေရာ ‘အာယတန’ နှစ်ပါးတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း ချုပ်ကြောင်းကို လည်းကောင်း သာယာဖွယ်ကို လည်းကောင်း အပြစ်ကို လည်းကောင်း ထွက်မြောက်ရာကို လည်းကောင်း ဟုတ်မှန်သော အတိုင်းသိသဖြင့် မစွဲလမ်း မူ၍ (ကိလေသာတို့မှ) လွတ်မြောက်၏။

အာနန္ဒာ ဤရဟန်းကို ပညာဖြင့် လွတ်မြောက်သော ‘ပညာဝိမုတ္တ’ ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၁။ နတ်ပြည်ခြောက်ထပ်ရှိ ကာမာဝစရနတ်တို့ကို အချို့သောနတ်ဟု ဆိုသည်။
၂။ ဖုတ်တစ္ဆေသရဲစသော နာနာဘာဝ သတ္တဝါတို့ကို အချို့သော ဝိနိပါတိကဟု ဆိုသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၂ - မဟာနိဒါနသုတ် ===

ဝိမောက္ခ ရှစ်ပါး

၁၂၉။ အာနန္ဒာ ဝိမောက္ခ ‘လွတ်မြောက်ခြင်း’ တို့သည် ရှစ်ပါး အပြားရှိကုန်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

ရူပဈာန်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဤကား ပဌမဝိမောက္ခတည်း။

မိမိသန္တာန်၌ ရုပ်ကို အမှတ်မပြုမူ၍ ပြင်ပ၌ ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဤကား ဒုတိယဝိမောက္ခတည်း။

တင့်တယ်၏ ဟူ၍သာလျှင် နှလုံးသွင်း၏။ ဤကား တတိယဝိမောက္ခတည်း။

ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်ခြင်း ပဋိသညာတို့၏ လုံးဝချုပ်ခြင်း နာနတ္ထသညာတို့ကို လုံးဝနှလုံး မသွင်းခြင်းကြောင့် “ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ” ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနတ္ထာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဤကား စတုတ္ထဝိမောက္ခတည်း။

အာကာသာနတ္ထာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ” ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား ပဉ္စမဝိမောက္ခတည်း။

ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “တစ်စုံတစ်ခုမျှမရှိ” ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္စညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား ဆဋ္ဌမဝိမောက္ခတည်း။

အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား သတ္တမဝိမောက္ခတည်း။

နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ ‘နိရောဓသမာပတ်’ သို့ရောက်၍နေ၏။ ဤကား အဋ္ဌမဝိမောက္ခတည်း။

အာနန္ဒာ ဝိမောက္ခ ‘လွတ်မြောက်ခြင်း’ တို့ကား ဤရှစ်ပါးတို့ပေတည်း။

၁၃၀။ အာနန္ဒာ အကြံကြောင့် ရဟန်းသည် ဤရှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့ကို အနုလုံအားဖြင့်လည်း ဝင်စား၏။ ပဋိလုံအားဖြင့်လည်း ဝင်စား၏။ အနုလုံပဋိလုံအားဖြင့်လည်း ဝင်စား၏။ အလိုရှိတိုင်းသော အရပ်၌ အလိုရှိတိုင်းသော သမာပတ်ကို အလိုရှိတိုင်း ဝင်စားလည်း ဝင်စား၏။ (သမာပတ်မှ) ထလည်း ထ၏။ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝကင်းသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခုဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေ၏။

အာနန္ဒာ ဤရဟန်းကို နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော ‘ဉာတောဘာဂဝိမုတ္တ’ ရဟန်း ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

အာနန္ဒာ နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော အရဟတ္တဖိုလ်ထက် သာ၍ လွန်ကဲ သည်လည်း ဖြစ်သော သာ၍ မွန်မြတ် သည်လည်း ဖြစ်သော နှစ်ပါးသော အဖို့အားဖြင့် (ကိလေသာမှ) လွတ်မြောက်သော အခြားတရားမည်သည် မရှိတော့ပြီ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုသည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေသတည်း။

ဒုတိယမဟာနိဒါနသုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ပဌမအခန်း

၁၃၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်- အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ ထိုအခါဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို နှိမ်နင်းရန် သွားလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုလျက် ရှိ၏။ “ငါသည် ဤသို့ တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးကုန်သော ဤဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို မျိုးပြုတ်အံ့၊ ဖျက်ဆီးအံ့၊ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေအံ့” ဟု (ပြောဆိုလျက်ရှိ၏)။

၁၃၂။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီ မိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီး ဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားကို ခေါ်၍ မိန့်ဆို၏။

“ပုဏ္ဏား လာလော့၊ သင်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ၏စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ရိုခိုးလော့၊ အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလေလော့၊ ‘အသျှင်ဘုရား ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ရိုခိုးလိုက်ပါ ၏။ အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်း များကို မေးလိုက်ပါ၏’ ဟု လျှောက်လေလော့၊ ထို့ပြင် ‘အသျှင်ဘုရား ဝေဒေဟီ မိဖုရား၏ သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို နှိမ်နင်းရန် သွားလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလျက် ရှိ၏။ ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို မျိုးပြုတ် အံ့၊ ဖျက်ဆီးအံ့၊ ပျက်စီးပြုန်းတီး စေအံ့ဟု ပြောဆိုလျက် ရှိ၏’ ဟူ၍ ဤသို့လည်း လျှောက်ထား လေလော့၊ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ကြား တော်မူသည့် အတိုင်း ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ ငါ့အား ပြန်ကြား လော့၊ မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည် ချွတ်ယွင်းသော စကားကို မမိန့်ကြားကုန်” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

၁၃၃။ “အရှင်မင်းကြီး ကောင်းပါပြီ” ဟု မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရ ပုဏ္ဏားသည် ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန် သော ယာဉ်တို့ကို ကစေ၍ ကောင်းသော ယာဉ်ထက်သို့ တက်စီးလျက် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်မှ ထွက်၍ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ဆီသို့ သွား၏။ ယာဉ်ဖြင့် သွားသင့်သမျှ အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့်သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်လျက် မြတ်စွာဘုရားနှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီး ဖြစ်သော ဝဿကာရ ပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

“အသျှင်ဂေါတမ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် အသျှင်ဂေါတမ၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်ရိုခိုးလိုက်ပါ၏။ အနာကင်းကြောင်း ရောဂါကင်းကြောင်း ကျန်းမာကြောင်း သန်စွမ်းကြောင်း ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းများကို မေးလိုက်ပါ၏။ အသျှင်ဂေါတမ ဝေဒေဟီ မိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို နှိမ်နင်းရန် သွားလိုသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ ထုတ်ဖော် ပြောဆိုလျက် ရှိပါ၏။ ‘ငါသည် ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော ဤ ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကိုမျိုး ပြုတ်အံ့၊ ဖျက်ဆီးအံ့၊ ပျက်စီးပြုန်းတီးစေအံ့’ ဟု ပြောဆိုလျက် ရှိပါသည်” ဟူ၍ (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

မင်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားခုနစ်ပါး

၁၃၄။ ထိုစဉ်အခါ၌ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားကို ယပ်ခပ်လျက် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်၌ တည်ရှိ နေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏။

“အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မကြာ မကြာ စည်းဝေးကုန်၏လော၊ အကြိမ်များစွာ စည်းဝေးကုန်၏ လော၊ သင်အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မကြာ မကြာ စည်းဝေးကုန်၏၊ အကြိမ်များစွာ စည်းဝေးကုန်၏” ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါသည် ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မကြာ မကြာ စည်းဝေးလျက် အကြိမ်များစွာ စည်းဝေး နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၁)

“အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၏လော၊ အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှ ထကုန် ၏လော၊ ဝဇ္ဇီတိုင်းရေးကိစ္စတို့ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ကုန်၏လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရ သနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၏၊ အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှ ထကုန်၏၊ ဝဇ္ဇီတိုင်းရေးကိစ္စတို့ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်ကုန်၏” ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးလျက် အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှ ထလျက် ဝဇ္ဇီတိုင်းရေး ကိစ္စတို့ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွား ရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၂)

“အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မပညတ်ခဲ့သော အရာကို မပညတ်ဘဲ ရှိကုန်၏လော၊ ပညတ်ပြီးသော အရာကို မပယ်ဖျက်ဘဲ ရှိကုန်၏လော၊ ပညတ်ထားသမျှသော ရှေးဟောင်း ဝဇ္ဇီကျင့်ထုံးတို့ကို လိုက်နာ၍ ကျင့်ကုန်၏ လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မပညတ်ခဲ့သော အရာကို မပညတ်ကုန်၊ ပညတ်ပြီးသော အရာကို မပယ်ဖျက်ကုန်၊ ပညတ်ထားသမျှသော ရှေးဟောင်းဝဇ္ဇီကျင့်ထုံးတို့ကို လိုက်နာ၍ ကျင့်ကုန်၏” ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မပညတ်ခဲ့သော အရာကို မပညတ်ဘဲ ပညတ်ပြီးသော အရာကို မပယ်ဖျက်ဘဲ ပညတ်ထားသမျှသော ရှေးဟောင်း ဝဇ္ဇီကျင့်ထုံးတို့ကို လိုက်နာ၍ ကျင့်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၃)

“အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အသက်ကြီးသော ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို အရိုအသေပြုကုန်၏လော၊ အလေးပြု ကုန်၏လော၊ မြတ်နိုးကုန်၏လော၊ ပူဇော်ကုန်၏လော၊ ထိုအသက်ကြီးသူတို့၏ စကားကိုလည်းနာယူသင့် သည် ဟု ထင်မှတ်ကုန်၏လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အသက်ကြီးသော ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို အရိုအသေပြုကုန်၏။ အလေးပြု ကုန်၏။ မြတ်နိုးကုန်၏။ ပူဇော်ကုန်၏။ ထိုအသက်ကြီးသူတို့၏ စကားကိုလည်း နာယူသင့်သည်ဟု ထင်မှတ် ကုန်၏” ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အသက်ကြီးသော ဝဇ္ဇီမင်းတို့ကို အရိုအသေပြုလျက် အလေးပြုလျက် မြတ်နိုးလျက် ပူဇော်လျက် ထိုအသက်ကြီးသူတို့၏ စကားကိုလည်း နာယူသင့်သည်ဟု ထင်မှတ်၍ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၄)

“အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အမျိုးသမီးကြီး အမျိုးသမီးငယ်တို့ကို အတင်းဆွဲငင်၍ အနိုင်အထက် မသိမ်းပိုက်ဘဲ ရှိကုန်၏ လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အမျိုးသမီးကြီး အမျိုးသမီးငယ်တို့ကို အတင်းဆွဲငင်၍ အနိုင် အထက် မသိမ်းပိုက်ကုန်” ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် အမျိုးသမီးကြီး အမျိုးသမီးငယ်တို့ကို အတင်းဆွဲငင်၍ အနိုင်အထက် မသိမ်းပိုက်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၅)

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည်မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ ဝဇ္ဇီမင်းတို့၏ နတ်ကွန်း (စေတီ) တို့ကို အရိုအသေပြု ကုန်၏လော၊ အလေးပြုကုန်၏လော၊ မြတ်နိုးကုန်၏လော၊ ပူဇော်ကုန်၏လော၊ ထိုနတ်ကွန်းတို့အားလည်း ရှေးကပေးလှူမြဲ ပြုမြဲဖြစ်သော တရားနှင့်လျော်သော ဗလိနတ်စာကို မဆုတ်ယုတ်စေဘဲ ရှိကုန်၏လော၊ သင် အဘယ်သို့ ကြားရသနည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည်မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ ဝဇ္ဇီမင်းတို့၏ နတ်ကွန်း (စေတီ) တို့ကို အရိုအသေပြု ကုန်၏။ အလေးပြုကုန်၏။ မြတ်နိုးကုန်၏။ ပူဇော်ကုန်၏။ ထိုနတ်ကွန်းတို့အားလည်း ရှေးက ပေးလှူမြဲ ပြုမြဲဖြစ်သော တရားနှင့်လျော်သော ဗလိနတ်စာကို မဆုတ်ယုတ်စေကုန်” ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရ ပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည်မြို့တွင်းမြို့ပြင်ရှိ ဝဇ္ဇီမင်းတို့၏ နတ်ကွန်း (စေတီ) တို့ကို အရိုအသေ ပြုလျက် အလေးပြုလျက် မြတ်နိုးလျက် ပူဇော်လျက် ထိုနတ်ကွန်းတို့အားလည်း ရှေးက ပေးလှူမြဲ ပြုမြဲဖြစ်သော တရားနှင့်လျော်သော ဗလိနတ်စာကို မဆုတ်ယုတ်စေသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၆)

“အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ မကြွလာသေးသော ရဟန္တာတို့သည် ကြွလာခြင်းငှါ၊ ကြွရောက်လာပြီးသော ရဟန္တာတို့သည်လည်း ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် ရဟန္တာတို့အား တရားနှင့် အညီ စောင့်ရှောက် ကာကွယ်လျက် လုံခြုံစေမှုကို ကောင်းစွာ စီမံပေးကုန်၏လော၊ သင်အဘယ်သို့ ကြားရ သနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား “ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် မကြွလာသေးသော ရဟန္တာတို့သည် ကြွလာခြင်းငှါ၊ ကြွရောက် လာပြီးသော ရဟန္တာတို့သည်လည်း ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် ရဟန္တာတို့အား တရားနှင့်အညီ စောင့်ရှောက် ကာကွယ်လျက် လုံခြုံမှုကို ကောင်းစွာ စီမံပေးကုန်၏” ဟု အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဝဇ္ဇီတိုင်းသို့ မကြွလာသေးသော ရဟန္တာတို့သည် ကြွလာခြင်းငှါ၊ ကြွရောက်လာပြီးသော ရဟန္တာတို့ သည်လည်း ဝဇ္ဇီတိုင်း၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှါ ဝဇ္ဇီမင်းတို့သည် ရဟန္တာတို့အား တရားနှင့် အညီ စောင့်ရှောက် ကာကွယ်လျက် လုံခြုံမှုကို ကောင်းစွာ စီမံပေးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့ အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေဟု (မိန့်တော်မူ၏)။ (၇)

၁၃၅။ ထိုအခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားအား မိန့်တော်မူ၏။ “ပုဏ္ဏား အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ဝေသာလီပြည် သာရန္တဒမည်သော စေတီ၌ နေ၏။ ထိုအခါ ငါသည်ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ဤခုနစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရားတို့ကို ဟောခဲ့၏။ပုဏ္ဏား ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရားခုနစ်ပါးတို့သည် ဝဇ္ဇီမင်းတို့၌ တည်၍ ဝဇ္ဇီမင်းတို့ သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးနေကြ သမျှ ကာလပတ်လုံး ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

“အသျှင်ဂေါတမ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား တစ်ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင်ပင် ဝဇ္ဇီမင်းတို့အား ကြီးပွားရန် သာရှိပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပါ။ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါးလုံးတို့နှင့် (ပြည့်စုံပါမူ) ကား အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါအံ့နည်း။

အသျှင်ဂေါတမ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ဖြားယောင်းမှုကို ဖြစ်စေ အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲစေမှုကို ဖြစ်စေ မပြုမူ၍ စစ်ထိုးကာမျှဖြင့် ဝဇ္ဇီတိုင်းကို သိမ်းပိုက်နိုင် ဖွယ် မရှိပါ။

အသျှင်ဂေါတမ ယခုအခါ အကျွန်ုပ်တို့ သွားပါကုန်အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် များသော ကိစ္စများသော ပြုဖွယ် ရှိပါကုန်၏” ဟု (လျှောက်၏)။

ပုဏ္ဏား ယခုအခါ၌ သွားရန်အချိန်ကို သင်သိ၏ (သွားရန်မှာ သင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်၏) ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ထိုအခါ မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ စကားကို အလွန် နှစ်သက်စွာ ခံယူ၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ချီးကျူးပြီးနောက် နေရာမှထကာ ပြန်သွားလေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ရဟန်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

၁၃၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီးဖြစ်သော ဝဿကာရ ပုဏ္ဏား ပြန်သွား၍ မကြာမြင့်မီ အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏။

“အာနန္ဒာ သင်သွားချေ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို အမှီပြုနေသော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို ဓမ္မာရုံ၌ စုဝေးစေလော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံခဲ့၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို အမှီပြုနေသော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို ဓမ္မာရုံ၌ စုဝေးစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။ “အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသံဃာသည် စုဝေးလျက် ရှိနေပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ကြွတော် မူရန်အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါသည် (ကြွရန်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)” ဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နေရာမှ ထတော်မူ၍ ဓမ္မာရုံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။

“ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ခုနစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရားတို့ကို ငါဟောအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မကြာ မကြာ စည်းဝေးလျက် အကြိမ်များစွာ စည်းဝေးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၁)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် အညီအညွတ် စည်းဝေးလျက် အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှ ထလျက် သံဃာ့ ကိစ္စတို့ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၂)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် (ဘုရား) မပညတ်ခဲ့သော အရာကို မပညတ်ဘဲ ပညတ်ပြီးသော အရာကို မပယ်ဖျက်ဘဲ ပညတ်ထားသမျှသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍ ကျင့်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၃)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ရဟန်းဝါရင့်ကုန်သော ရဟန်းသက် ရှည်ကုန်သော သံဃာ့ဦးစီးဖြစ်ကုန်သော ထေရ်ကြီး ရဟန်းတို့ကို အရိုအသေပြုလျက် အလေးပြုလျက် မြတ်နိုးလျက် ပူဇော်လျက် ထိုထေရ်ကြီးတို့၏ စကားကိုလည်း နာယူသင့်သည်ဟု ထင်မှတ်၍ နေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၄)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာသော တစ်ဖန် ဘဝသစ်ကို ပေးတတ်သော တဏှာ၏ အလိုသို့ မလိုက်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၅)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် တောကျောင်းတို့၌ လိုလားသောစိတ် ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မလာရောက်ကုန်သေးသော သီလကို ချစ်မြတ်နိုးသည့် သီတင်းသုံး ဖော်တို့ လာရောက်ခြင်းငှါ၊ လာရောက်ကုန်ပြီးသော သီလကို ချစ်မြတ်နိုးသည့် သီတင်းသုံးဖော်တို့သည် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းငှါ ကိုယ်စီကိုယ်၎င်း သတိပြုနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ဒုတိယ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

၁၃၇။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား တစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါး တို့ကိုလည်း ဟောဦးအံ့၊ ထိုတရားကို နာကြကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြကုန်ဦးလော့၊ ဟောအံ့ ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား သည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ကိစ္စကြီးငယ်၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် လုံ့လစိုက်၍ မနေကြသမျှကာလ ပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၁)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် စကားစမြည်ပြောဆိုခြင်း၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် လုံ့လစိုက်၍ မနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၂)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် (ထိုင်းမှိုင်းယှင်းရိလျက်) အိပ်စက်မှု၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် လုံ့လစိုက်၍ မနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၃)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် အပေါင်းအဖော်တို့နှင့် စုရုံးနေထိုင်ခြင်း၌ မွေ့လျော်ပျော်ပိုက် လုံ့လ စိုက် ၍ မနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၄)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် (မရှိသောဂုဏ်ကို ဖော်ပြတတ်သော) အလိုဆိုးမှ ကင်းကုန်လျက် အလိုဆိုးတို့၏ ဆွဲဆောင်ရာသို့ မလိုက်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၅)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ယုတ်ညံ့သော အဆွေခင်ပွန်းအပေါင်းအဖော် မရှိမူ၍ ယုတ်ညံ့သူတို့၌ စိတ်မညွတ်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် အနည်းငယ်သော တရားထူးကို ရရှိမှုဖြင့် (အရဟတ္တဖိုလ်သို့ မရောက်မီ) လမ်း ခုလပ်၌ ရပ်စဲ၍ မနေကြသမျှကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန် ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ ရဟန်းတို့ သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံး နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

တတိယ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

၁၃၈။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား တစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရားခုနစ်ပါး တို့ကိုလည်း ဟောဦးအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ဦးလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ယုံကြည်ခြင်း ‘သဒ္ဓါတရား’ နှင့် ပြည့်စုံနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၁)

မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း ‘ဟိရီ’ ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၂)

မကောင်းမှုမှ ကြောက်ခြင်း ‘ဩတ္တပ္ပ’ ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၃)

များသော အကြားအမြင် ‘ဗဟုသုတ’ ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၄)

အားထုတ်သော လုံ့လရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၅)

စွဲမြဲသော သတိနှင့် ပြည့်စုံနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ဝိပဿနာပညာနှင့် ပြည့်စုံနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ ရဟန်းတို့ သည်လည်း ဤ (အပရိဟာနိယ) တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံး နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

စတုတ္ထ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားခုနစ်ပါး

၁၃၉။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား တစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါး တို့ကိုလည်း ဟောဦးအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ဦးလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အောက်မေ့မှု ‘သတိသမ္မောဇ္ဈင်’ ကို ပွားများ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၁)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပညာ ‘ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်’ ကို ပွားများ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၂)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော လုံ့လ ‘ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်’ ကို ပွားများ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၃)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော နှစ်သိမ့်မှု ‘ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်’ ကို ပွားများ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၄)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ငြိမ်းအေးမှု ‘ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်’ ကို ပွားများ နေကြသမျှ ကာလ ပတ်လုံး။ပ။ (၅)

မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော တည်ကြည်မှု ‘သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်’ ကို ပွားများ နေကြသမျှ ကာလ ပတ်လုံး။ပ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မဂ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်’ ကို ပွားများ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ပဉ္စမ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခုနစ်ပါး

၁၄၀။ ရဟန်းတို့ သင်တို့အား တစ်ပါးသော မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါး တို့ကိုလည်း ဟောဦးအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ဦးလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား သည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် မမြဲဟု မှတ်မှု ‘အနိစ္စသည်’ကို ပွားများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၁)

အတ္တ မဟုတ်ဟု မှတ်မှု ‘အနတ္တသည်’ ကို ပွားများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၂)

မတင့်တယ်ဟု မှတ်မှု ‘အသုဘသည်’ ကို ပွားများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၃)

အပြစ်ကိုမှတ်မှု ‘အာဒိနဝသည်’ ကို ပွားများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၄)

ပယ်ရန်မှတ်မှု ‘ပဟာနသည်’ ကို ပွားများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၅)

တပ်မက်ခြင်းကင်းရန်မှတ်မှု ‘ဝိရာဂသည်’ ကို ပွားများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး။ပ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် ချုပ်ခြင်းကိုမှတ်မှု ‘နိရောဓသည်’ ကို ပွားများနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၇)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ ရဟန်းတို့သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ရဟန်းတို့၏ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်းတရား ခြောက်ပါး

၁၄၁။ ရဟန်းတို့ မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခြောက်ပါးတို့ကို ဟောပေအံ့၊ ထိုတရားကို နာကုန်ဦးလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်ဦးလော့၊ ဟောပေအံ့ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား သည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် သီတင်းသုံးဖော်တို့အား မေတ္တာ (စိတ်) ဖြင့် ပြုသော ကိုယ်အမူအရာကို မျက်မှောက်မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ ရှေးရှုထင်စေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၁)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် သီတင်းသုံးဖော်တို့အား မေတ္တာ (စိတ်) ဖြင့်ပြုသော နှုတ်အမူအရာကို မျက်မှောက်မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ ရှေးရှုထင်စေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၂)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် သီတင်းသုံးဖော်တို့အား မေတ္တာ (စိတ်) ဖြင့်ပြုသော စိတ်အမူအရာကို မျက်မှောက်မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ ရှေးရှုထင်စေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၃)

ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် တရားနှင့်အညီရသော ဓမ္မိယလာဘ်တို့ကို အယုတ်ဆုံးအားဖြင့် သပိတ် အတွင်းရှိ ဆွမ်းမျှကိုသော်လည်း သီးခြားခွဲ၍ မသုံးဆောင်ဘဲ သီလရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် သက်ဆိုင်စေ၍ သုံးဆောင်ကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ် ရန်ကား မရှိပေ။ (၄)

ရဟန်းတို့ (တဏှာကျွန်အဖြစ်မှ) ကျွတ်လွတ်စေတတ်ကုန်သော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော မှားယွင်းစွာ မသုံးသပ်အပ်ကုန်သော သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော မကျိုး မပေါက် မပြောက် မကျား ကုန်သော သီလတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုသို့သော သီလတို့ဖြင့် ရဟန်းတို့သည် မျက်မှောက် မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် သီလချင်းတူမျှလျက် နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၅)

ရဟန်းတို့ (နိဗ္ဗာန်သို့) ဆောင်တတ်သော အကြင်အရိယာပညာသည် ထိုအရိယာပညာကို ဖြစ်စေ သူအား ဆင်းရဲ စင်စစ် ကုန်ခြင်းငှါ ဆောင်တတ်၏။ ထိုသို့သော အရိယာပညာအားဖြင့် ရဟန်းတို့သည် မျက်မှောက် မျက်ကွယ် နှစ်ပါးလုံး၌ သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် ပညာချင်းတူမျှလျက် နေကြသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ။ (၆)

ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခြောက်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ ရဟန်းတို့ သည်လည်း ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ‘အပရိဟာနိယ’ တရား ခြောက်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံး နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏။ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေဟု (ဟောတော်မူ၏)။

၁၄၂။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ နေတော်မူစဉ် ဤသို့သော တရားစကားကို သာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏။

“ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေ သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေသော ပညာသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေသော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝ ဟူသော အာသဝတို့မှ ကောင်းစွာပင်လျှင် လွတ်မြောက်၏” ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

၁၄၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ လာ သွား ကုန်အံ့၊ အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ဆီသို့ ကြွရောက်တော်မူ၍ မင်းကွန်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) မင်းကွန်း၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ် များစွာ ဟောတော်မူ၏။

“ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေ သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေသော ပညာသည် များသော အကျိုး အာနိသင် ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေသော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝ ဟူသော အာသဝတို့မှ ကောင်းစွာပင်လျှင် လွတ်မြောက်၏” ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

၁၄၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္မလဋ္ဌိကာ (ဥယျာဉ်) ၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာလာ သွားကုန်အံ့၊ နာဠန္ဒာမြို့သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ နာဠန္ဒာမြို့သို့ ကြွရောက် တော်မူ၍ ပါဝါရိက (သူဌေး) ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အသျှင်သာရိပုတြာ ရဲရင့်သော စကားကို ဆိုခြင်း

၁၄၅။ ထိုအခါ အသျှင်သာရိပုတြာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး ပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေလျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား သဗ္ဗညုတဉာဏ်အရာ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် သာလွန်၍ သိသော အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏ မည်သည် ရှိလည်း မရှိခဲ့၊ ရှိမည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုလည်း မရှိဟု မြတ်စွာဘုရား အပေါ်၌ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ယုံကြည်လျက် ရှိပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ သင်သည် ဤကြီးကျယ်ခံ့ညားလှသော စကားကို ဆိုဘိ၏။ တိကျလှသော စကားကို ဆိုဘိ၏။ ခြင်္သေ့ဟောက်သံကဲ့သို့ ရဲရင့်လှသော စကားကို ဆိုဘိ၏။

“အသျှင်ဘုရား သဗ္ဗညုတဉာဏ်အရာ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် သာလွန်၍ သိသော အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏမည်သည် ရှိလည်း မရှိခဲ့၊ ရှိမည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုလည်း မရှိဟု မြတ်စွာဘုရား အပေါ်၌ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ယုံကြည်ပါသည်” ဟု (သင်ဆိုဘိ၏)။

သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ ရှေးအခါက ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန် သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားအားလုံးတို့ကို “ထိုမြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော သီလ ရှိကုန်၏၊ ဤသို့သော သမာဓိတရား ရှိကုန်၏၊ ဤသို့သော ပညာ ရှိကုန်၏၊ ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန်၏၊ ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန်၏” ဟူ၍ (မြတ်စွာဘုရားတို့၏) စိတ်ကို (သင်၏) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိပါ၏လောဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသိပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ နောင်အခါ၌ ပွင့်တော်မူ လတ္တံ့ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရား အားလုံး တို့ကို “ထို မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သော သီလရှိကုန် လတ္တံ့၊ ဤသို့သော သမာဓိတရား ရှိကုန် လတ္တံ့၊ ဤသို့သော ပညာရှိကုန် လတ္တံ့၊ ဤသို့သော နေခြင်းရှိကုန် လတ္တံ့၊ ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်း ရှိကုန် လတ္တံ့” ဟူ၍ (မြတ်စွာဘုရားတို့၏) စိတ်ကို (သင်၏) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိပါ၏လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသိပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ အသို့နည်း၊ ယခုအခါ ပွင့်တော်မူဆဲဖြစ်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ငါ (ဘုရား) ကို “မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့သော သီလရှိ၏၊ ဤသို့သော သမာဓိတရားရှိ၏၊ ဤသို့သော ပညာရှိ၏၊ ဤသို့သော နေခြင်းရှိ၏၊ ဤသို့သော လွတ်မြောက်ခြင်းရှိ၏” ဟူ၍ (ငါဘုရား၏) စိတ်ကို (သင်၏) စိတ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိပါ၏ လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မသိပါ အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

သာရိပုတြာ ယခုအခါ ပွင့်ပြီး ပွင့်လတ္တံ့ ပွင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သော ‘စေတောပရိယ’ ဉာဏ်သည် သင့်အား မရှိငြားအံ့၊ သာရိပုတြာ ထိုသို့

မရှိပါ ဘဲလျက် “အသျှင်ဘုရား သဗ္ဗညုတဉာဏ်အရာ၌ မြတ်စွာဘုရားထက် သာလွန်၍ သိသော အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏမည်သည် ရှိလည်း မရှိခဲ့၊ ရှိမည်လည်း မဟုတ်၊ ယခုလည်း မရှိဟု မြတ်စွာဘုရား အပေါ်၌ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ယုံကြည်လျက် ရှိပါသည်” ဟူသော ကြီးကျယ်ခံ့ညား လှသော တိကျလှသော ခြင်္သေ့ဟောက်သံကဲ့သို့ ရဲရင့်လှသော ဤစကားကို အဘယ့်ကြောင့် သင်ဆိုဘိ သနည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁၄၆။ အသျှင်ဘုရား ပွင့်ပြီး ပွင့်လတ္တံ့ ပွင့်ဆဲဖြစ်ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက် ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ စိတ်ကို ပိုင်းခြား၍သိနိုင်သော ‘စေတောပရိယ’ ဉာဏ်သည် အကျွန်ုပ်အား မရှိပါ။ ထိုသို့ပင် မရှိငြား သော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် မျက်မှောက်သိဖြင့် ချင့်ချိန်နိုင်သော ‘ဓမ္မန္တယ’ ဉာဏ်ကို ရရှိထားပါသည်။

အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား ခိုင်ခံ့သောမြို့ရိုးအခြေနှင့်တကွ ခိုင်ခံ့သော တံတိုင်း တုရိုက်တိုင် ရှိသော တံခါးတစ်ပေါက်တည်းသာရှိသော မင်း၏ တိုင်းစွန့်ပြည်ဖျားမြို့သည် ရှိရာပါ၏။ ထိုမြို့၌ လိမ္မာ တတ်သိ ပညာရှိ၍ မသိသော သူတို့ကို တားမြစ်လျက် သိသူတို့အားသာ ဝင်ခွင့်ပြုသော တံခါးစောင့် သည် ရှိရာပါ၏။

ထိုတံခါးစောင့်သည် ထိုမြို့၏ ထက်ဝန်းကျင်ပတ်၍ သွားသော လမ်းကို လှည့်လှည့် ကြည့်လတ် သော် အယုတ်ဆုံး ကြောင်ထွက်လောက်ရုံမျှ တံတိုင်းအစပ် တံတိုင်းအပေါက်ကိုသော်လည်း မတွေ့မြင်ရ သည်ဖြစ် ရာ၏။ ထိုတံခါးစောင့်အား ဤသို့သော ဆင်ခြင်ဉာဏ်သည် ဖြစ်ရာ၏-

“ဤမြို့၌ ဝင်ကြ ထွက်ကြသမျှ ကြီးသော သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ဤတံခါးဖြင့်သာ ဝင်ကြထွက်ကြ ကုန်၏” ဟု (ဆင်ခြင်ဉာဏ် ဖြစ်ရာ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင်လျှင် အကျွန်ုပ်သည် မျက်မှောက်သိဖြင့် ချင့်ချိန်နိုင်သော ‘ဓမ္မန္တယ’ ဉာဏ်ကို ရရှိထားပါ၏။ ရှေးအခါက ပွင့်တော်မူကုန်ပြီးသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှတို့သည်လည်း စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် ‘နီဝရဏ’ တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ စွဲမြဲသော သတိ ‘သတိပဋ္ဌာန်’ တရား လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ် ရှိကုန်လျက် နိဗ္ဗာန်ကိုသိကြောင်း ‘ဗောဇ္ဈင်’ တရား ခုနစ်ပါးတို့ကို ဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများ၍ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ် သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူလေကုန်ပြီ။

အသျှင်ဘုရား နောင်အခါ၌ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားဟူသမျှတို့သည် စိတ်ကိုညစ်ညူးစေတတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် ‘နီဝရဏ’ တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ စွဲမြဲသော သတိ ‘သတိပဋ္ဌာန်’ တရား လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာတည်သော စိတ်ရှိကုန်လျက် နိဗ္ဗာန်ကိုသိကြောင်း ‘ဗောဇ္ဈင်’ တရား ခုနစ်ပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများ၍ အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူကုန်လတ္တံ့။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ ပွင့်ဆဲဖြစ်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း စိတ်ကို ညစ်ညူးစေ တတ်ကုန်သော ပညာကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ကုန်သော အပိတ်အပင် ‘နီဝရဏ’ တရားငါးပါးတို့ကို ပယ်၍ စွဲမြဲသော သတိ ‘သတိပဋ္ဌာန်’ တရား လေးပါးတို့၌ ကောင်းစွာ တည်သော စိတ် ရှိတော်မူလျက် နိဗ္ဗာန်ကို သိကြောင်း ‘ဗောဇ္ဈင်’ တရား ခုနစ်ပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း ပွားများတော်မူ၍ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ ဘုရားဖြစ်တော်မူ၏” ဟု (မျက်မှောက်သိဖြင့် ချင့်ချိန် နိုင်သော ‘ဓမ္မန္တယ’ ဉာဏ်ကို ရရှိထားပါသည် ဟူ၍ လျှောက်၏)။

၁၄၇။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနာဠန္ဒာမြို့ ပါဝါရိက (သူဌေး) ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ စဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကို သာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏-

“ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေ အပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝအဝိဇ္ဇာသဝ ဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာပင်လျှင် လွတ်မြောက်၏ (လွတ်၏)” ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

၁။ မြတ်စွာဘုရားတို့နှင့်သာ သက်ဆိုင်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တို့ကို သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ဟု ဆိုသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

သီလပျက်စီးသူ၏ အပြစ်

၁၄၈။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နာဠန္ဒာမြို့၌ အလိုရှိသမျှနေတော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ လာသွားကုန်အံ့၊ ပါဠိလိရွာဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာတို့နှင့်အတူ ပါဠိလိရွာသို့ ကြွရောက်တော်မူ၏။

ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် “မြတ်စွာဘုရား ပါဠိလိရွာသို့ ရောက်တော်မူ၏” ဟု ကြားကုန်၏။ ထိုအခါ ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်ပြီးသော် “မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်တို့၏ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်ကို လက်ခံတော်မူပါ မြတ်စွာဘုရား” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေ သဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိသဖြင့် နေရာမှ ထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိအသေပြုပြီးလျှင် ဧည့်တည်းခိုရာဇရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၍၊ ထိုဧည့်တည်းခိုရာဇရပ်၌ ခင်းနှီးအပြည့် ခင်းခြင်း ထိုင်နေစရာတို့ကို ပြင်ထားခြင်း ရေပြည့်အိုးကြီးကို တည်ထားခြင်း ဆီမီးထွန်းထားခြင်းတို့ကို ပြုပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြန်ကုန်၏။ ချဉ်းကပ်ပြီး၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ကုန်၏-

“အသျှင်ဘုရား ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်၌ ခင်းနှီးအပြည့် ခင်းပြီးပါပြီ၊ ထိုင်နေစရာတို့ကိုလည်း ပြင်ထားပြီးပါပြီ၊ ရေပြည့်အိုးကြီးကိုလည်း တည်ထားပြီးပါပြီ၊ ဆီမီးကိုလည်း ထွန်းထားပြီးပါပြီ။ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ကြွတော်မူရန် အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါသည် (ကြွရန်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်)” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် ခြေဆေးတော်မူ၍ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်သို့ ဝင်ပြီးသော် အလယ်တိုင်ကို မှီလျက် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ရဟန်းသံဃာသည်လည်း ခြေဆေး၍ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်သို့ ဝင်ပြီးသော် အနောက်ဘက် နံရံကို မှီလျက် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် ရှေ့ထား၍ ထိုင်နေ၏။

ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည်လည်း ခြေဆေးကုန်၍ ဧည့်တည်းခိုရာ ဇရပ်သို့ ဝင်ကုန်ပြီးသော် အရှေ့ဘက် နံရံကို မှီလျက် အနောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ မြတ်စွာဘုရားကိုသာလျှင် ရှေ့ထား၍ ထိုင်နေကုန်၏။

၁၄၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

ဥပါသကာတို့ သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ ဤငါးပါးသော အပြစ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ့်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ-

ဥပါသကာတို့ ဤလောက၌ သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူသည် မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် များစွာ
သော စည်းစိမ် ဆုံးရှုံးခြင်းသို့ ရောက်၏။ ဤကား သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ ရှေးဦးစွာသော အပြစ်
ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူ၏ မကောင်းသော
ကျော်စော သတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ ဤကား သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ နှစ်ခုမြောက် အပြစ်
ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူသည် မင်းပရိသတ်
ရဟန်းပရိသတ် ပုဏ္ဏားပရိသတ် သူကြွယ်ပရိသတ်အလယ်သို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့သော် ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့
မျက်နှာ ညှိုးငယ်လျက် ချဉ်းကပ်ရ၏။ ဤကား သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ သုံးခုမြောက် အပြစ်
ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူသည် တွေ့တွေ့ဝေဝေ
ဖြစ်လျက် သေရ၏။ ဤကား သီလမရှိသောသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ လေးခုမြောက် အပြစ်ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလမရှိသော သီလပျက်သောသူသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍
သေပြီးသည်မှ နောက်၌ မကောင်းသောလားရာ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရာ ငရဲ၌ ဖြစ်ရ၏။ ဤကား သီလ
မရှိသော သူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ ငါးခုမြောက် အပြစ်ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ သီလမရှိသူ၏ သီလပျက်ခြင်း၌ အပြစ်တို့သည် ဤငါးပါးတို့ပေတည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

သီလရှိသူ၏ အကျိုး

၁၅၀။ ဥပါသကာတို့ သီလရှိသူ၏ သီလပြည့်စုံခြင်း၌ ဤငါးပါးသော အကျိုး အာနိသင်တို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ်ငါးပါးတို့နည်းဟူမူ-

ဥပါသကာတို့ ဤလောက၌ သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် မမေ့လျော့ခြင်းကြောင့် များစွာသော စည်းစိမ်အစုကို ရ၏။ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ ရှေးဦးစွာသော အကျိုး ‘အာနိသင်’ ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူ၏ ကောင်းသော ကျော်စော သတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ နှစ်ခုမြောက် အကျိုး ‘အာနိသင်’ ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် မင်းပရိသတ် ရဟန်းပရိသတ် ပုဏ္ဏားပရိသတ် သူကြွယ်ပရိသတ် အလယ်သို့ ချဉ်းကပ်ခဲ့ရသော် မကြောက်မရွံ့ မျက်နှာ မညှိုးငယ်ဘဲ ချဉ်းကပ်ရ၏။ ၊ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ သုံးခုမြောက် အကျိုး ‘အာနိသင်’ ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့် ပြည့်စုံသော သူသည် တွေဝေခြင်းမရှိ ဘဲသေရ၏။ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ လေးခုမြောက် အကျိုး ‘အာနိသင်’ ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း သီလရှိသော သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သူသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက် စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရ၏။ ဤကား သီလရှိသူ၏ သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၌ ငါးခုမြောက် အကျိုး ‘အာနိသင်’ ပေတည်း။

ဥပါသကာတို့ သီလရှိသူ၏ သီလနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၌ အကျိုး ‘အာနိသင်’ တို့သည် ဤငါးပါးတို့ ပေတည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁၅၁။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့ကို ကြာမြင့်စွာ ညဉ့်အချိန်ပတ်လုံး (ညဉ့်နက်သည်တိုင်အောင်) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည် စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် “ဥပါသကာတို့ ညဉ့်ဦးယံ လွန်လေပြီ၊ ယခုအခါ၌ သွားရန်အချိန်ကို သင်တို့သိကုန်၏ (သွားရန်မှာ သင်တို့၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်၏)” ဟု ပြန်လွှတ် တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီး လျှင်နေရာမှ ထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြု ၍ ပြန်သွားကြကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပါဠိလိရွာသား ဥပါသကာတို့ ပြန်သွား၍ မကြာမြင့်မီ ဆိတ် ငြိမ်ရာသို့ ဝင်တော်မူ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ပါဠိပုတ်ပြည် တည်ခြင်း

၁၅၂။ ထိုစဉ်အခါ၌ မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် ဝဇ္ဇိမင်းတို့ကို တားဆီးပိတ်ဆို့ခြင်းငှါ ပါဠိပုတ်ရွာ၌ မြို့တည်ဆောက်လျက် ရှိကုန်၏။

ထိုစဉ်အခါ များစွာကုန်သော နတ်တို့သည်လည်း ထောင်လိုက် ထောင်လိုက် (တစ်ထောင်စီ တစ်ထောင်စီ) စုရုံး၍ သာလျှင် ပါဠိပုတ်ရွာ၌ အိမ်ရာတို့ကို သိမ်းပိုက်လျက် ရှိကုန်၏။

တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးကြီးသော မင်းနှင့် အမတ်ကြီး တို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။ တန်ခိုးအလတ်စားနတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက် သောရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးအလတ်စား မင်းနှင့်အမတ်တို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။ တန်ခိုးနည်းသော နတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးနည်းသော မင်းနှင့်အမတ်တို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထောင်လိုက် ထောင်လိုက် (တစ်ထောင်စီ တစ်ထောင်စီ) စုရုံး၍ သာလျှင် ပါဠိပုတ်ရွာ၌ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ထိုနတ်တို့ကို အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန် သောနတ်တို့၏ မျက်စိနှင့်တူသော ‘ဒိဗ္ဗစက္ခု’ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်တော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ညဉ့်၏အဆုံး (မိုးသောက်ယံ) ၌ လျောင်းစက်ရာမှ ထတော်မူ၍ “အာနန္ဒာ ပါဠိပုတ်ရွာ၌ မြို့ကို အဘယ်သူ တည်ဆောက်နေ သနည်း” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာကို မေးတော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် ဝဇ္ဇိမင်းတို့ကို တားဆီးပိတ်ဆို့ရန် ပါဠိပုတ်ရွာ၌ မြို့တည်ဆောက်နေပါကုန်၏ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် ဝဇ္ဇိမင်းတို့ကို တားဆီး ပိတ်ဆို့ရန် ပါဠိပုတ်ရွာ၌ မြို့တည်ဆောက်နေ ကြသည်မှာ တာဝတိံသာနတ်တို့နှင့် တိုင်ပင်၍ တည်ဆောက် သကဲ့သို့ပင် ရှိချေ၏။

အာနန္ဒာ ထောင်လိုက် ထောင်လိုက် (တစ်ထောင်စီ တစ်ထောင်စီ) စုရုံး၍ သာလျှင် ပါဠိပုတ်ရွာ၌ အိမ်ရာ သိမ်းပိုက်သော များစွာသော နတ်တို့ကို ငါသည် အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်သော လူတို့၏ မျက်စိထက် သာလွန်သော နတ်တို့၏ မျက်စိနှင့်တူသော ‘ဒိဗ္ဗစက္ခု’ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်တော်မူ၏။

အာနန္ဒာ တန်ခိုးကြီးသောနတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးကြီးသော မင်းနှင့်အမတ်ကြီးတို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။ တန်ခိုးအလတ်စားနတ်တို့ အိမ်ရာ သိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုးအလတ်စား မင်းနှင့်အမတ်တို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။ တန်ခိုးနည်းသော နတ်တို့ အိမ်ရာသိမ်းပိုက်သော ရပ်ကွက်၌ တန်ခိုး နည်းသော မင်းနှင့်အမတ်တို့၏ အိမ်ရာတည်ဆောက်ရန် စိတ်တို့သည် ညွတ်ကုန်၏။

အာနန္ဒာ အရိယန် လူမျိုးတို့၏ စုဝေးနေထိုင်ရာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရာမြို့တို့တွင် ဤမြို့သစ်သည် ကုန်ထုပ်များကို ဖွင့်လှစ်ရောင်းချရာ ပါဠိပုတ်မည်သော အကြီးဆုံးမြို့ ဖြစ်ပေလတ္တံ့။

အာနန္ဒာ ပါဠိပုတ်မြို့၌ မီးကြောင့်၊ ရေကြောင့်၊ အချင်းချင်း ကွဲပြားမှုကြောင့် ဤသုံးပါးသော အန္တရာယ် တို့သည် ဖြစ်ကုန် လတ္တံ့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁၅၃။ ထိုအခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ကုန်ပြီးသော် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် “အသျှင်ဘုရား အသျှင်ဂေါတမသည်ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ယနေ့အဖို့ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအားလျှောက်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိသဖြင့် မိမိတို့အိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ မိမိတို့အိမ်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီမံ စေပြီးလျှင် “အသျှင်ဂေါတမ အချိန်တန်ပါပြီ (ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ)” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်ကြားစေကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ မဂဓတိုင်း အမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့်ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့၏ အိမ်သို့ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားအမျိုးရှိသော ရဟန်းသံဃာတို့ကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည့်တိုင်အောင် တားမြစ်သည့်တိုင်အောင် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေးကုန်၏။

ထိုအခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှလက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ နိမ့်သော ထိုင်စရာတစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏-

“ပုဏ္ဏားတို့ ပညာရှိသည် အကြင်အရပ်၌ အိမ်ရာဆောက်လုပ် နေထိုင်၏။ ဤ အရပ်၌ သီလရှိသော ကိုယ် နှုတ် နှလုံး စောင့်သုံးသော မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဆွမ်းကျွေးပြီးလျှင်-

ထိုအရပ်၌ရှိသော နတ်တို့အား အလှူ၏ အဖို့ကို အမျှပေးဝေရာ၏။ ဤသို့ အမျှပေးဝေ လတ်သော် နတ်တို့သည် ပူဇော်ခံရသဖြင့် ထို (အမျှပေးဝေ) သူကို အတုံ့ပြန်၍ ပူဇော်ကုန်၏။ မြတ်နိုး ခံရသဖြင့် လည်း အတုံ့ပြန်၍ မြတ်နိုးကုန်၏။

ထို့ကြောင့် မိခင်သည် ရင်ဝယ်သားကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့ နတ်တို့သည် ထို (အမျှပေးဝေ) သူကို စောင့်ရှောက် ကုန်၏။ နတ်တို့စောင့်ရှောက်ခံရသော သူသည် အခါခပ်သိမ်း ကောင်းခြင်း မင်္ဂလာတို့ကို သာ တွေ့မြင်ရလေ၏” ဟု (အနုမောဒနာ ပြုတော်မူ၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့ကိုဤဂါထာတို့ဖြင့် အနုမောဒနာ ပြုတော်မူပြီးလျှင် နေရာမှ ထ၍ ကြွတော်မူ၏။

၁၅၄။ ထိုစဉ်အခါ မဂဓတိုင်းအမတ်ကြီးများဖြစ်သော သုနိဓနှင့် ဝဿကာရ (ပုဏ္ဏား) တို့သည် “ယနေ့ အသျှင်ဂေါတမ ထွက်သွားရာ တံခါးကို ဂေါတမတံခါးဟု တွင်စေအံ့၊ အသျှင်ဂေါတမကူးရာ ဂင်္ဂါမြစ် ဆိပ်ကိုဂေါတမဆိပ်ဟု တွင်စေအံ့” ဟူ၍ ကြံရွယ်လျက် မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက် ကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား ထွက်သွားရာ တံခါးသည် ဂေါတမတံခါးဟု အမည်တွင်လေ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ဂင်္ဂါမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ ဂင်္ဂါမြစ်သည် (ကမ်းမှာနား၍) ကျီးသောက် နိုင်လောက်အောင် ကမ်းနှင့်အညီ ရေပြည့်လျက် ရှိ၏။

ကမ်းတစ်ဖက်မှ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ သွားရောက်လိုသော အချို့သူတို့သည် လှေကို ရှာကုန်၏။ အချို့သူတို့သည် သစ်ဖောင်ကို ရှာကုန်၏။ အချို့သူတို့သည် ဝါးဖောင်ကို ဖွဲ့ကုန်၏။

ထိုအခါ အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ ဆန့်သော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့ ဤအတူပင် မြတ်စွာဘုရားသည် ဂင်္ဂါမြစ်၏ ဤမှာဘက်ကမ်းမှ ကွယ်ခဲ့၍ ထိုမှာဘက်ကမ်း၌ ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ထင်ရှားဖြစ်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကမ်းတစ်ဖက်မှ ကမ်းတစ်ဖက်သို့ သွားရောက်လိုကုန်၍ အချို့က လှေကို ရှာလျက် အချို့က သစ်ဖောင်ကို ရှာလျက် အချို့က ဝါးဖောင်ကို ဖွဲ့လျက်နေသော ထိုသူတို့ကို မြင်တော် မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအချိန်တွင် ဤ ဥဒါန်း စကားကို ကျူးရင့်တော်မူ၏-

“နက်ကျယ်လှစွာသော တဏှာမြစ်ကို ကူးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် (အရိယာ မဂ်) တံတားကို ဆောက်လုပ်၍ ကိလေသာညွှန်ပျောင်းတို့ကို ပယ်စွန့်လျက် ကူး သွားကုန်၏။ လူ့အပေါင်းသည်ကား (မြစ်ကိုကူးရန်) ဖောင်ကိုဖွဲ့နေရ၏။ (တဏှာမြစ်ကို) ကူးမြောက်ပြီးသော ပညာရှိ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်ကား ဖောင်ကို မဖွဲ့ကြရ တော့သည်သာတည်း” ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

ပဌမအခန်း ပြီး၏။

၁။ န တိဏှာ-ဟူသော မူကွဲအရ ပြန်ဆိုထားသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အရိယသစ္စာ လေးပါး

၁၅၅။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ ကောဠိရွာသို့ ချဉ်းကပ် ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောဠိရွာဆီသို့ ကြွရောက်တော်မူ ပြီးလျှင် ထိုရွာ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်လျားလှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

အဘယ်လေးပါးတို့ကို (မသိခြင်းကြောင့်) နည်းဟူမူ- ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲအမှန် ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ ကိုလျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်လျားလှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရ လှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းအမှန် ‘သမုဒယအရိယသစ္စာ’ ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်လျားလှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာအမှန် ‘နိရောဓအရိယသစ္စာ’ ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း ၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်လျား လှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းစဉ်အမှန် ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာ’ ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည် လည်းကောင်း သင်တို့သည် လည်းကောင်း ရှည်လျား လှစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ (ငါသည်) ထိုဆင်းရဲအမှန် ‘ဒုက္ခအရိယသစ္စာ’ ကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ထိုဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်းအမှန် ‘သမုဒယအရိယသစ္စာ’ ကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ထိုဆင်းရဲချုပ်ရာ အမှန် ‘နိရောဓအရိယသစ္စာ’ ကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ထိုဆင်းရဲ ချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း လမ်းစဉ် အမှန် ‘မဂ္ဂအရိယသစ္စာ’ ကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ၊ ဘဝတို့၌ တပ်မက်ခြင်း ‘ဘဝတဏှာ’ ကို အကြွင်းမဲ့ဖြတ်ပြီးပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာ ဘဝတဏှာသည် ကုန်လေပြီ၊ ယခုအခါ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဤဆိုလတ္တံ့သော စကားကိုလည်း မိန့်တော်မူ ပြန်၏-

“အရိယသစ္စာလေးပါးတို့ကိုဟုတ်မှန်သောအတိုင်း မသိမြင်ခြင်းကြောင့် ထိုထို ဘဝတို့၌ ရှည်လျား လှစွာသော (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ထိုအရိယသစ္စာတို့ကို (ငါသည်) သိမြင်ပေပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာ ဘဝတဏှာကို ကောင်းစွာ နုတ်ပယ်ပြီးပေပြီ၊ ဆင်းရဲ၏ အမြစ်ကို အကြွင်းမဲ့ ဖြတ်ပြီးပေပြီ၊ ယခုအခါ တစ်ဖန် ဘဝသစ်၌ ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုကောဠိရွာ၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ရဟန်းတို့အား ဤသို့သော တရား စကားကို သာလျှင် အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏-

“ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း။ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေ အပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင်ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များသော အကျိုး အာနိသင်ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝအဝိဇ္ဇာသဝ ဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာသာလျှင် လွတ်မြောက်၏” ဟု (ဟောတော် မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိ အထက်မဂ်လျှင် လားရာရှိသူ

၁၅၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကောဠိရွာ၌ အလိုရှိသမျှနေတော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ နာတိကရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ နာတိကရွာဆီသို့ ကြွရောက်တော်မူ၍ နာတိကရွာ အုတ်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့မေးလျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ သာဠမည်သော ရဟန်းသည် စုတေသွားပါ၏။ ထို (ရဟန်း) ၏လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ နန္ဒာမည်သောရဟန်းမိန်းမသည် စုတေသွားပါ၏။ ထို (ရဟန်းမိန်းမ) ၏လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ သုဒတ္တမည်သောဥပါသကာသည် စုတေသွားပါ၏။ ထို (ဥပါသကာ) ၏လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ သုဇာတာမည်သော ဥပါသိကာမသည် စုတေသွားပါ၏။ ထို (ဥပါသိကာမ) ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ ကုက္ကုမုဋ်သောဥပါသကာသည် စုတေသွားပါ၏။ ထို (ဥပါသကာ) ၏လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ ကာဠိမ္မမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ပ။

အသျှင်ဘုရား နာတိကရွာ၌ နိကဋ္ဌမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ပ။ ကဋ္ဌိဿဟမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ တုဋ္ဌမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ သန္တုဋ္ဌမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ ဘဒ္ဒမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ သုဘဒ္ဒမုဋ်သော ဥပါသကာသည် စုတေသွားပါ၏။ ထို (ဥပါသကာ) ၏ လားရာ ‘ဂတိ’ ကား အဘယ်ပါနည်း၊ တမလွန်ဘဝကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (မေးလျှောက်၏)။

၁၅၇။ အာနန္ဒာ သာဠမုဋ်သော ရဟန်းသည် အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် အာသဝေါ ကင်းသော လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သည့် (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို ယခု ဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍နေသော ရဟန္တာပေတည်း။

အာနန္ဒာ နန္ဒာမုဋ်သော ရဟန်းမိန်းမသည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘော မရှိသော အနာဂါမ် ပေတည်း။

အာနန္ဒာ သုဒတ္တမုဋ်သော ဥပါသကာသည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်သည့်ပြင် တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’ အမျက်ထွက်ခြင်း ‘ဒေါသ’ တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလျှင် လာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ် ပေတည်း။

အာနန္ဒာ သုဇာတာမုဋ်သော ဥပါသကာသည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လားရာ ရှိသော သောတာပန် ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကုက္ကုမုဋ်သော ဥပါသကာသည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို(ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘော မရှိသော အနာဂါမ် ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ကာဠိမ္မမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ပ။ နိကဋ္ဌမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ ကဋ္ဌိဿဟ မုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ တုဋ္ဌမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ သန္တုဋ္ဌမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ ဘဒ္ဒမုဋ်သော ဥပါသကာသည်။ သုဘဒ္ဒမုဋ်သော ဥပါသကာသည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေ နေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘော မရှိသော အနာဂါမ်ပေ တည်း။

အာနန္ဒာ နာတိကရွာမှ စုတေသွားကြသော ဥပါသကာ ငါးကျိပ်ကျော်တို့သည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌) ဥပပါတ်ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်းသဘောမရှိသော အနာဂါမ်တို့ပေတည်း။

အာနန္ဒာ နာတိကရွာမှ စုတေသွားကြသော ဥပါသကာ ကိုးကျိပ်ကျော်တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်သည့်ပြင် တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’ အမျက်ထွက်ခြင်း

‘ဒေါသ’ တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံး ကိုပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ်တို့ပေတည်း။

အာနန္ဒာ နာတိကရွာမှ စုတေသွားကြသော ဥပါသကာ ငါးရာကျော်တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက် မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန်တို့ပေတည်း။

၁။ သုဂတိ၌သာ ဖြစ်ရန် ကိန်းသေမြဲသော၊ တစ်နည်း ဆင်းရဲ၏အဆုံးသို့ရောက်ရန် ကိန်းသေမြဲသော။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ဓမ္မာဒါသ ဓမ္မပရိယာယ ကြေးမုံတရား

၁၅၈။ အာနန္ဒာ ဤအရာသည် အံ့ဖွယ် မဟုတ်၊^၁ အာနန္ဒာ လူသေတိုင်းသေတိုင်းပင် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤအကြောင်းအရာကို မေးမြန်းနေကြလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ပင်ပန်းစေရုံမျှသာ ဖြစ်ရာ၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ကြေးမုံတရားမည်သော ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားပေအံ့။

အကြင် (ကြေးမုံတရား) နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာသာဝကသည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါ့အား ငရဲ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရန် မရှိပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်ပြီ၊ ပျက်စီးကျရောက်တတ်သော သဘော မရှိပြီ၊ ကိန်းသေမြဲ နေပြီ၊ အထက်မဂ် သုံးပါးသာလျှင် လားရာရှိတော့၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်း ကို ပြောကြား နိုင်ပေ၏။

၁၅၉။ အာနန္ဒာ အကြင် (ကြေးမုံတရား) နှင့် ပြည့်စုံသော (အရိယာသာဝက) သည် ပြောကြား လိုပါမူ “ငါ့အား ငရဲ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရန် မရှိပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်ပြီ၊ ပျက်စီး ကျရောက် တတ်သော သဘော မရှိပြီ၊ ကိန်းသေမြဲနေပြီ၊ အထက်မဂ် သုံးပါး သာလျှင် လားရာ ရှိတော့၏” ဟု မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကို ပြောကြားနိုင်ပေ၏။ ကြေးမုံ တရား မည်သော ထိုဒေသနာကား အဘယ်နည်း။

အာနန္ဒာ ဤ (သာသနာတော်) ၌ အရိယာသာဝကသည် မြတ်စွာဘုရားကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏-

“ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အရဟံ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ အသိဉာဏ် ‘ဝိဇ္ဇာ’ အကျင့် ‘စရဏ’ နှင့် ပြည့်စုံတော်မူ သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ဗန္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ကောင်းသော စကားကို

ဆိုတော်မူ တတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သုဂတ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ လောကကို သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘လောကဝိဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ ဆုံးမထိုက်သူကို ဆုံးမ တတ်သည့် အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာ ရထိ’ မည်တော်မူပါပေ၏။ နတ်လူတို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘သတ္တာဒေဝမနုဿာနံ’ မည်တော်မူ ပါပေ၏။ (သစ္စာလေးပါး တရားတို့ကို) သိစေတော်မူသော အကြောင်း ကြောင့်လည်း ‘ဗုဒ္ဓ’ မည်တော်မူပါ ပေ၏။ ဘုန်းတန်ခိုး ကြီးတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ‘ဘဂဝါ’ မည်တော်မူပါပေ၏” ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ တရားတော်ကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏-

“မြတ်စွာဘုရားဟောသော တရားတော်သည် ကောင်းစွာဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း။ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ပြထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ (မိမိ၏ ကိုယ်ထံစိတ်ထဲ၌) ဆောင် ယူထားထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်၎င်း သိနိုင် ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါ ပေတည်း” ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ သံဃာတော်ကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ (တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏-

“မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ‘သာဝက’ သံဃာတော်သည် ကောင်းသောအကျင့် ရှိပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ‘သာဝက’ သံဃာတော်သည် ဖြောင့်မတ်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ‘သာဝက’ သံဃာတော်သည် မှန်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ‘သာဝက’ သံဃာတော်သည် လျော်ကန်သောအကျင့် ရှိတော်မူပါ ပေ၏။ အစုံအားဖြင့် လေးစုံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ရှစ်ပါး အရေအတွက် ရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ‘သာဝက’ သံဃာတော်သည် (အရပ်ဝေးမှ) ဆောင်လာ၍ သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ရန် ထိုက်တန် တော်မူပါပေ၏။ ဧည့်သည်တို့ အလို့ငှါ စီမံထားသော ဝတ္ထုကိုသော်လည်း ပေးလှူ ပူဇော်ရန် ထိုက်တန်တော်မူ ပါပေ၏။ တမလွန်အတွက် ရည်မျှော်သော အလှူကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏။ သတ္တဝါအပေါင်း၏ ကောင်းမှုပြုစုရန် အမြတ်ဆုံး လယ်မြေ ဖြစ်တော်မူ ပါပေ၏” ဟု (ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်၍ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသော ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ၏)။ တဏှာ၏ ကျွန်အဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်စေတတ် ကုန်သော၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ် ကုန်သော၊ (မှားယွင်းစွာ) မသုံးသပ်အပ် ကုန်သော၊ သမာဓိကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော၊ မကျိုး မပေါက် မပြောက်မကျား ကုန်သော၊ အရိယာတို့ မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ အကြင် (ကြေးမုံတရား) နှင့်ပြည့်စုံသော အရိယာသာဝကသည် ပြောကြားလိုပါမူ “ငါ့အား ငရဲ၌ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်ရန် မရှိပြီ၊ အပါယ်ဒုဂ္ဂတိသို့ ပျက်စီး၍ ကျရောက်ရန် မရှိပြီ၊ ငါသည် သောတာပန်ဖြစ်ပြီ၊ ပျက်စီး၍ ကျရောက်တတ်သော သဘောမရှိပြီ၊ ကိန်းသေမြဲနေပြီ၊ အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လားရာ ရှိတော့၏” ဟု ကိုယ်တိုင်ပင် မိမိအကြောင်းကိုပြောကြားနိုင်ပေ၏။ ကြေးမုံတရား မည်သော ထိုဒေသနာကား ဤသည်ပင်တည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနာတိကရွာ အုတ်ကျောင်း၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရား စကားကို သာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏-

“ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုး ‘အာနိသင်’ ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များသော အကျိုး ‘အာနိသင်’ ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝ ဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာသာလျှင် လွတ်မြောက်၏” ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

၁၆၀။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နာတိကရွာ၌ အလိုရှိသမျှနေတော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ ဝေသာလီပြည်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ဝေသာလီပြည်ဆီသို့ ကြွရောက်တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဝေသာလီပြည် အဓမ္မပါလီ၏ အရံ ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် နေရာ၏။ ဤကား သင်တို့အတွက် ငါတို့၏ အဆုံးအမ ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိရာသနည်း။ ရဟန်းတို့ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင်တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ တို့၌ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက်။ ပ။ စိတ်၌ စိတ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်။ ပ။ သဘောတရားတို့၌ သဘော တရားဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင်တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံး မသာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် သတိရှိပေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်သနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရှေ့သို့တက်ရာ၌ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ တူရူကြည့်ရာ တစောင်း ကြည့်ရာ၌ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ဒုကုဋ် သပိတ် သင်္ကန်း ကိုဆောင်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာလျက်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ်စွန့်ရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ သွားရာ ရပ်ရာ ထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာဆိတ်ဆိတ်နေရာ၌ ဆင်ခြင်လျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် ဆင်ခြင်ပေ၏။ ရဟန်းတို့ ရဟန်းသည် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် နေရာ၏။ ဤကား သင်တို့အတွက် ငါတို့၏ အဆုံးအမ ပေတည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁။ သေသွားသူ၏ လားရာဂတိနှင့် တမလွန်ဘဝ အကြောင်းအရာကို ပြောကြားမှုသည် တရားနှင့် ပြည့်စုံသူတိုင်း ကိုယ်တိုင်ပင် ပြုနိုင်သော အမှုဖြစ်၍ ဘုရားကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရလောက်အောင် ခက်ခဲသော အံ့ဖွယ် အထူးအဆန်းမဟုတ်ဟု ဆိုလို၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမ

၁၆၁။ အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် မြတ်စွာဘုရား ဝေသာလီပြည်သို့ ဆိုက်ရောက်၍ မိမိ၏ သရက်တော ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူကြောင်းကို ကြားလေ၏။ ထိုအခါ အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေပြီးလျှင် ကောင်းသော ယာဉ်ကို စီးလျက် ကောင်းကုန်ကောင်း ကုန်သော (အရံ) ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဝေသာလီပြည်မှ ထွက်၍ မိမိအရံ (ဥယျာဉ်) ဆီသို့သွားလေ၏။ ယာဉ်ဖြင့် သွားသင့်သမျှသော အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့်သာ သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမအား မြတ်စွာဘုရားသည် တရား စကား ဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်း စေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည် စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်း စေသည် ရှိသော် အမ္မပါလီ ပြည့်တန်ဆာမသည် “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ နက်ဖြန်အဖို့ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ် နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိ၍ နေရာမှ ထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

ဝေသာလီပြည်၌ နေကုန်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဝေသာလီပြည်သို့ ရောက်၍ အမ္မပါလီ၏ ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူကြောင်းကို ကြားလေကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော ယာဉ်တို့ကို ကစေပြီးလျှင် ကောင်းသော ကောင်းသော ယာဉ်ကို စီး၍ ကောင်းကုန် ကောင်းကုန်သော (အရံ) ယာဉ်တို့နှင့်တကွ ဝေသာလီပြည်မှ ထွက်သွားကုန်၏။

ထို (လိစ္ဆဝီမင်းတို့) တွင် အချို့သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ညိုသောအဝတ် ညိုသော တန်ဆာ ရှိကြ၍ ညိုသော အဆင်း အရောင် ရှိကုန်၏။

အချို့သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ဝါသောအဝတ် ဝါသောတန်ဆာရှိကြ၍ ဝါသောအဆင်း အရောင် ရှိကုန်၏။

အချို့သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် နီသောအဝတ် နီသောတန်ဆာရှိကြ၍ နီသောအဆင်း အရောင် ရှိကုန်၏။

အချို့သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့သည် ဖြူသောအဝတ် ဖြူသော တန်ဆာရှိကြ၍ ဖြူသော အဆင်းအရောင် ရှိကုန်၏။

ထိုအခါ အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် (အသက်အရွယ်) ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သော လိစ္ဆဝီ (မင်း) တို့၏ (ရထားတို့ကို မိမိရထားနှင့်) ဝင်ရိုးချင်း ဘီးချင်း ထမ်းပိုးချင်း တိုက်ခိုက်စေ၏။

ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့သည် “ဟယ် အမ္မပါလီ (သင်သည်) အသက်အရွယ် ငယ်ကုန် ငယ်ကုန်သောလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့၏ (ရထားတို့ကို သင်၏ ရထားနှင့်) ဝင်ရိုးချင်း ဘီးချင်း ထမ်းပိုးချင်း အဘယ့်ကြောင့် တိုက်ခိုက်စေဘိ သနည်း” ဟု အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမကို ဆိုကုန်၏။

အရှင်သားတို့ ရဟန်းသံဃာနှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားကို နက်ဖြန်ခါ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးရန် အကျွန်ုပ် ပင့်ခဲ့ပါပြီ၊ ထို့ကြောင့် (တိုက်ခိုက်စေပါသည်)ဟု အမ္မပါလီက ပြန်ပြော၏။

ဟယ် အမ္မပါလီ ထိုဆွမ်းကို (အသပြာ) တစ်သိန်းဖြင့် ပေးပါလော့ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်သားတို့ တိုင်းခရိုင်နှင့်တကွ ဝေသာလီပြည်ကို အကျွန်ုပ်အား ပေးစေကာမူ ထိုဆွမ်းကို အကျွန်ုပ် မပေးနိုင်ပါ ဟု (ပြန်ပြော၏)။

ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့သည်လည်း “ငါတို့ကို မိန်းမက နိုင်သွားပြီ အမောင်တို့၊ ငါတို့ကို မိန်းမက နိုင်သွားပြီ အမောင်တို့” ဟု (ဆိုလျက်) လက်ဖျားခါကုန်၏။

ထို့နောက် ထိုလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့သည် (အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမ၏) အရံ (ဥယျာဉ်) သို့ သွားလေ ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် လာနေသော ထိုလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့ကို အဝေးမှပင် မြင်တော်မူ၍ ရဟန်းတို့ကို ဤသို့မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ တာဝတိံသာနတ်တို့ကို မမြင်ဖူးသော ရဟန်းတို့သည် လိစ္ဆာဝီပရိသတ်ကို ကြည့်ရှု ကုန်လော့၊ လိစ္ဆာဝီပရိသတ်ကို အဖန်ဖန်ကြည့်ရှုကုန်လော့၊ လိစ္ဆာဝီပရိသတ်ကို တာဝတိံသာ နတ်ပရိသတ် နှင့်အတူထား၍ ကြည့်ရှုကုန်လော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့သည် ယာဉ်ဖြင့် သွားသင့်သမျှ အရပ်ကို ယာဉ်ဖြင့်သွား၍ ယာဉ်မှ သက်ပြီးသော် ခြေကျင်သာလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်၏။

တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေကုန်သော ထိုလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့အား မြတ်စွာဘုရားသည် တရား စကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်း စေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည် စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေသည်ရှိသော် ထိုလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့သည် “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ နက်ဖြန်အဖို့ အကျွန်ုပ်တို့၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “လိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့ နက်ဖြန်အဖို့ အမ္မပါလီ ပြည့်တန်ဆာမ၏ ဆွမ်းကို ငါလက်ခံလိုက်ပြီ” ဟုထိုလိစ္ဆာဝီ (မင်း) တို့အား မိန့် တော်မူ၏။

ထိုအခါ ထိုလိစ္ဆာဝီမင်းတို့သည် “ငါတို့ကို မိန်းမက နိုင်သွားပြီ အမောင်တို့၊ ငါတို့ကို မိန်းမက နိုင်သွားပြီ အမောင်တို့” ဟု (ဆိုလျက်) လက်ဖျားခါကုန်၏။

ထို့နောက် ထိုလိစ္ဆာဝီမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အလွန် နှစ်သက်၍ အနုမောဒနာပြု ပြီးနောက် နေရာမှ ထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြု ပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားကုန်၏။

၁၆၂။ ထိုအခါ အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် ထိုညဉ့်လွန်မြောက်ပြီးနောက် မိမိအာရာမ် (ဥယျာဉ်) ၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို စီမံစေပြီးလျှင် “အသျှင်ဘုရား အချိန်တန်ပါပြီ (ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ)” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို လျှောက်စေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည်

နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်ပြီးလျှင် သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ အမွပါလီပြည့်တန်ဆာမအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အမွပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် မြတ်စွာဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာကို မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရောင့်ရဲသည် တိုင်အောင် တားမြစ်သည် တိုင်အောင် မိမိကိုယ်တိုင် လုပ်ကျွေး၏။

မြတ်စွာဘုရားဆွမ်းစားပြီး၍ သပိတ်မှ လက်ကို ဖယ်ပြီးသောအခါ အမွပါလီပြည့်တန်ဆာမသည် နိမ့်သော ထိုင်စရာ တစ်ခုကို ယူ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးလျှင် “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤအရံ (ဥယျာဉ်) ကို ဘုရားအမှူးရှိသော ရဟန်းသံဃာအား လှူပါ၏”ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထို အရံ (ဥယျာဉ်) ကို အလှူခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမွပါလီပြည့်တန်ဆာမကို တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်း စေတော်မူ ပြီးလျှင် နေရာမှ ထ၍ ကြွသွားတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဝေသာလီပြည် အမွပါလီပြည့်တန်ဆာမ၏ အရံ (ဥယျာဉ်) ၌ နေတော်မူစဉ် လည်း ရဟန်းတို့အား ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏-

“ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း၊ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေ အပ်သော သမာဓိသည် များစွာသော အကျိုး ‘အာနိသင်’ ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များစွာသော အကျိုး ‘အာနိသင်’ ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝ ဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာသာလျှင် လွတ်မြောက်၏”ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ဝေဠုဝရွာ၌ ဝါဆိုတော်မူခြင်း

၁၆၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အမ္မပါလီပြည့်တန်ဆာမ၏ အရံ (ဥယျာဉ်) ၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ ဝေဠုဝမည်သော ရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ဝေဠုဝရွာဆီသို့ ကြွရောက်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဝေဠုဝရွာ၌ နေတော်မူစဉ် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ လာကုန်လော့၊ သင်တို့သည် ဝေသာလီပြည်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဝယ် မိတ်ဆွေ အသိအကျွမ်းများ ရှိရာ၌ ဝါကပ်ကုန်လော့၊ ငါမူကား ဤဝေဠုဝရွာ၌သာလျှင် ဝါကပ်အံ့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည်၏ ပတ်ဝန်းကျင်ဝယ် မိတ်ဆွေ အသိအကျွမ်းရှိရာ၌ ဝါကပ်ကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ကား ထိုဝေဠုဝ ရွာ၌သာလျှင် ဝါကပ်တော်မူ၏။

၁၆၄။ ထို့နောက် ဝါကပ်ပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းတမ်းသောရောဂါ ကပ်ရောက်လျက်သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော ဝေဒနာသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သတိရှိလျက်ဆင်ခြင်လျက် ပင်ပန်းသည်ဟု မရေတွက်ဘဲ သည်းခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ “ငါသည် အလုပ်အကျွေးတို့ကို မသိစေမူ၍ ရဟန်းသံဃာကို မပန်ကြားမူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခြင်းငှါ မလျောက်ပတ်၊ ငါသည် ဤရောဂါကို (ဘာဝနာ) ဝီရိယဖြင့် ပယ်ခွါ၍ အသက်ရှည် စေနိုင်သော သမာပတ်ကို ဝင်စားလျက်နေရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား အကြံ ဖြစ်တော်မူ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုရောဂါကို (ဘာဝနာ) ဝီရိယဖြင့် ပယ်ခွါ၍ အသက်ရှည် စေနိုင်သော သမာပတ်ကို ဝင်စားလျက် နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ထိုရောဂါသည် ငြိမ်းလေ၏။

ထို့နောက် အနာရောဂါမှ ထမြောက်ပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အနာရောဂါမှ ထမြောက်၍ မကြာမီ ကျောင်းမှ ထွက်တော်မူ၍ ကျောင်းအရိပ်တွင် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ချမ်းသာတော်မူခြင်းကို တွေ့မြင်ရပါပေပြီ၊ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကျန်းမာတော်မူခြင်းကို တွေ့မြင်ရပါပေပြီ၊ အသျှင် ဘုရား ဤသို့ယခု တွေ့မြင်ရသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား မကျန်းမာတော်မူခြင်းကြောင့် အကျွန်ုပ်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် လေးလံတောင့်တင်း နေသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါသည်၊ အကျွန်ုပ်အား အရပ်မျက်နှာတို့ သည်လည်း မကွဲပြားပါကုန်၊ အကျွန်ုပ်အား (သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော) တရားတို့သည်လည်း မထင်ပေါ်ပါကုန်၊ အသျှင်ဘုရား သို့ဖြစ်သော်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ (မှာထားချက်) ကို မြွက်ကြားတော်မမူရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားသည်

ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်တော်မူ လိမ့်မည် မဟုတ်ဟု (အောက်မေ့နေသောကြောင့်သာ) အကျွန်ုပ်အား အနည်းငယ် သက်သာခွင့် ရရှိပါတော့သည်” ဟု (လျှောက်၏)။

၁၆၅။ အာနန္ဒာ ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ထံမှ အဘယ်အရာကို မျှော်လင့်နေသေးသနည်း၊ အာနန္ဒာ ငါသည် အတွင်းအပြင် မထားဘဲ တရားကို ဟောခဲ့ပြီ၊ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားတို့မည်သည်မှာ တရားတို့ (အရာ) ၌ ‘ဆရာ လက်ဆုပ်’ ပြုထားသော လျှို့ဝှက်ချက် မရှိချေ။

အာနန္ဒာ “ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင် သိမ်းယူထားအံ့” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာလျှင် အားကိုးခြင်းရှိနေစေ” ဟူ၍လည်းကောင်း အကြင်သူအား ဤသို့ လိုလားခြင်းရှိရာ၏။ ထိုသူသည် သာလျှင် ရဟန်းသံဃာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ (မှာထားချက်) ကို မြှောက်ဆိုရာ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားမှာမူကား “ရဟန်းသံဃာကို ငါသာလျှင် သိမ်းယူထားအံ့” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ “ရဟန်းသံဃာသည် ငါ့ကိုသာလျှင် အားကိုးခြင်းရှိနေစေ” ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့သော လိုလားခြင်းသည် မရှိချေ။ အာနန္ဒာ ထိုသို့ လိုလားခြင်းမရှိသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တစ်စုံတစ်ရာ (မှာထားချက်) ကို အဘယ်မှာ မြှောက်ကြားတော့အံ့နည်း။

အာနန္ဒာ ယခုအခါ ငါသည် အိုမင်းကြီးရင့်လှပါပြီ၊ အရွယ်လွန်နေပါပြီ၊ အဆုံးပိုင်းသို့ ရောက်နေပါပြီ၊ ငါ့အသက် ရှစ်ဆယ်ရှိနေပါပြီ။ အာနန္ဒာ လည်းအိုသည် ဖွဲ့စည်းတုပ်နှောင်ခြင်းဖြင့် တည်တံ့သကဲ့သို့ ဤအတူပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ဖွဲ့စည်း တုပ်နှောင်ခြင်းနှင့် တူသော ဖလသမာပတ်ဖြင့် တည်တံ့လျက်ရှိ၏။

အာနန္ဒာ အကြင်အခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အလုံးစုံသော အာရုံနိမိတ်တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ အချို့သော ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း သင်္ခါရနိမိတ်ကို အာရုံမပြုသော (အရဟတ္တဖိုလ် စိတ်နှင့်ယှဉ်သော) သမာဓိသို့ ရောက်၍ နေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် သာလွန်၍ ချမ်းသာပေ၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် (သင်တို့သည်) မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိဘဲ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်လော့၊ တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိဘဲ တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန်လော့။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိဘဲ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း၊ တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိဘဲ တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း။

အာနန္ဒာ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် ရုပ်ကိုယ်၌ ‘ရုပ်ကိုယ်’ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင် တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ တို့၌ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက်။ပ။ စိတ်၌ စိတ်ဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက်။ပ။ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင် တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် ရဟန်းသည် မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိဘဲ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာ မရှိဘဲ တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

အာနန္ဒာ အကြင် ရဟန်းတို့သည် ယခုအခါ၌ ဖြစ်စေ ငါ (ဘုရား) ကွယ်လွန်သောအခါ၌ ဖြစ်စေ မိမိကိုယ်ကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ မိမိမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ မိမိသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိသည်ဖြစ်၍။

တရားကိုသာ မှီခိုရာပြု၍ တရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမရှိဘဲ တရားသာလျှင် ကိုးကွယ်ရာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နေကုန် လတ္တံ့၊ အလုံးစုံသော ထိုရဟန်းတို့သည် အကျင့်သိက္ခာကို လိုလားသော ရဟန်းဟူသမျှတို့တွင် အမြတ်ဆုံး အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန် လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဒုတိယအခန်း ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

နိမိတ်အရိပ်အရောင် ပြတော်မူခြင်း

၁၆၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။

ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွါခွဲပြီးသော် “အာနန္ဒာ ထိုင်စရာ အခင်းကို ယူခဲ့လော့၊ နေ့သန့်စင်နေခြင်းငှါ စာပါလစေတီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင် အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထိုင်စရာ အခင်းကို ယူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်မှ နောက်မှ အစဉ်လိုက်လေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလစေတီသို့ ချဉ်းကပ်၍ ပြင်ထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာ သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

၁၆၇။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

“အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဂေါတမက စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ သတ္တမ္မစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဗဟုပုတ္တ စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ သာရန္တဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ စာပါလစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏။ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံး ဖြစ်စေ၊ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။ အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများ ထားပြီးဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြု ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ဆောက်တည်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူး ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ် ထားပြီးဖြစ်၏၊ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည်

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာန်သုတ် ===

မာရ်နတ် တောင်းပန်ခြင်း

၁၆၈။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာ ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။”

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်။ ‘မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့် ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီးမဖြစ် ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သောတရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သောအကျင့်ကို မကျင့်နိုင် ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာ သော သူတစ်ပါး၏ ဝါဒကိုအကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြု နိုင်ကြ ကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်’ ဟု (မိန့်တော်မူဖူး ပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်း စွာဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြပါပြီ၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်ကြ ပါပြီ၊ တရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်နိုင်ကြပါပြီ၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ ပြောနိုင် ဟောနိုင် ပြနိုင် တည်တံ့စေနိုင် ဖွင့်နိုင် ဝေဖန်နိုင် ပေါ်လွင်စေနိုင်ကြပါပြီ၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို ဟောပြုနိုင်ကြပါကုန်ပြီ။

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်။ ‘မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့် ရဟန်းမိန်းမ တို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင် ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင်စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါး ဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြုနိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလိမ့် မည်မဟုတ်’ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ရဟန်းမိန်းမတို့သည် တတ်သိလိမ္မာ ရှိကြပါပြီ၊ ကောင်းစွာဆုံးမပြီး ဖြစ်ကြပါပြီ၊ ရဲရင့်ကြပါပြီ၊ အကြားအမြင် များကြပါပြီ၊ တရားတော်ကို ဆောင်နိုင်ကြ

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်။ ‘မာရ်နတ် ငါ၏ မြတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြုနိုင်သည့် တိုင်အောင် မပြည့်စုံသေး၊ မစည်ပင်သေး၊ မပြန့်ပွားသေး၊ လူအများ မသိသေး၊ များစွာ မဖြစ်ထွန်းသေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည် မဟုတ်’ ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာတော်သည် (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြုနိုင်သည့် တိုင်အောင် ပြည့်စုံပါပြီ၊ စည်ပင်ပါပြီ၊ ပြန့်ပွားပါပြီ၊ လူအများ သိပါပြီ၊ များစွာ ဖြစ်ထွန်းပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ” ဟု (လျှောက်၏)။

ဤသို့လျှောက်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-
“မာရ်နတ် သင် မကြောင့်ကြလင့်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီ ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လိမ့်မည်” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူခြင်း

၁၆၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် စာပါလစေတီ၌ (နေစဉ်) သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက် ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ ကို စွန့်လွှတ်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ ကို စွန့်လွှတ်တော်မူ လိုက်သောအခါ ကြက်သီးမွေးညင်းထလျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ မြေငလျင် အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။ တော်လည်းသံ (နတ်စည်) တို့သည်လည်း တခြိမ့်ခြိမ့် မြည်ဟည်းကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအခိုက်ဝယ် ဤဥဒါန်း စကားကို ကျူးရင့်တော်မူ၏-

“မြတ်စွာဘုရားသည် အတုမဲ့ နိဗ္ဗာန်နှင့် အဖန်ဖန် ဖြစ်မှု ဘဝကို နှိုင်းချိန်လျက် ဘဝဖြစ်ရန် ပြုပြင်တတ်သော ကံကို စွန့်ပယ်ခဲ့လေပြီ၊ အဇ္ဈ တ္တတရား၌ မွေ့လျော်ကာ ကောင်းစွာ တည်ကြည် သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ချုပ်ဝတ်နှင့်တူသော မိမိသန္တာန်ရှိ ကိလေသာကွန်ရက်ကို ဖျက်ဆီးခဲ့ လေပြီ” ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

မြေကြီး လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း

၁၇၀။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အချင်းတို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေစွ အချင်းတို့၊ ကြက်သီးမွေးညင်း ထစေလျက် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော ဤမြေ (ငလျင်) လှုပ်ခြင်းသည် ကြီးကျယ်လေစွတကား၊ အလွန် ကြီးကျယ် လေစွတကား၊ တော်လည်းသံ (နတ်စည်) တို့သည်လည်း တခြံ့ခြံ့ မြည်ဟည်းသွားကုန်၏။ အကြီးအကျယ် မြေ (ငလျင်) လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်နည်း” ဟု (အကြံ ဖြစ်၏)။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

“အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထစေ လျက် ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော ဤမြေ (ငလျင်) လှုပ်ခြင်းသည် ကြီးကျယ်ပါပေစွ၊ အလွန် ကြီးကျယ်ပါ ပေစွ၊ တော်လည်းသံ (နတ်စည်) တို့သည်လည်း တခြံ့ခြံ့ မြည်ဟည်းသွားပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား မြေ (ငလျင်) ပြင်းစွာလှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ငလျင်လှုပ်ခြင်း အကြောင်း ရှစ်ပါး

၁၇၁။ အာနန္ဒာ မြေ (ငလျင်) ပြင်းစွာ လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်း အထောက်အပံ့တို့ကား ဤရှစ်ပါးတို့ တည်း။

အဘယ် ရှစ်ပါးတို့နည်း ဟူမူ-

အာနန္ဒာ ဤမဟာပထဝီ မြေကြီးသည် ရေ၌ တည်၏။ ရေသည် လေ၌ တည်၏။ လေသည် ကောင်းကင်၌ တည်၏။ အာနန္ဒာ ပြင်းထန်စွာ လေတိုက်သောအခါ ရေကို လှုပ်စေကုန်၏။ ရေလှုပ်သော် မြေကို လှုပ်စေ၏။ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ရှေးဦးစွာသော အကြောင်း အထောက်အပံ့ ပေတည်း။ (၁)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း တန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံသော (အဘိညာဉ်) စိတ်၌ လေ့လာပြီးသော သမဏသည် လည်းကောင်း၊ ဗြာဟ္မဏသည် လည်းကောင်း ကြီးသော တန်ခိုးအာနုဘော် ရှိသော နတ်သည် လည်းကောင်း အားနည်းသော မြေ (ကသိုဏ်းဈာန်) သညာနှင့် အားကြီးသော ရေ (ကသိုဏ်းဈာန်) သညာတို့ကို ပွားများပြီးလျှင် ဤမြေကြီးကို လှုပ်စေ၏၊ တုန်လှုပ်စေ၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်စေ၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်စေ၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ နှစ်ခုမြောက် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ပေတည်း။ (၂)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဘုရားလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍ သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အမိဝမ်းတိုက်သို့ သက်ရောက်သောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ (ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ သုံးခုမြောက် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ပေတည်း။ (၃)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဘုရားလောင်းသည် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အမိဝမ်းတိုက်မှ ဖွားမြင်သောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ(ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ လေးခုမြောက် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ပေတည်း။ (၄)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ရရှိတော်မူ သောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၊ ပြင်းစွာတုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ(ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ငါးခုမြောက် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ပေတည်း။ (၅)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော ဓမ္မစကြာတရားကို ဟောတော်မူ သောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ(ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ခြောက်ခုမြောက် အကြောင်း အထောက် အပံ့ ပေတည်း။ (၆)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ ကို စွန့်လွှတ်တော်မူသောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ(ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ခုနစ်ခုမြောက် အကြောင်း အထောက်အပံ့ ပေတည်း။ (၇)

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာနာမ်ရုပ်အကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်း သဘောအနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူသောအခါ ဤမြေကြီးသည် လှုပ်၏၊ တုန်လှုပ်၏၊ ပြင်းစွာ တုန်လှုပ်၏၊ သွက်သွက်ခါ တုန်လှုပ်၏၊ ဤကား မြေ(ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ ရှစ်ခုမြောက် အကြောင်းအထောက်အပံ့ ပေတည်း။ (၈)

အာနန္ဒာ မြေ(ငလျင်) အကြီးအကျယ် လှုပ်ခြင်း၏ အကြောင်းအထောက်အပံ့တို့ကား ဤရှစ်ပါးတို့ ပေတည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ပရိသတ် ရှစ်ပါး

၁၇၂။ အာနန္ဒာ ပရိသတ်တို့သည် ရှစ်ပါးအပြား ရှိကုန်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

မင်းပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်၊ သူဌေးသူကြွယ်ပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်၊ စာတုမဟာရာဇ်ပရိသတ်၊ တာဝတိံသာပရိသတ်၊ မာရ်နတ်ပရိသတ်၊ ဗြဟ္မာပရိသတ် (ဤရှစ်ပါး) တို့ပေတည်း။

အာနန္ဒာ ငါသည် အရာမကသော မင်းပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့ တက်ရောက်ခဲ့ဖူးသည်ကို မှတ်မိပေ၏။ ထို (မင်းပရိသတ်များ) ၌ ငါသည် အတူတကွလည်း ထိုင်နေခဲ့ဖူး၏။ အတူတကွလည်း ပြောဆိုခဲ့ဖူး၏။ အတူတကွလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ဖူး၏။ ထို (မင်းပရိသတ်များ) ၌ ထိုမင်းတို့၏ အဆင်းကဲ့သို့ပင် ငါ၏ အဆင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုမင်းတို့၏ အသံကဲ့သို့ပင် ငါ၏ အသံသည်လည်း ဖြစ်၏။ (ငါသည် ထိုမင်းတို့ကို) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်း စေ၏။ (ဤသို့) ဟောပြော နေစဉ်၌လည်း “ဟောပြောနေသော ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ နတ်လော လူလော” ဟု ငါ့ကို မသိကုန်။ (ငါသည်) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်း စေပြီးလျှင် ကွယ်ခဲ့၏။ (ဤသို့) ကွယ်ခဲ့သောအခါ၌လည်း “ကွယ်သွားသော ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ နတ်လော လူလော” ဟု ငါ့ကို မသိကုန်။

အာနန္ဒာ ငါသည် အရာမကသော ပုဏ္ဏားပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့ တက်ရောက် ခဲ့ဖူးသည်ကို မှတ်မိပေ၏။ သူဌေးသူကြွယ်ပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့။ ရဟန်းပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့။ စာတုမဟာရာဇ် ပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့။ တာဝတိံသာပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့။ မာရ်နတ်ပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့။ ဗြဟ္မာပရိသတ် (စည်းဝေးပွဲများ) သို့ ချဉ်းကပ်ဖူးသည်ကို မှတ်မိပေ၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌လည်း ငါသည် အတူတကွလည်း ထိုင်နေဖူး၏။ အတူတကွလည်း ပြောဆိုခဲ့ဖူး၏။ အတူတကွလည်း ဆွေးနွေးခဲ့ဖူး၏။ ထို (ပရိသတ်များ) ၌ ထိုပရိသတ်တို့၏ အဆင်းကဲ့သို့ပင် ငါ၏ အဆင်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ထိုပရိသတ်တို့၏ အသံကဲ့သို့ပင် ငါ၏ အသံသည်လည်း ဖြစ်၏။ (ငါသည် ထိုပရိသတ်တို့ကို) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေ၏။ (ဤသို့) ဟောပြောနေစဉ်၌လည်း “ဟောပြောနေသော ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ နတ်လော လူလော” ဟု ငါ့ကို မသိကုန်။ (ငါသည်) တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန် ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် ကွယ်ခဲ့၏။ (ဤသို့) ကွယ်ခဲ့သော အခါ၌လည်း “ကွယ်သွားသော ဤသူသည် အဘယ်သူနည်း၊ နတ်လော လူလော” ဟု ငါ့ကို မသိကုန်။ အာနန္ဒာ ရှစ်ပါးသော ပရိသတ်တို့ ဟူသည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အဘိဘာယတန ရှစ်ပါး

၁၇၃။ အာနန္ဒာ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားနှင့် အာရုံတို့ကို) လွှမ်းမိုးနိုင်ကြောင်း ‘အဘိဘာယတန’ ဈာန်တို့သည် ရှစ်ပါးအပြား ရှိကုန်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို ရှုမှတ်၍ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်း မကောင်းသော အဆင်းရှိသော ငယ်သော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ “ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်” ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် ‘သညာ’ ရှိ၏။ ဤကား ပဌမ အဘိဘာယတနဈာန် ပေတည်း။ (၁)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို ရှုမှတ်၍ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်း မကောင်းသော အဆင်းရှိသော ကြီးသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ “ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်” ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် ‘သညာ’ ရှိ၏။ ဤကား ဒုတိယ အဘိဘာယတနဈာန် ပေတည်း။ (၂)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်း မကောင်းသော အဆင်းရှိသော ငယ်ကုန်သော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ “ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်” ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် ‘သညာ’ ရှိ၏။ ဤကား တတိယ အဘိဘာယတနဈာန် ပေတည်း။ (၃)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ကောင်းသော အဆင်း မကောင်းသော အဆင်းရှိသော ကြီးသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ “ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်” ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် ‘သညာ’ ရှိ၏။ ဤကား စတုတ္ထ အဘိဘာယတနဈာန် ပေတည်း။ (၄)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ညိုသော အဆင်း ညိုသောအသွေး ညိုသောအရောင်ရှိသော ညိုသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဥပမာအားဖြင့် ညိုသောအဆင်း ညိုသောအသွေး ညိုသောအရောင်ရှိသော ညိုသော အောက်မဲညိုပန်း ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ညိုသောအဆင်း ညိုသောအသွေး ညိုသောအရောင် ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ညိုသော နှစ်ဖက်ချောအဝတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ညိုသောအဆင်း ညိုသောအသွေး ညိုသော အရောင်ရှိသော ညိုသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ “ထို (ရုပ်) တို့ကို လွှမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်” ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် ‘သညာ’ ရှိ၏။ ဤကား ပဉ္စမအဘိဘာယတနဈာန်ပေတည်း။ (၅)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ဝါရွှေသောအဆင်း ဝါရွှေသောအသွေး ဝါရွှေသောအရောင်ရှိသော ဝါရွှေသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဝါရွှေသောအဆင်း ဝါရွှေသောအသွေး ဝါရွှေသော အရောင်ရှိသော ဝါရွှေသော မဟာလှေကားပန်း ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဝါရွှေသောအဆင်း ဝါရွှေသော အသွေး ဝါရွှေသော အရောင်ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ဝါရွှေသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်တို့ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ဝါရွှေသော

အဆင်းဝါရွှေသောအသွေး ဝါရွှေသောအရောင် ရှိသော ဝါရွှေသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ “ထို (ရုပ်) တို့ကို လွမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်” ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် ‘သညာ’ ရှိ၏။ ဤကား ဆဋ္ဌ အဘိဘာယတနဗျာန်ပေတည်း။ (၆)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ နီသောအဆင်းနီသောအသွေး နီသောအရောင်ရှိသော နီသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဥပမာအားဖြင့် နီသောအဆင်း နီသောအသွေး နီသောအရောင်ရှိသော နီသော မိုးဆွေပန်းကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ နီသောအဆင်း နီသောအသွေး နီသောအရောင်ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် နီသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ နီသောအဆင်း နီသောအသွေး နီသော အရောင်ရှိသော နီသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ “ထို (ရုပ်) တို့ကို လွမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်” ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် ‘သညာ’ ရှိ၏။ ဤကား သတ္တမအဘိဘာယတနဗျာန်ပေတည်း။ (၇)

တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ဖြူသော အဆင်းဖြူသောအသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဖြူသောအဆင်း ဖြူသောအသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသောသောက်ရှူးကြယ် ကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖြူသောအဆင်း ဖြူသောအသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဗာရာဏသီပြည်ဖြစ် ဖြူသော နှစ်ဖက်ချော အဝတ်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူ တစ်ဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်တော့ဘဲ အပသန္တာန်၌ ဖြူသောအဆင်း ဖြူသောအသွေး ဖြူသောအရောင်ရှိသော ဖြူသော (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ “ထို (ရုပ်) တို့ကို လွမ်းမိုး၍ (ငါ) သိသည် (ငါ) မြင်သည်” ဟု ဤသို့လည်း အမှတ် ‘သညာ’ ရှိ၏။ ဤကား အဋ္ဌမအဘိဘာယတနဗျာန်ပေတည်း။ (၈)

အာနန္ဒာ (ဆန့်ကျင်ဘက်တရားနှင့် အာရုံတို့ကို) လွမ်းမိုးနိုင်ကြောင်း ‘အဘိဘာယတန’ ဗျာန်တို့ သည် ဤရှုစပါးတို့ပင်တည်း။

၁။ ဤအရာ၌ ဥမာပုပ္ဖ ပုဒ်၏အနက်ကို အောက်မဲညိုပန်းထက် သာ၍ညိုသော နှမ်းကြတ်ပန်းဟု အဘိဓာန်နိဿယသစ်၌ ဆို၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

လွတ်လပ်ခြင်း ‘ဝိမောက္ခ’ တရား ရှစ်ပါး

၁၇၄။ အာနန္ဒာ လွတ်လပ်ခြင်း ‘ဝိမောက္ခ’ တို့သည် ရှစ်ပါးအပြားရှိကုန်၏။

အဘယ်ရှစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

(မိမိသန္တာန်၌) ကသိုဏ်းရုပ်ဈာန်ရှိသည်ဖြစ်၍ (ပြင်ပသန္တာန်၌လည်း) (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဤကား ပဌမ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၁)

မိမိသန္တာန်၌ အဆင်းရုပ်ကို မရှုမှတ်မူ၍ ပြင်ပသန္တာန်၌ (ကသိုဏ်း) ရုပ်တို့ကို ရှု၏။ ဤကား ဒုတိယ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၂)

တင့်တယ်၏ ဟူ၍သာလျှင် နှလုံးသွင်း၏။ ဤကား တတိယ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၃)

ရူပသညာတို့ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ ပဋိပသညာတို့ လုံးဝချုပ်သည့်ပြင် နာနတ္ထသညာတို့ကို လုံးဝ နှလုံးမသွင်းမူ၍ “ကောင်းကင်သည် အဆုံးမရှိ”ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကာသာနဉ္စာယတန (ဈာန်) သို့ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား စတုတ္ထ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၄)

အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “ဝိညာဉ်သည် အဆုံးမရှိ”ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) ဝိညာဉ္စာယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား ပဉ္စမ ဝိမောက္ခ ပေတည်း။ (၅)

ဝိညာဉ္စာယတန (ဈာန်) ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ “တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ”ဟု (နှလုံးသွင်းလျက်) အာကိဉ္စညာယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား ဆဋ္ဌ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၆)

အာကိဉ္စညာယတန (ဈာန်) ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ နေဝသညာနာသညာယတန (ဈာန်) သို့ ရောက်၍နေ၏။ ဤကား သတ္တမ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၇)

နေဝသညာနာသညာယတန (ဈာန်) ကို လုံးဝလွန်မြောက်၍ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ (နိရောဓသမာပတ်) သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ဤကား အဋ္ဌမ ဝိမောက္ခပေတည်း။ (၈)

အာနန္ဒာ ရှစ်ပါးသော လွတ်လပ်ခြင်း ‘ဝိမောက္ခ’ တို့ ဟူသည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

၁၇၅။ အာနန္ဒာ ငါသည် ဘုရားဖြစ်ပြီးခါစ (အဋ္ဌမသတ္တာဟဖြစ်သော) အခါတစ်ပါး၌ ဥရုဝေဋ္ဌ (တော) နေရသူရာမြစ်ကမ်းပါးအနီး ဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင် (ရင်း) ၌ နေခဲ့၏။ ထိုသို့နေစဉ် ယုတ်မာ သော မာရ်နတ်သည် ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ဖူး၏-

“အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ” ဟု (လျှောက်ခဲ့ဖူး၏)။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှောက်သော် ငါသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏ “မာရ်နတ် ငါ၏ တပည့်ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍

မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင် စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက် လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြ ကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်။

မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ရဟန်းမိန်းမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိ လိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင် စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက် လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကိုမဟောပြ နိုင်ကြကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည် မဟုတ်။

မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသကာတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင် ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကိုသင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင် စေနိုင်ကြသေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြ ကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည် မဟုတ်။

မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသကာမတို့သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး တတ်သိလိမ္မာ မရှိကြသေး၊ ကောင်းစွာ ဆုံးမပြီး မဖြစ်ကြသေး၊ မရဲရင့်ကြသေး၊ အကြားအမြင် မများကြသေး၊ တရားတော်ကို မဆောင်နိုင်ကြသေး၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်သော တရားကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ လျော်သော အကျင့်ကို မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ တရားနှင့်လျော်စွာ မကျင့်နိုင်ကြသေး၊ မိမိတို့ ဆရာဝါဒကို သင်ယူ၍ မပြောနိုင် မဟောနိုင် မပြနိုင် မတည်တံ့စေနိုင် မဖွင့်နိုင် မဝေဖန်နိုင် မပေါ်လွင် စေနိုင်ကြ သေး၊ ပေါ်ပေါက်လာသော သူတစ်ပါးဝါဒကို အကြောင်းမှန်ဖြင့် ကောင်းစွာ နှိမ်နင်း၍ အံ့ဖွယ်ရှိသော တရားကို မဟောပြနိုင်ကြ ကုန်သေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည် မဟုတ်။

မာရ်နတ် ငါ၏ မြတ်သောအကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည် အကြင်မျှလောက် ကာလပတ်လုံး (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့်တိုင်အောင် မပြည့်စုံသေး၊ မစည်ပင်သေး၊ မပြန့်ပွားသေး၊ လူအများ မသိသေး၊ များစွာ မဖြစ်ထွန်းသေး၊ ထိုမျှလောက် ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူမည် မဟုတ်” ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

၁၇၆။ အာနန္ဒာ ယုတ်မာသော မာရ်နတ်သည် ယနေ့ ယခုပင် စာပါလစေတီ၌ ငါ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်လျက် ငါ့အား ဤစကားကို လျှောက်ထားပြန်၏။

“အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ။

အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူဖူးပါသည်၊ ‘မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ရဟန်းတို့သည် အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ပ။ မာရ်နတ် ငါ၏တပည့်

ရဟန်းမိန်းမတို့သည်။ ပ။ မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသကာတို့သည်။ ပ။ မာရ်နတ် ငါ၏တပည့် ဥပါသကာမ တို့သည်။ပ။ မာရ်နတ် ငါ၏ မြတ်သော အကျင့်ဟုဆိုအပ်သော ဤသာသနာတော်သည် အကြင်မျှ လောက်သော ကာလပတ်လုံး (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့် တိုင်အောင် မပြည့်စုံသေး၊ မစည်ပင်သေး၊ မပြန့်ပွားသေး၊ လူအများမသိသေး၊ များစွာ မဖြစ်ထွန်းသေး၊ ထိုမျှ လောက်သော ကာလပတ်လုံး ငါသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည် မဟုတ်'ဟု (မိန့်တော်မူဖူးပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ မြတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်သော သာသနာတော်သည် (ပညာရှိ) နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့်တိုင်အောင် ပြည့်စုံပါပြီ၊ စည်ပင်ပါပြီ၊ ပြန့်ပွားပါပြီ၊ လူအများ သိပါပြီ၊ များစွာ ဖြစ်ထွန်းပါပြီ၊ အသျှင်ဘုရား ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည်ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူပါလော့၊ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ယခုအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အချိန်တန်ပါပြီ”ဟု (လျှောက် ထားပြန်၏)။

၁၇၇။ အာနန္ဒာ ဤသို့ မာရ်နတ်က လျှောက်ထားသော် ငါသည် ယုတ်မာသော မာရ်နတ်အား ဤစကားကို မိန့်ဆိုလိုက်၏ -

“မာရ်နတ် သင်သည် မကြောင့်ကြလင့်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီ ဖြစ်လိမ့် မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလ လွန်မြောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လိမ့်မည် ဟု (မိန့်ဆို လိုက်၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ယနေ့ စာပါလစေတီ၌ (နေ့စဉ်) သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ ကို ယခုပင် စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အသျှင်အာနန္ဒာ လျှောက်ထား တောင်းပန်ခြင်း

၁၇၈။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ လျှောက်ထား တောင်းပန်၏-

“အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ် ပတ်လုံး တည်တော်မူ ပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူ ပါလော့” ဟု (လျှောက်ထားတောင်းပန်၏)။

အာနန္ဒာ တန်တော့ မြတ်စွာဘုရားကို ယခု မတောင်းပန်လင့်နှင့်တော့၊ မြတ်စွာဘုရားကို တောင်းပန်ရန် ယခုအခါ မဟုတ်တော့ပြီ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ ပ။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ လျှောက်ထားတောင်းပန်၏-

“အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူ ပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူ ပါလော့” ဟု (လျှောက်ထားတောင်းပန်၏)။

အာနန္ဒာ သင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဗောဓိဉာဏ်ကို ယုံကြည်သည် မဟုတ်ပါလော့ ဟု (မိန့်တော်မူ ၏)။

ယုံကြည်ပါသည် အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထိုသို့ ယုံကြည်ပါလျက် သင်သည် မြတ်စွာဘုရားကို အဘယ့်ကြောင့် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် နှိပ်စက် ဘိသနည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ ဤစကားကို မျက်မှောက်၌ပင် ကြားရဖူးပါ၏။ မျက်မှောက်၌ပင် ခံယူဖူးပါ၏။ “အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရားလေးပါးတို့ကို ပွားများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည်ကား ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများ ထားပြီးဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီးဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထားပြီးဖြစ်၏၊ ဆောက်တည် ထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီးဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်၏” ဟု (ကြားနာခံယူရဖူးပါသည် ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ထိုတရားကို သင်ယုံကြည်သည် မဟုတ်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ယုံကြည်ပါသည် အသျှင်ဘုရား (ဟု လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပြုပါလျက် သင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ချေ “အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား သည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို သင်မတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤမတောင်းပန်ခြင်းသည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။ သင်၏ ချို့ယွင်းချက် သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရား သည် သင်၏ တောင်းပန်စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင် ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။ သင်၏ ချို့ယွင်းချက် သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

၁၇၉။ အာနန္ဒာ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံးနေခဲ့၏။ အာနန္ဒာ ထိုသို့ နေစဉ်၌လည်း သင့်အား ငါမိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏ “အာနန္ဒာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ အာနန္ဒာ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများထား၏။ လေ့ကျင့်ထား၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထား၏။ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထား၏။ ဆောက်တည်ထား၏။ ကောင်းစွာဆည်းပူးထား၏။ ကောင်းစွာအား ထုတ်ထား၏။ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ် ထက်လွန်၍ ဖြစ်စေတည် နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီး ဖြစ်၏။ လေ့ကျင့်ထားပြီးဖြစ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုထားပြီးဖြစ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ပြုထားပြီးဖြစ်၏။ ဆောက် တည် ထားပြီး ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီးဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏” ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ ပြုပါလျက်လည်း သင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ချေ။ “အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ နတ် လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန် ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ ငါ့ကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သင်၏ တောင်းပန်သော စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင် ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။ သင်၏ ချို့ယွင်း ချက် သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

၁၈၀။ အာနန္ဒာ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ဂေါတမပညောင်ပင်၌ နေ၏ ။ပ။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် စောရပပါတ ချောက်ကမ်းပါး၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ ပင်လျှင် ဝေဘာရတောင်၏နံပါး သတ္တပဏ္ဍိတိဏ်၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ဣသိဂိလိတောင်၏ နံပါး ကာဠသိလာ (အရပ်) ၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ယင်းတိုက်တော သပ္ပသောဏ္ဍိက တောင်ဝှမ်း၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် တပေါဒါရုံကျောင်း၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌

ပင်လျှင် ရှဉ့်စာ ကျွေးရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် ဇီဝက၏ သရက် ဥယျာဉ်၌ နေခဲ့၏။ ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ပင်လျှင် မဒ္ဒကုစ္ဆိအရပ် မိဂဒါဝုန်တော၌ နေခဲ့၏။

အာနန္ဒာ ထိုသို့ နေစဉ်၌လည်း သင့်ကို ငါ မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏ “အာနန္ဒာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိ၏၊^၁ (ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏)^၂ ဂေါတမပညောင်ပင်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ စောရပပါတ ချောက်ကမ်းပါးသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဝေဘာရတောင်၏နံပါး သတ္တပဏ္ဍိလိုက်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ ဣသိဂိလိတောင်၏နံပါး ကာဠသိလာအရပ်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ယင်းတိုက်တော သပ္ပသောဏ္ဍိကတောင်ဝှမ်းသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ တပေါဒါရုံ ကျောင်းသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ရှဉ့်စာကျွေးရာ ဝေဠုဝန်ကျောင်းသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်သည် မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိပေ၏၊ မဒ္ဒကုစ္ဆိအရပ် မိဂဒါဝုန်တောသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ ဆောက်တည်ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏။ပ။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏” ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင်ပြုပါလျက်လည်း သင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ချေ။ “အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ နတ် လူတို့၏အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရား သည်သင်၏ တောင်းပန်သော စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင်ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။ သင်၏ ချို့ယွင်းချက် သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

၁၈၁။ အာနန္ဒာ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် ဥဒေနစေတီ၌ နေခဲ့၏။ ထိုသို့ နေစဉ်၌လည်း သင့်အား ငါမိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏ “အာနန္ဒာ ဝေသာလီပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏၊ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများထား၏၊ လေ့ကျင့်ထား၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထား၏၊ ဆောက်တည် ထား၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏၊ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီး ဖြစ်၏၊ လေ့ကျင့်ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏၊ ဆောက်တည် ထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ် ထက်လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏” ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင် ပြုပါလျက်လည်း သင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ချေ။ “အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရား သည် သင်၏ တောင်းပန်သော စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင် ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။ သင်၏ ချို့ယွင်းချက် သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

၁၈၂။ အာနန္ဒာ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် ဂေါတမကစေတီ၌ နေခဲ့၏။ပ။ ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် သတ္တမ္မစေတီ၌ နေခဲ့၏။ ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် ဗဟုပုတ္တ စေတီ၌ နေခဲ့၏။ ဤဝေသာလီပြည်၌ပင်လျှင် သာရန္တဒစေတီ၌ နေခဲ့၏။

အာနန္ဒာ ယနေ့ စာပါလစေတီ၌ (နေစဉ်) ယခုပင် သင့်အား ငါ မိန့်ဆိုခဲ့ပြီ “အာနန္ဒာ ဝေသာလီ ပြည်သည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဥဒေနစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဂေါတမက စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ သတ္တမ္မစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ ဗဟုပုတ္တ စေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ သာရန္တဒစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။ စာပါလစေတီသည် မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများထား၏။ လေ့ကျင့်ထား၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ပြုထား၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထား၏။ ဆောက်တည်ထား၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထား၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထား၏။ ထိုသူသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ဖြစ်စေ တည်နိုင်ပေ၏။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကို ပွားများထားပြီး ဖြစ်၏။ လေ့ကျင့်ထားပြီး ဖြစ်၏။ ယာဉ်ကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏။ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုထားပြီး ဖြစ်၏။ ဆောက်တည် ထားပြီး ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးထားပြီး ဖြစ်၏။ ကောင်းစွာ အားထုတ်ထားပြီးဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အလိုရှိခဲ့သော် အာယုကပ် ပတ်လုံးဖြစ်စေ အာယုကပ်ထက် လွန်၍ ဖြစ်စေ တည်နိုင်၏” ဟု (မိန့်ဆိုခဲ့ဖူး၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ထင်ရှားသော နိမိတ်အရိပ်အရောင်ကို ဤသို့ပင် ပြုပါလျက်လည်း သင်သည် သဘောပေါက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ချေ။ “အသျှင်ဘုရား လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ နတ်လူ တို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်တော်မူပါလော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားကို မတောင်းပန်ခဲ့ချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ထိုအခါက တောင်းပန်ခဲ့ငြားအံ့၊ မြတ်စွာဘုရား သည်သင်၏ တောင်းပန်သော စကားတို့ကို နှစ်ကြိမ်သာလျှင် ငြင်းပယ်၍ သုံးကြိမ်မြောက်မူကား လက်ခံရာ၏။ အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (မတောင်းပန်ခြင်း) သည် သင်၏ အပြစ်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။ သင်၏ချို့ယွင်း ချက်သာလျှင် ဖြစ်ချေ၏။

၁၈၃။ “အာနန္ဒာ ချစ်ခင်မြတ်နိုးသောသူ အားလုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း (ဘဝခြားလျက်) ကွဲကွာခြင်းများကို ရှေးမဆွကပင် ငါဟောကြားခဲ့ပြီး မဟုတ်ပါလော့။

အာနန္ဒာ ဤအရာ၌ အကြင်တရားသည် အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ပြုပြင်ပေးခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏။ ထိုတရားကို မပျက်စီးပါစေလင့် ဟု လိုလားတောင့်တချက် အတိုင်းအဘယ်မှာ ရနိုင်ပါ အံ့နည်း၊ ဤသို့ ရနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် အကြင် အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှု ‘အာယုသင်္ခါရ’ ကို စွန့်လိုက်ပြီ၊ ထွေးအံ့လိုက်ပြီ၊ လွတ်လိုက်ပြီ၊ ပယ်လိုက်ပြီ၊ ပစ်လွှင့်လိုက်ပြီ၊ စွန့်လွှတ်လိုက်ပြီ၊ (ထို့ပြင်) ‘မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုခြင်းသည် မကြာမီပင် ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လိမ့်မည်’ ဟု ဧကန်မူချ စကားကိုလည်း မိန့်ဆိုလိုက်ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရားအား ထိုစွန့်ပယ်လိုက် ပြီးသော အသက်ရှည်ရန် ပြုပြင်မှုကို အသက်ရှည်စေလိုသောကြောင့် တစ်ဖန်ပြန်၍ ဖြစ်စေအံ့သော အကြောင်းသည် မရှိတော့ချေ။ အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်းကြီးဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာနှင့်အတူ မဟာဝုန်တော ပြာသာဒ်ဆောင်ပေါက်သော ကျောင်းကြီးသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင်-

“အာနန္ဒာ သင်သွားချေ၊ ဝေသာလီပြည်၌ အမှီပြုနေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို ဓမ္မာရုံ၌ စုရုံးစေ ကုန်လော့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံခဲ့၍ ဝေသာလီ ပြည်၌ အမှီပြုနေကုန်သော ရဟန်းအားလုံးတို့ကို ဓမ္မာရုံ၌ စုရုံးစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်း ကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်လေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးသော အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား ရဟန်းသံဃာသည် စုရုံးပြီးလျက် ရှိနေပါပြီ၊ ယခုအခါ၌ ကြွတော်မူရန် အချိန်ကို မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူပါသည်” (ကြွရန်မှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု လျှောက်၏။

၁၈၄။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဓမ္မာရုံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ ပြီးလျှင် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏။

၁။ အပိုဒ်နံပါတ် ၁၇၉-၌ ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ဤအရာ၌ ဤစာပိုဒ်မရှိသင့်ပြီ။
၂။ ရှေးကမြုပ်ခဲ့ရာ ပေယျာလတို့၌ ထုတ်ဖော်တတ်စေရန် ဤစာပိုဒ်များကို ဤအရာ၌ ဖော်ပြထားသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

သာသနာ အရှည်တည်တံ့ရေး သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါး

ရဟန်းတို့ ငါသည် ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့ကို သင်တို့သည် ကောင်းစွာ သင်ယူ၍ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ်ကုန်၏။ ယင်းသို့ မှီဝဲပွားများ လေ့ကျင့်သည်ရှိသော် ဤမြတ်သော အကျင့် ‘သာသနာတော်’ သည် အရှည်ခိုင်ခန့်လျက် ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့ရာ၏။ ထို (သို့တည်တံ့ခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်လေရာ၏။

ရဟန်းတို့ ငါသည် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ဟောတော်မူအပ်သော တရားတို့ကို သင်တို့သည် ကောင်းစွာ သင်ယူ၍ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ်ကုန်၏။ ယင်းသို့ မှီဝဲပွားများ လေ့ကျင့်သည် ရှိသော် ဤမြတ်သောအကျင့် ‘သာသနာတော်’ သည် အရှည်ခိုင်ခန့်လျက် ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့ ရာ၏။ ထို (သို့တည်တံ့ခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်လေရာ၏။ ဟု ဆိုရာ၌ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့်သိ၍ ငါဟောအပ်သော ထိုတရားတို့ကား အဘယ်နည်း။

ယင်းတရားတို့ကား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး သမ္မပ္ပဓာန်လေးပါး ဣဒ္ဓိပါဒ်လေးပါး ဣန္ဒြေငါးပါး ဗိုလ်ငါးပါး ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ်တို့ ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ ငါသည် သင်တို့အား ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ဟောအပ်သော ဤတရားတော်တို့ကို သင်တို့သည် ကောင်းစွာ သင်ယူ၍ မှီဝဲအပ်ကုန်၏။ ပွားများအပ်ကုန်၏။ အဖန်ဖန် လေ့ကျင့်အပ်ကုန်၏။ ယင်းသို့ မှီဝဲပွားများ လေ့ကျင့်သည်ရှိသော် ဤမြတ်သောအကျင့် ‘သာသနာတော်’ သည် အရှည်ခိုင်ခန့်လျက် ကြာမြင့်စွာ တည်တံ့ရာ၏။ ထို (သို့တည်တံ့ခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားနှင့် ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်လေရာ၏။ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၁၈၅။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူပြန်သည်မှာ-

“ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ယခု ငါ မိန့်မှာဦးအံ့၊ ပြုပြင်ပေးရသော ‘သင်္ခါရ’ တရားတို့သည်ပျက်စီးခြင်း သဘော ရှိကုန်၏။ မမေ့သော သတိတရားဖြင့် ကိစ္စပြီးစီးအောင် အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် မကြာမီပင် ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဤနေ့မှ သုံးလလွန်သောအခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုချေတော့မည်” ဟု (ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူပြန်၏)။

ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ပါးသော ဤစကားကိုလည်း မိန့်တော်မူပြန်၏ -

(ရဟန်းတို့) ငါ၏ အရွယ်သည် ရင့်ရော်လှလေပြီ၊ ငါ၏ အသက်ကြွင်းသည် နည်းလှလေပြီ၊ သင်တို့ကို စွန့်၍ သွားရတော့အံ့၊ ငါသည် မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာကို ပြုပြီးပြီ။

ရဟန်းတို့ မမေ့မလျော့ဘဲ သတိရှိလျက် စင်ကြယ်သော သီလနှင့် ပြည့်စုံကြစေ ကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ တည်ကြည်၍ ကောင်းစွာ ကြံစည်ခြင်းရှိလျက် မိမိတို့၏ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့။

ရဟန်းတို့ ဤတရားဝိနည်း ‘သာသနာတော်’ ၌ မမေ့မလျော့ နေသော သူသည် အဖန်ဖန် ဖြစ်လျက် ပြောင်းရွှေ့ ကျင်လည်ရာ ‘ဘဝသံသရာ’ ကို စွန့်ပယ်၍ ဒုက္ခ၏ အဆုံးကို ပြုနိုင်ပေ လတ္တံ့ ဟု (မိန့်တော်မူပြန်၏)။

တတိယအခန်းပြီး၏။

၁။ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထာတိ သတိအဝိပွဝါသေန သဗ္ဗကိစ္စာနိ သမ္မာဒေယျာထ-ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ သတိတရားဖြင့်ဟု ကရိုဏ်းအနက် ပြန်ဆိုထားသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့ ပြန်ကြည့်တော်မူခြင်း

၁၈၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ဝေသာလီပြည်သို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။

ဝေသာလီပြည်၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လည်ပြီးလျှင် ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွါခဲ့ပြီးသော် ဝေသာလီပြည်ကို ဆင်ပြောင်ကြီးကဲ့သို့ ကိုယ်ပါ ပြန်လှည့်လျက် ကြည့်ရှုတော်မူ၍ “အာနန္ဒာ ဤယခုကြည့်ရှုခြင်းသည် ဝေသာလီပြည်ကို မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံး ကြည့်ရှုခြင်းပေတည်း။ အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ ဘဏ္ဍာရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ဘဏ္ဍာရွာသို့ ရောက်တော်မူ၍ ထိုဘဏ္ဍာရွာ၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။

ထို (ရွာ) ၌ (နေစဉ်) မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား (ဤသို့) မိန့်တော်မူသည်မှာ-

ရဟန်းတို့ လေးပါးသော တရားတို့ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရ လှလေပြီ။ ကျင်လည်ခဲ့ရ လှလေပြီ။

အဘယ်တရားလေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

“ရဟန်းတို့ မြတ်သော အရိယသီလကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရ လှလေပြီ။ ကျင်လည်ခဲ့ရ လှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ မြတ်သော အရိယသမာဓိကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့်ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံးပြေးသွားခဲ့ရလှလေပြီ။ ကျင်လည်ခဲ့ရလှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ မြတ်သော အရိယပညာကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရ လှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရ လှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ မြတ်သော လွတ်မြောက်မှု ‘အရိယဝိမုတ္တိ’ ကို လျော်ကန်စွာ မသိခြင်းကြောင့် ထိုးထွင်း၍ မသိခြင်းကြောင့် ငါသည်လည်းကောင်း သင်တို့သည်လည်းကောင်း ရှည်လျားစွာသော ဤ (သံသရာ) ကာလပတ်လုံး ပြေးသွားခဲ့ရ လှလေပြီ၊ ကျင်လည်ခဲ့ရ လှလေပြီ။

ရဟန်းတို့ (ငါသည်) ထိုအရိယသီလကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ထိုအရိယသမာဓိကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ထိုအရိယပညာကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ထိုအရိယဝိမုတ္တိကို လျော်ကန်စွာ သိပြီ၊ ထိုးထွင်း၍ သိပြီ။ ဘဝ၌တပ်မက်ခြင်း ‘ဘဝ တဏှာ’ ကိုဖြတ်ပြီးပြီ၊ ဘဝသစ်သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော ကြိုးနှင့်တူစွာ ဘဝတဏှာ ကုန်ပြီ၊ ယခု အခါတစ်ဖန် (ဘဝသစ်၌) ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီ” ဟု (ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား မိန့်တော်မူ၏)။

ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ပါးသော ဤစကားကို မိန့်တော်မူပြန်၏-

“(များသော) အခြံအရံရှိသော ဂေါတမ (အနွယ်ဖြစ်သော) မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံး သီလ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဟူသော ဤတရားတို့ကို မှန်စွာသိလေပြီ။

ဤသို့ မှန်စွာ သိ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား တရားတော်ကို ဟော ကြားခဲ့လေပြီ၊ ပညာမျက်စိ (ငါးပါး) ၊ နှင့် ပြည့်စုံသော (လူ နတ်တို့၏) ဆရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ကိလေသာမီး လုံးဝငြိမ်းပြီးသည် ဖြစ်၍ ဒုက္ခ၏အဆုံးကို ပြုလေပြီ” ဟု (မိန့်တော်မူပြန်၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဘဏ္ဍာရွာ၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကိုသာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏။ “ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း။ သီလ၌ တည်၍ဖြစ်စေအပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များသော အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာ သာလျှင် လွတ်မြောက်၏” ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

၁။ ပညာမျက်စိ ငါးပါး ဟူသည်ကား

- ၁ - ဗုဒ္ဓစက္ခု = ဘုရားမျက်စိ (အာသယာနုသယဉာဏ်နှင့် ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တိဉာဏ်)။
- ၂ - သမန္တစက္ခု = ထက်ဝန်းကျင် သိမြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်။
- ၃ - ဉာဏစက္ခု = သစ္စဉာဏ် ကိစ္စဉာဏ် ကတဉာဏ်ဟူသော ဉာဏ်မျက်စိ။
- ၄ - ဒိဗ္ဗစက္ခု = နတ်မျက်စိနှင့်တူသော အဘိညာဉ်မျက်စိ။
- ၅ - ဓမ္မစက္ခု = အောက်မဂ်ဉာဏ် သုံးပါးဟူသော တရား မျက်စိ တို့ပေတည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

မဟာပဒေသ လေးပါး

၁၈၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘဏ္ဍာရွာ၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ ဟတ္ထိရွာ အမ္မရွာ ဇေယျရွာနှင့် ဘောဂမြို့သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ဘောဂမြို့သို့ ကြွရောက် တော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဘောဂမြို့ အာနန္ဒစေတီ၌ နေတော်မူ၏။ ထိုအာနန္ဒစေတီ၌ (နေတော်မူစဉ်) မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ မဟာပဒေသလေးပါး^၁တို့ကို ဟောကြားအံ့၊ ထိုမဟာပဒေသတရားကို နာကုန်လော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကုန်လော့၊ ဟောပေအံ့” ဟု ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား သည် ဤစကားတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

၁၈၈။ ရဟန်းတို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ (တစ်စုံတစ်ယောက်သော) ရဟန်းသည် ဤသို့ ပြောဆို ငြားအံ့-

“ငါ့သျှင်တို့ ငါသည် ဤတရားကို မြတ်စွာဘုရား မျက်မှောက်တော်မူ ကြားနာခဲ့ရပါ၏။ ခံယူခဲ့ရ ပါ၏။ ဤကား တရားတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဝိနည်းတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဘုရားသျှင် အဆုံးအမတော် ပါတည်း” ဟု (ပြောဆိုငြားအံ့)။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်လည်း မခံအပ်သေး၊ ပယ်လည်း မပယ်အပ်သေး၊ လက်လည်းမခံ ပယ်လည်းမပယ်သေးဘဲ ထို (ပြောဆိုသော) ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်အပ်ကုန်၏။ ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်အပ်ကုန်၏။

(ဤသို့) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ် ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း မသက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း မနှီးနှောမိကုန် ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) “ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်မဟုတ်ချေ၊ ဤရဟန်း၏ မှားယွင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်” ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ (ဆုံးဖြတ်၍) ထိုစကားကို ပယ်ကြလေ။

(သို့မဟုတ်) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ် ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း သက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း နှီးနှောမိကုန် ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) “ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ် ဖြစ်ပေသည်၊ ဤရဟန်း၏ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားလည်း ဖြစ်ပေသည်” ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ ရှေးဦးစွာ ဤမဟာပဒေသကို မှတ်ထားကြကုန်လော့။ (၁)

ရဟန်းတို့ ထို့ပြင် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (တစ်စုံတစ်ယောက်သော) ရဟန်းသည် ဤသို့ ပြောဆို ငြားအံ့-

“ဤမည်သော ကျောင်း၌ အကြီးအမှူးမထေရ်နှင့် တကွသော သံဃာသည် နေလျက် ရှိ၏။ ငါသည် ထိုသံဃာ၏ မျက်မှောက်မှ ကြားနာခဲ့ရပါ၏။ သင်ယူခဲ့ရပါ၏။ ဤကား တရားတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဝိနည်းတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဘုရားသျှင် အဆုံးအမတော်ပါတည်း” ဟု (ပြောဆို ငြားအံ့)။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်လည်း မခံအပ်သေး၊ ပယ်လည်း မပယ်အပ်သေး၊ လက်လည်း မခံ ပယ်လည်း မပယ်မှု၍ ထို (ပြောဆိုသော) ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်အပ်ကုန်၏။ ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်အပ်ကုန်၏။

(ဤသို့) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ်ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း မသက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း မနှီးနှောမိ ကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) “ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်မဟုတ်ချေ၊ ထိုသံဃာ၏ မှားယွင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်” ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ (ဆုံးဖြတ်၍) ထိုစကားကို ပယ်ကြလေ။

(သို့မဟုတ်) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ် ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း သက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း နှီးနှောမိ ကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) “ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ် ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသံဃာ၏ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားလည်း ဖြစ်ပေသည်” ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ နှစ်ခုမြောက်သော ဤမဟာပဒေသကို မှတ်ထားကြကုန်လော့။ (၂)

ရဟန်းတို့ ထို့ပြင် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (တစ်စုံတစ်ယောက်သော) ရဟန်းသည် ဤသို့ ပြောဆို ငြားအံ့-

“ဤမည်သော ကျောင်း၌ အကြားအမြင်များကုန်သော ပါဠိတော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်ကုန်သော တရားတော် ဝိနည်းတော်ကို ဆောင်ကုန်သော ပါတိမောက်ကို ဆောင်ကုန်သော များစွာသော မထေရ် ရဟန်းတို့သည် နေလျက်ရှိကုန်၏။ ငါသည် ထိုမထေရ်တို့၏ မျက်မှောက်မှ ကြားနာခဲ့ရပါ၏။ ခံယူခဲ့ရပါ၏။ ဤကား တရားတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဝိနည်းတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဘုရားသျှင် အဆုံးအမတော် ပါတည်း” ဟု (ပြောဆိုငြားအံ့)။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်လည်း မခံအပ်သေး။ပ။ ဝိနည်း၌လည်း မနှီးနှောမိ ကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) “ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်မဟုတ်ချေ၊ ထိုမထေရ်တို့၏ မှားယွင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်” ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြ ရမည်။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ (ဆုံးဖြတ်၍) ထိုစကားကို ပယ်ကြလေ။

(သို့မဟုတ်) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက်။ပ။ ထို (ပုဒ်ဗျည်း) တို့သည် ဝိနည်းတော်၌ လည်းနှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ “ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုမထေရ်တို့၏ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားလည်း ဖြစ်ပေသည်” ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြ ရမည်။ ရဟန်းတို့ သုံးခုမြောက်သော ဤမဟာပဒေသကို မှတ်ထားကြကုန်လော့။ (၃)

ရဟန်းတို့ ထို့ပြင် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (တစ်စုံတစ်ယောက်သော) ရဟန်းသည် ဤသို့ ပြောဆို ငြားအံ့ -

“ဤမည်သော ကျောင်း၌ အကြားအမြင်များသော ပါဠိတော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်သော တရားတော် ဝိနည်းတော်ကို ဆောင်သော ပါတိမောက်ကို ဆောင်သော တစ်ဦးသော မထေရ်သည် နေလျက်ရှိ၏။ ငါသည် ထိုမထေရ်၏ မျက်မှောက်မှ ကြားနာခဲ့ရပါ၏။ ခံယူခဲ့ရပါ၏။ ဤကား တရားတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဝိနည်းတော်ပါတည်း၊ ဤကား ဘုရားသျှင် အဆုံးအမတော် ပါတည်း” ဟု (ပြောဆိုငြားအံ့)။

ရဟန်းတို့ ထိုရဟန်း၏ စကားကို လက်လည်း မခံအပ်သေး၊ ပယ်လည်း မပယ်အပ်သေး၊ လက်လည်းမခံ ပယ်လည်းမပယ်မှု၍ ထို (ပြောဆိုသော) ပုဒ်ဗျည်းတို့ကို ကောင်းစွာ မှတ်သား၍ သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်အပ်ကုန်၏။ ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်အပ်ကုန်၏။

(ဤသို့) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ်ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း မသက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း မနှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) “ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ်မဟုတ်ချေ၊ ထိုမထေရ်၏ မှားယွင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားသာ ဖြစ်ချေသည်” ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ (ဆုံးဖြတ်၍) ထိုစကားကို ပယ်ကြလေ။

(သို့မဟုတ်) သုတ်တရားတော်၌ သွင်းကြည့်လျက် ဝိနည်းတော်၌ နှီးနှောကြည့်သည်ရှိသော် ထို (ပုဒ်ဗျည်း) တို့သည် သုတ်တရားတော်၌လည်း သက်ဝင်ကုန်ငြားအံ့၊ ဝိနည်းတော်၌လည်း နှီးနှောမိကုန်ငြားအံ့၊ (သို့ဖြစ်လျှင်) “ဤစကားသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စကားတော် စင်စစ် ဖြစ်ပေသည်၊ ထိုမထေရ်၏ ကောင်းစွာ သင်ယူထားသော စကားလည်း ဖြစ်ပေသည်” ဟု ဤအရာ၌ ဆုံးဖြတ်ကြရမည်။ ရဟန်းတို့ လေးခုမြောက်သော ဤမဟာပဒေသကို မှတ်ထားကြကုန်လော့။ ။ (၄)

ရဟန်းတို့ ဤမဟာပဒေသ လေးပါးတို့ကို မှတ်ထားကုန်လော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဘောဂမြို့ အာနန္ဒစေတီ၌ နေတော်မူစဉ်လည်း ဤသို့သော တရားစကားကို သာလျှင် ရဟန်းတို့အား အကြိမ်များစွာ ဟောတော်မူ၏။ “ဤကား သီလတည်း၊ ဤကား သမာဓိတည်း၊ ဤကား ပညာတည်း။ သီလ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော သမာဓိသည် များသော အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ သမာဓိ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော ပညာသည် များသော အကျိုးအာနိသင် ရှိ၏။ ပညာ၌ တည်၍ ဖြစ်စေအပ်သော စိတ်သည် ကာမာသဝ ဘဝါသဝ အဝိဇ္ဇာသဝဟူသော အာသဝေါတို့မှ ကောင်းစွာ သာလျှင် လွတ်မြောက်၏” ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

၁။ ဂုဏ်ကြီးသူတို့ကို ကိုးကား၍ ပြောဆိုသော တရားစကားတို့ကို အမှားအမှန် ဝေဖန်ဆုံးဖြတ်ရန် နည်းညွှန် ဥပဒေသများဟု ဆိုလိုသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

စုန္ဒပန်းထိမ်သည် ဝတ္ထု

၁၈၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဘောဂမြို့၌ အလိုရှိသမျှ နေတော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ ပါဝါပြည်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ပါဝါပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ သရက်ဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရား ပါဝါပြည်သို့ ရောက်တော်မူ၍ မိမိသရက်ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူကြောင်းကို ကြားလေ၏။

ထိုအခါ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသောနေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒအား မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည် စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည် စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးသည်ရှိသော် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ နက်ဖြန်အဖို့ အကျွန်ုပ်၏ ဆွမ်းကို လက်ခံတော်မူပါ” ဟု မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်းဖြင့် လက်ခံတော်မူ၏။ ထိုအခါ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ သည် မြတ်စွာဘုရား လက်ခံတော်မူသည်ကို သိ၍ နေရာမှ ထကာ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြု ပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

ထိုအခါ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် ထိုည၌လွန်မြောက်ပြီးနောက် မိမိနေအိမ်၌ မွန်မြတ်သော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ကို လည်းကောင်း နူးညံ့သော ဝက်သား ‘သုကရမဒ္ဒဝ’ များကိုလည်းကောင်း စီရင်စေပြီးလျှင် “အသျှင်ဘုရား အချိန်တန်ပါပြီ၊ ဆွမ်းပြင်ပြီးပါပြီ” ဟု အချိန် (တန်ကြောင်း) ကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်တော်မူ၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒနေအိမ်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူ၏။

ထိုင်တော်မူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် “စုန္ဒ သင်စီရင်ထားသည့် နူးညံ့သော ဝက်သားဖြင့် ငါ့ကို လုပ်ကျွေးလော့၊ သင်စီရင်ထားသည့် အခြားခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရဟန်းသံဃာကို လုပ်ကျွေးလော့” ဟု ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် စီရင်ထားသည့် နူးညံ့သော ဝက်သားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေး၏။ စီရင်ထားသည့် အခြား ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် ရဟန်းသံဃာကို လုပ်ကျွေး၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒကို မိန့်တော်မူ၏။

“စုန္ဒ သင်၏ ကြွင်းကျန်သော နူးညံ့သော ဝက်သားကို တွင်း၌ မြှုပ်လိုက်လော့၊ စုန္ဒ နတ် မာရ်နတ်ပြုဟောနှင့် တကွသော နတ်လောကနှင့် သမဏဗြာဟ္မဏ မင်းများလူများနှင့် တကွသော ဤလူ့လောက၌ထို (နူးညံ့သော ဝက်သား) ကိုစားလျှင် မြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ကောင်းစွာ အစာကြေ အံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါမမြင် မတွေ့ရချေ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၍ ကြွင်းကျန်သော နူးညံ့သော ဝက်သားကို တွင်း၌ မြှုပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒကို မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် (အကျိုးစီးပွားကို) သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည်စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးလျှင် နေရာမှ ထကာ ကြွသွားတော်မူလေ၏။

၁၉၀။ ထို့နောက် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးသော အခါ မြတ်စွာဘုရားအား ကြမ်းတမ်းသော အနာရောဂါ ကပ်ရောက်လျက် သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော ဝမ်းသွေးလွန် ရောဂါဝေဒနာတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုဝေဒနာတို့ကို သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် ပင်ပန်းသည် ဟု မရေတွက်ဘဲ သည်းခံတော်မူ၏။

ထိုအခါ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ လာသွားကုန်အံ့၊ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

၁။ ဤအရာ၌ နွားနို့အရသာငါးမျိုး ကြိုချက်ပြုတ်နည်းအစီအရင်ဖြင့် ကောင်းစွာ စီရင်ထားသော နူးညံ့သော ထမင်းကို သူကရမဒ္ဒဝဟု ဧကေဆရာတို့က ဆိုကြသည်ဟူ၍လည်းကောင်း ရသာယန အစီအရင်ဖြင့် ကောင်းစွာ စီရင်ထားသော စားဖွယ်ကို သူကရမဒ္ဒဝဟု ဧကေဆရာတို့က ဆိုကြသည် ဟူ၍လည်းကောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားသေး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

သီးခြားဂါထာများ

မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ (နူးညံ့သော ဝက်သား) ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေး တော်မူပြီးလျှင် သေလောက်အောင် ပြင်းထန်သော အနာရောဂါကို ရတော် မူသည် ဟု ပြောကြသည်ကို အကျွန်ုပ် ကြားရပါ၏။ နူးညံ့သော ဝက်သား ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ပြင်းထန်သောအနာရောဂါ ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဝမ်းသွေးသွန် တော်မူသည်ဖြစ်၍ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ငါကြွအံ့ ဟု မိန့်တော်မူလေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

သောက်ရေဆောင်စေတော်မူခြင်း

၁၉၁။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် လမ်းခရီးမှ ဖဲ၍ တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏ -

“အာနန္ဒာ ငါ၏ ဒုက္ခဋီသင်္ကန်းကြီးကို လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေးလော့၊ အာနန္ဒာ (ငါ) ပင်ပန်းလာပြီ ထိုင်ဦးအံ့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဒုက္ခဋီသင်္ကန်းကြီးကို လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေး၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်တော်မူ ပြီးလျှင် “အာနန္ဒာ သောက်ရေကို ဆောင်ချေလော့၊ (ငါ) မွတ်သိပ်၏၊ (ရေ) သောက်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာ အား မိန့်တော်မူ၏။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား လှည်းအစီးငါးရာတို့ ယခုပင် ဖြတ်ကူးသွားကြပါ၏။ လှည်းများ ဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ထိုအနည်းငယ်သော (ချောင်း) ရေသည် ချောက်ချားနောက်ကျလျက် စီးနေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ကကုဓာမြစ်သည် မဝေးလှတော့ပါ။ (ထိုမြစ်သည်) ကြည်လင်သော ရေရှိပါ၏။ ချိုမြိန်သော ရေ ရှိပါ၏။ အေးမြသော ရေ ရှိပါ၏။ ညွှန်ကင်းသော ရေ ရှိပါ၏။ ကောင်းသော ဆိပ် ကမ်းရှိပါ၏။ မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပါ၏။ ဤ (ကကုဓာမြစ်) ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရေကိုလည်း သောက်တော်မူရပါလတ္တံ့၊ ကိုယ်တော်ကိုလည်း အေးမြအောင် ပြုတော်မူရပါလတ္တံ့” ဟု (လျှောက်၏)။

“အာနန္ဒာ သောက်ရေကို ဆောင်ချေလော့၊ (ငါ) မွတ်သိပ်၏၊ (ရေ) သောက်အံ့” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာအား နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း မိန့်တော်မူပြန်၏။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်ပြန်၏-

“အသျှင်ဘုရား လှည်းအစီးငါးရာတို့ ယခုပင် ဖြတ်ကူးသွားကြပါ၏။ လှည်းများ ဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ထိုအနည်းငယ်သော (ချောင်း) ရေသည် ချောက်ချားနောက်ကျလျက် စီးနေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ကကုဓာမြစ်သည် မဝေးလှတော့ပါ။ (ထိုမြစ်သည်) ကြည်လင်သော ရေရှိပါ၏။ ချိုမြိန်သော ရေရှိပါ၏။ အေးမြသော ရေရှိပါ၏။ ညွှန်ကင်းသော ရေရှိပါ၏။ ကောင်းသော ဆိပ်ကမ်းရှိပါ၏။ မွေ့လျော်ဖွယ် ရှိပါ၏။ ဤ (ကကုဓာမြစ်) ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရေကိုလည်း သောက်တော်မူရပါလတ္တံ့၊ ကိုယ်တော်ကိုလည်း အေးမြအောင် ပြုတော်မူရပါလတ္တံ့” ဟု (လျှောက်ပြန်၏)။

“အာနန္ဒာ သောက်ရေကို ဆောင်ချေလော့၊ ငါ မွတ်သိပ်၏၊ (ရေ) သောက်အံ့”ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာအား သုံးကြိမ်မြောက်လည်း မိန့်တော်မူပြန်၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် သပိတ်ကို ယူကာ ထိုချောင်းဆီသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ထိုအခါ လှည်းများဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ချောက်ချားနောက်ကျလျက် စီးနေသော ထိုချောင်းရေ အနည်းငယ်သည် အသျှင်အာနန္ဒာ ချဉ်းကပ်လေလျှင် ကြည်လင် သန့်ရှင်း နောက်ကျခြင်းကင်းလျက် စီးလေ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုသို့ ဆင်ခြင်မိ၏။

“မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အချင်းတို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အချင်းတို့၊ လှည်းများ ဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ချောက်ချားနောက်ကျလျက် စီးနေသော ဤချောင်းရေ အနည်းငယ်သည် ငါချဉ်းကပ်သောအခါ ကြည်လင်သန့်ရှင်း နောက်ကျ ကင်းလျက် စီးဘိ၏” ဟု ဆင်ခြင်ပြီးလျှင်-

သပိတ်ဖြင့် သောက်ရေကို ခပ်ယူကာ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသည်၏အဖြစ်သည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ မဖြစ် ဖူးမြဲဖြစ်ပါပေစွ၊ အသျှင်ဘုရား ယခုပင် လှည်းများ ဖြတ်ကူးထားသောကြောင့် ချောက်ချား နောက်ကျလျက် စီးနေသော ထိုချောင်းရေ အနည်းငယ်သည် အကျွန်ုပ် ချဉ်းကပ်သွားသောအခါ ကြည်လင် သန့်ရှင်းနောက်ကျကင်းလျက် စီးပါသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးသောမြတ်စွာဘုရား သောက် ရေကို သုံးဆောင် တော်မူပါလော့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား သောက်ရေကို သုံးဆောင် တော်မူပါလော့” ဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် သောက်ရေကို သုံးဆောင်တော်မူ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ပုတ္တုသမလ္လမင်းသား အကြောင်း

၁၉၂။ ထိုစဉ်အခါ ကာလာမအန္ဓယ် အာဠာရ၏ တပည့်ဖြစ်သော မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသသည် ကုသိနာရုံမှ ပါဝါ (ပြည်) သို့ ခရီးသွားလျက် ရှိလေ၏။ (ထို) မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသသည် တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို မြင်၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ ရဟန်းတို့သည် ငြိမ်သက်သော သမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူကြပါပေစွတကား။

အသျှင်ဘုရား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား ကာလာမအန္ဓယ်ဖြစ်သော အာဠာရသည် ခရီးသွားစဉ် လမ်းမှ ဖဲ၍ (လမ်း၏) အနီး တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ နေ့သန့်စင်ရန် ထိုင်နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ ငါးရာမျှသော လှည်းတို့သည် ကာလာမအန္ဓယ်ဖြစ်သော အာဠာရ၏ အနီး၌ ကပ်လျက် ကပ်လျက် ဖြတ်သန်း သွားပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုလှည်းငါးရာနောက် လိုက်လာသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ထိုလှည်းငါးရာ ၏ နောက်မှ နောက်မှ လိုက်လာသော ကာလာမအန္ဓယ်ဖြစ်သော အာဠာရထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်ရသေ့ ဖြတ်သန်းသွားသော လှည်းငါးရာတို့ကို မြင်လိုက်ပါ၏ လော” ဟု အာဠာရအား မေး၏။

“ဒါယကာ ငါမမြင်လိုက်ပေ” ဟု (ပြော၏)။

“အသျှင်ရသေ့ အသို့ပါနည်း (ထိုလှည်းတို့၏) အသံကို ကြားလိုက်ပါ၏လော” ဟု (မေးပြန်၏)။

“ဒါယကာ အသံကိုလည်း ငါမကြားလိုက်ပေ” ဟု (ပြော၏)။

“အသျှင်ရသေ့ အသို့ပါနည်း အိပ်ပျော်နေပါသလော” ဟု (မေးပြန်၏)။

“ဒါယကာ ငါအိပ်ပျော်နေသည်လည်း မဟုတ်ပေ” ဟု (ပြော၏)။

“အသျှင်ရသေ့ အသို့ပါနည်း စိတ်သညာရှိနေပါ၏လော” ဟု (မေးပြန်၏)။

“ဒါယကာ စိတ်သညာလည်း ရှိနေပေ၏” ဟု (ပြော၏)။

“အသျှင်ရသေ့ အသျှင်သည် အနီး၌ ကပ်လျက် ကပ်လျက် ဖြတ်သန်းသွားကြသော လှည်းငါးရာ တို့ကိုစိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်း မမြင်လိုက် အသံကိုလည်း မကြားလိုက်ဟု (ဆို၏)။ သို့သော်လည်း အသျှင်၏ ဒုကုဋ်သင်္ကန်း၌ မြူအလိမ်းလိမ်းကပ်နေသည် မဟုတ်ပါလော” ဟု (ဆို၏)။

“ဒါယကာဟုတ်ပေ၏” ဟု (အာဠာရသည် ဆို၏)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ ထိုယောက်ျားသည် ဤသို့ ဆင်ခြင်မိပါသည်-

“အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အချင်းတို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အချင်းတို့၊ ရဟန်းတို့သည် ငြိမ်သက်သော သမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူကြပါပေစွ တကား၊ ဤအာဠာရရသေ့သည် အနီး၌ ကပ်လျက် ကပ်လျက် ဖြတ်သန်း သွားကြသော လှည်းငါးရာတို့ကို စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်းမမြင် လိုက်ဘဲ ရှိတုံဘိ၏။ အသံကိုလည်း မကြားလိုက်ဘဲ ရှိတုံဘိ၏” ဟု ဆင်ခြင်လျက် ကာလာမအန္ဓယ် ဖြစ်သော

အာဠာရအပေါ်၌ လွန်ကဲသော ကြည်ညိုခြင်းကို လျှောက်ကြား ပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားပါသည် ဟု (မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်၏)။

၁၉၃။ ပုတ္တုသ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ တစ်ဦးသော သူသည် အနီး၌ ကပ် လျက်ကပ်လျက် ဖြတ်သန်းသွားကြသော လှည်းငါးရာတို့ကို စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်း မမြင်ရာ၊ အသံကိုလည်း မကြားရာ၊ အခြားတစ်ဦးသော သူသည်ကား စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြား နေပါလျက် မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်စဉ် မြင်လည်း မမြင်ရာ၊ အသံကိုလည်း မကြားရာ၊ (ထိုသူနှစ်ဦးတို့တွင်) အဘယ်သူ၏ အမှုသည် ပြုရန်လည်းသာ၍ ခဲယဉ်းသနည်း၊ ဖြစ်ရန်လည်းသာ၍ ခဲယဉ်းသနည်း ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား လှည်းအစီး ငါးရာဖြစ်စေ ခြောက်ရာဖြစ်စေ ခုနစ်ရာဖြစ်စေ ရှစ်ရာဖြစ်စေ ကိုးရာ ဖြစ်စေ တစ်ထောင်ဖြစ်စေ လှည်းအစီး တစ်သိန်းဖြစ်စေ အဘယ်ပြုနိုင်အံ့နည်း၊ (အနီး၌ ကပ်လျက် ဖြတ်သန်းသွားကြသော ထိုလှည်းများကို မမြင်မကြားဘဲ နေနိုင်သူ၏ အမှုသည် ခဲယဉ်း၏ဟု မပြောပ လောက်ပါ)။ စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်စဉ် စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်းမမြင်ဘဲ အသံကိုလည်း မကြားဘဲ နေနိုင်သူ ၏ အမှုသည် သာလျှင် ပြုရန်လည်း သာ၍ ခဲယဉ်း လှပါ၏၊ ဖြစ်ရန်လည်း သာ၍ ခဲယဉ်းလှပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

ပုတ္တုသ အခါတစ်ပါး၌ ငါသည် အာတုမာ (မြို့) ကောက်ရိုးတဲ (ကျောင်း) ၌ သီတင်းသုံး နေလျက်ရှိ၏။ ထိုအခါ မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်သောကြောင့် ကောက်ရိုးတဲ (ကျောင်း) ၏ အနီး၌ နွားလားလေးကောင်နှင့် လယ်သမားညီနောင် နှစ်ယောက်တို့သည် သေလေ ကုန်၏။

ပုတ္တုသ ထိုအခါ၌ များစွာသော လူစုသည် အာတုမာမြို့မှ ထွက်လာ၍ ထိုနွားလား လေးကောင်နှင့်လယ်သမားညီနောင် နှစ်ယောက်တို့ သေနေရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။

ပုတ္တုသ ထိုအခါ ငါသည် ကောက်ရိုးတဲ (ကျောင်း) မှ ထွက်၍ ကောက်ရိုးတဲ (ကျောင်း) တံခါး (အနီး) လွင်ပြင်၌ စကြိုသွားလျက် နေ၏။ ပုတ္တုသ ထိုအခါ ထိုများစွာသော လူစုထဲမှ ယောက်ျား တစ်ယောက်သည် ငါထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ငါ့ကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်နေ၏။ ပုတ္တုသငါသည် ထိုယောက်ျားအား “ဒါယကာ ဤများစွာသော လူစုသည် အဘယ်ကြောင့် စုဝေးနေ သနည်း” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား မိုးရွာ၍ တချုန်းချုန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်သောကြောင့် နွားလား လေးကောင်နှင့် လယ်သမားညီနောင် နှစ်ယောက်တို့ သေဆုံးသွားကြပါ၏။ ဤအကြောင်း ကြောင့် များစွာသော လူစုသည် စုဝေးနေပါ၏။

“အသျှင်ဘုရား အသျှင်ဘုရားသည်ကား အဘယ်အရပ်မှာ ရှိနေပါသနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

“ဒါယကာ ငါသည် ဤအရပ်၌ပင် ရှိနေပေ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း မြင်တော်မူလိုက်ပါ၏လော” ဟု (လျှောက်၏)။

“ဒါယကာ ငါသည် မမြင်လိုက်ပေ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း အသံကို ကြားတော်မူလိုက်ပါ၏လော” ဟု (လျှောက်၏)။

“ဒါယကာ အသံကိုလည်း ငါမကြားလိုက်ပေ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း အိပ်ပျော်နေပါသလော” ဟု (လျှောက်၏)။

“ဒါယကာ ငါသည် အိပ်ပျော်နေသည်လည်း မဟုတ်ပေ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း စိတ်သညာ ရှိနေပါ၏လော” ဟု (လျှောက်၏)။

“ဒါယကာ စိတ်သညာလည်း ရှိနေပေ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အသျှင်ဘုရားသည် မိုးရွာ၍ တချွန်းချွန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်စဉ် စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်း မြင်တော် မမူလိုက်ဘဲ အသံကိုလည်း ကြားတော် မမူလိုက်ဘဲ ရှိပါသလော” ဟု (လျှောက်၏)။

“ဒါယကာ ဟုတ်ပေ၏” ဟု ငါဆိုခဲ့၏။

ပုတ္တုသ ထိုအခါ ထိုယောက်ျားသည် ဤသို့ ဆင်ခြင်မိ၏ -

“အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွ အချင်းတို့၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အချင်းတို့၊ ရဟန်းတို့သည် ငြိမ်သက်သော သမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူကြပါပေစွတကား။ (ဤမြတ်စွာဘုရားသည်) မိုးရွာ၍ တချွန်းချွန်း မိုးခြိမ်းစဉ် လျှပ်စစ်များ ပြက်၍ မိုးကြိုးပစ်စဉ် စိတ်သညာရှိ၍ နိုးကြားနေပါလျက် မြင်လည်း မမြင်လိုက်ဘဲ ရှိတုံ့ဘိ၏။ အသံကိုလည်း မကြားလိုက်ဘဲ ရှိတုံ့ဘိ၏” ဟု ဆင်ခြင်လျက် ငါ့အပေါ်၌ လွန်ကဲသော ကြည်ညိုခြင်းကို လျှောက်ကြားပြီးလျှင် ငါ့ကို ရှိခိုး၍ အရိုအသေပြုလျက် ဖဲခွါသွားလေသည် ဟု (ပုတ္တုသအား မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက် ၏ -

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ကာလာမအနွယ် အာဠာရအပေါ်၌ ကြည်ညိုနေသော သဒ္ဓါတရား ကို လေပြင်းမုန်တိုင်း၌ မူလည်း (တစ်စုံတစ်ခုကို လွင့်ဘိသကဲ့သို့) လွင့်ပစ်လိုက် ပါ၏။ ရေစီးသန် သောမြစ်၌ မူလည်း (တစ်စုံတစ်ခုကို မျှောဘိသကဲ့သို့) မျှောပစ်လိုက် ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း မျက်စိလည်သော သူ့အား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ‘မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်’ ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူသာလျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူ ပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှစ၍ အသက်ထက်ဆုံး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ် သော ဥပါသကာဟု မှတ်တော် မူပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

၁၉၄။ ထိုအခါ မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသသည် ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို (ခေါ်၍) အချင်း ငါ၏ ရွှေအဆင်း ရှိသော ပွဲထိုင်အဝတ်ချောအစုံကို ဆောင်ချေလော့ ဟု (စေခိုင်း၏)။

“အရှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုယောက်ျားသည် မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ရွှေအဆင်း ရှိသော ထိုပွဲထိုင်အဝတ်ချောအစုံကို ဆောင်ခဲ့၏။ ထိုအခါ မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသသည် “အသျှင်ဘုရား ရွှေအဆင်း ရှိသော ဤပွဲထိုင်အဝတ်ချောအစုံကို အသျှင်ဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား သနားသဖြင့် လက်ခံတော်မူပါ” ဟု လျှောက်၍ ရွှေအဆင်းရှိသော ထိုပွဲထိုင် အဝတ်ချောအစုံကို မြတ်စွာဘုရားအား ဆက်ကပ် လေ၏။

ပုတ္တုသ သို့ဖြစ်လျှင် အဝတ်တစ်ထည်ကို ငါ့အား လှူလော့၊ တစ်ထည်ကို အာနန္ဒာအား လှူလော့ ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသသည် မြတ်စွာဘုရားအား

ဝန်ခံပြီးလျှင် တစ်ထည်ကို မြတ်စွာဘုရားအား လှူ၏။ တစ်ထည်ကို အသျှင်အာနန္ဒာအား လှူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသကို (တရားစကားဖြင့်) အကျိုးစီးပွားကို သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည် စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေတော်မူ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားစကားဖြင့် အကျိုးစီးပွားကို သိမြင်စေလျက် (တရားကို) ဆောက်တည် စေကာ (တရားကျင့်သုံးရန်) ထက်သန်ရွှင်လန်းစေပြီးသည်ရှိသော် မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသသည် နေရာမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် အရိုအသေပြုပြီးလျှင် ဖဲခွါသွားလေ၏။

၁၉၅။ ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မလ္လမင်းသား ပုတ္တုသ ဖဲသွား၍ မကြာမြင့်မီ ရွှေအဆင်းရှိသော အဝတ်ချောအစုံကို မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်၌ ဆက်ကပ်တင်လွှမ်းပေးပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ (ပြီးပြီးပြန်တောက်ပသော) ကိုယ်တော်၌ ဆက်ကပ်တင်လွှမ်းထားသောအခါ ထို (အဝတ်အစုံ) သည်အရောင်အဝါကင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်သွားလေ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ “အံ့ဖွယ် ရှိပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွ အသျှင်ဘုရား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အရေအဆင်းတော်သည် အလွန်ပင် စင်ကြယ်ပါ ပေ၏။ အလွန်ပင် ပြီးပြီးပြန်တောက်ပပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ရွှေအဆင်း ရှိသော ဤအဝတ်ချောအစုံသည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ (ပြီးပြီးပြန်တောက်ပသော) ကိုယ်တော်၌ ဆက်ကပ် တင်လွှမ်းထား လိုက်သောအခါ ထို (အဝတ်အစုံ) သည် အရောင်အဝါကင်း သကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဤစကားသည် မှန်ပေ၏။ အာနန္ဒာ ဤစကားသည် မှန်ပေ၏။ နှစ်ပါးသော အခါတို့၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် အလွန်ပင် စင်ကြယ်၏။ အရေအဆင်းတော်သည် အလွန်ပင် ပြီးပြီးပြန် တောက်ပ၏။

အဘယ်နှစ်ပါးသော အခါတို့နည်းဟူမူ-

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူသော ညဉ့်အခါနှင့် ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်းသဘော ‘အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်’ ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံ တော်မူသော ညဉ့်အခါတို့ ပင်တည်း။

အာနန္ဒာ ဤနှစ်ပါးသော အခါတို့၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်သည် အလွန်ပင် စင်ကြယ်၏။ အရေအဆင်း တော်သည် အလွန် ပြီးပြီးပြန်တောက်ပ၏။ အာနန္ဒာ ယနေ့ညဉ့်သန်းလွဲ (ပစ္စိမယာမိ) ၌ကုသိနာရုံပြည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်ဝယ် အင်ကြင်းပင် အစုံတို့၏ အကြား၌ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် “အာနန္ဒာလာသွား ကုန်အံ့၊ ကကုမာမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင် အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

သီးခြားဂါထာ

ပုတ္တုသသည် ရွှေအဆင်းရှိသော အဝတ်ချောအစုံကို မြတ်စွာဘုရားအား ကပ်လှူ၏။ ထို (အဝတ်အစုံ) ကို ဝတ်ရုံထားသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေအဆင်းရှိလျက် တင့်တယ်တော်မူပါပေ၏။

၁၉၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကကုဓာမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၍ ထိုမြစ်၌ သက်ဆင်းလျက် ရေချိုးတော်မူ သောက်တော်မူပြီးနောက် တစ်ဖန် ပြန်တက်ပြီးလျှင် သရက်တောသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၍ “စုန္ဒ ငါ၏ ဒုက္ခသင်္ခါန်ကြီးကို လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေးလော့၊ စုန္ဒ (ငါ) ပင်ပန်း၏၊ လျောင်းစက်ဦးအံ့” ဟု (အသျှင်စုန္ဒအား မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်စုန္ဒသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဒုက္ခသင်္ခါန်ကြီးကို လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေးလေ၏။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် (လက်ယာ) ခြေပေါ်၌ (လက်ဝဲ) ခြေကို စဉ်းငယ်လွန်ကာ တင်ထား၍ သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် (မည်သည့်အချိန်၌) ထအံ့ဟု နှလုံးသွင်း ပိုင်းခြားလျက် လက်ယာနံတောင်းဖြင့် မြတ်သောလျောင်းစက်ခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။ အသျှင်စုန္ဒ သည်ကား ထိုအရပ်၌ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်၌ ထိုင်နေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ဂါထာများ

ဤလောက၌ အတုမရှိသော သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော ဆရာသခင် မြတ်စွာဘုရားသည် ရေကြည်လင်ချိုမြိန်သန့်ရှင်းသော ကကုဓာမြစ်သို့ ချဉ်းကပ်တော်မူပြီးလျှင် မပင်ပန်းသော သဘောရှိသည် ဖြစ်၍ သက်ဆင်းတော်မူကာ ရေချိုးတော်မူ သောက်တော်မူပြီးလျှင် ပြန်တက်တော်မူ၏။ ဤ (သာသနာတော်) ၌ တရားတို့ကို တီထွင်ဟောကြားတော်မူတတ်သော ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော ဆရာသခင် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသို့ ပြန်တက်တော်မူပြီးလျှင် ရဟန်းအပေါင်း၏ အလယ်၌ (ရဟန်းအပေါင်း) ကြည့်ရှု ခြံရံလျက် သရက်တောသို့ ချဉ်းကပ်တော်မူ၏။

ငါ၏ (ဒုက္ခသင်္ခါန်ကြီးကို) လေးထပ်ခေါက်၍ ခင်းပေးလော့၊ လျောင်းစက်ဦးအံ့ဟု စုန္ဒမည်သော ရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။ မြတ်စွာဘုရား စေခိုင်းတော်မူလျှင် ထိုစုန္ဒသည် (ဒုက္ခသင်္ခါန်ကြီးကို) လေးထပ်ခေါက်၍ လျင်မြန်စွာ ခင်းပေး၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် မပင်ပန်းသော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ လျောင်းစက်တော်မူ၏။ စုန္ဒသည်လည်းထို (မြတ်စွာဘုရား) ၏ မျက်မှောက်၌ပင် ထိုင်နေလေ၏။

၁၉၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏-

“အာနန္ဒာ တစ်စုံတစ်ယောက်သူသည် ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒအား ‘အချင်းစုန္ဒ သင်၏ ဆွမ်းကိုနောက်ဆုံး ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရချေ၏။ ထို့ကြောင့် သင့်အား လာဘ်မကောင်းလေစွ၊ အရမတော်လေစွ’ ဟု ဆိုလျက် နှလုံးမသာခြင်းကို ဖြစ်စေသော်လည်းဖြစ်စေရာ၏။ အာနန္ဒာ (ထိုသို့ဖြစ်စေခဲ့ပါလျှင်) ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ နှလုံးမသာခြင်းကို၍သို့ ဖြေဖျောက်ရမည်။ ‘ဒါယကာစုန္ဒ သင်၏ ဆွမ်းကို နောက်ဆုံးဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် သင့်အား လာဘ်ကောင်းပါပေစွ၊ အရတော်ပါပေစွ၊ ဒါယကာစုန္ဒ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ဤစကားကို ကြားနာလိုက်ရ၏။ ခံယူလိုက်ရ၏။ အခြားဆွမ်းတို့ထက် အကျိုးအာနိသင်ကြီးမားကုန်သော အချင်းချင်း တူမျှ၍ အကျိုးဝိပါက်တူမျှကုန် သော ဤဆွမ်းနှစ်မျိုးတို့သည် ရှိကုန်၏။

အဘယ်နှစ်မျိုးတို့နည်းဟူမူ-

အကြင်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏။ (ဤဆွမ်းလည်း တစ်မျိုး)။

အကြင်ဆွမ်းကို ဘုဉ်းပေးတော်မူ၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်းသဘော ‘အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာနဓာတ်’ ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူ၏။ (ဤဆွမ်းလည်း တစ်မျိုး)။

အခြားဆွမ်းတို့ထက် အကျိုးအာနိသင်ကြီးမားကုန်သော အချင်းချင်းတူမျှ၍ အကျိုးဝိပါက်တူမျှကုန်သော ဆွမ်းနှစ်မျိုးတို့ဟူသည် ဤသည်တို့ပင်တည်း (ဟူ၍ ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်မှ ကြားနာလိုက်ရ၏။ ခံယူလိုက်ရ၏။ ထို့ကြောင့်) ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား ဒါယကာစုန္ဒသည် အသက်ရှည်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ အဆင်းလှခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ ချမ်းသာခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ အခြံအရံများခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ နတ်ပြည်သို့ ရောက်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ၊ အကြီးအကဲဖြစ်စေတတ်သော ကံကို ဆည်းပူးရပေပြီ’ ဟု ဟောကြား၍ ရွှေပန်းထိမ်သည့်သား စုန္ဒ၏ နှလုံးမသာခြင်းကို ဖြေဖျောက်ရမည် အာနန္ဒာ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်းအရာကို သိတော်မူ၍ ထိုအခိုက်ဝယ် ဤဥဒါန်းကို ကျူးရင့်တော်မူ၏-

“ပေးလှူသူအား ကောင်းမှုသာ တိုးပွား၏။ စောင့်စည်းသူအား ရန်မပွားနိုင်၊ ဉာဏ်ရှိသူသည် မကောင်းမှုကို ပယ်စွန့်၏။ ထိုသို့ (ပယ်စွန့်) သူသည် ရာဂ ဒေါသ မောဟတို့ ကုန်၍ (ကိလေသာမီး) ငြိမ်းအေး လေတော့ သတည်း” ဟု (ကျူးရင့်တော်မူ၏)။

စတုတ္ထအခန်း ပြီး၏။

၁။ သုကိလန္တရူပေါဟုရှိသော ဥဒါန်းပါဠိနှင့်အညီ အလွန်ပင်ပန်းသော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ ဤသို့လည်း ဖြစ်သင့်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အင်ကြင်းပင်အစုံ

၁၉၈။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ လာ၊ သွားကုန်အံ့၊ ဟိရညဝတီမြစ်၏ ထိုမှာဘက် ကမ်းကုသိနာရုံပြည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာ ဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့် အတူ ဟိရညဝတီမြစ်၏ ထိုမှာဘက် ကမ်းကုသိနာရုံပြည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “အာနန္ဒာအင်ကြင်းပင်အစုံတို့၏ အကြား၌ မြောက်အရပ်သို့ ဦးခေါင်းပြုကာ ညောင်စောင်းကို ခင်းလေ့၊ အာနန္ဒာ (ငါ) ပင်ပန်း၏၊ လျောင်းစက်အံ့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အင်ကြင်းပင် အစုံတို့၏ အကြား၌ မြောက်အရပ်သို့ ဦးခေါင်းပြုကာ ညောင်စောင်းကို ခင်းလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် (လက်ယာ) ခြေပေါ်၌ (လက်ဝဲ) ခြေကို စဉ်းငယ်လွန်ကာ တင်ထား၍ သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် လက်ယာနံတောင်းဖြင့် မြတ်သော လျောင်းစက်ခြင်းကို ပြုတော်မူ၏။

ထိုစဉ်အခါ၌ အင်ကြင်းပင်အစုံတို့သည် အခါမဲ့ ပွင့်သော ပန်းတို့ဖြင့် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်လျက် ရှိကုန်၏။ ထို (အင်ကြင်းပင်) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ပန်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

မန္တာရဝမည်သော နတ်ပန်း (ထင်ရှားပန်း) တို့သည်လည်း ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏။ ထို (ပန်း) တို့ကိုလည်း (နတ်တို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက် သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

နတ်၌ဖြစ်သော စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်တို့သည်လည်း ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏။ ထို (စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်) တို့ကိုလည်း (နတ်တို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့် ကုန်၏။ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

နတ်တူရိယာတို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကောင်းကင်၌ တီးမှုတ်လျက် ရှိကုန်၏။

နတ်သီချင်းသံတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကောင်းကင်၌ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိကုန်၏။

၁၉၉။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏ -

“အာနန္ဒာ အင်ကြင်းပင်အစုံတို့သည် အခါမဲ့ ပွင့်သောပန်းတို့ဖြင့် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်လျက် ရှိကုန်၏။ ထို (အင်ကြင်းပင်) တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ပန်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

မန္တာရဝမည်သော နတ်ပန်း (ထင်ရှားပန်း) တို့သည်လည်း ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏။ ထို (ပန်း) တို့ကိုလည်း (နတ်တို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ လွှမ်းလျက် ကြဲဖြန့်ကုန်၏။ မပြတ်မစဲ ကြဲဖြန့်ကုန်၏။

နတ်၌ဖြစ်သော စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်တို့သည်လည်း ကောင်းကင်မှ ကျလာကုန်၏။ ထို (စန္ဒကူးနံ့သာမှုန့်) တို့ကိုလည်း (နတ်တို့သည်) မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ထက်သို့ ကြံ့ဖြန့်ကုန်၏။ လွမ်းလျက် ကြံ့ဖြန့်ကုန်၏။ မပြတ်မစဲ ကြံ့ဖြန့်ကုန်၏။

နတ်တူရိယာတို့ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကောင်းကင်၌ တီးမှုတ်လျက် ရှိကုန်၏။

နတ်သီချင်းသံတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို ပူဇော်သည့်အနေဖြင့် ကောင်းကင်၌ ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤမျှလောက် (ပူဇော်မှု) ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို အရိုအသေပြုသည် မမည်သေး၊ အလေးပြုသည် မမည်သေး၊ မြတ်နိုးသည် မမည်သေး၊ ပူဇော်သည် မမည်သေး၊ ပသသည် မမည်သေး၊ အာနန္ဒာ အကြင်ရဟန်းဖြစ်စေ ရဟန်းမိန်းမဖြစ်စေ ဥပါသကာဖြစ်စေ ဥပါသိကာမ ဖြစ်စေ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကိုကျင့်လျက်နေ၏။ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်လျက် နေ၏။ တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်လျက်နေ၏။ ထိုသူသည် အမြတ်ဆုံး ပူဇော်ခြင်းဖြင့်မြတ်စွာဘုရားကို အရိုအသေပြုသည် မည်၏။ အလေးပြုသည် မည်၏။ မြတ်နိုးသည် မည်၏။ ပူဇော်သည် မည်၏။ ပသသည် မည်၏။

အာနန္ဒာ ထို့ကြောင့် ဤ (သာသနာတော်) ၌ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သော တရားကို ကျင့်လျက် နေကုန်အံ့၊ လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်လျက် နေကုန်အံ့၊ တရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်လျက် နေကုန်အံ့ ဟု ဤသို့ နှလုံးသွင်းလျက် သင်တို့ ကျင့်ကြံအားထုတ်ရမည် အာနန္ဒာ” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ဥပဝါဏမထေရ်

၂၀၀။ ထိုအခါ အသျှင် ဥပဝါဏသည် မြတ်စွာဘုရားကို ယပ်ခပ်လျက် မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ရပ်တည်လျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်း ဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်” ဟု (မိန့်လျက်) အသျှင်ဥပဝါဏအား ဖဲစေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ဤအသျှင်ဥပဝါဏသည် ကာလရှည်မြင့်စွာ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံပါး၌ နေ၍ အနီး၌ အမြဲရှိသော အလုပ်အကျွေး ဖြစ်ခဲ့၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ဆုံးကာလ၌ ‘ရဟန်း ဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်’ ဟု (မိန့်လျက်) အသျှင်ဥပဝါဏကို ဖဲစေတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ရဟန်း ဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်’ ဟု (မိန့်လျက်) အသျှင်ဥပဝါဏ ကိုဖဲသွား စေတော်မူရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်နည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်နည်း” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့ မေးလျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား ဤအသျှင်ဥပဝါဏသည် ကာလရှည်မြင့်စွာ မြတ်စွာဘုရား၏ ထံပါး၌ နေ၍ အနီး၌ အမြဲရှိသော အလုပ်အကျွေးဖြစ်ခဲ့ပါ၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ဆုံး ကာလ၌ ‘ရဟန်းဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်’ ဟု အသျှင်ဥပဝါဏကို ဖဲစေတော်မူဘိ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ရဟန်း ဖဲသွားလော့၊ ငါ့ရှေ့၌ ရပ်မနေလင့်’ဟု အသျှင်ဥပဝါဏကို ဖဲစေတော်မူ ရာ၌ အကြောင်းကား အဘယ်ပါနည်း၊ အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (မေးလျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်၌ (ရှိသော) နတ်အပေါင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် များသောအားဖြင့် စည်းဝေးလာကြကုန်၏။ အာနန္ဒာ ကုသိနာရုံပြည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ မလ္လမင်းတို့ အင်ကြင်းဥယျာဉ်၏ ထက်ဝန်းကျင် တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာအတွင်း၌ တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့နှင့် မပြည့်သော အရပ်မည်သည် သားမြီးဖျား ထိုးလောက်ရုံမျှသော်လည်း မရှိချေ။

အာနန္ဒာ နတ်တို့သည် (ဤသို့) ကဲ့ရဲ့နေကုန်၏-

“ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် အဝေးမှ လာခဲ့ရကုန်၏။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော၊ (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား တို့သည် လောက၌ တစ်ရံတစ်ခါသာ ပွင့်တော်မူကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ယနေ့ည၌ သန်းလွဲ (ပစ္စိမယာမိ) ၌ပင်လျှင် ဖြစ်လတ္တံ့၊ တန်ခိုးကြီးသော ဤ (ဥပဝါဏ) ရဟန်းသည် လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ကွယ်လျက် ရပ်တည်နေဘိ၏။ ငါတို့သည် နောက်ဆုံး ကာလ၌ မြတ်စွာဘုရားအား ဖူးမြော်ခွင့်ကို မရကြတော့ပါတကား” ဟု (ကဲ့ရဲ့နေကုန်၏) ဟူ၍ မိန့်တော်မူ၏။

၂၀၁။ ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား နတ်တို့သည် အဘယ်သို့ အခြေအနေရှိလျက် စိတ်ဖြစ်နေ ပါကုန် သနည်း ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ကောင်းကင်၌ မြေပြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက် တည်နေသော နတ်တို့သည် “ဘုန်းတော်ကြီး သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလတ္တံ့၊ ကောင်းသော စကားကို

ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူလတ္တံ့၊ ပညာမျက်စိ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလတ္တံ့”ဟု ဆံပင်တို့ကို ဖြန့်၍ ငိုကြွေးကုန်၏။ လက်မောင်းတို့ကို မြောက်၍ ငိုကြွေးကုန်၏။ ကမ်းပါးပြတ်၌ ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏။ ရှေးရှုလူးလို့မ့်ကုန်၏။ ထိုထိုဤဤ လူးလို့မ့်ကုန်၏။

အာနန္ဒာ မြေပြင်၌ မြေပြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက် တည်နေသော နတ်တို့သည် “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလတ္တံ့၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူလတ္တံ့၊ ပညာမျက်စိ ရှိတော်မူ သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလတ္တံ့”ဟု ဆံပင်တို့ကို ဖြန့်၍ ငိုကြွေးကုန်၏။ လက်မောင်းတို့ကို မြောက်၍ ငိုကြွေးကုန်၏။ ကမ်းပါးပြတ်၌ ကျသကဲ့သို့ လဲကျ ကုန်၏။ ရှေးရှု လူးလို့မ့်ကုန်၏။ ထိုထိုဤဤ လူးလို့မ့်ကုန်၏။

ကာမရာဂကင်းပြီးသော နတ်တို့သည်ကား “ပြုပြင်ရသော ‘သင်္ခါရ’ တရားတို့သည် မမြဲသော သဘောရှိကုန်၏။ ဤပြုပြင်ရသော ‘သင်္ခါရ’ တရားထဲ၌ ထို (မြဲခြင်း) ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါ အံ့နည်း” ဟု အောက်မေ့ ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံနိုင်ကုန်၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနလေးပါး

၂၀၂။ အသျှင်ဘုရား အရပ်မျက်နှာတို့၌ (ဝါကပ်၍) ဝါကျွတ်ပြီးသော ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ကြွလာပါကုန်၏။ ထိုသို့ ကြွလာသော ကြည်ညိုမြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ခွင့် ဆည်းကပ်ခွင့်ကို ရှေးအခါ၌ အကျွန်ုပ်တို့ ရပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား ကွယ်လွန်သွားသော နောက်အခါ၌ကား ကြည်ညိုမြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်သော ရဟန်းတို့အား ဖူးမြော်ခွင့် ဆည်းကပ် ခွင့်ကို အကျွန်ုပ်တို့ရကြတော့မည်မဟုတ်ပါ ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်ကုန်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်ကုန်သော ဌာနတို့သည် လေးပါးရှိကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

“ဤ (လုမ္ဗိနီ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဖွားတော်မူ၏” ၊ အာနန္ဒာ ဤဌာနသည်လည်း သဒ္ဓါတရား ရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနပေတည်း။

“ဤ (မဟာဗောဓိ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏” ၊ အာနန္ဒာ ဤဌာနသည်လည်း သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနပေတည်း။

“ဤ (မိဂဒါဝုန်) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော တရားတော် ဓမ္မစက်ကို ဟောကြား လည်စေတော်မူ၏” ၊ အာနန္ဒာ ဤဌာနသည်လည်း သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနပေတည်း။

“ဤ (ကုသိနာရုံ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်းသဘော ‘အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်’ ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏” ၊ အာနန္ဒာ ဤဌာနသည်လည်း သဒ္ဓါတရား ရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနပေတည်း။

အာနန္ဒာ သဒ္ဓါတရားရှိသော အမျိုးသားသည် ဖူးမြော်ထိုက်သော (ဖူးမြော်သူအား) သံဝေဂရစေတတ်သော ဌာနတို့သည် ဤလေးပါးတို့ပေတည်း။

အာနန္ဒာ သဒ္ဓါတရားရှိကုန်သော ရဟန်း ရဟန်းမိန်းမ ဥပါသကာ ဥပါသိကာမတို့သည် “ဤ (လုမ္ဗိနီ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရား ဖွားမြင်တော်မူ၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤ (မဟာဗောဓိ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤ (မိဂဒါဝုန်) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သော တရားတော် ဓမ္မစက်ကို ဟောကြား လည်စေတော်မူ၏” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “ဤ (ကုသိနာရုံ) ဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားသည်ခန္ဓာကြွင်းမရှိသော ငြိမ်းခြင်းသဘော ‘အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်’ ဖြင့်ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ၏” ဟူ၍လည်းကောင်း (အောက်မေ့လျက်) လာရောက် ကုန်လတ္တံ့၊ အာနန္ဒာစေတီပုထိုးတို့ကို ဖူးမြော်ရန် သွားလာ လှည့်လည်သော သူတို့သည် ကြည်ညို သော စိတ်ရှိလျက်သေကုန်ငြားအံ့၊ ထိုသူအားလုံးတို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ မေးခွန်း

၂၀၃။ “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မာတုဂါမနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရ ပါမည်နည်း” ဟု (မေးလျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ မတွေ့မြင်ရအောင် ကျင့်သုံးရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“မြတ်စွာဘုရား တွေ့မြင်ခဲ့သော် အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရ ပါမည်နည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ စကားမပြောဘဲ နေရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား (မလွဲသာ၍) စကားပြောရသော် အဘယ်သို့ ကျင့်သုံးရ ပါမည်နည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ (အမိရင်းစသည်ကဲ့သို့) အမှတ် (သတိ) ထား၍ ပြောဆိုရမည်ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၂၀၄။ “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဘယ် သို့ဆောင်ရွက် ရပါမည်နည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်မှု၌ သင်တို့ကြောင့်ကြမစိုက်ကုန်လင့်၊ အာနန္ဒာငါ တိုက်တွန်း၏။ မြတ်သော အကျင့်၌သာ အားထုတ်ကြကုန်လော့၊ မြတ်သော အကျင့်၌ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် (နိဗ္ဗာန်သို့) စိတ်ကို စေလွှတ်၍ နေကြကုန်လော့။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ကြည်ညိုကုန်သော မင်းမျိုးပညာရှိ ပုဏ္ဏားမျိုးပညာရှိ သူဌေး သူကြွယ်မျိုး ပညာရှိတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်အား ပူဇော်မှုကို ပြုကြကုန်လတ္တံ့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၂၀၅။ “အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်အပ် ပါသနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ ဆောင်ရွက် အပ်ပေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်ကြ ပါသနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို (ကာသိတိုင်းဖြစ်) အဝတ်သစ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏။ (ကာသိတိုင်းဖြစ်) အဝတ်သစ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏။ ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ် ပြီးလျှင် (ကာသိတိုင်းဖြစ်) အဝတ်သစ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြန်ကုန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း ပုဆိုးအစုံ ငါးရာ တို့ဖြင့် စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဆီနှင့်တကွသော ရွှေတလား၌ ထည့်၍ အခြားရွှေတလားဖုံးဖြင့် အုပ်ပြီးသော် အလုံးစုံသော နံ့သာ (ထင်း) တို့ကို ထင်းပုံပြု၍ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို မီးသဂြိုဟ်ကုန်၏။ လမ်းမလေးခွဆုံရာ၌ စကြဝတေးမင်း၏ စေတီကို တည်ထားကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤသို့လျှင် စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်ကုန်၏။

အာနန္ဒာ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်ကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော် ၌လည်း ဆောင်ရွက်အပ်ပေ၏။ လမ်းမလေးခွဆုံရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီကို (တည်ထား) အပ်ပေ၏။

ထို (စေတီ) ၌ အကြင်သူတို့သည် ပန်းကိုဖြစ်စေ နံ့သာကိုဖြစ်စေ နံ့သာမှုန့်ကိုဖြစ်စေ တင်မူလည်း တင်ကုန် လတ္တံ့၊ ရှိခိုးမူလည်း ရှိခိုးကုန်လတ္တံ့၊ စိတ်ဖြင့်မူလည်း ကြည်ညိုကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသို့ ပြုခြင်းသည် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ထိုသူတို့အား စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်လတ္တံ့။

၁။ အာယဿယ - ဟူသော ပါဠိရင်းအတိုင်းဆိုလျှင် သံတလားဟု ပြန်ဆိုသင့်၏။ သို့ရာတွင် သောဝဏ္ဏာယ-ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ ရွှေတလားဟု ပြန်ဆိုထားသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

စေတီထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်

၂၀၆။ အာနန္ဒာ ဤလေးပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို စေတီတည်ထိုက်ကုန်၏။ အဘယ်လေးပါးတို့နည်း ဟူမူ-

ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို စေတီတည်ထိုက်၏။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို စေတီတည်ထိုက်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ (အရိယာ) သာဝကကို စေတီတည်ထိုက်၏။

စကြဝတေးမင်းကို စေတီတည်ထိုက်၏။ (ဤလေးပါးတို့တည်း)။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့သော အကျိုးထူးကို စွဲ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို စေတီတည်ထိုက်သနည်း။

အာနန္ဒာ “ဤ (စေတီ) သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စေတီတည်း” ဟု လူအများတို့သည် စိတ်ဖြင့် ကြည်ညို ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထို (စေတီ) ၌ စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီး သည်မှ နောက်၌ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤအကျိုးထူးကို စွဲ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို စေတီတည်ထိုက်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့သော အကျိုးထူးကို စွဲ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို စေတီတည်ထိုက်သနည်း။

အာနန္ဒာ “ဤ (စေတီ) သည် ကိုယ်တိုင် သစ္စာလေးပါးကို သိတော်မူသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ စေတီတည်း” ဟု လူအများတို့သည် စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထို (စေတီ) ၌ စိတ်ဖြင့်

ကြည်ညို ပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤအကျိုးထူးကို စွဲ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို စေတီတည်ထိုက်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့သော အကျိုးထူးကို စွဲ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ‘သာဝက’ ကို စေတီ တည်ထိုက် သနည်း။

အာနန္ဒာ “ဤ (စေတီ) သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ‘သာဝက’ ၏ စေတီတည်း” ဟု လူအများတို့သည် စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထို (စေတီ) ၌ စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤအကျိုးထူးကို စွဲ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သား ‘သာဝက’ ကို စေတီတည်ထိုက်၏။

အာနန္ဒာ အဘယ်သို့သော အကျိုးထူးကို စွဲ၍ စကြဝတေးမင်းကို စေတီတည်ထိုက်သနည်း။

အာနန္ဒာ “ဤ (စေတီ) သည် တရားစောင့်သော ထိုတရားမင်း၏ စေတီတည်း” ဟု လူအများ တို့သည် စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ထို (စေတီ) ၌ စိတ်ဖြင့် ကြည်ညိုပြီးသော် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဤအကျိုးထူးကို စွဲ၍ စကြဝတေးမင်းကို စေတီတည်ထိုက်၏။

အာနန္ဒာ “စေတီတည်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့ ပေတည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ အံ့ဖွယ်လေးပါး

၂၀၇။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်၍ တံခါးတိုင်ကို မှီပြီးလျှင် “ငါသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်မျှသာဖြစ်၍ (အထက်မဂ်အလို့ငှါ) ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိချေသေး၏။ ငါ့အား အစဉ် သနား တော်မူသော ဆရာသခင် မြတ်စွာဘုရား သည်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုချေတော့မည်” ဟု ငိုကြွေးလျက် ရပ်တည်နေ၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာ အဘယ်မှာနည်း” ဟု ရဟန်းတို့အား မိန့်တော် မူ၏။

အသျှင်ဘုရား ဤအာနန္ဒာသည် ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်၍ တံခါးတိုင်ကို မှီပြီးလျှင် “ငါသည် ကျင့်ဆဲ ‘သေက္ခ’ ပုဂ္ဂိုလ်မျှသာဖြစ်၍ (အထက်မဂ်အလို့ငှါ) ပြုဖွယ်ကိစ္စရှိချေသေး၏။ ငါ့အား အစဉ် သနား တော်မူသော ဆရာသခင် မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုချေတော့မည်တကား” ဟု ငိုကြွေးလျက် ရပ်တည်နေပါ ၏ဟု လျှောက်ကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတစ်ပါးကို “ရဟန်း လာလော့၊ သင်သည် ငါ၏ စကားဖြင့် ‘ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သင့်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ခေါ်တော်မူ၏’ဟု အာနန္ဒာကို ခေါ်ချေလော့”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာ ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သင့်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ခေါ်တော်မူ၏” ဟုအသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို ပြောကြား၏။

“ငါ့သျှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် ထိုရဟန်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာအား မြတ်စွာဘုရားသည် ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

“အာနန္ဒာ တန်တော့၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးလင့်၊ မငိုကြွေးလင့်၊ ‘ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သောသူ အားလုံး တို့နှင့် ရှင်လျက် ကွဲကွာခြင်း၊ သေ၍ ကွဲကွာခြင်း၊ ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းများကို’ ရှေးမဆွကပင် ငါဟောကြား ခဲ့ပြီးမဟုတ်လော၊ အာနန္ဒာ ဤအရာ၌ ‘အကြင်တရားသည် အသစ် ဖြစ်ပေါ် လာခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်း ပြုပြင်ပေးရခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိ၏။ ထိုတရား ကိုမြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်ပင်ဖြစ်သော်လည်း မပျက်စီးပါစေလင့်’ဟု လိုလား တောင့်တချက် အတိုင်း အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဤသို့ ရနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိချေ။

အာနန္ဒာ သင်သည် (မြတ်စွာဘုရား၏) အကျိုးစီးပွားကို လိုလားလျက် ချမ်းသာကို လိုလားလျက် မျက်မှောက်မျက်ကွယ် ခြားနားခြင်း မရှိဘဲ ပြုသော အတိုင်းမသိ များပြားသော မေတ္တာကာယကံဖြင့် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေးခဲ့၏။ (မြတ်စွာဘုရား၏) အကျိုး စီးပွားကို လိုလားလျက် ချမ်းသာကို လိုလားလျက် မျက်မှောက်မျက်ကွယ် ခြားနားခြင်း မရှိဘဲ ပြုသောအတိုင်းမသိ များပြားသော မေတ္တာဝစီကံဖြင့် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာ ဘုရားကိုလုပ်ကျွေးခဲ့၏။ (မြတ်စွာဘုရား၏) အကျိုးစီးပွားကို လိုလားလျက် ချမ်းသာကို လိုလား လျက်မျက်မှောက်မျက်ကွယ် ခြားနားခြင်း မရှိဘဲ ပြုသော အတိုင်းမသိ များပြားသော မေတ္တာ မနောကံဖြင့်ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေးခဲ့၏။ အာနန္ဒာ သင်သည် ပြုထား ပြီးသောကောင်းမှုများစွာရှိသူ ဖြစ်၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို အားထုတ်ရစ်လော့၊ လျင်စွာပင် ရဟန္တာ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၂၀၈။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏ “ရဟန်းတို့ ရှေးကာလ၌ (ပွင့်တော်မူကုန်သော) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ကုန်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အလုပ်အကျွေးတို့သည်လည်း ငါ၏ (အလုပ်အကျွေး) အာနန္ဒာ ကဲ့သို့သာ (ဂုဏ်) အတိုင်းအရည် ရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ နောက်ကာလ၌ (ပွင့်လတ္တံ့ကုန်သော) ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံ သောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အလုပ်အကျွေး တို့သည်လည်း ငါ၏ (အလုပ်အကျွေး) အာနန္ဒာကဲ့သို့သာ (ဂုဏ်) အတိုင်းအရည် ရှိကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် ပညာရှိပေ၏။ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိပေ၏။ ‘ဤအခါကား မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ရဟန်းတို့ ချဉ်းကပ်ရန် အခါတည်း၊ ဤအခါကား ရဟန်းမိန်းမတို့ (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါတည်း၊ ဤအခါကား ဥပါသကာတို့ (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါတည်း၊ ဤအခါကား ဥပါသိကာမတို့ (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါတည်း၊ ဤအခါကား မင်းနှင့် အမတ်ကြီးတို့ တိတ္ထိနှင့် တိတ္ထိတပည့်တို့ (ချဉ်းကပ်ရန်) အခါတည်း’ ဟု သိပေ၏” ဟူ၍ (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ အံ့ဖွယ်ဂုဏ် လေးပါး

၂၀၉။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော ဤလေးပါးသော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ရဟန်းပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထိုပရိသတ်သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍ တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ရဟန်းပရိသတ် သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းမိန်းမပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍ တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ရဟန်းမိန်းမ ပရိသတ်သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ဥပါသကာပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍ တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကိုရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ဥပါသကာပရိသတ် သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ဥပါသိကာမပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍ တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကိုရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ဥပါသိကာမပရိသတ် သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ဤလေးပါးတို့တည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

စကြဝတေးမင်း၏ အံ့ဖွယ်ဂုဏ် လေးပါး

ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်း၌ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော ဤလေးပါးသော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏။ အဘယ် လေးပါးတို့နည်း ဟူမူ-

ရဟန်းတို့ မင်းပရိသတ်သည် စကြဝတေးမင်းကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ စကြဝတေးမင်းသည် အကယ်၍ စကားပြောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ပြောသော စကားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်းသည် (စကားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့် တိုင်အောင် မင်းပရိသတ်သည် မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ပုဏ္ဏားပရိသတ်သည်။ပ။

ရဟန်းတို့ သူဌေး သူကြွယ်ပရိသတ်သည်။ပ။

ရဟန်းတို့ သူတော်သူမြတ်ပရိသတ်သည် စကြဝတေးမင်းကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ စကြဝတေးမင်းသည် အကယ်၍ စကားပြောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ပြောသော စကားဖြင့်လည်း နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ စကြဝတေးမင်းသည် (စကားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့် တိုင်အောင် သူတော်သူမြတ် ပရိသတ်သည် မရောင့်ရဲနိုင်သည် သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ် ဂုဏ်တစ်ပါး)။ (ဤလေးပါးတို့ပင်တည်း)။

ရဟန်းတို့ ဤအတူ အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲဖြစ်သော ဤလေးပါးသော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို ပရိသတ်သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ် ၍ တရားဟော ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကိုရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ရဟန်းပရိသတ် သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင် သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ ရဟန်းမိန်းမပရိသတ်သည်။ပ။

ရဟန်းတို့ ဥပါသကာပရိသတ်သည်။ပ။

ရဟန်းတို့ ဥပါသကာပရိသတ်သည် အာနန္ဒာကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အကယ်၍ ချဉ်းကပ်ငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဖူးမြော်ရသဖြင့် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ထို (ပရိသတ်) ၌ အာနန္ဒာသည် အကယ်၍ တရားဟောငြားအံ့၊ ထို (ပရိသတ်) သည် ဟောသော တရားဖြင့်လည်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်၏။ ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာသည် (တရားကို ရုပ်သိမ်း၍) ဆိတ်ဆိတ်နေသည့်တိုင်အောင် ဥပါသကာမ ပရိသတ်သည် (တရားနာ၍) မရောင့်ရဲနိုင်သည်သာလျှင် ဖြစ်၏။ (ဤလည်း အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တစ်ပါး)။

ရဟန်းတို့ အာနန္ဒာ၌ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်သော ဤလေးပါးသော အံ့ဖွယ်ဂုဏ်တို့သည် ရှိကုန်၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

မဟာသုဒဿနသုတ်ကို ဟောတော်မူခြင်း

၂၁၀။ ဤသို့ မိန့်တော်မူသော အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကျေးတောကျသောမြို့လက်ဖြစ်သော ဤမြို့သိမ်မြို့ငယ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မမူပါလင့်၊ အသျှင်ဘုရား တစ်ပါးသော စမ္မာပြည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် သာဝတ္ထိပြည် သာကေတမြို့ ကောသမ္ဗိပြည် ဗာရာဏသီပြည်ကြီးတို့သည် ရှိပါကုန်၏၊ ထို (ပြည်ကြီး) တို့၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါ၊ ထို (ပြည်ကြီး) တို့၌ မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ကြည်ညို ကုန်သော မင်း၊ သူဌေး၊ ပုဏ္ဏားသူဌေး၊ သူကြွယ်သူဌေးတို့သည် များစွာရှိပါကုန်၏။ ထို (သူဌေး) တို့သည် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ကြပါကုန် လတ္တံ့” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ “ကျေးတောကျသောမြို့လက်ဖြစ်သောမြို့သိမ်မြို့ငယ်” ဟု ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာဤသို့ မဆိုလင့်။

အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာ လေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော မဟာသုဒဿနမည်သော စကြဝတေးမင်းသည် ရှိ၏၊ (ထိုမင်းသည်) ရန်အပေါင်းကို အောင်၏၊ တိုင်းနိုင်ငံကို တည် ငြိမ်စေ၏၊ ရတနခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ ဤ (ကုသိနာရုံ) မြို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ ကုသာဝတီမည်သော နေပြည်တော် ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏၊ အရှေ့ အနောက် အလျား တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ရှိ၏၊ တောင်မြောက် အနံ ခုနစ်ယူဇနာ ရှိ၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏၊ စည်ပင်ပြော၏၊ များသော လူ (ဦးရေ) ရှိ၏၊ လူ (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်း၏၊ အစားအစာ ပေါများ၏။

အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် အာဠကမန္တာမည်သော နတ်မြို့တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝသကဲ့သို့ စည်ပင်ပြော သကဲ့သို့ များသော နတ် (ဦးရေ) ရှိသကဲ့သို့ နတ်ဘီလူး (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်းသကဲ့သို့ အစားအစာ ပေါများသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏၊ စည်ပင်ပြော၏၊ များသော လူ (ဦးရေ) ရှိ၏၊ လူ (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်း၏၊ အစားအစာ ပေါများ၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ဆင်သံ၊ မြင်းသံ၊ ရထားသံ၊ စည်ကြီးသံ၊ မုရိုးစည်သံ၊ စောင်းသံ၊ သီချင်းသံ၊ ခရသင်းသံ၊ ကြေးနင်းခွက်ခွင်းသံ၊ “စားကြပါ သောက်ကြပါ ခဲကြပါ”ဟုဆိုသော ဆယ်ခုမြောက်အသံ၊ ဤဆယ်ပါးသော အသံတို့ဖြင့် နေ့ရောညဉ့်ပါ မစဲမဆိတ်သည်သာ ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ သင်သွားချေလော့၊ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ဝင်ပြီးလျှင် “ဝါသေဠအန္ဓယ် (မလ္လမင်း) တို့ ယနေ့ညဉ့် သန်းလွဲ (ပစ္စိမယာမိ) ၌ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဝါသေဠ အန္ဓယ် (မလ္လမင်း) တို့လာကြကုန်လော့၊ ဝါသေဠအန္ဓယ် (မလ္လမင်း) တို့ လာကြကုန်လော့၊ ‘ငါတို့၏ နယ်ပယ်အတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပါလျက် ငါတို့သည် နောက်ဆုံးကာလ၌ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခွင့် မရလိုက်ကြ’ ဟု နောင်အခါ နှလုံးမသာ မဖြစ်ကြပါကုန်လင့်” ဟူ၍ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား ပြောကြားချေလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူဆောင်လျက် မိမိလျှင် နှစ်ယောက်မြောက်ရှိသည်ဖြစ်၍ (အဖော်တစ်ပါး နှင့် တကွ) ကုသိနာရုံပြည်သို့ ဝင်လေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

မလ္လမင်းတို့ ရှိခိုးခြင်း

၂၁၁။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ကိစ္စဖြင့် မင်းကွန်း၌ စည်းဝေး နေကုန်၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့၏ လွတ်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ ယနေ့ ညဉ့်သန်းလွဲ (ပစ္စိမယာမိ) ၌ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ လာကြကုန်လော့၊ ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ လာကြကုန်လော့၊ ‘ငါတို့၏ နယ်ပယ်အတွင်း၌ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူပါလျက် ငါတို့သည်နောက်ဆုံး ကာလ၌ မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ခွင့် မရလိုက်ကြ’ဟု နောင်အခါ နှလုံးမသာ မဖြစ်ကြ ပါစေကုန်လင့်” ဟု ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား ပြောကြားလေ၏။

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ဤ (စကား) ကို ကြားကုန်သည်ရှိသော် မလ္လမင်းတို့သည်လည်းကောင်း မလ္လမင်းတို့၏သား သမီး ချွေးမ မိဖုရားတို့သည်လည်းကောင်း အလွန်ကြေကွဲဝမ်းနည်းလျက် စိတ်ဆင်းရဲ ကုန်သည် ဖြစ်၍ “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ လတ္တံ့၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူလတ္တံ့၊ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူ လတ္တံ့” ဟု အချို့သောသူတို့သည် ဆံပင်တို့ကို ဖြန့်၍ ငိုကြွေးကုန်၏၊ လက်မောင်း တို့ကို မြောက်၍ ငိုကြွေးကုန် ၏။ ကမ်းပါးပြတ်၌ ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏၊ ရှေးရှု လူးလှိမ့်ကုန်၏၊ ထိုထို ဤဤလူးလှိမ့်ကုန်၏။

ထိုအခါ မလ္လမင်းတို့သည်လည်းကောင်း မလ္လမင်းတို့၏ သား သမီး ချွေးမ မိဖုရားတို့သည် လည်းကောင်း အလွန်ကြေကွဲဝမ်းနည်းလျက် စိတ်ဆင်းရဲကုန်သည်ဖြစ်၍ မလ္လမင်းတို့၏ (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ ဖြစ်သော အင်ကြင်းဥယျာဉ်ရှိ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ငါသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ကို တစ်ယောက်စီ တစ်ယောက်စီ မြတ်စွာဘုရားအား ကန်တော့ စေလျှင် မလ္လမင်းတို့ ကန်တော့၍ မပြီးသေးမီပင် ဤညဉ့်သည် ကုန်ဆုံးသွား လတ္တံ့၊ ငါသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ကို အမျိုးတူ အစုလိုက် အစုလိုက်ထား၍ ‘အသျှင်ဘုရား ဤမည်သော မလ္လမင်းသည် သား သမီး မိဖုရား အမတ် ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားအား ခြေတော် ဦးခိုက်လျက် ကန်တော့ ပါသည်’ ဟု (လျှောက်ကာ လျှောက်ကာ) မြတ်စွာဘုရားအား ကန်တော့စေရမူ ကောင်း လေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို့နောက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ကို အမျိုးတူ အစုလိုက် အစုလိုက် ထား၍ “အသျှင်ဘုရား ဤမည်သော မလ္လမင်းသည် သား သမီး မိဖုရား အမတ်ပရိသတ်နှင့် တကွ မြတ်စွာဘုရားအား ခြေတော်ဦးခိုက်လျက် ကန်တော့ပါသည်” ဟု (လျှောက်ကာ လျှောက်ကာ) ကန်တော့ စေ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဤနည်းဖြင့် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ကို မြတ်စွာဘုရားအား ကန်တော့ စေရာ ညဉ့်ဦးယံ၌ ပင်လျှင် ပြီးဆုံးလေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ် ဝတ္ထု

၂၁၂။ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်သည် ကုသိနာရုံပြည်၌ တည်းခိုလျက်ရှိ၏။ သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်သည် “ယနေ့ည၌ သန်းလွဲ (ပစ္စိမယာမ်) ၌ ရဟန်းဂေါတမ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု ကြားလေ၏။ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်အား ဤသို့ အကြံဖြစ်၏-

“(အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာဆရာဖြစ်ကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့ ပြောသော စကားကို ကြားဖူး၏။ ‘ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လောက၌ တစ်ရံတစ်ခါသာ ပွင့်တော်မူကြ ကုန်၏’ ဟု (ကြားဖူး၏)။ ယနေ့ ည၌ သန်းလွဲ (ပစ္စိမယာမ်) ၌ ပွင့်လျှင် ရဟန်းဂေါတမ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဤငါ့အားလည်း ယုံမှားတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိ၏။ ‘ဤယုံမှားကို ငါပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ရဟန်းဂေါတမသည် ငါ့အား တရားဟောခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်၏။ ငါသည် ရဟန်းဂေါတမကို ယုံကြည်၏’ ဟူ၍ (အကြံဖြစ်၏)။

ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်သည် (မြို့ဝင်ခါနီး) လမ်းကွေ့ဖြစ်သော မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်ရှိ အသျှင်အာနန္ဒာထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏။ “အသျှင်အာနန္ဒာ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာဆရာဖြစ်ကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့ ပြောသော စကားကို အကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါ၏။ ‘ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လောက၌ တစ်ရံ တစ်ခါသာ ပွင့်တော်မူကြ ကုန်၏’ ဟု (ကြားဖူးပါ၏)။ ‘ယနေ့ ည၌ သန်းလွဲ (ပစ္စိမယာမ်) ၌ ပွင့်လျှင် ရဟန်းဂေါတမ၏ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့’ ဟု ဆိုပါသည်။ အကျွန်ုပ်အား လည်း ယုံမှားတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိ၏။ ‘ဤယုံမှားကို အကျွန်ုပ် ပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ရဟန်းဂေါတမ သည် အကျွန်ုပ်အား တရားဟောခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါသည်’ ဟု ရဟန်းဂေါတမကို အကျွန်ုပ် ယုံကြည် ပါသည်။ အသျှင်အာနန္ဒာ တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ခွင့်ရလိုပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

ဤသို့ လျှောက်သော် အသျှင်အာနန္ဒာသည် သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်ကို “ငါ့သျှင်သုဘဒ္ဒ ခွင့်မပြုနိုင်ပါ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပင်ပန်းတော်မူလျက်ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရားကို မညဉ်းဆဲပါလင့်” ဟု ပြန်ကြား၏။

သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်သည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။

သုဘဒ္ဒပရိပိုဇ်သည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏။ “အသျှင်အာနန္ဒာ (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာဆရာဖြစ်ကုန်သော ပရိပိုဇ်တို့ ပြောသောစကားကို အကျွန်ုပ်ကြားဖူး၏။ ‘ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား တို့သည် လောက၌ တစ်ရံတစ်ခါသာ ပွင့်တော်မူကြကုန်၏’ ဟု (ကြားဖူးပါ၏)။ ‘ယနေ့ ည၌ သန်းလွဲ (ပစ္စိမယာမ်) ၌ ပွင့်လျှင် ရဟန်းဂေါတမ၏ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့’ ဟု ဆိုပါသည်။ အကျွန်ုပ်အားလည်း ယုံမှားတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိ၏။ ‘ဤယုံမှားကို အကျွန်ုပ်ပယ် ဖျောက်နိုင်အောင် ရဟန်းဂေါတမသည် အကျွန်ုပ်အား တရားဟောခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါသည်’ ဟု ရဟန်းဂေါတမကို အကျွန်ုပ် ယုံကြည်ပါသည်။ အသျှင်အာနန္ဒာ တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ရဟန်းဂေါတမကို ဖူးမြော်ခွင့် ရလိုပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အား ဤစကားကို ပြောဆို၏။ “ငါ့သျှင်သုဘဒ္ဒ ခွင့်မပြုနိုင်ပါ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ပင်ပန်းတော်မူလျက် ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရားကို မညှဉ်းဆဲပါလင့်” ဟု (ပြန်ကြား၏)။

၂၁၃။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်နှင့် အသျှင်အာနန္ဒာ စကားပြောဆိုနေသည်ကို ကြားတော် မူလေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူ၏-

“အာနန္ဒာ တားမြစ်ရန် မသင့်၊ သုဘဒ္ဒကို မတားမြစ်ပါလင့်၊ အာနန္ဒာ သုဘဒ္ဒသည် မြတ်စွာ ဘုရားကို ဖူးမြော်ခွင့်ရပါစေလော့၊ သုဘဒ္ဒသည် ငါ့အား မေးလျှင် ထိုမေးသမျှသည် ညှဉ်းဆဲလို၍ မဟုတ်ဘဲ သိလို၍မေးခြင်းသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ သူမေးသည်ကို ငါဖြေလိုက်လျှင် ထို (အဖြေ) ကို လျင်မြန်စွာ သူသိပါလိမ့်မည်” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် “ငါ့သျှင်သုဘဒ္ဒ မြတ်စွာဘုရားသည် သင့်အား ခွင့်ပြုတော်မူနေပြီ၊ သွားပေတော့” ဟု (သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်အား ဆို၏)။

ထိုအခါ သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဂေါတမ အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် တပည့်အပေါင်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။ ဂိုဏ်းနှင့်လည်း ပြည့်စုံကုန်၏။ ဂိုဏ်းဆရာလည်း ဖြစ်ကုန်၏။ ထင်ရှားကုန်၏။ ကျော်စောကုန်၏။ အယူဝါဒတီထွင်သူတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ သူတော်ကောင်းဟု လူအများက သမုတ်ထားသူများ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသူတို့ကားအဘယ်သူတို့နည်း။ ပူရဏကဿပ၊ မက္ခလိဂေါသာလ၊ အဇိတကေသကမ္မလ၊ ပကုဏေစွာယန၊ ဗေလဋ္ဌဇာသား သစ္စယ၊ နာဋဇာသား နိဂဏ္ဌတို့ပင်တည်း။

ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) အားလုံးတို့သည်ပင် မိမိတို့၏ ဝန်ခံချက်အတိုင်း သိပါကုန်သလော၊ (သို့မဟုတ်) အားလုံးတို့သည်ပင် (မိမိတို့ ဝန်ခံချက်အတိုင်း) မသိပါကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် အချို့တို့ သည်သာ သိ၍အချို့တို့သည် မသိပါကုန်သလော”ဟု (လျှောက်၏)။

သုဘဒ္ဒ မမေးလင့်၊ “ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) အားလုံးတို့သည်ပင် မိမိတို့၏ ဝန်ခံချက်အတိုင်း သိကုန် သလော၊ သို့မဟုတ် အားလုံးတို့သည်ပင် မသိကုန်သလော၊ သို့မဟုတ် အချို့တို့သည်သာ သိ၍ အချို့တို့သည် မသိကုန်သလော” ဟူသော အမေးကို ထားလိုက်ဦးလော့။

သုဘဒ္ဒ သင့်အား ငါတရားဟောအံ့၊ ထို (တရား) ကို နာလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းလော့ ဟောပေအံ့ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ”ဟု သုဘဒ္ဒပရိဗိုဇ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။ မြတ်စွာဘုရား သည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

၂၁၄။ “သုဘဒ္ဒ အကြင်ဓမ္မဝိနယဟူသော သာသနာ၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် (တရား) သည် မရှိ၊ ထို (အရိယမဂ်တရားမရှိသော သာသနာ) ၌ (သောတာပန်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိ၊ ဒုတိယအဆင့် (သကဒါဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိ၊ တတိယအဆင့် (အနာဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိ၊ စတုတ္ထအဆင့် (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်လည်း မရှိ။

သုဘဒ္ဒ အကြင်တရားဝိနည်း (ဓမ္မဝိနယ) ဟူသော သာသနာတော်၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် (တရား) သည် ရှိ၏။ ထို (အရိယမဂ်တရားရှိသော သာသနာတော်) ၌ (သောတာပန်) ရဟန်းသည်လည်း ရှိ၏။ ဒုတိယအဆင့် (သကဒါဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း ရှိ၏။ တတိယအဆင့် (အနာဂါမ်) ရဟန်း သည်လည်း ရှိ၏။ စတုတ္ထအဆင့် (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်လည်း ရှိ၏။

သုဘဒ္ဒ (ငါ၏) တရားဝိနည်း (ဓမ္မဝိနယ) ဟူသော ဤသာသနာတော်၌ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယမဂ် (တရား) သည် ရှိပေ၏။ ဤ (အရိယမဂ်တရားရှိသော သာသနာတော်) ၌သာလျှင် (သောတာပန်) ရဟန်းသည် ရှိပေ၏။ ဤ (သာသနာတော်) ၌သာလျှင် ဒုတိယအဆင့် (သကဒါဂါမ်) ရဟန်းသည် ရှိပေ၏။ ဤ (သာသနာတော်) ၌သာလျှင် တတိယအဆင့် (အနာဂါမ်) ရဟန်းသည် ရှိပေ၏။ ဤ (သာသနာတော်) ၌သာလျှင် စတုတ္ထအဆင့် (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည် ရှိပေ၏။ (ဤငါ၏ သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူဝါဒ (သာသနာ) တို့သည် တရားကို သိမြင်သော ရဟန်းမြတ် (တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်) တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။ သုဘဒ္ဒ ဤရဟန်းမြတ် (တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်) တို့သည် မှန်စွာ (အဆင့်ဆင့် ဟောပြောလျက်) နေကုန်ငြားအံ့။ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မသုဉ်း သည်သာ ဖြစ်ရာ၏။

သုဘဒ္ဒ (ငါသည်) သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရှာလိုသည်ဖြစ်၍ နှစ်ဆယ့်ကိုးနှစ် အရွယ်က ရဟန်းပြုခဲ့၏။ သုဘဒ္ဒ ငါ ရဟန်းပြုသည်မှစ၍ အနှစ်ငါးဆယ်ကျော်ခဲ့လေပြီ။ ဤ (ငါ၏ သာသနာတော်) မှ အပ၌ အရိယမဂ်တရား၏ ရှေ့ပိုင်းဖြစ်သော ဝိပဿနာမဂ်ကို ပွားစေသောသူသည်လည်း မရှိချေ။ (သောတာပန်) ရဟန်းသည် လည်း မရှိချေ။ ဒုတိယအဆင့် (သကဒါဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိချေ။ တတိယ အဆင့် (အနာဂါမ်) ရဟန်းသည်လည်း မရှိချေ။ စတုတ္ထအဆင့် (ရဟန္တာ) ရဟန်းသည်လည်း မရှိချေ။ (ဤ ငါ၏သာသနာ တော်မှ) တစ်ပါးသော အယူဝါဒ (သာသနာ) တို့သည် တရားကို သိမြင်သော ရဟန်းမြတ် (တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်) တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

သုဘဒ္ဒ ဤရဟန်းမြတ် (တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက်) တို့သည် မှန်စွာ (အဆင့်ဆင့် ဟောပြောလျက်) နေကုန်ငြားအံ့။ လောကသည် ရဟန္တာတို့မှ မဆိတ်မသုဉ်းသည်သာ ဖြစ်လေရာ၏” ဟု (ဟောတော် မူ၏)။

၂၁၅။ ဤသို့ ဟောတော်မူသည်ရှိသော် သုဘဒ္ဒပရိဗိုလ်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။ “အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မှောက်ထားသည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သော သူအား လမ်းမှန်ကို ပြောကြား ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ‘မျက်စိအမြင်ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်’ ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း (အသျှင်ဘုရား) ဤအတူပင်လျှင် အသျှင်ဘုရားသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား၏အထံ၌ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုပါ၏။ ပဉ္စင်းအဖြစ်ကို ရလိုပါ၏” ဟု (လျှောက် ၏)။

“သုဘဒ္ဒ (သာသနာတော်မှ) တစ်ပါးသော အယူရှိသည့် တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသောသူသည် ဤတရားဝိနည်း (ဓမ္မဝိနယ) သာသနာတော် ၌ အကယ်၍ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုမူ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုမူ လေးလပတ်လုံး အစမ်းကျင့်သုံးရ၏။ လေးလလွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးကုန်လတ္တံ့။ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးကုန်လတ္တံ့။ သို့သော် ဤအရာ၌ ငါသည်ကား ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ခြားနားသည်၏ အဖြစ်ကို သိသေး၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား သာသနာတော်မှ တစ်ပါးသော အယူရှိသည့် တိတ္ထိဖြစ်ဖူးသောသူတို့သည် ဤတရားဝိနည်း (ဓမ္မဝိနယ) သာသနာတော်၌ အကယ်၍ ရှင့်အဖြစ်ကို ရလိုကုန်မူ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကိုရလိုကုန်မူ လေးလတို့ ပတ်လုံး အစမ်းကျင့်သုံးရကုန်ငြားအံ့။ လေးလလွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးကုန်ငြားအံ့။ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးကုန်ငြားအံ့။ အကျွန်ုပ်သည် လေးနှစ်

ပတ်လုံး အစမ်းကျင့်သုံးပါမည်၊ လေးနှစ်လွန်သောအခါ ရဟန်းတို့သည် ကျေနပ်သော စိတ်ရှိကြလျှင် ရှင်ပြုပေးတော်မူကြပါစေ၊ ရဟန်းအဖြစ်သို့ မြှင့်တင်ပေးတော်မူကြပါစေဟု (လျှောက်၏)။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် “အာနန္ဒာ သို့ဖြစ်လျှင် သုဘဒ္ဒကို ရှင်ပြုရဟန်းပြု ပေးလော့” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။ “အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံ၏။

ထို့နောက် သုဘဒ္ဒပရိပိုင်သည် အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“ငါ့သျှင် အာနန္ဒာ သင်တို့သည် ဤသာသနာတော်ဝယ် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်၌ တပည့်အဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်သွန်းခြင်းကို ရရှိပါပေကုန်၏။ ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သင်တို့သည် လာဘ်ကောင်း ပါပေကုန်စွာ အရတော်ပါပေကုန်စွာ” ဟု (လျှောက်၏)။

သုဘဒ္ဒပရိပိုင်သည် မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ ရှင်အဖြစ်ကို ရလေ၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလေ၏။ ရဟန်းဖြစ်၍ မကြာသေးသော အသျှင်သုဘဒ္ဒသည် တစ်ယောက်တည်း ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်၍ မမေ့မလျော့ ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် (နိဗ္ဗာန်သို့) စိတ်ကို စေလွှတ်၍ နေ၏။

ထိုသို့နေသည်ရှိသော် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ကောင်းစွာ ဝင်သော အမျိုးသားတို့ လိုလားအပ်သော မြတ်သော အကျင့်၏ အဆုံးဖြစ်သော အတုမရှိသော အရဟတ္တဖိုလ်သို့ (အသျှင်သုဘဒ္ဒသည်) မကြာမီ ယခုဘဝ၌ ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုလျက် ရောက်၍ နေ၏။ “ပဋိသန္ဓေနေမှု ကုန်ပြီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံးပြီးပြီ၊ မဂ်ကိစ္စကို ပြုပြီးပြီ၊ ဤမဂ်ကိစ္စ အလို့ငှါ တစ်ပါးသော ပြုဖွယ်ကိစ္စမရှိတော့ပြီ” ဟု သိ၏။ အသျှင်သုဘဒ္ဒသည် ရဟန္တာတို့တွင်တစ်ပါး (အပါအဝင်) ဖြစ်၍ မြတ်စွာ ဘုရား၏ နောက်ဆုံး မျက်မှောက်တပည့် ဖြစ်လေ၏။

ပဉ္စမအခန်း ပြီး၏။

၁။ ရဟန်းမြတ် တစ်ကျိပ်နှစ်ယောက် ဟူသည်မှာ မဂ္ဂဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်၊ ဖလဋ္ဌာန်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်တို့နှင့် လေးပါးကို ရရန် အားထုတ်ဆဲ ဝိပဿကပုဂ္ဂိုလ် လေးယောက်တို့ပေတည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံးစကားတော်

၂၀၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏-

“အာနန္ဒာ ‘တရားစကားတော်သည် ဟောကြားသော ဆရာ (ဘုရား) မှ ကင်းကွာခဲ့ပြီ၊ ငါတို့၏ဆရာ (ဘုရား)သည် မရှိတော့ပြီ’ ဟု သင်တို့အား ဤသို့သော ထင်မှတ်ခြင်းဖြစ်သော်လည်း ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒာ ဤအရာကို ဤသို့ မထင်မှတ်အပ်။ အာနန္ဒာ ငါ ဟောကြားပညတ်ထားသော တရားတော်နှင့် ဝိနည်းတော်သည် ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ သင်တို့၏ ဆရာ (ဘုရား) ပင် ဖြစ်ပေ၏။

အာနန္ဒာ ယခုအခါ ရဟန်းတို့သည် အချင်းချင်း ငါ့သျှင် ‘အာဂုဿော’ ဟူသော စကားဖြင့် (ကြီးငယ်မရွေး) ခေါ်ကုန်သကဲ့သို့ ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ကား ဤနည်းဖြင့် မခေါ်အပ်။ အာနန္ဒာ မထေရ်ကြီးဖြစ်သော ရဟန်းသည် သီတင်းငယ်ရဟန်းကို အမည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ အနွယ်ဖြင့်ဖြစ်စေငါ့သျှင် ‘အာဂုဿော’ ဟူသောစကားဖြင့်ဖြစ်စေ ခေါ်အပ်၏။ သီတင်းငယ်ရဟန်းသည်ကား မထေရ်ကြီးဖြစ်သော ရဟန်းကို အသျှင်ဘုရား ‘ဘန္တေ’ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း အသျှင် ‘အာယသ္မာ’ ဟူ၍သော်လည်းကောင်း (ဤသို့သာ) ခေါ်အပ်၏။

အာနန္ဒာ သံဃာတော်သည် ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ အသေးအနပ် (ခုဒ္ဒါနုဒ္ဒက) သိက္ခာပုဒ် တို့ကို နုတ်ပယ်လိုခဲ့သော် နုတ်ပယ်လေလော့။ အာနန္ဒာ ငါကွယ်လွန်သောအခါ၌ ဆန္ဒရဟန်းအား ဗြဟ္မဒဏ် ပေးအပ်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဗြဟ္မဒဏ် ဟူသည် အဘယ်ပါနည်းဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ဆန္ဒရဟန်းသည် ပြောဆိုလိုရာ (စကား) ကို ပြောဆိုနိုင်၏။ (သို့ရာတွင်) ရဟန်းတို့သည် ကားထို (ဆန္ဒရဟန်း) ကို မပြောဆိုအပ်၊ မဆုံးမအပ်၊ မကံမြစ်အပ် ဤကား (ဗြဟ္မဒဏ်တည်း)။

၂၀၇။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ ဘုရား၌ဖြစ်စေ တရားတော်၌ဖြစ်စေ သံဃာတော်၌ဖြစ်စေ မဂ်၌ဖြစ်စေ အကျင့်၌ ဖြစ်စေယုံမှား တွေးတောခြင်းသည် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းအား ဖြစ်လျက်ရှိ ငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့ (ငါ့အား) မေးကြကုန်လော့၊ ‘မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားရှိခဲ့ ပါလျက် ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှေ့တော်၌ ပြန်၍ မေးခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ကြပါတကား’ ဟု သင်တို့သည် နောင်တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း မဖြစ်ကြစေကုန်လင့်” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော် ထိုရဟန်းတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း။ပ။ မြတ်စွာဘုရားသည် သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူပြန်၏-

“ရဟန်းတို့ ဘုရား၌ဖြစ်စေ တရားတော်၌ဖြစ်စေ သံဃာတော်၌ဖြစ်စေ မဂ်၌ဖြစ်စေ အကျင့်၌ ဖြစ်စေယုံမှားတွေးတောခြင်းသည် တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းအား ဖြစ်လျက်ရှိငြားအံ့၊ ရဟန်း တို့ (ငါ့အား) မေးကြကုန်လော့၊ ‘မြတ်စွာဘုရားသည် ငါတို့၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားရှိခဲ့ပါလျက် ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှေ့တော်၌ ပြန်၍ မေးခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ခဲ့ကြပါ တကား’ ဟု သင်တို့သည် နောင်တ တစ်ဖန် ပူပန်ခြင်း မဖြစ်ကြစေကုန်လင့်” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ထိုရဟန်းတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် ဘုရား၌ ရိုသေသဖြင့် မမေးကြသည်သော်လည်း ဖြစ်ငြားအံ့၊ ရဟန်းတို့အဖော်ရဟန်း အချင်းချင်းအားမူလည်း (မိမိ၏ ယုံမှားတွေးတောခြင်းကို) ပြောကြားလော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤသို့ မိန့်တော်မူသော်လည်း ထိုရဟန်းတို့သည် ဆိတ်ဆိတ်ပင် နေကြကုန်၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ -

“အံ့ဖွယ်ဖြစ်ပါပေ၏ အသျှင်ဘုရား၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏ အသျှင်ဘုရား၊ အသျှင်ဘုရား ဤရဟန်းသံဃာထံ၌ ‘တစ်ပါးသော ရဟန်းမျှသော်လည်း မြတ်စွာဘုရား၌ဖြစ်စေ တရားတော်၌ ဖြစ်စေ သံဃာတော်၌ ဖြစ်စေ မဂ်၌ဖြစ်စေ အကျင့်၌ဖြစ်စေ ယုံမှားတွေးတောခြင်းမရှိ’ဟု အကျွန်ုပ် ယုံကြည်ပါသည်” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သင်သည် ယုံကြည်ခြင်းကြောင့်သာလျှင် ဆိုပေ၏။ အာနန္ဒာ ဤရဟန်းသံဃာထံ၌ တစ်ပါးသော ရဟန်းမျှသော်လည်း ဘုရား၌ဖြစ်စေ တရားတော်၌ဖြစ်စေ သံဃာတော်၌ဖြစ်စေ မဂ်၌ ဖြစ်စေ အကျင့်၌ဖြစ်စေ ယုံမှားတွေးတောခြင်း မရှိကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရားအား သိပြီးပင် ဖြစ်ပေ၏။

အာနန္ဒာ ဤရဟန်းငါးရာတို့တွင် အောက်ထစ်ဆုံးဖြစ်သော ရဟန်းသည်ပင် အပါယ်သို့ကျခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်ပေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၂၁၈။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ သင်တို့အား ယခု (ငါဘုရား) မိန့်မှာတော်မူခဲ့အံ့၊ ပြုပြင်ပေးရသော ‘ရုပ်နာမ်ဓမ္မ’ သင်္ခါရ တရားတို့သည် ပျက်စီးခြင်းသဘော ရှိကုန်၏။ မမေ့သော သတိတရားဖြင့်^၂ ကိစ္စပြီးအောင် အားထုတ်ကြ ကုန်လော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤကား မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံးမိန့်ခွန်းတော်ပေတည်း။

၂၁၉။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ပဌမဈာန်မှ ထတော်မူ၍ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ဒုတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ တတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ စတုတ္ထဈာန်မှ ထတော်မူ၍ အာကာသာနဉ္စာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ ဝိညာဏဉ္စာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ အာကိဉ္စညာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ နေဝသညာနာသညာယတန (သမာပတ်)ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ နေဝသညာနာသညာ ယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓ သမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် “အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါပြီလော” ဟု အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား မေးလျှောက်၏။

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသေး၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ရာ နိရောဓ (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူလျက် ရှိ၏ဟု (ပြန်ကြားတော်မူ၏)။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် သညာဝေဒနာတို့၏ချုပ်ရာ နိရောဓသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ နေဝသညာနာသညာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ အာကိဉ္စညာယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ်မှ

ထတော်မူ၍ ဝိညာဏဉာဏယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ဝိညာဏဉာဏယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ အာကာသာ နဉာဏယတန (သမာပတ်) ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ အာကာသာ နဉာဏယတနသမာပတ်မှ ထတော်မူ၍ စတုတ္ထ ဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ စတုတ္ထဈာန်မှ ထတော်မူ၍ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ တတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ဒုတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ပဌမဈာန်မှ ထတော်မူ၍ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ဒုတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ တတိယဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ တတိယဈာန်မှ ထတော်မူ၍ စတုတ္ထဈာန်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ စတုတ္ထဈာန်မှ ထတော်မူ ပြီးသည်၏ အခြားမဲ့၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေ သတည်း။

၂၂၀။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ကြက်သီး မွေးညင်း ထစေလျက် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကြီးစွာသော မြေလှုပ်လှုပ်ခြင်းသည် ဖြစ်လေ၏။ တော်လည်းသံ (နတ်စည်) တို့သည်လည်း တခြိမ့်ခြိမ့်မြည်ဟည်းကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သဟမ္ပတိဗြဟ္မာသည် ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

“ကိုယ်တိုင် (အလုံးစုံကို) သိတော်မူသော အားဆယ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဤသို့သော ဆရာသခင် အတုမဲ့ ဘုရားသျှင်သော်မှလည်း အကြင်လောက၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ ရချေသေး၏။ ထိုလောကထဲ၌ (ရှိသမျှ) သတ္တဝါအားလုံးတို့သည် ရုပ်နာမ်အစု အတ္တဘောကို စွန့်ပစ်ကြရကုန်မည် ချည်းသာတည်း” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

၂၂၁။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နတ်တို့ အရှင်သိကြားမင်းသည် ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

“ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၍ ပြုပြင်ရသော ‘သင်္ခါရ’ တရားတို့သည် မမြဲလေ ကုန်စွတကား၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ချုပ်ပျောက်လေကုန်စွတကား၊ ထို (သင်္ခါရတရား) တို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည်သာလျှင် ချမ်းသာ ပေလိမ့်မည် တကား” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

၂၂၂။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ဤဂါထာတို့ကို ရွတ်ဆို၏-

“တဏှာကင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် (ငြိမ်းအေးသော) နိဗ္ဗာန်ကို (ကြွရန်) ရည်စူး၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ (ထို့ကြောင့်) စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်၍ ကောင်းဆိုးနှစ်ပါးကို အတူထားလျက် ရှုတော်မူနိုင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ ထွက်လေဝင်လေတို့သည် မရှိတော့ပြီတကား။ (မြတ်စွာဘုရားသည်) ညှိုးငယ်ခြင်းမရှိသော စိတ်ဖြင့် ဝေဒနာကို သည်းခံတော်မူ လေပြီ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်တော်သည် ဆီမီးလျှံ ငြိမ်းသကဲ့သို့ပင် (ချုပ် ငြိမ်း) လွတ်မြောက်တော်မူလေပြီ တကား” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

၂၂၃။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

“မွန်မြတ်သော ဂုဏ်တော်အားလုံးတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလတ်သော် ထိုအခိုက်ဝယ် ကြောက်မက်ဖွယ် (မြေလှုပ်ခြင်း) သည် ဖြစ်လေပြီတကား၊ ကြက်သီးမွေးညင်းထဖွယ် (မြေလှုပ်ခြင်း) သည် ဖြစ်လေပြီ တကား” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

၂၂၄။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူသည်ရှိသော် ထိုမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူရာ အရပ်၌ (ရှိသော) ရာဂမကင်းသေးသည့် အချို့သော ရဟန်းတို့သည် “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာ ဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော

မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ။ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလေပြီ” ဟု (ဆိုကာ) လက်မောင်း တို့ကို မြောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။ ပြတ်ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏။ ရှေးရှုလူးလို့မ့်ကုန်၏။ ထိုထိုဤဤလူးလို့မ့်ကုန်၏။

ရာဂကင်းပြီးသော ရဟန်းတို့သည်ကား “ပြုပြင်ရသော ‘သင်္ခါရ’ တရားတို့သည် မမြဲသော သဘောရှိကုန်၏။ ဤ (သင်္ခါရတရားထဲ)၌ ထို (မြဲခြင်း)ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း” ဟု အောက်မေ့ ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံနိုင်ကုန်၏။

၂၂၅။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

“ငါ့သျှင်တို့ တန်ကြလော့၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးကြလင့်၊ မငိုကြွေးကြလင့်၊ ‘ချစ်ခင်မြတ်နိုးသော သူအား လုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းများကို’ ရှေးမဆွေကပင် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့ပြီ မဟုတ်ပါလော့၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ‘အကြင်တရားသည် အသစ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ပြုပြင်ရခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်းသဘောရှိ၏။ ထိုတရားကို မပျက်စီးပါစေလင့်’ ဟု လိုလားတောင့်တချက်အတိုင်း အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း၊ ဤသို့ ရနိုင်ရန် အကြောင်းသည် မရှိချေ၊ ငါ့သျှင်တို့ နတ်တို့သည် ကဲ့ရဲ့နေကြကုန်၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ နတ်တို့သည် အဘယ်သို့ အခြေအနေရှိလျက် စိတ်ဖြစ်နေကြပါကုန်သနည်းဟု (လျှောက်ကြကုန်၏)။

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ ကောင်းကင်၌ မြေပြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက် တည်နေသော နတ်တို့သည် “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ၊ ပညာမျက်စိ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလေပြီ” ဟု (ဆိုကာ) ဆံပင်တို့ကို ကြိဖြန့်၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။ လက်မောင်းတို့ကို မြောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။ ပြတ်ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏။ ရှေးရှုလူးလို့မ့်ကုန်၏။ ထိုထိုဤဤလူးလို့မ့်ကုန်၏။

ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ မြေပြင်၌ မြေပြင်ဟု အမှတ်ရှိလျက် တည်နေသော နတ်တို့သည် “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော် မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ပညာမျက်စိ ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူလေပြီ” ဟု (ဆိုကာ) ဆံပင်တို့ကို ကြိဖြန့်၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။ လက်မောင်းတို့ကို မြောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။ ပြတ်ကျ သကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏။ ရှေးရှုလူးလို့မ့်ကုန်၏။ ထိုထိုဤဤလူးလို့မ့် ကုန်၏။

ရာဂကင်းပြီးသော နတ်တို့သည်ကား “ပြုပြင်ရသော ‘သင်္ခါရ’ တရားတို့သည် မမြဲသော သဘောရှိကုန်၏။ ဤ (သင်္ခါရတရားထဲ) ၌ ထို (မြဲခြင်း) ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါ အံ့နည်း” ဟု အောက်မေ့ ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါနှင့် အသျှင်အာနန္ဒာတို့သည်ထိုညဉ့်ကြွင်း (မိုးသောက်ယံ) ကို တရားစကားဖြင့် ကုန်လွန်စေကြကုန်၏။

၂၂၆။ ထို့နောက် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါသည် “ငါ့သျှင်အာနန္ဒာ သွားချေလော့၊ ကုသိနာရုံပြည်သို့ဝင်၍ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား ‘ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ၊ ယခုအခါ၌ ဆောင်ရွက်ရန်မှာ သင်တို့၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်’ဟု ပြောကြားချေလော့” ဟူ၍ အသျှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူ၏။

“အသျှင်ဘုရား ကောင်းပါပြီ” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာသည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဝန်ခံပြီးလျှင် နံနက်အချိန်၌ သင်္ကန်းကို ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် မိမိလျှင် နှစ်ယောက်မြောက် သည်ဖြစ်၍ (အဖော်တစ်ပါးနှင့်တကွ) ကုသိနာရုံပြည်သို့ ဝင်လေ၏။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ထို (ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းနှင့်စပ်သော) ကိစ္စဖြင့်ပင်လျှင် လွှတ်တော်၌ စည်းဝေးလျက် ရှိနေကြကုန်၏။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့၏ လွှတ်တော်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား “ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ယခုအခါ၌ ဆောင်ရွက်ရန်မှာ သင်တို့၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်” ဟု ပြောကြားလေ၏။

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ ဤ (စကား) ကို ကြားကုန်သည်ရှိသော် မလ္လမင်းတို့သည်လည်းကောင်း မလ္လမင်းတို့၏ သား သမီး ချွေးမ မိဖုရားတို့သည်လည်းကောင်း အလွန်ကြေကွဲဝမ်းနည်းလျက် စိတ်ဆင်းရဲ ကုန်သည် ဖြစ်၍ “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူလေပြီ၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန် လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူလေပြီ၊ ပညာမျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက် တော်မူလေပြီ” ဟု (ဆိုကာ) အချို့သူတို့သည် ဆံပင်တို့ကို ကြဲဖြန့်၍ ငိုကြွေး မြည်တမ်း ကုန်၏။ လက်မောင်းတို့ကို မြှောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။ ပြတ်ကျသကဲ့သို့လဲကျကုန်၏။ ရှေးရှု လူးလို့မို့ ကုန်၏။ ထိုထို ဤဤ လူးလို့မို့ကုန်၏။

- ၁။ သုဂတိ၌သာ ဖြစ်ရန် ကိန်းသေမြဲသော၊ (တစ်နည်း) ဆင်းရဲ၏အဆုံးသို့ ရောက်ရန် ကိန်းသေမြဲသော။
- ၂။ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထာတိ သတိအဝိပ္ပဝါသေန သဗ္ဗကိစ္စာနိ သမ္မာဒေထ-ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ သတိတရားဖြင့်ဟု ကရိုဏ်းအနက်ပြန်ဆိုထားသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို ပူဇော်ခြင်း

၂၂၇။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် “သို့ဖြစ်လျှင် အချင်းတို့ ကုသိနာရုံပြည်၌ ပန်းနံ့သာကို လည်းကောင်း၊ အတီးအမှုတ်တူရိယာ အလုံးစုံကိုလည်းကောင်း စုခွဲကြကုန် လေလော့” ဟု မင်းချင်းတို့အား အမိန့်ပေးကုန်၏။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် ပန်းနံ့သာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ အတီးအမှုတ် တူရိယာ အလုံးစုံတို့ကို လည်းကောင်း၊ ပုဆိုးအစုံငါးရာတို့ကိုလည်းကောင်း ယူ၍ မလ္လမင်းတို့၏ လမ်းကွေ့အင်ကြင်း ဥယျာဉ်ဝယ် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်လျက် အလေးပြုကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက် အဝတ် (ဗိတာန်) မျက်နှာကြက်တို့ကို ပြုကုန်လျက် တန်ဆောင်းဝန်းတို့ကို စီရင်ကုန်လျက် တစ်နေ့ကို ကုန်လွန် စေ၏။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းသားတို့အား “မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို မီးသဂြိုဟ် ခြင်းငှါ ယနေ့အချိန် အလွန်နှောင်းလေပြီ၊ ငါတို့ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို နက်ဖြန်မှ မီးသဂြိုဟ် ကုန်အံ့” ဟူ၍ (ကြံစည်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏)။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်လျက် အလေးပြု ကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက် အဝတ် (ဗိတာန်) မျက်နှာကြက်တို့ကို ပြုကုန်လျက် တန်ဆောင်းဝန်းတို့ကို စီရင်ကုန်လျက် နှစ်ရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန်စေပြန်၏။ (ထို့အတူ) သုံးရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန်စေပြန်၏။ လေးရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန် စေပြန်၏။ ငါးရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန်စေပြန်၏။ ခြောက်ရက်မြောက်သော နေ့ကိုလည်း ကုန်လွန် စေပြန်၏။

ထို့နောက် ခုနစ်ရက်မြောက်သော နေ့၌ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့အား ဤသို့သော ကြံစည် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏ -

“ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်လျက် အလေးပြုကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက် မြို့၏အပြင် တောင်ဘက်လမ်းဖြင့်မြို့၏အပြင် တောင်အရပ်သို့ ဆောင်ယူ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကိုမြို့၏ တောင်အရပ်၌ မီးသဂြိုဟ်ကုန်အံ့” ဟု (ကြံစည် ဆုံးဖြတ်ခြင်း သည် ဖြစ်၏)။

၂၂၈။ ထိုစဉ်အခါ မလ္လမင်းအကြီးအမှူး ရှစ်ယောက်တို့သည် ဦးခေါင်းဆေး၍ အသစ် စက်စက် အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် “မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ငါတို့ ချီမကုန်အံ့” ဟု (ရည်ရွယ်၍ ချီမကုန်သည်ရှိသော်) ကြွစေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်၊ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် အသျှင် အနုရုဒ္ဓါအား ဤသို့ မေးလျှောက်ကုန်၏-

“အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ ဤမလ္လမင်းအကြီးအမှူး ရှစ်ယောက်တို့သည် ဦးခေါင်းဆေး၍ အသစ်စက်စက် အဝတ်တို့ကို ဝတ်ကြပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ငါတို့ ချီမကုန်အံ့” ဟု (ရည်

ရွယ်၍ချီမကုန်သည်ရှိသော်) ကြွစေခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်။ အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ အကြောင်းအထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ကုန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအန္ဓယ် (မလ္လမင်း) တို့ အသင်တို့ အလိုကား တစ်မျိုး၊ နတ်တို့အလိုကား တစ်မျိုး ဖြစ်နေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား နတ်တို့အလိုကား အဘယ်သို့ပါနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ကြပြန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအန္ဓယ် (မလ္လမင်းတို့) သင်တို့၏ အလိုကား “ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြု ကုန်လျက် အလေးပြုကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက်မြို့၏အပြင် တောင်ဘက်လမ်းဖြင့် မြို့၏ အပြင်တောင်အရပ်သို့ ဆောင်ယူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို မြို့၏ တောင်ဘက် အရပ်၌ မီးသင်္ဂြိုဟ်ကုန်အံ့” ဟု ဤသို့ ဖြစ်၏။

ဝါသေဋ္ဌအန္ဓယ် (မလ္လမင်း) တို့ နတ်တို့အလိုကား “ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို နတ်တို့၏ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေ ပြုကုန်လျက် အလေးပြုကုန်လျက် မြတ်နိုးကုန်လျက် ပူဇော်ကုန်လျက်မြို့၏ မြောက်ဘက် လမ်းဖြင့် မြို့၏မြောက် အရပ်သို့ ဆောင်ယူပြီးလျှင် မြောက်ဘက်တံခါးမှ မြို့တွင်းသို့ သွင်းလျက် မြို့လယ်လမ်းဖြင့် မြို့လယ်သို့ ဆောင်ယူကာ အရှေ့တံခါးမှ ထွက်၍ မြို့၏အရှေ့အရပ် မလ္လမင်းတို့၏ မကုဋပန္နနံ မည်သော စေတီဌာန၌ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော်ကို မီးသင်္ဂြိုဟ်ကုန်အံ့” ဟု ဤသို့ ဖြစ်၏။

“အသျှင်ဘုရား နတ်တို့အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါစေလော့” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

၂၂၉။ ထိုစဉ်အခါ မလ္လမင်းတို့၏ ကုသိနာရုံပြည်ဝယ် အိမ်ဝင်းခြံနှင့်စပ်၍ အညစ်အကြေး စွန့်ရာ တံမြက်ချေး စွန့်ရာ အရပ်များပါမကျန် မန္တာရဝနတ်ပန်း (ထင်ရှားပန်း) တို့ဖြင့် ဒူးဆစ်မြုပ် လောက်အောင် ဖြန့်ခင်းထားလျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ နတ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ နတ် လူတို့၏ ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့် လည်းကောင်း အရိုအသေပြု ကြကုန်လျက် အလေးပြုကြကုန်လျက် မြတ်နိုးကြ ကုန်လျက် ပူဇော်ကြကုန်လျက်မြို့၏အပြင် မြောက်ဘက်လမ်းဖြင့်မြို့၏ မြောက်အရပ်သို့ ဆောင်ယူပြီး လျှင် မြောက်ဘက်တံခါးမှ မြို့တွင်းသို့ သွင်းလျက် မြို့လယ်လမ်းဖြင့် မြို့လယ်သို့ ဆောင်ယူကာ အရှေ့တံခါးမှ ထွက်၍ မြို့၏အရှေ့အရပ် မလ္လမင်းတို့၏ မကုဋပန္နနံမည်သော စေတီဌာန၌ မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်ကို ချထားကုန်၏။

၂၃၀။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် “အသျှင်အာနန္ဒာ အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါကုန်အံ့နည်း” ဟု အသျှင်အာနန္ဒာအား မေးလျှောက် ကုန်၏။

ဝါသေဋ္ဌအန္ဓယ် (မလ္လမင်း) တို့ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းတော်၌ ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ ဆောင်ရွက်အပ်ပေ၏ ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းတော်၌ အဘယ်သို့ ဆောင်ရွက်ပါကုန်သနည်းဟု (မေးလျှောက်ကြပြန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအန္ဓယ် (မလ္လမင်း) တို့ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို အသစ်စက်စက် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏။ အသစ်စက်စက် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏။ ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် အသစ်စက်စက် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြန်ကုန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း အစုံငါးရာတို့ဖြင့် စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဆီနှင့်တကွသော ရွှေတလား၌ ထည့်၍ အခြား

ရွှေတလားဖုံးဖြင့် အုပ်ပြီးသော် နံ့သာမျိုးစုံတို့ကို ထင်းပုံပြု၍ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်းကို မီးသဂြိုဟ် ကုန်၏။ လမ်းမကြီးလေးခု ဆုံရာ၌ စကြဝတေးမင်း၏ စေတီကို တည်ထားကုန်၏။ ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ ဤသို့လျှင် စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်ကုန်၏။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ စကြဝတေးမင်း၏ အလောင်း၌ ဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်၌ ဆောင်ရွက်အပ်ပေ၏။ လမ်းမကြီးလေးခု ဆုံရာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီတော်ကို တည်ထားအပ်ပေ၏။

ထိုစေတီ၌ အကြင်သူတို့သည် ပန်းကိုဖြစ်စေ၊ နံ့သာကိုဖြစ်စေ၊ နံ့သာမှုန့်ကိုဖြစ်စေ တင်မူလည်း တင်ကုန် လတ္တံ့၊ ရှိခိုးမူလည်း ရှိခိုးကုန်လတ္တံ့၊ စိတ်ဖြင့်မူလည်း ကြည်ညိုကုန်လတ္တံ့၊ ထို (အမှုများ) သည် ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ထိုသူတို့အား စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ပေလတ္တံ့ဟု (အသျှင်အာနန္ဒာသည် မလ္လမင်းတို့အား) ပြန်ကြားပေ၏။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် “အချင်းတို့သို့ဖြစ်လျှင် မလ္လမင်းတို့၏ ဝါဂွမ်းနုများကို စုခွဲကြကုန်လော့”ဟု မင်းချင်းတို့အား အမိန့်ပေးကုန်၏။

ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို အသစ်စက်စက် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ကုန်၏။ ဝါဂွမ်းနုဖြင့် ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် အသစ်စက်စက် အဝတ်ဖြင့် ရစ်ပတ်ပြန်ကုန်၏။ ဤနည်းအတိုင်း ပုဆိုးအစုံငါးရာတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ရစ်ပတ်ပြီးလျှင် ဆီနှင့်တကွသော ရွှေတလား၌ ထည့်၍ အခြား ရွှေတလားဖုံးဖြင့် အုပ်ပြီးသော် နံ့သာ မျိုးစုံတို့ကို ထင်းပုံပြု၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ထင်းပုံ၌ တင်ကုန်၏။

၁။ မလ္လမင်းတို့ အဘိသိက်ခံသောအခါ မကိုဋ်ဖွဲ့ဆောင်းခြင်းစသည်ဖြင့် တန်ဆာဆင်ရာဌာန ဖြစ်သော မင်းကွန်းကို ရိုသေလေးစားရာ ဌာနဖြစ်သောကြောင့် ‘မကုဋုဗန္ဓနစေတီ’ဟု ခေါ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ဆို၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

မဟာကဿပမထေရ် ဝတ္ထု

၂၃၁။ ထိုစဉ်အခါ၌ အသျှင်မဟာကဿပသည် ငါးရာမျှသော ရဟန်းသံဃာများနှင့်အတူ ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ကြွလာလျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် လမ်းခရီးမှဖဲ၍ တစ်ခုသော သစ်ပင်ရင်း၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ တစ်ယောက်သော တက္ကတွန်း ‘အာဇီဝက’ သည် ကုသိနာရုံပြည်မှ မန္တာရဝနတ်ပန်းကို ယူ၍ ပါဝါပြည်သို့ လာလျက် ရှိ၏။ အသျှင်မဟာကဿပ သည် ထိုတက္ကတွန်း ‘အာဇီဝက’ ကို အဝေးမှ လာနေစဉ်ပင် မြင်တော်မူ၍ “ငါ့သျှင် ငါတို့ဆရာဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရားကို သိပါ ၏လော” ဟု ထိုအာဇီဝကအား မေးတော်မူ၏။

ငါ့သျှင် ဪ သိပါ၏။ ရဟန်းဂေါတမ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်မှာ ယနေ့ ခုနစ်ရက်ရှိပါပြီ။ ထို (ပရိနိဗ္ဗာန်) ပြုရာအရပ်မှ ဤမန္တာရဝနတ်ပန်းကို အကျွန်ုပ် ယူလာခဲ့ပါသည်ဟု (တက္ကတွန်းသည်) ပြန်ကြား၏။ (ထိုအခါ) အသျှင်မဟာကဿပ၏ နောက်ပါ ရဟန်းငါးရာတို့တွင် ရာဂမကင်းသေးသော အချို့ရဟန်းတို့သည် “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူလေပြီ။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူလေပြီ။ ပညာ မျက်စိရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် အလွန်လျင်မြန်စွာ လောကမှ ကွယ်ပျောက်တော်မူ လေပြီ” ဟု လက်မောင်းတို့ကို မြောက်ချီ၍ ငိုကြွေးမြည်တမ်းကုန်၏။ ပြတ်ကျသကဲ့သို့ လဲကျကုန်၏။ ရှေးရှု လူးလို့မ့် ကုန်၏။ ထိုထိုဤဤ လူးလို့မ့်ကုန်၏။

ရာဂကင်းပြီးသော ရဟန်းတို့ကား “ပြုပြင်ပေးရသော ‘သင်္ခါရ’ တရားတို့သည် အမြဲမရှိကုန်၊ ဤ (သင်္ခါရတရားထဲ) ၌ ထို (မြဲခြင်းသဘော) ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါအံ့နည်း”ဟု အောက်မေ့ ဆင်ခြင်လျက် သည်းခံ ကုန်၏။

၂၃၂။ ထိုစဉ်အခါ၌ သုဘဒ္ဒမည်သော တောထွက်ရဟန်းကြီးသည် ထိုပရိသတ်၌ ပါဝင်လျက် ရှိ၏။ ထိုအခါ တောထွက်ရဟန်းကြီး သုဘဒ္ဒသည် ရဟန်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

“ငါ့သျှင်တို့ တန်ကြလော့၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးကြကုန်လင့်၊ မငိုကြွေးကြကုန်လင့်၊ ငါတို့သည် ထိုရဟန်းကြီးမှ ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်ပေကုန်ပြီ။ (ထိုရဟန်းကြီးသည်) ‘ဤကား သင်တို့အား အပ်၏။ ဤကား သင်တို့အား မအပ်’ဟု ငါတို့ကို ချုပ်ချယ်ခဲ့၏။ ယခုအခါ၌ကား ငါတို့သည် အလို ရှိသော အရာကို ပြုကုန်အံ့၊ အလိုမရှိသောအရာကို မပြုဘဲ နေကုန်အံ့”ဟု (ဆို၏)။

ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

“ငါ့သျှင်တို့ တန်ကြလော့၊ မစိုးရိမ် မပူဆွေးကြကုန်လင့်၊ မငိုကြွေးကြကုန်လင့်၊ ‘ချစ်ခင်မြတ်နိုး သောသူ အားလုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း၊ (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း၊ ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်း များ’ ကိုရှေးမဆွဲကပ် မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားခဲ့ပြီမဟုတ်ပါလော့၊ ငါ့သျှင်တို့ ဤအရာ၌ ‘အကြင် တရားသည် အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ပြုပြင်ပေးခြင်း သဘောရှိ၍ ပျက်စီးခြင်း သဘော ရှိ၏။ ထိုတရားကို မပျက်စီးပါစေလင့်’ဟု လိုလားတောင့်တချက်အတိုင်း အဘယ်မှာ ရနိုင်ပါ အံ့နည်း၊ ဤသို့ရနိုင်ရန် အကြောင်းမရှိချေဟု ဤစကားကို မြတ်စွာဘုရား သည် ကြိုတင်၍ ဟောတော်မူ ဖူးသည် မဟုတ်ပါလော့”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

၂၃၃။ ထိုစဉ်အခါ၌ မလ္လမင်းအကြီးအမှူး လေးယောက်တို့သည် ဦးခေါင်းဆေးကုန်၍ အသစ်စက်စက် အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် “မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံကို ငါတို့ မီးတိုက်

ကုန်အံ့” ဟု (ရည်ရွယ်၍ မီးတိုက်ကုန်သည်ရှိသော်) မီးစွဲလောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည် အသျှင်အနုရုဒ္ဓါအား ဤသို့ မေးလျှောက်ကုန်၏ -

“အသျှင်အနုရုဒ္ဓါ မလ္လမင်းအကြီးအမှူး လေးယောက်တို့သည် ဦးခေါင်းဆေး၍ အသစ်စက်စက်အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကုန်လျက် ‘မြတ်စွာဘုရား၏ (နံ့သာ) ထင်းပုံကို ငါတို့ မီးတိုက်ကုန်အံ့’ဟု (ရည်ရွယ်၍ မီးတိုက်ကုန်သည်ရှိသော်) မီးစွဲလောင်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ပါကုန်။ အကြောင်း အထောက်အပံ့ကား အဘယ်ပါနည်း”ဟု (မေးလျှောက်ကုန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ နတ်တို့၏ အလိုသည် တစ်မျိုးဖြစ်နေ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား နတ်တို့၏ အလိုကား အဘယ်သို့ပါနည်း”ဟု (မေးလျှောက်ကြပြန်၏)။

ဝါသေဋ္ဌအနွယ် (မလ္လမင်း) တို့ “အသျှင်မဟာကဿပသည် ပါဝါပြည်မှ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ငါးရာ မျှသောရဟန်းသံဃာများနှင့်အတူ ကြွလာတော်မူလျက် ရှိ၏။ အသျှင်မဟာကဿပသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်၍ ရှိမခိုးရသေးမီ မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံသည် မီးမတောက်လောင်စေ သတည်း” ဟု နတ်တို့၏ အလိုသည် ဖြစ်လျက် ရှိ၏ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား နတ်တို့၏ အလိုအတိုင်းသာ ဖြစ်ပါစေလော့”ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။

၂၃၄။ ထိုအခါ အသျှင်မဟာကဿပသည် ကုသိနာရုံပြည် မလ္လမင်းတို့၏ မကုဋ္ဌဗန္ဓနမည်သော စေတီဌာန၌ မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးနောက် သင်္ကန်းကို ပခုံးတစ်ဖက်၌ လက်ကန် တော့တင်ကာ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် နံ့သာထင်းပုံကို လက်ျာရစ် သုံးပတ်လှည့်ကာ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လျက် ရှိခိုးလေ၏။ ထို (နောက်ပါ) ရဟန်းငါးရာတို့သည်လည်း သင်္ကန်းကိုပခုံးတစ် ဖက်၌ လက်ကန်တော့တင်ကာ လက်အုပ်ချီပြီးလျှင် နံ့သာထင်းပုံကို လက်ျာရစ် သုံးပတ်လှည့်ပြီး၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်တို့ကို ဦးခိုက်လျက် ရှိခိုးကြလေကုန်၏။ အသျှင်မဟာကဿပနှင့် ထိုရဟန်းငါးရာတို့ ရှိခိုးပြီးလတ်သော် မြတ်စွာဘုရား၏ (အလောင်းတော်တည်ရာ) နံ့သာထင်းပုံသည် အလိုလိုပင် လျှင် မီးတောက်လောင်လေ၏။

၂၃၅။ မီးတောက်လောင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်မှ အရေပါး အရေထူ အသား အကြောအစေးတို့၏ ပြာသည်လည်းကောင်း၊ မှိုင်းသည်လည်းကောင်း မထင်၊ သရီရဓာတ်တော်တို့သာ လျှင်ကြွင်းကျန်ကုန်၏။ ဥပမာအားဖြင့် မီးတောက်လောင်သော ထောပတ်ဆီတို့၏ ပြာသည်လည်း ကောင်း၊ မှိုင်းသည်လည်းကောင်း မထင်သကဲ့သို့ မီးတောက်လောင်သော မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်း တော်မှအရေပါး အရေထူ အသား အကြော အစေးတို့၏ ပြာသည်လည်းကောင်း မှိုင်းသည်လည်း ကောင်းမထင်။ သရီရဓာတ်တော်တို့သာလျှင် ကြွင်းကျန်ကုန်၏။ ထိုပုဆိုးအစုံငါးရာတို့တွင်လည်း အတွင်းအကျဆုံး ပုဆိုးနှင့် အပြင်အကျဆုံးပုဆိုး နှစ်ထည်တို့ကိုသာလျှင် မီးမလောင်ကုန်။ မြတ်စွာဘုရား ၏ အလောင်းတော်ကို မီးလောင်ပြီးလတ်သော် ကောင်းကင်မှ ရေအလျဉ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံကို ငြိမ်းစေ၏။ ရေရှိသော အင်ကြင်းပင်တို့မှလည်း (ရေအလျဉ်သည်) ပန်းထွက်၍မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံကို ငြိမ်းစေ၏။ ကုသိနာရုံ ပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည်လည်း နံ့သာမျိုးစုံရေဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ နံ့သာထင်းပုံကို ငြိမ်းစေကုန်၏။ ထိုအခါ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည်မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို မင်းကွန်း (ထားလျက်) လှံချိုင့်ဖြင့် ကာရံ၍ လေးသည်တော်တပ်ဖြင့် ခြံရံစေပြီးလျှင် ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ကခြင်း သီခြင်း တီးမှုတ်ခြင်းတို့ဖြင့် လည်း ကောင်း၊ ပန်းနံ့သာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း အရိုအသေပြုကုန်၏။ အလေးပြု ကုန်၏။ မြတ်နိုးကုန်၏။ ပူဇော် ကုန်၏။

၂၃၆။ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံ ပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူကြောင်း သိလေ၏။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂဓတိုင်းရှင်

ပြုတော်မူ၏။ ငါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို (သင်တို့အား) ခွဲဝေ၍ မပေးကုန်အံ့” ဟု (ဆိုကုန်၏)။

၂၃၇။ ဤသို့ ဆိုကုန်သည်ရှိသော် ဒေါဏပုဏ္ဏားသည် ထို (မင်း) ပေါင်းစုံတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အသျှင်တို့ အကျွန်ုပ်၏ တစ်ခွန်းသော စကားကို နားထောင်ကြပါဦး၊ အကျွန်ုပ် တို့၏ မြတ်စွာဘုရားမှာ သည်းခံသောဝါဒရှိပါသည်။ (မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသော) ထို မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ခွဲဝေရေးအကြောင်းကြောင့် စစ်ဖြစ်ရန် မသင့်ပါ။

အသျှင်တို့ အလုံးစုံသော ငါတို့သည် တပေါင်းတည်း အညီအညွတ် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်ကြ၍ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ရှစ်စုရှစ်ပုံ ခွဲဝေကြပါကုန်စို့၊ မြတ်စွာ ဘုရားကို လူအများတို့ ကြည်ညိုလျက် ရှိကြပါသည်။ အရပ်မျက်နှာတို့၌ စေတီ ပုထိုးများ အနှံ့အပြား တည်ရှိကြပါစေ” ဟု (ဆို၏)။

၂၃၈။ ပုဏ္ဏား သို့ဖြစ်လျှင် သင်သည်ပင် မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ရှစ်စုရှစ်ပုံ အညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပါလော့ဟု ဆိုကုန်၏။

“အသျှင်တို့ ကောင်းပါပြီ”ဟု ဒေါဏပုဏ္ဏားသည် ထို (မင်း) ပေါင်းစုံတို့အား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရား ၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို ရှစ်စုရှစ်ပုံ အညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပြီးလျှင် ထို မင်းပေါင်းစုံတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အသျှင်တို့ အကျွန်ုပ်အား ဤ (ဓာတ်တော်ခြင်သော) ပြည်တောင်းကို ပေးပါကုန်လော့၊ အကျွန်ုပ် သည်လည်း(ဓာတ်တော်ခြင်သော) ပြည်တောင်းကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ပါအံ့” ဟု (ဆို၏)။

ထို (မင်းပေါင်းစုံ) တို့သည် ဒေါဏပုဏ္ဏားအား (ဓာတ်တော်ခြင်သော) ပြည်တောင်းကို ပေးကုန်၏။

ပိပ္ပလိဝနတိုင်းသား မောရိယမင်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ကုသိနာရုံပြည်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူကြောင်းကို ကြားသိလေကုန်၏။ ထိုအခါ ပိပ္ပလိဝနတိုင်းသား မောရိယမင်းတို့သည် “မြတ်စွာ ဘုရား သည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်၏။ ငါတို့သည်လည်း မင်းမျိုးဖြစ်ကုန်၏။ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား ၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို တစ်စုတစ်ပုံရထိုက်ကုန်၏။ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရ ဓာတ်တော် တို့ကို စေတီ ပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကုန်အံ့” ဟု ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့ထံသို့ သံတမန် စေလွှတ်ကုန်၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်အဖို့သည် မရှိတော့ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော် တို့ကိုခွဲဝေ၍ ပေးပြီးကုန်ပြီ၊ ဤ (မီးသဂြိုဟ်ရာ) အရပ်မှ မီးသွေးကို ယူကုန်လော့ဟု (မလ္လမင်းတို့က ဆိုသဖြင့်) ထို (မောရိယမင်း) တို့သည် ထို (မီးသဂြိုဟ်ရာ) အရပ်မှ မီးသွေးကို ယူဆောင်ကုန်၏။

၁။ နတ်တို့အာနုဘော်ကြောင့် တောက်လောင်သည်ကိုပင် မီးရှို့သူမထင်ရှားသောကြောင့် အလိုလိုတောက်လောင်သည်ဟု ဆိုကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ဓာတ်တော်စေတီကို ပူဇော်ခြင်း

၂၃၉။ ထိုအခါ ဝေဒေဟီမိဖုရား၏သား မဂတိုင်းရှင် အဇာတသတ်မင်းသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထားပူဇော်၏။ ဝေသာလီပြည်သား လိစ္ဆဝီမင်းတို့သည် ဝေသာလီပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ကပိလဝတ်ပြည်၌ နေကုန်သော သာကီဝင်မင်းတို့သည်လည်း ကပိလဝတ်ပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကုန်၏။ အလ္လကပ္ပပြည်သား ဗုလိမင်းတို့သည်လည်း အလ္လကပ္ပပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုး တည်ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ရာမ ရွာသား ကောဠိယမင်းတို့သည်လည်း ရာမရွာ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရ ဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည် ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ဝေဠုဒီပတိုင်းသား ပုဏ္ဏားသည်လည်း ဝေဠုဒီပတိုင်း၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရ ဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်၏။ ပါဝါပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည်လည်း ပါဝါပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရ ဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုး တည်ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ကုသိနာရုံပြည်သား မလ္လမင်းတို့သည်လည်း ကုသိနာရုံပြည်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်တို့ကို စေတီပုထိုးတည်ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ဒေါဏပုဏ္ဏား သည်လည်း ပြည်တောင်းကို စေတီပုထိုးတည်ထားပူဇော်၏။ ပိပ္ပလိဝန တိုင်းသား မောရိယမင်း တို့သည်လည်း (မီးသဂြိုဟ်ရာမှယူဆောင်ခဲ့သော) မီးသွေးတို့ကို ပိပ္ပလိဝနတိုင်း၌ စေတီပုထိုး တည်ထား ပူဇော်ကြကုန်၏။ ဤသို့လျှင် သရီရဓာတ် စေတီပုထိုးရှစ်ဆူနှင့် ကိုးခုမြောက် ပြည်တောင်းစေတီ ပုထိုးတစ်ဆူ ဆယ်ခုမြောက် မီးသွေးစေတီပုထိုးတစ်ဆူအားဖြင့် ဤ စေတီပုထိုးတော် ဆယ်ဆူသည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ လေသတည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၃ - မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ===

ဂါထာများ

၂၄၀။ စက္ခုငါးပါးရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သရီရဓာတ်တော်သည် ရှစ် စိတ်(ရှစ်ဒေါဏ) ရှိ၏။ ယောက်ျားမြတ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၏ (သရီရဓာတ် တော်) ခုနစ်စိတ်ကို ဇေယျဒိဝိကျွန်း၌ ကိုးကွယ် ပူဇော်ကြကုန်၏။ တစ်စိတ်ကို မူကား ရာမရွာ၌ နဂါးမင်းသည် ကိုးကွယ်ပူဇော်၏။ (၁) တစ်ဆူသော စွယ်တော်ကို တာဝတိံသာ နတ်တို့သည် ကိုးကွယ်ပူဇော်ကုန်၏။ တစ်ဆူသော စွယ်တော်ကိုကား ဂန္ဓာရပြည်၌ ကိုးကွယ်ပူဇော်ကုန်၏။ တစ်ဆူသော စွယ်တော်ကိုကား ကာလိင်္ဂမင်း၏ တိုင်းနိုင်ငံ၌ ကိုးကွယ်ပူဇော်ကုန်၏။ တစ်ဆူသော စွယ်တော်ကိုမူကား နဂါးမင်းသည် ကိုးကွယ်ပူဇော်၏။ (၂)

ထိုသရီရဓာတ်တော်၏ တန်ခိုးကြောင့်ပင်လျှင် ဤမဟာပထဝီမြေပြင်သည် မြတ် သော ဓာတ်တော် ပူဇော်ပွဲတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသကဲ့သို့ တင့်တယ်နေပေ၏။ ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရား၏ ဤ သရီရဓာတ်တော်ကို မြတ်ထက်မြတ်ဖြစ်သော နတ်လူတို့သည် ကောင်းစွာ အရိုအသေပြုကြကုန်၏။ (၃)

(အကြင်)သရီရဓာတ်တော်ကို နတ်မင်း နဂါးမင်း လူမင်းတို့သည် ပူဇော်ကြ လေပြီ၊ ဌိအတူပင် မင်းထက်မင်းမြတ် တို့သည်လည်း ပူဇော်ကြလေပြီ၊ ထို(သရီရ ဓာတ်တော်) ကို ရရှိလတ်သော် လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးကြကုန်လော့၊ မြတ်စွာဘုရား ဟူသည် ကမ္ဘာ အရာတို့ဖြင့်သော်လည်း စင်စစ် တွေ့ရခဲ၏။ (၄)

ညီညွတ်သော သွားတော် လေးဆယ်နှင့် အလုံးစုံသော ဆံတော် မွေးညှင်းတော်တို့သည် ရှိကုန်၏။ နတ်တို့သည် တစ်ဆူစီ တစ်ဆူစီ စကြဝဠာ အဆက်ဆက်သို့ ပင့်ဆောင်လေကုန်သတည်း။ (၅)

သုံးခုမြောက် မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ပြီး၏။

၁။ သွားတော်လေးဆယ်ဟု ဆိုသော်လည်း စွယ်တော်လေးဆူမှ တစ်ပါးသော သွားတော် သုံးဆယ့်ခြောက်ဆူကိုသာလျှင် ယူရာ၏။ ဤငါးဂါထာတို့ကို သီဟိုဠ်မထေရ်တို့ ထည့်သွင်းထားခဲ့သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

၂၄၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုသိနာရုံပြည်မြို့သို့ဝင်ရန် လမ်းကွေ့ မလ္လမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်ဝယ် အင်ကြင်းပင်အစုံတို့၏ အကြား၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော အသျှင်အာနန္ဒာသည်မြတ်စွာဘုရား အား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ကျေးတောကျသောမြို့လက်ဖြစ်သော ဤမြို့သိမ်မြို့ငယ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု တော်မူပါလင့်၊ အသျှင်ဘုရား တစ်ပါးသော စမ္မာပြည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် သာဝတ္ထိပြည် သာကေတမြို့ ကောသမ္ဘိပြည် ဗာရာဏသီပြည်ကြီးတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (ပြည်ကြီး) တို့၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါ။ ထိုပြည်ကြီးတို့၌ မြတ်စွာဘုရားကို အလွန်ကြည်ညို ကုန်သော မင်း သူဌေး ပုဏ္ဏားသူဌေး သူကြွယ်သူဌေးတို့သည် များစွာရှိပါကုန်၏။ ထို (သူဌေး) တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ကြပါကုန် လတ္တံ့” ဟု (လျှောက်၏)။

၂၄၂။ အာနန္ဒာ “ကျေးတောကျသောမြို့လက်ဖြစ်သောမြို့သိမ်မြို့ငယ်”ဟု ဤသို့ မဆိုလင့်၊ အာနန္ဒာ ဤသို့ မဆိုလင့်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

ကုသာဝတီ နေပြည်တော်

အာနန္ဒာ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်သူအပေါင်းတို့ကို အောင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါး နှင့်ပြည့်စုံသော တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော မဟာသုဒဿနမည်သော စကြာဝတေးမင်းသည် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ဤကုသိနာရုံမြို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ ကုသာဝတီ မည်သော နေပြည်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။ အရှေ့အနောက် အလျား တစ်ဆယ့်နှစ်ယူဇနာ ရှိ၏။ တောင်မြောက် အနံ ခုနစ်ယူဇနာရှိ၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏။ စည်ပင်ပြော၏။ များသောလူ (ဦးရေ) ရှိ၏။ လူ (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်း၏။ အစားအစာပေါများ၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် အာဠကမန္တာ မည်သော နတ်မြို့တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝသကဲ့သို့ စည်ပင်ပြောသကဲ့သို့ များသော နတ် (ဦးရေ) ရှိသကဲ့သို့ နတ်ဘီလူး (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့် ပြွမ်းသကဲ့သို့ အစားအစာပေါများသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ပြည့်စုံကြွယ်ဝ၏။ စည်ပင်ပြော၏။ များသော လူ (ဦးရေ) ရှိ၏။ လူ (မျိုးစုံ) တို့ဖြင့်ပြွမ်း၏။ အစားအစာ ပေါများ၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ဆင်သံ၊ မြင်းသံ၊ ရထားသံ၊ စည်ကြီးသံ၊ မုရိုးစည်သံ၊ စောင်းသံ၊ သီချင်းသံ၊ ခရုသင်းသံ၊ ကြေးနင်း ခွက်ခွင်းသံ၊ “စားကြပါ သောက်ကြပါ ခဲကြပါ” ဟုဆိုသော ဆယ်ခုမြောက်သော အသံ၊ (ဤ) ဆယ်ပါးသော အသံတို့ဖြင့် နေ့ရော ညဉ့်ပါမစိတ်သည်သာ ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီနေပြည်တော်သည် ရွှေတံတိုင်းတစ်ထပ် ငွေတံတိုင်းတစ်ထပ် ကြောင်မျက်ရွဲ တံတိုင်းတစ်ထပ် ဖလံတံတိုင်းတစ်ထပ် ကျောက်နီတံတိုင်းတစ်ထပ် ပတ္တမြားပြောက် တံတိုင်းတစ်ထပ် ရတနာမျိုးစုံတံတိုင်း တစ်ထပ်အားဖြင့် တံတိုင်းခုနစ်ထပ်ခြံရံလျက် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ကုသာဝတီ နေပြည်တော်၌ ရွှေတံခါးတစ်ခု ငွေတံခါးတစ်ခု ကြောင်မျက်ရွဲတံခါးတစ်ခု ဖလံတံခါး တစ်ခုအားဖြင့် အရောင်လေးမျိုး ရှိသော တံခါးတို့သည် ရှိကုန်၏။

တစ်ခုတစ်ခုသော တံခါး၌ လုံးပတ်တစ်ဆယ့်ငါးတောင် မြေဝင်တစ်ဆယ့်ငါးတောင်^၂ မြေပေါ် အမြင့် အတောင်ခြောက်ဆယ်ရှိသော ခုနစ်လုံးခုနစ်လုံးသော တံခါးတိုင်တို့ကို စိုက်ထူထားကုန်၏။ ထိုတံခါးတိုင် ခုနစ်လုံးတို့တွင် တစ်လုံးသည် ရွှေဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ငွေဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ဖလံဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ကျောက်နီဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့် ပြီး၏။ တစ်လုံးသည် ရတနာမျိုးစုံတို့ဖြင့် ပြီး၏။

အာနန္ဒာ ကုသာဝတီ နေပြည်တော်သည် ရွှေထန်းပင်တစ်တန်း၊ ငွေထန်းပင်တစ်တန်း၊ ကြောင်မျက်ရွဲထန်းပင် တစ်တန်း၊ ဖလံထန်းပင် တစ်တန်း၊ ပတ္တမြားနီထန်းပင်တစ်တန်း၊ ပတ္တမြားပြောက် ထန်းပင်တစ်တန်း၊ ရတနာခုနစ်မျိုးစုံ ထန်းပင်တစ်တန်းအားဖြင့် ထန်းပင်တန်း ခုနစ်ခု ကာရံလျက် ရှိ၏။ ရွှေထန်းပင်၏ပင်စည်သည် ရွှေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ငွေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေထန်းပင်၏ ပင်စည်သည်ငွေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲ ထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ဖလံဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ဖလံထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ဖလံဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီး တို့သည်ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ပတ္တမြားနီ ထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ပတ္တမြားနီဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီး တို့သည်ကား ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်

ပြီးကုန်၏။ ပတ္တမြားပြောက်ထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီး တို့သည် ကား ပတ္တမြားနီဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ရတနာမျိုးစုံထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ရတနာ မျိုးစုံဖြင့် ပြီး၍ အရွက်အသီး တို့သည်လည်း ရတနာမျိုးစုံဖြင့်ပင်ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ လေတိုက်ခတ်သည် ရှိသော် ထိုထန်းပင်တို့မှ ထွက်ပေါ်လာသော အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ တပ်စွဲဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာဥပမာအားဖြင့် တူရိယာငါးပါးကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်၍ အသံညိုကာ တတ်ကျွမ်းသူတို့ အညီအညွတ်တီးမှုတ်သည်ရှိသော် တူရိယာအသံသည် သာယာလည်း သာယာသကဲ့သို့ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် ထိုထန်းပင်တန်းတို့မှ ထွက်ပေါ်လာသော အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ တပ်စွဲဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါကုသာဝတီ နေပြည်တော်၌ ကစားကြူး မေထုန်ကြူး သေသောက်ကြူးကုန်သော သူတို့သည် လေတိုက်ခတ်သော ထိုထန်းပင်တန်းတို့၏ အသံဖြင့် ကခုန်ပျော်မြူးကုန်၏။

၁။ ဤပြန်ဆိုချက်များမှာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌လာသော

(၁) သတ္တရတနသမန္နဂတော

(၂) ဓမ္မိကော

(၃) ဓမ္မရာဇာ

(၄) စက္ကဝတ္တိ ဟူသော ပုဒ်များအရ ပြန်ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ အခြားသုတ်များ၌လည်း စကြာဝတေးမင်းကို

ပြရာ၌ ၎င်းဂုဏ်ပုဒ် လေးခုပါရှိ၍ ဖြစ်၏။ ဤသုတ်၌ကား ၎င်းဂုဏ်ပုဒ်တို့ မရှိမူ၍ ခတ္တိယော မုဒ္ဒါဘိသိတ္ထောဟု

ထူးခြားသောပုဒ်များ ရှိနေ၏။ ထိုပုဒ်များအရ ပြန်ဆိုလျှင် မြေကြီးကို အစိုးရသော ဦးထိပ်၌

အဘိသိက်သွန်းခြင်းရှိသော (မဟာသုဒဿနမည်သော) မင်းသည် ရှိ၏ဟု ပြန်ဆိုရာ၏။

၂။ ပေါရိသ - တသူလျှင် မဇ္ဈိမပုရိသငါးတောင်ရှိသဖြင့် သုံးသူအတွက် တစ်ဆယ့်ငါးတောင်ဟု ပြန်ဆိုထားသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

စကြာရတနာ

၂၄၃။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ရတနာခုနစ်ပါး တန်ခိုးလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အဘယ် ရတနာခုနစ်ပါးတို့နှင့် (ပြည့်စုံသနည်း) ဟူမူ - အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား တစ်ဆယ့်ငါးရက် မြောက် ဥပုသ်နေ့၌ ဦးခေါင်းဆေးမင်္ဂလာပြုပြီးလျှင် (အဋ္ဌင်္ဂ) ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်လျက် မြတ်သော ပြာသာဒ်ထက်၌ နေစဉ် အကန့်တစ်ထောင်ရှိသော အကွပ်ပုံတောင်းများနှင့်တကွ အခြင်းအရာ အလုံးစုံ ရှိသော နတ်တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (ထိုစကြာရတနာကို) မြင်လတ် သော် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏ -

“မင်းမျိုးဖြစ်သော ဦးထိပ်၌ အဘိသိက်သွန်းပြီးသော အကြင်မင်းအား တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ထိုဥပုသ်နေ့၌ ဦးခေါင်းဆေးမင်္ဂလာပြုပြီးလျှင် (အဋ္ဌင်္ဂ) ဥပုသ်ကို ဆောက်တည်လျက် မြတ်သော ပြာသာဒ်ထက်၌ နေစဉ် အကန့်တစ်ထောင်ရှိသော အကွပ်ပုံတောင်းများနှင့်တကွ အခြင်းအရာ အလုံးစုံ ရှိသော နတ်တန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြာရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာငြားအံ့။ ထိုမင်းသည်စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်၏ ဟူသော’ ဤစကားကို ငါကြားဖူး၏။ ငါသည် စကြာဝတေးမင်းဖြစ်ရာ သလော” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

၂၄၄။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် နေရာမှ ထပြီးလျှင် အပေါ်ရုံစုလျားကို ပခုံးတစ်ဖက်၌ တင်၍ လက်ဝဲလက်ဖြင့် ရွှေကရားကို ကိုင်လျက် “အသျှင်စကြာရတနာသည် လည်စေ သတည်း၊ အသျှင်စကြာရတနာသည် အောင်စေသတည်း” ဟု (ဆို၍) စကြာရတနာကို လက်ျာလက်ဖြင့် ရေသွန်းဖျန်း၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုစကြာရတနာသည် အရှေ့အရပ်သို့ လည်သွားလေ၏။ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် တကွ မဟာသုဒဿနမင်းသည်လည်း တစ်ပါတည်း လိုက်ပါသွားလေ၏။ အာနန္ဒာ စကြာရတနာ ရပ်တံ့ရာ အရပ်၌ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ မဟာသုဒဿနမင်းသည် စခန်းချလျက် နေ၏။

အာနန္ဒာ အရှေ့အရပ်၌ရှိသော ထီးပြိုင်မင်းတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “မင်းကြီး ကြွတော်မူပါ။ မင်းကြီး အရှင်၏ လာခြင်းသည် ကောင်းသော လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မင်းကြီး (ဤနိုင်ငံသည်) အရှင်၏ နိုင်ငံပါတည်း၊ မင်းကြီး ဆုံးမတော်မူပါ” ဟု ဆိုကုန်၏။

မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဤသို့ မိန့်ဆို၏။ “အသက်ကို မသတ်အပ်၊ မပေးသည်ကို မယူအပ်၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ဖောက်ပြားသော အကျင့်ကို မကျင့်အပ်၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို မပြောအပ်၊ သေရည်သေရက်ကို မသောက်အပ်၊ ကောက်ခံမြဲ အခွန်အတုတ်ကိုလည်း ကောက်ခံ သုံးစွဲကြ ကုန်လော့” ဟု (မိန့်ဆို၏)။ အာနန္ဒာ အရှေ့အရပ်၌ရှိသော ထီးပြိုင်မင်းတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ ဩဇာခံမင်းတို့ ဖြစ်လေကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုစကြာရတနာသည် အရှေ့သမုဒ္ဒရာသို့ ဆင်းသက်၍ တစ်ဖန် ပြန်တက်ပြီးလျှင် တောင်အရပ်သို့ လည်သွားလေ၏။ပ။ တောင်သမုဒ္ဒရာသို့ ဆင်းသက်၍ တစ်ဖန် ပြန်တက်ပြီးလျှင် အနောက်အရပ်သို့ လည်သွားလေ၏။ပ။ အနောက်သမုဒ္ဒရာသို့ ဆင်းသက်၍ တစ်ဖန် ပြန်တက်ပြီးလျှင် မြောက်အရပ်သို့ လည်သွားလေ၏။ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ မဟာသုဒဿနမင်းသည်လည်း တစ်ပါတည်း လိုက်ပါသွားလေ၏။ အာနန္ဒာ စကြာရတနာရပ်တံ့ရာ အရပ်၌ စစ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့်တကွ မဟာသုဒဿနမင်းသည် စခန်းချလျက် နေ၏။

အာနန္ဒာ မြောက်အရပ်၌ရှိသော ထီးပြိုင်မင်းတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ ဆိုကုန်၏။ “မင်းကြီး ကြွတော်မူပါ။ မင်းကြီး အရှင်၏ လာခြင်းသည် ကောင်းသော လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မင်းကြီး (ဤနိုင်ငံသည်) အရှင်၏ နိုင်ငံပါတည်း၊ မင်းကြီး ဆုံးမတော်မူပါ” ဟု (ဆိုကုန်၏)။

မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဤသို့ မိန့်ဆို၏။ “အသက်ကို မသတ်အပ်၊ မပေးသည်ကို မယူအပ်၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ ဖောက်ပြားသော အကျင့်ကို မကျင့်အပ်၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို မပြောဆိုအပ်၊ သေရည်သေရက်ကို မသောက်အပ်၊ ကောက်ခံမြဲ အခွန်အတုတ်ကိုလည်း ကောက်ခံ သုံးစွဲကြ ကုန်လော့” ဟု (ဆို၏)။ အာနန္ဒာ မြောက်အရပ်၌ရှိသော ထီးပြိုင်မင်းတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ ဩဇာခံမင်းတို့ ဖြစ်လေကုန်၏။

၂၄၅။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုစကြာရတနာသည် သမုဒ္ဒရာအပိုင်းအခြားရှိသော မြေကို အောင်ပြီး၍ ကုသာဝတီမင်းနေပြည်တော်သို့ တစ်ဖန် ပြန်လည်ပြီးလျှင် မဟာသုဒဿနမင်း၏ နန်းတော်တံခါး လွှတ်ရုံးတော်မုခ်ဦး၌ မဟာသုဒဿနမင်း၏ နန်းတော်ကို တင့်တယ်စေလျက် ဝင်ရိုးတပ်ထားဘိသကဲ့သို့ တည်နေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော စကြာရတနာသည် ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၁)

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

ဆင်ရတနာ

၂၄၆။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား ကိုယ်လုံးဖြူသော အင်္ဂါခုနစ်ပါးဖြင့် (မြေ၌ ထိလျက်) တည်သော တန်ခိုးရှိသော ကောင်းကင်ယုံနိုင်သော ဥပေါသထ ဆင်မင်းမျိုးဖြစ်သော ဆင်ရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထို (ဆင်ရတနာ) ကို မြင်လတ်သော် မဟာသုဒဿနမင်း၏ စိတ်သည်ကြည်နူးလျက်ရှိ၏။ “အချင်းတို့ ဤဆင်ယာဉ် (ရတနာ) သည် လိမ္မာပြီးဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ” ဟု အကြံဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထို (ဆင်ရတနာ) သည် ကာလရှည်မြင့်စွာ အပြည့်အစုံ သင်ကြား ဆုံးမ ထားပြီးသော အာဇာနည် ဂန္ဓဆင်မျိုးကဲ့သို့ပင် လိမ္မာလျက် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုဆင်ရတနာကိုပင် စုံစမ်းလိုသည် ဖြစ်၍ နံနက်အခါ၌ တက်စီးလျက် သမုဒ္ဒရာ အပိုင်းအခြားရှိသော မြေပြင်အားလုံးကို လှည့်လည်ပြီးလျှင် ကုသာဝတီနေပြည်တော်သို့ ပြန်လာ၍ နံနက်ပွဲတော်စာ သုံးဆောင်လေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော ဆင်ရတနာသည် ဤသို့ သဘောရှိပေ၏။ (၂)

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

မြင်းရတနာ

၂၄၇။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား ကိုယ်လုံးဖြူ၍ ဦးခေါင်းညိုသော ဖြူဆံမြက်ကဲ့သို့ ထိပ်ဆံရှိသော တန်ခိုးရှိသော ကောင်းကင်ယုံနိုင်သော ဝလာဟက မြင်းမင်းမျိုးဖြစ်သော မြင်းရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုမြင်းရတနာကို မြင်လတ်သော် မဟာသုဒဿနမင်း၏ စိတ်သည် ကြည်နူးလျက် ရှိ၏။ “အချင်းတို့ ဤမြင်းယာဉ် (ရတနာ) သည် လိမ္မာပြီးဖြစ်ပါမူ ကောင်းလေစွ”ဟုအကြံ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုမြင်းရတနာသည် ကာလရှည်မြင့်စွာ အပြည့်အစုံ သင်ကြား ဆုံးမ ထားပြီးသော အာဇာနည်မြင်းကဲ့သို့ပင် လိမ္မာလျက် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုမြင်းရတနာကိုပင် စုံစမ်းလိုသည်ဖြစ်၍ နံနက်အခါ၌ တက်စီးလျက် သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်းအခြားရှိသော မြေပြင်အားလုံးကို လှည့်လည်ပြီးလျှင် ကုသာဝတီ နေပြည်တော်သို့ ပြန်လာ၍ နံနက်ပွဲတော်စာ သုံးဆောင်လေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော မြင်းရတနာသည် ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၃)

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

ပတ္တမြားရတနာ

၂၄၈။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား ပတ္တမြား (ကြောင်မျက်ရွဲ) ရတနာသည်ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုပတ္တမြား (ကြောင်မျက်ရွဲ) ရတနာသည် အလွန်တောက်ပ၏။ အမျိုးမှန်၏။ ရှစ်မြောင့်ရှိ၏။ ကောင်းစွာ ပြုပြင်ပြီးဖြစ်၏။ အရည်ကောင်း၏။ အထူးကြည်လင်၏။ နောက်ကျကင်း၏။ (သွေးခြင်းဖောက်ခြင်းစသော) အခြင်းအရာအားလုံးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ ထိုပတ္တမြားရတနာ၏ အရောင်သည် ထက်ဝန်းကျင် တစ်ယူဇနာတိုင်အောင် ပျံ့နှံ့၏။

အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုပတ္တမြားရတနာကိုပင် စုံစမ်းလိုသည် ဖြစ်၍အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ကို ခင်းကျင်းလျက် ပတ္တမြားရတနာကို တံခွန်ဖျား၌ တင်ပြီးလျှင် ညဉ့်သန်းခေါင်ယံ မှောင်မိုက်နေစဉ် ခရီးထွက်တော်မူ၏။ အာနန္ဒာ ပတ်ဝန်းကျင်အရပ်မှ ရွာသားတို့သည် ထိုပတ္တမြားရတနာ၏ အရောင်ဖြင့် မိုးလင်းပြီဟု မှတ်ထင်လျက် အမှုကိစ္စတို့ကို ပြုလုပ်ကြကုန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော ပတ္တမြားရတနာသည် ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၄)

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

မိဖုရားရတနာ

၂၄၉။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား အလွန်အဆင်းလှသော ရှုချင်ဖွယ် ရှိသော (စိတ်ကို) ကြည်နူးစေတတ်သော မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့် ပြည့်စုံသော မမြင့်လွန်း မနိမ့်လွန်း မကြုံလွန်း မဆူလွန်း မမည်းလွန်း မဖြူလွန်းသော လူတို့၏ အဆင်းကို လွန်၍ နတ်တို့၏ အဆင်းတမျှ ရှိသော မိဖုရားရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားရတနာ၏ ကိုယ်အတွေ့သည် လဲမို့အစုကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဝါဂွမ်းအစုကဲ့သို့ လည်းကောင်း ညက်ညော၏။

အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားရတနာ၏ ကိုယ်ငွေ့သည် အေးသောအခါ၌ ပူ၏။ ပူသောအခါ၌ အေး၏။ အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားရတနာ၏ ကိုယ်မှ စန္ဒကူးနံ့သည် လှိုင်၏။ ခံတွင်းမှ ကြာညိုနံ့သည် ကြိုင်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်း၏ ထိုမိဖုရားရတနာသည် ရှေးဦးစွာ (အိပ်ရာနေရာမှ) ထလေ့ရှိ၏။ နောက်မှ အိပ်လေ့ထိုင်လေ့ရှိ၏။ အဘယ်ကို ပြုရပါအံ့နည်းဟု နာခံလေ့ရှိ၏။ နှစ်ခြိုက်ဖွယ်ကို ပြုကျင့်လေ့ ရှိ၏။ ချစ်ဖွယ်စကားကို ဆိုလေ့ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားရတနာသည် မဟာသုဒဿနမင်းကို စိတ်ဖြင့် သော်လည်း လွန်ကြူး၍ မကျင့်၊ ကိုယ်ကျင့်မှုကား အဘယ်မှာ လွန်ကြူး၍ ကျင့်ပါအံ့နည်း။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော မိဖုရားရတနာသည် ဤသို့ သဘောရှိပေ၏။ (၅)

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

သူဌေးရတနာ

၂၅၀။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား သူဌေးရတနာသည် ဖြစ်ပေါ် လာ၏။ ထို (သူဌေးရတနာ) အား ကံကြောင့်ဖြစ်သော နတ်မျက်စိသည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ယင်း (နတ်မျက်စိ) ဖြင့် အရှင်ရှိ အရှင်မဲ့ဖြစ်သော မြှုပ်နှံထားသည့် ရတနာအိုးများကို မြင်နိုင်၏။ ထို (သူဌေး ရတနာ) သည်မဟာသုဒဿနမင်းကို ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ လျှောက်ထား၏။ “မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ် သည် ကြောင့်ကြမဲ့နေတော်မူပါလော့၊ အရှင်မင်းမြတ်အတွက် ဥစ္စာဖြင့် ပြုဖွယ်ကိစ္စကို အကျွန်ုပ်သည် ဥစ္စာဖြင့် ပြုပါအံ့” ဟု (လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုသူဌေးရတနာကိုပင် စုံစမ်းလိုသည် ဖြစ်၍ လှေကို စီးလျက် ဂင်္ဂါမြစ်အလယ် ရေစီးကြောင်းသို့ သွားရောက်ပြီးလျှင် “သူဌေး ရွှေငွေကို ငါအလိုရှိ၏” ဟု သူဌေးရတနာအား ဆို၏။

“မင်းမြတ် သို့ဖြစ်လျှင် လှေကို တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကပ်ပါစေလော့” ဟု (လျှောက်၏)။

“သူဌေး ဤနေရာ၌ပင်လျှင် ရွှေငွေကို ငါ အလိုရှိ၏” ဟု (ဆို၏)။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ ထိုသူဌေးရတနာသည် လက်နှစ်ဖက်တို့ဖြင့် ရေကို ယက်၍ ရွှေငွေဖြင့် ပြည့်သော အိုးကို ထုတ်ဖော်ပြီးလျှင် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့ လျှောက်၏။

“မင်းမြတ် ဤမျှဖြင့် တော်လောက်ပါပြီလော၊ မင်းမြတ် ဤမျှဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်ပါပြီ လော၊ မင်းမြတ် ဤမျှဖြင့် ပူဇော်ရာ ရောက်ပါပြီလော” ဟု (လျှောက်၏)။

“သူဌေး ဤမျှဖြင့် တော်လောက်ပါပြီ၊ ဤမျှ ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာ ရောက်ပါပြီ၊ ဤမျှဖြင့် ပူဇော်ရာ ရောက်ပါပြီ” ဟု မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဆို၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော သူဌေးရတနာသည် ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၆)

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

သားကြီးရတနာ

၂၅၁။ အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းအား ထက်မြက်လိမ္မာ ပညာရှိသော သားကြီးရတနာသည် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။ (ထိုသားကြီးရတနာသည်) မဟာသုဒဿနမင်းထံ ဝင်ရောက် ခစားစေခြင်းငှါ သင့်တော်သူကို ဝင်ရောက်ခစားစေ၍ မသင့်သောသူကို ပယ်ရှားရန် စွမ်းနိုင်ရာ၏။ ရာထူး၌ ခန့်ထားသင့်သောသူကို ခန့်ထားရန်လည်း စွမ်းနိုင်၏။ ထို (သားကြီးရတနာ) သည် မဟာသုဒဿနမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ “မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည်ကြောင့်ကြမဲ့ နေတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်သည် စီမံခန့်ခွဲပါအံ့” ဟု လျှောက်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဖြစ်ပေါ်လာသော သားကြီးရတနာသည် ဤသို့သဘော ရှိပေ၏။ (၇)

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဤဆိုခဲ့သော ရတနာခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

တန်ခိုးလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း

၂၅၂။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် တန်ခိုးလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏ (ဟူရာ၌) အဘယ် တန်ခိုးလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသနည်းဟူမူ-

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် သူတစ်ပါးတို့ထက် လွန်ကဲ၍ အဆင်းလှ၏။ ရှုချင်ဖွယ်ရှိ၏။ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိ၏။ မြတ်သော အဆင်းသဏ္ဍာန်နှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ရှေးဦးစွာသော ဤတန်ခိုးနှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းသည် သူတစ်ပါးတို့ထက် လွန်ကဲ၍ အသက်ရှည်၏။ ကြာမြင့်စွာ တည်ခြင်းရှိ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် နှစ်ခုမြောက်သော ဤတန်ခိုးနှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းသည် သူတစ်ပါးတို့ထက် လွန်ကဲ၍ အနာ ကင်း၏။ ရောဂါကင်း၏။ အစာကို အညီအမျှကြေစေတတ်သည့် မအေးလွန်း မပူလွန်းသော ဝမ်းမီးနှင့် ပြည့်စုံ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် သုံးခုမြောက်သော ဤဆိုခဲ့သော တန်ခိုးနှင့်လည်း ပြည့်စုံ ပေ၏။

အာနန္ဒာ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း မဟာသုဒဿနမင်းကို ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် ချစ်ခင် မြတ်နိုးကုန်၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် ဖခင်ကို သားသမီးတို့သည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးကုန်သကဲ့သို့ပင် မဟာသုဒဿနမင်းကို ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် ချစ်ခင်မြတ်နိုးကုန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်း သည်လည်း ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် ဖခင်သည် သားသမီးတို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုးသကဲ့သို့ပင် မဟာသုဒဿနမင်းသည်လည်း ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့ကို ချစ်ခင်မြတ်နိုး၏။

အာနန္ဒာ ရှေး၌ဖြစ်ခဲ့ဖူးသည်ကား မဟာသုဒဿနမင်းသည် အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ဖြင့် ဥယျာဉ်မြေ အရပ်သို့ ထွက်တော်မူ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် မဟာသုဒဿန မင်းသို့ချဉ်းကပ်၍ “မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်ကို အကျွန်ုပ်တို့ ကြာမြင့်စွာ ဖူးမြော်နိုင်ရန်အလို့ငှာ ဖြည်းဖြည်း ကြွသွားတော်မူ ပါလော့” ဟု ဆိုကုန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည်လည်း “အချင်း ရထားထိန်း ငါသည် ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့ကို ကြာမြင့်စွာ မြင်နိုင်ရန်အလို့ငှာ ရထားကို ဖြည်းဖြည်း မောင်းနှင်လော့” ဟု ရထားထိန်းအား မိန့်တော်မူ၏။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် လေးခုမြောက်သော ဤတန်ခိုးနှင့်လည်း ပြည့်စုံပေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဤတန်ခိုးလေးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

ဓမ္မပြာသာဒ်နှင့် ဓမ္မရေကန်

၂၅၃။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏ “ငါသည် ဤထန်းပင် (တန်း) တို့၏ အကြား၌ ကုလလေးတာ^၁ တစ်ရာစီ တစ်ရာစီ ကျယ်ပြန့်သော လေးထောင့်ကန်တို့ကို ဖန်ဆင်းရမူ ကောင်းလေစွ”ဟု (အကြံဖြစ်၏)။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုထန်းပင် (တန်း) တို့၏အကြား၌ ကုလလေးတာ တစ်ရာစီ တစ်ရာစီ ကျယ်ပြန့်သော လေးထောင့်ကန်တို့ကို ဖန်ဆင်းလေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုလေးထောင့်ကန်တို့ကို ရွှေအုတ်တစ်မျိုး၊ ငွေအုတ်တစ်မျိုး၊ ကြောင်မျက်ရွဲ (ပတ္တမြား) အုတ်တစ်မျိုး၊ ဖလ်အုတ်တစ်မျိုးဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော အုတ်တို့ဖြင့် စီထားကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုလေးထောင့်ကန်တို့၌ ရွှေစောင်းတန်းတစ်မျိုး၊ ငွေစောင်းတန်းတစ်မျိုး၊ ကြောင်မျက်ရွဲ စောင်းတန်းတစ်မျိုး၊ ဖလ်စောင်းတန်းတစ်မျိုးအားဖြင့် အရောင်လေးမျိုးရှိသော စောင်းတန်းလေးခုစီ ရှိကုန်၏။ ရွှေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့သည် ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ငွေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ဖလ်ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ဖလ်စောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ဖလ်ဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့သည်ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုလေးထောင့်ကန်တို့သည် အရံအတား နှစ်ခုစီ ကာရံလျက် ရှိကုန်၏။ အရံအတားတစ်ခုသည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ အရံအတားတစ်ခုကား ငွေဖြင့် ပြီး၏။ ရွှေဖြင့် ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည်ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ငွေဖြင့် ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည် ငွေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ “ငါသည် ဤလေးထောင့်ကန်တို့၌ (ဥပုလ) ကြာ ပဒုမ္မာကြာ ကုမုဒြာကြာ ပုဏ္ဏရိက်ကြာ ဟူသော ဥတုသုံးပါးလုံး ပွင့်သော လူအများသုံးနိုင်ခွင့်ရှိသော ပန်းမျိုးကို စိုက်ပျိုးစေရမူ ကောင်းလေစွ”ဟု (အကြံဖြစ်၏)။ အာနန္ဒာ မဟာ သုဒဿနမင်းသည် ထိုလေးထောင့်ကန်တို့၌ ဥပုလကြာ ပဒုမ္မာကြာကုမုဒြာကြာ ပုဏ္ဏရိက်ကြာ ဟူသော ဥတုသုံးပါးလုံးပွင့်သော လူအများ သုံးနိုင်ခွင့်ရှိသော ပန်းမျိုးကိုစိုက်ပျိုးစေ၏။

၂၅၄။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။ “ငါသည် ဤလေးထောင့်ကန်တို့၏ ကမ်း၌ ရောက်လာသမျှသော လူအပေါင်းကို ရေချိုးပေးရန် အလို့ငှာ ရေချိုးပေးသူများကို ခန့်ထားရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်း သည် ထိုလေးထောင့်ကန်တို့၏ ကမ်း၌ ရောက်လာသမျှသော လူအပေါင်းကို ရေချိုးပေးရန် အလို့ငှာ ရေချိုးပေးသူများကို ခန့်ထားလေ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏။ “ငါသည် ဤလေးထောင့်ကန်တို့၏ ကမ်း၌ ထမင်းအလိုရှိသောသူအား ထမင်းအလှူကို အဖျော်အလိုရှိသော သူအား အဖျော်အလှူကို အဝတ်အလိုရှိသောသူအား အဝတ်အလှူကို ယာဉ်အလိုရှိသောသူအား ယာဉ်အလှူကို အိပ်ရာအလိုရှိသောသူအား အိပ်ရာအလှူကို မိန်းမအလိုရှိသောသူအား မိန်းမအလှူကို ငွေအလိုရှိသော သူအားငွေအလှူကို ရွှေအလိုရှိသောသူအား ရွှေအလှူကို ပေးလှူစေရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ထိုရေကန်တို့၏ ကမ်း၌ ထမင်းအလိုရှိသောသူအား ထမင်း အလှူကို အဖျော်အလိုရှိသောသူအား အဖျော်အလှူကို အဝတ်အလိုရှိသောသူအား အဝတ်အလှူကို ယာဉ်အလိုရှိသောသူအား ယာဉ်အလှူကို အိပ်ရာအလိုရှိသောသူအား အိပ်ရာအလှူကို မိန်းမ အလိုရှိသော သူအားမိန်းမအလှူကို ငွေအလိုရှိသောသူအား ငွေအလှူကို ရွှေအလိုရှိသောသူအား ရွှေအလှူကို ပေးလှူစေ၏။

၂၅၅။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ၌ ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် များစွာသော ဥစ္စာကို ယူဆောင်လာကာ မဟာသုဒဿနမင်းသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “မင်းမြတ် မင်းမြတ်အတွက်ပင် ရည်ရွယ်၍ ဤများစွာသော ဥစ္စာကို ယူဆောင်လာခဲ့ပါသည်။ မင်းမြတ်သည် ထို (ဥစ္စာ) ကို ခံယူတော်မူပါ” ဟု (လျှောက်ကုန်၏)။ အချင်းတို့ အလိုမရှိပြီ၊ တရားသော အခွန်အတုတ်ဖြင့် စုဆောင်းထားသော ဤငါ့ဥစ္စာသည်လည်း များလှပါ၏။ ထို (သင်တို့၏ ဥစ္စာ) သည်လည်း သင်တို့၏ (ဥစ္စာပင်) ဖြစ်ပါစေ၊ ဤ (ငါ့ဥစ္စာ) မှလည်း ထပ်၍ ယူကုန်ဦးလော့ဟု (မိန့်ဆို၏)။

ဤသို့ မဟာသုဒဿနမင်းက ငြင်းပယ်လိုက်သည်ရှိသော် ထိုပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့သည် တစ်ခုသောနေရာသို့ ဖဲသွားကြပြီးလျှင် “ဤဥစ္စာတို့ကို ငါတို့၏ အိမ်သို့ တစ်ဖန်ပြန်၍ ယူဆောင်သည် ရှိသော် ငါတို့အား မလျောက်ပတ်၊ ငါတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းအား နန်းတော် တည်ဆောက်ပေးရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု အညီအညွတ် ကြံစည်ဆုံးဖြတ်ကုန်၏။ (ဤသို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင်) ထိုသူတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ “မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်အား နန်းတော် တည်ဆောက်ပေးပါ ကုန်အံ့” ဟု ဆိုကုန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် လက်ခံလေ၏။

၂၅၆။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မဟာသုဒဿနမင်း၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့် သိ၍ “အချင်းဝိသကြုံ လာလော့၊ သင်သည် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်ကို ဖန်ဆင်းပေးချေလော့” ဟု ဝိသကြုံနတ်သားကို အမိန့်ပေး၏။ “အရှင် သိကြားမင်း ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝိသကြုံနတ်သားသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကိုကွေး သကဲ့သို့လည်းကောင်း တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ ကွယ်ခဲ့၍ မဟာသုဒဿနမင်း၏ ရှေ့၌ထင်ရှားပေါ်လာ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ ဝိသကြုံနတ်သားသည် မဟာသုဒဿနမင်းအား “မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်အား ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်ကို ဖန်ဆင်းပေးပါအံ့” ဟု ဆို၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဆိတ်ဆိတ် နေသဖြင့် လက်ခံလေ၏။

အာနန္ဒာ ဝိသကြုံနတ်သားသည် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်ကို ဖန်ဆင်း ပေးလေ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် အရှေ့ အနောက် အလျား တစ်ယူဇနာတောင်မြောက် အနံယူဇနာခွဲ ‘ယူဇနာဝက်’ ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၏ အောက်ခံခုံသည် အမြင့်တစ်ဆယ့်ငါးတောင် ရှိ၏။ (ယင်းခုံကို) ရွှေအုတ်တစ်မျိုး၊ ငွေအုတ်တစ်မျိုး၊ ကြောင်မျက်ရွဲအုတ်တစ်မျိုး ဖလ်အုတ်တစ်မျိုးဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော အုတ်တို့ဖြင့် စီထား၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၌ ရွှေတိုင်တစ်မျိုး၊ ငွေတိုင်တစ်မျိုး၊ ကြောင်မျက်ရွဲတိုင် တစ်မျိုး၊ ဖလ်တိုင်တစ်မျိုး ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော တိုင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိ၏။ အာနန္ဒာဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၌ ရွှေပျဉ်ချပ်တစ်မျိုး၊ ငွေပျဉ် ချပ်တစ်မျိုး၊ ကြောင်မျက်ရွဲ ပျဉ်ချပ် တစ်မျိုး၊ ဖလ်ပျဉ်ချပ်တစ်မျိုး ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော ပျဉ်ချပ်တို့ကို ခင်းထား၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၌ ရွှေစောင်းတန်းတစ်မျိုး၊ ငွေစောင်းတန်းတစ်မျိုး၊ ကြောင် မျက်ရွဲစောင်းတန်းတစ်မျိုး၊ ဖလ်စောင်းတန်းတစ်မျိုး ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော စောင်းတန်း နှစ်ဆယ့်လေးသွယ် ရှိ၏။ ရွှေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့်

နဖူးစည်းတို့ကားငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ငွေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ငွေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့သည်ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။

ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်း တို့ကား ဖလံဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ဖလံစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ဖလံဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်း တို့ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်မ၌ ရွှေပြာသာဒ်ဆောင်တစ်မျိုး ငွေပြာသာဒ်ဆောင် တစ်မျိုး ကြောင်မျက်ရွဲ ပြာသာဒ်ဆောင်တစ်မျိုး ဖလံပြာသာဒ်ဆောင်တစ်မျိုးဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော ရွှေပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိ၏။ ရွှေပြာသာဒ်ဆောင်၌ ငွေပလ္လင်ကို ခင်းထား၏။ ငွေပြာသာဒ်ဆောင်၌ ရွှေပလ္လင်ကို ခင်းထား၏။ ကြောင်မျက်ရွဲ ပြာသာဒ်ဆောင်၌ ဆင်စွယ်ပလ္လင်ကို ခင်းထား၏။ ဖလံပြာသာဒ်ဆောင်၌ စန္ဒကူးနှစ် ပလ္လင်ကို ခင်းထား၏။

ရွှေပြာသာဒ်ဆောင် တံခါးဝ၌ ငွေထန်းပင် တည်ရှိ၏။ ထို (ထန်းပင်) ၏ ပင်စည်သည် ငွေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေပြာသာဒ်ဆောင်တံခါးဝ၌ ရွှေထန်းပင် တည်ရှိ၏။ ထို (ထန်းပင်) ၏ ပင်စည်သည် ရွှေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲ ပြာသာဒ်ဆောင် တံခါးဝ၌ ဖလံဖြင့်ပြီးသော ငွေထန်းပင် တည်ရှိ၏။ ထို (ထန်းပင်) ၏ ပင်စည်သည်ဖလံဖြင့် ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ဖလံပြာ သာဒ်ဆောင် တံခါးဝ၌ ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီးသော ထန်းပင်တည်ရှိ၏။ ထို (ထန်းပင်) ၏ ပင်စည်သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီး တို့သည်ကား ဖလံဖြင့်ပြီးကုန်၏။

၂၅၇။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား “မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင် တံခါးဝ၌ ရွှေအတိပြီးသော ထန်းတောကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ယင်းထန်းတော၌ နေ့သန့်စင်ကာ နေရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု အကြံဖြစ်ပြန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင် တံခါးဝ၌ ရွှေအတိပြီးသော ထန်းတောကို ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် ယင်းထန်းတော၌ နေ့သန့်စင်ကာ နေ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် အရံအတားနှစ်ခုတို့ဖြင့် ကာရံလျက် ရှိ၏။ အရံအတားတစ်ခုကား ရွှေဖြင့်ပြီး၏။ တစ်ခုကား ငွေဖြင့်ပြီး၏။ ရွှေဖြင့်ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည် ရွှေဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ငွေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေဖြင့်ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည် ငွေဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။

၂၅၈။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် ခြုံကွန်ရက်နှစ်ခုတို့ဖြင့် ကာရံလျက်ရှိ၏။ ကွန်ရက်တစ်ခုကား ရွှေဖြင့် ပြီး၏။ ကွန်ရက်တစ်ခုကား ငွေဖြင့် ပြီး၏။ ရွှေကွန်ရက်၌ ငွေခြုံတို့ကို ဆွဲထားကုန်၏။ ငွေကွန်ရက်၌ ရွှေခြုံတို့ကို ဆွဲထားကုန်၏။ အာနန္ဒာ လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် ထိုခြုံနှင့်ကွန်ရက်တို့မှ ထွက်ပေါ်လာသော အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် တူရိယာငါးပါးကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်၍ အသံညိုကာ တတ်ကျွမ်းသူတို့ အညီအညွတ်တီးမှုတ်သည်ရှိသော် တူရိယာသံသည် သာယာလည်း သာယာသကဲ့သို့ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် လေတိုက်ခတ်သည် ရှိသော် ထိုခြုံနှင့် ကွန်ရက်တို့၏ အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ကုသာဝတီ နေပြည်တော်၌ ကစားကြူး မေထုန်ကြူး သေသောက်ကြူးကုန်သော သူတို့သည် လေတိုက်ခတ်သော ထိုခြုံနှင့် ကွန်ရက်တို့၏ အသံဖြင့် ကခုန်ပျော်မြူးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် ပြီးစီးလတ်သော် မကြည့်ရှုနိုင်လောက်အောင် အလွန်တောက်ပ၏။ မျက်စိကျိန်းအောင် တောက်ပ၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာအားဖြင့် မိုးဥတုအဆုံး

တန်ဆောင်မုန်းလ အခါ၌ တိမ်တိုက်ကင်း၍ ကောင်းကင်စင်ကြယ်လတ်သော် ကောင်းကင်၌ တက်ထွန်းလျက်ရှိသော နေမင်း သည် မကြည့်ရှုနိုင်အောင် အလွန်တောက်ပသကဲ့သို့ မျက်စိကျိန်းအောင် တောက်ပသကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သည် မကြည့်ရှုနိုင်လောက်အောင် အလွန်တောက်ပ၏။ မျက်စိ ကျိန်းအောင် တောက်ပ၏။

၂၅၉။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား “ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၏ ရှေ့၌ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်ကို ဖန်ဆင်းရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု အကြံပြုပြန်၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်၏ ရှေ့၌ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်ကို ဖန်ဆင်းလေ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်သည် အရှေ့ အနောက် အလျား တစ်ယူဇနာ ရှိ၏။ တောင် မြောက် အနံ ယူဇနာဝက် ရှိ၏။ အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်ကို ရွှေအုတ် တစ်မျိုး ငွေအုတ်တစ်မျိုး (ပတ္တမြား) ကြောင်မျက်ရွဲအုတ်တစ်မျိုး ဖလ်အုတ်တစ်မျိုးဟူ၍ အရောင်လေးမျိုး ရှိသော အုတ်တို့ဖြင့် စီထား၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်၌ ရွှေစောင်းတန်းတစ်မျိုး ငွေစောင်းတန်းတစ်မျိုး (ပတ္တမြား) ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်းတစ်မျိုး ဖလ်စောင်းတန်းတစ်မျိုး ဟူ၍ အရောင်လေးမျိုးရှိသော စောင်းတန်း နှစ်ဆယ့်လေးသွယ် ရှိ၏။ ရွှေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ငွေစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ငွေဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲစောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ကြောင်မျက်ရွဲ ဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ဖလ်ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ဖလ်စောင်းတန်း၌ လက်ရန်းတိုင်တို့သည် ဖလ်ဖြင့်ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်သည် အရံအတား နှစ်ခုတို့ဖြင့် ကာရံလျက် ရှိ၏။ အရံအတား တစ်ခုကား ရွှေဖြင့်ပြီး၏။ တစ်ခုကား ငွေဖြင့် ပြီး၏။ ရွှေဖြင့်ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့ သည် ရွှေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ငွေဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ငွေဖြင့်ပြီးသော အရံအတား၌ တိုင်တို့သည် ငွေဖြင့် ပြီး၍ စိန်ချွန်နှင့် နဖူးစည်းတို့ကား ရွှေဖြင့် ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်သည် ရွှေထန်းပင်တစ်တန်း ငွေထန်းပင်တစ်တန်း ကြောင်မျက်ရွဲ ထန်းပင်တစ်တန်း ဖလ်ထန်းပင်တစ်တန်း ပတ္တမြားနီထန်းပင်တစ်တန်း ပတ္တမြားပြောက် ထန်းပင်တစ်တန်း ရတနာမျိုးစုံ ထန်းပင်တစ်တန်းအားဖြင့် ထန်းပင်တန်းခုနစ်ခုတို့ ကာရံလျက် ရှိ၏။

ရွှေထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ရွှေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ငွေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ငွေထန်းပင် ၏ပင်စည်သည် ငွေဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ရွှေဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ကြောင်မျက်ရွဲထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ဖလ်ဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ဖလ်ထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ဖလ်ဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ကြောင်မျက်ရွဲဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ပတ္တမြားနီ ထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ပတ္တမြားနီဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်ပြီးကုန်၏။ ပတ္တမြားပြောက်ထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ပတ္တမြားပြောက်ဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီးတို့သည်ကား ပတ္တမြားနီ ဖြင့် ပြီးကုန်၏။ ရတနာမျိုးစုံထန်းပင်၏ ပင်စည်သည် ရတနာမျိုးစုံဖြင့်ပြီး၍ အရွက်အသီး တို့သည်လည်း ရတနာမျိုးစုံဖြင့်ပြီးကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုထန်းပင်တို့ကို လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ စွဲမက်ဖွယ်လည်းဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်းဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်းဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ဥပမာ အားဖြင့် တူရိယာ ငါးပါးကို ကောင်းစွာ ပြင်ဆင်၍ အသံညွှတ်ကာ တတ်ကျွမ်းသူတို့ အညီညွတ် တီးမှုတ်သည် ရှိသော် တူရိယာသံသည် သာယာလည်း သာယာသကဲ့သို့၊ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ မက်မောဖွယ် လည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ အာနန္ဒာ ဤအတူပင် ထိုထန်းပင်တန်းတို့ကို လေတိုက်ခတ်သည်ရှိသော် အသံသည် သာယာလည်း သာယာ၏။ စွဲမက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ နှစ်သက်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ မက်မောဖွယ်လည်း

ဖြစ်၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ ကုသာဝတီနေပြည်တော်၌ ကစားကြူး မေထုန်ကြူး သေသောက်ကြူးကုန်သော သူတို့သည် လေတိုက်ခတ်သော ထိုထန်းပင်တို့၏ အသံဖြင့် ကခုန် ပျော်မြူးကြကုန်၏။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်ကြီး ပြီးစီးလတ်သော် ဓမ္မမည်သော လေးထောင့်ကန်ကြီး ပြီးစီးလတ်သော် ထိုစဉ်အခါက သမဏထံ၌ သမဏဟု အသိအမှတ် ပြု ထားသော သူနှင့် ပြာဟွဏထံ၌ ပြာဟွဏဟု အသိအမှတ်ပြုထားသော သူတို့အား အလိုရှိရာ ဝတ္ထုမျိုးစုံတို့ကို လိုသလောက် ပေးလှူ ပြီးလျှင် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သို့ တက်လေ၏။

ပဌမခန်းပြီး၏။

- ၁။ ဤ၌ ကုလလေးတာ -ဟု ခေါ်သော ဓနုတာသည် လေးတောင်ရှိ၍ ကုလလေးတာ တစ်ရာသည် အတောင်လေးရာ နှင့် ညီမျှသည်။
- ၂။ စိန်ချွန်ဟူသည် လက်ရန်းတိုင်၌ စိုက်ထောင်ထားသော အချွန်အတက်ကလေးများကို ဆိုသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

ဈာန်နှင့်ပြည့်စုံခြင်း

၂၆၀။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် “ငါ့အား ယခုအခါ၌ ဤသို့ တန်ခိုး အာနုဘော်ကြီးလျက် ရှိခြင်းသည် အဘယ်ကံ၏ အကျိုးဝိပါက်ပေနည်း” ဟု ဆင်ခြင်လေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုနောက် မဟာသုဒဿနမင်းသည် “ငါ့အား ယခုအခါ၌ ဤသို့ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးလျက်ရှိခြင်းသည် ပေးကမ်းခြင်း ‘ဒါန’ ၊ ဆုံးမခြင်း ‘ဒမ’ ၊ ကိုယ်နှုတ်စောင့်စည်းခြင်း ‘သီလသံယမ’ ဟူသော ကံသုံးပါးတို့၏ အကျိုးဝိပါက်ပေတည်း” ဟု သိမြင်လေ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုပြာသာဒ် တံခါးဝ၌ ရပ်လျက် (ဤသို့) ဥဒါန်းကျူးရင့်၏ -

“ကာမဝိတက်^၂ နေရစ်လော့၊ ဗျာပါဒဝိတက်^၃ နေရစ်လော့၊ ဝိဟိံသဝိတက်^၄ နေရစ်လော့၊ ကာမဝိတက် သင့်နယ်ကား ဤမျှသာ ရှိ၏၊ ဗျာပါဒဝိတက် သင့်နယ်ကား ဤမျှသာ ရှိ၏၊ ဝိဟိံသဝိတက် သင့်နယ်ကား ဤမျှသာရှိ၏” ဟု (ဥဒါန်း ကျူးရင့်၏)။

၂၆၁။ အာနန္ဒာ ထို့နောက် မဟာသုဒဿနမင်းသည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ဝင်၍ ရွှေပလ္လင်ထက်၌ ထိုင်လျက် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ်တရားတို့မှ ကင်းဆိတ်၍ သာလျှင် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ နှင့် တကွဖြစ်သော သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ နှင့် တကွဖြစ်သော ‘နီဝရဏ’ ကင်းဆိတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ဝီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ပဌမဈာန်သို့ရောက်၍ နေ၏။

ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော စိတ်တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ ကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မရှိသော၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း ‘ဝိစာရ’

မရှိသော၊ တည်ကြည်ခြင်း ‘သမာဓိ’ကြောင့်ဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ရှိသော ဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

နှစ်သိမ့်ခြင်း ‘ပီတိ’ ကိုလည်း မတပ်မက်ခြင်းကြောင့် သတိသမ္ပဇင်နှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ လျစ်လျူ ရှုလျက် နေ၏။ ချမ်းသာခြင်း ‘သုခ’ ကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင်တတိယဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို “လျစ်လျူရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ရှိသူ” ဟု အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပြောကြားကုန်၏။ ထိုတတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ရှေးဦးကပင် လျှင်ချုပ်နှင့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဆင်းရဲ ချမ်းသာမရှိသော လျစ်လျူရှုမှု ‘ဥပေက္ခာ’ကြောင့် ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

၂၆၂။ အာနန္ဒာ ထို့နောက် မဟာသုဒဿနမင်းသည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်မှ ထွက်ပြီးလျှင် ရွှေဖြင့်ပြီးသော ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ဝင်၍ ငွေပလ္လင်ထက်၌ ထိုင်နေလျက် ချမ်းသာ စေလိုခြင်း ‘မေတ္တာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာသို့ ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါ အားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ ပ။ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ ပ။ လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်မျက်နှာသို့ ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ် မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့် အထက် အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါ အားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

- ၁။ ဒမဟူသည်မှာ အဋ္ဌင်္ဂဥပုသ် ကျင့်သုံးလျက် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမခြင်းပင် ဖြစ်သည်ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။
- ၂။ ကာမဝိတက် - ကာမဂုဏ်ကို ကြံစည်ခြင်း။
- ၃။ ဗျာပါဒဝိတက် - သူတစ်ပါးကို သေကျေပျက်စီးရန် ကြံစည်ခြင်း။
- ၄။ ဝိဟိံသဝိတက် - သူတစ်ပါးကို ညှဉ်းဆဲရန်ကြံစည်ခြင်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

မြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် စသည်

၂၆၃။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ကုသာဝတီ နေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာ ရှိသော မြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ပြာသာဒ်ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။ မဟာဝိယူဟ ပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ပြာသာဒ်ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင်ရှိကုန်၏။ မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေ အခင်းမြတ်တို့ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော (နိသော) မျက်နှာကြက်နှင့် အုံးနီ နှစ်ဖက် ရှိကုန်သော ရွှေ ငွေ ဆင်စွယ် စန္ဒကူးနှစ်တို့ဖြင့် ပြီးကုန်သော သလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ဥပေါသထ ဆင်မင်း အမျိုးရှိသော ဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ဝလာဟက မြင်းမင်း အမျိုးရှိသော မြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ခြင်္သေ့ရေ ကျားရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာရထားလျှင် အထွတ် အမြတ် ရှိသော ရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

ဝေဠုရိယပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

သုဘဒ္ဒါမိဖုရားလျှင် အမျိုးရှိသော မိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

သူဌေးရတနာလျှင် အမျိုးရှိသော သူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

သားကြီးရတနာလျှင် အမျိုးရှိသော ဩဇာခံမင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော နို့ညှစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

သိမ်မွေ့သော ခုံ 'ခေါမ' ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ယက်ထားသော အဝတ်ပုဆိုး ပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင် ရှိကုန်၏။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း တင်ဆက်သော ပွဲတော်စာတို့သည် ထမင်းအိုး ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ရှိကုန်၏။

၂၆၄။ အာနန္ဒာ ထိုစဉ်အခါ၌ ရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းအား ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း လာရောက်ခစား နေကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ “ဤရှစ်သောင်း လေးထောင်သော ဆင်တို့သည် ငါ့အား ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း လာရောက်ခစား နေကုန်၏။ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာလွန်မှ လေးသောင်းနှစ်ထောင် လေးသောင်းနှစ်ထောင်သော ဆင်တို့သည် တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ် သာလျှင် လာရောက် ခစားကုန်မှုကား ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် သားကြီးရတနာကို (ဤသို့) မိန့်ဆို၏။ “အမောင် သားကြီးရတနာ ဤရှစ်သောင်းလေးထောင်သော ဆင်တို့သည် ငါ့အား ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း လာရောက် ခစား နေကုန်၏။ အမောင်သားကြီးရတနာ သို့ဖြစ်ရာဝယ် အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာလွန်မှ လေးသောင်း နှစ်ထောင် လေးသောင်းနှစ်ထောင်သော ဆင်တို့ကို တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ်သာလျှင် လာရောက်ခစား စေကုန်လော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အာနန္ဒာ သားကြီးရတနာသည် “ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်”ဟု မဟာသုဒဿနမင်းအား ဝန်ခံ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းအား နောက်ကာလ၌ အနှစ်တစ်ရာ အနှစ်တစ်ရာ လွန်မှ လေးသောင်းနှစ်ထောင် လေးသောင်းနှစ်ထောင်သော ဆင်တို့သည် တစ်ကြိမ် တစ်ကြိမ်သာလျှင် လာရောက် ခစားကုန်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကြီး ခစားခြင်း

၂၆၅။ အာနန္ဒာ ထို့နောက် နှစ်ပေါင်းများစွာ နှစ်ရာပေါင်းများစွာ နှစ်ထောင်ပေါင်းများစွာ လွန်သော အခါ၌ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏။ “ငါသည် မဟာသုဒဿနမင်းကို မတွေ့မြင်ရသည်မှာ ကြာပြီ၊ ငါသည် မဟာသုဒဿနမင်းကို တွေ့မြင်ရန် ချဉ်းကပ်ရမှု ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် မောင်းမအပေါင်းကို ဤသို့ပြောဆို၏။ “ရှင်မတို့ လာကြလော့၊ ဦးခေါင်းဆေးလျှော်ကြလော့၊ အဝါရောင် အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်ကြလော့၊ ငါတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်းကို မတွေ့မြင်ရသည်မှာ ကြာပြီ၊ မဟာသုဒဿနမင်းကို တွေ့မြင်ရန် ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု (ပြောဆို၏)။

အာနန္ဒာ မောင်းမအပေါင်းသည် “ကောင်းပါပြီ အရှင်မ” ဟု သုဘဒ္ဒါမိဖုရားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဦးခေါင်းဆေးလျှော်၍ အဝါရောင်အဝတ်တို့ကို ဝတ်ဆင်လျက် သုဘဒ္ဒါမိဖုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် သားကြီးရတနာကို (ဤသို့) ပြောဆို၏။ “အမောင်သား ကြီးရတနာ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ကို ပြင်ဆင်ပါလော့၊ ငါတို့သည် မဟာသုဒဿနမင်း ကိုမတွေ့မြင်ရသည်မှာ ကြာပြီ၊ မဟာသုဒဿနမင်းကို တွေ့မြင်ရန် ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့” ဟု (ပြောဆို၏)။

အာနန္ဒာ သားကြီးရတနာသည် “ကောင်းပါပြီ အရှင်မိဖုရား” ဟု သုဘဒ္ဒါမိဖုရားအား ဝန်ခံ၍ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ကို ပြင်ဆင်စေပြီးလျှင် “အရှင်မိဖုရား အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ကို ပြင်ဆင်ပြီးပါပြီ၊ ယခုအခါ သွားရန်မှာ အရှင်မိဖုရား၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်” ဟု ပြန်ကြား၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် မောင်းမအပေါင်းနှင့်အတူ ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သို့ အင်္ဂါလေးပါးရှိသော စစ်တပ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဓမ္မမည်သော (နန်း) ပြာသာဒ်သို့ တက်၍ မဟာဝိယူဟ မည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် တံခါးပေါင်ကို မှီလျက် ရပ်နေလေ၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် အသံကို ကြားသဖြင့် “မည်သို့သော အသံပေးနည်း၊ လူပေါင်းများစွာ၏ အသံနှင့် တူပါတကား” ဟု (ဆင်ခြင်၍) မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်မှ ထွက်လာလတ်သော် တံခါးပေါင်ကို ခိုလျက် ရပ်နေသော သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကို မြင်လေလျှင် “မိဖုရား ဤနေရာ၌ပင် ရပ်နေလော့၊ (အတွင်းသို့) မဝင်လင့်” ဟု သုဘဒ္ဒါမိဖုရားကို မိန့်ဆို၏။

အာနန္ဒာ ထိုအခါ မဟာသုဒဿနမင်းသည် မင်းချင်းယောက်ျားတစ်ယောက်ကို “အချင်း ယောက်ျား လာလော့၊ သင်သည် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်မှ ရွှေသလွန် ‘ပလ္လင်’ ကို ထုတ်ဆောင်၍ ရွှေအတိပြီးသော ထန်းတော၌ ခင်းလော့” ဟု မိန့်ဆို၏။ အာနန္ဒာ ထိုယောက်ျားသည် “ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းကြီး” ဟု မဟာသုဒဿနမင်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် မဟာဝိယူဟမည်သော ပြာသာဒ်ဆောင်မှ ရွှေသလွန် ‘ပလ္လင်’ ကို ထုတ်ဆောင်၍ ရွှေအတိပြီးသော ထန်းတော၌ ခင်းလေ၏။

အာနန္ဒာ ထို့နောက် မဟာသုဒဿနမင်းသည် (လက်ယာ) ခြေ၌ (လက်ဝဲ) ခြေကို စဉ်းငယ်လွန်ကာ တင်ထား၍ သတိရှိလျက် လက်ယာနံတောင်းဖြင့် မြတ်သော လျောင်းစက်ခြင်းကို ပြုလေ၏။

၂၆၆။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် “မဟာသုဒဿနမင်း၏ ကုန္ဒတို့သည် အထူး ကြည်လင်ကုန်၏၊ အရေအဆင်းသည် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၏၊ ဝင်းပြောင်တောက်ပ၏၊ မဟာသုဒဿန မင်းသည် နတ်ရွာမစံပါစေလင့်” ဟု ကြံစည်တောင့်တပြီးလျှင် မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်တင်၏။ “အရှင်မင်းမြတ် ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြို့) တို့၌ တွယ်တာ တော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်) တို့၌ တွယ်တာ တော်မူ ပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ်ဤ (ပြာသာဒ်ဆောင်) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူ ပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေ အခင်းမြတ်တို့ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော နီသော မျက်နှာကြက်နှင့်တကွ အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိကုန်သော ရွှေ ငွေဆင်စွယ်စန္ဒကူး နှစ်တို့ဖြင့်ပြီးကုန်သော ဤသလွန် ‘ပလ္လင်’ ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပလ္လင်) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်း ထားကုန်သော ဥပေါသထဆင်မင်းလျှင် အမျိုးရှိသော ဤဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဆင်) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူ ပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာ ဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန် စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထား ကုန်သော ဝလာဟကမြင်းမင်းလျှင် အမျိုးရှိသော ဤမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြင်း) တို့၌ တွယ်တာတော်မူ ပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူ ပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာ ဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထား ကုန် သော ခြင်္သေ့ရေ ကျားရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာ အကာအရံ ရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာ

ရထားလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ဤရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ရထား) တို့၌ တွယ်တာတော်မူ ပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက် တော်မူပါ ဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ဝေဠုရိယပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ဤပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပတ္တမြား) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါ ဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူ ပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် မိဖုရားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မိဖုရား) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူ ပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် သူဌေး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤသူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (သူဌေး) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူ ပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် သားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤဩဇာခံမင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဩဇာခံမင်း) တို့၌ တွယ်တာ တော်မူ ပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော ဤနို့ညစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (နွားမ) တို့၌ တွယ်တာ တော်မူ ပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် သိမ်မွေ့သော ခုံ (ခေါမ) ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ရက်ထားသော ဤအဝတ် ပုဆိုးပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (အဝတ်ပုဆိုး) တို့၌ တွယ်တာတော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့။

အရှင်မင်းမြတ် ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း အရှင်မင်းမြတ်အား တင်ဆက်သော ဤပွဲတော်စာ တို့သည် ထမင်းအိုးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပွဲတော်စာ) တို့၌ တွယ်တာ တော်မူပါဦးလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မူပါဦးလော့” ဟု (လျှောက်တင်၏)။

၂၆၇။ အာနန္ဒာ ဤသို့လျှောက်တင်သော် မဟာသုဒဿနမင်းသည် “မိဖုရား သင်သည် နာလိုဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ် ချစ်ခင်ဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ် စကားတို့ဖြင့် ရှည်မြင့်စွာ ကာလပတ်လုံး ငါ့အား ပြောဆိုခဲ့ ပါလျက် နောက်ဆုံး အချိန်ကျမှ မနာလိုဖွယ် မနှစ်သက်ဖွယ် မချစ်ခင်ဖွယ် မမြတ်နိုးဖွယ် စကားတို့ဖြင့် အဘယ့်ကြောင့် ငါ့အား ပြောဆိုဘိသနည်း” ဟု သုဘဒ္ဒါမိဖုရားအား မိန့်ဆို၏။

အရှင်မင်းမြတ် အဘယ်သို့လျှင် အရှင်မင်းမြတ်အား လျှောက်ဆိုရပါအံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။

မိဖုရား သင်သည် ငါ့အား ဤသို့ လျှောက်ဆိုလော့-

“အရှင်မင်းမြတ် ချစ်ခင်ဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ် အားလုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း၊ (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း၊ ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းသည် ဖြစ်မြဲပါတည်း။ အရှင်မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိလျက်စုတေတော်မမူပါလင့်၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိလျက် စုတေခြင်းသည် ဆင်းရဲပါ၏။ ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိလျက် စုတေခြင်းသည် အကဲ့ရဲ့လည်း ခံရပါ၏။

အရှင်မင်းမြတ် ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြို့) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်) တို့၌ တွယ်တာ ခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်ဆောင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေ အခင်းမြတ်တို့ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော နီသောမျက်နှာကြက်နှင့်တကွ အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိသော ရွှေငွေ ဆင်စွယ် စန္ဒကူးနှစ်တို့ဖြင့် ပြီးကုန်သော ဤသလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပလ္လင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန် သော ဥပေါသထ ဆင်မင်းလျှင် အမျိုးရှိသော ဤဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ် အားရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဆင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူ ပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထား ကုန်သော ဝလာဟကမြင်းမင်းလျှင် အမျိုးရှိသော ဤမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြင်း) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန် သော ခြင်္သေ့ရေ ကျားရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာရထား လျှင် အထွတ်အမြတ် ရှိသော ဤရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ရထား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ဝေဠုရိယ ပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ် ရှိသော ဤပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပတ္တမြား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မိဖုရားကြီး ရတနာလျှင် အမျိုးရှိသော ဤမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မိဖုရား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သူဌေး ရတနာလျှင် အမျိုးရှိသော ဤသူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (သူဌေး) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သားကြီး ရတနာလျှင် အမျိုးရှိသော ဤဩဇာခံမင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဩဇာခံမင်း) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော ဤနို့ညစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (နွားမ) တို့၌ တွယ်တာခြင်း ကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သိမ်မွေ့သော ခုံ (ခေါမ) ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်ကုန် သော ဤအဝတ်ပုဆိုးပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ(အဝတ်ပုဆိုး) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း အရှင်မင်းမြတ်အား တင်ဆက်သော ဤပွဲတော်စာ တို့သည် ထမင်းအိုးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပွဲတော်စာ) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်” ဟု (လျှောက်ဆိုလော့ဟူ၍ မိန့်ဆို၏)။

၂၆၈။ အာနန္ဒာ ဤသို့ မိန့်ဆိုသော် သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် မျက်ရည်ကျလျက် ငိုကြွေးလေ၏။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ သုဘဒ္ဒါမိဖုရားသည် မျက်ရည်တို့ကို သုတ်၍ မဟာသုဒဿနမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်ဆို၏။

“အရှင်မင်းမြတ် ချစ်ခင်ဖွယ် မြတ်နိုးဖွယ် အားလုံးတို့နှင့် (ရှင်လျက်) ကွဲကွာခြင်း၊ (သေ၍) ကွဲကွာခြင်း၊ ဘဝခြားလျက် ကွဲကွာခြင်းသည် ဖြစ်မြဲပါတည်း။ အရှင်မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိလျက် စုတေတော်မမူပါလင့်၊ ငဲ့ကွက်ခြင်းရှိလျက် စုတေခြင်းသည် ဆင်းရဲပါ၏။ ငဲ့ကွက်ခြင်း ရှိလျက် စုတေခြင်းသည် အကဲ့ရဲ့လည်း ခံရပါ၏။

အရှင်မင်းမြတ် ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြို့) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်) တို့၌ တွယ်တာ ခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ဤပြာသာဒ် ဆောင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပြာသာဒ်ဆောင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေ အခင်းမြတ်တို့ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော နီသောမျက်နှာကြက်နှင့်တကွ အိုးနီနှစ်ဖက်ရှိသော ရွှေ ငွေ ဆင်စွယ် စန္ဒကူးနှစ်တို့ဖြင့် ပြီးကုန်သော ဤသလွန် ‘ပလ္လင်’ ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပလ္လင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထား ကုန်သောဥပေါသထဆင်မင်းလျှင် အမှူးရှိသော ဤဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင် မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဆင်) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထား ကုန်သော ဝလာဟကမြင်းမင်းလျှင် အမှူးရှိသော ဤမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မြင်း) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ် တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန် သောခြင်္သေ့ရေ ကျားရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာ ရထားလျှင်အထွတ် အမြတ်ရှိသော ဤရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ရထား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ဝေဠုရိယပတ္တမြားရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ်ရှိသော ပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ပတ္တမြား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် မိဖုရားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (မိဖုရား) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သူဌေး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤသူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည်အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (သူဌေး) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သားကြီး ရတနာလျှင် အမှူးရှိသော ဤဩဇာခံ မင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (ဩဇာခံမင်း) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူ ပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော ဤနို့ညစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ (နွားမ) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် သိမ်မွေ့သော ခုံ (ခေါမ) ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်ကုန် သော ဤအဝတ်ပုဆိုးပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ(အဝတ်ပုဆိုး) တို့၌ တွယ်တာခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော် မမူပါလင့်။

အရှင်မင်းမြတ် ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း တင်ဆက်သော ဤထမင်းအိုးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် ချက်ပွဲတော်စာတို့သည် အရှင်မင်းမြတ်အား ရှိပါကုန်၏။ အရှင်မင်းမြတ် ဤ(ပွဲတော်စာ) တို့၌ တွယ်တာ ခြင်းကို စွန့်ပယ်တော်မူပါလော့၊ အသက်၌ ငဲ့ကွက်တော်မမူပါလင့်” ဟု (လျှောက်ဆို၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၄ - မဟာသုဒဿနသုတ် ===

ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားတော်မူခြင်း

၂၆၉။ အာနန္ဒာ ထို့နောက် မကြာမီပင် မဟာသုဒဿနမင်းသည် (နတ်ရွာစံလေ၏)။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းအား သေဖို့ရန်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာသည် ဥပမာအားဖြင့် သူကြွယ်အားဖြစ်စေ၊ သူကြွယ်သားအားဖြစ်စေ နှစ်သက်ဖွယ်အစာကို စားပြီးသောအခါ ထမင်းဆီယစ်သလောက်မျှသာ ဖြစ်ပေ၏။ အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် နတ်ရွာစံပြီးလတ်သော် ကောင်းသောသူတို့၏ လားရာ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်လေ၏။

အာနန္ဒာ မဟာသုဒဿနမင်းသည် အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင်ပတ်လုံး သူငယ်တို့၏ ကစားခြင်းဖြင့် ကစား၏။ အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင်ပတ်လုံး အိမ်ရှေ့မင်းအဖြစ်ဖြင့် စံ၏။ အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင် ပတ်လုံး စကြဝတေးမင်းအဖြစ်ဖြင့် မင်းပြု၏။ အနှစ်ရှစ်သောင်းလေးထောင် ပတ်လုံး လူ့ဝတ်နှင့်ပင် ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်ထက်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး၏။ ထိုမဟာသုဒဿနမင်းသည် ဗြဟ္မာ့ဝိဟာရတရား လေးပါးတို့ကို ပွားများပြီးလျှင်ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေသည်မှ နောက်၌ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ လားလေ၏။

၂၇၀။ အာနန္ဒာ “ထိုစဉ်အခါက မဟာသုဒဿနမင်းသည် အခြားသူ ဖြစ်လေသလော” ဟု သင် တွေးထင်မူလည်း တွေးထင်ရာ၏။

အာနန္ဒာ ဤအရာကို ဤသို့မမှတ်အပ်၊ ငါသည်ပင် ထိုစဉ်အခါက မဟာသုဒဿနမင်း ဖြစ်ခဲ့၏။

ကုသာဝတီနေပြည်တော်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ထိုမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် ငါ၏ မြို့များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ်လျှင် အချုပ်အခြာရှိသော ထိုပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် ငါ၏ ပြာသာဒ်များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

မဟာဝိယူဟ ပြာသာဒ်ဆောင်လျှင် အချုပ်အခြာ ရှိသော ထိုပြာသာဒ်ဆောင်ပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် ငါ၏ ပြာသာဒ်ဆောင်များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

မွေးရှည်ကော်ဇောကြီး သားမွေးဖြူကော်ဇော ပန်းပြောက်ခြယ်ကော်ဇော ဝံပိုင်ရေ အခင်းမြတ် တို့ဖြင့် ခင်းထားကုန်သော နီသော မျက်နှာကြက်နှင့်တကွ အုံးနီနှစ်ဖက်ရှိသော ရွှေ ငွေ ဆင်စွယ် စန္ဒကူးနှစ်တို့ဖြင့်ပြီးကုန်သော ဤသလွန် ‘ပလ္လင်’ ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် ငါ၏ ပလ္လင်များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ဥပေါသထ ဆင်မင်းလျှင် အမှူးရှိသော ထိုဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ ဆင်များ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ဝလာဟက မြင်းမင်းလျှင် အမှူးရှိသော ထိုမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ မြင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ရွှေတန်ဆာဆင်ယင်ကာ ရွှေတံခွန်စိုက်လျက် ရွှေကွန်ရက်တို့ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားကုန်သော ခြင်္သေ့ရေ ကျားရေ သစ်ရေ ဖျော့တော့သော ကမ္မလာအကာအရံရှိကုန်သော ဝေဇယန္တာ ရထားလျှင် အထွတ်အမြတ် ရှိသော ထိုရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ ရထားများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

(ဝေဠုရိယ) ပတ္တမြား ရတနာလျှင် အထွတ်အမြတ် ရှိသော ထိုပတ္တမြားပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် တို့သည် ငါ၏ ပတ္တမြားများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

မိဖုရားကြီး ရတနာလျှင် အမျိုးရှိသော ထိုမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ မိဖုရားများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

သူဌေး ရတနာလျှင် အမျိုးရှိသော ထိုသူဌေးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ သူဌေးများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

သားကြီး ရတနာလျှင် အမျိုးရှိသော ထိုဩဇာခံမင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ ဩဇာခံမင်းများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

နို့ထွက်သန်၍ ရွှေခွက်တို့ဖြင့် ခံယူရသော ထိုနို့ညစ်နွားမပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် တို့သည် ငါ၏နွားမများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

သိမ်မွေ့သော ခုံ (ခေါမ) ချည် ဝါချည် ပိုးချည် သိုးမွေးချည်တို့ဖြင့် ရက်အပ်ကုန်သော ထိုအဝတ်ပုဆိုးပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ငါ၏ အဝတ်ပုဆိုးများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

ညဉ့်တိုင်း နံနက်တိုင်း တင်ဆက်သော ထမင်းအိုး ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ထိုပွဲတော်စာတို့ သည် ငါ၏ ပွဲတော်စာများ ဖြစ်ခဲ့ကုန်၏။

၂၇၁။ အာနန္ဒာ ထိုမြို့ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါနေသော မြို့သည်ကား ကုသာဝတီနေပြည်တော် တစ်မြို့တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုပြာသာဒ်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါနေသော ပြာသာဒ် သည်ကား ဓမ္မ (နန်း) ပြာသာဒ် တစ်ပြာသာဒ်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုပြာသာဒ်ဆောင် ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါနေသော ပြာသာဒ် ဆောင် သည်ကား မဟာဝိယူဟပြာသာဒ်ဆောင် တစ်ဆောင်တည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုသလွန် 'ပလ္လင်' ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါသုံးဆောင်သော သလွန် 'ပလ္လင်' သည်ကား ရွှေသလွန်ဖြစ်စေ ငွေသလွန်ဖြစ်စေ ဆင်စွယ်သလွန်ဖြစ်စေ စန္ဒကူးသလွန် ဖြစ်စေ သလွန် 'ပလ္လင်' တစ်ခုတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုဆင်ပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါစီးသော ဆင်သည်ကား ဥပေါသထဆင်မင်း တစ်စီးတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုမြင်းပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါစီးသော မြင်းသည်ကား ဝလာဟက မြင်းမင်း တစ်စီးတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုရထားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါစီးသော ရထားသည်ကား ဝေဇယန္တာ ရထား တစ်စီးတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုမိဖုရားပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါ့ကိုလုပ်ကျွေးသော မိဖုရား သည်ကား မင်းအမျိုးသမီးဖြစ်စေ ကုန်သည် အမျိုးသမီးဖြစ်စေ မိဖုရား တစ်ဦးတည်း သာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုအဝတ်ပုဆိုးအစုံပေါင်း ကုဋေရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါဝတ်သော ပုဆိုးအစုံသည်ကား သိမ်မွေ့သော ခုံ 'ခေါမ' ချည်ထည်ဖြစ်စေ ဝါချည်ထည်ဖြစ်စေ ပိုးချည်ထည် ဖြစ်စေ သိုးမွေးချည်ထည်ဖြစ်စေ အဝတ်ပုဆိုးတစ်စုံတည်းသာလျှင် ဖြစ်၏။

အာနန္ဒာ ထိုထမင်းအိုးပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ချက် ပွဲတော်စာတို့တွင် ထိုစဉ်အခါ၌ ငါ သုံးဆောင်သော တန်လောက်ရုံဟင်းနှင့် တစ်ကွမ်းစားချက်မျှ ထမင်းသည်ကား ထမင်းအိုး တစ်လုံးချက် တည်းမှ ပွဲတော်စာသာလျှင် ဖြစ်၏။

၂၇၂။ အာနန္ဒာ ရှုလော့၊ ထိုအလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့သည် ကွယ်လွန်သွားလေကုန်ပြီ၊ ချုပ်ပျောက်သွား လေကုန်ပြီ ဖောက်ပြန်ပြောင်းလဲသွားလေကုန်ပြီ။ အာနန္ဒာ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဤသို့ပင် မမြဲကြသည်ချည်းသာတည်း။ အာနန္ဒာ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဤသို့ပင် မတည်တံ့ကြသည် ချည်းသာတည်း၊ အာနန္ဒာ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဤသို့ပင် အားမကိုးလောက် ကြသည်ချည်းသာတည်း၊ အာနန္ဒာအလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားတို့၌။ ငါးငွေ့ခြင်းငှါ အလွန်ပင် သင့်လှလေပြီ၊ စွဲမက်ခြင်း ကင်းခြင်းငှါ အလွန်ပင် သင့်လှလေပြီ၊ (သင်္ခါရတရားတို့မှ) လွတ်မြောက်ခြင်းငှါ အလွန်ပင် သင့်လှလေပြီ၊ အာနန္ဒာငါသည် ဤ (ကုသာဝတီနေပြည်တော်) အရပ်၌ ကိုယ်ကောင်ကို ခြောက်ကြိမ်တိုင်တိုင် စွန့်ပစ်ခဲ့ ရဖူးသည်ကို အမှတ်ရ၏။ ထိုခြောက်ကြိမ်စလုံးပင် တရားစောင့်သော တရားနှင့်အညီ မင်းပြုသော သမုဒ္ဒရာလေးစင်း အပိုင်း အခြားရှိသည့် လေးကျွန်းလုံးကို အစိုးရသော ရန်အပေါင်းကို အောင်သော တိုင်းနိုင်ငံကို တည်ငြိမ်စေသော ရတနာခုနစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော စကြဝတေးမင်း ဖြစ်လျက် ချည်းသာ လျှင် စွန့်ပစ်ခဲ့ရ၏။ ဤသည်ကား ကိုယ်ကောင်ကို ခုနစ်ကြိမ်မြောက် စွန့်ပစ်ခြင်းပေတည်း။

အာနန္ဒာ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်ကောင်ကို ရှစ်ကြိမ်မြောက်စွန့်ပစ်ရန် အရပ်ကို နတ် မာရ်နတ် ဗြဟ္မာနှင့် တကွသော ဤနတ်လောက၌လည်းကောင်း၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏ မင်းများ လူများနှင့် တကွသော ဤလူ့လောက၌ လည်းကောင်း ငါမမြင်တော့ချေဟု ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူ၏။ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်) ကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် လူနတ်တို့၏ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုမှတစ်ပါး ဤဂါထာကိုလည်း မိန့်တော်မူပြန်သတည်း-

ပြုပြင်ရသော ‘သင်္ခါရတရား’ တို့သည် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောရှိ၍ မမြဲလေကုန်စွ တကား။ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် ချုပ်ပျောက်လေကုန်စွတကား။ ထို (သင်္ခါရတရား) တို့၏ ငြိမ်းခြင်းသည် သာလျှင် ချမ်းသာ ပေတော့သည် တကား။

လေးခုမြောက် မဟာသုဒဿနသုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဇနဝသဘသုတ် ===

နာတိကရွာသားတို့၏ အမေးကို ဖြေတော်မူခြင်း

၂၇၃။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် နာတိက (ရွာ) အုတ်တိုက်ကျောင်း၌ (သီတင်းသုံး) နေတော်မူ၏။ ထိုစဉ်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ထိုထို ဇနပုဒ်တို့၌ ကွယ်လွန် စုတေ သွားကြသော အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့၏ ဖြစ်ရာဘဝတို့ကို (မေးလျှောက်သဖြင့်) ဖြေဆို ဟောကြား တော်မူ၏။ ကာသိတိုင်းကောသလတိုင်း ဝဇ္ဇီတိုင်း မလ္လတိုင်း စေတီယတိုင်း ဝံသတိုင်း ကုရုတိုင်း ပဉ္စာလတိုင်း မဇ္ဈတိုင်းသုရသေနတိုင်းတို့၌ “ဤမည်သော သူသည် ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်၏။ ဤမည်သော သူသည် ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်၏။”

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ငါးကျိပ်ကျော် တို့သည် အောက်(ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဥပါသကာပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုလတ္တံ့သော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ကိုးကျိပ်ကျော် တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’၊ ပြစ်မှားခြင်း ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ငါးရာကျော် တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏” ဟု (ဖြေဆိုဟောကြားတော်မူ၏)။

၂၇၄။ ထိုသို့ဖြေဆို ဟောကြားသည်ကို အလုပ်အကျွေးဥပါသကာဖြစ်သော နာတိကရွာသားတို့သည် (ဤသို့) ကြားကြကုန်၏။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ထိုထိုဇနပုဒ်တို့၌ ကွယ်လွန် စုတေ သွားကြသော အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့၏ ဖြစ်ရာဘဝကို (မေးလျှောက်သဖြင့်) ဖြေဆို ဟောကြားတော်မူ၏။ ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း ဝဇ္ဇီတိုင်း မလ္လတိုင်း စေတီယတိုင်း ဝံသတိုင်း ကုရုတိုင်း ပဉ္စာလတိုင်းမဇ္ဈ တိုင်း သုရသေနတိုင်းတို့၌ ‘ဤမည်သော သူသည် ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်၏။ ဤမည်သော သူသည် ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်၏။’

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ငါးကျိပ်ကျော် တို့သည်အောက် (ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဥပါသကာပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လတ္တံ့သော ထိုဘုံမှပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ကိုးကျိပ်ကျော် တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’၊ ပြစ်မှားခြင်း ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း

ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလျှင် လာ၍ ဆင်းရဲ၏အဆုံးကိုပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ငါးရာကျော် တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏’ ဟု ဖြေဆို ဟောကြား တော်မူသည်” ကို (ကြားကြကုန်၏)။

နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် မေးလျှောက်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဖြေဆို ဟောကြားတော်မူသည်ကို ကြားကုန်၍ ထိုအကြောင်းအရာဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက် ရွှင်ပြလျက် ရှိကုန်၏။

၂၇၅။ (ထိုအကြောင်းအရာကို) အသျှင်အာနန္ဒာသည် (ဤသို့ ကြားလေ၏) -

“မြတ်စွာဘုရားသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ထိုထို ဇနပုဒ်တို့၌ ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော အလုပ် အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် ဖြစ်ရာဘဝတို့ကို (မေးလျှောက်သဖြင့်) ဖြေဆိုဟောကြားတော်မူ၏။ ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း ဝဇ္ဇီတိုင်း မလ္လတိုင်း စေတိယတိုင်း ဝံသတိုင်း ကုရုတိုင်း ပဉ္စာလတိုင်း မဇ္ဈ တိုင်း သုရသေနတိုင်းတို့၌ ‘ဤမည်သော သူသည် ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်၏။ ဤမည်သော သူသည် ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်၏။’

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ငါးကျိပ်ကျော် တို့သည်အောက် (ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဥပါသကာပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လတ္တံ့သောထို (ဘုံ) မှ ပြန်လည်ခြင်းသဘော မရှိသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။

ကွယ်လွန် စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ကိုးကျိပ်ကျော် တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’၊ ပြစ်မှားခြင်း ‘ဒေါသ၊ တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ငါးရာကျော် တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏’ ဟု (ဖြေဆိုဟောကြားတော်မူ၏)။

နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် မေးလျှောက်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဖြေဆို ဟောကြား တော်မူသည်ကို ကြားကုန်၍ ထိုအကြောင်းအရာဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက်ရွှင်ပျ လျက် ရှိကုန်၏” ဟု (ကြားလေ၏)။

၁။ သုဂတိ၌သာဖြစ်ရန် ကိန်းသေမြဲသော တစ်နည်း-ဆင်းရဲ၏အဆုံးသို့ရောက်ရန် ကိန်းသေမြဲသော။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဇနဝသဘသုတ် ===

အသျှင်အာနန္ဒာ၏ သွယ်ဝိုက်သော စကား

၂၇၆။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာအား ဤသို့ အကြံဖြစ်လေ၏-

“ကွယ်လွန် စုတေသွားကြသော ဤမဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် များလည်း များကုန်၏။ ရှေးလည်း ကျကုန်၏။ အင်္ဂတိုင်း မဂဓတိုင်းတို့၌ ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော (အင်္ဂ၊ မဂဓ) တိုင်းရင်းသားတို့တွင် အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာများ မရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ စင်စစ်သော် ကားထိုအင်္ဂ၊ မဂဓတိုင်းသားတို့သည်လည်း ဘုရား တရား သံဃာ၌ ကြည်ညိုကြပေကုန်၏။ သီလတို့၌ပြည့်စုံစွာ ကျင့်လေ့ ရှိကြပေကုန်၏။ (သို့ဖြစ်ပါလျက်) ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော ထို သူတို့၏ (အကြောင်းအရာ) ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောတော်မမူသေးချေ။ ထိုသူတို့၏ (အကြောင်းအရာ) ကိုလည်း ဟောကြားပါမူ ကောင်းလေစွ၊ လူအများသည် ကြည်ညို၍ ကောင်းသော ဂတိသို့ လားရာ၏။

ထို့ပြင် တရားစောင့်သော တရားသဖြင့် မင်းပြုသော မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယမည်သော ဤဗိမ္ဗိသာရမင်း သည်လည်း ပုဏ္ဏားနှင့် သူကြွယ်တို့၏လည်းကောင်း နိဂုံးနှင့် ဇနပုဒ်သားတို့၏လည်း ကောင်း အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ပေ၏။ ထို့ပြင်လည်း တရားစောင့်သော တရားသဖြင့် မင်းပြု သော ထို ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် ‘ငါတို့အား ဤသို့ ချမ်းသာစေ၍ နတ်ရွာစံတော်မူလေ၏။ တရား စောင့်သော ထိုတရားမင်း၏ နိုင်ငံတော်၌ ငါတို့သည် ဤသို့ ချမ်းသာစွာ နေကြရပေကုန်၏’ ဟု လူတို့သည် (ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းကို) ချီးမွမ်းလျက် ရှိကုန်၏။ ထို (ဗိမ္ဗိသာရမင်း) သည်လည်း ဘုရား တရား သံဃာ၌ ကြည်ညို ပေ၏။ သီလတို့၌ ပြည့်စုံစွာ ကျင့်လေ့ရှိပေ၏။ ထို့ပြင် ‘မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယမည်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် သေခါနီးတိုင်အောင်ပင် မြတ်စွာဘုရားကို ချီးကျူးလျက် နတ်ရွာစံလေသည်’ ဟူ၍လည်း လူတို့ ဆိုကုန်သေး၏။ ကွယ်လွန်စုတေသွားသော ထို (မင်း၏ အကြောင်းအရာ) ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မမူသေးချေ။ ထိုမင်း၏ အကြောင်းအရာ ကိုလည်း ဟောကြားပါမူ ကောင်းလေစွ၊ လူအများသည် ကြည်ညို၍ ကောင်းသောဂတိသို့ လား ရာ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို မဂဓတိုင်း၌ ရတော်မူ၏။ ယင်း မဂဓတိုင်း၌ ကွယ်လွန် စုတေ သွားကြသော မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့၏ ဖြစ်ရာ ဘဝတို့ကို မြတ်စွာဘုရား သည် အဘယ့်ကြောင့် မဟောကြားဘဲ ရှိရာသနည်း၊ ကွယ်လွန်စုတေ သွားကြသော မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့၏ ဖြစ်ရာဘဝတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မဟော ကြားဘဲ နေငြားအံ့၊ ထို့ကြောင့် ထိုမဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် စိတ်အား ငယ်ကြ ကုန်ရာ၏။

ယင်းသို့ မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် စိတ်အားငယ် ကြရာသော အကြောင်း ရှိပါလျက် မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုသူတို့၏ အကြောင်းအရာကို အဘယ့်ကြောင့် မဟောကြားဘဲ ရှိရာ အံ့နည်း” ဟု (အကြံဖြစ်လေ၏)။

၂၇၇။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော ဤအကြောင်းအရာကို တစ်ပါးတည်း ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ အဖန်ဖန် တွေးတောပြီးလျှင် ညဉ့်၏အဆုံး မိုးသောက်ယံ၌ နေရာမှထ၍ မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤစကားကို ကြားရပါ၏။ ‘မြတ်စွာဘုရားသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ထိုထိုဇနပုဒ်တို့၌ ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့၏ ဖြစ်ရာဘဝတို့ကို

(မေးလျှောက်သဖြင့်) ဖြေဆိုဟောကြားတော်မူ၏။ ကာသိတိုင်း ကောသလတိုင်း ဝဇ္ဇီတိုင်း မလ္လတိုင်း စေတီယတိုင်း ဝံသတိုင်း ကုရုတိုင်း ပဉ္စာလတိုင်း မဇ္ဈ တိုင်း သုရသေနတိုင်းတို့၌ 'ဤမည်သော သူသည် ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်၏ ဤမည်သော သူသည် ဤမည်သော ဘဝ၌ ဖြစ်၏'ဟု (ဟောကြား တော်မူ၏) ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ငါးကျိပ်ကျော် တို့သည် အောက် (ကာမဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း) အဖို့ရှိသည့် ငါးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် ဗြဟ္မာဘုံ၌ ဥပါသကာ ပဋိသန္ဓေ နေ၍ ထို(ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု လတ္တံ့သော ထိုဘုံမှပြန်လည်ခြင်း သဘောမရှိသော အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ကိုးကျိပ်ကျော် တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း တပ်မက်ခြင်း 'ရာဂ'၊ ပြစ်မှားခြင်း 'ဒေါသ'၊ တွေဝေခြင်း 'မောဟ' တို့၏လည်း ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။

ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ ငါးရာကျော် တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် 'အနှောင်အဖွဲ့' တို့၏ အကြွင်းမဲ့ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်သို့ ကျခြင်းသဘော မရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏' ဟု (ဖြေဆို ဟောကြားတော်မူ၏)။

နာတိကရွာသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် မေးလျှောက်သဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဖြေဆို ဟောကြား တော်မူသည်ကို ကြားသိကုန်၍ ထိုအကြောင်းအရာဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက် ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော ဤမဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် စင်စစ် များလည်း များပါကုန်၏။ ရှေးလည်း ကျပါကုန်၏။ အင်္ဂတိုင်း မဂဓတိုင်းတို့၌ ကွယ်လွန်စုတေ သွားကြသော အင်္ဂ၊ မဂဓတိုင်းရင်းသားတို့တွင် အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာများ မရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား စင်စစ်သော်ကား ထိုသူတို့သည်လည်း ဘုရား တရား သံဃာ၌ ကြည်ညိုကြပါကုန်၏။ သီလ တို့၌ ပြည့်စုံစွာ ကျင့်လေ့ရှိကြပါကုန်၏။ (သို့ဖြစ်ပါလျက်) ကွယ်လွန်စုတေသွားကြသော ထိုသူတို့၏ (အကြောင်းအရာ) ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မမူသေးချေ။ ထိုသူတို့၏ (အကြောင်းအရာ) ကိုလည်း ဟောကြားပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ လူအများသည် ကြည်ညို၍ ကောင်းသော ဂတိသို့ လားရာ ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထို့ပြင် တရားစောင့်သော တရားသဖြင့် မင်းပြုသော မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယမည် သော ဤဗိမ္ဗိသာရမင်း သည်လည်း ပုဏ္ဏားနှင့်သူကြွယ်တို့၏ လည်းကောင်း နိဂုံးနှင့်ဇနပုဒ်သားတို့၏ လည်းကောင်း အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ပါပေ၏။

ထို့ပြင်လည်း တရားစောင့်သော တရားသဖြင့် မင်းပြုသော ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် 'ငါတို့အား ဤသို့ ချမ်းသာစေ၍ နတ်ရွာစံတော်မူလေ၏။ တရားစောင့်သော ထိုတရားမင်း၏ နိုင်ငံတော်၌ ငါတို့သည် (ဤသို့) ချမ်းသာစွာ နေကြရပေကုန်၏'ဟု လူတို့သည် (ထိုမင်းကို) ချီးမွမ်းလျက် ရှိပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ထို (ဗိမ္ဗိသာရမင်း) သည်လည်း ဘုရား တရား သံဃာ၌ ကြည်ညိုပါပေ၏။ သီလတို့၌ ပြည့်စုံစွာ ကျင့်လေ့ ရှိပါပေ၏။

ထို့ပြင် 'မဂဓတိုင်းရှင် သေနိယမည်သော ဗိမ္ဗိသာရမင်းသည် သေခါနီးတိုင်အောင်ပင် မြတ်စွာဘုရား ကို ချီးကျူးလျက် နတ်ရွာစံလေသည်ဟူ၍လည်း လူတို့ ဆိုပါကုန်သေး၏။ ကွယ်လွန်စုတေသွားသော ထိုမင်း၏ အကြောင်းအရာကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဟောကြားတော်မမူရသေးပါ။ ထိုမင်း၏ အကြောင်းအရာ ကိုလည်း ဟောကြားပါမူကား ကောင်းလေစွ၊ လူအများလည်း ကြည်ညို၍ ကောင်းသော ဂတိသို့ လားရာပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို မဂဓတိုင်း၌ ရတော်မူပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ယင်းမဂဓတိုင်း၌ ကွယ်လွန် စုတေသွားကြသော မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့၏ ဖြစ်ရာဘဝတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ့်ကြောင့် မဟောကြားဘဲ ရှိရာပါသနည်း။ အသျှင်ဘုရား ကွယ်လွန် စုတေသွားကြသော မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့၏ ဖြစ်ရာ ဘဝတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် မဟောကြားဘဲ နေတော်မူငြားအံ့၊ ထို့ကြောင့် ထိုမဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် စိတ်အားငယ်ကြကုန်ရာပါ၏။

ယင်းသို့ မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့သည် စိတ်အားငယ်ကြရာသော အကြောင်း ရှိပါလျက် ထိုသူတို့၏ အကြောင်းအရာကို မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ့်ကြောင့် မဟောကြားဘဲ ရှိရာပါ သနည်း” ဟု (လျှောက်၏)။

အသျှင်အာနန္ဒာသည် မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့ကို အကြောင်းပြု၍ မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက်တော်၌ ဤသွယ်ဝိုက်သော စကားကို လျှောက်ထားပြီးသော် နေရာမှ ထ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေပြုကာ ဖဲခွါသွားလေ၏။

၂၇၈။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် အသျှင်အာနန္ဒာ ဖဲခွါသွား၍ မကြာမီပင် နံနက်အချိန်၌ (သင်္ကန်းကို) ပြင်ဝတ်၍ သပိတ်သင်္ကန်းကို ယူလျက် နာတိကရွာသို့ ဆွမ်းခံဝင်တော်မူ၏။ နာတိကရွာ၌ ဆွမ်းခံ လှည့်လှည့်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွါခွဲပြီးသော် ခြေတော်တို့ကို ဆေးကြော၍ အုတ်တိုက် ကျောင်းသို့ ဝင်တော်မူပြီးလျှင် မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့ကို အကြောင်းပြု၍ “ထို သူတော်ကောင်းတို့၏ လားရာဂတိ ရောက်ရာဘဝကို သိအောင်ရှုအံ့” ဟု လိုလား လျက် နှလုံးသွင်းလျက် အကြောင်းအရာ အားလုံးကို စိတ်ဖြင့် ဆင်ခြင်လျက် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် “မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာဖြစ်ကုန်သော ထိုသူတော်ကောင်း တို့သည် ယင်းသို့ လားရာဂတိ ရောက်ရာ ဘဝရှိကုန်၏” ဟု မြင်တော်မူ၏။

ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားသည် ညနေချမ်းအချိန် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းနေရာမှ ထတော်မူ၍ အုတ်တိုက် ကျောင်းမှ ထွက်တော်မူပြီးလျှင် ကျောင်းရိပ်ဝယ် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေတော်မူ၏။

၂၇၉။ ထိုအခါ အသျှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး လျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်လျက် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အထူးသဖြင့် ငြိမ်သက်သော အသွင်အပြင်ရှိနေပါ၏။ ဣန္ဒြေများ ကြည်လင်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်နှာတော်အဆင်းသည် အလွန်ပင် တောက်ပ တင့်တယ် နေ၏။ အသျှင်ဘုရား ယနေ့ မြတ်စွာဘုရားသည် ငြိမ်သက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) သမာပတ် ဖြင့် နေတော်မူသည်” ဟု ထင်ပါသည် (ဟူ၍ လျှောက်၏)။

အာနန္ဒာ သင်သည် မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့ကို အကြောင်းပြု ၍ ငါ၏ မျက်မှောက်၌ သွယ်ဝိုက်သော စကားကို လျှောက်ထားပြီးလျှင် နေရာမှထကာ ဖဲခွါသွားခဲ့၏။ (ထို့နောက် မကြာမီပင်) ငါသည် နာတိကရွာ၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်၍ ဆွမ်းစားပြီးနောက် ဆွမ်းစားရာမှ ဖဲခွါခွဲပြီးသော် ခြေတို့ကို ဆေး၍ အုတ်တိုက်ကျောင်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် ထိုမဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ တို့ကိုပင် အကြောင်းပြု၍ “ထိုသူတော်ကောင်းတို့၏ ထိုလားရာဂတိ ရောက်ရာဘဝကို သိအောင်ရှုအံ့” ဟု လိုလားလျက် နှလုံးသွင်းလျက် အကြောင်းအရာအားလုံးကို စိတ်ဖြင့် ဆင်ခြင်လျက် ခင်းထားသော နေရာ၌ ထိုင်နေခဲ့၏။

အာနန္ဒာ ငါသည် ထိုမဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာဖြစ်သော သူတော်ကောင်းတို့၏ “လားရာဂတိ ရောက်ရာဘဝတို့ကို တွေ့မြင်ရပေ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဇနဝသဘသုတ် ===

ဇနဝသဘနတ်သား

၂၈၀။ အာနန္ဒာ ထိုအခါ (တစ်ဦးသော) နတ်သည် ကိုယ်ထင်ရှားမပြဘဲ “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဇနဝသဘဖြစ်ပါသည်၊ ကောင်းသောစကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဇနဝသဘဖြစ်ပါသည်” ဟု (အသံကို ကြားစေ၏)။ အာနန္ဒာ သင်သည် ဤမှ ရှေးအခါ၌ ‘ဇနဝသဘ’ ဟူသော အမည်ကို ကြားဖူးသည် ဟု အမှတ်ရ ပါ၏လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤမှ ရှေးအခါ၌ ဇနဝသဘ ဟူသော အမည်ကို ကြားဖူးသည်ဟု အမှတ်မရပါ။ အသျှင်ဘုရား သို့သော်လည်း “ဇနဝသဘ” ဟူသော အမည်ကို ကြားသဖြင့် အကျွန်ုပ်အား ကြက်သီးမွေးညင်းများ ထပ်ပါကုန်၏။ “အသျှင်ဘုရား ဇနဝသဘဟု ဤသို့ ခံညားသော အမည်ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ရသော ထိုနတ်သည် မြင့်မြတ်သော နတ်ဖြစ်ပေလိမ့်မည်” ဟု အကျွန်ုပ် ထင်မြင်မိပါ၏။

အာနန္ဒာ အသံပေါ်လာသည်မှ အခြားမဲ့၌ပင် အဆင်းသဏ္ဍာန် ခံညားသော နတ်သည် ငါ၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှား ပေါ်လာပြီးလျှင် “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဗိမ္ဗိသာရမင်း ဖြစ်ပါသည်၊ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဗိမ္ဗိသာရမင်း ဖြစ်ပါသည်” ဟု နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း အသံကို ကြားစေပြန်၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်း၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့ ကပ်ရောက် ရသည်မှာ ဤအကြိမ်သည် ခုနစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်ပါသည်။ ထို (ဗိမ္ဗိသာရမင်းဘဝ) မှ စုတေခဲ့သော ထိုအကျွန်ုပ်သည်နတ်မင်း ဖြစ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ပါ၏။ (သို့သော်လည်း)။

အကျွန်ုပ်သည် ဤ (နတ်ပြည်) မှ (စုတေ၍ လူ့ပြည်၌) ခုနစ်ဘဝ၊ ထို (လူ့ပြည်) မှ (စုတေ၍ ဤနတ်ပြည်၌) ခုနစ်ဘဝ၊ (ပေါင်း) တစ်ဆယ့်လေးဘဝတို့တိုင်တိုင် ရှေးအခါက အကျွန်ုပ်၏ နေခဲ့ဖူးရာ ဌာနကို အကျွန်ုပ် အမှတ်ရလျက် ရှိပါ၏။

၂၈၁။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အပါယ်သို့ ကျခြင်းမရှိ တော့ပါ။ အပါယ်သို့ ကျခြင်းမရှိသော သောတာပန်ဖြစ်နေသည်ကို သိပါသည်။ သို့ရာတွင် အကျွန်ုပ်၏ အလို ‘အာသာ’ သည်ကား သကဒါဂါမ်ဖြစ်ရန် ထက်သန်လျက် တည်ရှိနေပါသည်ဟု (လျှောက်၏)။

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အပါယ်သို့ ကျခြင်းမရှိတော့ပါ။ အပါယ်သို့ ကျခြင်းမရှိသော သောတာပန်ဖြစ်နေသည်ကို သိပါသည်” ဟူ၍လည်းကောင်း၊ “အကျွန်ုပ်၏ အလို ‘အာသာ’ သည် သကဒါဂါမ်ဖြစ်ရန် ထက်သန်လျက် တည်ရှိနေပါသည်” ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုသော အသျှင်ဇနဝသဘနတ်သား၏ ဤစကားသည် အံ့ဖွယ်ရှိပါပေ၏။ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေ၏။

အသျှင်ဇနဝသဘနတ်သားသည် ဤသို့ မြင့်မြတ်သော တရားထူးကို အဘယ်မှ ရခဲ့ပါသနည်းဟူမူ-
ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား၏ အဆုံးအမတော်နှင့် ကင်း၍ ရခဲ့သည် မဟုတ် ပါ။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား အသျှင်ဘုရား၏ အဆုံးအမတော်နှင့် ကင်း၍ရခဲ့သည်မဟုတ်ပါ။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် (မြတ်စွာဘုရားကို ရှေးဦးစွာ ဖူးတွေ့လျက်) မြတ်စွာဘုရား၌ အကြွင်းမဲ့ယုံကြည်ခြင်းသို့ ရောက်သည့်အခါမှစ၍ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အပါယ်သို့ ကျခြင်းမရှိတော့ပါ။ အပါယ်သို့ ကျခြင်းမရှိသော သောတာပန် ဖြစ်ခဲ့သည်ကို သိပါ၏။

သို့ရာတွင် အကျွန်ုပ်၏ အလို ‘အာသာ’ သည်ကား သကဒါဂါမ်ဖြစ်ရန် ထက်သန်လျက် တည်ရှိနေပါသည်။

အသျှင်ဘုရား ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးသည် ဝိရုဠကနတ်မင်းကြီးအထံသို့ ကိစ္စတစ်ခုဖြင့် အကျွန်ုပ်ကို စေလွှတ်လိုက်သဖြင့် (လာခဲ့ရာ) ခရီးအကြားဝယ် (မြတ်စွာဘုရားသည်) အုတ်တိုက် ကျောင်းသို့ ဝင်တော်မူ ပြီးလျှင် မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာတို့ကို အကြောင်းပြု၍ “ထို သူတော်ကောင်းတို့၏ လားရာဂတိ ရောက်ရာဘဝကို သိအောင်ရှုအံ့” ဟု လိုလားလျက် နှလုံးသွင်းလျက် အကြောင်းအရာ အားလုံးကို စိတ်ဖြင့် ဆင်ခြင်လျက် ထိုင်နေတော်မူ သည်ကို အကျွန်ုပ် တွေ့မြင်ရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အလွန်အံ့ဖွယ်ရာ အကြောင်း တိုက်ဆိုင်သည်မှာ “ထို (မဂဓတိုင်းသား) သူတော်ကောင်း တို့သည် ယင်းသို့လားရာ ဂတိ ရောက်ရာဘဝ ရှိကုန်၏” ဟု ထို(နတ်) ပရိသတ်၌ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး ပြောဆိုသော စကားကို ကိုယ်တိုင် ကြားနာ မှတ်သားလိုက်ရပါသည်။

အသျှင်ဘုရား ထိုအကျွန်ုပ်အား “မြတ်စွာဘုရားကိုလည်း ဖူးမြော်အံ့၊ ဤအကြောင်းကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားအံ့” ဟု အကြံဖြစ်ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤအကြောင်းနှစ်ပါးကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်လာပါ၏။

၁။ ဤသို့အမှတ်ရလျက် ထိုဌာနတို့၌ တွယ်တာမှုအားကြီးသောကြောင့် အထက်နတ်ပြည်တို့၌ ဖြစ်နိုင်ငြားသော်လည်း မဖြစ်မူ၍ ဤဝေဿဝဏ်နတ်မင်း၏ အပေါင်းအဖော်အဖြစ်သို့သာလျှင် ရောက်ရလေသည်ဟုအဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဇနဝသဘသုတ် ===

နတ်သဘင်

၂၈၂။ အသျှင်ဘုရား ယခင်ယခင် ကာလက ဥတု၊ လတို့ပြည့်ရာ ဝါဆိုလပြည့် တစ်ဆယ့်ငါးရက် မြောက် ဥပုသ်နေ့ည၌ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အားလုံးလိုလိုပင် အညီအညွတ် စည်းဝေးနေကြပါကုန်၏။ များစွာသော နတ်ပရိသတ်တို့သည်လည်း ထက်ဝန်းကျင်၌ ထိုင်နေပါကုန်၏။ နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့ သည်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ထိုင်နေကြပါကုန်၏။ အရှေ့အရပ်မှ ဓတရဋ္ဌနတ်မင်းကြီးသည် အနောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏။ တောင်အရပ်မှ ဝိရုဠကနတ်မင်းကြီးသည် မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏။ အနောက်အရပ်မှ ဝိရုဠကနတ်မင်းကြီးသည် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏။ မြောက်အရပ်မှ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးသည် တောင်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာနတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယင်းသို့ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အားလုံးလိုလိုပင် အညီအညွတ် စည်းဝေးနေကြလျက် များစွာသော နတ်ပရိသတ်တို့သည်လည်း ထက်ဝန်းကျင်၌ ထိုင်နေကြလျက် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ထိုင်နေကြသော အခါ ထိုနတ်မင်းကြီးတို့ နေရာ၏ နောက်၌ အကျွန်ုပ်တို့ ထိုင်နေရပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၍ တာဝတိံသာနတ် ပြည်၌ယခုမှ ဖြစ်လာကြသော နတ်တို့သည် အခြားနတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံ အားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ထို့ကြောင့် တာဝတိံသာ နတ်တို့သည် “အချင်းတို့ အသုရာအပေါင်းတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ နတ် အပေါင်းတို့ ပြည့်နှက် စည်ကားလာ ပေကုန်စွတကား” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက်ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည်နူး နေကြသည်ကို သိ၍ ဤဂါထာဖြင့် ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြားပါ၏-

“အချင်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ဤတာဝတိံသာ နတ်ဘုံသို့ ရောက်လာသော အဆင်း အခြံအရံနှင့်ပြည့်စုံသော နတ် အသစ်တို့ကို တွေ့မြင်ကြရ၍ သိကြားမင်းနှင့် တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်း အဖြစ်ကိုလည်း ချီးကျူးကုန်လျက် ဝမ်းမြောက်ပေကုန်စွတကား။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ဖြစ်သော ဤ (နတ်ပြည်) သို့ ထူးခြားစွာ ရောက်လာကုန် သော ထိုနတ် အသစ်တို့သည် အခြားနတ် တို့ထက် အဆင်း အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အခြံအရံ အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အသက် အားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်တင့်တယ် ပေကုန်၏။

ဤ (အကြောင်းအရာ) ကို မြင်ကုန်၍ သိကြားမင်းနှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့ သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်းအဖြစ်ကို လည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ပျော်ရွှင်ကြ ပေကုန်၏” ဟု ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြား ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထို (သိကြားမင်း၏ ဝမ်းမြောက်စကား)ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် “အချင်း တို့ အသုရာ အပေါင်းတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ နတ်အပေါင်းတို့ ပြည့်နှက် စည်ကား ပေကုန်စွ တကား”ဟု အတိုင်းထက် အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက် ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့ စည်းဝေးခြင်း၏ အကြောင်း ရင်း ဖြစ်သော ကိစ္စကို စဉ်းစားဆွေးနွေးပြီးဖြစ်သဖြင့် နတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်မှာချက် နောက်ထပ်ညွှန်ကြားချက်များကို ခံယူပြီးလျှင် ‘ဖဲခွါမသွားကြသေးဘဲ’ မိမိ မိမိတို့နေရာတို့၌ တည်လျက် ရှိကုန်၏။ မိန့်မှာချက်ကို ရရှိပြီးသော ထိုနတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့သည် နောက်ထပ် ညွှန်ကြားချက်ကိုလည်း ခံယူကြကုန်ပြီး၍ အထူးသဖြင့် စိတ်ကြည်နူးကာ မိမိတို့ နေရာ၌ ငြိမ်သက်စွာ တည်လျက်ရှိကုန်၏။

၂၈၃။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခိုက်ဝယ် နတ်တို့၏ အာနုဘော်အလင်းရောင်ကို ကျော်လွန်၍ ကြီးကျယ် သော အလင်းရောင်သည် မြောက်အရပ်မှ ထွက်ပေါ်လာ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့၏ အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ် တို့ကို မိန့်ဆိုပါ၏။

“အချင်းတို့ (ဗြဟ္မာထင်ရှားပေါ်လာရန်) ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန်၏။ ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် ထွက်ပေါ်လာ၏။ (သို့ဖြစ်၍) ဗြဟ္မာသည် ထင်ရှားပေါ်လာ လတ္တံ့၊ ဤ အလင်းရောင် ထွက်ပေါ်လာခြင်းသည် ဗြဟ္မာ ထင်ရှား ပေါ်လာရန် ရှေ့ပြေးနိမိတ် ဖြစ်သည်” ဟု (မိန့်ဆိုပါ၏)။

ရှေ့ပြေး နိမိတ်တို့ထင်သောကြောင့် ဗြဟ္မာသည် ထင်ရှားပေါ်လာလတ္တံ့၊ ကြီးမား ပြန့်ကျယ်သော ဤအလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ဗြဟ္မာပေါ်လာရန် ရှေ့ပြေး နိမိတ်ပေတည်း။

၁။ အဝိပက္ခန္တာဟူသောပါဠိမူကွဲ အဂတာဟူသောအဋ္ဌကထာမူကွဲများနှင့်အညီ ပြန်ဆိုထားသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဇနဝသဘသုတ် ===

သနက္ခမာရဗြဟ္မာမင်း အကြောင်း

၂၈၄။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် “ဤအလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် အကျိုးကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ပြီးမှ သာလျှင် သွားကုန်အံ့” ဟု ရည်ရွယ်၍ မိမိတို့၏ ထိုင်မြဲနေရာတို့၌ပင် ထိုင်နေပါကုန်၏။ နတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့သည် လည်း “ဤအလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင် ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် အကျိုးကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ပြီးမှသာလျှင် သွားကုန်အံ့” ဟု ရည်ရွယ်၍ မိမိ တို့၏ ထိုင်မြဲ နေရာတို့၌ပင် ထိုင်နေကြပါကုန်၏။

တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဗြဟ္မာပေါ်လာလတ္တံ့ဟုဆိုသော သိကြားမင်း၏ ဤစကားကို ကြားကုန်၍ “ဤအလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့်အကျိုးကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ပြီးမှ သာလျှင် သွားကုန်အံ့” ဟူ၍ ငြိမ်သက်တည်ကြည်စွာ စိတ်ဝင်စားလျက် ရှိပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာ သောအခါ ကြမ်းတမ်းသော အတ္တဘောကို ဖန်ဆင်းလျက် ပေါ်လာရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား (အကြောင်းမူကား) ဗြဟ္မာ၏ ပြကတေ့အဆင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ မျက်စိ၌ မထင်ပေါ်နိုင်ပါ။

အသျှင်ဘုရား သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာ သောအခါ အခြားသော နတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား ရွှေစင်ရုပ်ကိုယ်သည် လူ၏ ရုပ်ကိုယ်ထက် သာလွန်၍ တင့်တယ်သကဲ့သို့ အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင် သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာသောအခါ အခြားသော နတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့်လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာ သောအခါ ထိုပရိသတ်၌ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောနတ်မျှ သနက္ခမာရဗြဟ္မာကို ရှိလည်း မခိုးပါ၊ ခရီးဦး ကြိုလည်း မပြုပါ၊ နေရာဖြင့်လည်း မဖိတ်ခေါ်ပါ။ “ယခုအခါ သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် အလိုရှိရာ နတ်၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်လတ္တံ့” ဟု ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် နှလုံးသွင်းလျက် အလုံးစုံသော နတ်တို့သည် လက်အုပ်ချီ ကာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေကြပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် အကြင်နတ်၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်ငြားအံ့၊ ထိုနတ်သည် မြတ်သော ဝမ်းမြောက်မှုကို ရပါ၏၊ မြတ်သော ဝမ်းသာမှုကို ရပါ၏၊ အသျှင်ဘုရား ဥပမာသော်ကား မင်းအဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက် သွန်းပြီးခါစဖြစ်သော အဘိသိက်ခံ ရေမြေ့ရှင်မင်းသည် မြတ်သော ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာမှုကို ရသကဲ့သို့ အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင် သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် အကြင်နတ်၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်ငြားအံ့၊ ထိုနတ်သည် မြတ်သော ဝမ်းမြောက်မှုကို ရပါ၏၊ မြတ်သော ဝမ်းသာမှုကို ရပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထို့နောက် သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် ကြမ်းတမ်း ထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ဖန်ဆင်းလျက် ဦးစွန်းငါးခုရှိသော သတို့သား အသွင်ဖြင့် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှား

ပေါ်လာပါ၏။ ထို (ဗြဟ္မာ) သည် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အားရှိသောယောက်ျားသည် ကောင်းစွာ ခင်းထားသော ပလ္လင်၌ဖြစ်စေ ညီညွတ်သော မြေပြင်၌ဖြစ်စေ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေသကဲ့သို့ အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင် သနင်္ကဏ်မာရဗြဟ္မာ သည်ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေပြီးလျှင် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည်နူးနေကြသည်ကို သိ၍ ဤဂါထာတို့ဖြင့် ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြား၏-

“အချင်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ဤတာဝတိံသာ နတ်ဘုံသို့ ရောက်လာသော အဆင်းအခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံသော နတ် အသစ်တို့ကို တွေ့မြင်ကြရ၍ သိကြားမင်းနှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်း အဖြစ်ကိုလည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ဝမ်းမြောက်ပေကုန်စွတကား။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော ဤ(နတ်ပြည်) သို့ ထူးခြားစွာ ရောက်လာကုန် သောထို (နတ်အသစ်) တို့သည် အခြားနတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်း ကောင်း၊ အခြံအရံအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အသက်အားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန် တင့်တယ်ပေကုန်၏။ ဤ (အကြောင်းအရာ) ကို မြင်ကုန်၍ သိကြားမင်းနှင့် တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့ သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်း အဖြစ် ကိုလည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ပျော်ရွှင်ကြ ကုန်၏” ဟု (ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြား ပါ၏)။

၂၈၅။ အသျှင်ဘုရား သနင်္ကဏ်မာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို မိန့်ဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤအကြောင်းကို မိန့်ဆိုသော သနင်္ကဏ်မာရဗြဟ္မာ၏ အသံသည် သန့်ရှင်းခြင်း၊ ပြတ်သားခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ နားဝင်ချိုခြင်း၊ အသံလုံးခြင်း၊ မကွဲအက်ခြင်း၊ အသံအောင်ခြင်း၊ မြည်ဟိန်းခြင်းဟူသော အင်္ဂါရှစ်ပါး နှင့်ပြည့်စုံပါ၏။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကဏ်မာရဗြဟ္မာသည် ပရိသတ်ရှိသလောက် အသံဖြင့် ကြားသိစေပါသည်။ ထို (ဗြဟ္မာ) ၏ အသံသည် ပရိသတ်၏ ပြင်ပသို့လည်း မထွက်ပါ။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ အင်္ဂါရှစ်ပါး နှင့်ပြည့်စုံသော အသံရှိသူကို “ဗြဟ္မာ့အသံနှင့်တူသော အသံရှိသူ” ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သနင်္ကဏ်မာရဗြဟ္မာသည် သုံးဆယ့်သုံးခုသော အတ္တဘောတို့ကို ဖန်ဆင်း၍ (သုံးကျိပ်သုံးယောက်သော) တာဝတိံသာနတ်တို့၏ ပလ္လင်တို့၌ အသီးအသီး ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေပြီး လျှင် တာဝတိံသာနတ် တို့ကို ပြောဆိုပါ၏-

“အချင်းတာဝတိံသာနတ်တို့ ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်း သာ အလို့ငှါ လွန်စွာကျင့်တော်မူပါပေ၏။

အချင်းတို့ အကြင်သူတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်ကုန်၏။ တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်ကုန်၏။ သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်ကုန်၏။ သီလတို့၌ ပြည့်စုံ စွာ ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေသည်မှ နောက်၌ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ နတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကြကုန်၏။ နိမ္မာနရတိနတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကြကုန်၏။ တုသိတာ နတ်ပြည် သို့ အချို့ရောက်ကြကုန်၏။ ယာမာနတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကြကုန်၏။ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကြကုန်၏။ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကြကုန်၏။ အနိမ့်ဆုံး နတ်မျိုး၌ ဖြစ်သော သူတို့သည် ပင်လျှင် ဂဗ္ဘဗုဒ္ဓနတ်မျိုး၌ ဖြစ်ကုန်၏” ဟု (ပြောဆိုပါ၏)။

၂၈၆။ အသျှင်ဘုရား သနင်္ကဏ်မာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို ပြောဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤအကြောင်းကို သနင်္ကဏ်မာရဗြဟ္မာ ပြောဆိုလတ်သော် “ငါ၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်နေသော ဗြဟ္မာ တစ်ဦးတည်းသာ ပြောဆိုသည်” ဟု နတ်တို့သည် မှတ်ထင်ကုန်၏။ (ဗြဟ္မာ) တစ်ဦး ပြောဆိုလတ်သော်

ဖန်ဆင်း ထားသော ဗြဟ္မာအားလုံးပင် ပြောဆို ကုန်၏။ (ဗြဟ္မာ) တစ်ဦး ဆိတ်ဆိတ်နေသော် ထိုဖန်ဆင်း ထားသော ဗြဟ္မာအားလုံးပင် ဆိတ်ဆိတ်နေကုန်၏။

ထိုအခါ သိကြားမင်းနှင့်တကွသော တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ငါ၏ ပလ္လင်၌ ထိုင် နေသော ဗြဟ္မာ တစ်ဦးတည်းသာ ပြောဆိုသည် ဟု မှတ်ထင်ကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထို့နောက် သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် မိမိကိုယ်ကို တစ်ဦးတည်းအဖြစ်သို့ ပြန်၍ ဆောင်ပြီးလျှင် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း၏ ပလ္လင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေလျက် တာဝတိံသာ နတ်တို့ကို ဤသို့ ဟောပြောပါသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဇနဝသဘသုတ် ===

ပွားများအပ်ပြီးသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ရှိသူ

၂၈၇။ အချင်းတို့ ထိုအရာကို တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူသော ပူဇော် အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း၌ စွမ်းနိုင် စေခြင်းငှါ တန်ခိုးအရာ၌ ကျေပွန်စေခြင်းငှါ အထူးထူးအပြားပြား တန်ခိုး ဖန်ဆင်းနိုင်စေခြင်းငှါ ဤပြီးစီး ခြင်း၏ အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရားလေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားထားပေ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ-အချင်းတို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ဆန္ဒလွန်ကဲသော သမာဓိနှင့် လည်းကောင်း၊ အားထုတ်ပြုပြင်မှု ‘ပဓာနသင်္ခါရ’ နှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံပြီးသော ပြီးစီးခြင်း ၏ အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရားကို ပွားများ၏။ ဝီရိယလွန်ကဲသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း၊ အားထုတ် ပြုပြင်မှု ‘ပဓာနသင်္ခါရ’ နှင့်လည်းကောင်း၊ ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရားကို ပွားများ၏။ စိတ်လွန်ကဲသော သမာဓိနှင့်လည်းကောင်း အားထုတ်ပြုပြင်မှု ‘ပဓာနသင်္ခါရ’ နှင့်လည်း ကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရားကို ပွားများ၏။ ပညာလွန်ကဲသော သမာဓိနှင့် လည်းကောင်း အားထုတ်ပြုပြင်မှု ‘ပဓာနသင်္ခါရ’ နှင့်လည်းကောင်း ပြည့်စုံသော ပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရားကို ပွားများ၏။

အချင်းတို့ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တန်ခိုး ဖန်ဆင်းခြင်း၌ စွမ်းနိုင်စေခြင်းငှါ တန်ခိုးအရာ၌ ကျေပွန်စေခြင်းငှါ (တန်ခိုးအရာ၌ အလေ့အလာ ဖြစ်စေခြင်းငှါ) အထူးထူး အပြားပြား တန်ခိုးဖန်ဆင်း နိုင်စေခြင်းငှါ ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော ပြီးစီးခြင်း၏ အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ဟူသည် ဤသည်တို့ပင်တည်း။

အချင်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေကုန်သော ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည် ဤပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများ လေ့လာကြ သောကြောင့် ပြီးစေနိုင်ခဲ့ကုန်၏။

အချင်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေကုန်လတ္တံ့သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည်လည်း ဤပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများ လေ့လာကြ သောကြောင့် ပြီးစေနိုင်ကုန်လတ္တံ့။

အချင်းတို့ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ များပြားသော တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းကို ပြီးစေကုန်သော ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့သည်လည်း ဤပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရားလေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများ လေ့လာကြ သောကြောင့် ပြီးစီးနိုင်စေကုန်၏။

အချင်းတာဝတိံသာနတ်တို့ ဤသို့ သဘောရှိသော ငါ၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကိုလည်း မြင်ကုန်၏ မဟုတ်လော ဟု (မေး၏)။

“မြင်ရပါကုန်၏ အသျှင်ဗြဟ္မာကြီး” ဟု (ဖြေကြကုန်၏)။

အချင်းတို့ ငါသည်လည်း ဤပြီးစီးခြင်း၏အခြေခံ ‘ဣဒ္ဓိပါဒ်’ တရား လေးပါးတို့ကိုပင် ပွားများ လေ့လာ ထားသောကြောင့် ဤသို့တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးပေ၏ ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို ဟောပြောပါသည်။ အသျှင်ဘုရား သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို ဟောပြောပြီးလျှင် တာဝတိံသာနတ်တို့ကို (ဤသို့လည်း) ဟောပြော ပြန်ပါသည်။

၂၈၈။ အချင်းတို့ ထိုအရာကို တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ သိတော်မူ မြင်တော်မူ၍ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (ဈာန် မဂ် ဖိုလ်) ချမ်းသာကို ရခြင်းငှါ အခွင့်ရမှု ‘ဩကာသာဓိဂမ’ သုံးပါးတို့ကို အထူးသဖြင့် သိတော်မူပါပေ၏။ အဘယ်သုံးပါးတို့နည်းဟူမူ-

အချင်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ကာမဂုဏ်တို့နှင့် ရောယှက်သည်ဖြစ်၍ အကုသိုလ် တရားတို့နှင့် ရောယှက်သည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ထိုသူသည် အခါတစ်ပါး၌ မြတ်သော တရားတော်ကိုကြားနာ ရ၏။ နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်း၏။ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ ထိုသူ သည် မြတ်သော တရားကို ကြားနာရမှု၊ နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းမှု၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်မှုတို့ကို အကြောင်းပြု၍ ကာမဂုဏ်တို့နှင့် မရောယှက်သည်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် မရောယှက် သည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ကာမဂုဏ်တို့နှင့် မရောယှက်သည်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် မရောယှက်သည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုသူအား (ပဌမဈာန်) ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ချမ်းသာသောကြောင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်၏။ အချင်းတို့ ဥပမာသော်ကား နှစ်သိမ့်မှုကြောင့် ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ကာမဂုဏ်တို့နှင့် မရောယှက် သည်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် မရောယှက်သည်ဖြစ်၍ နေသော ထိုသူအား (ပဌမဈာန်) ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ချမ်းသာသောကြောင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်၏။ အချင်းတို့ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (ဈာန် မဂ် ဖိုလ်) ချမ်းသာကို ရခြင်းငှါ ရှေးဦးစွာသော ဤအခွင့်ရမှု ‘ဩကာသာ ဓိဂမ’ ကို သိတော်မူပါပေ၏။

အချင်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သော သူအား ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက် ဝင်သက် ‘ကာယသင်္ခါရ’ တို့သည် မငြိမ်းကုန်၊ ရုန့်ရင်းသော ကြံစည်မှု စဉ်းစားမှု ‘ဝစီသင်္ခါရ’ တို့သည်

မငြိမ်းကုန်၊ ရုန့်ရင်းသော ခံစားမှု မှတ်သားမှု ‘စိတ္တသင်္ခါရ’ တို့သည် မငြိမ်းကုန်၊ ထိုသူသည် အခါတစ်ပါး၌ မြတ်သောတရားတော်ကို ကြားနာရ၏။ နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်း၏။ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့် လျော် သောအကျင့်ကို ကျင့်၏။ ထိုသူအား မြတ်သောတရားကို ကြားနာရမှု၊ နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်းမှု၊ (လောကုတ္တရာ) တရားနှင့်လျော်စွာ ကျင့်မှုကိုအကြောင်းပြု၍ ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်ဝင်သက် ‘ကာယသင်္ခါရ’ တို့သည် ငြိမ်းကုန်၏။ ရုန့်ရင်းသော ကြံစည်မှု စဉ်းစားမှု ‘ဝစီသင်္ခါရ’ တို့သည် ငြိမ်းကုန်၏။ ရုန့်ရင်းသော ခံစားမှု မှတ်သားမှု ‘စိတ္တသင်္ခါရ’ တို့သည် ငြိမ်းကုန်၏။ ထိုသူအား ရုန့်ရင်းသော ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် (စတုတ္ထဈာန်) ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ချမ်းသာသောကြောင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်၏။ အချင်းတို့ ဥပမာအားဖြင့် နှစ်သိမ့်မှုကြောင့် ဝမ်းမြောက်မှု ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ရုန့်ရင်းသော ကာယသင်္ခါရ ဝစီသင်္ခါရ စိတ္တသင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် (စတုတ္ထဈာန်) ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ချမ်းသာသောကြောင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်၏။ အချင်းတို့ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူမြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာသိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (ဈာန် မဂ် ဖိုလ်) ချမ်းသာကို ရခြင်းငှါ နှစ်ကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော ဤအခွင့်ရမှု ‘ဩကာသာဓိဂမ’ ကို သိတော်မူပါပေ၏။

အချင်းတို့ တစ်ဖန်ထို့ပြင်လည်း ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် “ဤကား ကုသိုလ်တည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း မသိ၊ “ဤကား အကုသိုလ်တည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း မသိ၊ “ဤကား အပြစ်ရှိ၏။ ဤကား အပြစ်မရှိ။ ဤကား မှီဝဲအပ်၏။ ဤကား မမှီဝဲအပ်။ ဤကား ယုတ်၏။ ဤကား မြတ်၏။ ဤကား မည်းသောအဖို့၊ ဖြူသောအဖို့ ရှိ၏” ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း မသိ၊ ထိုသူသည် အခါတစ်ပါး၌ မြတ်သောတရားကို ကြားနာရ၏။ နည်းလမ်းမှန်စွာ နှလုံးသွင်း၏။ (လောကုတ္တရာ) တရား နှင့် လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏။ ထိုသူသည် မြတ်သောတရားကို ကြားနာရမှု၊ နည်းလမ်း မှန်စွာ နှလုံးသွင်းမှု၊ လောကုတ္တရာတရားနှင့် လျော်စွာ ကျင့်မှုတို့ကို အကြောင်းပြု၍ “ဤကား ကုသိုလ်တည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သိ၏။ “ဤကား အကုသိုလ်တည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိ၏။ “ဤကား အပြစ်ရှိ၏။ ဤကား အပြစ်မရှိ။ ဤကား မှီဝဲအပ်၏။ ဤကား မမှီဝဲအပ်။ ဤကား ယုတ်၏။ ဤကား မြတ်၏။ ဤကား မည်းသောအဖို့၊ ဖြူသောအဖို့ ရှိ၏” ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သိ၏။

ဤသို့ သိ၊ မြင်သော ထိုသူအား မသိမှု ‘အဝိဇ္ဇာ’ ပျောက်၏။ သိမှု ‘ဝိဇ္ဇာ’ ဖြစ်ပေါ်၏။ ထိုသူအား အဝိဇ္ဇာ ပျောက်၍ ဝိဇ္ဇာဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် (မဂ် ဖိုလ်) ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ချမ်းသာသောကြောင့် အလွန် ဝမ်းမြောက်၏။ အချင်းတို့ ဥပမာသော်ကား နှစ်သိမ့်မှုကြောင့် ဝမ်းမြောက်မှုဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် အဝိဇ္ဇာပျောက်၍ ဝိဇ္ဇာဖြစ် ပေါ်ခြင်းကြောင့် (မဂ် ဖိုလ်) ချမ်းသာသည် ဖြစ်၏။ ချမ်းသာ သောကြောင့် အလွန်ဝမ်းမြောက်၏။ အချင်းတို့ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် (ဈာန် မဂ်ဖိုလ်) ချမ်းသာကို ရခြင်းငှါ သုံးကြိမ်မြောက်ဖြစ်သော ဤအခွင့်ရမှု ‘ဩကာသာဓိဂမ’ ကို သိတော်မူ ပါပေ၏။

အချင်းတို့ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (ဈာန်မဂ်ဖိုလ်) ချမ်းသာကို ရခြင်းငှါ သိတော်မူ ထားသော အခွင့်ရမှု ‘ဩကာသာဓိဂမ’ သုံးပါးတို့ ဟူသည်” ဤသည်တို့ ပင်တည်း။

အသျှင်ဘုရား ဤအကြောင်း ကိုလည်း သနက်မာရဗြဟ္မာသည် ဟောပြော ပြန်ပါသည်။ အသျှင်ဘုရား သနက်မာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို ဟောပြောပြီးလျှင် တာဝတိံသာနတ် တို့ကို (ဤသို့လည်း) ဟောပြောပြန်ပါသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဇနဝသဘသုတ် ===

သတိပဋ္ဌာန် လေးပါး

၂၈၉။ “အချင်းတို့ ထိုအရာကို အသျှင်တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြကုန်သနည်း၊ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်တရား လေးပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောကြား ထားပေ၏။ (မဂ်ဖိုလ် ဟု ဆိုအပ်သော) ကုသိုလ်ရခြင်းငှါ ဟောကြား ထားပေ၏။

အဘယ်လေးပါးတို့နည်းဟူမူ- အချင်းတို့ ဤ (သာသနာတော်) ၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင်တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာယာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက်နေသော ရဟန်းသည် ထို (မိမိရုပ်အပေါင်း) ၌ ကောင်းစွာ စူးစိုက်တည်ကြည်၏။ ကောင်းစွာ ကြည်လင်၏။ ထို (ရဟန်း) သည် ထို (မိမိရုပ်အပေါင်း) ၌ ကောင်းစွာ စူးစိုက်တည်ကြည်၍ ကောင်းစွာ ကြည်လင်လတ်သော် ပြင်ပ သူတစ်ပါး၏ ရုပ်အပေါင်း၌ ဉာဏ်အမြင်ကို ဖြစ်စေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် မိမိ၏ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ တို့၌ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက် နေ၏။ ပ။ ပြင်ပသူတစ်ပါး၏ ခံစားမှု ‘ဝေဒနာ’ တို့၌ ဉာဏ်အမြင်ကို ဖြစ်စေ၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် မိမိ၏ စိတ်၌ စိတ်ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် နေ၏။ ပ။ ပြင်ပ သူတစ်ပါး၏ စိတ်၌ ဉာဏ်အမြင်ကို ဖြစ်စေ၏။

ပြင်းစွာအားထုတ်လျက် ဆင်ခြင်လျက် သတိရှိလျက် မိမိ၏ သဘောတရား ‘ဓမ္မ’ တို့၌ သဘောတရား ‘ဓမ္မ’ဟု အဖန်ဖန်ရှုလျက် လောက၌ (ဖြစ်တတ်သော) လိုချင် တပ်မက်ခြင်းနှင့် နှလုံးမသာယာခြင်းကို ပယ်ဖျောက်၍ နေ၏။ မိမိ၏ သဘောတရား ‘ဓမ္မ’ တို့၌ သဘောတရား ‘ဓမ္မ’ဟု အဖန်ဖန် ရှုလျက်နေသော ရဟန်းသည် ထို (မိမိ၏ သဘောတရား) တို့၌ ကောင်းစွာ စူးစိုက်တည်ကြည်၏။ ကောင်းစွာ ကြည်လင်၏။ ထို (ရဟန်း) သည် ထို (မိမိ၏ သဘောတရား) တို့၌ ကောင်းစွာ စူးစိုက် တည်ကြည်၍ ကောင်းစွာ ကြည်လင် လတ်သော် ပြင်ပသူတစ်ပါး၏ သဘောတရား ‘ဓမ္မ’ တို့၌ ဉာဏ်အမြင်ကို ဖြစ်စေ၏။

အချင်းတို့ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် (မဂ်ဖိုလ်ဟု ဆိုအပ်သော) ကုသိုလ်ကို ရခြင်းငှါ ဟောကြား ထားသော သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့” ဟူသည် ဤသည်တို့ ပင်တည်း။

အသျှင်ဘုရား ဤအကြောင်းကို သနင်မာရဗြဟ္မာဟောပြောပါသည်။ အသျှင်ဘုရား ဤသနင်မာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို ဟောပြောပြီးလျှင် တာဝတိံသာနတ်တို့အား (ဤသို့လည်း) ဟောပြော ပြန်ပါသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၅ - ဇနဝသဘသုတ် ===

သမာဓိ၏ အခြံအရံ ခုနစ်ပါး

၂၉၀။ “အချင်းတို့ ထိုအရာကို အသျှင်တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြ ကုန်သနည်း၊ (အလုံးစုံကို) သိတော်မူ မြင်တော်မူသော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် သမ္မာသမာဓိကို ဖြစ်ပွားစေခြင်းငှါ သမ္မာသမာဓိ လုံးဝ ပြည့်စုံခြင်းငှါ ဤသမ္မာသမာဓိ၏ အခြံအရံ ခုနစ်ပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူပေ၏။

အဘယ်ခုနစ်ပါးတို့နည်းဟူမူ-မှန်စွာသိမြင်ခြင်း ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ၊ မှန်စွာကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ၊ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း ‘သမ္မာဝါစာ’ ၊ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ၊ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ၊ မှန်စွာ အားထုတ်ခြင်း ‘သမ္မာဝါယာမ’ ၊ မှန်စွာအောက်မေ့ခြင်း ‘သမ္မာသတိ’ တို့ပေတည်း။

အချင်းတို့ ဤ အင်္ဂါခုနစ်ပါးတို့ခြံရံလျက်ရှိသော စိတ်၏ တည်ကြည်မှု ဤ အရိယ သမ္မာသမာဓိကို အကြောင်းနှင့် ပြည့်စုံသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံသည် ဟူ၍ လည်းကောင်း ဆိုအပ်ပေ၏။

အချင်းတို့ မှန်စွာ သိမြင်ခြင်းရှိသော သူ့အား မှန်စွာ ကြံခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မှန်စွာ ကြံခြင်း ရှိသော သူ့အား မှန်စွာ ပြောဆိုခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မှန်စွာ ပြောဆိုခြင်းရှိသော သူ့အား မှန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းသည်ဖြစ်၏။ မှန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းရှိသော သူ့အား မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်း ရှိသော သူ့အား မှန်စွာ အားထုတ်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မှန်စွာ အားထုတ်ခြင်းရှိသော သူ့အား မှန်စွာ အောက်မေ့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မှန်စွာ အောက်မေ့ခြင်းရှိသော သူ့အား မှန်စွာ သိခြင်းသည် ဖြစ်၏။ မှန်စွာ သိခြင်းရှိသော သူ့အား မှန်စွာ လွတ်မြောက်ခြင်းသည် ဖြစ်၏။

အချင်းတို့ (တရားတော်၏ ဂုဏ်ကို) ကောင်းစွာ ပြောဆိုလိုသော သူသည် “ဘုရားသျှင် ဟောအပ်သော တရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်ပါပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ဖိတ်ခေါ်ပြုထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (မိမိတို့ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထား ထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်င သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ ဖွင့်လှစ်ထားသော အမြိုက် နိဗ္ဗာန်တံခါးကြီးပါပေတည်း” ဟူ၍ အကြင်တရားကိုပြောဆိုရာ၏။ ကောင်းစွာ ပြောဆိုလိုက ထိုသို့ပြောဆိုရာသော တရားသည် ဤ (သမ္မာဒိဋ္ဌိအစရှိသော) တရားတော်သာ လျှင် ဖြစ်ပေ၏။ အချင်းတို့ အကြောင်းမူကား- မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူအပ်သောဤတရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်လည်း မှန်ပါပေ၏။ ကိုယ်တိုင်သိမြင်နိုင်သော တရားတော်လည်း မှန်ပါပေ၏။ အခါမလင့် အကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားတော်လည်းမှန်ပါပေ၏။ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ဖိတ်ခေါ်ပြုထိုက်သော တရားတော်လည်း မှန်ပါပေ၏။ (မိမိတို့ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထားထိုက်သော တရားတော်လည်း မှန်ပါပေ၏။ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်င သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားတော် လည်း မှန်ပါပေ၏။ ဖွင့်လှစ် ထားသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန် တံခါးကြီးလည်း မှန်ပါပေ၏။

အချင်းတို့ အကြင်သူတို့သည် ဘုရား တရား သံဃာကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့၍ (တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိသော) ကြည်ညိုခြင်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ အရိယာတို့ နှစ်သက်မြတ်နိုးအပ်သော သီလတို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏။ (ထို့ပြင်) အကြင် မဂဓတိုင်းသား အလုပ်အကျွေး ဥပါသကာ နှစ်သန်းလေးသိန်းကျော်တို့သည်

တရားတော်ဖြင့် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့လျက် (လူ့ပြည်မှ) ကွယ်လွန်စုတေခဲ၍ နတ်ပြည်၌ ထင်ရှား ဖြစ်လာ ကုန်၏။ (ထိုသူအားလုံးတို့သည်) သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် အပါယ်လေးပါးသို့ ကျခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာ ရှိသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤပုဂ္ဂိုလ်များထံ၌ သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပါဝင်လျက် ရှိကုန်၏။

ဤ (သောတာပန် သကဒါဂါမ်) တို့မှ တစ်ပါး ကောင်းမှုအဖို့ကြောင့် ဖြစ်သော အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ လည်း ရှိကြသေး၏ ဟု အကျွန်ုပ်သိပါ၏။ သို့ရာတွင် မုသာဝါဒ ဖြစ်မည်စိုး၍ အတိအကျ အရေအတွက် ကို ဖော်ပြရန်ကား မစွမ်းနိုင်ပါ။

၂၉၁။ အသျှင်ဘုရား သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို ဟောပြောပါ၏။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို ဟောပြောလတ်သော် ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးအား ဤသို့သော စိတ်အကြံသည် ထင်ရှားဖြစ်ပါ၏-

“အချင်းတို့ အံ့ဖွယ်ရှိပါပေစွတကား၊ အချင်းတို့ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပါပေစွတကား၊ ဤမျှလောက် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သော ဆရာသည် ဖြစ်ပေါ်တုံ့ဘိ၏။ ဤမျှလောက် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော တရား ဟောခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်တုံ့ဘိ၏။ ဤမျှလောက် များပြားသော တရားထူး ရသူတို့သည် ထင်ရှား ပေါ်လာ ကုန်ဘိ၏” ဟု (စိတ်အကြံသည် ဖြစ်ပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး၏ စိတ်အကြံကို မိမိစိတ် ဖြင့်သိ၍ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးအား ဤစကားကို ဆိုပါ၏ “ထိုအရာကို အရှင်ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးသည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ပါသနည်း၊ အတိတ်ကာလ၌လည်း ဤမျှလောက် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သော ဆရာသည်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးပြီ၊ ဤမျှလောက် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော တရားဟောခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးပြီ၊ ဤမျှလောက် များပြားသော တရားထူးရသူတို့သည် ထင်ရှားပေါ်လာခဲ့ဖူးကုန်ပြီ၊ အနာဂတ် ကာလ၌လည်း ဤမျှလောက် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်သော ဆရာသည် ဖြစ်ပေါ်ဦးလတ္တံ့၊ ဤမျှလောက် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်သော တရားဟောခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်ဦးလတ္တံ့၊ ဤမျှလောက် များပြား သော တရားထူး ရသူတို့သည် ထင်ရှားပေါ်လာကုန်ဦး လတ္တံ့ဟု (ဆိုပါ၏)။ အသျှင်ဘုရား ဤအကြောင်းကို သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့အား ပြောဆိုပါ၏။

၂၉၂။ တာဝတိံသာနတ်တို့အား သနင်္ကမာရဗြဟ္မာ ပြောဆိုသော ဤစကားကို ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးသည် ကိုယ်တိုင်ကြားနာ ခံယူပြီးလျှင် မိမိပရိသတ်အား (တစ်ဆင့်) ပြောကြားပါ၏။ မိမိပရိသတ်အား ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး ပြောဆိုသော ဤအကြောင်းကို ဇနဝသဘနတ်သားသည် ကိုယ်တိုင်ကြားနာခံ ယူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ကြား၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအကြောင်း ကို ဇနဝသဘနတ် သား၏ထံမှ ကြားနာလက်ခံ တော်မူရသည့်ပြင် ကိုယ်တိုင်လည်း ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူ၍ အသျှင် အာနန္ဒာအား ဟောကြားတော်မူ၏။ အသျှင်အာနန္ဒာသည် ဤအကြောင်းကို မြတ်စွာဘုရား၏ မျက်မှောက် တော်မှ ကြားနာခံယူပြီးလျှင် ရဟန်းယောက်ျား ရဟန်းမိန်းမ ဥပါသကာယောက်ျား ဥပါသကာမိန်းမ တို့အား (တစ်ဆင့်) ဟောကြားတော်မူ၏။

ယင်းသို့ ဟောကြားသဖြင့်လည်း ဤမြတ်သောအကျင့် (သာသနာတော်) သည် ပညာရှိ နတ်လူတို့ ကောင်းစွာ ပြနိုင်သည့် တိုင်အောင် ပြည့်စုံ စည်ပင် ပြန့်ပွားလျက် လူအများသိဖြစ်ကာ အကြီးအကျယ် ထွန်းကားလေ သတည်း။

ငါးခုမြောက် ဇနဝသဘသုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

၂၉၃။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုးဖြစ်သော ပဉ္စသီခနတ်သားသည် ညဉ့်ဦးယံ လွန်ပြီးသော သန်းခေါင်ယံအခါ၌ အလွန် နှစ်သက်ဖွယ်သော အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်လုံးကို မိမိကိုယ်ရောင်ဖြင့် ထိန်လင်းစေပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏ - “အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် တာဝတိံသာ နတ်တို့ထံမှ ကြားနာ မှတ်သားထားသော အကြောင်းရာကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ပါအံ့” ဟု (လျှောက်၏)။ “ပဉ္စသီခ လျှောက်လော့” ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် မိန့်တော်မူ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

နတ်သဘင်

၂၉၄။ အသျှင်ဘုရား ယခင်ယခင်ကာလက နှစ် ဥတု လတို့၏ ပြည့်ရာ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် တစ်ဆယ့်ငါးရက်မြောက် ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သော ပဝါရဏာနေ့ ညဉ့်၌ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတိံသာ နတ်တို့သည် အားလုံးလိုလိုပင် အညီအညွတ် စည်းဝေးနေကြပါကုန်၏။ များစွာသော နတ်ပရိသတ် တို့သည်လည်း ထက်ဝန်းကျင်၌ ထိုင်နေကြပါကုန်၏။ နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ထိုင်နေကြပါကုန်၏။ အရှေ့အရပ်မှ ဓတရဋ္ဌနတ်မင်းကြီးသည် အနောက် အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏။ တောင်အရပ်မှ ဝိရူဠက နတ်မင်းကြီးသည် မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏။ အနောက်အရပ်မှ ဝိရူပက္ခနတ်မင်းကြီးသည် အရှေ့အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏။ မြောက်အရပ်မှ ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးသည် တောင်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ နတ်အပေါင်းကို ရှေးရှုလျက် ထိုင်နေပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ယင်းသို့ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အားလုံးလိုလိုပင် အညီအညွတ် စည်းဝေးနေကြလျက် များစွာသော နတ်ပရိသတ်တို့သည်လည်း ထက်ဝန်းကျင်၌ ထိုင်နေ ကြလျက် နတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့သည်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ထိုင်နေကြသော အခါ ထိုနတ်မင်းကြီးတို့ နေရာ၏ နောက်၌ အကျွန်ုပ်တို့ ထိုင်နေရပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး၍ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ယခုမှဖြစ်လာကြသော နတ်တို့သည် အခြားနတ်တို့ထက် အဆင်း အားဖြင့် လည်းကောင်း အခြံအရံ အားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား ထို့ကြောင့် တာဝတိံသာ

သာနတ်တို့သည် “အချင်းတို့ အသူရာအပေါင်းတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ နတ်အပေါင်းတို့ ပြည့်နှက် စည်ကား လာပေကုန်စွ တကား” ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက်ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

၂၉၅။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည်နူးနေကြ သည်ကို သိ၍ ဤဂါထာတို့ဖြင့် ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြားပါ၏-

“အချင်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ဤ တာဝတိံသာ ဘုံသို့ ရောက်လာသော အဆင်း အခြံအရံနှင့် ပြည့်စုံသော နတ်အ သစ်တို့ကို တွေ့မြင်ရကုန်၍ သိကြားမင်းနှင့် တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်း အဖြစ်ကိုလည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ဝမ်းမြောက် ပေကုန်စွတကား။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်ဖြစ်သော ဤ (နတ်ပြည်) သို့ ထူးခြားစွာ ရောက်လာကုန် သောထို (နတ်အသစ်) တို့သည် အခြားနတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့် လည်းကောင်း အသက်အားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ် ပေကုန်၏။

ဤ (အကြောင်းအရာ) ကို မြင်ကုန်၍ သိကြားမင်းနှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့ သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်းအဖြစ်ကို လည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ပျော်ရွှင်ကြ ကုန်၏” ဟု (ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြားပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ထို (သိကြားမင်း၏ ဝမ်းမြောက်စကား)ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် “အချင်းတို့ အသူရာအပေါင်းတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ နတ်အပေါင်းတို့ ပြည့်နှက်စည်ကား လာပေကုန်စွ တကား” ဟု အတိုင်းထက် အလွန်ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက်ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါပိန္ဒသုတ် ===

မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောဂုဏ် ရှစ်ပါး

၂၉၆။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည်နူးနေကြ သည်ကို သိ၍ “အချင်းတို့ သင်တို့သည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါး တို့ကို နာကြားလိုကြ သလော” ဟု (တာဝတိံသာနတ်တို့ကို မေးပါသည်)။

အရှင်သိကြားမင်း အကျွန်ုပ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ ကိုနာကြားလို ပါကုန်၏ ဟု (နတ်တို့က ပြန်ကြားပါသည်)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အသျှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန် သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဟောပြောပါသည်။

အချင်းတို့ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကြသနည်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား သည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏အကျိုး စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ကျင့်တော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ကျင့်တော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်းထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင် ရကုန်။ (၁)

ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော် ပါပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော် ပါပေတည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားတော် ပါပေတည်း၊ လာလှည့်ရှုလှည့်ဟု ဖိတ်ခေါ်ပြုထိုက်သော တရားတော်ပါပေတည်း၊ (မိမိကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူ ထားထိုက်သော တရားတော် ပါပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်င သိနိုင်ခံစားနိုင်သော တရားတော် ပါပေတည်း၊ ဤသို့ (မိမိကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထား ထိုက်သော တရားကို ဟောတော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး ငါတို့မတွေ့ မြင်ရကုန်။ (၂)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် “ဤကား ကုသိုလ်တည်း” ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြောတော်မူပါပေ၏။ “ဤကား အကုသိုလ်တည်း” ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြောတော်မူပါပေ၏။ “ဤကား အပြစ်ရှိ၏၊ ဤကား အပြစ် မရှိ။ ဤကား မှီဝဲအပ်၏၊ ဤကား မမှီဝဲအပ်။ ဤကား ယုတ်၏၊ ဤကား မြတ်၏။ ဤကား မည်းညစ်သော အဖို့၊ ဖြူစင်သော အဖို့ ရှိ၏” ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြောတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၊ အပြစ်ရှိ အပြစ်မရှိ၊ မှီဝဲအပ် မမှီဝဲအပ်၊ အယုတ်အမြတ်၊ မည်းညစ်သောအဖို့ ဖြူစင်သော အဖို့ရှိသော တရားတို့ကို ဟောပြောတော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင် ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၃)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တို့အား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြား တော်မူပါပေ၏။ နိဗ္ဗာန်နှင့် အကျင့်သည် နှီးနှောဆက်စပ်လျက် ရှိပါပေ၏။ ဥပမာအားဖြင့် ဝင်္ဂါမြစ် ရေသည် ယမုနာမြစ်ရေနှင့် နှီးနှောဆက်စပ်လျက် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည် တပည့်တို့အား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူပါပေ၏။ နိဗ္ဗာန်နှင့်အကျင့်သည် နှီးနှောဆက်စပ်လျက် ရှိပါပေ၏။ ဤသို့ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို

ဟောကြား တော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၄)

ထိုမြတ်စွာဘုရားအား လာဘ်သပ်ပကာ အကျော်အစောသည် မင်းများပင် ဝမ်းသာ အားရ ဖြစ်နေကြသည် ဟု ထင်ရလောက်အောင် အလွန် ပြည့်စုံပါပေ၏။ သို့သော်လည်း ထို မြတ်စွာဘုရားသည်ကား မာန်ယစ်ခြင်း ကင်းလျက် အစာအာဟာရကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ မာန်ယစ်ခြင်း ကင်းလျက် အစာအာဟာရကို ဘုဉ်းပေးတော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင် ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၅)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကျင့်သုံးဆဲ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကျင့်သုံးပြီး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အဖော်များ ရှိနေပါသော်လည်း ထိုအဖော်များကို စွန့်ခွါ၍ တစ်ပါးတည်း မွေ့လျော်လျက် နေတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ တစ်ပါးတည်း မွေ့လျော်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင် ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၆)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောပြောသည့်အတိုင်း ပြုကျင့်လေ့ရှိတော်မူပါပေ၏။ ပြုကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြောလေ့ရှိပါပေ၏။ ဤသို့ ဟောပြောသည့်အတိုင်း ပြုကျင့်လေ့ရှိ၍ ပြုကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြောလေ့ရှိလျက် ဤနည်းဖြင့် (လောကုတ္တရာ) တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည့် ဤ အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၇)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သောမိရာဖြစ်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယဖြင့် အလုံးစုံသော တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်း ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ သို့လောသို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ အလုံးစုံပြီးမြောက်သော နှလုံးအလို ရှိတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ မြတ်သော မိရာဖြစ်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယဖြင့် အလုံးစုံသော တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်း ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်လျက် သို့လောသို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပြီးဖြစ်လျက် အလုံးစုံပြီးမြောက်သော နှလုံးအလိုရှိသည့် ဤအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး ငါတို့ မတွေ့မြင်ရကုန်။ (၈)

၂၉၇။ အသျှင်ဘုရား နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့အား မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော ဤဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဟောပြောပါသည်။ အသျှင်ဘုရား ထို (သို့ဟော ပြောသော)ကြောင့် တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါး တို့ကို ကြားနာရ၍ အတိုင်းထက်အလွန် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက်ရွှင်ပျလျက် ရှိပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား ထို (နတ်အစည်းအဝေး) ၌ အချို့နတ်တို့သည် ဤသို့ဆိုပါကုန်၏-

“အချင်းတို့ (ယခု) မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့သော လေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့သည် လောက၌ ပွင့်၍တရားကို ဟောကြပါမူ ကောင်းလေစွာ ထို (သို့ပွင့်၍ တရားဟောခြင်း)သည် လူအများတို့၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုး စီးပွား ချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါကုန်၏)။

အချို့နတ်တို့သည် ဤသို့ ဆိုပါကုန်၏-

“အချင်းတို့ လေးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့ကို ထားပါကုန်ဦး၊ အချင်းတို့ သုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရား တို့သည် (ယခု) မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့ လောက၌ ပွင့်၍ တရားကို ဟောကြပါမူ ကောင်းလေ စွာ ထို (သို့ပွင့်၍ တရားဟောခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါကုန်၏)။ အချို့နတ်တို့သည် ဤသို့ ဆိုပါကုန်၏-

“အချင်းတို့ သုံးဆူသော မြတ်စွာဘုရားတို့ကို ထားပါကုန်ဦး၊ အချင်းတို့ နှစ်ဆူသော မြတ်စွာဘုရား တို့သည် (ယခု) မြတ်စွာဘုရားကဲ့သို့ လောက၌ ပွင့်၍ တရားကို ဟောကြပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ထို (သို့ပွင့်၍ တရားဟောခြင်း) သည် လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါကုန်၏)။

၂၉၈။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ဆိုကုန်လတ်သော် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ် တို့အား ဤစကားကို ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ တစ်ခုတည်းသော လောကဓာတ်၌ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော နှစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့သည် မရှေးမနှောင်း (တစ်ပြိုင်နက်) ဖြစ်ရာသော အကြောင်းသည် မရှိပေ။ အချင်း တို့ထို မြတ်စွာဘုရားသည် အနာရောဂါကင်းသည်ဖြစ်၍ အသက်ရှည်မြင့်စွာ တည်နေနိုင်ပါမူ ကောင်းလေစွ၊ ထိုသို့ တည်နေခြင်းသည် လူအများ၏ စီးပွား ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့် ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာ အလို့ငှါ ဖြစ်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သုဓမ္မာနတ်သဘင်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့စည်းဝေးခြင်း၏ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သော ကိစ္စကို စဉ်းစားဆွေးနွေးပြီးသဖြင့် နတ်မင်းကြီး လေးယောက်တို့သည် ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ မိန့်မှာချက် နောက်ထပ် ညွှန်ကြားချက်များကို ခံယူပြီးလျှင် ဖဲခွဲမသွားကြသေး မှ၍ မိမိတို့ နေရာ၌ တည်လျက် ရှိပါကုန်၏-

မိန့်မှာချက်ကို ရရှိသော ထိုနတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည် နောက်ထပ်ညွှန်ကြားချက်ကို လည်းခံယူကုန်ပြီး၍ စိတ်ကြည်နူးကာ မိမိတို့နေရာ၌ ငြိမ်သက်စွာ တည်လျက်ရှိကုန်၏။

၂၉၉။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခိုက်တွင် နတ်တို့၏ နတ်အာနုဘော် (အလင်းရောင်) ကို ကျော်လွန်၍ ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် မြောက်အရပ်မှ ထွက်ပေါ်လာပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ကို မိန့်ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ (ဗြဟ္မာထင်ရှားပေါ်လာရန်) ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့သည် ထင်ကုန်၏၊ ကြီးကျယ်သော အလင်းရောင်သည် ထွက်ပေါ်လာ၏၊ (သို့ဖြစ်၍) ဗြဟ္မာသည် ထင်ရှားပေါ်လာလတ္တံ့၊ ဤအလင်းရောင် ထွက်ပေါ်လာခြင်းသည် ဗြဟ္မာထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်လာရန် ရှေ့ပြေးနိမိတ် ဖြစ်သည်” ဟု (မိန့်ဆိုပါ၏)။

ရှေ့ပြေးနိမိတ်တို့ ထင်သောကြောင့် ဗြဟ္မာသည် ထင်ရှားပေါ်လာလတ္တံ့၊ ဤကြီး မားပြန့်ကျယ်သော အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းသည် ဗြဟ္မာပေါ်လာရန် ရှေ့ပြေး နိမိတ်ပေတည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါပိန္နဲသုတ် ===

သနက္ခမာရဗြဟ္မာမင်း အကြောင်း

၃၀၀။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် “ဤအလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် အကျိုးကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ပြီးမှသာလျှင် သွားကုန်အံ့” ဟု (ရည်ရွယ်၍) မိမိတို့၏ ထိုင်မြဲ နေရာတို့၌ပင် ထိုင်နေ ပါကုန်၏။ နတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့သည်လည်း “ဤအလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင် ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့်အကျိုး ကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ပြီးမှသာလျှင် သွားကုန်အံ့” ဟု (ရည်ရွယ်၍) မိမိ မိမိတို့၏ ထိုင်မြဲနေရာတို့၌ပင် ထိုင်နေပါကုန်၏။

တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဗြဟ္မာပေါ်လာလတ္တံ့ဟု ဆိုသော သိကြားမင်း၏ ဤစကားကို ကြားကုန်၍ “ဤအလင်းရောင်ကို သိရအောင် စောင့်ကြည့်ကုန်အံ့၊ ဤအလင်းရောင်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်မည့် အကျိုးကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ပြီးမှသာလျှင် သွားကုန်အံ့” ဟု (ရည်ရွယ်၍) ငြိမ်သက် တည်ကြည်စွာ စိတ်ဝင်စား လျက် ရှိပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ကမ်းတမ်းသော အတ္တဘောကို ဖန်ဆင်းလျက် ပေါ်လာရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား (အကြောင်းမူကား) ဗြဟ္မာ၏ ပကတိ အဆင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ မျက်စိ၌ မထင်ပေါ်နိုင်ပါ။

အသျှင်ဘုရား သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာ သောအခါ အခြားသော နတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ဥပမာအားဖြင့် ရွှေစင်ရုပ်ကိုယ်သည် လူ၏ရုပ်ကိုယ်ထက်သာလွန်၍ တင့်တယ် သကဲ့သို့ အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင် သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာ သောအခါ အခြားသော နတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း အခြံအရံအားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှားပေါ်လာ သောအခါ ထိုပရိသတ်၌ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော နတ်မျှ သနက္ခမာရဗြဟ္မာကို ရှိလည်း မခိုးပါ။ ခရီးဦးကြိုလည်း မပြုပါ။ နေရာဖြင့်လည်း မဖိတ်ခေါ်ပါ။ “ယခုအခါ သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် အလိုရှိရာ နတ်၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်လတ္တံ့” ဟု (ဆိတ်ဆိတ်သာလျှင် နှလုံးသွင်းလျက်) အလုံးစုံသော နတ်တို့သည် လက်အုပ်ချီကာ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် အကြင်နတ်၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်ငြားအံ့၊ ထိုနတ်သည် မြတ်သော ဝမ်းမြောက်မှု မြတ်သော ဝမ်းသာမှုကို ရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဥပမာအားဖြင့် မင်းအဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက် သွန်းပြီးခါစဖြစ်သော အဘိသိက်ခံ ရေမြေရှင်မင်းသည် မြတ်သော ဝမ်းမြောက်မှု ဝမ်းသာမှုကို ရသကဲ့သို့ အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင် သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် အကြင်နတ်၏ ပလ္လင်၌ ထိုင်ငြားအံ့၊ ထိုနတ်သည် မြတ်သော ဝမ်းမြောက်မှုကိုရပါ၏။ မြတ်သော ဝမ်းသာမှုကိုရပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထို့နောက် သနက္ခမာရဗြဟ္မာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ ကြည်နူးနေကြသည်ကို သိ၍ ကိုယ်ထင်ရှား မပြသေးဘဲ ဤဂါထာတို့ဖြင့် ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြား၏-

“အချင်းတို့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်၌ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သုံး၍ ဤတာဝတိံသာ နတ်ဘုံသို့ ရောက်လာသော အဆင်း အခြံအရံနှင့်ပြည့်စုံသော နတ်အသစ်တို့ကို တွေ့မြင်၍ သိကြားမင်း နှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏တရားကောင်း အဖြစ်ကို လည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ဝမ်းမြောက်ပေကုန်စွတကား။

မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ဖြစ်သော ဤ (နတ်ပြည်) သို့ ထူးခြားစွာ ရောက်လာ ကုန်သော ထို (နတ်အသစ်) တို့သည် အခြားနတ်တို့ထက် အဆင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း အခြံအရံ အားဖြင့် လည်း ကောင်း အသက်အားဖြင့် လည်းကောင်း သာလွန်၍ တင့်တယ်ပေကုန်၏။

ဤ (အကြောင်းအရာ)ကို မြင်ကုန်၍ သိကြားမင်းနှင့်တကွ တာဝတိံသာနတ်တို့ သည် မြတ်စွာ ဘုရားကို ဦးညွတ်ကုန်လျက် တရားတော်၏ တရားကောင်း အဖြစ်ကို လည်း (ချီးကျူးကုန်လျက်) ပျော်ရွှင်ကြ ကုန်၏” ဟု (ဝမ်းမြောက်စကား ပြောကြားပါ၏)။

၃၀၁။ အသျှင်ဘုရား သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ဤအကြောင်းကို မိန့်ဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤ အကြောင်းကို မိန့်ဆိုသော သနင်္ကမာရဗြဟ္မာ၏ အသံသည် သန့်ရှင်းခြင်း၊ ပြတ်သားခြင်း၊ သာယာခြင်း၊ နားဝင်ချိုခြင်း၊ အသံလုံးခြင်း၊ မကွဲအက်ခြင်း၊ အသံအောင်ခြင်း၊ မြည်ဟိန်းခြင်း ဟူသော အင်္ဂါရုပ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံပါ၏။

အသျှင်ဘုရား သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ပရိသတ်ရှိသလောက် အသံဖြင့် ကြားသိစေပါသည်။ ထို (ဗြဟ္မာ)၏ အသံသည် ပြင်ပသို့လည်း မထွက်ပါ။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့အင်္ဂါရုပ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော အသံ ရှိသူကို ဗြဟ္မာ့အသံနှင့်တူသော အသံရှိသူ ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ တာဝတိံသာနတ်တို့သည် သနင်္ကမာရဗြဟ္မာအား ဤစကားကို ဆိုပါကုန်၏-

“အသျှင်ဗြဟ္မာကြီး အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤအကြောင်းကို သိရ၍ အလွန်ဝမ်းမြောက်ပါကုန်၏။ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရုပ်ပါး တို့ကို ဟောပြော ပါ၏။ ထိုဂုဏ်တို့ကို သိရ၍ အကျွန်ုပ်တို့သည် ဝမ်းမြောက်ပါကုန်၏” ဟု (ဆိုပါ ကုန်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါပိန္နဲသုတ် ===

မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သောဂုဏ် ရှစ်ပါး

၃၀၂။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းအား ဤစကားကိုဆို၏။ “နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်း တောင်းပန်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို နာကြားလိုပါကုန်၏” ဟု (ဆိုပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် “ကောင်းပါပြီ အသျှင် ဗြဟ္မာကြီး” ဟု သနင်္ကမာရဗြဟ္မာအား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရှစ်ပါးတို့ကို ဟောကြား၏။

အသျှင်ဗြဟ္မာကြီးသည် ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ပါသနည်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် လူအများ၏စီးပွား၊ ချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန်အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား၊ ချမ်းသာ အလို့ငှါလွန်စွာကျင့်တော်မူပါပေ၏။ ဤသို့လူအများ၏ စီးပွားချမ်းသာအလို့ငှါ လောကကို စောင့်ရှောက်ရန် အလို့ငှါ နတ်လူတို့၏ အကျိုးစီးပွား၊ ချမ်းသာအလို့ငှါ ကျင့်တော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကိုရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၁)

ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်သည် ကောင်းစွာ ဟောထားသော တရားတော်ပါ ပေတည်း၊ ကိုယ်တိုင် သိမြင်နိုင်သော တရားတော်ပါ ပေတည်း၊ အခါမလင့် အကျိုးကို ပေးတတ်သော တရားတော်ပါ ပေတည်း၊ လာလှည့်ရှုလှည့်ဟု ဖိတ်ခေါ်ပြုထိုက်သော တရားတော်ပါ ပေတည်း၊ (မိမိ၏ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထား ထိုက်သော တရားတော်ပါ ပေတည်း၊ (အရိယာ) ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်၎င်း သိနိုင် ခံစား နိုင်သော တရားတော်ပါ ပေတည်း။ ဤသို့ (မိမိ၏ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ၌) ဆောင်ယူထား ထိုက်သော တရားတော်ကို ဟောတော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရ ပါကုန်။ (၂)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် “ဤကား ကုသိုလ်တည်း” ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြောတော်မူပါပေ၏။ “ဤကား အကုသိုလ်တည်း” ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြောတော်မူပါပေ၏။ “ဤကား အပြစ်ရှိ၏၊ ဤကား အပြစ်မရှိ။ ဤကား မှီဝဲအပ်၏၊ ဤကား မမှီဝဲအပ်။ ဤကား ယုတ်၏၊ ဤကား မြတ်၏။ ဤကား မည်းညစ်သော အဖို့၊ ဖြူစင်သောအဖို့ ရှိ၏” ဟု ကောင်းစွာ ဟောပြောတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ ကုသိုလ် အကုသိုလ်၊ အပြစ် ရှိ အပြစ်မရှိ၊ မှီဝဲအပ် မမှီဝဲအပ်၊ အယုတ် အမြတ်၊ မည်းညစ်သောအဖို့ ဖြူစင်သော အဖို့ရှိသော တရားတို့ကို ဟောပြောတော်မူ တတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရ ပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၃)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တို့အား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြား တော်မူပါပေ၏။ နိဗ္ဗာန်နှင့် အကျင့်သည် နှီးနှော ဆက်စပ်လျက် ရှိပါပေ၏။ ဥပမာ အားဖြင့် ဂင်္ဂါမြစ်ရေသည် ယမုနာမြစ် ရေနှင့် နှီးနှောဆက်စပ်လျက် တပေါင်းတည်းဖြစ်သကဲ့သို့၊ ဤအတူပင် ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တို့အား နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြား တော်မူပါ ပေ၏။ နိဗ္ဗာန်နှင့်အကျင့်သည် နှီးနှောဆက်စပ်လျက် ရှိပါပေ၏။ ဤသို့ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်ကို ဟောကြားတော်မူတတ်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှတစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၄)

ထိုမြတ်စွာဘုရားအား လာဘ်သပ်ပကာ အကျော်အစောသည် မင်းများပင် ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်နေကြသည်ဟု ထင်ရလောက်အောင် အလွန်ပြည့်စုံ ပါပေ၏။ သို့သော်လည်း ထိုမြတ်စွာဘုရား သည်ကား မာန်ယစ်ခြင်း ကင်းလျက် အစာအာဟာရကို ဘုဉ်းပေးတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ မာန်ယစ်ခြင်း ကင်းလျက် အစာအာဟာရကို ဘုဉ်းပေးတော်မူသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၅)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ကျင့်သုံးဆဲ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ကျင့်သုံးပြီး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟူသော အဖော်များ ရှိနေပါသော်လည်း ထိုအဖော်များကို စွန့်ခွါ၍ တစ်ပါးတည်း မွေ့လျော်လျက် နေတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ တစ်ပါးတည်း မွေ့လျော်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၆)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဟောပြောသည့်အတိုင်း ပြုကျင့်လေ့ရှိတော်မူပါပေ၏။ ပြုကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြောလေ့ရှိတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ ဟောပြောသည့်အတိုင်း ပြုကျင့်လေ့ရှိ၍ ပြုကျင့်သည့်အတိုင်း ဟောပြောလေ့ရှိလျက် ဤနည်းဖြင့် (လောကုတ္တရာ) တရားအား လျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည့် ဤအင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၇)

ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သော မှီရာဖြစ်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယဖြင့် အလုံးစုံသော တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်း ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပြီး ဖြစ်တော်မူပါပေ၏။ အလုံးစုံပြီးမြောက်သော နှလုံးအလို ရှိတော်မူပါပေ၏။ ဤသို့ မြတ်သော မှီရာဖြစ်သော အာဒိဗြဟ္မစရိယဖြင့် အလုံးစုံသော တရားတို့၌ ယုံမှားခြင်း ‘ဝိစိကိစ္ဆာ’ ခရီးခဲကို ကူးမြောက်ပြီး ဖြစ်လျက် သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပြီဖြစ်လျက် အလုံးစုံပြီးမြောက်သော နှလုံးအလို ရှိသည့် ဤအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသော ဆရာကို ရှေးကလည်း ကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်၊ ယခုလည်း ထိုမြတ်စွာဘုရားမှ တစ်ပါး အကျွန်ုပ်တို့ မတွေ့မြင်ရပါကုန်။ (၈) ဟူ၍-

၃၀၃။ မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန်ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရုပ်ပါးတို့ကို နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် သနင်မာရဗြဟ္မာအား ဟောပြောပါသည် အသျှင်ဘုရား။

အသျှင်ဘုရား ထိုသို့(သိကြားမင်းဟောပြောသော)ကြောင့် သနင်မာရဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်သော ဂုဏ်ရုပ်ပါးတို့ကို ကြားနာရ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ နှစ်ခြိုက် ရွှင်ပြလျက် ရှိပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ သနင်မာရဗြဟ္မာသည် ကြမ်းတမ်းထင်ရှားသော အတ္တဘောကို ဖန်ဆင်းလျက် ဦးစွန်းငါးခုရှိသော သတို့သားအသွင်ဖြင့် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ (မျက်မှောက်၌) ထင်ရှား ပေါ်လာပါ၏။ ထိုဗြဟ္မာသည် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေထိုင်နေ ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကောင်းစွာ ခင်းထားသော ပလ္လင်၌ဖြစ်စေ ညီညွတ်သော မြေပြင်၌ဖြစ်စေ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ ထိုင်နေသကဲ့သို့၊ အသျှင်ဘုရား ဤအတူပင် သနင်မာရဗြဟ္မာသည် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ ဟင်းလင်းအပြင် ကောင်းကင်၌ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေထိုင်နေပြီးလျှင် တာဝတိံသာ နတ်တို့ကို (ဤသို့) ပြောဆိုပါ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ဝတ္ထု

၃၀၄။ အချင်းတို့ ထိုအရာကို အသျှင်တာဝတိံသာနတ်တို့သည် အဘယ်သို့ မှတ်ထင်ကုန်သနည်း၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ရှည်မြင့်စွာသော ကာလကပင် ကြီးကျယ်သော ပညာရှိ ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏။

အချင်းတို့ ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား ဒိသမ္ပတိမည်သော မင်းသည် ရှိ၏။ ဒိသမ္ပတိမင်း၏ ပုရောဟိတ် ပုဏ္ဏားသည် ဂေါဝိန္ဒအမည် ရှိ၏။ ဒိသမ္ပတိမင်းအား ရေကျမည်သော သားတော်သည် ရှိ၏။ ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား အားလည်း ဇောတိပါလလုလင်မည်သော သားသည် ရှိ၏။ ဤဆိုခဲ့သော ရေကျမင်းသား၊ ဇောတိပါလလုလင်တို့နှင့်တကွ အခြားမင်းသား ခြောက်ဦးအားဖြင့် ဤရှစ်ဦးတို့သည် အပေါင်းအဖော် (သူငယ်ချင်း) များ ဖြစ်ကြကုန်၏။

အချင်းတို့ ထို့နောက် ကာလ ကြာမြင့်သောအခါ ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ကွယ်လွန်လေ၏။ ဂေါဝိန္ဒ ပုဏ္ဏားကွယ်လွန်သောအခါ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် ငိုကြွေးမြည်တမ်း၏။ “အချင်းတို့ ငါတို့သည် အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့ကို ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား လွှဲအပ်၍ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာ ခံစားနေရကုန်စဉ် ငါတို့၏ ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ကွယ်လွန်ခဲ့၏တကား” ဟု (ငိုကြွေး မြည်တမ်း၏)။ အချင်းတို့ ဤသို့ဆို၍ ငိုကြွေးသော် ရေကျမင်းသားသည် ဒိသမ္ပတိမင်းအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

“အရှင်မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်သည် ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကွယ်လွန်သည့်အတွက် ပြင်းစွာ မငိုကြွေး မမြည်တမ်း ပါလင့်၊ အရှင်မင်းမြတ် ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား၏သား ဇောတိပါလမည်သော လုလင်သည် ရှိပါ၏။ (သူသည်) အဖထက်သာ၍ ပညာလည်း ရှိပါ၏။ အဖထက်သာ၍ အမှုကိစ္စကိုလည်း မြင်စွမ်းနိုင်ပါ၏။ သူ့အဖ ညွှန်ကြားခဲ့သော အမှုကိစ္စတို့သည်လည်း ဇောတိပါလလုလင် ညွှန်ကြားချက်တို့သာ ဖြစ်ကုန်၏” ဟု (လျှောက်၏)။

“မင်းသား ဤသို့ဟုတ်ပါ၏လော” ဟု (မေးတော်မူ၏)။

“အရှင်မင်းမြတ် ဤသို့ဟုတ်ပါ၏” ဟု (လျှောက်တင်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါရိန္ဒသုတ် ===

မဟာဂေါရိန္ဒ ဝတ္ထု

၃၀၅။ အချင်း (နတ်) တို့ ထိုအခါ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် (မင်းချင်း) ယောက်ျား တစ်ယောက်အား အမိန့်ပေး၏-

“အချင်းယောက်ျား သင်သည် လာလော့၊ ဇောတိပါလလုလင်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဇောတိပါလလုလင်ကို ဤသို့ ဆိုချေလော့- ‘အသျှင်ဇောတိပါလအား ကောင်းသော မင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေ သတည်း၊ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အသျှင်ဇောတိပါလလုလင်ကို ခေါ်ပါ၏။ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အသျှင် ဇောတိပါလလုလင်အား တွေ့မြင်လိုပါ၏’ ဟု ဆိုချေလော့” ဟူ၍ (အမိန့်ပေး၏)။

အချင်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် “ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်” ဟု ဒိသမ္ပတိမင်းအား ဝန်ခံ၍ ဇောတိပါလလုလင်ထံ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဇောတိပါလလုလင်အား ဤစကားကို ဆို၏ -

“အသျှင်ဇောတိပါလအား ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အသျှင် ဇောတိပါလလုလင်ကို ခေါ်ပါ၏။ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အသျှင်ဇောတိပါလလုလင်အား တွေ့မြင်လိုပါ၏” ဟု (ဆို၏)။ အချင်းတို့ ဇောတိပါလလုလင်သည် “ကောင်းပြီ အချင်း (ယောက်ျား)” ဟု ထို ယောက်ျားအား ဝန်ခံ၍ ဒိသမ္ပတိမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ဒိသမ္ပတိမင်း နှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

အချင်းတို့ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော ဇောတိပါလလုလင်အား ဤစကား ကိုဆို၏ -

“အသျှင်ဇောတိပါလသည် ငါတို့အား ညွှန်ကြားဆုံးမပါလော့၊ အသျှင်ဇောတိပါလသည် ငါတို့အား ညွှန်ကြား ဆုံးမရန် မငြင်းပယ်ပါလင့်၊ သင့်ကို သင့်အဖနေရာ၌ ထားပါအံ့၊ ဂေါရိန္ဒပုရောဟိတ် ရာထူး၌ ခန့်ပါအံ့” ဟု (ဆို၏)။

“ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်” ဟု ထိုဇောတိပါလလုလင်သည် ဒိသမ္ပတိမင်းအား ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် ဇောတိပါလလုလင်ကို ဂေါရိန္ဒပုရောဟိတ်ရာထူး၌ ခန့်၍ သူ့အဖနေရာ၌ ထား၏။

ဂေါရိန္ဒပုရောဟိတ်ရာထူး၌ ခန့်၍ သူ့အဖနေရာ၌ ထားပြီးသည်ရှိသော် ဇောတိပါလလုလင်သည် ထိုမင်းအား ဖခင်ညွှန်ကြားဆုံးမခဲ့ဖူးသော အမှုကိစ္စတို့ကိုလည်း ညွှန်ကြားဆုံးမ၏။ ဖခင်မညွှန်ကြား မဆုံးမဖူးသေးသော အမှုကိစ္စတို့ကိုလည်း ညွှန်ကြားဆုံးမ၏။ ဖခင်စီရင်ပြီးစီး စေခဲ့ဖူးသော ထိုမင်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာ တို့ကိုလည်း စီရင်ပြီးစီး စေ၏။ ဖခင် မစီရင် မပြီးစီး စေခဲ့ဖူးသေးသော လုပ်ငန်း ဆောင်တာ တို့ကိုလည်း စီရင်ပြီးစီးစေ၏။

လူတို့သည် “အချင်းတို့ (ဇောတိပါလသည်) ဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားပေတကား၊ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏား ပေတကား” ဟု ထို ဇောတိပါလလုလင်ကို ချီးကျူးကုန်၏။ အချင်းတို့ ဤသို့ လူအများ ချီးကျူးကြ သောကြောင့် ဇောတိပါလလုလင်အား ‘ဂေါရိန္ဒ၊ မဟာဂေါရိန္ဒ’ ဟူ၍သာလျှင် အမည်တွင်လေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

မင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေခြင်း

၃၀၆။ အချင်းတို့ ထို့နောက် မဟာဂေါဝိန္ဒသည် ထို (ဆိုခဲ့သော) မင်းသားခြောက်ယောက်တို့ ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုမင်းသားတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အရှင် (မင်းသား) တို့ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အိုမင်း ကြီး ရင့်နေပါပြီ၊ အရွယ်လွန်နေပါပြီ၊ အဆုံးပိုင်း အရွယ်သို့ ရောက်နေပါပြီ၊ အရှင် (မင်းသား) တို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ။ ဒိသမ္ပတိမင်း ကွယ်လွန်သည်ရှိသော် မင်းမြှောက်နိုင်ခွင့်ရှိသူတို့သည် ရေဏု (မင်းသား) ကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းကုန်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိ၏။ အရှင် (မင်းသား) တို့ လာကြကုန်လော့၊ ရေဏုမင်းသားထံသို့ချဉ်းကပ်၍ ရေဏုမင်းသားကို ဤသို့ ဆိုကုန်လော့- ‘အကျွန်ုပ်တို့သည် အရှင်ရေဏု၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော အပေါင်းအဖော်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ မမုန်းနိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အရှင် (မင်းသား) ချမ်းသာလျှင် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ချမ်းသာပါကုန်၏။ အရှင် (မင်းသား) ဆင်းရဲလျှင် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ဆင်းရဲပါကုန်၏။ ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အိုမင်း ကြီး ရင့်နေပါပြီ၊ အရွယ်လွန်နေပါပြီ၊ အဆုံးပိုင်းအရွယ်သို့ ရောက်နေပါပြီ၊ အရှင် (မင်းသား) မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့် ကာလကို မသိနိုင်ပါ။ ဒိသမ္ပတိ မင်းကွယ်လွန်သည်ရှိသော် မင်းမြှောက်နိုင်ခွင့်ရှိသူတို့သည် အရှင်ရေဏု (မင်းသား) ကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းကုန်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိပါ၏။ အရှင်ရေဏု (မင်းသား) သည် မင်းအဖြစ်ကို ရလျှင် အကျွန်ုပ်တို့အားမင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေပေးစေလိုပါ၏’ ဟု ဆိုကုန်လော့” ဟူ၍ (ဆို၏)။

“ကောင်းပါပြီ အသျှင်” ဟု ထိုမင်းသားခြောက်ယောက်တို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဝန်ခံ၍ ရေဏုမင်းသားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရေဏုမင်းသားအား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏ “အကျွန်ုပ်တို့သည် အရှင်ရေဏု၏ ချစ်ခင်မြတ်နိုးအပ်သော အပေါင်းအဖော်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ မမုန်းနိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အရှင် (မင်းသား) ချမ်းသာလျှင် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ချမ်းသာပါကုန်၏။ အရှင် (မင်းသား) ဆင်းရဲလျှင် အကျွန်ုပ်တို့လည်း ဆင်းရဲပါကုန်၏။ အရှင် (မင်းသား) ဒိသမ္ပတိမင်းသည် အိုမင်းကြီးရင့်နေပါပြီ၊ အရွယ်လွန်နေပါပြီ၊ အဆုံးပိုင်းအရွယ်သို့ ရောက်နေပါပြီ၊ အရှင် (မင်းသား) မည်သူမျှ အသက်ရှင်မည့် ကာလကို မသိနိုင်ပါ။ ဒိသမ္ပတိမင်း ကွယ်လွန်သည်ရှိသော် မင်းမြှောက် နိုင်ခွင့် ရှိသူတို့သည် အရှင်ရေဏုမင်းသားကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းကုန်ရာသော အကြောင်းသည် ရှိပါ၏။ အရှင်ရေဏု (မင်းသား) သည် မင်းအဖြစ်ကိုရလျှင် အကျွန်ုပ်တို့အား မင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေပေးစေလိုပါ၏” ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင် (မင်းသား) တို့ အကျွန်ုပ်၏ နိုင်ငံတော်၌ အရှင်တို့ကို ထား၍ အခြားအဘယ်မည်သော သူသည် ကြီးပွားချမ်းသာပါ အံ့နည်း၊ အရှင် (မင်းသား) တို့ အကျွန်ုပ်သည် မင်းအဖြစ်ကိုရပါလျှင် သင်တို့အား မင်းစည်းစိမ်ကို ခွဲဝေပေးပါအံ့ ဟု (ဆို၏)။

၃၀၇။ အချင်းတို့ ထို့နောက် ကာလကြာမြင့် လတ်သော် ဒိသမ္ပတိမင်းသည် ကွယ်လွန်လေ၏။ ဒိသမ္ပတိမင်း ကွယ်လွန်သည်ရှိသော် မင်းမြှောက်နိုင်ခွင့် ရှိသူတို့သည် ရေဏုမင်းသားကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက်သွန်းကုန်၏။ ရေဏု (မင်းသား) သည် မင်းအဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်ခံပြီး လတ်သော် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစားနေလျက်ရှိ၏။

အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုမင်းသားခြောက်ယောက်တို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုမင်းသား ခြောက်ယောက်တို့အား ဤစကားကို ဆို၏။

အချင်းတို့ ဒီသမ္မတီမင်းကွယ်လွန်သည်ဖြစ်၍ ရေကုမင်းသည် မင်းအဖြစ်ဖြင့် အဘိသိက်ခံပြီးလျှင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစားလျက် ရှိ၏။ အရှင် (မင်းသား) တို့ ကာမဂုဏ်တို့သည် ယစ်မူး မေ့လျော့ စေတတ်ကုန်၏။ အဘယ်သူသည် (မည်သို့ ဖြစ်မည်ကို) သိနိုင်အံ့နည်း၊ အရှင် (မင်းသား) တို့လာကြကုန်လော့၊ ရေကုမင်းသားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရေကုမင်းကို ဤသို့ ဆိုချေကုန်လော့-

“အရှင် (ရေကုမင်း) ဒီသမ္မတီမင်း ကွယ်လွန်၍ အရှင်ရေကုကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက် သွန်းပြီး ပါပြီ၊ အရှင် (ရေကုမင်းသည်) ထို (ဝန်ခံဖူးသော) စကားကို အမှတ်ရပါ၏လော့” ဟု (ဆိုချေကုန်လော့ ဟူ၍ ဆို၏)။

၃၀၈။ “ကောင်းပါပြီ အသျှင်” ဟု ထိုခြောက်ယောက်သော မင်းသားတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား အားဝန်ခံ ကုန်၍ ရေကုမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရေကုမင်းအား ဤစကားဆိုကြကုန်၏ -

“အရှင် (ရေကုမင်း) ဒီသမ္မတီမင်းသည် ကွယ်လွန်၍ အရှင်ရေကုကို မင်းအဖြစ်၌ အဘိသိက် သွန်းပြီး ပါပြီ၊ အရှင် (ရေကုမင်း) သည် ထို (ဝန်ခံဖူးသော) စကားကို အမှတ်ရ ပါ၏လော့” ဟု (ဆိုကြ ကုန်၏)။

အရှင်မင်းသားတို့ ထို (ဝန်ခံဖူးသော) စကားကို အကျွန်ုပ် အမှတ်ရပါ၏။ အရှင် (မင်းသား) တို့ မြောက်အရပ်၌ ကျယ်ပြန့်၍ တောင်အရပ်၌ လှည်းဦးကင်း သဏ္ဍာန်ရှိသော ဤနိုင်ငံတော်နယ်မြေကို ခုနစ်ပိုင်း အညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပေးခြင်းငှါ အဘယ်သူသည် စွမ်းနိုင်ပါအံ့နည်းဟု (ဆို၏)။

အရှင် (ရေကုမင်း) မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကို ထား၍ အခြားမည်သူမျှ စွမ်းနိုင်မည်မဟုတ်ပါဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အချင်းတို့ ထိုအခါ ရေကုမင်းသည် (မင်းချင်း) ယောက်ျားတစ်ယောက်ကို မိန့်တော်မူ၏။

“အချင်းယောက်ျား လာလော့၊ သင်သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား အား ‘အသျှင်ပုဏ္ဏား အရှင်ကို ရေကုမင်းသည် ခေါ်ပါ၏’ ဟု ဆိုချေလော့” (ဟူ၍ အမိန့်ပေး၏)။

အချင်းတို့ ထိုယောက်ျားသည် “ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်” ဟု ရေကုမင်းအား ဝန်ခံ၍ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား “ဆရာပုဏ္ဏား အသျှင်ကို ရေကုမင်း သည် ခေါ်ပါ၏” ဟု ဆို၏။

“ကောင်းပါပြီ အချင်းယောက်ျား” ဟု ထိုမဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုယောက်ျားအား ပြန်ကြား၍ ရေကုမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ရေကုမင်းနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြီးဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေသော မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားအား ရေကုမင်းသည် ဤစကားကို ဆို၏ - “အသျှင် ဂေါဝိန္ဒ ကြွပါလော့၊ မြောက်အရပ်၌ ကျယ်ပြန့်၍ တောင်အရပ်၌ လှည်းဦးကင်း သဏ္ဍာန်ရှိသော နိုင်ငံတော် နယ်မြေကို ခုနစ်ပိုင်းအညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပေးပါလော့” ဟု (ဆို၏)။

“ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းမြတ်” ဟု ထိုမဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ရေကုမင်းအား ဝန်ခံ၍ မြောက် အရပ်၌ ကျယ်ပြန့်၍ တောင်အရပ်၌ လှည်းဦးကင်းသဏ္ဍာန်ရှိသော ထိုနိုင်ငံတော်နယ်မြေကို ခုနစ်ပိုင်း အညီအမျှ ကောင်းစွာ ခွဲဝေပေးလေ၏။ အားလုံးသော နိုင်ငံနယ်မြေတို့ကို လှည်းဦးကင်းသဏ္ဍာန်ချဉ်း ဖြစ်စေ လေ၏။ ထို (ခုနစ်နိုင်ငံ) တို့တွင် ရေကုမင်း၏နိုင်ငံသည် အလယ်၌ တည်ရှိ၏။

၃၀၉။ ကာလိင်္ဂတိုင်း၌ ဒန္တပုရပြည်ကို လည်းကောင်း၊ အဿကတိုင်း၌ ပေါတနပြည်ကို လည်းကောင်း၊ အဝန္တီတိုင်း၌ မဟေသယပြည်ကို လည်းကောင်း၊ သောဝိရတိုင်း၌ ရောရုကပြည်ကို လည်းကောင်း၊ ဝိဒေဟတိုင်း၌ မိထိလာပြည်ကို လည်းကောင်း၊ အင်္ဂတိုင်း၌ စမ္မာပြည်ကို လည်းကောင်း၊

ကာသိတိုင်း၌ ဗာရာဏသီပြည်ကို လည်းကောင်း၊ ဤခုနစ်တိုင်းခုနစ်ပြည်တို့ကို မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား တည်ထောင် ထားခဲ့လေ သတည်း။

၃၁၀။ အချင်းတို့ ထိုအခါ ထိုခြောက်ယောက်သော မင်းတို့သည် “ငါတို့ လိုချင်မြော်လင့် လိုလား တောင့်တ နေသော စည်းစိမ်ကို ရပေပြီ” ဟု မိမိတို့ရရှိထားသော စည်းစိမ်ဖြင့် ဝမ်းမြောက်လျက် ရှိကုန်၏။ ကြံရွယ်ချက် ပြည့်စုံလျက် ရှိကုန်၏။ ရေဏုမင်းနှင့်တကွ သတ္တဘူမင်း၊ ဗြဟ္မဒတ်မင်း၊ ဝေဿဘူမင်း၊ ဘရတမင်း၊ ဓတရဋ္ဌမင်းနှစ်ယောက်အားဖြင့် ဤခုနစ်ဦးသော မင်းတို့သည် ထိုစဉ်အခါ၌ (ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း အပြင်၌) တိုင်းပြည်ဝန်ကို ဆောင်သော မင်းတို့ဖြစ်ကုန်၏။

ပဌမအခန်း ပြီး၏။

၁။ သုခမေဓေထဟူသော ပါဠိအရ ပြန်ဆိုထားသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါရိန္ဒသုတ် ===

ကျော်စောသတင်း ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ခြင်း

၃၁၁။ အချင်းတို့ ထိုအခါ ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့သည် မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဤစကားကို ဆိုကုန်၏- “အသျှင်ဂေါရိန္ဒသည် ရေဏုမင်း၏ ချစ်ခင် မြတ်နိုး အပ်သော အပေါင်းအဖော်ဖြစ်၍ မမုန်းနိုင်သူ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဤအတူပင် အသျှင်ဂေါရိန္ဒသည် အကျွန်ုပ် တို့၏ ချစ်ခင် မြတ်နိုးအပ်သော အပေါင်းအဖော် ဖြစ်၍ မမုန်းနိုင်သူလည်းဖြစ်ပါသည်။ အသျှင်ဂေါရိန္ဒ သည် အကျွန်ုပ်တို့အား ညွှန်ကြားဆုံးမပါလော့၊ အသျှင်ဂေါရိန္ဒသည် အကျွန်ုပ်တို့အား ညွှန်ကြားဆုံးမရန် မငြင်းပယ်ပါလင့်” ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

“ကောင်းပါပြီ အရှင်မင်းတို့” ဟု ထိုမဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့အား ဝန်ခံ လေ၏။

အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် မုဒ္ဒါဘိသိက်ခံပြီးသော မင်းမျိုး အစစ်ဖြစ်သော ခုနစ်ဦးသော မင်းတို့ကို မင်းကျင့်တရား၌ ညွှန်ကြားဆုံးမ၍ ပုဏ္ဏားသူဌေး ခုနစ်ယောက်တို့အား လည်း ကောင်း၊ သန့်စင်ပြီး ပုဏ္ဏားလုလင် ခုနစ်ရာတို့အား လည်းကောင်း ဗေဒင်တို့ကို သင်ကြား ပေးလေ၏။

၃၁၂။ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏား၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် နောက်ကာလ၌ ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။

“မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ရ၏။ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက် ဆွေးနွေးပြောဆိုရ၏။ တိုင်ပင်ရ၏” ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏)။

အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်လေ၏။

“ငါ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေ၏။ ‘မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏား သည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ရ၏။ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏ ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေ၏)။ စင်စစ်သော်ကား ငါသည် ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရချေ။ ဗြဟ္မာနှင့်မဆွေးနွေး မပြောဆို မတိုင်ပင်ရချေ။ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုကြသော ဤစကားကို ငါကြားဖူး၏။ ‘မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများ ဝင်စားနေသော သူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏။ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေးပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏’ ဟု (ကြားဖူး၏)။ ငါသည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများ ဝင်စား နေရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

၃၁၃။ အချင်းတို့ ထို့နောက် မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ရေဏုမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရေဏုမင်းအား ဤစကားကို ဆို၏ -

“အရှင် အကျွန်ုပ်၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ဤသို့ ထွက်နေပါ၏။ ‘မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ရ၏။ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက်ပြောဆို ဆွေးနွေး တိုင်ပင်ရ၏’ ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေပါ၏)။ အရှင် စင်စစ်သော်ကား အကျွန်ုပ်သည်ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရပါ။ ဗြဟ္မာနှင့် မဆွေးနွေးမပြောဆို မတိုင်ပင်ရပါ။ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့

ပြောဆိုသော ဤစကားကို အကျွန်ုပ် ကြားဖူးပါ၏။ ‘မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများဝင်စားနေသောသူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏။ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေးပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏’ဟု (ကြား ဖူးပါသည်)။ အရှင် အကျွန်ုပ်သည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာ ဈာန်ကို ပွားများဝင်စားနေရန် အလိုရှိပါ၏။ ထမင်းပို့သူ တစ်ယောက်မှ တစ်ပါး မည်သူမျှ ကျွန်ုပ်ထံသို့ မချဉ်းကပ်စေလိုပါ” ဟု (ဆို၏)။

ယခုအခါ၌ ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများဝင်စားနေရန် အချိန်ကို အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ပွားများဝင်စားနေရန်မှာ အသျှင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု (ရေကုမင်းက ဆို၏)။

၃၁၄။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုခြောက်ယောက်သော မင်းတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုခြောက်ယောက်သော မင်းတို့အား ဤစကားကို ဆိုပြန်၏ -

“အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ဤသို့ ထွက်နေပါ၏။ ‘မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက်တွေ့မြင်ရ၏။ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက် ပြောဆိုဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရ၏’ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေပါ၏)။ စင်စစ်သော်ကား အကျွန်ုပ်သည် ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရပါ။ ဗြဟ္မာနှင့် မဆွေးနွေးမပြောဆို မတိုင်ပင်ရပါ။ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုသော ဤစကားကိုကြားဖူးပါ၏။ ‘မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများ ဝင်စားနေသော သူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏။ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏’ ဟု (ကြားဖူးပါ၏)။ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက်ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများဝင်စားနေရန် အလိုရှိပါ၏။ ထမင်းပို့သူ တစ်ယောက်မှတစ်ပါး မည်သူမျှ ကျွန်ုပ်ထံသို့ မချဉ်းကပ် စေလိုပါ” ဟု (ဆိုပြန်၏)။

ယခုအခါ၌ ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများဝင်စားနေရန် အချိန်ကို အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ပွားများဝင်စားနေ ရန်မှာ အသျှင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါ၏) ဟု မင်းခြောက်ယောက်တို့က ဆိုကြကုန်၏။

၃၁၅။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ပုဏ္ဏားသူဌေးခုနစ်ယောက်နှင့် သန့်စင်ပြီးသော ပုဏ္ဏားလူလင် ခုနစ်ရာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုသူတို့အား ဤစကားကို ဆိုပြန်၏ -

“အချင်းတို့ ငါ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ဤသို့ ထွက်နေပါ၏။ ‘မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ရ၏။ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက် ဆွေးနွေး ပြောဆိုတိုင်ပင်ရ၏’ ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေပါ၏)။ အချင်းတို့ စင်စစ်သော်ကား ငါသည် ဗြဟ္မာကိုမတွေ့မြင်ရချေ။ ဗြဟ္မာနှင့် မဆွေးနွေး မပြောဆို မတိုင်ပင်ရချေ။ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုသော ဤစကားကို ကြားဖူးပါ၏။ ‘မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများဝင်စားနေသော သူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏။ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏’ ဟု (ကြားဖူး၏)။ အချင်းတို့ ထို့ကြောင့် သင်တို့သည် နာယူသင် ကြားပြီးဖြစ်သော ဗေဒင်တို့ကို သာလျှင် အကျယ်အားဖြင့် (အကြွင်းမဲ့) ရွတ်အံ (သရဇ္ဈာယ်) နေကြကုန်လော့၊ အချင်းချင်းလည်း ဗေဒင်တို့ကို ပို့ချသင်ကြားနေ ကြကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါသည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာ ဈာန်ကို ပွားများဝင်စားနေရန် အလိုရှိ၏။ ထမင်းပို့သူမှတစ်ပါး မည်သူမျှ ငါ့ထံသို့ မချဉ်းကပ်စေလိုပါ” ဟု (ဆိုပြန်၏)။

ယခုအခါ၌ ကရုဏာဈာန် ပွားများဝင်စားနေရန် အချိန်ကို အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ပွားများဝင်စားနေရန်မှာ အသျှင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါ၏) ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

၃၁၆။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် အမျိုးတူဖြစ်ကုန်သော မယားလေးဆယ်တို့ထံ သို့ချဉ်းကပ်၍ ထိုမယားတို့အား ဤစကားကို ဆိုပြန်၏ -

“ရှင်မတို့ ငါ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ပျံ့နှံ့၍ ဤသို့ ထွက်နေ၏။ ‘မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်ရ၏။ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ဗြဟ္မာနှင့် မျက်မှောက် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏’ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်နေပါ၏)။ ရှင်မတို့ စင်စစ်သော်ကား ငါသည် ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရချေ။ ဗြဟ္မာနှင့် မဆွေးနွေး မပြောဆို မတိုင်ပင်ရချေ။ သို့သော် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ ပြောဆိုကြသော ဤစကား ကို ငါကြားဖူး၏။ ‘မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများ ဝင်စားနေသောသူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏။ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆိုတိုင်ပင်ရ၏’ဟု (ကြားဖူး၏)။ ရှင်မတို့ ငါသည် မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများဝင် စားနေရန် အလိုရှိ၏။ ထမင်းပို့သူမှတစ်ပါး မည်သူမျှ မချဉ်းကပ်စေလိုပါ” ဟု (ဆိုပြန်၏)။

ယခုအခါ၌ ကရုဏာဈာန် ပွားများဝင်စားနေရန် အချိန်ကို အသျှင်ဂေါရိန္ဒ သိပါ၏ (ပွားများ ဝင်စားနေရန်မှာ အသျှင်၏ အလိုအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါ၏)ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

၃၁၇။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည်မြို့၏ အရှေ့အရပ်၌ မင်းကွန်းအသစ်ကို ဆောက်စေ၍ မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများ ဝင်စားနေလေ၏။ ထမင်းပို့သူ တစ်ယောက်မှ တစ်ပါး မည်သူမျှ (မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားထံသို့) မချဉ်း ကပ်ချေ။

အချင်းတို့ ထိုအခါ လေးလလွန်လတ်သော် မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားအား စိတ်အားလျော့ခြင်းသည် ဖြစ်၏။ (ဗြဟ္မာကို) တမ်းတခြင်းသည် ဖြစ်၏- “ငါသည် (အသက်) ကြီးကုန်သော (အရွယ်) ရင့်ကုန်သော ဆရာဖြစ်ကုန်သော ဆရာ့ဆရာဖြစ်ကုန်သော ပုဏ္ဏားတို့ပြောကြသော ဤစကားကို ကြားရဖူး၏။ ‘မိုးလေးလပတ်လုံး တစ်ယောက်တည်း ကိန်းအောင်းလျက် ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများဝင်စားနေသော သူသည် ဗြဟ္မာကို တွေ့မြင်ရ၏။ ဗြဟ္မာနှင့် ဆွေးနွေး ပြောဆို တိုင်ပင်ရ၏’ဟု (ကြားရဖူး၏)။ ငါသည် မိုးလေးလ ပတ်လုံး ကရုဏာဈာန်ကို ပွားများ ဝင်စားနေပါလျက် ဗြဟ္မာကို မတွေ့မြင်ရချေ။ ဗြဟ္မာနှင့် မဆွေးနွေး မပြောဆို မတိုင်ပင်ရချေ” ဟု (စိတ်အားလျော့ကာ တမ်းတခြင်းသည် ဖြစ်၏)။

၁။ နှာတကပုဒ်ကို ကျင့်ဝတ်ပြီးဆုံးသဖြင့် ရေချိုးပြီးနောက် အခြားပုဏ္ဏားတို့နှင့်အတူ စားသောက်ခြင်းမပြုဘဲ သီးခြားနေ ထိုင်သောသူဟု အဋ္ဌကထာ၌ဖွင့်ဆို၏။ သက္ကတအဘိဓာန်တို့၌ကား (၁) ဝိဇ္ဇာနှာတက = အတတ်ပညာအရာ၌ ပြီးဆုံးသန့် စင်ပြီးသော ပုဏ္ဏား (၂) ဝတနှာတက = ကျင့်ဝတ်အရာ၌ ပြီးဆုံး သန့်စင်ပြီးသော ပုဏ္ဏား (၃) ဥာယနှာတက = ထိုနှစ်မျိုးလုံး ပြီးဆုံး သန့်စင်ပြီး သောပုဏ္ဏားဟူ၍ သုံးမျိုးဖော်ပြလျက် ရှိ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါရိန္ဒသုတ် ===

ဗြဟ္မာမင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း

၃၁၈။ အချင်းတို့ ထိုအခါ သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏား၏ စိတ်အကြံကို (မိမိ) စိတ်ဖြင့်သိ၍ ဥပမာအားဖြင့် ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးထားသော လက်မောင်းကို ဆန့်သကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဆန့်ထားသော လက်မောင်းကို ကွေးသကဲ့သို့လည်းကောင်း ဤအတူပင် ဗြဟ္မာပြည်မှ ကွယ်ခဲ့၍ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏား၏ မျက်မှောက်၌ ကိုယ်ထင်ရှားပေါ်လာ၏။ အချင်းတို့ မမြင်ဖူးသော ရုပ်အဆင်းကို မြင်ရသူအား ဖြစ်တတ်သကဲ့သို့ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒအား ကြောက်ခြင်း ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်းသည်ဖြစ်၏။ အချင်းတို့ ထို့နောက် မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ကာ ကြက်သီးမွေးညင်းထလျက် သနင်္ကမာရဗြဟ္မာအား ဂါထာဖြင့် ပြောဆို၏-

“အသျှင် သင်သည် အလွန်အဆင်းလှပါပေ၏။ အလွန်တောက်ပပါပေ၏။ အလွန် ကျက်သရေ ရှိပါပေ၏။ သင်သည် အဘယ်သူဖြစ်ပါသနည်း၊ ငါတို့ မသိ၍ သင့်ကို မေးပါကုန်၏။ ငါတို့သည် သင့်ကို အဘယ်သို့ သိရပါအံ့နည်း” ဟု (ပြောဆို၏)။

“ဗြဟ္မာ့လောက၌ ဗြဟ္မာအားလုံးတို့သည် စင်စစ်အားဖြင့် ငါ့ကို ‘သနင်္ကမာရ’ ဟူ၍ သိကုန်၏။ ဂေါရိန္ဒသင်သည် ဤသို့ပင် သိပါလေလော့” ဟု (ဗြဟ္မာမင်းက ဆို၏)။

“အသျှင်ဗြဟ္မာအား နေရာ ရေ ခြေနယ်ဆီနှင့် ချိုမြိန်သော ဟင်းရွက်ဟူသော ဧည့် ဝတ်တို့ကို တည်ထား ပါကုန်၏။ အသျှင်သည် အကျွန်ုပ်တို့၏ တည်ထားအပ်သော ဧည့်ဝတ်တို့ကို လက်ခံတော်မူ ပါလော့” ဟု (ဂေါရိန္ဒကဆိုပြန်၏)။

“ဂေါရိန္ဒ သင်ဆိုသည့်အတိုင်း သင်၏ ဧည့်ဝတ်ကို ငါတို့ လက်ခံပါကုန်၏။ သင်သည် မျက်မှောက် အကျိုးစီးပွား အလို့ငှါ လည်းကောင်း၊ တမလွန်ချမ်းသာ အလို့ငှါ လည်းကောင်း အလိုရှိရာကို မေးမြန်းလော့၊ ငါခွင့်ပြုပါ၏” ဟု (ဗြဟ္မာက ဆို၏)။

၃၁၉။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ငါ့ကို ခွင့်ပြုပြီ၊ ငါသည် သနင်္ကမာရဗြဟ္မာအား မျက်မှောက်အကျိုးကို မေးရအံ့လော့၊ တမလွန်အကျိုးကို မေးရအံ့လော့” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ပြန်၏-

“ငါသည် မျက်မှောက်အကျိုးတို့၌ ကျွမ်းကျင်၏။ သူတစ်ပါးတို့သည်ပင် ငါ့အား မျက်မှောက်အကျိုး ကိုမေးမြန်း ရကုန်၏။ ငါသည် သနင်္ကမာရဗြဟ္မာအား တမလွန်အကျိုးကိုသာ မေးရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်ပြန်၏)။

“အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏားသည် သနင်္ကမာရဗြဟ္မာကို ဂါထာဖြင့် မေးမြန်း၏-

“အသျှင်ဗြဟ္မာ သူတစ်ပါးတို့သိလိုသော အရာတို့၌ အကျွန်ုပ်သည် ယုံမှားရှိ သည်ဖြစ်၍ ယုံမှား မရှိသော သနင်္ကမာရဗြဟ္မာကို မေးပါ၏။ အဘယ်တရား၌ တည်၍ အဘယ်တရား၌ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သေခြင်းကင်းသော ဗြဟ္မာလောကသို့ ရောက်နိုင်ပါ သနည်း” ဟု (မေး၏)။ ဂေါရိန္ဒပုဏ္ဏား လူ့လောက အရာတို့၌ ငါ့ဥစ္စာဟု တွယ်တာခြင်းကို ပယ်ပြီးလျှင် မေထုန်အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်ကာ တစ်ယောက်တည်း နေလျက် ကရုဏာစွာနှင့် ဝင်စား၍ စိမ်းညိုသော အနံ့မှ ကင်းသည် ဖြစ်ရာ၏။

ဤတရား၌ တည်၍ ဤတရား၌ ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သေခြင်းကင်းသော ဗြဟ္မာ့လောကသို့ ရောက်နိုင်ပေ၏ ဟု (ဆို၏)။

၃၂၀။ “ငါ့ဥစ္စာဟု တွယ်တာခြင်းကို ပယ်ပြီးလျှင်” ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကို အကျွန်ုပ် နားလည်သည်မှာ- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် နည်းသောဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ များသော ဥစ္စာစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ နည်းသော ဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ၊ များသောဆွေမျိုးစုကို စွန့်၍ဖြစ်စေ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်ပြီးလျှင် ဖန်ရည် ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရာ၏။ ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်သည် “ငါ့ဥစ္စာဟု တွယ်တာခြင်းကို ပယ်ပြီးလျှင်” ဟုဆိုသော အသျှင်၏ စကားကို နားလည်ပါ၏။

“တစ်ယောက်တည်း နေလျက်” ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကို အကျွန်ုပ် နားလည်သည်မှာ- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် ဆိတ် ငြိမ်သော ကျောင်း အိပ်ရာ နေရာကို မှီဝဲ၏။ တောကို သစ်ပင်ရင်းကို တောင်ကို ချောက်ကို တောင်ခေါင်းကို သင်္ချိုင်းကို တောအုပ်ကို လွင်ပြင်ကို ကောက်ရိုးပုံကို မှီဝဲ၏။ ဤသို့ လျှင် အကျွန်ုပ်သည် “တစ်ယောက်တည်း နေလျက်” ဟု ဆိုသော အသျှင် ၏ စကားကို နားလည်ပါ၏။

“ကရုဏာဈာန်၌ ဝင်စား၍” ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကို အကျွန်ုပ် နားလည်သည်မှာ- ဤလောက၌ အချို့သောသူသည် သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသောအရပ်ကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက်သော အရပ်ကို။ သုံးခုမြောက်သော အရပ်ကို။ လေးခု မြောက်သော အရပ်ကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤသို့ အထက် အောက် ဖီလာ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာ တို့၌ ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည် မရှိသော ရန်မရှိသော ငြိငြင်ခြင်းမရှိသော ကရုဏာ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤသို့လျှင် အကျွန်ုပ်သည် “ကရုဏာ ဈာန်၌ ဝင်စား၍” ဟု ဆိုသော အသျှင်၏စကားကို နားလည်ပါ၏။

“စိမ်းညိုသော အနံ့” ဟု ဆိုသော အသျှင်၏ စကားကိုမူကား အကျွန်ုပ် နားမလည်ပါ။

အသျှင်ဗြဟ္မာ လူ့လောကအရာတို့၌ အဘယ်အရာတို့သည် စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ ဖြစ်ပါသနည်း၊ ဤလူ့လောက၌ ထို (စိမ်းညိုသောအနံ့) တို့ကို အကျွန်ုပ် မသိပါ။ အသျှင်ဗြဟ္မာ ဟောကြားပါလော့၊ အဘယ်တရားက ပိတ်ဖုံးထားသောကြောင့် သတ္တဝါအပေါင်းသည် အညှီနံ့လှိုင်နေ ပါသနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် အပါယ်သို့ လားရပါ သနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်လမ်း ပိတ်နေပါ သနည်း ဟု (မေး၏)။

(ဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား) အမျက်ထွက်ခြင်း၊ လိမ်လည်ခြင်း၊ လှည့်စားခြင်း၊ (အဆွေခင်ပွန်းကို) ပြစ်မှားခြင်း၊ စေးနံ့ခြင်း၊ အလွန်မာန်မူခြင်း၊ ငြူစူခြင်း၊ လိုချင်ခြင်း၊ ဝန်တိုခြင်း၊ သူတစ်ပါးကိုညှဉ်းဆဲခြင်း၊ တပ်မက်ခြင်း၊ စိတ်ဆိုးခြင်း၊ မာန်ယစ်ခြင်း၊ တွေဝေခြင်း ဟူသော ဤတရား (တစ်ဆယ့်လေးပါး) တို့နှင့်ယှဉ်တွဲနေသော သတ္တဝါသည် စိမ်းညိုသောအနံ့ရှိ၏။ အပါယ်သို့ လားရ၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည် လမ်းပိတ် လျက်ရှိ၏ဟု (ဆို၏)။

စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကို အသျှင်ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် သိရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာ တည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည် ထိုစိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အသျှင်ဗြဟ္မာ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ ဟု (ဆို၏)။

ယခုအခါ ရဟန်းပြုရန် အချိန်ကို အရှင်ဂေါဝိန္ဒ သိပါ၏ (ရဟန်းပြုရန်မှာ အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ၏ အလို အတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်)ဟု (ဗြဟ္မာက ပြော၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

ရေဏုမင်းကို လျှောက်ထားခြင်း

၃၂၁။ အချင်းတို့ ထို့နောက် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ရေဏုမင်းထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရေဏုမင်းအား ဤစကားကို ဆို၏-

“အရှင်မင်းမြတ် အရှင်မင်းမြတ်၏ တိုင်းပြည်ရေးရာကို စီမံအုပ်ချုပ်မည့် တစ်ပါး သော ပုရောဟိတ်ကို ယခု ရှာတော်မူပါလော့၊ အရှင်မင်းမြတ် အကျွန်ုပ်သည် လူ့ ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိပါ၏။ စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် ကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် ဤလူ့ဘောင်၌ နေသောသူသည် ထို (စိမ်းညိုသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်မင်းမြတ် အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ပါတော့အံ့” ဟု (ဆို၏)။

(အရှင်မင်းမြတ်) အကျွန်ုပ်သည် ရေမြေရှင်ရေဏုမင်းကို ကြားလျှောက်ပါ၏။ အရှင်မင်းပင် တိုင်းပြည်ရေးရာကို စီမံခန့်ခွဲတော်မူပါလော့၊ အကျွန်ုပ်သည်ကား ပုရောဟိတ်ရာထူး၌ မပျော်မွေ့တော့ပါ။ ဂေါဝိန္ဒ (ပုဏ္ဏား) ငါသည် ရေမြေအရှင် စစ်သည်ဗိုလ်ပါတို့၏အရှင် ဘုရင်မင်းပေ တည်း၊ သင့်အား အကယ်၍ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့မှ ယုတ်လျော့ခြင်းရှိလျှင် ငါဖြည့်တင်းပေးအံ့၊ သင့်အား ညှဉ်းဆဲသူ ရှိလျှင် ငါတားမြစ်အံ့၊ သင်ကား အဖ၊ ငါကား သားဖြစ်ပေ၏။ ငါတို့ကို မစွန့်ပါလင့်။

(အရှင်မင်းမြတ်) အကျွန်ုပ်အား ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်တို့မှ ယုတ်လျော့ခြင်းမရှိပါ။ အကျွန်ုပ်အား ညှဉ်းဆဲသူ သည်လည်း မရှိပါ။ ဗြဟ္မာ၏ တရားစကားကို ကြားနာ ရသောကြောင့် အကျွန်ုပ်သည်အိမ်၌ မပျော်မွေ့ တော့ပါ။

ဂေါဝိန္ဒ (ပုဏ္ဏား) ဗြဟ္မာသည် အဘယ်သို့သော အဆင်းရှိပါသနည်း၊ သင့်အား အဘယ်သို့သော အကြောင်းအရာကို ဟောပြောပါသနည်း၊ သင်သည် ဗြဟ္မာ၏ အဘယ်တရားစကားကို ကြားရ၍ အိမ်ရာတို့ကို လည်းကောင်း ငါတို့ကိုလည်းကောင်း တိုင်းသူပြည်သား အားလုံးတို့ကို လည်းကောင်း စွန့်ဘိသနည်း။ (အရှင်မင်းမြတ်) အကျွန်ုပ်သည် (မိုးလေးလပတ်လုံး) တစ်ယောက်တည်း ကျင့်သုံးကာ ယဇ်ပူဇော် လိုသည်ဖြစ်၍ သမန်းမြက်အရွက်တို့ကို ဖြန့်ခင်းလျက် ရှေးမဆွကပင် မီးကို ညှိထွန်း ဖြစ်ခဲ့ပါ၏။

ထိုအခါ ဗြဟ္မာ့လောကမှ သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် အကျွန်ုပ်၏ မျက်မှောက်၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၍ အကျွန်ုပ်၏ အမေးကို ဖြေကြားပါ၏။ ထိုအဖြေကို ကြားနာရ၍ အကျွန်ုပ်သည် အိမ်၌ မပျော်မွေ့ တော့ပါ။

ဂေါဝိန္ဒ (ပုဏ္ဏား) အသျှင်ပြောဆိုသော စကားကို အကျွန်ုပ်ယုံကြည်ပါ၏။ သင်တို့ သည် ဗြဟ္မာ၏ တရားစကားကို ကြားနာရ၍ (ရဟန်းပြုရန်မှ) တစ်ပါး အခြား အဘယ်သို့ ပြုနိုင်ကုန်အံ့နည်း။

ဂေါဝိန္ဒ (ပုဏ္ဏား) အသျှင်သည် ငါတို့၏ ဆရာပေတည်း၊ ငါတို့သည် သင့်ကို အတု လိုက်၍ ကျင့်ပါကုန်အံ့၊ ချောမွတ်သော အညစ်အကြေးကင်းစင်သော အလွန် တောက်ပသော ဝေဠုရိယ ပတ္တမြား ကဲ့သို့ ဤအတူပင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒ၏ အဆုံးအမ၌ စင်ကြယ်စွာ ကျင့်ပါကုန်အံ့ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ အကယ်၍ ဝင်ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့သည် လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါ လတ္တံ့ ဟု (ဆို၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

မင်းခြောက်ပါးတို့ကို လျှောက်ထားခြင်း

၃၂၂။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ခြောက်ဦးသော မင်းတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အရှင်တို့ အရှင်တို့အား တိုင်းပြည်ရေးရာတို့ကို စီမံအုပ်ချုပ်မည့် တစ်ပါးသော ပုရောဟိတ်ကို ယခုရှာတော်မူ ပါကုန်လော့၊ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိပါ၏။ စိမ်းညိုသောအနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် ကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာ တည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညိုသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့” ဟု (ဆို၏)။

အချင်းတို့ ထိုအခါ ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့သည် တစ်နေရာသို့ ဖဲသွားပြီးလျှင် “ဤပုဏ္ဏားတို့ မည်သည် ဥစ္စာ၌ တပ်မက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကို ဥစ္စာဖြင့် ဖြားယောင်းရမှု ကောင်းလေစွ” ဟု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ကုန်၏။ ထိုသို့ တိုင်ပင်ပြီးနောက် ထိုမင်းတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ထံချဉ်းကပ်၍ “အသျှင်ပုဏ္ဏား ဤခုနစ်နိုင်ငံတို့၌ များစွာသော ဥစ္စာနှစ်သည် ရှိပါ၏။ ထိုဥစ္စာနှစ်မှ အသျှင်ပုဏ္ဏား အလိုရှိ သလောက် ဆောင်ယူပါလော့” ဟု ဆိုကြကုန်၏။

လုံလောက်ပါပြီ အရှင်မင်းတို့၊ အရှင်မင်းတို့၏ ချီးမြှင့်မှုကြောင့်ပင်လျှင် အကျွန်ုပ်အားလည်း များစွာသော ဥစ္စာနှစ်သည် ရှိနေပါ၏။ ထိုဥစ္စာနှစ်အားလုံးကို စွန့်ပယ်၍ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါအံ့၊ စိမ်းညိုသောအနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် ကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညိုသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ ဟု ဆို၏။

အချင်းတို့ ထို့နောက် ထိုခြောက်ဦးသော မင်းတို့သည် တစ်နေရာသို့ ဖဲသွားပြီးလျှင် “ဤပုဏ္ဏားတို့ မည်သည် မိန်းမတို့၌ တပ်မက်ကုန်၏၊ ငါတို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကို မိန်းမတို့ဖြင့် ဖြားယောင်းရမှု ကောင်းလေစွ” ဟု အညီအညွတ် တိုင်ပင်ပြန်ကုန်၏။ (ထိုသို့တိုင်ပင်ပြီးနောက်) ထို (မင်း) တို့သည် မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားထံ ချဉ်းကပ်၍ “အသျှင်ပုဏ္ဏား ဤခုနစ်နိုင်ငံတို့၌ များစွာသော မိန်းမတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထို (မိန်းမများထဲ) မှ အသျှင်ပုဏ္ဏား အလိုရှိသလောက် ဆောင်ယူပါလော့” ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

တော်လောက်ပါပြီ အရှင်မင်းတို့၊ အကျွန်ုပ်အားလည်း အမျိုးတူ မယားလေးဆယ်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ထိုမယားအားလုံး တို့ကိုလည်း ပယ်စွန့်၍ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့။ စိမ်းညိုသောအနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ်ကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညိုသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ ဟု (ဆို၏)။

၃၂၃။ အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ အကယ်၍ ဝင်ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့။ ထိုသို့ ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။ (အရှင်မင်းတို့) ပုထုဇဉ်တို့ ငြိတွယ်ရာ ကာမဂုဏ်တို့ကို သင်တို့ အကယ်၍ စွန့် လိုကုန်ငြားအံ့။ သည်းခံခြင်းအားအစွမ်းနှင့် ပြည့်စုံစေလျက် မြဲမြံစွာ အားထုတ် ကြ ကုန်လော့။ ဗြဟ္မာဘုံသို့ ရောက်ခြင်းငှါ ဤ (ကရုဏာဈာန်) လမ်းသည် ဖြောင့်တန်းသောလမ်း ပေတည်း။ ဤ(ကရုဏာဈာန်) လမ်းသည် အမြတ်ဆုံးလမ်းပေတည်း။ ဤ (ကရုဏာဈာန်) သည် သူတော်ကောင်းတို့ စောင့်ရှောက်ထားသော တရားကောင်း ပေတည်းဟု (မဟာဂေါဝိန္ဒက ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခုနစ်နှစ် ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ ခုနစ်နှစ် လွန်သောအခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့။ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ ခုနစ်နှစ်သည် ကြာလွန်းပါ၏။ အရှင်မင်းတို့ကို ခုနစ်နှစ်ပတ်လုံး အကျွန်ုပ် မဆိုင်းငံ့နိုင်ပါ။ အရှင်မင်းတို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ။ တမလွန်ဘဝသို့ မချွတ်သွားရပါမည်။ (ထိုအချက်များကို) ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ပါ၏။ ကုသိုလ်ကို ပြုအပ်ပါ၏။ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်အပ် ပါ၏။ (အကြောင်းမူကား) ပဋိသန္ဓေနေသော သူအား မသေခြင်းသည် မရှိပါ။ စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ်ကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညိုသော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ ဟု (ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခြောက်နှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ ငါးနှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ လေးနှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ သုံးနှစ် ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ နှစ်နှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ တစ်နှစ်ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ တစ်နှစ်လွန်သော အခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့။ ထိုသို့ ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ တစ်နှစ်သည် ကြာလွန်းပါသေး၏။ အရှင်မင်းတို့ကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး အကျွန်ုပ် မဆိုင်းငံ့ နိုင်ပါ။ အရှင်မင်းတို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ။ တမလွန်ဘဝသို့ မချွတ်သွားရပါမည်။ (ထိုအချက်များကို) ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ပါ၏။ ကုသိုလ်ကို ပြုအပ်ပါ၏။ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်ပါ၏။ အကြောင်းမူကား ပဋိသန္ဓေနေသော သူအား မသေခြင်းသည် မရှိပါ။ စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ်ကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသောသူသည် ထို (စိမ်းညိုသော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ ဟု (ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခုနစ်လ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ ခုနစ်လလွန်သောအခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့။ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ ခုနစ်လသည် ကြာလွန်းပါသေး၏။ အရှင်မင်းတို့ကို ခုနစ်လပတ်လုံး အကျွန်ုပ် မဆိုင်းငံ့နိုင်ပါ။ အရှင်မင်းတို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့်ကာလကို မသိနိုင်ပါ။ တမလွန်ဘဝသို့ မချွတ်

သွားရပါမည်၊ (ထိုအချက်များကို) ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ပါ၏။ ကုသိုလ်ကို ပြုအပ်ပါ၏။ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်အပ်ပါ၏။ (အကြောင်းမူကား) ပဋိသန္ဓေနေသောသူအား မသေခြင်းမည်သည် မရှိပါ။ စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ်ကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာ တည်ထောင် လှူဘောင်၌ နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညိုသောအနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်မင်းတို့ အကျွန်ုပ်သည် လှူဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ပါတော့အံ့ ဟု (ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခြောက်လ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ပ။ ငါးလ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ လေးလ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ သုံးလ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ နှစ်လ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ တစ်လ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ လခွဲ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့။ လခွဲလွန်သောအခါ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လှူဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏အဖြစ်သည် တူညီပါ လတ္တံ့ ဟု (ဆိုကြ ကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ လခွဲသည် ကြာလွန်းပါသေး၏။ အရှင်မင်းတို့ကို လခွဲပတ်လုံး အကျွန်ုပ် မဆိုင်း ငံ့နိုင်ပါ။ အရှင်မင်းတို့ မည်သူမျှ အသက်ရှင်နေမည့် ကာလကို မသိနိုင်ပါ။ တမလွန်ဘဝသို့ မချွတ် သွားရပါမည်၊ (ထိုအချက်များကို) ဆင်ခြင်၍ သိအပ်ပါ၏။ ကုသိုလ်ကို ပြုအပ်ပါ၏။ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်အပ်ပါ၏။ အကြောင်းမူကား ပဋိသန္ဓေနေသောသူအား မသေခြင်းမည်သည် မရှိပါ။ စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကိုဗြဟ္မာပြောဟော၍ အကျွန်ုပ် ကြားနာရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လှူဘောင်၌ နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညိုသော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အရှင်မင်းတို့ အကျွန်ုပ် သည် လှူဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါတော့အံ့ ဟု (ဆို၏)။

သို့ဖြစ်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့သည် မိမိတို့၏သား၊ ညီအစ်ကိုတို့ကို မင်းအဖြစ်ဖြင့် (လွှဲအပ်လျက်) ဆုံးမပြီးသည် တိုင်အောင် အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် ခုနစ်ရက်မျှ ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့၊ ခုနစ်ရက်လွန်သောအခါ အကျွန်ုပ်တို့ သည်လည်း လှူဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အရှင်မင်းတို့ ခုနစ်ရက်သည်ကား မကြာမြင့်လှပေ၊ အရှင်တို့ကို ခုနစ်ရက် အကျွန်ုပ် ဆိုင်းငံ့ပါအံ့ ဟု (ဆို၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

ပုဏ္ဏားသူဌေး စသည်တို့အား ပြောကြားခြင်း

၃၂၄။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ပုဏ္ဏားသူဌေး ခုနစ်ယောက်နှင့် သန့်စင်ပြီး သော ပုဏ္ဏားလုလင် ခုနစ်ရာတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ထိုသူတို့အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အချင်းတို့ သင်တို့အား ဗေဒင်တို့ကို သင်ကြားပေးမည့် တစ်ပါးသော ဆရာကို ရှာကြကုန်လော့၊ အချင်းတို့ ငါသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်း ငါ့ အလိုရှိ၏။ စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာ ပြောဟော၍ ငါကြားနာရသည့်အတိုင်း ဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌နေသော သူသည် ထို(စိမ်းညိုသော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အချင်းတို့ ငါသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်တော့အံ့” ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ မဝင်ရောက်ပါလင့်၊ အသျှင် (ဂေါဝိန္ဒ) ရဟန်း အဖြစ်သည် တန်ခိုးလည်း နည်းပါ၏။ လာဘ်သပ်ပကာလည်း နည်းပါ၏။ (ပုရောဟိတ်) ပုဏ္ဏားအဖြစ် သည်ကား တန်ခိုးလည်း ကြီးပါ၏။ လာဘ် သပ်ပကာလည်း များပါ၏ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အချင်းတို့ “ရဟန်းအဖြစ်သည် တန်ခိုးလည်း နည်း၏။ လာဘ်သပ်ပကာလည်း နည်း၏။ (ပုရောဟိတ်) အဖြစ်သည်ကား တန်ခိုးလည်း ကြီး၏။ လာဘ်သပ်ပကာ လည်းများ၏”ဟု သင်တို့ မဆိုကြ ကုန်လင့်။ အချင်းတို့ အဘယ်သူသည် ငါ့ထက် သာ၍ တန်ခိုးကြီးအံ့နည်း၊ လာဘ်သပ်ပကာများအံ့နည်း၊ အချင်းတို့ ငါသည် ယခုအခါ မင်းတို့၏ (အလယ်၌) (စကြဝတေး) မင်းကဲ့သို့၊ ဗြဟ္မာတို့၏ (အလယ်၌) မဟာဗြဟ္မာကဲ့သို့၊ သူကြွယ်တို့၏ (အလယ်၌) နတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ငါသည် ထို အလုံးစုံကို စွန့်ပယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်တော့အံ့၊ စိမ်းညို သောအနံ့တို့ကို ဗြဟ္မာပြောဟော၍ ငါကြားနာရသည့် အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည် ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသောသူသည်ထို (စိမ်းညိုသော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်ပါ။ အချင်းတို့ ငါသည် လူ့ဘောင်မှရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် တော့အံ့ ဟု (ဆို၏)။

အသျှင်ဂေါဝိန္ဒသည် အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လျှင် အကျွန်ုပ်တို့ သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ပါကုန်အံ့၊ ထိုသို့ ဝင်ရောက်သော် သင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

မယားတို့ကို ပြောကြားခြင်း

၃၂၅။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် အမျိုးဇာတ်တူ မယားလေးဆယ်တို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ ထိုမယားတို့အား ဤစကားကိုဆို၏-

“ရှင်မတို့ အလိုအတိုင်း မိမိတို့ အမျိုးအိမ်သို့မူလည်း သွားကုန်လော့၊ တစ်ပါးသော လင်ကိုမူလည်း ရှာကုန်လော့။ ရှင်မတို့ ငါသည်ကား လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်းငှါ အလိုရှိ၏။ စိမ်းညိုသော အနံ့တို့ကို ပြဟွာပြောဟော၍ ငါကြားနေရသည့်အတိုင်းဆိုလျှင် အိမ်ရာတည်ထောင် လူ့ဘောင်၌ နေသော သူသည် ထို (စိမ်းညိုသော အနံ့) တို့ကို ပယ်ဖျောက်ရန် မလွယ်။ ရှင်မတို့ ငါသည် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်တော့အံ့” ဟု (ဆို၏)။

(အရှင်ဂေါဝိန္ဒ) ဆွေမျိုးကို အလိုရှိသူ အကျွန်ုပ်တို့အား သင်သည်သာလျှင် ဆွေမျိုးပါတည်း၊ လင်ကို အလိုရှိသူ အကျွန်ုပ်တို့အား သင်သည်သာလျှင် လင်ပါတည်း၊ အရှင်ဂေါဝိန္ဒသည် အကယ်၍ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့သည်လည်း လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ကုန်အံ့၊ ထိုသို့ ဝင်ရောက်သော် အရှင်၏ အဖြစ်နှင့် အကျွန်ုပ်တို့၏ အဖြစ်သည် တူညီပါလတ္တံ့ ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၆ - မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ===

မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ရဟန်းပြုခြင်း

၃၂၆။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုခုနစ်ရက်လွန်သောအခါ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်၍ ဖန်ရည်ဆိုး အဝတ်တို့ကို ဝတ်ပြီးလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက်လေ၏။ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ရဟန်းပြုသည်ရှိသော် အဘိသိက်ခံပြီးသော မင်းမျိုးအစစ်ဖြစ်သော မင်းခုနစ်ဦးတို့ သည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏား သူဌေးခုနစ်ယောက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ သန့်စင်ပြီးသော ပုဏ္ဏားလုလင် ခုနစ်ရာတို့သည် လည်းကောင်း၊ အမျိုးဇာတ်တူ မယားလေးဆယ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ ထောင်ပေါင်း များစွာသော မင်း ပုဏ္ဏား သူကြွယ်များစွာသော မောင်းမတို့နှင့် တကွသော မိန်းမတို့သည် လည်းကောင်း ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပယ်၍ ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်တို့ကို ဝတ်ပြီးလျှင် လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် သော မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားကို အတုလိုက်၍ ရဟန်းပြုကြ ကုန်၏။

အချင်းတို့ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် ထိုပရိသတ်တို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ရွာ နိဂုံး မင်းနေပြည်တို့သို့ ဒေသစာရီ လှည့်လည်၏။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် အကြင်ရွာသို့လည်းကောင်း၊

နိဂုံးသို့ လည်းကောင်း ချဉ်းကပ်၏။ ထိုရွာနိဂုံးဝယ် မင်းတို့၏ အလယ်၌ (စကြဝတေး) မင်းကဲ့သို့ ဗြဟ္မာတို့၏ အလယ်၌ (မဟာ) ဗြဟ္မာ ကဲ့သို့၊ သူကြွယ်တို့၏ အလယ်၌ နတ်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏။ ထိုအခါ လူတို့သည် ချေဆတ်ကုန်သော် လည်းကောင်း၊ ချော်လဲကုန်သော် လည်းကောင်း “မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား အား ရှိခိုးပါ၏။ မင်းခုနစ်ဦးတို့၏ ပုရောဟိတ် (ပုဏ္ဏား) အား ရှိခိုးပါ၏” ဟု ဆိုကုန်၏။

၃၂၇။ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားသည် မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် တစ်ခုသော အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ထို့အတူ နှစ်ခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ သုံးခုမြောက်အရပ်မျက်နှာကို။ လေးခုမြောက် အရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ ဤနည်းဖြင့် အထက်အောက် ဖီလာအရပ်မျက်နှာကို ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌ ရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့်အတူပြု၍ သတ္တဝါအားလုံး ပါဝင်သော သတ္တလောကကို ပြန့်ပြောသော မြင့်မြတ်သော အတိုင်းအရှည်မရှိသော ရန်မရှိသော။ ငြိငြင်ခြင်း မရှိသော မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။

သနားခြင်း ‘ကရုဏာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။

ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘မုဒိတာ’ နှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။

လျစ်လျူ ရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့်။ပ။။ ငါငြင်ခြင်းမရှိသော ဥပေက္ခာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ဖြင့် ပျံ့နှံ့စေ၍ နေ၏။ တပည့်တို့အား ဗြဟ္မာ့လောက၌ (ဗြဟ္မာ၏) အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန် လမ်းကို ဟောကြား လေ၏။

၃၂၈။ အချင်းတို့ ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့သိသော တပည့်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာဖြစ်သော ဗြဟ္မာ့လောကသို့ ကပ်ရောက် ကုန်၏။ (မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား၏) အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့ သိသော တပည့်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနတ်ပြည်သို့ အချို့ ရောက်ကုန်၏။ နိမ္မာနရတီ နတ်ပြည်သို့ အချို့ ရောက်ကုန်၏။ တုသိတာနတ်ပြည်သို့ အချို့ ရောက်ကုန်၏။ ယာမာနတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကုန်၏။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကုန်၏။ စာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်သို့ အချို့ရောက်ကုန်၏။ အနိမ့်ဆုံးနတ်မျိုး၌ ဖြစ်သော သူတို့သည်ပင် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့လျှင်အလုံးစုံသော ထိုအမျိုးသားတို့၏ ရဟန်းပြုခြင်းသည် အချည်းနှီး မဖြစ်၊ မမြို့၊ အကျိုးရှိ၏။ အစီးအပွားရှိ၏ ဟု (သနင်္ကမာရဗြဟ္မာသည် ပြောဟောပါ၏)။

၃၂၉။ “မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအကြောင်းအရာကို အမှတ်ရပါ၏လော” ဟု လျှောက်ထားသော်-

ပဉ္စသိခ ငါ အမှတ်ရ၏။ ငါသည် ထိုအခါ မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏားဖြစ်ခဲ့၏။ ငါသည် တပည့်တို့အား ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ (ဗြဟ္မာ၏) အပေါင်းအဖော် ဖြစ်ရန်လမ်းကို ဟောကြားခဲ့၏။ ပဉ္စသိခ (မဟာဂေါဝိန္ဒပုဏ္ဏား ဖြစ်စဉ်အခါ) ငါဟော ကြားခဲ့သော ထိုမြတ်သော အကျင့်သည် စင်စစ်။ ငါးငွေ့ရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ တပ်မက်ခြင်းကင်းရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (ဝဋ်ဆင်းရဲ) ချုပ်ရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (ရာဂစသည်) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန် အလို့ငှါ မဖြစ်၊ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ မဖြစ်၊ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ မဖြစ်၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်ရုံမျှသာ ဖြစ်၏။ ပဉ္စသိခ (ယခုငါဟောသော) ဤမြတ်သော အကျင့်သည်ကား စင်စစ်။ ငါးငွေ့ရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ တပ်မက်ခြင်းကင်းရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ (ဝဋ်ဆင်းရဲ) ချုပ်ရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန် အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ ဖြစ်၏။ ထိုမြတ်သော အကျင့်ဟူသည် အဘယ်နည်း၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤ အရိယာမဂ်ပင်တည်း။

ဤ (အရိယာမဂ်) တို့ကား အဘယ်နည်းဟူမူ-

မှန်စွာ သိမြင်ခြင်း ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ၊ မှန်စွာ ကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ၊ မှန်စွာ ပြောဆိုခြင်း ‘သမ္မာဝါစာ’ ၊ မှန်စွာ ပြုလုပ်ခြင်း ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ၊ မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်း ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ၊ မှန်စွာ အားထုတ်ခြင်း

‘သမ္မာဝါယာမ’ ၊ မှန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း ‘သမ္မာသတိ’ ၊ မှန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း ‘သမ္မာသမာဓိ’ ၊ ဤသည်တို့တည်း။

ပဉ္စသိခ ဤမြတ်သော အကျင့်သည် စင်စစ်ပြီးငွေ့ရန် အလို့ငှါ တပ်မက်ခြင်းကင်းရန် အလို့ငှါ (ဝဋ်ဆင်းရဲ) ချုပ်ရန်အလို့ငှါ (ကိလေသာ) ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ (သစ္စာလေးပါးကို) သိရန်အလို့ငှါ နိဗ္ဗာန် (ကို မျက်မှောက်ပြုရန်) အလို့ငှါ ဖြစ်၏။

၃၃၀။ ပဉ္စသိခ ငါ၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့သိသော တပည့်တို့သည် အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်ကြောင့် အာသဝေါကင်းသော လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) စိတ်နှင့် လွတ်မြောက်သော (အရဟတ္တဖိုလ်) ပညာကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြု၍ ရောက်လျက် (ရဟန္တာ ဖြစ်၍) နေရကုန်၏။

ငါ၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့ မသိသော တပည့်တို့သည် အောက် (ကာမဘုံ) ၌ (ပဋိသန္ဓေ နေခြင်း) အဖို့ရှိသော ငါးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့် (ဗြဟ္မာဘုံ) ၌ဥပပါတ် ပဋိသန္ဓေနေ၍ ထို (ဘုံ) ၌သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော ထိုဘုံမှ ပြန်လည်ခြင်း သဘော မရှိသော အနာဂါမ် ဖြစ်ရကုန်၏။ ငါ၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့ မသိသော ထိုတပည့် အချို့တို့သည် သုံးပါးသောသံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ တပ်မက်ခြင်း ‘ရာဂ’၊ ပြစ်မှားခြင်း ‘ဒေါသ’၊ တွေဝေခြင်း ‘မောဟ’ တို့၏ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဤလူ့ပြည်သို့ တစ်ကြိမ်သာလာ၍ ဆင်းရဲ၏ အဆုံးကို ပြုလတ္တံ့သော သကဒါဂါမ် ဖြစ်ရကုန်၏။ ငါ၏ အဆုံးအမကို အကြွင်းမဲ့မသိသော တပည့် အချို့တို့သည် သုံးပါးသော သံယောဇဉ် ‘အနှောင်အဖွဲ့’ တို့၏ အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခြင်းကြောင့်အပါယ်သို့ ကျခြင်း သဘော မရှိသော ကိန်းသေ မြဲသော အထက်မဂ်သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော သောတာပန် ဖြစ်ရကုန်၏။ ပဉ္စသိခ ဤသို့သာလျှင် ဤ အမျိုးသား အားလုံးတို့၏ ရဟန်းပြုခြင်သည်အချည်းနှီး မဖြစ်၊ မမြို့၊ အကျိုးရှိ၏၊ အစီးအပွား ရှိ၏ဟု (ဟောတော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဤ (တရားတော်ကို) ဟောတော်မူ၏။ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုးဖြစ်သော ပဉ္စသိခသည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို အလွန်နှစ်လိုသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီးလျှင် အရိုအသေပြုကာ ထိုအရပ်၌ပင် ကွယ်ပျောက်လေသတည်း။

ခြောက်ခုမြောက် မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၇ - မဟာသမယသုတ် ===

၃၃၁။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် -

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် မဟာဝုန်တော၌ ငါးရာမျှသော အလုံးစုံ ရဟန္တာချည်းဖြစ်သော ရဟန်းသံဃာများစွာနှင့်အတူ သီတင်းသုံး နေတော်မူ၏။ (စကြာဝဠာ တစ်ထောင်စီ ရှိသော) လောကဓာတ်တိုက် ဆယ်ခုတို့မှ နတ်ဗြဟ္မာတို့ သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း ရဟန်းသံဃာကို လည်းကောင်း ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အများအားဖြင့် စည်းဝေး လာရောက် ကုန်၏။

ထိုအခါ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ နေသော ဗြဟ္မာလေးဦးတို့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ဤမြတ်စွာဘုရားသည် သက္ကတိုင်း ကပိလဝတ်ပြည် မဟာဝုန်တော၌ ငါးရာမျှသော အလုံးစုံ ရဟန္တာချည်း ဖြစ်သော ရဟန်းသံဃာများစွာနှင့်အတူ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ (စကြာဝဠာ တစ်ထောင် စီရှိသော) လောကဓာတ်တိုက် ဆယ်ခုတို့မှ နတ်တို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာကိုလည်းကောင်း ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အများအားဖြင့် စည်းဝေး လာရောက်ကုန်၏။ ငါတို့သည်လည်း မြတ်စွာဘုရားထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ အသီးသီး ဂါထာ တစ်ပုဒ်စီ ရွတ်ဆိုရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

၃၃၂။ ထိုအခါ ထိုဗြဟ္မာ (လေးဦး) တို့သည် ဥပမာအားဖြင့် ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသောလက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဆန့်သော လက်ကို ကွေးသကဲ့သို့လည်းကောင်းဤအတူ သုဒ္ဓါဝါသ ဗြဟ္မာဘုံမှ ကွယ်ခဲ့၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ရှေ့တော်၌ ထင်ရှားပေါ်လာကုန်၏။ ထို့နောက် ထိုဗြဟ္မာ တို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးပြီး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်ပြီးလျှင် တစ်ဦးသောဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာ ဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

“(အသျှင်ဘုရား) မဟာဝုန်တော၌ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် စုရုံးလာကြသဖြင့် အစည်းအဝေး ကြီးဖြစ်လျက် ရှိနေပါ၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည် (ကိလေသာရန်သူတို့) မအောင်နိုင်သော သံဃာတော် ကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ဤတရားသဘင် အစည်းအဝေးသို့ လာရောက် ပါကုန်၏” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

ထို့နောက် တစ်ဦးသော ဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

“(အသျှင်ဘုရား) ထို (အစည်းအဝေး) ၌ ရဟန်းတို့သည် မိမိစိတ်ကို တည်ကြည်စေလျက် ဖြောင့်မတ်စွာ ပြုထားပါကုန်၏။ ရထားထိန်းသည် (မြင်းဇက်) ကြိုးတို့ကို ကိုင်၍ ထိန်းသကဲ့သို့ ပညာရှိ (ရဟန်း) တို့သည် ဣန္ဒြေတို့ကို ထိန်းသိမ်းတော်မူ ကြပါကုန်၏” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

ထို့နောက် တစ်ဦးသော ဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

“(အသျှင်ဘုရား) မြတ်စွာဘုရား ကောင်းစွာ ဆုံးမထားပြီးဖြစ်၍ တဏှာကင်းလျက် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော ထိုရဟန္တာငယ်တို့သည် (ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော) ခလုတ်တံသင်းနှင့်တံခါး ကျည်မင်းတုပ်ကို ဖြတ်ပြီးလျှင် (ရာဂ ဒေါသ မောဟတည်းဟူသော) တံခါးတိုင်ကို နုတ်၍ လှည့်လည် သွားလာ နေကြကုန်၏” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

ထို့နောက် တစ်ဦးသော ဗြဟ္မာသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏-

“(အသျှင်ဘုရား) မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်သူ အားလုံးတို့သည် အပါယ် ဘုံသို့ မရောက်ကြ ပါကုန် လတ္တံ့၊ လူ့ခန္ဓာကို စွန့်ပယ်၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြပါကုန် လတ္တံ့” ဟု (ရွတ်ဆို၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၇ - မဟာသမယသုတ် ===

နတ်အစည်းအဝေး

၃၃၃။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို မိန့်တော်မူ၏-

“ရဟန်းတို့ (စကြာဝဠာတစ်ထောင်စီရှိသော) လောကဓာတ်ဆယ်ခုတို့မှ နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း၊ ရဟန်းသံဃာကိုလည်းကောင်း ဖူးမြော်ခြင်းငှါ အများအားဖြင့် စည်းဝေး လာရောက်ကြ ကုန်၏။ ရဟန်းတို့ အတိတ်ကာလ၌ ပွင့်တော်မူကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ လက်ထက်တော်၌လည်း ယခု ငါ၏ လက်ထက်၌ ကဲ့သို့ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် စည်းဝေးခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ပွင့်တော်မူလတ္တံ့ကုန်သော ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်ကုန်သော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ လက်ထက်တော်၌လည်း ယခု ငါ၏ လက်ထက်၌ကဲ့သို့ ဤမျှ အတိုင်းအရှည် ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့သည် စည်းဝေးကြကုန်လတ္တံ့။

ရဟန်းတို့ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ အမည်တို့ကို ပြောကြားပေအံ့၊ ရဟန်းတို့ နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်းတို့၏ အမည်တို့ကို ကြေငြာပေအံ့၊ ရဟန်းတို့ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ အမည်တို့ကို ဟောကြား ပေအံ့၊ ထိုစကားကို နာကြားကြလော့၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြလော့၊ ဟောပြပေအံ့”ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“ကောင်းပါပြီ အသျှင်ဘုရား”ဟု ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား ဝန်ခံကုန်၏။

၃၃၄။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏-

(ရဟန်းတို့) ဂါထာဖွဲ့၍ ဟောကြားပေအံ့၊ အကြင်ရဟန်းတို့သည် ဘုမ္မစိုးနတ်တို့ မှီဝဲနေထိုင်ရာ ဖြစ်သော ထိုထိုအရပ်ကို မှီ၍ နေကုန်၏၊ တောင်ခေါင်းကို မှီ၍ နေ ကုန်၏၊ ထိုရဟန်းတို့သည်နိဗ္ဗာန်သို့ စေလွှတ်အပ်သော စိတ်ရှိကုန်၏၊ တည် ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်၏၊ ထိုများစွာသော ရဟန်းတို့သည် ကြက်သီးမွေးညင်းမျှ ထခြင်း မရှိမူ၍ ခြင်္သေ့မင်းကဲ့သို့ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းလေ့ရှိ ကုန်၏၊ ဖြူစင် သော စိတ်ရှိ၍ နောက်ကျ ကင်းလျက် သန့်ရှင်း ကြည်လင်ကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကပိလဝတ်ပြည် မဟာဝုန်တော၌ တပည့်သာဝက ငါးရာကျော်တို့သာသနာတော်ဝယ် မွေ့လျော် နေကြသည်ကို သိတော်မူ၍၊ ရဟန်း တို့ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့ရှေးရှုလာရောက်လျက် ရှိကုန်၏၊ ထို (နတ်ဗြဟ္မာ အပေါင်း) တို့ကို (ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့်) သိကုန်လော့ဟုမိန့်တော်မူ၏၊ ထိုရဟန်းတို့ သည်လည်း မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကို ကြားနာရ၍ (သိခြင်းငှါ) အားထုတ် ကုန်၏။ ထိုရဟန်းတို့အား နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို မြင်စွမ်းနိုင်သော ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်သည် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်၏၊ အချို့သော ရဟန်းတို့သည် နတ်ဗြဟ္မာတစ်ရာကို မြင်ကုန်၏၊ အချို့ သော ရဟန်းတို့သည်တစ်ထောင်ကို အချို့သော ရဟန်းတို့သည် ခုနစ်သောင်းကို အချို့သော ရဟန်းတို့သည် နတ်ဗြဟ္မာ တစ်သိန်းကို မြင်ကုန်၏၊ အချို့သော ရဟန်းတို့သည် နတ်ဗြဟ္မာ အနန္တကို မြင်ကုန်၏၊ အရပ်မျက်နှာ အားလုံးတို့သည် နတ်ဗြဟ္မာတို့ဖြင့် ပြည့်နှက်လျက် ရှိကုန်၏။ ထိုအခါ စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထို (ရဟန်းတို့၏ အသီးသီးမြင်ပုံ) အလုံးစုံကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ပိုင်းခြားမှတ်သားတော်မူပြီး လျှင် သာသနာတော်၌ မွေ့လျော်ကုန်သော တပည့်သာဝကာတို့အား မိန့်တော် မူ၏-

ရဟန်းတို့ နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့သည် ရှေးရှုလာရောက်လျက် ရှိကုန်၏၊ ထို (နတ်ဗြဟ္မာအပေါင်း) တို့ကို (ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ဖြင့်) သိကုန်လော့၊ ယင်းနတ်ဗြဟ္မာတို့ ကို သင်တို့အားဂါထာဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ငါ ပြောကြား ပေအံ့။

၃၃၅။ (ရဟန်းတို့) မြေ၌ တည်ကုန်သော ကပိလဝတ်ပြည်ကို မှီ၍ နေကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ထိုခုနစ် ထောင်သောနတ်တို့သည် မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ ဟိမဝန္တာတောင် ၌ နေကုန်သော အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင်ရှိကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော အဆင်းလှ ကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ခြောက်ထောင်သော နတ်တို့သည် မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ သာတာဂိရိတောင်၌ နေကုန်သော အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သောတန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော သုံးထောင်သောနတ်တို့သည် မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်း မြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံ များကုန်သော ဤတစ်သောင်းခြောက်ထောင်သော နတ်တို့သည် မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ ဝေဿာမိတ္တတောင်၌ နေကုန်သော အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ငါးရာ သော နတ်တို့သည်မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေပုလ္လတောင်၌ နေသော ကုမ္ဘီရနတ် (စစ်သူကြီး) ကို အသိန်း မကသော နတ်တို့သည်ခြံရံခစားကုန်၏။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ နေသော ထိုကုမ္ဘီရနတ် (စစ်သူကြီး) သည်လည်း မဟာဝုန်တောရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်း မြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်၏။

၃၃၆။ အရှေ့အရပ်ကို အုပ်စိုးသော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့၏အရှင် ဓတရဋ္ဌနတ်မင်းကြီး သည် များသော အခြံအရံ ရှိ၏။ ထို (နတ်မင်းကြီး) ၏ သားတော်တို့သည် များလှကုန်၏။ ခွန်အားကြီး ကုန်သော တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ဣန္ဒ အမည်ရှိသော သားတော်တို့သည်လည်း မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအ ဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ တောင်အရပ်ကို အုပ်စိုးသော ကုမ္ဘီရနတ်တို့၏အရှင် ဝိရုဋ္ဌက နတ်မင်းကြီးသည် များ သော အခြံအရံရှိ၏။ ထိုနတ်မင်းကြီး၏ သားတော်တို့သည် များလှကုန်၏။ ခွန်အားကြီး ကုန်သော တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ဣန္ဒအမည်ရှိသော သားတော်တို့သည်လည်း မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်း အဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက် ကုန်၏။ အနောက်အရပ်ကို အုပ်စိုးသော နဂါးတို့၏အရှင် ဝိရူပက္ခ နတ်မင်းကြီးသည် များသော အခြံအရံရှိ၏။ ထိုနတ်မင်းကြီး၏ သားတော်တို့သည် များလှကုန်၏။ ခွန်အားကြီး ကုန်သော တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ဣန္ဒ အမည်ရှိသော သားတော်တို့ သည်လည်း မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်း အဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက် ကုန်၏။ မြောက်အရပ်ကို အုပ်စိုးသော နတ်ဘီလူးတို့၏ အရှင်ကုဝေရနတ်မင်းကြီးသည် များသော အခြံအရံရှိ၏။ ထို (နတ်မင်းကြီး) ၏ သားတော်တို့သည် များလှကုန်၏။ ခွန်အားကြီးကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ဣန္ဒ အမည်ရှိသော သားတော်တို့ သည်လည်း မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်း အဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက် ကုန်၏။ အရှေ့အရပ်၌ ဓတရဋ္ဌနတ်မင်းကြီး၊ တောင်အရပ်၌ ဝိရုဋ္ဌကနတ်မင်းကြီး၊ အနောက် အရပ်၌ ဝိရူပက္ခနတ်မင်းကြီး၊ မြောက်အရပ်၌ ကုဝေရနတ်မင်းကြီး။ ထိုနတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့သည် ထက်ဝန်းကျင် အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ အလွန်တောက်ပ ကုန်လျက် ကပိလဝတ်ပြည် မဟာဝုန်တော၌ တည်ရှိကုန်၏။

၃၃၇။ ထို (နတ်မင်းကြီး) တို့၏ ကျွန်ယုံတော်ဖြစ်ကုန်သော ပရိယာယ်မာယာများ ကုန်သော လှည့်စား တတ်ကုန်သော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ တတ်ကုန်သော မာယာနတ် ကုဋေဏှနတ် ဝိဋေဏှနတ် ဝိဋ္ဌုစနတ် ဝိဋ္ဌုဋနတ်နှင့် တကွ -

စန္ဒနနတ် ကာမသေဋ္ဌနတ် ကိန္နိယဏှနတ် နိဗ္ဗာဏနတ်တို့သည် လာရောက် ကုန်၏။ ပနာဒနတ် ဩပမညနတ် ရထားထိန်းမာတလိနတ် စိတ္တမည်သောဂန္ဓဗ္ဗနတ် သေနမည်သောဂန္ဓဗ္ဗနတ် စိတ္တသေနမည်သောဂန္ဓဗ္ဗနတ် နဋရာဇာနတ် ဇနဝသဘနတ် ပဉ္စသိခနတ် တိမ္မရနတ်သူရိယ ဝစ္ဆသာနတ်သမီး။ ဤ (ဆိုခဲ့ပြီးသော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်) တို့သည် လည်းကောင်း တစ်ပါးသော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း နတ်မင်းကြီးတို့နှင့် အတူ မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။

၃၃၈။ ထိုမှတစ်ပါး နာဂသအိုင်၌နေသော နဂါးတို့နှင့် ဝေသာလီ၌ နေသော နဂါး တို့သည် နဂါးပရိသတ်နှင့် အတူ လာရောက်ကုန်၏။ ကမ္ပလမည်သောနဂါး အဿတရမည်သော နဂါးနှင့် ပယာဂဆိပ်၌ နေသော နဂါးတို့သည် ဆွေမျိုးတို့နှင့် အတူ လာရောက်ကုန်၏။ အခြံအရံများကုန်သော ယမုနာမြစ်၌ နေသော နဂါးတို့နှင့် ဓတရဋ္ဌအမျိုး၌ဖြစ်သော နဂါးတို့သည် လာရောက်ကုန်၏။ ဧရာဝတီ ဆင်ပြောင်ကြီးမည်သော ထိုနတ်သား သည်လည်း မဟာဝုန်တောရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ လာရောက် ကုန်၏။ အကြင်ဂဠုန်တို့သည် (ဆိုခဲ့ပြီးသော) နဂါးမင်းတို့ကို အနိုင်အထက်ပြု၍ ဖမ်းယူ နိုင်ကုန်၏။ နတ်ကဲ့သို့အာနုဘော်ရှိကုန်၏။ (အမိဝမ်းနှင့် ဥခွံတွင်းမှ) နှစ်ကြိမ် မွေးဖွားရကုန်၏။ အတောင် ရှိကုန်၏။ စင်ကြယ်သော မျက်စိအမြင် ရှိကုန်၏။ စိတြသုပဏ္ဏ အမည်ရှိကုန်၏ ထိုဂဠုန်တို့သည် ကောင်းကင် ခရီးဖြင့် တောအုပ် အလယ်သို့ ရောက်လာကုန်၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂဠုန်ဘေးမှ ငြိမ်းအောင် ပြုတော်မူသဖြင့် နဂါးတို့ အားဘေးကင်းလေ၏။ နဂါးနှင့် ဂဠုန်တို့သည် သိမ်မွေ့သော စကားတို့ဖြင့် ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုလျက် မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်ကြ ကုန်၏။

၃၃၉။ ဝရဇိန်လက်နက်ရှိသော သိကြားမင်းကို စစ်ရှုံးသဖြင့် သမုဒ္ဒရာကို မှီ၍ နေရကုန်သော အသူရာ တို့သည် သိကြားမင်း၏ ညီနောင်တို့ပင် ဖြစ်ကုန်၏။ တန်ခိုးကြီးကုန်၏။ အခြံအရံများကုန်၏။ ကာလကဉ္စ အသူရာတို့သည် ကြီးမား၍ ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော ကိုယ်ကို ဖန်ဆင်းလျက် လာကုန်၏။ ဒါနဝေယသမည်သော (လေးသမား) အသူရာ ဝေပ စိတ္တိအသူရာ သုစိတ္တိအသူရာ ပဟာရာဒအသူရာတို့သည် မာရ်နတ်သားနှင့် တကွ လာရောက်ကုန်၏။ အားလုံးပင် ဝေရောစအမည် ရှိကုန်သော ဗလိအသူရာကြီး ၏ သားတစ်ရာ တို့သည် ဗလိအသူရာစစ်တပ်ကိုလက်နက်တပ်ဆင်ပြီးလျှင် ရာဟုအသူရိန်ကြီးထံ ချဉ်းကပ်၍ သင့်အား ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာ (ဖြစ်ပါစေသတည်း)၊ မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ သွားရန် အချိန်တန်ပါပြီ ဟု ပြောဆိုကုန်၏။

၃၄၀။ ထိုအခါ၌ အာပေါနတ် ပထဝီနတ် တေဇောနတ် ဝါယောနတ် ဝရုဏနတ် ဝါရုဏနတ်သော မနတ်တို့သည် ယသနတ်နှင့်တကွ လာရောက်ကုန်၏။ အခြံအရံ များကုန်သော မေတ္တာနတ် ကရုဏာနတ်တို့ သည်လည်း လာရောက်ကုန်၏။ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော အားလုံးပင် အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သော ဆယ်မျိုးကွဲပြားသော ဤ နတ်အစုအရုံး ဆယ်ခုတို့သည် မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ ဝေဏှနတ် သဟလိနတ် အသမနတ်တို့နှင့်တကွ ယမနတ် နှစ်မျိုးတို့သည် လာ ရောက်ကုန်၏။ လ၏အခြံအရံဖြစ်သော နတ်တို့သည် လနတ်မင်းကို ရှေ့ထား၍ လာရောက်ကုန်၏။ နေ၏ အခြံအရံဖြစ်သော နတ်တို့သည် နေနတ်မင်းကို ရှေ့ထား၍ လာရောက်ကုန်၏။ ကြယ်တို့၏ အခြံအရံ ဖြစ်ကြကုန်သော နတ်တို့သည် ကြယ်နတ်မင်းတို့ကို ရှေ့ ထား၍ လာရောက်ကုန်၏။ မန္တဝလာဟကနတ် တို့သည်လည်း လာရောက်ကုန်၏။ နတ်တို့၏ အကြီးအမှူးဖြစ်သော ရှေ့၌အလှူ ပေးဖူးသည့် ဝါသဝမည်သော သိကြား မင်းသည်လည်း လာရောက်၏။ အားလုံးပင် အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီး ကုန်သော အဆင်းလှ ကုန်သော အခြံအရံ များကုန်သော ဆယ်မျိုးကွဲသော ဤနတ် အစုအရုံး ဆယ်ခုတို့သည် မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး မီးလျှံကဲ့သို့ တောက်ပသော

သဟဘူနတ်တို့သည် လည်းကောင်း အောက်မဲညိုပွင့်နှင့်တူသော အဆင်းရှိကုန်သော အရိဋ္ဌကနတ် တို့သည် လည်းကောင်း ရောဇနတ် တို့သည် လည်းကောင်း-

ဝရုဏနတ်တို့သည် လည်းကောင်း သဟမဗ္ဗနတ်တို့သည် လည်းကောင်း အဗ္ဗတနတ်တို့သည် လည်းကောင်း အနေဇကနတ်တို့သည် လည်းကောင်း သုလေယျနတ်တို့သည် လည်းကောင်း ရုစိရနတ် တို့သည် လည်းကောင်း လာရောက်ကုန်၏။ ဝါသဝနေသီ အမည်ရှိသော နတ်တို့သည် လာရောက် ကုန်၏။ အားလုံးပင် အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင်ရှိကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီး ကုန်သော အဆင်းလှ ကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ဆယ်မျိုးကွဲသော ဤနတ် အစုအရုံး ဆယ်ခုတို့သည် မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ သမာနနတ် တို့သည် လည်းကောင်း မဟာသမာနနတ် တို့သည် လည်းကောင်း မာနသနတ် တို့သည် လည်းကောင်း မာနသုတ္တမနတ် တို့သည် လည်းကောင်း ဒိဏ္ဍာပဒေါသိကနတ် တို့သည် လည်းကောင်း လာရောက် ကုန်၏။ မနောပဒေါသိကနတ် တို့သည်လည်း လာရောက်ကုန်၏။ ထိုမှတစ်ပါး ဟရိနတ် တို့သည် လည်းကောင်း လောဟိတဝါသီနတ် တို့သည် လည်းကောင်း လာရောက်ကုန်၏။ အခြံအရံများသော ပါရဂူနတ်တို့သည် လည်းကောင်း မဟာပါရဂူနတ် တို့သည် လည်းကောင်း လာရောက်ကုန်၏။ အားလုံးပင် အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သော တန်ခိုး အာနုဘော်ကြီး ကုန်သော အဆင်းလှ ကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ဆယ်မျိုးကွဲသော ဤနတ် အစုအရုံး ဆယ်ခု တို့သည်မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ သုတ္တနတ်တို့သည် လည်းကောင်း ကရမ္မနတ် တို့သည် လည်းကောင်း အရုဏနတ် တို့သည် လည်းကောင်း ဝေယနသနတ် တို့နှင့်တကွ လာရောက် ကုန်၏။ ဩဒါတဂယု မည်သော ပါမောက္ခနတ်တို့သည် လည်းကောင်း ဝိစက္ခဏနတ် တို့သည် လည်းကောင်း လာရောက်ကုန်၏။ သဒါမတ္တနတ် တို့သည် လည်းကောင်း ဟာရဂဇနတ် တို့သည် လည်းကောင်း အခြံ အရံများကုန်သော မိဿကနတ်တို့သည် လည်းကောင်း လာရောက် ကုန်၏။ အရပ် မျက်နှာတို့၌ မိုးရွာစေလျက် သွားလာလေ့ရှိသော ပဇ္ဇန္တနတ်သည်လည်း မိုးထစ် ချန်းစေ လျက် လာရောက်၏။ အားလုံးပင် အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီး ကုန်သော အဆင်းလှ ကုန်သော အခြံအရံများကုန်သော ဆယ်မျိုးကွဲသော ဤနတ် အစုအရုံး ဆယ်ခု တို့သည် မဟာဝုန်တော ရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ ခေမိယနတ်တို့သည် လည်းကောင်း တုသိတာ (ပြည်၌နေသော) နတ်တို့သည် လည်းကောင်း ယာမာ (ပြည်၌နေသော) နတ်တို့သည် လည်းကောင်း အခြံအရံများကုန်သော ကဋ္ဌကနတ်တို့သည် လည်းကောင်း လမ္ဗိတကနတ် တို့သည် လည်းကောင်း လာမသေဋ္ဌနတ် တို့သည် လည်းကောင်း ဇောတိမည်သော နတ်တို့သည် လည်းကောင်း အာသဝ နတ်တို့သည် လည်းကောင်း နိမ္မာနရတိနတ် တို့သည် လည်းကောင်း ပရနိမ္မိတ (ဝသဝတ္တီ) နတ်တို့သည် လည်းကောင်း လာရောက်ကုန်၏။ အားလုံး ပင် အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သော တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီး ကုန်သော အဆင်းလှကုန်သော အခြံအရံ များကုန်သော ဆယ်မျိုးကွဲသော ဤနတ် အစုအရုံး ဆယ်ခုတို့သည် မဟာဝုန်တောရဟန်းတို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လာရောက်ကုန်၏။ အားလုံးပင် အမျိုးမျိုးသော အသွေးအရောင် ရှိကုန်သော ထိုခြောက်ကျိပ်သော နတ်အစုအရုံးတို့သည်အမည် အနွယ်အလိုက် လာရောက်ကုန်၏။ (အမျိုးအမည်) တူသော တစ်ပါးသော နတ်တို့သည်လည်း လာရောက် ကုန်သေး၏။ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ကင်းပြီးသော၊ (ရာဂ ဒေါသ မောဟ တည်းဟူသော) ခလုတ် တံသင်း မရှိသော၊ ဩယလေးဖြာမှ ကူးမြောက်ပြီးသော၊ အာသဝေါတရား မရှိသော အရိယသံဃာတော်ကို လည်းကောင်း ညစ်ညူးခြင်း ကင်းသည့် လမင်းသဖွယ် တင့်တယ်တော်မူသော၊ ဩယလေးဖြာမှ ကူးမြောက်စေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို လည်းကောင်း ဖူးမြော်ကုန်အံ့ ဟု (ကြွေးကြော်၍လာကုန်၏)။

၃၄၁။ တန်ခိုးကြီးမားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်ဖြစ်ကုန်သော သုဗြဟ္မာမည်သော ဗြဟ္မာနှင့် ပရမတ္ထမည်သော ဗြဟ္မာတို့သည် အတူလာရောက် ကုန်၏။ သနင်္ကံမာရဗြဟ္မာနှင့် တိဿဗြဟ္မာ

တို့သည်လည်း မဟာဝုန်တော ရဟန်း တို့၏ အစည်းအဝေးသို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလာရောက်ကုန်၏။ လက်တစ်ချောင်းဖြင့် စကြာဝဠာတစ်ထောင် လက်ဆယ်ချောင်းဖြင့် စကြာဝဠာ တစ်သောင်း တိုင်အောင် အရောင်အဝါ ပျံ့နှံ့စေနိုင်သော ဗြဟ္မာတစ်ထောင်သည် အစည်းအဝေးသို့ လာရောက်၏။ ဗြဟ္မာပြည်၌ ပဋိသန္ဓေ အားဖြင့် ဖြစ်သော အာနုဘော်နှင့်ပြည့်စုံသော ကြီးသောကိုယ်ရှိသော ကျက်သရေနှင့် ပြည့်စုံသော မဟာဗြဟ္မာသည် အခြားဗြဟ္မာတစ်ထောင်ကို လွှမ်းမိုးအုပ်စိုးလျက် တည်၏။ ဗြဟ္မာတစ်ထောင်စီ အသီးသီး အစိုးရကုန်သော မဟာဗြဟ္မာဆယ်ဦးတို့သည် ဤအစည်းအဝေးသို့ လာရောက်ကုန်၏။ ထိုဗြဟ္မာတို့အနက် ဟာရိတမည်သော မဟာဗြဟ္မာသည်လည်း (ဗြဟ္မာတစ်သိန်း) ခြံရံလျက် လာရောက်၏။

၃၄၂။ ရဟန်းတို့ မာရ်နတ်၏ မိုက်မဲပုံကို ရှုကုန်လော့၊ သိကြား မဟာဗြဟ္မာတို့ နှင့်တကွ ရှေးရှုလာကုန်သော ထိုနတ်ဗြဟ္မာ အားလုံးတို့ဆီသို့ မာရ်နတ်၏ စစ်သည် တို့သည် ရှေးရှုချီတက်လာကြကုန်ပြီ။ လာကြကုန်လော့၊ ဖမ်းကြကုန်လော့၊ နောင်ဖွဲ့ကြကုန်လော့၊ ရာဂဖြင့် ချည်တုပ် ကြကုန်လော့၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ ဝိုင်းဝန်းထားကြကုန်လော့။ သင်တို့သည် တစ်ဦး တစ်ယောက်ကိုမျှ မလွတ်စေကြကုန်လင့်။ ဤသို့ ဆိုလျက် စစ်သည်များစွာရှိသော မာရ်နတ်မင်းသည် မြေပြင်ကို လက်ဖြင့် ပုတ်ခတ်၍ လျှပ်စစ်နှင့်တကွ မိုးကြီးထစ်ချန်းရွာသကဲ့သို့ ကြောက်မက်ဖွယ်အသံကို ပြုလျက် ထိုအစည်းအဝေးသို့ မာရ်စစ်သည်ကို စေလွှတ်၏။ ထိုအခါ မာရ်နတ် မင်းသည် မိမိအလိုအတိုင်း မဖြစ်သောကြောင့် ပြင်းစွာ အမျက်ထွက်လျက် ပြန်ရ လေ၏။

၃၄၃။ စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုအလုံးစုံကို ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ ပိုင်းခြား မှတ်သားတော်မူပြီးလျှင် သာသနာတော်၌ မွေ့လျော်ကုန် သော တပည့်သာဝကတို့အား “ရဟန်းတို့ မာရ်နတ်စစ်သည် တို့သည် ရှေးရှုချီတက် လာကုန်၏။ ထိုမာရ်နတ်စစ်သည် တို့ကို သိကုန်လော့” ဟု မိန့်တော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အမိန့်တော်ကို ကြား၍ (သိအောင်) အားထုတ် ကုန်၏။ (မာရ်စစ်သည်တို့သည်) ထိုရဟန္တာတို့၏ မွေးညင်းကိုမျှလည်း မလှုပ်ရှားစေနိုင်သည် ဖြစ်၍ ထိုရဟန္တာတို့ထံမှ ဖဲခွါသွားလေကုန်ပြီ။ (ထိုအခါ မာရ်နတ်မင်း သည် ရဟန်းသံဃာကို အာရုံပြု၍ ဤဂါထာကို ရွတ်ဆို၏)။ စစ်ပွဲကို အောင်မြင်ပြီးကုန်သော ကြောက်ရွံ့ခြင်း ကင်းပြီး ကုန်သော ကျော်စောခြင်း ရှိကုန်သော လူအပေါင်း၌ ထင်ရှားကုန်သော ထို (အရိယာ) သာဝက အားလုံးတို့ သည် (အခြား) အရိယာတို့နှင့် အတူဝမ်းမြောက်ကြလေကုန်သတည်း။

ခုနစ်ခုမြောက် မဟာသမယသုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၈ - သက္ကပဉ္စသုတ် ===

၃၄၄။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည် -

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အရှေ့အရပ် အမွသဏ္ဍမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၏ မြောက်အရပ် ဝေဒိယကတောင် ဣန္ဒသာလဂူ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းအား မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ပြင်းစွာတောင့်တသော စိတ် ဖြစ်ပေါ်လေ၏။ ထို့နောက် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား-

“ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူ သော မြတ်စွာဘုရားသည် ယခုအခါ အဘယ်အရပ်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူသနည်း” ဟု အကြံဖြစ်၏။

(ထိုအခါ) မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အရှေ့အရပ် အမွသဏ္ဍမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၏ မြောက် အရပ် ဝေဒိယကတောင် ဣန္ဒသာလဂူ၌ မြတ်စွာဘုရား သီတင်းသုံး နေတော်မူလျက် ရှိသည်ကို မြင်၍ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့အား (ဤသို့) မိန့်ဆို၏-

“အချင်းတို့ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အရှေ့အရပ် အမွသဏ္ဍမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၏ မြောက်အရပ် ဝေဒိယကတောင် ဣန္ဒသာလဂူ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူလျက် ရှိ၏။ အချင်းတို့ ငါတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ကြရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

“ကောင်းပါပြီ အရှင်သိကြားမင်း” ဟု တာဝတိံသာနတ်တို့သည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ဝန်ခံကုန်၏။

၃၄၅။ ထို့နောက် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် ပဉ္စသိခမည်သော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားအား (ဤသို့) မိန့်ဆို၏-

“အမောင်ပဉ္စသိခ ဤမြတ်စွာဘုရားသည် မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အရှေ့အရပ် အမွသဏ္ဍ မည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၏ မြောက်အရပ် ဝေဒိယကတောင် ဣန္ဒသာလဂူ၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူလျက် ရှိ၏။ အမောင်ပဉ္စသိခ ငါတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ကြရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (မိန့်ဆို၏)။

“ကောင်းပါပြီ အရှင်သိကြားမင်း” ဟု နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ပဉ္စသိခမည် သောဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားသည် ဗေလုဝပဏ္ဍာမည်သော စောင်းကိုယူ၍ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းထံသို့ အတူ လိုက်ပါရန် ချဉ်းကပ်လေ၏။

၃၄၆။ ထိုအခါ နတ်တို့အရှင် သိကြားမင်းသည် တာဝတိံသာနတ်တို့ဖြင့် ခြံရံ၍ ပဉ္စသိခနတ်သားကို ရှေ့ဆောင်ပြုလျက် ခွန်အားရှိသော ယောက်ျားသည် ကွေးသော လက်ကို ဆန့်သကဲ့သို့၊ ဆန့်သော လက်ကို ကွေးသကဲ့သို့ ဤအတူပင် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ ကွယ်ခဲ့၍ မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၏ အရှေ့အရပ်ရှိ အမွသဏ္ဍမည်သော ပုဏ္ဏားရွာ၏ မြောက်အရပ် ဝေဒိယကတောင်၌ ထင်ရှားပေါ်လာ၏။

ထိုစဉ်အခါ ဝေဒိယကတောင်နှင့် အမွသဏ္ဍပုဏ္ဏားရွာသည် နတ်တို့၏ အရောင်ဖြင့် အလွန် တောက်ပလျက် ရှိ၏။ ထက်ဝန်းကျင်ရွာတို့၌ နေကုန်သော လူတို့သည် ဤသို့ ဆိုကြကုန်၏-

“ယနေ့ ဝေဒိယကတောင်သည် မီးတောက်သကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏တကား၊ ယနေ့ ဝေဒိယကတောင်သည် မီးလောင်နေ သကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏ တကား၊ ယနေ့ ဝေဒိယကတောင်သည် မီးလျှံထွက် သကဲ့သို့ ဖြစ်နေ၏ တကား၊ ယနေ့ ဝေဒိယကတောင်နှင့် အမ္မသဏ္ဍပုဏ္ဏားရွာသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် အလွန် တောက်ပ လျက်ရှိလေ သနည်း” ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိတ်လန့်ခြင်း ကြက်သီးမွေးညင်းထခြင်း ဖြစ်ကြ ကုန်၏။

၃၄၇။ ထိုအခါ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် ပဉ္စသိခနတ်သားအား (ဤသို့) မိန့်ဆို၏-

“အမောင်ပဉ္စသိခ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဈာန်ဝင်စားလေ့ရှိကုန်၏။ ဈာန်၌ မွေ့လျော်ကုန်၏။ ထိုအခိုက်၌ တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူကုန်၏။ (ထို့ကြောင့်) ငါသို့သော သူသည် ချဉ်းကပ်ရန် မလွယ်ကူလှပေ၊ အမောင်ပဉ္စသိခ သင်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှေးဦးစွာ ခွင့်ပန်ပါလော့၊ အမောင် ပဉ္စသိခ သင် ခွင့်ပန်အပ်ပြီးသည့် နောက်မှ ငါတို့သည် ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်ရမှု ကောင်းလေစွ” ဟု မိန့်ဆို၏။

“ကောင်းပါပြီ အရှင်သိကြားမင်း” ဟု ပဉ္စသိခနတ်သားသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ဗေလုဝပဏ္ဏာမည်သော စောင်းကို ယူ၍ ဣန္ဒုသာလဂူ ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ချဉ်းကပ် ပြီးလျှင် “ဤနေရာ၌ နေ၍ စောင်းတီးသည် ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ငါနှင့် မဝေးလွန်း မနီးလွန်း ဖြစ်၍ ငါ၏ စောင်းသံကိုလည်း ကြားလတ္တံ့” ဟု နှလုံးသွင်းကာ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်လေ၏။

၁။ ဣန္ဒုသာလဂူ-တံခါဝ၌ နှံပဲပင်ရှိသောဂူ
၂။ (ဗေလုဝ-ဥသျှစ်သီး၊ ပဏ္ဏာ-ဖျော့တော့)၊ ဥသျှစ်သီးမှည့်အဆင်းကဲ့သို့ ဖျော့တော့သော ဝါဝင်းသောအဆင်း ရှိသော နတ်စောင်း

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၈ - သက္ကပဉ္စသုတ် ===

ပဉ္စသိခနတ်သား၏ သီချင်းဂါထာ

၃၄၈။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်ပြီးသော် ပဉ္စသိခနတ်သားသည် ဗေလုဝပဏ္ဍမည်သော စောင်းကို တီးလေ၏။ ဘုရားနှင့်စပ်သော တရားနှင့်စပ်သော သံဃာနှင့်စပ်သော ရဟန္တာတို့နှင့်စပ်သော ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သော ဤဂါထာတို့ကိုလည်း သီဆို၏-

“ချစ်နှမ သူရိယဝစ္ဆာ အကြင်နတ်မင်းကြောင့် ကောင်းခြင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၍ ငါ့အား နှစ်သက် မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် သင်သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာရပေ၏။ သင်၏ ဖခင် ထိုတိမ္မရူသက နတ်မင်းကို ငါရှိခိုးပါ၏။ ပြီးပြီးပြန် အရောင်ထွက်သော ချစ်နှမ၊ ချွေးထွက်နေသူတို့သည် လေအေးကို နှစ်သက်သကဲ့သို့၊ ရေငတ်နေသူတို့သည် ရေအေးကို နှစ်သက်သကဲ့သို့၊ ရဟန္တာတို့သည် (လောကုတ္တရာ) တရားကို နှစ်သက်တော်မူသကဲ့သို့၊ ငါသည် သင့်ကို ချစ်ကြိုက်လျက် ရှိပါ၏။ (ချစ်နှမ) ဆေးသည် သူနာ၏ ရောဂါကို ငြိမ်းစေသကဲ့သို့၊ အစာသည် ငတ်မွတ်နေသူ၏ ဆာလောင်ခြင်းကို ငြိမ်းစေသကဲ့သို့၊ တောက်လောင်နေသော မီးကို ရေဖြင့် ငြိမ်းစေသကဲ့သို့၊ ငါ၏ အချစ်မီးကို ငြိမ်းစေပါလော့။ (ချစ်နှမ) အလွန်ပူအိုက်သော ဆင်ပြောင်ကြီးသည် ကြာဝတ်မှုန်ပြွမ်းလျက် အေးမြသော ရေရှိသည့် ရေကန်ထဲသို့ (သက်ဆင်းသကဲ့သို့) ငါသည် သင်၏ ရင်ခွင်ထဲသို့ သက်ဆင်းလိုပါ၏။ (ချစ်နှမ) ချွန်းအုပ်မရအောင် အမုန်ကျနေသော ဆင်သည် လုံလျင် လုံမကို ငါနိုင်ပြီဟု မာန်ယစ်လျက် မည်သည့်အကြောင်းကိုမျှ မသိသကဲ့သို့၊ လက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်သည့် ပေါင်ရှိသော သင်နှမကြောင့် အချစ်မာန်ယစ်မူးနေသော ငါသည် မည်သည့်အကြောင်းကိုမျှ မသိတော့ပါ။ (ချစ်နှမ) ငါ၏ စိတ်သည် သင်နှမအပေါ်၌ တစ်ဖက် သတ် တိမ်းညွတ်လျက် စွဲမက်နေချေပြီ၊ ငါးမျှားချိတ်ကို မျိုမိသော ငါးကဲ့သို့ပင် (ငါ၏စိတ်ကို) ပြန်လည် ဆုတ်နှစ်စေရန် မစွမ်းနိုင်တော့ပါ။ တင့်တယ်သော ပေါင်ရှိသော ချစ်နှမ၊ ငါ့ကို ဖက်လှည့်ပါလော့။ မခွဲတရို့ ကြည့် လေ့ရှိသော ချစ်နှမ၊ ငါ့ကို ဖက်လှည့်ပါလော့။ ကောင်းခြင်းလက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ချစ်နှမ၊ ငါ့ကို ဖက်လှည့်ပါလော့။ ဤသို့ ဖက်ခြင်းကို ငါသည် အလွန်ပင် တောင့်တလျက် ရှိပါ၏။ (ချစ်နှမ) ငါ၏ ချစ်ခင် တပ်မက်မှုသည် ပကတိအားဖြင့် အနည်းငယ်မျှ ဖြစ်သော်လည်း ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ လျှာဒါန်းခြင်းဒါန စေတနာသည် အတိုင်းမသိ တိုးပွားသကဲ့သို့၊ အဖျားကော့သော ဆံပင်ရှိသည့် သင်နှမ၌ ငါ၏ ချစ်ခင် တပ်မက်မှုသည် အမျိုးမျိုး တိုးပွား ဖြစ်ပေါ်လျက် ရှိပါ၏။ အလုံးစုံသော ကောင်းခြင်းငါးဖြာ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ချစ်နှမ၊ သည်း ခံခြင်းစသည့် တာဒိဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော မြတ်စွာဘုရား တို့၌ ပြုခဲ့သော ငါ၏ ကောင်းမှု ဟူသမျှသည် သင်နှမနှင့် အတူအကျိုးပေးပါစေသတည်း။ အလုံးစုံသော ကောင်းခြင်းငါးဖြာ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ချစ်နှမ၊ ဤမြေ ပြင်၌ ငါပြုထားသော ကောင်းမှု ဟူသမျှသည် သင်နှမနှင့် အတူ အကျိုးပေးပါစေ သတည်း။ (ချစ်နှမ) သူရိယဝစ္ဆာ၊ သာကီဝင်မင်းသား မြတ်စွာဘုရားသည် ဈာန်ဖြင့် တစ်စိတ် ထည်းရှိလျက်သတိ ပညာနှင့် ယှဉ်လျက် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ရှာသကဲ့သို့၊ ငါသည် သင့်ကို ရှာ၍ နေပါ၏။ ကောင်းခြင်း လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ချစ်နှမ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မြတ်သော သမ္မောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်၍ ဝမ်းမြောက် တော်မူသကဲ့သို့၊ ဤအတူပင် ငါသည် သင်နှင့် ပေါင်းသင်းရသည် ဖြစ်၍ဝမ်းမြောက်ရပါစေသား။ (ချစ်နှမ) သူရိယဝစ္ဆာ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အရှင် သိကြားမင်းသည် ငါ့အား လိုရာဆုကိုပေးခဲ့လျှင် ငါသည် သင်နှမကိုသာ တောင်းယူပါအံ့၊ ငါ၏ ချစ်ကြိုက်ခြင်းသည် ဤမျှလောက် ခိုင်မြဲလျက်ရှိပါ၏။ လိမ္မာရေးခြားရှိလှပသော ချစ်နှမ၊ ဤသို့ ကောင်းခြင်း လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည့် သမီးရတနာရှိသော၊ ပွင့်သစ်စ အင်ကြင်းပင် သဖွယ် တင့်တယ်သော သင့် ဖခင် တိမ္မရူသကနတ်မင်းကြီးကို ဦးညွတ်ရှိခိုးပါ၏” ဟု (သီဆို၏)။

၃၄၉။ ဤသို့ (စောင်းတီး၍ သီချင်း) ဆိုသော် မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စသိခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားအား ဤစကားကို မိန့်တော်မူ၏-

“ပဉ္စသိခ သင်၏ စောင်းသံသည် သီချင်းသံနှင့် ကိုက်ညီပေ၏။ သီချင်းသံသည်လည်း စောင်းသံနှင့် ကိုက်ညီပေ၏။ သင်၏ စောင်းသံသည် သီချင်းသံကို မလွန်ပေ။ သီချင်းသံသည်လည်း စောင်းသံကို မလွန်ပေ။ ပဉ္စသိခ သင်သည် ဘုရားနှင့်စပ်သော တရားနှင့်စပ်သော သံဃာနှင့်စပ်သော ရဟန္တာတို့နှင့် စပ်သော ကာမဂုဏ် နှင့်စပ်သော ဤဂါထာတို့ကို အဘယ်အခါက သီကုံးထား သနည်း” ဟု (မိန့်တော်မူ ၏)။

အသျှင်ဘုရား အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သမ္မာသမ္မောဓိဉာဏ်ကို ရတော်မူပြီးကာစ ဥရုဝေလတော နေရဉ္စရာမြစ်ကမ်းပါးအနီး အပေါလပညောင်ပင်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူလျက် ရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ်သည် တိမ္မရဂန္ဓဗ္ဗနတ်မင်းကြီး၏သမီး ဘဒ္ဒါမည်သော သူရိယဝစ္ဆာကို ချစ်ကြိုက် နေပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုသူငယ်မသည်ကား ရထားထိန်း မာတလိ၏သား သိခဏ္ဍီမည်သော အခြားသူကို ချစ်ကြိုက်နေပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ထိုသူရိယဝစ္ဆာကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ မရနိုင်သောအခါ ဗေလုဝ ပဏ္ဍာစောင်းကို ယူ၍ တိမ္မရဂန္ဓဗ္ဗနတ်မင်းကြီး၏ ဗိမာန်သို့ ချဉ်းကပ်လျက် ဗေလုဝပဏ္ဍာစောင်းကို တီးခဲ့ပါ၏။ ဘုရားနှင့် စပ်သော တရားနှင့်စပ်သော သံဃာနှင့်စပ်သော ရဟန္တာတို့နှင့်စပ်သော ကာမဂုဏ် နှင့် စပ်သော ဤဂါထာတို့ကို သီဆိုခဲ့ပါ၏-

“ချစ်နှမ သူရိယဝစ္ဆာ၊ အကြင်နတ်မင်းကြောင့် ကောင်းခြင်းအင်္ဂါ လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ၍ ငါ့အား နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည့် သင်သည် ဖြစ်ပေါ်၍ လာရပေ၏။ သင်၏ ဖခင် ထို တိမ္မရသက နတ်မင်းကို ငါ့ရှိခိုးပါ၏။။။။ လိမ္မာရေးခြားရှိလှပေသော ချစ်နှမ၊ ဤသို့ ကောင်းခြင်း လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံ သည့် သမီးရတနာ ရှိသော၊ ပွင့်သစ်စ အင်ကြင်းပင်သဖွယ် တင့်တယ်သော သင့်ဖခင် တိမ္မရသက နတ်မင်းကြီးကို ဦးညွတ် ရှိခိုးပါ၏’ ဟု (သီဆို၏)။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ သီဆိုအပ်သည် ရှိသော် ဘဒ္ဒါမည်သော သူရိယဝစ္ဆာသည် အကျွန်ုပ်အားဤစကားကို ဆိုပါ၏-

“အရှင် အကျွန်ုပ်သည် ထိုမြတ်စွာဘုရားကို မျက်မှောက် မဖူးမြော်ရ သေးပါ။ သို့သော်လည်း တာဝတိံသာ နတ်သားတို့၏ သုခဗျာသဘင်၌ အကျွန်ုပ် ကနေစဉ် ထိုမြတ်စွာဘုရား အကြောင်း ကို ကြားခဲ့ရ ပါသည်။ အရှင် သင်သည် ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ပြောဆိုချီးကျူးသည့် အတွက် ယနေ့ အကျွန်ုပ်တို့အား ပေါင်းဆုံမိခြင်း ဖြစ်ပါစေလော့” ဟု (ဆိုပါ၏)။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုသူငယ်မနှင့်အတူ ထိုမျှသာ ပေါင်းဆုံခဲ့ရပါ၏။ ထိုမှ နောက်၌ ယခုတိုင်အောင် မပေါင်းဆုံရတော့ပါ ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၈ - သက္ကပဉ္စသုတ် ===

သိကြားမင်း ချဉ်းကပ်ခြင်း

၃၅၀။ ထိုအခါ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား “ပဉ္စသီခ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဆိုလျက် ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရား သည်လည်း ပဉ္စသီခနှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ပြောဆိုလျက် ရှိ၏” ဟု အကြံပြု၏။

ထိုအခါ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် ပဉ္စသီခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားကို မိန့်ဆို၏-

“အမောင်ပဉ္စသီခ သင်သည် ငါ၏ စကားကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ပါလော့ ‘အသျှင်ဘုရား နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် အမတ်နှင့်တကွ အခြံအရံ ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားအား ခြေတော် ဦးခိုက် ရှိခိုးပါ၏’ ဟူ၍ လျှောက်ပါလော့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

“ကောင်းပါပြီ အရှင်သိကြားမင်း”ဟု ပဉ္စသီခဂန္ဓဗ္ဗနတ်သားသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ဝန်ခံ၍ မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်၏။ “အသျှင်ဘုရား နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် အမတ်နှင့် တကွ အခြံအရံ ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားအား ခြေတော်ဦးခိုက် ရှိခိုးပါ၏” ဟု လျှောက်၏။ ပဉ္စသီခ ကောင်းပြီ၊ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် အမတ်နှင့်တကွ အခြံအရံပရိသတ် နှင့်တကွ ချမ်းသာ ပါစေသတည်း။ နတ်၊ လူ၊ အသူရာ၊ နဂါး၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့သည် လည်းကောင်း၊ အခြားသော သတ္တဝါ အများတို့သည် လည်းကောင်း ချမ်းသာကို အလိုရှိကြသည်ချည်းသာ ဖြစ်ပေ၏ ဟု မိန့်ဆို တော်မူ၏။

၃၅၁။ မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ဤသို့သဘောရှိသော တန်ခိုးကြီးနတ်တို့ကို ဤသို့ပင် မိန့်ဆိုတော်မူ လေ့ရှိကုန်၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား မိန့်ဆိုတော်မူသည်ရှိသော် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် ဣန္ဒသာလဂူသို့ ဝင်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်၏။ တာဝတိံသာနတ်တို့သည်လည်း ဣန္ဒသာလဂူသို့ ဝင်ကုန်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည် ကုန်၏။ ပဉ္စသီခဂန္ဓဗ္ဗ နတ်သားသည်လည်း ဣန္ဒသာလဂူသို့ ဝင်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်တည်၏။

ထိုစဉ်အခါ ဣန္ဒသာလဂူသည် မညီမညာဖြစ်ပါလျက် ညီညာလာ၏။ ကျဉ်းမြောင်းသည် ဖြစ်ပါလျက် ကျယ်ဝန်းလာ၏။ နတ်တို့၏အရောင်ဖြင့် ဂူတွင်း၌ အမိုက်မှောင် ကွယ်ပျောက်၍ အလင်းရောင် ဖြစ်ပေါ်လာ၏။

၃၅၂။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား “ပြုဖွယ်ကိစ္စ အလွန်များ ပါလျက် ကောသိယအနွယ် အရှင်သိကြား၏ ဤအရပ်သို့ လာနိုင်ခြင်းသည် အံ့ဖွယ်ရှိပေ၏။ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ပေ၏” ဟု မိန့်တော်မူ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ်လိုသည်မှာ ကာလကြာမြင့်ပါပြီ။ သို့သော်လည်း တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အချို့ အချို့သော ပြုဖွယ်ကိစ္စတို့၌ ကြောင့်ကြစိုက် နေရပါ သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် မချဉ်းကပ်နိုင်ခဲ့ပါ။

အသျှင်ဘုရား အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် သလဠဂန္ဓကုဋ်၌ နေတော်မူလျက် ရှိပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုစဉ်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ခုသော ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားနေတော်မူပါ၏။ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး၏ မိဖုရား ဘူဇတိမည်သော နတ်သမီးသည် မြတ်စွာဘုရားကို လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးကာ ရပ်လျက် ဝတ်ပြုနေပါ၏။

အသျှင်ဘုရား ထိုအခါ အကျွန်ုပ်သည် ဘူဇတိနတ်သမီးအား ဤစကားကို ဆိုပါ၏-

“နတ်သမီး သင်သည် မြတ်စွာဘုရားအား ငါ၏ စကားကို လျှောက်ပါလော့ ‘အသျှင်ဘုရား နတ်တို့၏ အရှင်သိကြားမင်းသည် အမတ်နှင့်တကွ အခြံအရံပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားကို ခြေတော် ဦးခိုက် ရှိခိုးပါ၏’ ဟူ၍ လျှောက်ပါလော့” ဟု (ဆိုပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဤသို့ ဆိုသော် ထိုဘူဇတိနတ်သမီးသည် အကျွန်ုပ်အား “အရှင်သိကြားမင်း မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော်ရန် အခါမဟုတ်ပါ။ မြတ်စွာဘုရားသည် တစ်ပါးတည်း ကိန်းအောင်းလျက် ရှိပါသည်” ဟု ဆိုပါ၏။

နတ်သမီး သို့ဖြစ်လျှင် မြတ်စွာဘုရား ထိုဖလသမာပတ်မှ ထတော်မူသောအခါ ငါ၏ စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ပါလော့။ “အသျှင်ဘုရား နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် အမတ်နှင့် တကွ အခြံအရံ ပရိသတ်နှင့်တကွ မြတ်စွာဘုရားအား ခြေတော် ဦးခိုက် ရှိခိုးပါ၏ ဟူ၍ လျှောက်ပါလော့” ဟု မှာခဲ့ ပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အသို့ပါနည်း ထိုနတ်သမီးသည် အကျွန်ုပ်၏ စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ပါ၏လော့။ မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုနတ်သမီး၏ စကားကို သတိရတော်မူ ပါ၏လော့ ဟု လျှောက်၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ထိုနတ်သမီးသည် ငါ့ကို လျှောက်ပါ၏။ ထိုနတ်သမီး၏ စကားကို ငါသတိရ ပါ၏။ စင်စစ်သော်ကား အရှင်သိကြား၏ ရထားဘီးသံဖြင့်ပင် ထိုသမာပတ်မှ ငါထပေ၏” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့ထက် အလျင်စောစွာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်နေကြသော ထိုနတ် တို့၏မျက်မှောက်၌ ဤသို့ အကျွန်ုပ် ကြားနာ သိမှတ်ခဲ့ရပါသည်။ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားတို့ ပွင့်တော်မူသော အခါအသူရာအပေါင်းတို့ ဆုတ်ယုတ်လျက် နတ်အပေါင်းတို့ ပြည့်နှက်စည်ကားကုန်၏ဟု (ကြားနာ သိမှတ်ခဲ့ရပါ၏)။ အသျှင်ဘုရား ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော (အလုံးစုံသောတရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင်မှန်စွာ သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ပွင့်တော်မူသော အခါမှ စ၍ အသူရာ အပေါင်းတို့ ဆုတ်ယုတ်လျက် နတ်အပေါင်းတို့ ပြည့်နှက် စည်ကားနေကြောင်းကို အကျွန်ုပ် ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ရပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၈ - သက္ကပဋ္ဌသုတ် ===

ဂေါပကနတ်သား ဝတ္ထု

၃၅၃။ အသျှင်ဘုရား ဤကပိလဝတ်ပြည်၌ပင်လျှင် ဘုရား တရား သံဃာ၌ ကြည်ညို၍ ငါးပါး သီလကို စောင့်ထိန်းလေ့ ရှိသည့် ဂေါပိကာမည်သော သာကီဝင်မင်းသမီးသည် ရှိပါ၏။ ထို (မင်းသမီး) သည် မိန်းမအဖြစ် (မိန်းမဘဝ) ကို စက်ဆုပ်လျက် ယောက်ျားဖြစ်ကြောင်းကို ဖြည့်ကျင့်၍ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဝယ် အကျွန်ုပ်တို့၏ သား အဖြစ်သို့ ရောက်လာပါ၏။ ထို (တာဝတိံသာ နတ်ပြည်) ၌လည်း ထို (နတ်သား) ကို “ဂေါပကနတ်သား ဂေါပကနတ်သား” ဟူ၍ ခေါ်ကြပါကုန်၏။

အသျှင်ဘုရား အခြားရဟန်းသုံးပါးတို့သည်ကား မြတ်စွာဘုရားထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ပါ လျက်ယုတ်နိမ့်သော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ဖြစ်လာပါကုန်၏။ ထိုနတ်တို့သည် ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံ ပြည့်စုံစွာခံစား ပျော်ရွှင်လျက် အကျွန်ုပ်တို့အား ခစားဖျော်ဖြေရန် သုဓမ္မာ နတ်သဘင်သို့ လာရောက် ကြပါကုန်၏။

အကျွန်ုပ်တို့အား ခစားဖျော်ဖြေရန် လာရောက်သော ထိုနတ်တို့ကို ဂေါပကနတ်သားသည် (ဤသို့) သတိပေးပြောဆိုပါ၏။

“အသျှင်တို့ သင်တို့သည် အဘယ်ကို ဉာဏ်ဦးလှည့်၍ ထိုမြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို နာခဲ့ကြ ပါသနည်း၊ အကျွန်ုပ်သည်ကား ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၌ ကြည်ညို၍ ငါးပါးသီလမျှကို စောင့်ထိန်းလေ့ ရှိသည့် မိန်းမပင်ဖြစ်သော်လည်း မိန်းမအဖြစ် (မိန်းမဘဝ) ကို စက်ဆုပ်လျက် ယောက်ျားဖြစ်ကြောင်းကို ဖြည့်ကျင့်သဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်ဝယ် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း၏ သားအဖြစ်သို့ ရောက်လာပါ၏။ ဤတာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌လည်း အကျွန်ုပ်ကို “ဂေါပကနတ်သား ဂေါပကနတ်သား” ဟူ၍ ခေါ်ကြပါကုန်၏။

အသျှင်တို့ သင်တို့သည်ကား မြတ်စွာဘုရားအထံ၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ခဲ့ပါလျက် ယုတ်နိမ့် သောဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ဖြစ်လာရကုန်၏။ အသျှင်တို့ တရားကျင့်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ယုတ်နိမ့်သော ဂန္ဓဗ္ဗနတ် မျိုး၌ဖြစ်နေကြသည်တို့ကို မြင်ရကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့သည် မမြင်သင့်သော သဘောကို မြင်ရလေကုန်စွ တကား” ဟု (သတိပေးပြောဆိုပါ၏)။

အသျှင်ဘုရား ဂေါပကနတ်သားသည် သတိပေး ပြောဆို အပ်ကုန်သော ထိုနတ်သား သုံးယောက် တို့တွင် နတ်သား နှစ်ယောက်တို့သည် မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် (ပဌမဈာန်) သတိကို ရလျက် ဗြဟ္မပုရောဟိတဘုံသို့ ရောက်ကုန်၏။ တစ်ယောက်သော နတ်သားသည်ကား ကာမဘုံ၌ပင် ပျော်၍ နေပါ၏။

၃၅၄။ အကျွန်ုပ်သည် စကျွင်းပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ဥပါသိ ကာမဖြစ်ခဲ့ပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ အမည်သည် ‘ဂေါပိကာ’ ဖြစ်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် ဘုရား၊ တရား၌ အလွန်ကြည်ညိုခဲ့ပါ၏။ သံဃာကိုလည်း ကြည်ညိုသော စိတ်ဖြင့် လုပ်ကျွေးခဲ့ပါ၏။ ထိုမြတ်စွာဘုရား တရားတော်၏ ကောင်းမြတ်ခြင်း ကြောင့်သာလျှင် အကျွန်ုပ်သည်တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ ရောက်၍ သိကြားမင်း၏ တန်ခိုး အာနုဘော် ကြီးသော သားဖြစ်ရပါ၏။ ဤ (တာဝတိံသာနတ်ပြည်) ၌လည်း အကျွန်ုပ်ကို ‘ဂေါပက’ဟု ခေါ်ကြပါ ကုန်၏။ ထိုအခါ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ရောက်၍ နေကုန်သော ရှေးက မြင်ဖူးကုန်သော ရဟန်း ဖြစ်ခဲ့ကုန်သော ဤနတ်တို့ကို မြင်ရပါ၏။ မှန်ပါ၏။ ဂေါတမမြတ်စွာ ဘုရား၏ တပည့်ရဟန်း

ဖြစ်ခဲ့ကုန်သော ထိုနတ်တို့ကို အကျွန်ုပ်တို့သည် ရှေးလူ ဖြစ်စဉ်က ခြေဆေးရေ ခြေနယ်ဆီတို့ဖြင့် ချိုးမြှောက်ပူဇော်၍ ဆွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဖျော်ဖြင့် လည်းကောင်း လုပ်ကျွေးပြုစုခဲ့ ပါကုန်၏။ ဤ အသျှင်တို့သည် အဘယ်ကို ဉာဏ်ဦးလှည့်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်တို့ကို နာယူခဲ့ကြပါကုန် သနည်း။ စက္ခုငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ထိုးထွင်းသိတော်မူ၍ ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော တရားတော်ကို ကိုယ်တိုင် သိခဲ့ရပါ၏။ အကျွန်ုပ် သည် အသျှင်တို့ကိုပင် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်လျက် အရိယာတို့ ကောင်းစွာ ဟော အပ်သော တရားတို့ကို ကြားနာရသဖြင့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်၍ သိကြားမင်း၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသော သား ဖြစ်ရပါ၏။ အသျှင်တို့ သင်တို့ သည်ကား မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ရပါကုန်လျက် အမြတ် ဆုံး အကျင့်ကိုကျင့်ကြရပါကုန်လျက် ယုတ်နိမ့်သော ဂန္ဓဗ္ဗ နတ်မျိုး၌ ဖြစ်ကြရ ကုန်၏။ အသျှင်တို့၏ ဘဝအကျိုးပေးသည် မသင့်လျော်လေစွ တကား၊ တရားကျင့်ဖက် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုယုတ်နိမ့်သော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ဖြစ်နေကြသည်တို့ကို မြင်ရကုန်သော အကျွန်ုပ်တို့သည် မမြင်သင့်သော သဘောကို မြင်ရလေကုန်စွ တကား။ အသျှင်တို့ (သင်တို့သည်) ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ဖြစ်နေကြရသောကြောင့် တာဝတိံသာ နတ်တို့ကို ခစားဖျော်ဖြေရန် လာကြရ ကုန်၏။ လူ့ဘောင်၌ နေသော အကျွန်ုပ်၏ ဤထူးခြား သောအဖြစ်ကို ရှုစမ်းပါလော့။ ထို (အကျွန်ုပ်သည်) ရှေးဘဝ၌ မိန်းမဖြစ်လျက် ယခုအခါ၌ နတ်စည်းစိမ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော နတ်ယောက်ျား ဖြစ်လာရပါ၏။ ဤသို့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ဂေါပကနတ်သားသည် သတိပေး ပြောဆိုအပ် ကုန်သော ထိုနတ်သား သုံးယောက်တို့သည် သံဝေဂရကြကုန်၍ ဂေါပကနတ်သားထံအညီအညွတ်သွားကြပြီးလျှင်-

ငါတို့သည် (တရားထူးကို ရခြင်းငှါ) ယခု အားထုတ်ကုန်တော့အံ့၊ ပြင်းစွာအား ထုတ်ကုန်တော့အံ့၊ သူတစ်ပါးတို့၏ အစေခံမဖြစ် ကုန်တော့အံ့ဟု ဆိုကုန်၍၊ ထို (သုံးယောက်) တို့တွင်နှစ်ယောက်သော နတ်တို့သည် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတို့ကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့လျက် အားထုတ်ခြင်းကို ဖြစ်စေကုန်၏။ ဤနတ်ပြည်၌ပင် စိတ်တို့ကို တပ်မက်ခြင်းကင်းစေ၍ ကာမဂုဏ်တို့၌ အပြစ်ကို မြင်ကုန်၏။ ဆင်ပြောင်ကြီးသည် မြဲစွာ ဖွဲ့ချည်ထားသော ကြိုးတို့ကို ဖြတ်သကဲ့သို့၊ ထိုနတ်နှစ်ယောက် တို့သည် လွန်မြောက်နိုင်ခဲ့သော မာရ်နတ်၏ နှောင်ကြီးဖြစ် ကုန်သော ကာမသံယောဇဉ် ကာမ အနှောင်အဖွဲ့တို့ကို ဖြတ်၍ တာဝတိံသာနတ်တို့ ကို ကျော်လွန်၍ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ ရာဂကင်းခြင်းကို ပြုကုန်လျက် အနာဂါမ် ဖြစ်ကုန်သော သူရဲကောင်းနတ်သား နှစ်ယောက်တို့သည် သိကြားမင်း နှင့်တကွ ပဇာပတိနတ်မင်း နှင့်တကွ သုဓမ္မာနတ်သဘင်သို့ ပါဝင်တက်ရောက် ကုန်သော အလုံး စုံသောနတ်တို့ကိုကျော်လွန်၍ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏။ နတ်တို့ကို စိုးမိုးသော သိကြားမင်းသည် ထို (နတ်) တို့ကို မြင်၍ဤနတ်သား နှစ်ယောက်တို့သည် ယုတ် နိမ့်သော ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ဖြစ်လာ ကုန်သော်လည်း တာဝတိံသာနတ်တို့ကို ကျော်လွန်၍ ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်ကုန်၏ဟု (ဆိုလျက်) နတ်အပေါင်း၏ အလယ်၌ သံဝေဂဖြစ် လေ၏။ ထိုဂေါပကနတ်သားသည် သံဝေဂဖြစ်နေသော သိကြားမင်း၏ စကားကို ကြား၍သိကြားမင်းကို (ဤသို့) ပြောဆို၏။ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း လူ့ပြည်၌ ဘုရားသည် ပွင့်တော်မူလျက်ရှိ၏။ ကာမဂုဏ်တို့ကိုနှိမ်နင်းနိုင်သော သကျမုနိ 'သာကီဝင် မင်းသား ဘုရားသျှင်' ဟု ကျော်စော၏။ ထိုနတ်တို့သည် ပဌမဈာန်သတိမှ ကင်းလွတ်လျက် ရှိကုန်သော ထို မြတ်စွာဘုရား၏ သားတော်တို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ် သတိပေးအပ်သည် ဖြစ်၍ ပဌမဈာန်သတိကို ရကြပါကုန်ပြီ။ ထိုနတ်သားသုံးယောက်တို့တွင် နတ်သားတစ်ယောက်သည် ဤဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ထာဝစဉ်နေသူ အာဝါသိက ဖြစ်နေပါ၏။ နှစ်ယောက်သော နတ်သားတို့သည်ကား ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုး၌ ကပ်ရောက်၍ နေလာကုန်သော်လည်း အနာဂါမ်မဂ်သို့ ရောက်လျက် တည်ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်၍ နတ်တို့ကိုပင်သော်လည်း ယုတ်ညံ့သည် ထင်ပါကုန်၏။ ဤ (သာသနာတော်၌) တရားတော်ကို ထင်ရှားစေကုန်သော ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသည့် ဤသို့သော တပည့်သာဝကတို့ ရှိပါကုန်၏။ ထိုတပည့် သာဝကတို့တွင် တစ်စုံတစ် ယောက်သော တပည့်သာဝကသည် (ဘုရားစသည်၌) အဘယ်သို့ ယုံမှားတော့ အံ့နည်း၊ မယုံမှားတော့သည်သာ ဖြစ်၏။ ဩယလေးပါးကို ကူးမြှောက်တော်မူ ပြီးသော၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို ဖြတ်တောက်တော်မူပြီးသော၊ မာရ်ငါးပါးကို အောင်တော်မူသော၊ လူသုံးပါးတို့ထက်

မြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အကျွန်ုပ်တို့သည် ရှိခိုးကြပါကုန်စို့ ဟု (ပြောဆို၏)။ (အသျှင်ဘုရား) ထို (နတ်သားသုံးယောက်) တို့တွင် နတ်သားနှစ်ယောက်တို့သည် ဤနတ်ပြည်၌ အသျှင်ဘုရား၏ တရားကို သိကုန်သောကြောင့် ပြဟူပုရောဟိတ ကိုယ်ခန္ဓာကို ရ၍ အနာဂါမိမဂ်ဟူသော တရားထူးကို ရကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ဤတရားထူးကို ရခြင်းငှါ လာရောက်ကြပါ ကုန်၏။ အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် အခွင့်ပေးတော်မူပါသော် အကျွန်ုပ်တို့ သည် ပြဿနာကို မေးလို ပါကုန်၏ ဟု (လျှောက်၏)။

၃၅၅။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ဤသိကြားမင်းသည်” ရှည်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး စင်ကြယ်သော အကျင့်ရှိခဲ့၏။ မည်သည့် ပြဿနာကို မေးသည်ဖြစ်စေ အကြောင်းနှင့်စပ်သော ပြဿနာကိုသာ မေးလတ္တံ့၊ အကြောင်းနှင့် မစပ်သော ပြဿနာကို မမေးလတ္တံ့။ ထိုသိကြားမင်းမေး၍ ငါဖြေလတ်သော် ထိုအဖြေကို လျင်မြန်စွာပင် သိလတ္တံ့” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

၃၅၆။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းကို ဂါထာဖြင့် မိန့်ကြားတော်မူ၏- “သိကြားမင်း သင်၏ စိတ်၌ မေးလိုသော ပြဿနာကို ငါ့အား မေးလော့၊ ထိုထိုပြဿနာအတွက် ဖြစ်ပေါ်နေသော သင်၏ ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာကို အဆုံးတိုင် ပြေရှင်းအောင် ငါ ဖြေရှင်းအံ့” ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ပဌမအခန်း ပြီး၏။

၃၅၇။ မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူလတ်သော် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား အား ရှေးဦးစွာ ဤပြဿနာကို မေးလျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား ‘ရန်ငြိုးကင်းကုန်လျက် ဒဏ်ကင်းကုန်လျက် ရန်သူကင်းကုန်လျက် စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ကင်းကုန်လျက် အမျက်ထွက်ခြင်းကင်းကုန်လျက် ငါတို့ နေကြရပါစေ’ ဟု နတ်၊ လူ၊ အသူရာ၊ နဂါး၊ ဂန္ဓဗ္ဗတို့နှင့် အခြားများစွာသော ထိုသတ္တဝါတို့အား တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ တောင့်တခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ထိုသတ္တဝါတို့သည် ရန်ငြိုးရှိကုန်လျက် ဒဏ်ရှိကုန်လျက် ရန်သူ ရှိကုန်လျက် စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ရှိကုန်လျက် အမျက် ရှိကုန်လျက် နေကြရပါကုန်၏။ (ဤသို့နေခြင်းသည်) အဘယ် အနှောင်အဖွဲ့ ကြောင့်ပါနည်း” ဟု နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤ အခြင်း အရာဖြင့် ပြဿနာကို မေးလျှောက်၏။ ထိုသိကြားမင်း မေးလတ်သော် မြတ်စွာဘုရားသည် ပြဿနာကို ဖြေကြားတော်မူ၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ရန်ငြိုးကင်းကုန်လျက် ဒဏ်ကင်းကုန်လျက် ရန်သူကင်းကုန်လျက် စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ကင်းကုန်လျက် အမျက်ထွက်ခြင်း ကင်းကုန်လျက် နေကြရပါစေ ဟု နတ်၊ လူ၊ အသူရာ၊ နဂါး၊ ဂန္ဓဗ္ဗနှင့် အခြားများစွာသော ထိုသတ္တဝါတို့အား တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ တောင့်တခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ထိုသတ္တဝါတို့သည် ရန်ငြိုးရှိကုန်လျက် ဒဏ်ရှိကုန်လျက် ရန်သူရှိ ကုန်လျက် စိတ်ဆင်းရဲခြင်း ရှိကုန်လျက် အမျက် ရှိကုန်လျက် နေကြရကုန်၏။ (ဤသို့နေခြင်းသည်) ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ^၂ သံယောဇဉ်ကြောင့် ဖြစ်၏” ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း မေးအပ်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအခြင်းအရာဖြင့် ပြဿနာ ကိုဖြေကြားတော်မူ လတ်သော် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် နှစ်လိုသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူ၏။

“ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း မှန်လှပါ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း မှန်လှပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်သော ပြဿနာကို ကြားနာရသောကြောင့် ဤပြဿနာ၌ အကျွန်ုပ်သည် ယုံမှားခြင်းမှ လွန်မြောက်ပါပြီ။ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပါပြီ” ဟု (ဝမ်းမြောက်စွာခံယူ၏)။

၃၅၈။ ဤသို့လျှင် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို နှစ်လိုသည် ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား နောက်ထပ်ပြဿနာကို မေးလျှောက်ပြန်၏-

“အသျှင်ဘုရား ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယသည်ကား အခြေခံဖြစ်ရာ အဘယ်အကြောင်း တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ အမွန်အစဖြစ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ အဘယ် တရားရှိသော် ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယ ဖြစ်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရား မရှိသော် ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယ မဖြစ်ပါသနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယသည် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းဟူသော အခြေခံဖြစ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းဟူသော တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း ဟူသော ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းဟူသော အမွန်အစဖြစ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းရှိသော် ကုဿာ၊ မစ္ဆရိယ ဖြစ်၏။ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းမရှိသော် ကုဿာမစ္ဆရိယ မဖြစ်ဟု (ဖြေကြား တော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းသည်ကား အခြေခံဖြစ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ တိုးတက် ဖြစ်ပွားရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ အမွန်အစဖြစ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်တရားရှိသော် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း၊ အဘယ်တရား မရှိသော် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း မဖြစ်ပါ သနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်းသည် လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ ဟူသော အခြေခံဖြစ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ ဟူသော တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ အကြောင်း ရှိ၏။ လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ ဟူသော ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ ဟူသော အမွန်အစဖြစ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ ရှိသော် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း ဖြစ်၏။ လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ မရှိသော် ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း မဖြစ် ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ သည်ကား အခြေခံဖြစ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ တိုးတက်ဖြစ် ပွားရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါ သနည်း၊ အမွန်အစ ဖြစ်ရာ အဘယ် အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်တရားရှိသော် လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ ဖြစ်ပါ သနည်း၊ အဘယ်တရားမရှိသော် လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ မဖြစ်ပါသနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ သည် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ ဟူသော အခြေခံ ဖြစ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ ဟူသော တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ ဟူသော ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ ဟူသော အမွန်အစ ဖြစ်ရာ အကြောင်း ရှိ၏။ ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ ရှိသော် လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ ဖြစ်၏။ ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မရှိသော် လိုချင်ခြင်း ‘ဆန္ဒ’ မဖြစ် ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ သည် အခြေခံဖြစ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ အမွန်အစ ဖြစ်ရာ အဘယ်အကြောင်း ရှိပါသနည်း၊ အဘယ်တရားရှိသော် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ ဖြစ်ပါ သနည်း၊ အဘယ်တရားမရှိသော် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မဖြစ်ပါသနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ သည် သံသရာချဲ့ထွင်တတ်သည့် တရား ‘ပပဉ္စသညာ’^၁ အစုဟူသော အခြေခံဖြစ်ရာ အကြောင်းရှိ၏။ သံသရာချဲ့ထွင်တတ်သည့် တရားအစုဟူသော တိုးတက်ဖြစ်ပွားရာ အကြောင်းရှိ၏။ သံသရာချဲ့ထွင်တတ်သည့် တရားအစုဟူသော ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်ရာ အကြောင်းရှိ၏။ သံသရာချဲ့ထွင်တတ်သည့် တရားအစုဟူသော အမွန်အစဖြစ်ရာ အကြောင်းရှိ၏။ သံသရာချဲ့ထွင်တတ်သည့် တရားအစုရှိသော် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ ဖြစ်၏။ သံသရာ ချဲ့ထွင် တတ်သည့် တရားအစုမရှိသော် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ မဖြစ်ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ ကျင့်သော ရဟန်းသည် သံသရာချဲ့ထွင်တတ်သည့် တရား ‘ပပဉ္စသညာ’ အစု၏ ချုပ်ခြင်း အားလျော်၍ ထိုချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို ကျင့်သည် မည်ပါ သနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

၁။ မစလရွာ မာယလုလင်ဘဝမှ စ၍ စင်ကြယ်ခြင်းကို မြင်၍ မြတ်စွာဘုရား ဤစကားကို ဆို၏ဟု အဋ္ဌကထာ၌ လာ၏။

၂။ ကုဿာ-မနာလိုမှု၊ မစ္ဆရိယ-ဝန်တို့မှ။

၃။ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိဟူသော ပပဉ္စတရား သုံးပါးတွင် ဤ၌ တဏှာပပဉ္စကိုသာ လို၏ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၈ - သက္ကပဉ္စသုတ် ===

ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း

၃၅၉။ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘သောမနဿ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း နှလုံးမသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း လျစ်လျူ ရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

၃၆၀။ “နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘သောမနဿ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ဆိုခဲ့၏။ အဘယ်အကြောင်းကို စွဲ၍ ဤစကားကို ဆိုခဲ့သနည်းဟူမူ- ထို (နှစ်ပါးသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း) တို့တွင် “ဤဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏” ဟု အကြင်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မမှီဝဲအပ်။

ထို (နှစ်ပါးသော ဝမ်းမြောက်ခြင်း သောမနဿ) တို့တွင် “ဤဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏” ဟု အကြင်ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘော ရှိသော ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မှီဝဲအပ်၏။

ထို (မှီဝဲအပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း သောမနဿ) ၌ အကြင် (ဝမ်းမြောက်ခြင်း) သည် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ နှင့်လည်း တကွဖြစ်၏။ သုံးသပ်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ နှင့်လည်း တကွဖြစ်၏။ အကြင် (ဝမ်းမြောက်ခြင်း) သည် ကြံစည်ခြင်းလည်း မရှိ၊ သုံးသပ်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ထို (နှစ်ပါး) တို့ တွင် ကြံစည်ခြင်းလည်း မရှိ၊ သုံးသပ်ခြင်းလည်း မရှိသော ထိုဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် သာလွန်၍ မြတ်၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း ‘သောမနဿ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ထို ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်းကို စွဲ၍ ငါဆို၏။

၃၆၁။ “နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း နှလုံးမသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ဆိုခဲ့၏။ အဘယ်အကြောင်းကို စွဲ၍ ဤစကားကို ဆိုခဲ့သနည်းဟူမူ- ထို (နှစ်ပါးသော နှလုံးမသာခြင်း) တို့တွင် “ဤနှလုံးမသာခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ် ကုန်၏” ဟု အကြင်နှလုံးမသာခြင်းကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘော ရှိသော နှလုံးမသာခြင်းကို မမှီဝဲအပ်။

ထို (နှစ်ပါးသော နှလုံးမသာခြင်းဒေါမနဿ) တို့တွင် “ဤနှလုံးမသာခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏” ဟု အကြင် နှလုံးမသာခြင်း ကိုသိငြား အံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော နှလုံးမသာခြင်းကို မှီဝဲအပ်၏။

ထို (မှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်းဒေါမနဿ) ၌ အကြင် (နှလုံးမသာခြင်း) သည် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်၏။ သုံးသပ်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ နှင့်လည်း တကွဖြစ်၏။ အကြင် (နှလုံးမသာခြင်း) သည် ကြံစည်ခြင်းလည်း မရှိ၊ သုံးသပ်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ထို (နှစ်ပါး) တို့တွင်ကြံစည်ခြင်းလည်း မရှိ၊ သုံးသပ်ခြင်းလည်း မရှိသော ထိုနှလုံးမသာခြင်းသည် သာလွန်၍ မြတ်၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း “နှလုံးမသာခြင်း ‘ဒေါမနဿ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ထိုဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို စွဲ၍ ငါဆို၏။

၃၆၂။ “နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကိုဆိုခဲ့၏။ အဘယ်အကြောင်းကို စွဲ၍ ဤစကားကို ဆိုခဲ့သနည်းဟူမူ- ထို (နှစ်ပါးသော လျစ်လျူရှုခြင်း) တို့တွင် “ဤလျစ်လျူရှုခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏” ဟု အကြင်လျစ်လျူရှုခြင်းကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘောရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်းကိုမမှီဝဲအပ်။

ထို (နှစ်ပါးသော လျစ်လျူရှုခြင်းဥပေက္ခာ) တို့တွင် “ဤလျစ်လျူရှုခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ် တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏” ဟု အကြင် လျစ်လျူရှုခြင်းကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော လျစ်လျူရှုခြင်းကို မှီဝဲအပ်၏။

ထို (မှီဝဲအပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်းဥပေက္ခာ) ၌ အကြင်လျစ်လျူရှုခြင်းသည် ကြံစည်ခြင်း ‘ဝိတက်’ နှင့်လည်းတကွ ဖြစ်၏။ သုံးသပ်ခြင်း ‘ဝိစာရ’ နှင့်လည်း တကွဖြစ်၏။ အကြင်လျစ်လျူရှုခြင်းသည် ကြံစည်ခြင်းလည်း မရှိ၊ သုံးသပ်ခြင်းလည်း မရှိ၊ ထို (နှစ်ပါး) တို့တွင် ကြံစည်ခြင်းလည်း မရှိ၊ သုံးသပ်ခြင်းလည်း မရှိသော ထိုလျစ်လျူရှုခြင်းသည် သာလွန်၍ မြတ်၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း လျစ်လျူရှုခြင်း ‘ဥပေက္ခာ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော လျစ်လျူရှုခြင်း ဟူ၍ နှစ်ပါး အပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ထိုဆို အပ်ပြီးသော အကြောင်းကို စွဲ၍ ငါဆို၏။

၃၆၃။ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ဤသို့ကျင့်သော ရဟန်းသည် သံသရာချဲ့ထွင်တတ်သည့် ‘ပပစ္စသညာ’ အစု၏ ချုပ် ငြိမ်းခြင်းအားလျော်၍ ထိုချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကို ကျင့်သည်မည်၏ဟု (ဟောကြားတော်မူ၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း မေးအပ်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအခြင်းအရာဖြင့် ပြဿနာကို ဖြေကြားတော်မူ လတ်သော် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် နှစ်လိုသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေ၏-

“ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း မှန်လှပါ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူ တတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း မှန်လှပါ၏။ မြတ်စွာ ဘုရားဟောအပ်သော ပြဿနာအဖြေကို ကြားနာရသောကြောင့် ဤပြဿနာ၌ အကျွန်ုပ်သည် ယုံမှားခြင်းမှ လွန်မြောက်ပါပြီ၊ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပါပြီ” ဟု (ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူလေ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၈ - သက္ကပဋ္ဌသုတ် ===

ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလ

၃၆၄။ ဤသို့လျှင် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို နှစ်လိုသည် ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား နောက်ထပ်ပြဿနာကို မေးလျှောက်ပြန်၏-

“မြတ်စွာဘုရား အဘယ်သို့ ကျင့်သော ရဟန်းသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို ကျင့်သည် မည်ပါသနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ကိုယ်အကျင့် ‘ကာယသမာစာရ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ကိုယ် အကျင့်၊ မမှီဝဲအပ်သော ကိုယ်အကျင့်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း နှုတ်အကျင့် ‘ဝစီသမာစာရ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်၊ မမှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ရှာမှီးခြင်း ‘ပရိယေသနာ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ကိုယ်အကျင့် ‘ကာယသမာစာရ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ကိုယ်အကျင့်၊ မမှီဝဲအပ်သော ကိုယ်အကျင့်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကား ကို ဆိုခဲ့၏။ အဘယ်အကြောင်းကို စွဲ၍ ဤစကားကို ဆိုသနည်းဟူမူ- ထို (နှစ်ပါးသော ကိုယ်အကျင့်) တို့တွင် “ဤကိုယ်အကျင့်ကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏” ဟု အကြင်ကိုယ်အကျင့်ကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘောရှိသော ကိုယ်အကျင့်ကို မမှီဝဲအပ်။

ထို (နှစ်ပါးသော ကိုယ်အကျင့်ကာယသမာစာရ) တို့တွင် “ဤကိုယ်အကျင့်ကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ် တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏” ဟု အကြင်ကိုယ် အကျင့်ကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘော ရှိသော ကိုယ်အကျင့်ကို မှီဝဲအပ်၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ကိုယ်အကျင့် ‘ကာယသမာစာရ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ကိုယ် အကျင့်၊ မမှီဝဲအပ်သော ကိုယ်အကျင့်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းကို စွဲ၍ ငါဆို၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း နှုတ်အကျင့် ‘ဝစီသမာစာရ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်၊ မမှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ဆိုခဲ့၏။ အဘယ် အကြောင်းကို စွဲ၍ ဤစကားကို ဆိုခဲ့သနည်းဟူမူ- ထို (နှစ်ပါးသော နှုတ်အကျင့်) တို့တွင် “ဤနှုတ် အကျင့်ကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ် ကုန်၏” ဟု အကြင်နှုတ်အကျင့်ကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘောရှိသော နှုတ်အကျင့်ကို မမှီဝဲအပ်။

ထို (နှစ်ပါးသော နှုတ်အကျင့်ဝစီသမာစာရ) တို့တွင် “ဤနှုတ်အကျင့်ကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏” ဟု အကြင်နှုတ်အကျင့်ကို သိငြား အံ့၊ ဤသို့သဘော ရှိသော နှုတ်အကျင့်ကို မှီဝဲအပ်၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း နှုတ်အကျင့် ‘ဝစီသမာစာရ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်၊ မမှီဝဲအပ်သော နှုတ်အကျင့်ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အကြောင်းကို စွဲ၍ ငါဆို၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ရှာမှီးခြင်း ‘ပရိယေသနာ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ဆိုခဲ့၏။ အဘယ်အကြောင်းကို စွဲ၍ ဤစကားကို ဆိုသနည်းဟူမူ- ထို (နှစ်ပါးသော ရှာမှီးခြင်း) တို့တွင် “ဤရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏” ဟု အကြင် ရှာမှီးခြင်းကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ရှာမှီးခြင်းကို မမှီဝဲအပ်။

ထို (နှစ်ပါးသော ရှာမှီးခြင်းပရိယေသနာ) တို့တွင် “ဤရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ် တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏” ဟု အကြင်ရှာမှီးခြင်းကို သိငြားအံ့၊ ဤသို့ သဘောရှိသော ရှာမှီးခြင်းကို မှီဝဲအပ်၏။

“နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ရှာမှီးခြင်း ‘ပရိယေသနာ’ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်း၊ မမှီဝဲအပ်သော ရှာမှီးခြင်းဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏” ဟူသော ဤစကားကို ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအကြောင်းကို စွဲ၍ ငါဆို၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ဤသို့ကျင့်သော ရဟန်းသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို ကျင့်သည် မည်၏ ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း မေးအပ်သည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအခြင်းအရာအားဖြင့် ပြဿနာကို ဖြေကြားတော်မူ လတ်သော် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် နှစ်လိုသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူ၏-

“ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဟောတော်မူသည့်အတိုင်း မှန်လှပါ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား၊ ဟောတော်မူသည့် အတိုင်းမှန်လှပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်သော ပြဿနာအဖြေကို ကြားနာရသောကြောင့် ဤပြဿနာ၌ အကျွန်ုပ်သည် ယုံမှားခြင်းမှ လွန်မြောက်ပါပြီ၊ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပါပြီ” ဟု (ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၈ - သက္ကပဉ္စသုတ် ===

ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလ

၃၆၅။ ဤသို့လျှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူပြီးလျှင် နောက်ထပ် ပြဿနာကို မေးလျှောက်ပြန်၏-

“အသျှင်ဘုရား အဘယ်သို့ကျင့်သော ရဟန်းသည် ဣန္ဒြိယသံဝရ ‘ဣန္ဒြေစောင့်စည်းခြင်း’ သီလကို ကျင့်သည် မည်ပါသနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း မျက်စိဖြင့် သိအပ်သော ရူပါရုံကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရူပါရုံ၊ မမှီဝဲအပ်သော ရူပါရုံ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း နားဖြင့် သိအပ်သော သဒ္ဒါရုံကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော သဒ္ဒါရုံ၊ မမှီဝဲအပ်သော သဒ္ဒါရုံ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း နှာခေါင်းဖြင့် သိအပ်သော ဂန္ဓာရုံကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ဂန္ဓာရုံ၊ မမှီဝဲအပ်သော ဂန္ဓာရုံ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း လျှာဖြင့် သိအပ်သော ရသာရုံကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ရသာရုံ၊ မမှီဝဲအပ်သော ရသာရုံ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ကိုယ်ဖြင့် သိအပ်သော ဖောဋ္ဌာဗ္ဗာရုံကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ဖောဋ္ဌာဗ္ဗာရုံ၊ မမှီဝဲအပ်သော ဖောဋ္ဌာဗ္ဗာရုံ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း စိတ်ဖြင့် သိအပ်သော ဓမ္မာရုံကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ဓမ္မာရုံ၊ မမှီဝဲအပ်သော ဓမ္မာရုံ ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဟော၏။

ဤသို့ဟောတော်မူလတ်သော် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ဘုရား အကျဉ်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ဤတရားတော်၏ အနက်ကို အကျယ်အားဖြင့် အကျွန်ုပ် ဤသို့ သိပါ၏။

အသျှင်ဘုရား မျက်စိဖြင့်သိအပ်သော အကြင်သို့သဘောရှိသော ရူပါရုံကို မှီဝဲသော သူအား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ မျက်စိဖြင့်သိအပ်သော ဤသို့ သဘော ရှိသော ရူပါရုံကို မမှီဝဲအပ်၊ မျက်စိဖြင့်သိအပ်သော အကြင်သို့သဘောရှိသော ရူပါရုံကို မှီဝဲသော သူအား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏။ မျက်စိဖြင့် သိအပ်သော ဤသို့သဘော ရှိသော ရူပါရုံကို မှီဝဲအပ်၏။

အသျှင်ဘုရား နားဖြင့်သိအပ်သော အကြင်သို့သဘောရှိသော သဒ္ဒါရုံကို မှီဝဲသောသူအား။ နှာခေါင်း ဖြင့်သိအပ်သော အကြင်သို့သဘောရှိသော ဂန္ဓာရုံကို မှီဝဲသောသူအား။ လျှာဖြင့် သိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော ရသာရုံကို မှီဝဲသောသူအား။ ကိုယ်ဖြင့်သိအပ်သော အကြင်သို့ သဘော ရှိသော ဖောဋ္ဌာဗ္ဗာရုံကို မှီဝဲသောသူအား။ စိတ်ဖြင့်သိအပ်သော အကြင်သို့ သဘောရှိသော ဓမ္မာရုံကို မှီဝဲသော သူအား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏။ စိတ်ဖြင့် သိအပ်သော ဤသို့သဘော ရှိသော ဓမ္မာရုံကို မမှီဝဲအပ်။

အသျှင်ဘုရား စိတ်ဖြင့် သိအပ်သော အကြင်သို့သဘောရှိသော ဓမ္မာရုံကို မှီဝဲသောသူအား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏။ စိတ်ဖြင့်သိအပ်သော ဤသို့သဘော ရှိသောဓမ္မာရုံကို မှီဝဲအပ်၏။

အသျှင်ဘုရား အကျဉ်းအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော ဤတရားတော်၏ အနက်ကို အကျယ်အားဖြင့် ဤသို့သိသော အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်သော ပြဿနာ၏ အဖြေကို ကြားနာရသောကြောင့် ဤပြဿနာ၌ ယုံမှားခြင်းမှ လွန်မြောက်ပါပြီ။ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပါပြီ” ဟု (လျှောက်၏)။

၃၆၆။ ဤသို့လျှင် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို နှစ်လိုသည် ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား နောက်ထပ်ပြဿနာကို မေးလျှောက်ပြန်၏-

“အသျှင်ဘုရား အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် တူသောအဆုံးအမ တူသောအကျင့် တူသောအယူ တူသောပြီးဆုံးရာ ရှိပါကုန်သလော” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် တူသောအဆုံးအမ တူသော အကျင့် တူသောအယူ တူသောပြီးဆုံးရာ မရှိကုန်ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ့်ကြောင့် တူသောအဆုံးအမ တူသောအကျင့် တူသောအယူ တူသော ပြီးဆုံးရာ မရှိပါကုန်သနည်း ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း လောကသည် များသော အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်ရှိ၏။ များသော အမျိုးမျိုးသော ဓာတ်ရှိသည့် ထိုလောက၌ သတ္တဝါတို့သည် အကြင် အကြင် ဓာတ်ကို စွဲလမ်းကုန်၏။ ထိုထိုဓာတ်ကိုသာလျှင် ပြင်းထန်မြဲမြံစွာ စွဲလမ်း၍ “ဤငါ၏ အယူသည်သာ မှန်၏။ တစ်ပါးသော သူတို့၏ အယူသည် အချည်းနီးသာတည်း” ဟု ပြောဆိုကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် တူသောအဆုံးအမ တူသောအကျင့် တူသောအယူ တူသောပြီးဆုံးရာ မရှိကုန် ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော မှီခိုအားထားရာ ရှိပါကုန်သလော၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ယောဂကုန်ရာ ရှိပါကုန်သလော၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော တရား အလို့ငှါ မြတ်သောအကျင့် ရှိပါကုန်သလော၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ပြီးဆုံးရာ ရှိပါကုန် သလော” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော မှီခိုအားထားရာ မရှိကုန်၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ယောဂကုန်ရာ မရှိကုန်၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော တရားအလို့ငှါ မြတ်သောအကျင့် မရှိကုန်၊ ပျက်စီးခြင်းကိုလွန်သော ပြီးဆုံးရာ မရှိကုန်ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

“အသျှင်ဘုရား အဘယ့်ကြောင့် အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော မှီခိုအားထားရာ မရှိပါကုန်သနည်း၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ယောဂကုန်ရာ မရှိပါကုန်သနည်း၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော တရားအလို့ငှါ မြတ်သောအကျင့် မရှိပါကုန်သနည်း၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ပြီးဆုံးရာ မရှိပါကုန် သနည်း” ဟု (မေးလျှောက်ပြန်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း တဏှာကို ကုန်ခန်းစေတတ်သော မဂ်ဖြင့် ကိလေသာမှ လွတ်ကုန်သော ရဟန်းတို့သည် ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော မှီခိုအားထားရာ ရှိကုန်၏။ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ယောဂကုန်ရာ ရှိကုန်၏။ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော တရားအလို့ငှါ မြတ်သောအကျင့် ရှိကုန်၏။ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ပြီးဆုံးရာ ရှိကုန်၏။ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသော သမဏဗြာဟ္မဏ

တို့သည် ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော မှီခိုအားထားရာ မရှိကုန်၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ယောဂကုန်ရာ မရှိကုန်၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော တရားအလို့ငှါ မြတ်သော အကျင့် မရှိကုန်၊ ပျက်စီးခြင်းကို လွန်သော ပြီးဆုံးရာ မရှိကုန်ဟု (ဖြေကြားတော်မူ၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း မေးအပ်သည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤအခြင်းအရာ အားဖြင့် ပြဿနာကို ဖြေကြားတော်မူ လတ်သော် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် နှစ်လိုသည် ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူ၏။ “ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည့် အတိုင်း မှန်လှပါ၏။ ကောင်းသော စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည့် အတိုင်း မှန်လှပါ၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောအပ်သော ပြဿနာ၏ အဖြေကို ကြားနာရသောကြောင့် ဤပြဿနာ၌ အကျွန်ုပ်သည် ယုံမှားခြင်းမှ လွန်မြောက်ပါပြီ။ သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်းပါပြီ” ဟု (ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူ၏)။

၃၆၇။ ဤသို့လျှင် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို နှစ်လိုသည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား ဤစကားကို လျှောက်၏။

အသျှင်ဘုရား တဏှာသည် ရောဂါမည်ပါ၏၊ တဏှာသည် အိုင်းအမာမည်ပါ၏၊ တဏှာသည် ငြောင့်မည်ပါ၏၊ တဏှာသည် ဤသတ္တဝါအပေါင်းကို ထိုထို ဘဝ၌ ဖြစ်စေခြင်းငှါ ဆွဲငင်ပါ၏၊ ထို့ကြောင့် ဤသတ္တဝါ အပေါင်းသည် မြတ်သောဘဝ ယုတ်သောဘဝသို့ ရောက်ရပါ၏။

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤသာသနာတော်မှအပ အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့၌ အကြင် ပြဿနာတို့ကို မေးခွင့်မျှလည်း မရခဲ့ပါ။ ထိုပြဿနာတို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် အကျွန်ုပ်အား ဖြေကြားတော်မူပါ၏။ အကျွန်ုပ်၏ (သန္တာန်၌) ရှည်မြင့်စွာသော နေ့ ညဉ့်ပတ်လုံး ကိန်းအောင်း၍ နေသော သို့လော သို့လော တွေးတောယုံမှားခြင်း ငြောင့်သည် ရှိပါ၏။ ထိုငြောင့်ကိုလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်တော်မူ အပ်ပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း သင်သည် ဤပြဿနာတို့ကို အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့အား မေးဖူးသည်ကို မှတ်မိပါ၏လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

ဤပြဿနာတို့ကို အခြားသော သမဏဗြာဟ္မဏတို့အား မေးဖူးသည်ကို အကျွန်ုပ် မှတ်မိပါသည် အသျှင်ဘုရား ဟု (လျှောက်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် အဘယ်သို့ ဖြေကြား ကုန်သနည်း၊ အကယ်၍ သင့်အား ဝန်မလေးမူ ပြောကြားပါလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

မြတ်စွာဘုရားဖြစ်စေ၊ မြတ်စွာဘုရား ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်စေ ထိုင်နေရာအရပ်၌ ပြောကြားရန် အကျွန်ုပ်အား ဝန်မလေးပါ အသျှင်ဘုရား ဟု (လျှောက်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း သို့ဖြစ်လျှင် ပြောကြားပါလော့ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို ဆိတ် ငြိမ်ရာ တောကျောင်းနေ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟူ၍ အကျွန်ုပ် မှတ်ထင်ပါ၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤပြဿနာတို့ကို အကျွန်ုပ် မေးဖူးပါ၏။ အကျွန်ုပ် မေးလတ်သော် ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် မဖြေနိုင်ကြပါကုန်၊ မဖြေနိုင်ကြကုန်သည် ဖြစ်၍ “အသျှင် သည် အဘယ်အမည် ရှိပါသနည်း” ဟု အကျွန်ုပ်ကိုပင် ပြန်၍ မေးကြပါကုန်၏။

ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့ မေးအပ်သည်ဖြစ်၍ “အသျှင်တို့ အကျွန်ုပ်သည်ကား နတ်တို့၏ အရှင် သိကြားမင်း ပါတည်း” ဟု အကျွန်ုပ် ဖြေကြားပါ၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် အကျွန်ုပ်ကိုပင် “နတ်တို့၏ အရှင် သိကြားမင်း အရှင်သည် အဘယ်ကံကို ပြု၍ ဤသိကြားနေရာသို့ ရောက်ပါသနည်း”

ဟု ထပ်၍ မေးကြပြန်ပါကုန်၏။ ကြားဖူးသည့်အတိုင်း သင်ဖူးသည့်အတိုင်း (ခုနစ်ပါးသော သိကြား
ဖြစ်ကြောင်း) တရားကို ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့အား အကျွန်ုပ်ဟောပါ၏။ ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည်
ထိုမျှဖြင့်ပင်လျှင် “ငါတို့သည် နတ်တို့၏ အရှင်သိကြားမင်းကို တွေ့မြင်ရပေ၏။ အကြင် (ပြဿနာ)
ကိုလည်း ငါတို့သည် မေးကြရကုန်၏။ ထို (ပြဿနာ) ကိုလည်း ငါတို့အား ဖြေကြားပေ၏” ဟု ထို
(သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၏။ စင်စစ်အားဖြင့် ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည်
အကျွန်ုပ်၏ တပည့်သာလျှင် ဖြစ်ကြပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည်ကား ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့၏ တပည့်
မဖြစ်ပါ။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည်ကား အပါယ်လေးပါးသို့ ကျခြင်းသဘောမရှိသော ကိန်းသေမြဲ
သော အထက်မဂ် သုံးပါးလျှင် လားရာရှိသော မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် သောတာပန် ဖြစ်ပါ၏ ဟု
(လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၈ - သက္ကပဋ္ဌသုတ် ===

ဝမ်းမြောက်မှုကို ရဖူးခြင်း

၃၆၈။ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း သင်သည် ဤယခုမှ ရှေးအခါက ဤသို့သဘော ရှိသော
နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရဖူးသည်ကို မှတ်မိပါ၏လော ဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤယခုမှ ရှေးအခါက ဤသို့သဘော ရှိသော နှစ်သက်ခြင်း
ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရဖူးသည်ကို မှတ်မိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း ဤယခုမှ ရှေးအခါက ဤသို့သဘောရှိသော နှစ်သက်ခြင်း
ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရဖူးသည်ကို သင် အဘယ်သို့ မှတ်မိပါသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား နတ်နှင့် အသူရာတို့ စစ်ပွဲဖြစ်ခဲ့ပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုစစ်ပွဲ၌
နတ်တို့နိုင်၍ အသူရာတို့ ရှုံးကြပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ထိုစစ်ကို နိုင်သောကြောင့် စစ်နိုင်သော
ထိုအကျွန်ုပ်အား ဤသို့သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ “ယခုအခါ နတ်တို့၏ အစာအာဟာရ
အသူရာတို့၏ အစာအာဟာရဟူ၍ရှိရာ ဤနှစ်မျိုးလုံးကို နတ်တို့ချည်းသာ သုံးဆောင်ကြရကုန်လတ္တံ့” ဟု
(နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်ပါ၏)။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်အား ထိုနှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်
ခြင်းမျိုးကိုရခြင်းသည် တုတ် ဓား လက်နက် ကိုင်ဆောင်ရသော ချမ်းသာမျိုးဖြစ်ပါ၏။ ငြီးငွေ့ရန်
အလို့ငှါ တပ်မက်ခြင်းကင်းရန် အလို့ငှါ ဝဋ်ဆင်းရဲချုပ်ရန် အလို့ငှါ ရာဂစသည် ငြိမ်းရန် အလို့ငှါ
ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် သိရန်အလို့ငှါ သစ္စာလေးပါးကို သိရန်အလို့ငှါ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှါ
မဖြစ်ပါ။

အသျှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ကြားနာရ၍ အကျွန်ုပ်၏ အကြင် နှစ်သက်ခြင်း
ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုးကို ရခြင်းသည် ရှိပါ၏။ ထို (နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုးကို ရခြင်း) သည်သာ
တုတ် ဓား လက်နက် မကိုင်ဆောင်ရသော ချမ်းသာခြင်းမျိုး ဖြစ်ပါ၏။ စင်စစ်။ ငြီးငွေ့ရန်အလို့ငှါ
တပ်မက်ခြင်း ကင်းရန် အလို့ငှါ ဝဋ်ဆင်းရဲ ချုပ်ရန်အလို့ငှါ ရာဂစသည် ငြိမ်းရန်အလို့ငှါ ထူးသော

ဉာဏ်ဖြင့် သိရန် အလို့ငှါ သစ္စာလေးပါးကို သိရန်အလို့ငှါ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် အလို့ငှါ ဖြစ်ပါသည် ဟု (လျှောက်၏)။

၃၆၉။ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း သင်သည် အဘယ်အကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့သဘော ရှိသော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါသနည်းဟု (မိန့်တော်မူ၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ခြောက်ပါးသော အကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့သဘော ရှိသော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုးရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤအရပ်၌ပင် တည်နေလျက် သိကြားပင် ပြန်ဖြစ်၍ အသက်ကို လည်း တစ်ဖန် ပြန်၍ ရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ဤသို့ သိတော်မူပါလော့။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ရှေးဦးစွာသော ဤအကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့ သဘော ရှိသော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် နတ်ဘုံမှ စုတေ့၍ နတ်အသက်ကို စွန့်ပြီးလျှင် မတွေ့မဝေ သတိရှိလျက် အကျွန်ုပ်၏ စိတ်မွေ့လျော်ရာဘုံ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းသို့ ရောက်ရပါအံ့။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် နှစ်ခုမြောက်သော ဤအကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့ သဘောရှိသော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။ အသျှင်ဘုရား ယုံမှားတွေဝေခြင်းကင်းသည် ဖြစ်၍ သာသနာတော်၌ မွေ့လျော်စွာ နေသောထိုအကျွန်ုပ်သည် သတိ သမ္မဇဉ်နှင့်ယှဉ်လျက် အရိယာအဖြစ် နှင့် လျော်စွာ နေရပါလတ္တံ့။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် သုံးခုမြောက်သော ဤအကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့သဘော ရှိသော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အရိယာအဖြစ်နှင့် သင့်လျော်လျောက်ပတ်စွာ ကျင့်ဆောင်နေထိုင် သော အကျွန်ုပ်အား အကယ်၍ သကဒါဂါမိမဂ်ဉာဏ်သည်ဖြစ်အံ့၊ (အထက်မဂ်ကို) သိလိုသည် ဖြစ်၍ နေပါအံ့၊ ထို (ဘဝ) သည်ပင် လူ့ပြည်၌ အဆုံးဘဝဖြစ်ပါလတ္တံ့။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် လေးခုမြောက်သော ဤအကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့ သဘော ရှိသော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် လူ့ဘုံမှ စုတေ့၍ လူ့အသက်ကို စွန့်ပြီးလျှင် နတ်ပြည်၌ သိကြားမင်း တစ်ဖန် ဖြစ်ရပါ လတ္တံ့။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ငါးခုမြောက်သော ဤ အကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့သဘော ရှိသော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကနိဋ္ဌဗြဟ္မာတို့သည် သာလွန်၍ မြတ်ကုန်၏။ အခြံအရံများ ကုန်၏။ အဆုံးဘဝ ဖြစ်သည် ရှိသော် ထို (အကနိဋ္ဌဘုံ) သည် (အကျွန်ုပ်၏) နေရာ ဖြစ်ပါလတ္တံ့။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ခြောက်ခုမြောက်သော ဤအကျိုးထူးကို မြင်၍ ဤသို့ သဘောရှိ သော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ခြောက်ပါးကုန်သော ဤအကျိုးထူးတို့ကို မြင်၍ ဤသို့သဘော ရှိသော နှစ်သက်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းမျိုး ရခြင်းကို ချီးကျူးပြောဆိုပါ၏။

၃၇၀။ အသျှင်ဘုရား သို့လော သို့လော တွေးတောယုံမှားခြင်းရှိသော အကျွန်ုပ် သည် မပြီးမြောက်သည့် ကြံစည်တောင့်တခြင်းနှင့် မြတ်စွာဘုရားကို ရှာလျက် အစွန့်ရှည်စွာ လှည့်လည်ခဲ့ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် အကြင်သမဏဗြာဟ္မဏတို့ကို ဝိဝေကတရားကို ပွားများ၍ နေလေ့ ရှိကုန်သော ဘုရားတို့

ဟူ၍ မှတ်ထင်ပါကုန်၏။ ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့ထံ ဆည်းကပ်ရန် သွားရောက်ခဲ့ပါ၏။ အဘယ်နည်းဖြင့် မဂ်၏ ပြည့်စုံခြင်း ဖြစ်သနည်း၊ အဘယ်နည်းဖြင့် မဂ်၏ မပြည့် စုံခြင်းဖြစ်သနည်း၊ ဤသို့မေးအပ်သော် မဂ်၌ လည်းကောင်း၊ အကျင့်တို့၌ လည်းကောင်း ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့မဖြေနိုင်ကြပါကုန်။ ယခု လာသော သူသည် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းဟု အကျွန်ုပ်ကို သိကြသော အခါအဘယ် (ကောင်းမှုကံ) ကိုပြု၍ ဤ (သိကြားအဖြစ်) သို့ ရောက်သနည်းဟု အကျွန်ုပ် ကိုသာလျှင်ထို (သမဏ ဗြာဟ္မဏ) တို့ မေးကြပါကုန်၏။ လူတို့ပြည်၌ ထင်ရှားသော ခုနစ်ပါးသော သိကြားမင်း ဖြစ်ကြောင်း တရားကို ကြား ဖူးသည့်အတိုင်းထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့အား အကျွန်ုပ်ဟောပါ၏။ ထို (တရား ဟောသော) ကြောင့် ငါတို့သည် သိကြားမင်းကို မြင်ရပေပြီဟု ထို (သမဏဗြာဟ္မဏ) တို့သည် ဝမ်းမြောက်ကြ ပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်၏ ယုံမှားခြင်းကို လွန်မြောက်စေတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးမြော် ရသောအခါမှ စ၍မြတ်စွာဘုရားကို ဆည်းကပ်ခဲ့သောကြောင့် ယခုအခါ၌ အကျွန်ုပ် သည် ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်းရပါပြီ။ တဏှာ တည်းဟူသော ငြောင့်ကို ပယ်နှုတ်တော်မူတတ်သော သစ္စာလေးပါး ကို သိတော်မူပြီးသော အတုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်တော်မူသော ကြီးမြတ်သော လုံ့လရှိတော်မူသော နေမင်း၏ အဆွေ ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်တို့သည် ဗြဟ္မာအား ရှိခိုးခြင်းကို ပြုခဲ့ပါကုန်၏။ ယနေ့မှ စ၍ နတ်တို့နှင့်အတူအကျွန်ုပ်တို့အား ထိုရှိခိုးခြင်းသည် မရှိတော့ပါဟု အသျှင် ဘုရားအား ပြပါကုန်အံ့။ ယခုမူအကျွန်ုပ်တို့သည် အသျှင်ဘုရားအား ရှိခိုး ပူဇော်ခြင်းကို ပြုကြပါကုန်၏။ အသျှင်ဘုရားသည်သာလျှင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိသော ဘုရားဖြစ် တော်မူပါ၏။ အသျှင်ဘုရားသည် အတုမရှိသော ဆရာဖြစ်တော်မူပါ၏။ နတ်နှင့်တကွ သော လောက၌ အသျှင်ဘုရားနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ် မရှိပါဘုရား ဟု (လျှောက်ထား၏)။

၃၇၁။ ထိုအခါ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မျိုးဖြစ်သော ပဉ္စသိခနတ်သားကို မိန့်ကြား လေ၏။

“အမောင်ပဉ္စသိခ သင်သည် ငါ့အား ကျေးဇူးများလှပေ၏။ သင်သည် မြတ်စွာဘုရားကို ရှေးဦးစွာ ခွင့်ပန်ပေ၏။ အမောင်ပဉ္စသိခ သင်ခွင့်ပန်ပြီးသည့် နောက်မှ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်သော (အလုံးစုံသော တရားတို့ကို) ကိုယ်တိုင် မှန်စွာ သိတော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို ငါတို့သည် နောက်မှ ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်ကြ ရကုန်၏။ (ငါသည်) သင့်အား သင့်အဖရာထူး၌လည်း ထားအံ့၊ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်မင်း လည်း သင်ဖြစ်အံ့၊ ကောင်းခြင်း လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသော သင်အလွန်တောင့်တသော သူရိယဝစ္ဆသာ နတ်သမီးကိုလည်း သင့်အားပေးအံ့” ဟု (မိန့်ကြားလေ၏)။

ထို့နောက် နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းသည် လက်ဖြင့် မြေကို ပုတ်၍-

“နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ” ဟု သုံးကြိမ် ဥဒါန်းကျူးရင့်၏။

ဤအမေးအဖြေနှင့်တကွသော တရားဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်ရှိသော် “ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသော တရားအလုံးစုံသည် ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏” ဟု နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်းအား ကိလေသာမြူ အညစ်အကြေး ကင်းသော တရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လေ၏။ (သိကြားမင်းမှ) တစ်ပါး အခြားရှစ်သောင်းသော နတ်တို့အားလည်း တရားမျက်စိ ‘သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်’ သည် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လေ၏။

ဤသို့ နတ်တို့၏အရှင် သိကြားမင်း တောင်းပန်သော ပြဿနာတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဖြေကြား တော်မူ သောကြောင့် ဤတရားဒေသနာတော်၏ အမည်သည် ‘သက္ကပဉ္စ’ ဟူ၍သာလျှင် တွင်သတည်း။

ရှစ်ခုမြောက် သက္ကပဉ္စသုတ်ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

၃၇၂။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ကုရုတိုင်း ကမ္မာသမ္ပေ^၁ မည်သော နိဂုံး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့ကို “ရဟန်းတို့”ဟု ခေါ်တော်မူ၏။ ရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား “အသျှင်ဘုရား”ဟု ပြန်လျှောက်ကြကုန်၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားကို ဟောတော်မူ၏။

- ၁။ ကမ္မာသမ္ပေ - ကမ္မာသမ္ပေ ဟု မူနှစ်မျိုးရှိရာ
ကမ္မာသမ္ပေ ရှိသည့်အလို ခြေကျားကို ဆုံးမရာ ဖြစ်သောကြောင့်ဟု ဆိုလိုသည်၊
ကမ္မာသမ္ပေ ရှိသည့်အလို ကျင့်ဝတ်ကျားကုန်သော သူတို့၏ တည်ရာဖြစ်သောကြောင့်ဟု ဆိုလိုသည်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

အကျဉ်းချုပ်

၃၇၃။ ရဟန်းတို့ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန်၊ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း တို့ကို လွန်မြောက်ရန်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတို့ ချုပ် ငြိမ်းရန်၊ အရိယမဂ်ကို ရရန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်းတည်းသော ခရီးလမ်း ဖြစ်ပေ၏။ ယင်းသည့် ခရီးလမ်းကား ဤ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ပင်တည်း။

အဘယ် လေးပါးတို့နည်း ဟူမူ-

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာအားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မဇဉ် ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိ^၁ ရှိသည်ဖြစ်၍ လောက^၂ ၌ အဘိဇ္ဈာ^၃ ဒေါမနဿ^၄ ကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မဇဉ်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မဇဉ်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မဇဉ်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။

အကျဉ်းချုပ် ပြီး၏။

- ၁။ အောက်မေ့ခြင်း။
- ၂။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလောကကို ဆိုသည်။
- ၃။ လိုချင်တပ်မက်ခြင်း။
- ၄။ နှလုံးမသာခြင်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

၁ - ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရှုဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း

၃၇၄။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် တောသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ သစ်ပင်ရင်းသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ သွားရောက်၍ ဖြစ်စေ တင်ပလွင်ခွေပြီးလျှင် ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထား၍ သတိကို (ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့) ရှေ့ရှုဖြစ်စေလျက် ထိုင်၏။ ထိုရဟန်းသည် သတိရှိလျက် သာလျှင် ထွက်သက်လေကို ရှိုက်၏၊ သတိရှိလျက်သာလျှင် ဝင်သက်လေကို ရှု၏။ ရှည်ရှည် ရှိုက်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ရှိုက်သည်” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ရှုလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ရှုသည်” ဟု သိ၏။ တိုတိုရှိုက်လျှင်လည်း “တိုတိုရှိုက်သည်” ဟု သိ၏။ တိုတိုရှုလျှင်လည်း “တိုတိုရှုသည်” ဟု သိ၏။ (ထွက်သက်လေ၏) “အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ရုပ်အပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ရှိုက်မည်” ဟု ကျင့်၏။ (ဝင်သက်လေ၏) “အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ရုပ်အပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ရှုမည်” ဟု ကျင့်၏။ “ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်ကို ငြိမ်းစေလျက် ရှိုက်မည်” ဟု ကျင့်၏။ “ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်ကို ငြိမ်းစေလျက် ရှုမည်” ဟု ကျင့်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာ သော်ကား ကျွမ်းကျင်သော ပွတ်သမားသည် လည်းကောင်း ပွတ်သမား၏ တပည့်သည် လည်းကောင်း (ပွတ်ကြိုးကို) ရှည်ရှည်ဆွဲငင်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ဆွဲငင်သည်” ဟု သိ၏။ (ပွတ်ကြိုးကို) တိုတို ဆွဲငင်လျှင်လည်း “တိုတိုဆွဲငင်သည်” ဟု သိ၏။ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ရှည်ရှည် ရှိုက်လျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ရှိုက်သည်” ဟု သိ၏။ ရှည်ရှည်ရှုလျှင်လည်း “ရှည်ရှည်ရှုသည်” ဟု သိ၏။ တိုတိုရှိုက်လျှင်လည်း “တိုတိုရှိုက်သည်” ဟု သိ၏။ တိုတိုရှုလျှင်လည်း “တိုတိုရှုသည်” ဟု သိ၏။ (ထွက်သက်လေ၏) “အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ရုပ်အပေါင်းကို ထင်ရှားသိလျက် ရှိုက်မည်” ဟု ကျင့်၏။ (ဝင်သက်လေ၏) “အစ အလယ် အဆုံး အလုံးစုံသော ရုပ်အပေါင်းကိုထင်ရှား သိလျက် ရှုမည်” ဟု ကျင့်၏။ “ရုန့်ရင်းသော ထွက်သက်ကို ငြိမ်းစေလျက် ရှိုက်မည်” ဟု ကျင့်၏။ “ရုန့်ရင်းသော ဝင်သက်ကို ငြိမ်းစေလျက် ရှုမည်” ဟု ကျင့်၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း ၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ကြောင်း တရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “ရုပ်အပေါင်းသည်သာလျှင် ရှိသည်” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိ သည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိတစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီမတွယ်မူ၍ လည်း နေ၏။ လောက၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ လည်း (ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု) စွဲလည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ရှုဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

၁။ ဝမ်းဗိုက်ကို ရှိုက်၍ လွတ်ရသည်ကို ရည်၍ ထွက်လေလွတ်သည်ကို ရှိုက်သည်ဟု ဝေါဟာရ ပြု၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

၂ - ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း

၃၇၅။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် သွားလျှင်လည်း “သွားသည်” ဟု သိ၏။ ရုပ်လျှင်လည်း “ရုပ်သည်” ဟု သိ၏။ ထိုင်လျှင်လည်း “ထိုင်သည်” ဟု သိ၏။ လျောင်းလျှင်လည်း “လျောင်းသည်” ဟု သိ၏။ ထိုရဟန်း၏ ရုပ်အပေါင်းသည် အကြင်အကြင် အမူအရာအားဖြင့် တည်နေ၏။ ထိုရုပ်အပေါင်းကို ထိုထို အမူအရာအားဖြင့် သိ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ ရုပ်အပေါင်း ၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ကြောင်း တရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ပျက်ကြောင်း တရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “ရုပ်အပေါင်းသည်သာလျှင် ရှိ၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိသည်) အဆင့် ဆင့် အသိဉာဏ်တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့်သတိတစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်း သည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီမတွယ် မူ၍လည်း နေ၏။ လောက၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှလည်း (ငါ, ငါ၏ ဥစ္စာဟု) စွဲလည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်းရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ဣရိယာပုထ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

-----

၃ - သတိသမ္ပဇ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း

၃၇၆။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ရှေ့သို့တိုးရာ နောက်သို့ဆုတ်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ တူရူကြည့်ရာ တစောင်းကြည့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကွေးရာ ဆန့်ရာ၌ သိလျက်ပြုလေ့ရှိ၏။ ဒုကုဋ် သပိတ် သင်္ကန်းကို ဆောင်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ စားရာ သောက်ရာ ခဲရာလျက်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်ရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။ သွားရာ ရပ်ရာထိုင်ရာ အိပ်ရာ နိုးရာ ပြောရာ ဆိတ်ဆိတ် နေရာ၌ သိလျက် ပြုလေ့ရှိ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌ မူလည်း။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

သတိသမ္ပဇ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

၄ - စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာဟု နှလုံးသွင်းခြင်းအပိုင်း

၃၇၇။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ခြေဖဝါးမှအထက် ဆံပင်ဖျားမှ အောက် ထက် ဝန်းကျင် အရေပါး အဆုံးရှိသော မစင်ကြယ်သည့် အရာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်လျက်ရှိသော ဤ ရုပ်အပေါင်းကိုပင် စူးစိုက်ဆင်ခြင်၏။ “ဤရုပ်အပေါင်း၌ ဆံပင်၊ အမွေး၊ ခြေသည်း လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ+အသား၊ အကြော၊ အရိုး၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီ၊ အညှို့+ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြှေး၊ အဖျဉ်း၊ အဆုပ်+ အူမ၊ အူသိမ်၊ အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ဦးနှောက်+ သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ ပြည်၊ သွေး၊ ချွေး၊ အဆီခဲ+မျက်ရည်၊ ဆီကြည်၊ တံတွေး၊ နှပ်၊ အစေး၊ ကျင်ငယ်သည် ရှိ၏” ဟု စူးစိုက်ဆင်ခြင်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာ သော်ကား နှစ်ဖက်မျက်နှာဝရှိသော အိတ်သည် စပါးအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြည့်လျက် ရှိရာ၏။ အဘယ် စပါးတို့နည်း ဟူမူ- သလေးစပါး ကောက်ကြီးစပါး ပဲနောက် ပဲကြီး နှမ်း ဆန်တို့တည်း မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောက်ျားသည် ထိုအိတ်ကို ဖြေ၍ “ဤသည်တို့ကား သလေးစပါးတို့တည်း၊ ဤသည်တို့ကား ကောက်ကြီးစပါးတို့တည်း၊ ဤသည်တို့ကား ပဲနောက်တို့တည်း၊ ဤသည်တို့ကား ပဲကြီး တို့တည်း၊ ဤသည်တို့ ကား နှမ်းတို့တည်း၊ ဤသည်တို့ကား ဆန်တို့တည်း” ဟု စူးစိုက်ဆင်ခြင်ရာ သကဲ့သို့ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် ခြေဖဝါးမှအထက် ဆံပင်ဖျားမှအောက် ထက်ဝန်းကျင် အရေပါး အဆုံး ရှိသော မစင်ကြယ်သည့် အရာအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်လျက်ရှိသော ဤရုပ်အပေါင်းကိုပင် စူးစိုက် ဆင်ခြင်၏။ “ဤရုပ်အပေါင်း၌ ဆံပင် အမွေး ခြေသည်း လက်သည်း သွား အရေ။ပ။ ကျင်ငယ်သည် ရှိ၏” ဟု (စူးစိုက်ဆင်ခြင်၏)။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာဟု နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

-----

၅ - ဓာတ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းအပိုင်း

၃၇၈။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း “ဤရုပ်အပေါင်း၌ မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ် သည် ရှိ၏” ဟု ဤရုပ်အပေါင်းကို တည်မြဲတိုင်း ထားမြဲတိုင်းပင် ဓာတ်အားဖြင့် စူးစိုက်ဆင်ခြင်၏။

ရဟန်းတို့ ဥပမာ သော်ကား ကျွမ်းကျင်သော နွားသတ်သမားသည် လည်းကောင်း နွားသတ်သမား ၏ တပည့်သည် လည်းကောင်း နွားကို သတ်၍ လမ်းလေးခွ ဆုံရာ၌ အစုအပုံအားဖြင့် ခွဲခြားလျက် ထိုင်နေရာ သကဲ့သို့၊ ရဟန်းတို့ ဤအတူပင် ရဟန်းသည် “ဤရုပ်အပေါင်း၌ မြေဓာတ် ရေဓာတ် မီးဓာတ် လေဓာတ်သည် ရှိ၏” ဟု ဤရုပ်အပေါင်းကို တည်မြဲတိုင်း ထားမြဲတိုင်းပင် ဓာတ်အားဖြင့် စူးစိုက် ဆင်ခြင်၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌ မူလည်း။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ဓာတ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

၆ - သူသေကောင် ကိုးမျိုးကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း

၃၇၉။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် သေ၍ တစ်ရက်ရှိသော သူသေကောင်၊ သေ၍ နှစ်ရက်ရှိသော သူသေကောင်၊ သေ၍ သုံးရက်ရှိသော သူသေကောင်၊ ဖူးရောင်နေသော သူသေကောင်၊ ရုပ်ဆင်း ပျက်လျက် ညှိမ့်နေသော သူသေကောင်၊ ပြည်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဖွယ် အပုပ်ရည် ယိုစီးသော သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်သော သူသေကောင်ကို မြင်ရာသကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် “ဤငါ၏ ရုပ်အပေါင်းသည်လည်း ဤသို့သော သဘောရှိ၏။ ဤသို့သောသဘော ဖြစ်လိမ့်မည်သာတည်း။ ဤသို့သော သဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်” ဟု ဤ ရုပ်အပေါင်းကိုပင် နှိုင်းစာ၍ ရှု၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ကျိုးတို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်းဖြစ်သော၊ စွန်ရဲတို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်းဖြစ်သော၊ လင်းတတို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်းဖြစ်သော၊ ဘုံမတီးငှက်တို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်းဖြစ်သော၊ ခွေးတို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်းဖြစ်သော၊ ကျားတို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်း ဖြစ်သော၊ သစ်တို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်းဖြစ်သော မြေခွေးတို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်း ဖြစ်သော၊ ပိုးအမျိုးမျိုးတို့ ခဲစားအပ်သည် မူလည်းဖြစ်သော၊ သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်သော သူသေကောင်ကို မြင်ရာ သကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် “ဤငါ၏ ရုပ်အပေါင်းသည်လည်း ဤသို့သော သဘောရှိ၏။ ဤသို့သော သဘောဖြစ်လိမ့်မည် သာတည်း။ ဤသို့သော သဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်” ဟု ဤရုပ်အပေါင်း ကို သာလျှင် နှိုင်းစာ၍ ရှု၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း။ပ။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အသားအသွေးရှိသေးသော အကြောတို့ဖြင့် ဖွဲ့ထားသော အရိုးဆက်လျက်ရှိသေးသော သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်သော သူသေကောင်ကို မြင်ရာ သကဲ့သို့။ပ။

အသားကင်း၍ သွေးတို့ဖြင့် ပေကျံလျက် အကြောတို့ဖြင့် ဖွဲ့ထားသော အရိုးဆက်လျက် ရှိသေးသော သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်သော သူသေကောင်ကို။ပ။

အသားအသွေးကင်းလျက် အကြောတို့ ဖြင့် ဖွဲ့ထားသော အရိုးဆက်လျက် ရှိသေးသော သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထား အပ်သော သူသေကောင်ကို။ပ။

တစ်နေရာ၌လက်ရိုး တစ်နေရာ၌ခြေရိုး တစ်နေရာ၌ခြေဖျက်ရိုး တစ်နေရာ၌မြင်းခေါင်းရိုး တစ်နေရာ၌ ပေါင်ရိုး တစ်နေရာ၌ ခါးရိုး တစ်နေရာ၌နံရိုး တစ်နေရာ၌ ကျောက်ကုန်းရိုး တစ်နေရာ၌ ပခုံးရိုးတစ်နေရာ၌ လည်ပင်းရိုး တစ်နေရာ၌မေးရိုး တစ်နေရာ၌သွားရိုး တစ်နေရာ၌ ဦးခေါင်းခွံအားဖြင့် ဖွဲ့ခြင်း ကင်းကုန်လျက် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ကြံပြန့်နေကုန်သော သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်ကုန်သော အရိုးစု သူသေကောင်တို့ကို မြင်ရာသကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် “ဤငါ၏ ရုပ်အပေါင်းသည်လည်း ဤသို့သော သဘောရှိ၏။ ဤသို့သော သဘော ဖြစ်လိမ့်မည်သာတည်း။ ဤသို့သော သဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်” ဟု ဤရုပ်အပေါင်းကို သာလျှင် နှိုင်းစာ၍ ရှု၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း။ပ။ နေ၏။

ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ခရုသင်းအဆင်းနှင့် အတူ ဖြူဖွေးနေကုန်သော သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်ကုန်သော အရိုးစုသူသေကောင်တို့ကို မြင်ရာသကဲ့သို့။ပ။ နှစ်လွန်လျက် စုပုံနေ သောသင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်ကုန်သော အရိုးစုသူသေကောင်တို့ကို မြင်ရာသကဲ့သို့။ပ။ ဆွေးမြေ့လျက် အမှုန့် ဖြစ်ကုန်သော သင်္ချိုင်း၌ စွန့်ပစ်ထားအပ်ကုန်သော အရိုးစုသူသေကောင်တို့ကို မြင်ရာသကဲ့သို့ ထိုရဟန်းသည် “ဤငါ၏ ရုပ်အပေါင်းသည်လည်း ဤသို့သော သဘောရှိ၏။ ဤသို့သောသဘော ဖြစ်လိမ့်မည် သာတည်း။ ဤသို့သော သဘောကို မလွန်ဆန်နိုင်” ဟု ဤရုပ်အပေါင်းကိုသာလျှင် နှိုင်းစာ ၍ ရှု၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ ရုပ်အပေါင်း၌မူလည်း ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း ၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ ရုပ်အပေါင်း၌ ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “ရုပ်အပေါင်းသည် သာလျှင် ရှိ၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိ သည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ်တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိတစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီမတွယ်မှု၍လည်း နေ၏။ လောက၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ လည်း (ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု) စွဲလည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

သူသေကောင် ကိုးမျိုးကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

ရုပ်အပေါင်းကိုဆင်ခြင်ခြင်း တစ်ဆယ့်လေးပါး ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

ဝေဒနာကို ဆင်ခြင်ခြင်း ကိုးပါး

၃၈၀။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် သုခဝေဒနာကို ခံစားလျှင် လည်း “သုခဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။ ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားလျှင်လည်း “ဒုက္ခဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကို ခံစားလျှင်လည်း “အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။

ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော ချမ်းသာသော ဝေဒနာကို ခံစားလျှင်လည်း “ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော ချမ်းသာသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။ ကာမဂုဏ်နှင့် မစပ်သော ချမ်းသာသော ဝေဒနာကို ခံစား လျှင်လည်း “ကာမဂုဏ်နှင့်မစပ်သော ချမ်းသာသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။ ကာမဂုဏ် နှင့်စပ်သော ဆင်းရဲသော ဝေဒနာကို ခံစားလျှင်လည်း “ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော ဆင်းရဲသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။ ကာမဂုဏ်နှင့် မစပ်သော ဆင်းရဲသော ဝေဒနာကို ခံစားလျှင်လည်း “ကာမဂုဏ်နှင့် မစပ်သော ဆင်းရဲသော ဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။ ကာမဂုဏ်နှင့် စပ်သော ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ် သော ဝေဒနာကို ခံစားလျှင်လည်း “ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်သော ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သော ဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။ ကာမဂုဏ်နှင့် မစပ်သော ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သော ဝေဒနာကို ခံစား လျှင်လည်း “ကာမဂုဏ်နှင့် မစပ်သော ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သော ဝေဒနာကို ခံစားသည်” ဟု သိ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ ဝေဒနာတို့၌မူလည်း ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ ဝေဒနာတို့၌ မူလည်း ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ ဝေဒနာတို့၌မူလည်း ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ဝေဒနာတို့၌ ဖြစ်ကြောင်း တရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ဝေဒနာတို့ ၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ဝေဒနာ တို့၌ ဖြစ်ကြောင်းပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “ဝေဒနာသည်သာလျှင် ရှိ၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိသည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိတစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီမတွယ်မှု၍လည်း နေ၏။ လောက၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမူလည်း (ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု) စွဲ လည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့ လည်း ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ဝေဒနာကို ဆင်ခြင်ခြင်းကိုးပါး ပြီး၏။

- ၁။ ခံစားခြင်း။
- ၂။ ချမ်းသာသောခံစားခြင်း။
- ၃။ ဆင်းရဲသောခံစားခြင်း။
- ၄။ ဆင်းရဲမဟုတ် ချမ်းသာမဟုတ်သောခံစားခြင်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

စိတ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး

၃၈၁။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ရာဂ^၁နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း “ရာဂနှင့် တကွသော စိတ်” ဟု သိ၏။ ရာဂကင်းသော စိတ်ကိုလည်း “ရာဂကင်းသောစိတ်” ဟု သိ၏။ ဒေါသ^၂နှင့် တကွသော စိတ်ကိုလည်း “ဒေါသနှင့်တကွသောစိတ်” ဟု သိ၏။ ဒေါသကင်းသော စိတ်ကိုလည်း “ဒေါသကင်းသော စိတ်” ဟု သိ၏။ မောဟ^၃ နှင့်တကွသော စိတ်ကိုလည်း “မောဟနှင့်တကွသော စိတ်” ဟု သိ၏။ မောဟကင်းသော စိတ်ကိုလည်း “မောဟကင်းသောစိတ်” ဟု သိ၏။ သံခိတ္တ^၄ စိတ်ကိုလည်း “သံခိတ္တစိတ်” ဟု သိ၏။ ဝိက္ခိတ္တ^၅ စိတ်ကိုလည်း “ဝိက္ခိတ္တစိတ်” ဟု သိ၏။ မဟဂ္ဂုတ်^၆ စိတ်ကိုလည်း “မဟဂ္ဂုတ်စိတ်” ဟု သိ၏။ အမဟဂ္ဂုတ်^၇ စိတ်ကိုလည်း “အမဟဂ္ဂုတ်စိတ်” ဟု သိ၏။ သဥတ္တရ^၈ စိတ် ကိုလည်း “သဥတ္တရစိတ်” ဟု သိ၏။ အနုတ္တရ^၉ စိတ်ကိုလည်း “အနုတ္တရစိတ်” ဟု သိ၏။ သမာဟိတစိတ်^{၁၀} ကိုလည်း “သမာဟိတစိတ်” ဟု သိ၏။ အသမာဟိတစိတ်^{၁၁} ကိုလည်း “အသမာဟိတစိတ်” ဟု သိ၏။ ဝိမုတ္တစိတ်^{၁၂} ကိုလည်း “ဝိမုတ္တစိတ်” ဟု သိ၏။ အဝိမုတ္တစိတ်^{၁၃} ကိုလည်း “အဝိမုတ္တစိတ်” ဟု သိ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ စိတ်၌မူလည်း စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏စိတ်၌မူလည်း စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ စိတ်၌ မူလည်း စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ စိတ်၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ စိတ်၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ စိတ်၌ ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်း တရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “စိတ်သည်သာလျှင်ရှိ၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိသည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိတစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီမတွယ်မှု၍လည်း နေ၏။ လောက၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှလည်း (ငါ၊ ငါ၏ ဥစ္စာဟု) စွဲလည်းမစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် စိတ်၌ စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

စိတ်ကို ဆင်ခြင်ခြင်း တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး ပြီး၏။

၁။ တပ်မက်ခြင်း။

၂။ အမျက်ထွက်ခြင်း။

၃။ တွေဝေခြင်း။

၄။ ကျုံ့သောစိတ်။

၅။ ပျံ့သောစိတ်။

၁၀။ အပွနာသမာဓိ ဥပစာသမာဓိရှိသော တည်ကြည်သောစိတ်။

၁၁။ သမာဓိနှစ်ပါးကင်းသော မတည်ကြည်သောစိတ်။

၁၂။ လွတ်မြောက်သောစိတ်။

၁၃။ မလွတ်မြောက်သောစိတ်။

၆။ ရူပ အရူပစိတ်။

၇။ ကာမာဝစရစိတ်။

၈။ ကာမာဝစရစိတ်။

၉။ ရူပ အရူပ စိတ်။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

သဘောတရားကို ဆင်ခြင်ခြင်း ငါးပါး

နီဝရဏတရားငါးပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း

၃၈၂။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် နီဝရဏ ငါးပါး သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် နီဝရဏငါးပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မိမိသန္တာန်၌ ကာမစ္ဆန္ဒ^၂ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ကာမစ္ဆန္ဒ ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ကာမစ္ဆန္ဒ မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ကာမစ္ဆန္ဒ မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ကာမစ္ဆန္ဒ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ကာမစ္ဆန္ဒ၏ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော ကာမစ္ဆန္ဒ၏ နောင်အခါ မဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ဗျာပါဒ^၃ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဗျာပါဒရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဗျာပါဒ မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဗျာပါဒ မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ဗျာပါဒ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဗျာပါဒ၏ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော ဗျာပါဒ၏နောင်အခါ မဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ထိနမိဒ္ဓ^၄ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ထိနမိဒ္ဓ ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ထိနမိဒ္ဓ မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ထိနမိဒ္ဓ မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ထိနမိဒ္ဓ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ထိနမိဒ္ဓ၏ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော ထိနမိဒ္ဓ ၏ နောင်အခါမဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ဥဒ္ဓစ္စ^၅ ကုက္ကစ္စ^၆ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စမရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စ မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စ၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စ၏ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကစ္စ၏ နောင်အခါ မဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ဝိစိကိစ္ဆာ^၇ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိ၏” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဝိစိကိစ္ဆာ မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဝိစိကိစ္ဆာမရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာ၏ နောင်အခါ မဖြစ်ပေါ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိ သည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကိုအကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်းပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်း

ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “သဘောတရားတို့သည် သာလျှင် ရှိကုန်၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိသည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်း ငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိတစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီမတွယ်မှု၍လည်း နေ၏။ လောက၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှလည်း (ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု) စွဲလည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိ သည်ဖြစ်၍ နေ၏။

- ၁။ အပိတ်အပင်တရား
- ၂။ ကာမဂုဏ်အလို
- ၃။ သူတစ်ပါးပျက်စီးစေလိုခြင်းသဘော
- ၄။ လေးလံထိုင်းမှိုင်းခြင်း။
- ၅။ ပျံ့လွင့်ခြင်း။
- ၆။ နှလုံးမသာယာခြင်း။
- ၇။ မဝေခွဲနိုင်ခြင်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

ခန္ဓာငါးပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း

၃၈၃။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ဤကားရုပ်တည်း၊ ဤကား ရုပ်၏ ဖြစ်ကြောင်း တည်း၊ ဤကား ရုပ်၏ ချုပ်ရာတည်း၊ ဤကား ဝေဒနာတည်း၊ ဤကား ဝေဒနာ၏ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဤကား ဝေဒနာ၏ ချုပ်ရာတည်း၊ ဤကား သညာတည်း၊ ဤကား သညာ၏ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဤကား သညာ၏ ချုပ်ရာတည်း၊ ဤသည်တို့ကား သင်္ခါရတို့တည်း၊ ဤကားသင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဤကား သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ရာတည်း၊ ဤကား ဝိညာဏ်တည်း၊ ဤကားဝိညာဏ်၏ ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဤကား ဝိညာဏ်၏ ချုပ်ရာတည်း ဟု ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည်ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်းနေ၏။ ထို့ပြင် “သဘောတရား တို့သည် သာလျှင် ရှိကုန်၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိသည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်း ငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိတစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မဗ္ဗိမတွယ်မှု၍လည်း နေ၏။ လောက၌ တစ်စုံတစ်ရာကို မျှလည်း (ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု) စွဲလည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် သဘောတရားတို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိ သည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ခန္ဓာငါးပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

၁။ မှတ်သိခြင်း။
၂။ ပြုပြင်စီရင်မှု အားထုတ်မှု။
၃။ အထူးသိမှု။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

အာယတန တစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

၃၈၄။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ခြောက်ပါးသော အတွင်း အပ အာယတန သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ခြောက်ပါးသော အတွင်း အပ အာယတန သဘောတရား တို့၌ သဘောတရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မျက်စိကိုလည်း သိ၏။ အဆင်းတို့ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံကို စွဲ၍ သံယောဇဉ် ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း သိ၏။ မဖြစ်သေးသော သံယောဇဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ ပယ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ နောင်အခါ မဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

နားကိုလည်း သိ၏။ အသံတို့ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံကို စွဲ၍ သံယောဇဉ် ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း သိ၏။ မဖြစ်သေးသော သံယောဇဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ ပယ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ နောင်အခါ မဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

နွားခေါင်းကိုလည်း သိ၏။ အနံ့တို့ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံကို စွဲ၍ သံယောဇဉ် ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း သိ၏။ မဖြစ်သေးသော သံယောဇဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ ပယ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ နောင်အခါ မဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။

လျှာကိုလည်း သိ၏။ အရသာတို့ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံကို စွဲ၍ သံယောဇဉ် ဖြစ်ခြင်း ကိုလည်း သိ၏။ မဖြစ်သေးသော သံယောဇဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ ပယ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ နောင်အခါ မဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။

ကိုယ်ကိုလည်း သိ၏။ အတွေ့အထိတို့ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံကို စွဲ၍ သံယောဇဉ် ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း သိ၏။ မဖြစ်သေးသော သံယောဇဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ ပယ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ နောင်အခါ မဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။

စိတ်ကိုလည်း သိ၏။ သဘောတရားတို့ကိုလည်း သိ၏။ ထိုနှစ်ပါးစုံကို စွဲ၍ သံယောဇဉ်ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း သိ၏။ မဖြစ်သေးသော သံယောဇဉ်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ ပယ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။ ပယ်ပြီးသော သံယောဇဉ်၏ နောင်အခါ မဖြစ်ကြောင်း ကိုလည်း သိ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ မူလည်းနေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်းသဘော ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “သဘောတရား တို့သည် သာလျှင် ရှိကုန်၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိသည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိ တစ်ဖန်တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မဇ္ဈိ မတွယ်မှု၍လည်း နေ၏။ လောက၌တစ်စုံတစ် ရာကိုမျှလည်း

(ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု) စွဲလည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည်ခြောက်ပါးသော အတွင်း အပ အာယတန သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

အာယတနတစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

၁။ ဖြစ်ရာ တည်ရာ အကြောင်း

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

၃၈၅။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်^၁ ခုနစ်ပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မိမိသန္တာန်၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင်^၂ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင် ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင် မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ သတိသမ္မောဇ္ဈင် မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားစေခြင်းငှါ ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်^၃ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင် မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဓမ္မဝိစယ သမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားစေခြင်းငှါ ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်^၄ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင် မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား စေခြင်းငှါ ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်^၅ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင် မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွား စေခြင်းငှါ ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်^၆ ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင် မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်ကို ပွားစေခြင်းငှါ ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်? ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင် ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင် မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင် မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော သမာဓိသမ္ပောဇ္ဈင် ကိုပွားစေခြင်းငှါ ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

မိမိသန္တာန်၌ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်? ရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင် ရှိသည်” ဟု သိ၏။ မိမိသန္တာန်၌ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင် မရှိလျှင်လည်း “ငါ၏ သန္တာန်၌ ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင် မရှိ” ဟု သိ၏။ မဖြစ်သေးသော ဥပေက္ခာသမ္ပောဇ္ဈင်၏ ဖြစ်ကြောင်းကိုလည်း သိ၏။ ဖြစ်ပြီးသော ဥပေက္ခာ သမ္ပောဇ္ဈင်ကို ပွားစေခြင်းငှါ ပြည့်စုံခြင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း သိ၏။

ဤသို့ မိမိ၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ မိမိ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “သဘောတရားတို့သည်သာ လျှင် ရှိကုန်၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိသည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိတစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်းသည် တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့်) မမှီမတွယ် မူ၍လည်း နေ၏။ လောက၌ တစ်စုံတစ် ဧရာကိုမျှလည်း (ငါ၊ ငါ၏ဥစ္စာဟု) စွဲလည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါး သဘောတရားတို့၌ သဘော တရား တို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်းအပိုင်း ပြီး၏။

- ၁။ သစ္စာတို့ကို သိကြောင်း။
- ၂။ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အောက်မေ့ခြင်း။
- ၃။ မဂ်ဉာဏ်၏အကြောင်းဖြစ်သော တရားသဘောကို စူးစမ်းဆင်ခြင်ခြင်း။
- ၄။ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အားထုတ်ခြင်း။
- ၅။ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော နှစ်သိမ့်ခြင်း။
- ၆။ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော ကိုယ်စိတ်၏ ငြိမ်းချမ်းခြင်း။
- ၇။ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော တည်ကြည်ခြင်း။
- ၈။ မဂ်ဉာဏ်၏ အကြောင်းဖြစ်သော အညီအမျှရှုခြင်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

သစ္စာလေးပါးကို ဆင်ခြင်ခြင်း အပိုင်း

၃၈၆။ ရဟန်းတို့ တစ်ဖန် ထို့ပြင်လည်း ရဟန်းသည် အရိယသစ္စာလေးပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ အဘယ်သို့လျှင် ရဟန်းသည် အရိယသစ္စာလေးပါး သဘောတရားတို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေသနည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် “ဤကား ဒုက္ခတည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သည့်အတိုင်း သိ၏။ “ဤကား ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းတည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သိ၏။ “ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာတည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သိ၏။ “ဤကား ဒုက္ခချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်တည်း” ဟု ဟုတ်မှန်သည့် အတိုင်း သိ၏။

ပဌမအခန်း ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

ဒုက္ခအရိယသစ္စာ

၃၈၇။ ရဟန်းတို့ ဒုက္ခသစ္စာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဇာတိ^၁ သည်လည်း ဒုက္ခတည်း၊ ဇရာ^၂သည်လည်း ဒုက္ခတည်း၊ မရဏ^၃ သည်လည်း ဒုက္ခတည်း၊ သောက^၄ ပရိဒေဝ^၅ ဒုက္ခ^၆ ဒေါမနဿ^၇ဥပါယာသ^၈ တို့သည်လည်း ဒုက္ခတည်း၊ မချစ်ခင် မနှစ်သက်ဖွယ်တို့နှင့် တွေ့ဆုံပေါင်းသင်းခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခတည်း၊ ချစ်နှစ်လိုဖွယ်တို့နှင့် ကွဲကွာကွေ့ကွင်းခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခတည်း၊ အလိုရှိသည်ကို မရခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခတည်း၊ အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် ဒုက္ခတည်း။

၃၈၈။ ရဟန်းတို့ ဇာတိဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုထိုသတ္တဝါ အစုအပေါင်း၌ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ခြင်း ပြည့်စုံစွာဖြစ်ခြင်း (အမိဝမ်းတွင်း ဥဗ္ဘတွင်းသို့) သက်ဝင်ခြင်း ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း ခန္ဓာတို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း အာယတနတို့ကို ရခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားသဘောကို ဇာတိ ဟူ၍ ခေါ်ဆို အပ်၏။

၃၈၉။ ရဟန်းတို့ ဇရာဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုထိုသတ္တဝါအပေါင်း၌ အိုခြင်း အိုသော အခြင်းအရာ သွားကျိုးခြင်း ဆံဖြူခြင်း အရေတွန့်ရှုံးခြင်း ရုပ်အသက်ဆုတ်ယုတ်ခြင်း (မျက်စိ စသော) ဣန္ဒြေတို့၏ ရင့်ခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားသဘောကို ဇရာဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၀။ ရဟန်းတို့ မရဏဟူသည် အဘယ်နည်း။ ထိုထိုသတ္တဝါတို့၏ ထိုထိုသတ္တဝါ အပေါင်းမှ ရွေ့လျော့ခြင်း ရွေ့လျော့သော အခြင်းအရာ ပျက်စီးခြင်း ကွယ်ပျောက်ခြင်း သက်ပြတ် သေဆုံးခြင်း ကွယ်လွန်ခြင်း ခန္ဓာတို့၏ ပျက်စီးခြင်း ကိုယ်ကိုပစ်ချခြင်း ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ ပြတ်စဲခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရား သဘောကို မရဏ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၁။ ရဟန်းတို့ သောကဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ တစ်မျိုးမျိုးသော ပျက်စီးခြင်းနှင့် မလွတ်ကင်းသော တစ်မျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲကြောင်းနှင့် တွေ့သောသတ္တဝါ၏ စိုးရိမ်ခြင်း စိုးရိမ်သော အခြင်းအရာ စိုးရိမ်သည်၏အဖြစ် အတွင်း၌စိုးရိမ်ခြင်း အတွင်း၌ ပြင်းစွာ စိုးရိမ်ခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသဘောတရားကို သောက ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၂။ ရဟန်းတို့ ပရိဒေဝဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ တစ်မျိုးမျိုးသော ပျက်စီးခြင်းနှင့် မလွတ်ကင်းသော တစ်မျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲကြောင်းနှင့် တွေ့သော သတ္တဝါ၏ ငိုကြွေးခြင်း ပြင်းစွာ ငိုကြွေးခြင်း ငိုကြွေးသော အခြင်းအရာ ပြင်းစွာငိုကြွေးသော အခြင်းအရာ ငိုကြွေးသည်၏အဖြစ် ပြင်းစွာ ငိုကြွေးသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသဘောတရားကို ပရိဒေဝ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၃။ ရဟန်းတို့ ဒုက္ခဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ကိုယ်၌ဖြစ်သောဆင်းရဲခြင်း ကိုယ်၌ဖြစ်သော မသာယာခြင်း ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲသော မသာယာအပ်သော ခံစားခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသဘောတရားကို ဒုက္ခဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၄။ ရဟန်းတို့ ဒေါမနဿဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ စိတ်၌ဖြစ်သောဆင်းရဲခြင်း စိတ်၌ ဖြစ်သော မသာယာခြင်း စိတ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ဆင်းရဲသော မသာယာအပ်သော ခံစားခြင်း တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသဘောတရားကို ဒေါမနဿ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၅။ ရဟန်းတို့ ဥပါယာသဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ တစ်မျိုးမျိုးသော ပျက်စီးခြင်းနှင့် မလွတ်ကင်းသော တစ်မျိုးမျိုးသော ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းနှင့် တွေ့ကြုံသော သတ္တဝါ၏ ပင်ပန်းခြင်း ပြင်းစွာပင်ပန်းခြင်း ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ် ပြင်းစွာ ပင်ပန်းသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ရဟန်းတို့ ဤသဘော တရားကို ဥပါယာသဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၆။ ရဟန်းတို့ မချစ်မနှစ်လိုဖွယ်တို့နှင့် တွေ့ဆုံပေါင်းသင်းရခြင်း ဆင်းရဲဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဤလောက၌ မလိုလား မနှစ်သက် မမြတ်နိုးအပ်ကုန်သော အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အတွေ့ သဘော တရားတို့သော် လည်းကောင်း၊ အကျိုးမဲ့ခြင်း အစီးအပွားမဲ့ခြင်း မချမ်းသာခြင်း ဘေးမငြိမ်းခြင်း ကို လိုလားကုန်သော သူတို့သော်လည်းကောင်း ထိုသူအား ရှိကုန်၏။ ထို (အာရုံသတ္တဝါ) တို့နှင့်တကွ တွေ့ရခြင်း ဆုံရခြင်း ပေါင်းဖော်ရခြင်း ရောနှောရခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားသဘောကို မချစ် မနှစ်လိုဖွယ် တို့နှင့် တွေ့ဆုံပေါင်းသင်းရခြင်း ဆင်းရဲ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၇။ ရဟန်းတို့ ချစ်ခင်နှစ်လိုဖွယ်တို့နှင့် ကွဲကွာကွေ့ကွင်းရခြင်း ဆင်းရဲဟူသည် အဘယ်နည်း။ ဤလောက၌ လိုလားနှစ်သက် မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော အဆင်း အသံ အနံ့ အရသာ အထိ သဘောတရား တို့သော် လည်းကောင်း၊ အကျိုး အစီးအပွား ချမ်းသာခြင်း ဘေးကင်းခြင်းကို လိုလား ကုန်သော အမိ အဖ ညီ အစ်ကို နှမ အစ်မ မိတ်ဆွေ အပေါင်းအဖော် ဆွေမျိုးသားချင်း တို့သော် လည်းကောင်း ထိုသူအား ရှိကုန်၏။ ထို (အာရုံသတ္တဝါ) တို့နှင့် မတွေ့ရခြင်း မဆုံရခြင်း မပေါင်းဖော် ရခြင်း မရောနှောရခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤတရားသဘောကို ချစ်ခင်နှစ်လိုဖွယ်တို့နှင့် ကွဲကွာ ကွေ့ကွင်း ရခြင်း ဆင်းရဲ ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်၏။

၃၉၈။ ရဟန်းတို့ အလိုရှိသည်ကို မရခြင်း ဆင်းရဲ ဟူသည် အဘယ်နည်း။ ရဟန်းတို့ ဇာတိ သဘော ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့အား “ငါတို့သည် ဇာတိသဘောမရှိကြကုန်မူ ကောင်းလေစွ၊ ဇာတိ သည် ငါတို့ထံသို့ မလာမူကား ကောင်းလေစွ” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းသို့

တောင့်တ သော်လည်း ဤ (ဇာတိမလာခြင်း) ကို တောင့်တခြင်းဖြင့် မရအပ်၊ ဤသည်လည်း အလိုရှိသည်ကို မရခြင်း ဆင်းရဲမည်၏။ ရဟန်းတို့ ဇရာသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့အား “ငါတို့သည် ဇရာသဘော မရှိကြကုန်မူ ကောင်းလေစွ၊ ဇရာသည် ငါတို့ထံ မလာမူကား ကောင်းလေစွ” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းသို့ တောင့်တသော်လည်း ဤ (ဇရာမလာခြင်း) ကို တောင့်တခြင်းဖြင့် မရအပ်၊ ဤသည်လည်း အလိုရှိသည်ကို မရခြင်း ဆင်းရဲမည်၏။ ရဟန်းတို့ ဗျာဓိ^၉ သဘော ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့အား “ငါတို့သည် ဗျာဓိသဘော မရှိကြကုန်မူ ကောင်းလေစွ၊ ဗျာဓိသည် ငါတို့ထံ မလာမူကား ကောင်း လေစွ” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းသို့ တောင့်တ သော်လည်း ဤ (ဗျာဓိမလာခြင်း) ကို တောင့်တခြင်းဖြင့် မရအပ်၊ ဤသည်လည်း အလိုရှိသည်ကို မရခြင်း ဆင်းရဲမည်၏။ ရဟန်းတို့ မရဏသဘောရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့အား “ငါတို့သည် မရဏသဘော မရှိကြကုန်မူ ကောင်းလေစွ၊ မရဏသည် ငါတို့ထံ မလာမူကား ကောင်းလေစွ” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းသို့ တောင့်တ သော်လည်း ဤ (မရဏမလာခြင်း) ကို တောင့်တခြင်းဖြင့် မရအပ်၊ ဤသည်လည်း အလိုရှိသည်ကို မရခြင်း ဆင်းရဲ မည်၏။ ရဟန်းတို့ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ သဘော ရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့အား “ငါတို့သည် သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသ သဘော မရှိကြကုန်မူ ကောင်းလေစွ၊ သောက ပရိဒေဝ ဒုက္ခ ဒေါမနဿ ဥပါယာသသည် ငါတို့ထံသို့မလာမူကား ကောင်းလေစွ” ဟု ဤသို့သော တောင့်တခြင်းသည် ဖြစ်ပေါ်၏။ ယင်းသို့ တောင့်တသော်လည်း ဤ (သောက စသည်တို့ မလာခြင်း) ကို တောင့်တခြင်းဖြင့် မရအပ်၊ ဤသည်လည်း အလိုရှိသည်ကို မရခြင်း ဆင်းရဲမည်၏။

၃၉၉။ ရဟန်းတို့ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ^{၁၀} ဆင်းရဲတို့ဟူသည် အဘယ် နည်း။ ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ဟူသည် ရုပ် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝေဒနာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သညာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ သင်္ခါရ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဝိညာဏ် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့ ပေတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ (ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး) တို့ကို အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် ငါးပါးသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဆင်းရဲတို့ ဟူ၍ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားသဘောကို ဒုက္ခအရိယသစ္စာဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

- ၁။ ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်း။
- ၂။ အိုခြင်း။
- ၃။ သေခြင်း။
- ၄။ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း။
- ၅။ ငိုကြွေးခြင်း။
- ၆။ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း။
- ၇။ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း။
- ၈။ ပြင်းစွာပူပန်ခြင်း။
- ၉။ နာချင်း
- ၁၀။ ဥပါဒါန်၏ အာရုံတရားစု

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

ဒုက္ခသမုဒယ အရိယသစ္စာ

၄၀၀။ ရဟန်းတို့ ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာသည် အဘယ်နည်း။ တစ်ဖန် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော နှစ်သက် တပ်မက်ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော ထိုထိုဘဝအာရုံ၌ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းရှိသော တဏှာတည်း။ ထိုတဏှာသည် အဘယ်နည်း။ ကာမတဏှာ^၁ ဘဝတဏှာ^၂ ဝိဘဝတဏှာ^၃ တို့တည်း။

ရဟန်းတို့ ထိုတဏှာ ဖြစ်သည်ရှိသော် အဘယ်၌ ဖြစ်သနည်း၊ တည်သည်ရှိသော် အဘယ်၌ တည်သနည်း။ လောက၌ ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောသည် (ရှိ၏)၊ ထို (တဏှာ) သည့်ဖြစ်သည် ရှိသော် ဤ (ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် အာရုံ) ၌ ဖြစ်၏။ တည်သည်ရှိသော်ဤ (ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် အာရုံ) ၌ တည်၏။

လောက၌ ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ် သဘောသည် အဘယ်နည်း။ လောက၌ မျက်စိသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤမျက်စိ၌ ဖြစ်၏။ တည်သည် ရှိသော် ဤမျက်စိ၌ တည်၏။ လောက၌ နားသည်။ပ။ လောက၌ နှာခေါင်းသည်။ပ။ လောက၌ လျှာသည်။ပ။ လောက၌ ကိုယ်သည်။ပ။ လောက၌ စိတ်သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည်ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤစိတ်၌ ဖြစ်၏။ တည်သည်ရှိသော် ဤစိတ်၌ တည်၏။

လောက၌ ရူပါရုံ^၁ တို့သည်။ပ။ လောက၌ သဒ္ဓါရုံ^၆ တို့သည်။ပ။ လောက၌ ဂန္ဓာရုံ^၇ တို့သည်။ပ။ လောက၌ ရသာရုံ^၈ တို့သည်။ပ။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ^၉ တို့သည်။ပ။ လောက၌တရားသဘောတို့သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည်ရှိသော်ဤတရားသဘောတို့၌ ဖြစ်၏။ တည်သည် ရှိသော် ဤတရားသဘောတို့၌ တည်၏။

လောက၌ စက္ခုဝိညာဏ်^{၁၀}သည်။ပ။ လောက၌ သောတဝိညာဏ်^{၁၁}သည်။ပ။ လောက၌ ယာနဝိညာဏ်^{၁၂}သည်။ပ။ လောက၌ ဇိဝှိဝိညာဏ်^{၁၃}သည်။ပ။ လောက၌ ကာယဝိညာဏ်^{၁၄}သည်။ပ။ လောက၌ မနောဝိညာဏ်^{၁၅}သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည် ရှိသော် ဤမနော ဝိညာဏ်၌ ဖြစ်၏။ တည်သည်ရှိသော် ဤမနောဝိညာဏ်၌ တည်၏။

လောက၌ စက္ခုသမ္ပဿ^{၁၆}သည်။ပ။ လောက၌ သောတသမ္ပဿ^{၁၇}သည်။ပ။ လောက၌ ယာနသမ္ပဿ^{၁၈}သည်။ပ။ လောက၌ ဇိဝှိသမ္ပဿ^{၁၉}သည်။ပ။ လောက၌ ကာယသမ္ပဿ^{၂၀}သည်။ပ။ လောက၌ မနောသမ္ပဿ^{၂၁}သည် ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ်သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည် ရှိသော် ဤမနောသမ္ပဿ၌ ဖြစ်၏။ တည်သည်ရှိသော် ဤမနောသမ္ပဿ၌ တည်၏။

လောက၌ စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာ^{၂၂}သည်။ ပ။ လောက၌ သောတသမ္ပဿဇာဝေဒနာ^{၂၃}သည်။ပ။ လောက၌ ယာနသမ္ပဿဇာဝေဒနာ^{၂၄}သည်။ ပ။ လောက၌ ဇိဝှိသမ္ပဿဇာဝေဒနာ^{၂၅}သည်။ ပ။ လောက၌ ကာယသမ္ပဿဇာဝေဒနာ^{၂၆}သည်။ပ။ လောက၌ မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာ^{၂၇}သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤမနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာ၌ ဖြစ်၏။ တည်သည် ရှိသော် ဤမနော သမ္ပဿဇာဝေဒနာ၌ တည်၏။

လောက၌ ရူပသညာ^{၂၈}သည်။ပ။ လောက၌ သဒ္ဓုသညာ^{၂၉}သည်။ပ။ လောက၌ ဂန္ဓုသညာ^{၃၀} သည်။ပ။ လောက၌ ရသသညာ^{၃၁}သည်။ပ။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ^{၃၂}သည်။ပ။ လောက၌ ဓမ္မသညာ^{၃၃}သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤ ဓမ္မသညာ၌ ဖြစ်၏။ တည်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မသညာ၌ တည်၏။

လောက၌ ရူပသဗ္ဗေတနာ^{၆၅}သည်။ပ။ လောက၌ သဒ္ဓသဗ္ဗေတနာ^{၆၆}သည်။ပ။ လောက၌ ဂန္ဓသဗ္ဗေတနာ^{၆၇}သည်။ပ။ လောက၌ ရသသဗ္ဗေတနာ^{၆၈}သည်။ပ။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဗ္ဗေတနာ^{၆၉}သည်။ပ။ လောက၌ ဓမ္မသဗ္ဗေတနာ^{၇၀}သည် ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ်သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည် ရှိသော် ဤဓမ္မ သဗ္ဗေတနာ၌ ဖြစ်၏။ တည်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မသဗ္ဗေတနာ၌ တည်၏။

လောက၌ ရူပတဏှာ^{၇၁}သည်။ပ။ လောက၌ သဒ္ဓတဏှာသည်။ပ။ လောက၌ ဂန္ဓတဏှာသည်။ပ။ လောက၌ ရသတဏှာသည်။ပ။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာသည်။ပ။ လောက၌ ဓမ္မတဏှာသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မတဏှာ၌ ဖြစ်၏။ တည်သည် ရှိသော် ဤဓမ္မတဏှာ၌ တည်၏။

လောက၌ ရူပဝိတက်^{၇၂}သည်။ပ။ လောက၌ သဒ္ဓဝိတက်သည်။ပ။ လောက၌ ဂန္ဓဝိတက်သည်။ပ။ လောက၌ ရသဝိတက်သည်။ပ။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက်သည်။ပ။ လောက၌ ဓမ္မဝိတက်သည့် ချစ်ခင် ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတပ်မက်ခြင်း ‘တဏှာ’ သည် ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤ ဓမ္မဝိတက်၌ ဖြစ်၏။ တည်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မဝိတက်၌ တည်၏။

လောက၌ ရူပဝိစာရ^{၇၃}သည်။ပ။ လောက၌ သဒ္ဓဝိစာရသည်။ပ။ လောက၌ ဂန္ဓဝိစာရသည်။ပ။ လောက၌ ရသဝိစာရသည်။ပ။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရသည်။ပ။ လောက၌ ဓမ္မဝိစာရသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောဖြစ်၏။ ထိုတဏှာသည် ဖြစ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မဝိစာရ၌ ဖြစ်၏။ တည်သည် ရှိသော် ဤဓမ္မဝိစာရ၌ တည်၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားသဘောကို အရိယာတို့ သိအပ်သော ဒုက္ခသမုဒယအရိယသစ္စာ^{၇၄} ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

- ၁။ တပ်မက်ခြင်း
- ၂။ ကာမဘုံ၌ တပ်မက်ခြင်း
- ၃။ ရူပအရူပဘုံတို့၌ တပ်မက်ခြင်း
- ၄။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော တပ်မက်ခြင်း
- ၅။ အဆင်း
- ၆။ အသံ
- ၇။ အနံ့
- ၈။ အရသာ
- ၉။ အတွေ့အထိ
- ၁၀။ မျက်စိ၌မှီသောစိတ်
- ၁၁။ နား၌မှီသောစိတ်
- ၁၂။ နှာခေါင်း၌မှီသောစိတ်
- ၁၃။ လျှာ၌မှီသောစိတ်
- ၁၄။ ကိုယ်၌မှီသောစိတ်
- ၁၅။ မနော၌မှီသောစိတ်
- ၁၆။ မျက်စိအတွေ့
- ၁၇။ နားအတွေ့
- ၁၈။ နှာခေါင်းအတွေ့
- ၁၉။ လျှာအတွေ့
- ၂၀။ ကိုယ်အတွေ့
- ၂၁။ မနောအတွေ့
- ၄၃။ ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အရိယာတို့ သိအပ်သော အမှန်တရား

- ၂၂။ မျက်စိအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားခြင်း
- ၂၃။ နားအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားခြင်း
- ၂၄။ နှာခေါင်းအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားခြင်း
- ၂၅။ လျှာအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားခြင်း
- ၂၆။ ကိုယ်အတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားခြင်း
- ၂၇။ မနောအတွေ့ကြောင့်ဖြစ်သော ခံစားခြင်း
- ၂၈။ ရူပါရုံ၌ မှတ်သားခြင်း
- ၂၉။ သဒ္ဓါရုံ၌ မှတ်သားခြင်း
- ၃၀။ ဂန္ဓာရုံ၌ မှတ်သားခြင်း
- ၃၁။ ရသာရုံ၌ မှတ်သားခြင်း
- ၃၂။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ မှတ်သားခြင်း
- ၃၃။ ဓမ္မာရုံ၌ မှတ်သားခြင်း
- ၃၄။ ရူပါရုံ၌ စေ့ဆော်ခြင်း
- ၃၅။ သဒ္ဓါရုံ၌ စေ့ဆော်ခြင်း
- ၃၆။ ဂန္ဓာရုံ၌ စေ့ဆော်ခြင်း
- ၃၇။ ရသာရုံ၌ စေ့ဆော်ခြင်း
- ၃၈။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ၌ စေ့ဆော်ခြင်း
- ၃၉။ ဓမ္မာရုံ၌ စေ့ဆော်ခြင်း
- ၄၀။ ရူပါရုံ၌ တပ်မက်ခြင်း
- ၄၁။ ရူပါရုံ၌ ကြံစည်ခြင်း
- ၄၂။ ရူပါရုံ၌ သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

ဒုက္ခနိရောဓ အရိယသစ္စာ

၄၀၁။ ရဟန်းတို့ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာသည် အဘယ်နည်း။ ထိုတဏှာ၏သာလျှင် အကြွင်းမရှိ ကင်းချုပ်ရာ၊ တဏှာကို စွန့်ရာ၊ တဏှာကို ဝေးစွာ စွန့်ရာ၊ တဏှာမှ လွတ်မြောက်ရာ၊ တဏှာဖြင့်မကပ် ငြိရာ (နိဗ္ဗာန်) တည်း။

ရဟန်းတို့ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် အဘယ်၌ ပယ်အပ်သနည်း၊ ချုပ်သည်ရှိသော် အဘယ်၌ ချုပ်သနည်း၊ လောက၌ ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘောသည် (ရှိ၏)၊ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည် ရှိသော် ဤချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော၌ ပယ်အပ်၏၊ ချုပ်သည် ရှိသော် ဤချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ချစ်ခင်ဖွယ်သာယာဖွယ်သဘောသည် အဘယ်နည်း။ လောက၌ မျက်စိသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤမျက်စိ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည် ရှိသော် ဤမျက်စိ၌ ချုပ်၏။ လောက၌ နားသည်။ပ။ လောက၌ နှာခေါင်းသည်။ပ။ လောက၌ လျှာသည်။ပ။ လောက၌ ကိုယ်သည်။ပ။ လောက၌ စိတ်သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘော ဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာ သည် ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤစိတ်၌ ပယ်အပ်၏၊ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤစိတ်၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပါရုံတို့သည်။ လောက၌ သဒ္ဓါရုံတို့သည်။ လောက၌ ဂန္ဓာရုံတို့သည်။ လောက၌ ရသာရုံတို့သည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့သည်။ လောက၌ ဓမ္မာရုံတို့သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည် ရှိသော် ဤဓမ္မာရုံတို့၌ ပယ်အပ်၏၊ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မာရုံ တို့၌ ချုပ်၏။

လောက၌ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ သောတဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ ယာနဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ ဇိဝှါဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ ကာယဝိညာဏ်သည်။ လောက၌ မနောဝိညာဏ်သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘော ဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤမနောဝိညာဏ်၌ ပယ်အပ်၏၊ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤမနောဝိညာဏ်၌ ချုပ်၏။

လောက၌ စက္ခုသမ္ပဿသည်။ လောက၌ သောတသမ္ပဿသည်။ လောက၌ ယာနသမ္ပဿသည်။ လောက၌ ဇိဝှါသမ္ပဿသည်။ လောက၌ ကာယသမ္ပဿသည်။ လောက၌ မနောသမ္ပဿသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ်သဘော ဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည် ရှိသော် ဤမနောသမ္ပဿ၌ ပယ်အပ်၏၊ ချုပ်သည် ရှိသော် ဤ (မနောသမ္ပဿ) ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ စက္ခုသမ္ပဿဇာဝေဒနာသည်။ လောက၌ သောတသမ္ပဿဇာဝေဒနာသည်။ လောက၌ ယာနသမ္ပဿဇာဝေဒနာသည်။ လောက၌ ဇိဝှါသမ္ပဿဇာဝေဒနာသည်။ လောက၌ ကာယသမ္ပဿဇာ ဝေဒနာသည်။ လောက၌ မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤမနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာ၌ ပယ်အပ်၏၊ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤ မနောသမ္ပဿဇာဝေဒနာ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပသညာသည်။ လောက၌ သဒ္ဓုသညာသည်။ လောက၌ ဂန္ဓုသညာသည်။ လောက၌ ရသသညာသည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗုသညာသည်။ လောက၌ ဓမ္မုသညာသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏၊ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မုသညာ၌ ပယ်အပ်၏၊ ချုပ်သည် ရှိသော် ဤဓမ္မုသညာ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပသဗ္ဗေတနာသည်။ လောက၌ သဒ္ဒသဗ္ဗေတနာသည်။ လောက၌ ဂန္ဓသဗ္ဗေတနာသည်။ လောက၌ ရသသဗ္ဗေတနာသည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသဗ္ဗေတနာသည်။ လောက၌ ဓမ္မသဗ္ဗေတနာသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မသဗ္ဗေတနာ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည် ရှိသော် ဤဓမ္မသဗ္ဗေတနာ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပတဏှာသည်။ လောက၌ သဒ္ဒတဏှာသည်။ လောက၌ ဂန္ဓတဏှာသည်။ လောက၌ ရသတဏှာသည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာသည်။ လောက၌ ဓမ္မတဏှာသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မတဏှာ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မတဏှာ၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပဝိတက်သည်။ လောက၌ သဒ္ဒဝိတက်သည်။ လောက၌ ဂန္ဓဝိတက်သည်။ လောက၌ ရသဝိတက်သည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိတက်သည်။ လောက၌ ဓမ္မဝိတက်သည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည် ရှိသော် ဤဓမ္မဝိတက်၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မဝိတက်၌ ချုပ်၏။

လောက၌ ရူပဝိစာရသည်။ လောက၌ သဒ္ဒဝိစာရသည်။ လောက၌ ဂန္ဓဝိစာရသည်။ လောက၌ ရသဝိစာရသည်။ လောက၌ ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝိစာရသည်။ လောက၌ ဓမ္မဝိစာရသည် ချစ်ခင်ဖွယ် သာယာဖွယ် သဘော ဖြစ်၏။ ထိုတဏှာကို ပယ်အပ်သည် ရှိသော် ဤဓမ္မဝိစာရ၌ ပယ်အပ်၏။ ချုပ်သည်ရှိသော် ဤဓမ္မဝိစာရ၌ ချုပ်၏။

ရဟန်းတို့ ဤတရားသဘောကို ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာ^၁ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

၁။ ဒုက္ခ၏ချုပ်ရာ အရိယာတို့ သိအပ်သော အမှန်တရား

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၉ - မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ===

ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စာ

၄၀၂။ ရဟန်းတို့ ဒုက္ခနိရောဂေါမိနိပဋိပဒါအရိယသစ္စာသည် အဘယ်နည်း။ မြတ်သော အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော ဤမဂ်အကျင့်လမ်းတည်း။ ဤမဂ်အကျင့်လမ်းတို့သည် အဘယ်တို့နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ^၂ သမ္မာသင်္ကပ္ပ^၁ သမ္မာဝါစာ^၃ သမ္မာကမ္မန္တ^၄ သမ္မာအာဇီဝ^၅ သမ္မာဝါယာမ^၆ သမ္မာသတိ^၇ သမ္မာသမာဓိ^၈ တို့ ပေတည်း။

ရဟန်းတို့ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် အဘယ်နည်း။

ဒုက္ခ၌ သိမြင်ခြင်း၊ ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း၌ သိမြင်ခြင်း၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ (နိဗ္ဗာန်) ၌ သိမြင်ခြင်း၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်၌ သိမြင်ခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ (သိမြင်ခြင်း) ကိုမှန်စွာ သိမြင်ခြင်း ‘သမ္မာဒိဋ္ဌိ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမ္မာသင်္ကပ္ပသည် အဘယ်နည်း။

(ကာမအာရုံမှ) လွတ်ကင်းသော ကြံစည်ခြင်း၊ ဖျက်ဆီးခြင်းမှ လွတ်ကင်းသော ကြံစည်ခြင်း၊ ညှဉ်းဆဲခြင်းမှ လွတ်ကင်းသော ကြံစည်ခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ (ကြံခြင်း) ကို မှန်စွာကြံခြင်း ‘သမ္မာသင်္ကပ္ပ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမ္မာဝါစာသည် အဘယ်နည်း။

မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ကုန်းစကားမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ရန်ကြမ်းသော စကားမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ပြန်ဖျင်းသော စကားမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤကြဉ်ရှောင်ခြင်းကို မှန်စွာ ပြောဆိုခြင်း ‘သမ္မာဝါစာ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမ္မာကမ္မန္တသည် အဘယ်နည်း။

အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ မပေးသည်ကို ယူခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်း၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်ခြင်းတည်း။ ရဟန်းတို့ ဤ (ကြဉ်ရှောင်ခြင်း) ကို မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း ‘သမ္မာကမ္မန္တ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမ္မာအာဇီဝသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အရိယာဖြစ်သော တပည့်သည် မှားယွင်းစွာ အသက်မွေးခြင်းကို ပယ်စွန့်၍ မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်းဖြင့် အသက်မွေး၏။ ရဟန်းတို့ ဤ (အသက်မွေးခြင်း) ကို မှန်စွာ အသက်မွေးခြင်း ‘သမ္မာအာဇီဝ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမ္မာဝါယာမသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်သေးသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်စေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်မြဲစေရန် မပျောက်ပျက်စေရန် တိုးတက်ဖြစ်ပွားစေရန် ပြန့်ပြောစေရန် ပွားများမှု

ပြည့်စုံစေရန် ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏။ အားထုတ်၏။ လုံ့လပြု၏။ စိတ်ကို ချီးမြှောက်၏။ ဆောက်တည်၏။ ရဟန်းတို့ ဤ (အားထုတ်ခြင်း) ကို မှန်စွာ အားထုတ်ခြင်း ‘သမ္မာဝါယာမ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမ္မာသတိသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မုဇဉ်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ရုပ်အပေါင်း၌ ရုပ်အပေါင်းကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လ ရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မုဇဉ်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ ဝေဒနာတို့၌ ဝေဒနာတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍ သမ္မုဇဉ်ဉာဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ စိတ်၌စိတ်ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ပြင်းစွာ အားထုတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍ သမ္မုဇဉ်ဉာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍ သတိရှိသည်ဖြစ်၍ လောက၌ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿကို ပယ်ဖျောက်၍ သဘောတရား တို့၌ သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ်ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ (အောက်မေ့ခြင်း သတိ) ကို မှန်စွာအောက်မေ့ခြင်း ‘သမ္မာသတိ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ရဟန်းတို့ သမ္မာသမာဓိသည် အဘယ်နည်း။

ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် ကာမဂုဏ်တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် အကုသိုလ် တရား တို့မှ ကင်းဆိတ်၍သာလျှင် ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော ဝိစာရနှင့်တကွဖြစ်သော နိဝရဏ ကင်းခြင်း ကြောင့်ဖြစ်သည့် ပီတိသုခရှိသော ပဌမဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်းခြင်းကြောင့် မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်လင်စေတတ်သော၊ သမာဓိကို ဖြစ်ပွားစေတတ်သော၊ ဝိတက်လည်းမရှိသော၊ ဝိစာရလည်းမရှိသော၊ သမာဓိကြောင့်ဖြစ်သည့် ပီတိသုခရှိသောဒုတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ပီတိ၏လည်း ကင်းခြင်းကြောင့် အမျှရှုလျက် သတိရှိလျက် ဆင်ခြင်လျက် နေ၏။ သုခကိုလည်း ကိုယ်ဖြင့် ခံစား၏။ အကြင် (တတိယဈာန်)ကြောင့် ထိုသူကို “အမျှရှုသူ သတိရှိသူ ချမ်းသာစွာ နေလေ့ ရှိသူ” ဟု အရိယာ (ပုဂ္ဂိုလ်) တို့သည် ချီးမွမ်းပြောဆို ကုန်၏။ ထို တတိယဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။

ချမ်းသာ ဆင်းရဲကို ပယ်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရှေးဦးကပင် ဝမ်းသာခြင်း နှလုံးမသာခြင်းတို့၏ ချုပ်နှံခြင်းကြောင့် လည်းကောင်း ဆင်းရဲချမ်းသာ ကင်းသော ဥပေက္ခာကြောင့်ဖြစ်သည့် သတိ၏ စင်ကြယ်ခြင်း ရှိသော စတုတ္ထဈာန်သို့ ရောက်၍ နေ၏။ ရဟန်းတို့ ဤ (သမာဓိ) ကို မှန်စွာ တည်ကြည်ခြင်း ‘သမ္မာသမာဓိ’ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ရဟန်းတို့ ဤတရားသဘောကို ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါ အရိယသစ္စာ ဟူ၍ဆိုအပ်၏။

၄၀၃။ ဤသို့ မိမိ၏ သဘောတရားတို့၌ မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ သူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌ မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍နေ၏။ မိမိသူတစ်ပါး၏ သဘောတရားတို့၌ မူလည်း သဘောတရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ ရှိသည် ဖြစ်၍ မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ပျက်ခြင်းသဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ သဘောတရားတို့၌ ဖြစ်ကြောင်း ပျက်ကြောင်းတရားနှင့် ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်း သဘောကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည် ဖြစ်၍မူလည်း နေ၏။ ထို့ပြင် “သဘောတရား တို့သည်သာ လျှင် ရှိကုန်၏” ဟု ထိုရဟန်းအား သတိသည် ရှေးရှုထင်၏။ (ထိုသတိသည်) အဆင့်ဆင့် အသိဉာဏ် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ အဆင့်ဆင့် သတိ တစ်ဖန် တိုးပွားခြင်းငှါသာ ဖြစ်၏။ (ထိုရဟန်း သည် တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့်) မမှီမတွယ်မှုရှိလည်း နေ၏။ လောက၌တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှလည်း (ငါ့၊ ငါ၏

ဥစ္စာဟု) စွဲလည်း မစွဲလမ်း။ ရဟန်းတို့ ဤသို့လည်း ရဟန်းသည် အရိယသစ္စာလေးပါး သဘောတရား တို့၌ သဘော တရားတို့ကို အကြိမ်ကြိမ် ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ နေ၏။

သစ္စာအပိုင်း ပြီး၏။

သဘောတရားကို ဆင်ခြင်ခြင်း ပြီး၏။

၄၀၄။ ရဟန်းတို့ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ခုနစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး ဤဟောပြု သော နည်းဖြင့် ပွားပြားအံ့၊ ထိုပွားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ်စေ ဥပါဒါန် အကြွင်း ရှိသေးလျှင် အနာဂါမိဖိုလ်ဖြစ်စေ ဤဖိုလ်နှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးသော ဖိုလ်ကို (အမှန်ရပေမည်ဟု) အလိုရှိ အပ်၏။

ရဟန်းတို့ ခုနစ်နှစ်ကို ထားဘိဦး။ ရဟန်းတို့ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မဆို ဤ သတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ခြောက်နှစ်တို့ ပတ်လုံး ဤဟောပြုသော နည်းဖြင့် ပွားပြားအံ့။ ငါးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ လေးနှစ်တို့ပတ်လုံး။ သုံးနှစ်တို့ ပတ်လုံး။ နှစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။ တစ်နှစ်တို့ပတ်လုံး။

ရဟန်းတို့ တစ်နှစ်ကို ထားဘိဦး။ ရဟန်းတို့ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မဆို ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါးတို့ကို ခုနစ်လတို့ပတ်လုံး ဤဟောပြုသော နည်းဖြင့် ပွားပြားအံ့၊ ထိုပွားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်စေ ဥပါဒါန်အကြွင်း ရှိသေးလျှင် အနာဂါမိဖိုလ်ဖြစ်စေ ဤဖိုလ်နှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါး ပါးသော ဖိုလ်ကို (အမှန်ရပေမည်ဟု) အလိုရှိအပ်၏။

ရဟန်းတို့ ခုနစ်လကို ထားဘိဦး။ ရဟန်းတို့ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မဆို ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ခြောက်လတို့ ပတ်လုံး ဤဟောပြုသော နည်းဖြင့် ပွားပြားအံ့။ ငါးလတို့ပတ်လုံး။ လေးလတို့ပတ်လုံး။ သုံးလတို့ ပတ်လုံး။ နှစ်လတို့ပတ်လုံး။ တစ်လပတ်လုံး။ လခွဲပတ်လုံး။

ရဟန်းတို့ လခွဲကို ထားဘိဦး။ ရဟန်းတို့ မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မဆို ဤသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးတို့ကို ခုနစ်ရက်ပတ်လုံး ဤဟောပြုသော နည်းဖြင့် ပွားပြားအံ့၊ ထိုပွားသော ပုဂ္ဂိုလ်အား မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် အရဟတ္တဖိုလ်ဖြစ်စေ ဥပါဒါန်အကြွင်း ရှိသေးလျှင် အနာဂါမိဖိုလ်ဖြစ်စေ ဤဖိုလ်နှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါး ပါးသော ဖိုလ်ကို (အမှန်ရပေမည်ဟု) အလိုရှိအပ်၏။

၄၀၅။ “ရဟန်းတို့ ဤခရီးလမ်းသည် သတ္တဝါတို့၏ စိတ်စင်ကြယ်ရန်၊ စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း တို့ကို လွန်မြောက်ရန်၊ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတို့ ချုပ် ငြိမ်းရန်၊ အရိယမဂ်ကို ရရန်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရန် တစ်ကြောင်း တည်းသော ခရီးလမ်းဖြစ်၏။ ယင်းသည် ခရီးလမ်းကား ဤသတိပဋ္ဌာန် လေးပါး တို့ပင်တည်း” ဟု ဤသို့ အကြင်သတိပဋ္ဌာန်တရား ကြေညာချက်ကို ငါဆိုခဲ့၏။ ဤကြေညာချက် ကို ဤ (အကျိုးနှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါး အမှန်ရရှိနိုင်ခြင်း) ကို ရည်ရွယ်၍ ဆို၏ဟု မြတ်စွာဘုရားသည် ဤတရားတော်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုရဟန်းတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသော တရားတော်ကို နှစ်လိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်စွာ ခံယူကြလေကုန်သတည်း။

ကိုးခုမြောက် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ပြီး၏။

- ၁။ ဆင်းရဲချုပ်ရာသို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့်ဟူသော အရိယာတို့ သိအပ်သော အမှန်တရား
- ၂။ မှန်စွာသိမြင်ခြင်း
- ၃။ မှန်စွာကြံခြင်း
- ၄။ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း
- ၅။ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း
- ၆။ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း
- ၇။ မှန်စွာအားထုတ်ခြင်း
- ၈။ မှန်စွာအောက်မေ့ခြင်း
- ၉။ မှန်စွာတည်ကြည်ခြင်း

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

၄၀၆။ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ကြားနာခဲ့ရပါသည်-

အခါတစ်ပါး၌ အသျှင်ကုမာရကဿပသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ရာ ကောသလမင်းသားတို့၏ သေတဗျ မည်သော မြို့သို့ ရောက်၍ ထိုသေတဗျမြို့၏ မြောက်အရပ် ယင်းတိုက်တော၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ပါယာသိမြို့စားသည် လူစည်ကား၍ ကျွဲ နွား စသည် ပေါများသော မြက် ထင်း ရေတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဆန်စပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်းမှရသည့် စည်းစိမ်ဖြစ်သော ပသေနဒီကောသလမင်းသည် ဆုလာဘ် အဖြစ်ဖြင့် အပိုင်စား ပေးထားသော သေတဗျမြို့ကို အုပ်ချုပ်၍ နေ၏။

ပါယာသိမြို့စား ဝတ္ထု

၄၀၇။ ထိုအခါ ပါယာသိမြို့စားအား ဤသို့သဘောရှိသော ယုတ်မာသော အယူသည် ဖြစ်လျက် ရှိ၏-

“ဤအကြောင်း ကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ယုတ်မာသော အယူသည် ဖြစ်လျက်ရှိ၏)။

သေတဗျမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် ဤသို့ ကြားသိလေကုန်၏-

“အချင်းတို့ ရဟန်းဂေါတမ၏ တပည့် ကုမာရကဿပရဟန်းသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်းသံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ခရီးဒေသစာရီ လှည့်လည်ခဲ့ရာ သေတဗျမြို့သို့ ရောက်၍ သေတဗျမြို့၏ မြောက်အရပ် ယင်းတိုက်တော၌ (သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏)။ ထိုအသျှင်ကုမာရ ကဿပ ၏ ကောင်းသော ကျော်စောသတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။

‘အသျှင်ကုမာရကဿပသည် ပညာရှိ၏၊ လိမ္မာ၏၊ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိ၏၊ အကြားအမြင် များ၏၊ ဆန်းကြယ်သော တရားစကားကို ဟောတတ်၏၊ ပြေပြစ်သော စကားလည်း ရှိ၏၊ သက်ကြီး ဝါကြီးလည်း ဖြစ်၏၊ ရဟန္တာလည်း ဖြစ်၏’ ဟု ပျံ့နှံ့၍ ထွက်၏။ ထိုသို့သဘော ရှိသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖူးမြော်ခြင်းသည် ကောင်းသည် သာတည်း” ဟု (ကြားသိလေကုန်၏)။

ထိုအခါ သေတဗျမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် သေတဗျမြို့မှ အစုလိုက် အအုပ်လိုက် ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ ယင်းတိုက်တော ဆီသို့ သွားကုန်၏။

၄၀၈။ ထိုအခါ ပါယာသိမြို့စားသည် ပြာသာဒ်ထက်၌ နေ့အချိန် လျောင်းစက်ရာသို့ ကပ်ရောက် လျက် ရှိ၏။ ထိုပါယာသိမြို့စားသည် သေတဗျမြို့မှ အစုလိုက် အအုပ်လိုက် ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ ယင်းတိုက်တောဆီသို့ ချဉ်းကပ် ကုန်သော သေတဗျမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသား တို့ကို မြင်သော် အမတ်အား ဤသို့မေး၏-

“အမတ် သေတဗျမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် သေတဗျမြို့မှ အစုလိုက် အအုပ်လိုက် ထွက်ကြပြီးလျှင် တစ်ပေါင်းတည်း ဖြစ်ကုန်လျက် မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူကာ ယင်းတိုက်တော ဆီသို့ အဘယ်ကြောင့် ချဉ်းကပ်ကုန် သနည်း” ဟု (မေး၏)။

အရှင် ရဟန်းဂေါတမ၏တပည့် ကုမာရကဿပရဟန်းသည် ငါးရာမျှသော များစွာသော ရဟန်း သံဃာနှင့်အတူ ကောသလတိုင်း၌ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ရာ သေတဗျမြို့သို့ ရောက်၍ သေတဗျမြို့ ၏မြောက်အရပ် ယင်းတိုက်တော၌ နေ၏။ ထိုအသျှင် ကုမာရကဿပ၏ ကောင်းသော ကျော်စော သတင်းသည် ဤသို့ ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏။

“အသျှင်ကုမာရကဿပသည် ပညာရှိ၏။ လိမ္မာ၏။ ထက်မြက်သော ဉာဏ်ရှိ၏။ အကြားအမြင် များ၏။ ဆန်းကြယ်သော တရားစကားကို ဟောတတ်၏။ ပြေပြစ်သော စကားရှိ၏။ သက်ကြီးဝါကြီးလည်း ဖြစ်၏။ ရဟန္တာလည်း ဖြစ်၏” ဟု (ပျံ့နှံ့၍ ထွက်ပါ၏)။

ထိုပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည် ထိုအသျှင်ကုမာရကဿပကို ဖူးမြော်ခြင်းငှါ ချဉ်းကပ်ကုန်၏ ဟု (ပြန်ကြားပြောဆို၏)။

အမတ် သို့ဖြစ်လျှင် “ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏ဟု ကုမာရကဿပရဟန်းသည် မိုက်ကုန်သော မလိမ္မာကုန်သော သေတဗျမြို့နေပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ကို မဟောကြားမီ သေတဗျမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ထံသို့ ချဉ်း ကပ်၍ ‘အသျှင်တို့ ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး၊ ပါယာသိမြို့စားသည်လည်း ကုမာရကဿပရဟန်းကို ဖူးမြော်ရန်ချဉ်းကပ်ပါလိမ့်မည်’ ဟု ပါယာသိမြို့စားက မှာကြားလိုက်ပါသည် ဟူ၍ ပြောကြားချေလော့၊ အမတ်စင်စစ်မူကား တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံ တို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဆို၏)။

“အရှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုအမတ်သည် ပါယာသိမြို့စားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် သေတဗျမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ သေတဗျမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့အား ဤစကားကို ပြောကြား၏-

“အသျှင်တို့ ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး။ ပါယာသိမြို့စား သည်လည်း ကုမာရကဿပရဟန်းကို ဖူးမြော်ရန် ချဉ်းကပ် ပါလိမ့်မည်” ဟု ပါယာသိမြို့စားက မှာကြားလိုက် ပါသည်” ဟု (ပြောကြား၏)။

၄၀၉။ ထို့နောက် ပါယာသိမြို့စား သည်လည်း သေတဗျမြို့နေ ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့ဖြင့် ခြံရံလျက် ယင်းတိုက်တော အသျှင်ကုမာရကဿပထံသို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် အသျှင်ကုမာရကဿပ နှင့် အတူ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆို၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆိုပြီး ဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်နေ၏။

သေတဗျမြို့နေ အချို့သော ပုဏ္ဏားနှင့် အမျိုးသားတို့သည်လည်း အသျှင်ကုမာရကဿပကို ရှိခိုး၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည် အသျှင်ကုမာရကဿပနှင့်အတူ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ (နှုတ်ဆက်) ပြောဆိုကုန်၏။ ဝမ်းမြောက်ဖွယ် အမှတ်ရဖွယ် စကားကို ပြောဆိုပြီး ဆုံးစေ၍ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည် အသျှင်ကုမာရကဿပရှိရာ အရပ်သို့ လက်အုပ်ချီ ကုန်လျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည် အမည်အနွယ်ကို ပြောကြားလျက် တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။ အချို့သော သူတို့သည် တိတ်ဆိတ်စွာ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ကုန်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ကံ-ကံ၏အကျိုး မရှိဟူသော အယူ

၄၁၀။ တစ်ခုသော နေရာ၌ ထိုင်ပြီးသော ပါယာသိမြို့စားသည် အသျှင်ကုမာရကဿပအား ဤစကားကို လျှောက်၏-

“အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ဆိုလေ့ရှိပါ၏၊ ဤသို့ယူလေ့ရှိပါ၏၊ ‘ဤအကြောင်း ကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ’ဟု ယူလေ့ရှိပါသည်” ဟူ၍ (လျှောက်၏)။

မြို့စား ငါသည် ဤသို့ ဆိုလေ့ရှိသောသူ ဤသို့ ယူလေ့ရှိသော သူကို မြင်လည်း မမြင်စဖူး ကြားလည်း မကြားစဖူး “ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသနည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

လ နေ ဥပမာ

၄၁၁။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကိုပင် ပြန်၍ မေးအံ့၊ သင်နှစ်သက်သည့်အတိုင်းထို (အမေး) ကို ဖြေလော့။ မြို့စား ထို (အရာ) ကို အဘယ်သို့ ထင်သနည်း၊ ဤလနေတို့သည် ဤလောက၌ ဖြစ်ကုန် သလော၊ တစ်ပါးသော လောက၌ ဖြစ်ကုန်သလော၊ ထိုလနေတို့သည် နတ်တို့ ဖြစ်ကုန်သလော၊ လူတို့ ဖြစ်ကုန် သလော ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ဤလနေတို့သည် တစ်ပါးသော လောက၌ ဖြစ်ပါကုန်၏၊ ဤလောက၌ မဖြစ်ပါကုန်၊ ထိုလနေတို့သည် နတ်တို့ ဖြစ်ပါကုန်၏၊ လူတို့ မဟုတ်ပါကုန် ဟု (ဖြေဆို၏)။

မြို့စား ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သင်၏ အယူသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါလော့-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု (ဖြစ်ပါလော့ ဟု ဆို၏)။

၄၁၂။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆို သော်လည်း ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏ ဟု လျှောက်၏)။

မြို့စား “ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟူသော သင်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိသလော ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ “ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟူသော အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား (ထိုအကြောင်းကား) အဘယ်နည်း ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ဤလောက၌ အကျွန်ုပ်၏ အဆွေခင်ပွန်းသားချင်းပေါက်ဖော်တို့သည် အသက်ကို သတ်လေ့ ရှိကုန်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူလေ့ရှိကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ကုန်းချောစကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ တပ်မက်မောခြင်း များကုန်၏။ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိကုန်၏။ မှားသော အယူရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် နောင်အခါ၌ ရောဂါနိပ် စက်ကုန်၏။ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ပြင်းထန်စွာ နာမကျန်းရှိကုန်၏။ “ဤသူတို့သည် ဤရောဂါမှ မထကုန် လတ္တံ့” ဟု သိသောအခါ အကျွန်ုပ်သည် ထိုသူတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ ပြောဆိုပါ၏။

“အချင်းတို့ အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤသို့ဆိုလေ့ရှိကုန်၏။ ဤသို့ယူလေ့ရှိကုန်၏-

‘အကြင်သူတို့သည် အသက်ကို သတ်လေ့ရှိကုန်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူလေ့ရှိကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ကုန်းချော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ပြိန်ဖျင်း သော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ တပ်မက်မောခြင်း များကုန်၏။ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိကုန် ၏။ မှားသော အယူရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းရာ မကောင်း သော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ငရဲသို့ ရောက်ကုန် လတ္တံ့’ ဟု (ဆိုလေ့ ယူလေ့ ရှိကုန်၏)။

အချင်းတို့သည်ကား အသက်ကို သတ်လေ့ရှိကုန်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူလေ့ရှိကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ကုန်းချောစကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်၏။ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောလေ့ ရှိကုန်၏။ တပ်မက်မောခြင်းများကုန်၏။ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိကုန်၏။ မှားသော အယူရှိကုန်၏။ ထိုအသျှင်သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အကယ်၍ မှန်အံ့၊ အချင်းတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းရာ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ငရဲသို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။

အချင်းတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းရာ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ ငရဲသို့ အကယ်၍ ကျရောက်ကုန်သော် ငါ့ထံလာ၍ ပြောကြားကြပါ ကုန်လော့-

‘ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုး ဝိပါက်သည် ရှိ၏’ ဟု (လာ၍ ပြောကြားကြပါကုန်လော့)။

အချင်းတို့သည် ငါ၏ ယုံကြည်ကိုးစားထိုက်သူတို့ ဖြစ်ကြပါကုန်၏။ အချင်းတို့ သိမြင်သော အရာ သည်ငါ ကိုယ်တိုင် သိမြင်သော အရာကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလတ္တံ့”ဟု (ပြောဆိုပါ၏)။

ထိုသူတို့သည် “ကောင်းပါပြီ”ဟု အကျွန်ုပ်အား ဝန်ခံကြပြီးလျှင် လာ၍လည်း မပြောကြားကြပါကုန်၊ တမန်ကိုလည်း မစေလွှတ်ကြပါကုန်။

အသျှင်ကဿပ (ယင်းဆိုခဲ့သည့် ပုံသက်သေ) အကြောင်းအားဖြင့် အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု ဖြစ်ပါ ၏။ ဤ (ဆိုခဲ့သည့်ပုံသက်သေ) သည်လည်း (အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏) အကြောင်းပါတည်း ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသီသုတ် ===

ခိုးသူ ဥပမာ

၄၁၃။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကိုပင် ပြန်၍ မေးအံ့၊ သင်နှစ်သက်သည့်အတိုင်း (ထိုအမေး) ကို ဖြေလော့၊ မြို့စား ထိုအရာကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ဤလောက၌ သင်၏ မင်းချင်း ယောက်ျားတို့သည် အပြစ်ကျူးလွန်သော ခိုးသူကို ပြကုန်ရာ၏။

“အရှင် ဤသူကား အပြစ်ကို ကျူးလွန်သော အရှင်၏ (စိုးအုပ်ရာနယ်မြေမှ) ခိုးသူပါတည်း၊ ဤ ခိုးသူအား ပေးလိုသော အပြစ်ဒဏ်ကို ပေးပါလော့” ဟု (ပြကုန်ရာ၏)။

ထိုသူတို့ကို သင်သည် ဤသို့ ဆိုရာ၏။

“အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤ (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို ခိုင်သောကြိုးဖြင့်မြီမြီစွာ လက်ပြန်ကြီးချည်၍ ခေါင်းတုံးရိတ်ပြီးလျှင် အသံပြင်းစွာ မည်သော စည်ဖြင့် (ကြေညာလျက်) လမ်းမတစ်ခုမှ လမ်းမတစ်ခုသို့ လမ်းဆုံတစ်ခုမှ လမ်းဆုံတစ်ခုသို့ ခေါ်ဆောင်၍ တောင်တံခါးမှ ထွက်ပြီးလျှင်မြို့၏ တောင်ဘက်သူ သတ်ကုန်း၌ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ကုန်လော့” ဟု (ဆိုရာ၏)။

ထိုသူတို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍ ထို (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို ခိုင်သော ကြိုးဖြင့်မြီမြီစွာ လက်ပြန် ကြီးချည်၍ ခေါင်းတုံးရိတ်ပြီးလျှင် အသံပြင်းစွာ မည်သော စည်ဖြင့် (ကြေညာလျက်) လမ်းမတစ်ခုမှ လမ်းမတစ်ခုသို့ လမ်းဆုံတစ်ခုမှ လမ်းဆုံတစ်ခုသို့ ခေါ်ဆောင်၍ တောင်တံခါးမှ ထွက်ပြီး လျှင်မြို့၏ တောင်ဘက် သူသတ်ကုန်း၌ ထိုင်နေစေကုန်ရာ၏။

ထိုခိုးသူသည် သူသတ်တို့ကို “အရှင်သူသတ်တို့ ဤမည်သော ရွာနိဂုံး၌ အကျွန်ုပ်၏ အဆွေခင်ပွန်း သားချင်း ပေါက်ဖော်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုအဆွေခင်ပွန်းသားချင်းပေါက်ဖော်တို့အား

(မိမိကိုယ်ကို လည်းကောင်း သို့မိုးထားသော ဥစ္စာကို လည်းကောင်း) ပြ၍ ပြန်လာသည့် တိုင်အောင် ဆိုင်းငံ့ ပါဦးလော့” ဟု (အခွင့်တောင်းသော်) ရရာသလော၊ သို့မဟုတ် ငိုကြွေးမြည်တမ်း စဉ်ပင်လျှင် သူသတ်တို့သည် ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ကုန်ရာသလော ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ထိုခိုးသူသည် သူသတ်တို့ကို “အရှင်သူသတ်တို့ ဤမည်သော ရွာနိဂုံး၌ အကျွန်ုပ်၏ အဆွေခင်ပွန်း သားချင်း ပေါက်ဖော်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်သည် ထိုအဆွေခင်ပွန်း သားချင်း ပေါက်ဖော် တို့အား (မိမိကိုယ်ကိုလည်းကောင်း သို့မိုးထားသော ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း) ပြ၍ ပြန်လာ သည့် တိုင်အောင် ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့” ဟု (အခွင့်တောင်းသော်) မရရာပါ။ စင်စစ်သော်ကား ငိုကြွေး မြည်တမ်း စဉ်ပင်လျှင် သူသတ်တို့သည် ထိုသူ၏ ဦးခေါင်းကို ဖြတ်ကုန်ရာပါ၏ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား လူသားဖြစ်သော ထိုခိုးသူသည် လူသားဖြစ်သော သူသတ်တို့ကို “အရှင်သူသတ်တို့ ဤမည်သော ရွာနိဂုံး၌ အကျွန်ုပ်၏ အဆွေခင်ပွန်း သားချင်း ပေါက်ဖော်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ် သည် ထိုအဆွေ ခင်ပွန်း သားချင်း ပေါက်ဖော်တို့အား (မိမိကိုယ်ကို လည်းကောင်း သို့မိုးထားသော ဥစ္စာကို လည်းကောင်း) ပြ၍ ပြန်လာသည့် တိုင်အောင် ဆိုင်းငံ့ပါဦးလော့” ဟု (အခွင့်တောင်း၍) မရအံ့၊ ယင်းသို့ဖြစ်မှု သူ့အသက်ကို သတ်လေ့ရှိကုန်သော၊ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူလေ့ရှိကုန်သော၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်လေ့ရှိကုန်သော၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်သော၊ ကုန်းချော စကားကို ပြောလေ့ရှိ ကုန်သော၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောလေ့ရှိကုန်သော၊ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကိုပြောလေ့ ရှိကုန်သော၊ တပ်မက်မောခြင်း များကုန်သော၊ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်ရှိကုန်သော၊ မှားသောအယူ ရှိကုန်သော သင်၏ အဆွေခင်ပွန်းသားချင်းပေါက်ဖော်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ချမ်းသာကင်းရာ မကောင်းသော လားရာ ပျက်စီးလျက်ကျ ရောက်ရာ ငရဲသို့ ရောက်ကုန်သည် ရှိသော် ငရဲထိန်းတို့ကို “အရှင်ငရဲထိန်းတို့ အကျွန်ုပ်တို့သည် ပါယာသိမည်သော မြို့စား၏ အထံသို့ သွား၍ ‘ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန် ၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏’ဟု ပြောဆိုရန် ဆိုင်းငံ့ပါကုန်လော့” ဟု အဘယ်မှာ (အခွင့်တောင်း၍) ရရာအံ့နည်း၊ မြို့စား ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သင်၏ အယူသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါလော့-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု (ဖြစ်ပါလော့ဟု ဆို၏)။

၄၁၄။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏အယူသည် ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ”ဟု (ဖြစ်ပါ၏ဟု လျှောက်၏)။

မြို့စား “ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ် သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟူသော သင်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိသေးသလောဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ “ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟူသော အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိပါသေး၏ ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား (ထိုအကြောင်းကား) အဘယ်နည်းဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ဤလောက၌ အကျွန်ုပ်၏ အဆွေခင်ပွန်းသားချင်းပေါက်ဖော်တို့သည် အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကုန်းချောစကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ တပ်မက်မောခြင်း မများကုန်၊ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်မရှိကုန်၊ မှန်သော အယူရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် နောင်အခါ၌ ရောဂါ နှိပ်စက် အပ်ကုန်၏။ ဆင်းရဲခြင်း သို့ ရောက်ကုန်၏။ ပြင်းထန်စွာ နာမကျန်းရှိကုန်၏။ “ဤသူတို့သည် ဤရောဂါမှ မထကုန် လတ္တံ့” ဟု သိသောအခါ အကျွန်ုပ်သည် ထိုသူတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ ပြောဆိုပါ၏။

“အချင်းတို့ အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤသို့ဆိုလေ့ ရှိကုန်၏။ ဤသို့ ယူလေ့ရှိကုန်၏-

‘အကြင်သူတို့သည် အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကုန်းချောစကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကြမ်းတမ်း သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ကုန်၏။ တပ်မက် မောခြင်း မများကုန်၊ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်မရှိကုန်၊ မှန်သော အယူ ရှိကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ် ပြည်သို့ရောက်ကုန်၏’ဟု ယူလေ့ ရှိကုန်၏။

အချင်းတို့သည်ကား အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကုန်းချောစကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကြမ်းတမ်း သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ပြန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ တပ်မက်မောခြင်း မများကုန်၊ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်မရှိကုန်၊ မှန်သော အယူရှိကုန် ၏။ ထိုအသျှင် သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အကယ်၍ မှန်အံ့၊ အချင်းတို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီး သည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကုန် လတ္တံ့။

အချင်းတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်သို့ အကယ်၍ ရောက်ကုန်သော် ငါ့ထံလာ၍ ပြောကြားပါကုန်လော့-

‘ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါ တို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏’ဟု (လာ၍ ပြောကြားပါ ကုန်လော့)။

အချင်းတို့သည် ငါ၏ ယုံကြည်ကိုးစားထိုက်သူတို့ ဖြစ်ကြပါကုန်၏။ အချင်းတို့ သိမြင်သော အရာ သည်ငါ့ကိုယ်တိုင် သိမြင်သော အရာကဲ့သို့ ဖြစ်ပါ လတ္တံ့” ဟု (ပြောဆိုပါ၏)။

ထိုသူတို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု အကျွန်ုပ်အား ဝန်ခံကြပြီးလျှင် လာ၍လည်း မပြောကြားကြ ပါကုန်၊ တမန်ကိုလည်း မစေလွှတ်ကြပါကုန်။

အသျှင်ကဿပ (ယင်းဆိုခဲ့သည့် ပုံသက်သေ) အကြောင်းအားဖြင့် အကျွန်ုပ်၏အယူသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါ တို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု ဖြစ်ပါ ၏။ ဤ (ဆိုခဲ့သည့်ပုံသက်သေ) သည်လည်း (အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏) အကြောင်းပါတည်း ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

မစင်တွင်း၌ နှစ်မြုပ်သော ယောက်ျား ဥပမာ

၄၁၅။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပညာရှိတို့သည် ဥပမာဖြင့် ပြောဆိုသော စကား၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သိကုန်၏။ မြို့စား ဥပမာသော်ကား ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် မစင်တွင်း၌ ဦးခေါင်းနှင့်တကွ နှစ်မြုပ်လျက် ရှိရာ၏။ ထိုအခါ သင်သည် မင်းချင်း ယောက်ျားတို့ကို ဤသို့လည်း စေခိုင်းရာ၏-

“အချင်းတို့ ထိုယောက်ျားကို ထိုမစင်တွင်းမှ ထုတ်ယူကုန်လော့” ဟု (စေခိုင်းရာ၏)။ ထိုသူ တို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍ ထိုယောက်ျားကို ထိုမစင်တွင်းမှ ထုတ်ယူကုန်ရာ၏။

ထိုသူတို့ကို သင်သည် ဤသို့ ဆိုပြန်ရာ၏။

“အချင်းတို့ ထိုယောက်ျား၏ ကိုယ်၌ ပေကျံနေသော မစင်ကို ဝါးခြမ်းစိတ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ သုတ်သင် ကုန်လော့” ဟု (ဆိုပြန်ရာ၏)။ ထိုသူတို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု ဝန်ခံ၍ ထိုယောက်ျား၏ ကိုယ်မှ မစင်ကို ဝါးခြမ်းစိတ်တို့ဖြင့် ကောင်းစွာ သုတ်သင်ကုန်ရာ၏။

ထိုသူတို့ကို သင်သည် ဤသို့ ဆိုပြန်ရာ၏။

“အချင်းတို့ ထိုယောက်ျား၏ ကိုယ်ကို မြေဖြူဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ကောင်းစွာ ပွတ်တိုက်ခြင်းဖြင့် ပွတ်တိုက် ကုန်လော့” ဟု (ဆိုပြန်ရာ၏)။ ထိုသူတို့သည် ထိုယောက်ျား၏ ကိုယ်ကို မြေဖြူဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်အောင် ကောင်းစွာ ပွတ်တိုက်ခြင်းဖြင့် ပွတ်တိုက်ကုန်ရာ၏။

ထိုသူတို့ကို သင်သည် ဤသို့ ဆိုပြန်ရာ၏။

“အချင်းတို့ ထိုယောက်ျားကို ဆီဖြင့်သုတ်ပြန်၍ နူးညံ့သော ကသယ်မှုန့်ဖြင့်သုံးကြိမ် ကောင်းစွာ ဆေးကြောခြင်းကို ပြုကုန်လော့” ဟု (ဆိုပြန်ရာ၏)။ ထိုသူတို့သည် ထိုယောက်ျားကို ဆီဖြင့် သုတ်၍ နူးညံ့သော ကသယ်မှုန့်ဖြင့် သုံးကြိမ် ဆေးကြောခြင်းကို ပြုကုန်ရာ၏။

ထိုသူတို့ကို သင်သည် ဤသို့ ဆိုပြန်ရာ၏။

“အချင်းတို့ ထိုယောက်ျား၏ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပြုပြင်ကုန်လော့” ဟု (ဆိုပြန်ရာ၏)။ ထိုသူတို့သည် ထိုယောက်ျား၏ ဆံမုတ်ဆိတ်ကို ပြုပြင်ကုန်ရာ၏။

ထိုသူတို့ကို သင်သည် ဤသို့ ဆိုပြန်ရာ၏-

“အချင်းတို့ ထိုယောက်ျားအား အဖိုးထိုက်သော ပန်းကုံးကို လည်းကောင်း အဖိုးထိုက်သော နံ့သာပျောင်းကို လည်းကောင်း အဖိုးထိုက်သော အဝတ်တို့ကို လည်းကောင်း ဆောက်နှင်း ကုန်လော့” ဟု (ဆိုပြန်ရာ၏)။

ထိုသူတို့သည် ထိုယောက်ျားအား အဖိုးထိုက်သော ပန်းကုံးကို လည်းကောင်း အဖိုးထိုက်သော နံ့သာပျောင်းကို လည်းကောင်း အဖိုးထိုက်သော အဝတ်တို့ကို လည်းကောင်း ဆောက်နှင်းကုန်ရာ၏။

ထိုသူတို့ကို သင်သည် ဤသို့ ဆိုပြန်ရာ၏-

“အချင်းတို့ ထိုယောက်ျားကို ပြာသာဒ်ထက်သို့ တင်၍ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို (အဆင်သင့်ရရှိရန်) ထားကုန်လော့” ဟု (ဆိုပြန်ရာ၏)။

ထိုသူတို့သည် ထိုယောက်ျားကို ပြာသာဒ်ထက်သို့ တင်၍ ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ကို (အဆင်သင့်ရရှိရန်) ထားကုန်ရာ၏။

မြို့စား ထို (မေးလတ္တံ့သော) စကားကို အဘယ်သို့ မှတ်ထင်သနည်း၊ ကောင်းစွာ ရေချိုးပြီးသော ကောင်းစွာ အမွှေးနံ့သာ လိမ်းကျံပြီးသော ကောင်းစွာ ဆံမုတ်ဆိတ် ပြုပြင်ပြီးသော ပန်းကုံးစွပ်ပြီးသော ကောင်းစွာ တန်ဆာဆင်ပြီးသော ဖြူစင်သော အဝတ်ဝတ်ပြီးသော မြတ်သော ပြာသာဒ်ထက်၌ ရောက်လျက် ကာမဂုဏ် ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ ခံစား၍နေရသော ထိုယောက်ျားအား ထိုမစင်တွင်း၌ တစ်ဖန် နစ်မြုပ်လိုသော ဆန္ဒ ဖြစ်ရာသေး သလော ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ထိုသို့ မဖြစ်ရာပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အသျှင်ကဿပ မသုတ်သင်သော မစင်တွင်းသည် ညစ်ညမ်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ညစ်ညမ်းသော သဘောသို့လည်း ရောက်၏။ နံစော်သည် လည်း ဖြစ်၏။ နံစော်သော မကောင်းသော သဘောသို့လည်း ရောက်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ် သဘောသို့လည်း ရောက်၏။ ရွံရှာဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ ရွံရှာဖွယ်သဘောသို့လည်း ရောက်၏ ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား ဤအတူသာလျှင် လူတို့သည် နတ်တို့၏ (အခြေအနေ၌) ညစ်ညမ်းသည်လည်း ဖြစ်၏။ ညစ်ညမ်းသော သဘောသို့လည်း ရောက်၏။ နံစော်သည်လည်း ဖြစ်၏။ နံစော်သော သဘောသို့လည်း ရောက်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ စက်ဆုပ်ဖွယ်သဘောသို့လည်း ရောက်၏။ ရွံရှာဖွယ်လည်းဖြစ်၏။ ရွံရှာဖွယ် သဘောသို့လည်း ရောက်၏။ မြို့စား ယူဇနာတစ်ရာကပင် လူတို့၏ အနံ့သည်နတ်တို့ကို နှိပ်စက်နိုင်၏။ ယင်းသို့ ဖြစ်၍ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော၊ မပေးသောဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ကုန်သော၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော၊ ကုန်းချောစကားကိုပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ကုန်သော၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော၊ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော၊ တပ်မက်မောခြင်းမများကုန်သော၊ ပျက်စီးစေလိုသော စိတ်မရှိ ကုန်သော၊ မှန်သော အယူ ရှိကုန်သော သင်၏အဆွေခင်ပွန်းသားချင်းပေါက်ဖော်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ကုန်သည်ရှိသော် “ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု အဘယ်မှာ လာ၍ ပြောကြားကုန်အံ့နည်း။

မြို့စား ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သင်၏ အယူသည် ဤသို့ဖြစ်ပါလော့-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု (ဖြစ်ပါလော့ ဟု မိန့်ဆို၏)။

၄၁၆။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏အယူသည် ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏ ဟု လျှောက်၏)။

မြို့စား သင်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိသေးသလော။ပ။

အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိပါသေး၏။ပ။

မြို့စား (ထိုအကြောင်းကား) အဘယ်နည်းဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ဤလောက၌ အကျွန်ုပ်၏ အဆွေခင်ပွန်းသားချင်းပေါက်ဖော်တို့သည် အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မပေးသောဥစ္စာကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ယစ်မူးမေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေအရက် သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် နောင်အခါ၌ ရောဂါနှိပ်စက် အပ်ကုန်၏။ ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ပြင်းထန်စွာ နာမကျန်းရှိကုန်၏။ “ဤသူတို့ သည် ဤရောဂါမှ မထကုန်လတ္တံ့” ဟု သိသောအခါ အကျွန်ုပ်သည် ထိုသူတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ ပြောဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ အချို့သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤသို့ဆိုလေ့ရှိကုန်၏။ ဤသို့ယူလေ့ရှိကုန်၏-

‘အကြင်သူတို့သည် အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ယစ်မူးမေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေအရက်ကို သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန် ၏’ ဟု ဆိုလေ့ယူလေ့ ရှိကုန်၏။

အချင်းတို့သည်ကား အသက်သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မပေးသော ဥစ္စာကိုယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ကုန်၏။ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ မဟုတ်မမှန်သော စကား ကိုပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်၏။ ယစ်မူးမေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေအရက်ကို သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ကုန်၏။ ထိုအသျှင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် အကယ်၍ မှန်ခဲ့လျှင် အချင်းတို့သည် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည် ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်း အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန် လတ္တံ့။

အချင်းတို့ ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသောလားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်း အဖြစ်သို့ အကယ်၍ ရောက်ကုန်သော် ငါ့ထံလာ၍ ပြောကြား ပါကုန်လော့။

‘ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏’ဟု (လာ၍ ပြောကြားကြ ပါကုန်လော့)။ အချင်းတို့သည် ငါ၏ ယုံကြည်ကိုးစားထိုက်သူတို့ ဖြစ်ကြပါကုန်၏။ အချင်း တို့ သိမြင်သော အရာသည် ငါကိုယ်တိုင် သိမြင်သော အရာကဲ့သို့ ဖြစ်ပါလတ္တံ့” ဟု (ပြောဆိုပါ၏)။

ထိုသူတို့သည် “ကောင်းပါပြီ”ဟု အကျွန်ုပ်အား ဝန်ခံပြီးလျှင် လာ၍လည်း မပြောကြားကြပါကုန်။ တမန်ကိုလည်း မစေလွှတ်ကြပါကုန်။

အသျှင်ကဿပ ယင်း (ဆိုခဲ့ပြီးသည့် ပုံသက်သေ) အကြောင်းအားဖြင့် အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသောလောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန်ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏)။ ဤ (ဆိုခဲ့သည့် ပုံသက်သေ) သည်လည်း (အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏) အကြောင်းပါတည်း ဟု (လျှောက် ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

တာဝတိံသာနတ် ဥပမာ

၄၁၇။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကိုပင် ပြန်၍မေးအံ့၊ သင်နှစ်သက်သည့်အတိုင်း ထိုအမေးကို ဖြေလော့။ မြို့စား လူ့ပြည်၌ အနှစ်တစ်ရာသည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ တစ်နေ့တစ်ည ဖြစ်၏။ ထိုသို့သော နေ့ည၌သုံးဆယ်သည် တစ်လမည်၏။ ထိုသို့သော တစ်ဆယ့်နှစ်လသည် တစ်နှစ် မည်၏။ ထိုသို့သောနှစ်ဖြင့် နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော အနှစ်တစ်ထောင်သည် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အသက်တမ်း ဖြစ်၏။ အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော၊ မပေးသောဥစ္စာကို ယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ် ကုန်သော၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းစွာ ကျင့်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော၊ ယစ်မူးမေ့လျော့ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော သေအရက်ကို သောက်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ကုန်သော သင်၏ အဆွေခင်ပွန်းသားချင်း ပေါက်ဖော်တို့သည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်း အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော် ထိုသူတို့အား အကယ်၍ ဤသို့ အကြံဖြစ်အံ့-

“ငါတို့သည် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့ဖြင့် ကုံလုံပြည့်စုံစွာ နှစ်ရက် သုံးရက်စံစား ကုန်ဦးအံ့၊ ထို့နောက်မှ ငါတို့သည် ပါယာသိမြို့စားထံ သွား၍ ‘ဤအကြောင်းကြောင့်လည်းတစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏၊ (သေ၍) တစ်ဖန်ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှု ကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏’ ဟု ပြောကြားကုန်အံ့” ဟူ၍ (အကြံ ဖြစ်အံ့)။

ဤသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ထိုသူတို့သည် လာ၍ ပြောကြားနိုင်ကုန်ရာသလော “ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်လာသော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု (ပြောကြားနိုင်ကုန်ရာသလောဟု မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ မပြောကြားနိုင်ကုန်ရာပါ။ အသျှင်ကဿပ စင်စစ်အားဖြင့် အကျွန်ုပ်တို့သည် ကြာမြင့်စွာ အခါကပင် သေပြီးဖြစ်ကုန်ရာပါ၏။ “တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်း ကောင်း “တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဤသို့ အသက်ရှည်ကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤအကြောင်းကို အသျှင်ကဿပအား အဘယ်သူသည် ပြောကြားပါသနည်း။ “တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း “တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဤသို့ အသက်ရှည်ကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း (ဆိုသော) အသျှင်ကဿပ၏ စကားကို အကျွန်ုပ်တို့ မယုံကြည်ပါကုန်ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ဝမ်းတွင်းကန်းသော ယောက်ျား ဥပမာ

၄၁၈။ မြို့စား ဥပမာသော်ကား ဝမ်းတွင်းကန်းသော ယောက်ျားသည် မည်းသော အဆင်း၊ ဖြူသော အဆင်းတို့ကို မမြင်ရာ၊ ညိုသော အဆင်းတို့ကို မမြင်ရာ၊ ရွှေသော အဆင်းတို့ကို မမြင်ရာ၊ နီသော အဆင်းတို့ကို မမြင်ရာ၊ မောင်းသော အဆင်းတို့ကို မမြင်ရာ၊ ညီညွတ်သော အရာ၊ မညီညွတ်သော အရာကို မမြင်ရာ၊ ကြယ်တာရာ အရောင်တို့ကို မမြင်ရာ၊ လ နေတို့ကို မမြင်ရာ၊ ထိုဝမ်းတွင်းကန်းသည် ဤသို့ ပြောဆိုရာ၏-

“မည်းသောအဆင်း ဖြူသောအဆင်းတို့သည် မရှိကုန်၊ မည်းသော အဆင်း၊ ဖြူသော အဆင်း တို့ကိုမြင်သော သူတို့သည် မရှိကုန်၊ ညိုသော အဆင်းတို့သည် မရှိကုန်၊ ညိုသော အဆင်းတို့ကို မြင်သော သူတို့သည် မရှိကုန်၊ ရွှေသော အဆင်းတို့သည် မရှိကုန်၊ ရွှေသော အဆင်းတို့ကို မြင်သော သူတို့သည် မရှိကုန်၊ နီသော အဆင်းတို့သည် မရှိကုန်၊ နီသော အဆင်းတို့ကို မြင်သောသူတို့သည် မရှိကုန်၊ မောင်းသော အဆင်းတို့သည် မရှိကုန်၊ မောင်းသော အဆင်းတို့ကို မြင် သောသူတို့သည် မရှိကုန်၊ ညီညွတ်သောအရာ၊ မညီညွတ်သောအရာသည် မရှိ၊ ညီညွတ်သော အရာ၊ မညီညွတ်သော အရာကို မြင်သော သူတို့သည် မရှိကုန်၊ ကြယ်တာရာအရောင်တို့သည် မရှိ ကုန်၊ ကြယ်တာရာ အရောင်တို့ကို မြင်သော သူတို့သည် မရှိကုန်၊ လ နေတို့သည် မရှိကုန်၊ လ နေ တို့ကိုမြင်သော သူတို့သည် မရှိကုန်၊ ငါသည် ဤ (အမည်း အဖြူစသည်) ကို မသိ၊ ငါသည် ဤ (အမည်းအဖြူစသည်) ကို မမြင်၊ ထို့ကြောင့် ထို (အမည်းအဖြူစသည်) သည် မရှိ” ဟု (ပြောဆို ရာ၏)။

မြို့စား ထိုသို့ဆိုသော် ထိုဝမ်းတွင်းကန်းသည် မှန်စွာ ဆိုသည် မည်ရာသလောဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ မှန်စွာ ဆိုသည် မမည်ရာပါ။ အသျှင်ကဿပ မည်းသော အဆင်း၊ ဖြူသော အဆင်းတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ မည်းသော အဆင်း ဖြူသော အဆင်းတို့ကို မြင်သော သူတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ညိုသော အဆင်းတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ညိုသော အဆင်းတို့ကို မြင်သော သူတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ညီညွတ်သောအရာ၊ မညီညွတ်သောအရာသည် ရှိပါ၏။ ညီညွတ်သောအရာ၊ မညီညွတ် သော အရာ ကို မြင်သောသူတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ကြယ်တာရာအရောင်တို့သည် ရှိပါကုန်၏။ ကြယ်တာရာ အရောင်တို့ ကို မြင်သော သူတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ လ နေတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ လ နေတို့ကို မြင်သောသူတို့သည် ရှိပါကုန်၏။ (ထိုသို့ ရှိကုန်လျက်) “ငါသည် ဤ (အမည်း အဖြူစသည်) ကို မသိ၊ ငါသည်ဤ (အမည်း အဖြူစသည်) ကို မမြင်၊ ထို့ကြောင့် ထို (အမည်းအဖြူ စသည်) သည် မရှိ” ဟု ဆိုအံ့။ ယင်းသို့ဆိုသော် ထိုဝမ်းတွင်းကန်းသည် မှန်စွာဆိုသည် မမည်ရာပါဟု (လျှောက်၏)။ မြို့စား ဤအတူပင်ငါ့အား သင်ပြောသော စကားကြောင့် သင်သည် ဝမ်းတွင်းကန်းကဲ့သို့ ဖြစ်မည်မှာ ထင်ရှား၏။

“တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း “တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ဤသို့ အသက်ရှည် ကုန်၏” ဟူ၍လည်းကောင်း ဤအကြောင်းကို အသျှင်ကဿပအား အဘယ်သူသည် ပြောကြား ပါသနည်း၊ “တာဝတိံသာနတ်တို့သည် ရှိကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း “တာဝတိံသာနတ် တို့သည် ဤသို့ အသက်ရှည်ကုန်၏” ဟူ၍ လည်းကောင်း (ဆိုသော) အသျှင်ကဿပ၏စကားကို အကျွန်ုပ်တို့ မယုံကြည်ပါ ကုန်ဟု သင် ဆို၏။ မြို့စား သင် ထင်သကဲ့သို့ ဤမံသစက္ခုဖြင့် တစ်ပါးသော လောကကို မြင်အပ်သည်ဟု မမှတ်အပ်။ မြို့စား အကြင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ရွာမှဝေးကွာသော ဆိတ်ငြိမ်ရာ တောကျောင်းတို့ ကို မှီဝဲနေကုန်၏။ မမေ့မလျော့ကုန်သည်ဖြစ်၍ပြင်းထန်သော လုံ့လ

ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ထိုတောကျောင်းတို့၌နေကုန်သော ထိုသမဏ
ပြာဟ္မဏတို့သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ကို ကြည်လင် စေကုန်၏။ ထိုသမဏပြာဟ္မဏတို့သည် အထူးသဖြင့်
ကြည်လင်သော လူတို့၏ မျက်စိ အမြင်ထက် သာလွန်သော နတ်မျက်စိနှင့်တူသော ‘ဒိဗ္ဗစက္ခု’
အဘိညာဉ်ဖြင့် ဤလောကကို လည်းကောင်း တစ်ပါးသောလောကကိုလည်းကောင်း သေ၍ တစ်ဖန်
ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့ကို လည်းကောင်း မြင်ကုန်၏။ မြို့စား ဤသို့လျှင် တစ်ပါးသော လောကကို
မှတ်အပ်၏။ သင် ထင်သကဲ့သို့ ဤမံသစက္ခုဖြင့် မြင်အပ်သည် ဟု မမှတ်အပ်။

မြို့စား ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သင်၏ အယူသည် ဤသို့ဖြစ်ပါလော့-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော
သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု (ဖြစ်ပါလော့
ဟု မိန့်ဆို၏)။

၄၁၉။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ ဆိုသော်လည်း ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏အယူသည် ဤသို့ပင်
ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော
သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏ ဟု
လျှောက်၏)။

မြို့စား သင်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိသေးသလော။ပ။

အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိပါသေး၏။ပ။

မြို့စား (ထိုအကြောင်းကား) အဘယ်နည်းဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ဤလောက၌ သီလရှိကုန်သော ကောင်းသောအကျင့်ရှိကုန်သော အသက်ရှည်ခြင်း
ငှါ အလိုရှိကုန်သော မသေခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်သော ချမ်းသာကို အလိုရှိကုန်သော ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်
ကုန်သော သမဏပြာဟ္မဏတို့ကို အကျွန်ုပ် တွေ့မြင်ရပါ၏။ အသျှင်ကဿပ (ထိုသို့တွေ့မြင်သော အခါ)
ထိုအကျွန်ုပ်အား ဤသို့ အကြံဖြစ်ပါ၏-

သီလရှိကုန်သော ကောင်းသော အကျင့်ရှိကုန်သော ဤသမဏပြာဟ္မဏတို့သည် “ငါတို့ သေကုန်
သော် ဤလောကထက် မွန်မြတ်သည် ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု သိကုန်ငြားအံ့။ သီလရှိကုန်သော ကောင်း သော
အကျင့် ရှိကုန်သော ဤအသျှင်သမဏပြာဟ္မဏတို့သည် ယခုချက်ခြင်း အဆိပ်ကိုမူလည်း စား၍
သေကုန်ရာ၏။ ဓားလက်နက်ကိုမူလည်း ဆောင်ယူ၍ သတ်သေကုန်ရာ၏။ ကြိုးဆွဲချ၍မူ လည်း
သေကုန်ရာ၏။ ကမ်းပါးပြတ်၌မူလည်း ခုန်ချ၍ သေကုန်ရာ၏။ သီလရှိကုန်သော ကောင်း သောအကျင့်
ရှိကုန်သော ဤအသျှင်သမဏပြာဟ္မဏတို့သည် “ငါတို့ သေကုန်သော် ဤလောက ထက်မွန်မြတ်သည်
ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု မသိကုန်သောကြောင့် သီလရှိကုန်သော ကောင်းသော အကျင့် ရှိကုန်သော ဤ
သမဏပြာဟ္မဏတို့သည် အသက်ရှည်ခြင်းငှါ အလိုရှိကုန်၏။ မသေခြင်းငှါ အလိုရှိ ကုန်၏။ ချမ်းသာကို
အလိုရှိကုန်၏။ ဆင်းရဲကို စက်ဆုပ်ကုန်၏။ “မိမိကိုယ်ကို မသတ်ကုန်” ဟု (အကြံဖြစ်ပါ၏)။

အသျှင်ကဿပ ယင်း (ဆိုခဲ့သည့်ပုံသက်သေ) အကြောင်းအားဖြင့် အကျွန်ုပ်၏အယူသည် ဤသို့
ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသောလောကသည် မရှိ။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော
သတ္တဝါ တို့သည် မရှိကုန်။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ ၏)။

ဤ (ဆိုခဲ့သည့်ပုံသက်သေ) သည်လည်း (အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏) အကြောင်းပါတည်း ဟု
(လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ကိုယ်ဝန်ဆောင်ပုဏ္ဏားမ ဥပမာ

၄၂၀။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပညာရှိ ယောက်ျားတို့သည် ဥပမာဖြင့် ဆိုအပ်သောစကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိကုန်၏။

မြို့စား ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား ပုဏ္ဏားတစ်ယောက်အား မယားနှစ်ယောက်ရှိ၏။ တစ်ယောက်အား ဆယ်နှစ်ရွယ် ဆယ့်နှစ်နှစ်ရွယ် သားတစ်ယောက်ရှိ၏။ တစ်ယောက်သည်ကား ကိုယ်ဝန် အရင့်အမာ သားဖွားခါနီးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ထိုပုဏ္ဏားသည် သေလေ၏။ ထို (ပုဏ္ဏားသေသော) အခါ ထို (ပုဏ္ဏား၏ သား) လုလင်ငယ်သည် အမိ၏ ရန်သူ (မိထွေး) အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အမိ ဤ ဥစ္စာ စပါး ရွှေ ငွေအလုံးစုံသည် အကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာသာတည်း၊ ဤဥစ္စာစု၌ သင်၏ အဖို့ တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ၊ အမိ အကျွန်ုပ်အား အဖ၏ အမွေအနှစ်ကို အပ်နှင်းပါလော့” ဟု (ဆို၏)။ ဤသို့ ဆိုသော် ထို (မိထွေး) ပုဏ္ဏားမသည် ထိုလုလင်ငယ်အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အမောင် မွေးဖွားသည့်တိုင်အောင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ အကယ်၍ သတို့သားမွေးဖွားသည် ဖြစ်အံ့၊ အချို့အဝက်သည် ထိုသတို့သား၏ အဖို့အစုလည်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ အကယ်၍ သတို့သမီး မွေးဖွား သည့်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသတို့သမီးသည်လည်း သင်၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်လတ္တံ့” ဟု (ဆို၏)။

နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ထိုလုလင်ငယ်သည် အမိ၏ ရန်သူ (မိထွေး) အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အမိ ဤ ဥစ္စာ စပါး ရွှေ ငွေ အလုံးစုံသည် အကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာသာတည်း၊ ဤဥစ္စာစု၌ သင်၏ အဖို့တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ၊ အမိ အကျွန်ုပ်အား အဖ၏ အမွေအနှစ်ကို အပ်နှင်းပါလော့” ဟု ဆို၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ထို (မိထွေး) ပုဏ္ဏားမသည် ထိုလုလင်ငယ်အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အမောင် မွေးဖွားသည့်တိုင်အောင် ဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ အကယ်၍ သတို့သား မွေးဖွားသည် ဖြစ်အံ့၊ အချို့အဝက်သည် ထိုသတို့သား၏ အဖို့အစုလည်း ဖြစ်လတ္တံ့၊ အကယ်၍ သတို့သမီး မွေးဖွားသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုသတို့သမီးသည်လည်း သင်၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်လတ္တံ့” ဟု (ဆို၏)။

သုံးကြိမ်မြောက်လည်း ထိုလုလင်ငယ်သည် အမိ၏ ရန်သူ (မိထွေး) အား ဤစကားကို ဆို၏-

“အမိ ဤ ဥစ္စာ စပါး ရွှေ ငွေ အလုံးစုံသည် အကျွန်ုပ်၏ ဥစ္စာသာတည်း၊ ဤဥစ္စာစု၌ သင်၏ အဖို့တစ်စုံတစ်ခုမျှ မရှိ၊ အမိ အကျွန်ုပ်အား အဖ၏ အမွေအနှစ်ကို အပ်နှင်းပါလော့” ဟု (ဆို၏)။

ထိုအခါ ထိုပုဏ္ဏားမသည် ဓားလက်နက်ကို ယူ၍ တိုက်ခန်းသို့ ဝင်ပြီးလျှင် သတို့သား ဖြစ်စေ သတို့သမီးဖြစ်စေ မွေးဖွားစေခြင်းငှါ ဝမ်းကို ခွဲလေ၏။ ထိုပုဏ္ဏားမသည် မိမိကိုယ်ကိုလည်းကောင်း အသက်ကိုလည်းကောင်း အလုံးစုံသော ဥစ္စာနှစ်ကိုလည်းကောင်း ဖျက်ဆီး၏။ မိုက်သော မလိမ္မာသော ပုဏ္ဏားမသည် အဆင်ခြင်ကင်းမဲ့စွာ အမွေအနှစ်ကို ရှာသည်ဖြစ်၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ဘိသကဲ့သို့၊ မြို့စား ဤအတူသာလျှင် မိုက်သော မလိမ္မာသော သင်သည် အဆင်ခြင်ကင်းမဲ့စွာ တစ်ပါးသော လောကကို ရှာသည်ဖြစ်၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်လတ္တံ့၊ မြို့စား မိုက်သော မလိမ္မာသော ထိုပုဏ္ဏားမသည် အဆင်ခြင်ကင်းမဲ့စွာ အမွေအနှစ်ကို ရှာသည်ဖြစ်၍ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သကဲ့သို့ သီလရှိကုန်သော ကောင်းသော အကျင့်ရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် မရင့်ကျက်သေးသည်ကို ရင့်ကျက်အောင် မပြုကုန်၊ စင်စစ်သော်ကား ရင့်ကျက်သော အခါကို ဆိုင်းငံ့ကုန်၏။ မြို့စား သီလ ရှိကုန်သော ကောင်းသော အကျင့် ရှိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အခွန်ရှည်စွာ တည်နေသည့်

အလျောက် များစွာသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို တိုးပွား စေကုန်၏။ လူအများတို့၏ ပွားစီးခြင်း အလို့ငှါလည်း ကျင့်ကုန်၏။ လူအများတို့၏ ချမ်းသာခြင်း အလို့ငှါလည်း ကျင့်ကုန်၏။ သတ္တလောကကို သနားသောကြောင့် နတ် လူတို့၏ အကျိုးများခြင်း အလို့ငှါ ပွားစီးခြင်းအလို့ငှါ ချမ်းသာခြင်း အလို့ငှါ ကျင့်ကုန်၏။ မြို့စား ဤအကြောင်း ဖြင့်လည်းသင်၏ အယူသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါလော့-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု (ဖြစ်ပါလော့ ဟု မိန့်ဆို၏)။

၄၂၁။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန်ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏ ဟု လျှောက်၏)။

မြို့စား သင်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိသေးသလော။ပ။

အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိပါသေး၏။ပ။

မြို့စား (ထိုအကြောင်းကား) အဘယ်နည်းဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ဤလောက၌ အကျွန်ုပ်၏ မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည် အပြစ်ကျူးလွန်သော ခိုးသူကို ဖမ်း၍ ပြပါကုန်၏-

“အရှင် ဤသူကား အပြစ်ကို ကျူးလွန်သော အရှင် (စိုးအုပ်ရာနယ်မြေမှ) ခိုးသူပါတည်း၊ ဤ သူအား ပေးလိုသော အပြစ်ဒဏ်ကို ပေးပါလော့” ဟု (ပြပါကုန်၏)။

ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤယောက်ျားကို အသက်ရှင်စဉ်ပင် အိုး၌ ထည့်၍ အိုးဝကို ပိတ်ပြီးလျှင် စိုစွတ်သော သားရေဖြင့် ကြက်၍ စိုစွတ်သော မြေဖြင့် ထူစွာ လိမ်းကျံပြီးသော် ခုံလောက်ပေါ်သို့ တင်လျက် မီးတိုက်ကုန်လော့” ဟု (ဆိုပါ၏)။

ထို (မင်းချင်းယောက်ျား) တို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု အကျွန်ုပ်အား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထို (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို အသက်ရှင်စဉ်ပင် အိုး၌ ထည့်၍ အိုးဝကို ပိတ်ပြီးလျှင် စိုစွတ်သော သားရေဖြင့် ကြက်၍ စိုစွတ်သော မြေဖြင့် ထူစွာလိမ်းကျံ ပြီးသော် ခုံလောက်ပေါ်သို့ တင်လျက် မီးတိုက်ကုန်၏။

အကျွန်ုပ်တို့သည် “ထိုယောက်ျားသေပြီ” ဟု သိသောအခါ ထိုအိုးကို (ခုံလောက်မှ) ချ၍ လိမ်းကျံ သော မြေကိုခွါလျက် အိုးဝကို ဖြည်းညင်းစွာ ဖွင့်ပြီးလျှင် “ထိုခိုးသူ၏ ထွက်သွားသော အသက်ကို မြင်ကောင်းမြင်ကုန်ရာ၏” ဟု ကြည့်ကြပါကုန်၏။ (သို့ကြည့်ကြရာ) ထိုခိုးသူ၏ ထွက်သွားသော အသက်ကို အကျွန်ုပ်တို့သည် မမြင်ရပါကုန်။ အသျှင်ကဿပ ယင်း (ဆိုခဲ့သည့်ပုံသက်သေ) အကြောင်း အားဖြင့် အကျွန်ုပ် ၏ အယူသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏)။

ဤဆိုခဲ့သည့် ပုံသက်သေသည်လည်း (အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏) အကြောင်းပါတည်း ဟု (လျှောက် ၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

အိပ်မက် ဥပမာ

၄၂၂။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဤအရာ၌ သင့်ကိုပင် ပြန်၍ မေးအံ့၊ သင်နှစ်သက်သည့်အတိုင်း ထိုအမေးကို ဖြေလော့။ မြို့စား သင် နေ့အချိန် အပန်းဖြေ အိပ်စက်စဉ်အခါ အရံ၏ မွေ့လျော်ဖွယ် ဥယျာဉ်၏ မွေ့လျော်ဖွယ် မြေ၏မွေ့လျော်ဖွယ် ရေကန်၏မွေ့လျော်ဖွယ်တို့ကို အိပ်မက်၌ မြင်မက် ဖူးသည်ကို မှတ်မိပါသလော ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်သည် နေ့အချိန် အပန်းဖြေအိပ်စက်နေစဉ်အခါ အရံ၏ မွေ့လျော်ဖွယ် ဥယျာဉ်၏ မွေ့လျော်ဖွယ် မြေ၏မွေ့လျော်ဖွယ် ရေကန်၏ မွေ့လျော်ဖွယ်တို့ကို အိပ်မက်၌ မြင်မက် ဖူးသည်ကို မှတ်မိပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား ထိုအိပ်မက်စဉ်အခါ အမျိုးညံ့သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အမျိုးမြတ်သည်လည်း ဖြစ်ကုန် သော ကလေးအရွယ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အပျိုအရွယ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော မောင်းမတို့သည် သင့်ကို စောင့်နေကုန် သလော ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ထို (အိပ်မက်မက်စဉ်) အခါ အမျိုးညံ့ သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အမျိုးမြတ် သည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ကလေးအရွယ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အပျိုအရွယ်လည်း ဖြစ်ကုန်သော မောင်းမတို့သည် အကျွန်ုပ်ကို စောင့်နေကြပါကုန်၏ ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား ထိုမောင်းမတို့သည် သင်၏ အသက်ဝင်သည်ကိုလည်းကောင်း ထွက်သည်ကို လည်းကောင်း မြင်ကြကုန်သလော ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ မမြင်ကြပါကုန် ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား အသက်ရှင်လျက် ရှိကုန်သော ထိုမောင်းမတို့သည် အသက်ရှင်လျက်ရှိသော သင်၏ အသက်ဝင်သည်ကို လည်းကောင်း ထွက်သည်ကို လည်းကောင်း မမြင်ရမူ သင်သည် သေသောသူ၏ အသက်ဝင်သည်ကို လည်းကောင်း ထွက်သည်ကို လည်းကောင်း အဘယ်မှာ မြင်ပါအံ့နည်း။ မြို့စား ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သင်၏ အယူသည် ဤသို့ဖြစ်ပါလော့-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု (ဖြစ်ပါလော့ ဟု မိန့်ဆို၏)။

၄၂၃။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ပင်ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါ တို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏ ဟု လျှောက်၏)။

မြို့စား သင်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိသေးသလော။ပ။

အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိပါသေး၏။ပ။

မြို့စား (ထိုအကြောင်းကား) အဘယ်နည်း ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကသပ ဤလောက၌ အကျွန်ုပ်၏ မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည် အပြစ်ကျူးလွန်သော ခိုးသူကို ဖမ်း၍ ပြပါကုန်၏-

“အရှင် ဤသူသည် အပြစ်ကို ကျူးလွန်သော အရှင်၏ (စိုးအုပ်ရာနယ်မြေမှ) ခိုးသူပါတည်း၊ ဤ (ခိုးသူ) အားပေးလိုရာ အပြစ်ဒဏ်ကို ပေးတော်မူပါလော့” ဟု (ပြပါကုန်၏)။

ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤယောက်ျားကို အသက်ရှင်စဉ်ပင် စဉ်းချိန်ဖြင့် ချိန်စက်လျက် ထွက်သက် မရှိအောင် လေးကြိုးဖြင့် လည်၌ ညှစ်၍ သတ်ပြီးလျှင် တစ်ဖန် စဉ်းချိန်ဖြင့် ချိန်စက်ကုန်လော့” ဟု (ဆိုပါ၏)။

ထို (မင်းချင်းယောက်ျား) တို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု အကျွန်ုပ်အား ဝန်ခံပြီးလျှင် ထို (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို အသက်ရှင်စဉ်ပင် စဉ်းချိန်ဖြင့် ချိန်စက်လျက် ထွက်သက်မရှိအောင် လေးကြိုးဖြင့် လည်၌ ညှစ်၍ သတ်ပြီးလျှင် တစ်ဖန် စဉ်းချိန်ဖြင့် ချိန်စက်ကုန်၏။ ထိုယောက်ျားသည် အသက်ရှင်နေစဉ် အခါ၌ပိုမို၍ ပေါ့လည်းပေါ့၏။ ပိုမို၍ ပျော့ပျောင်းလည်း ပျော့ပျောင်း၏။ ပိုမို၍ အပြုအပြင်လည်း ခံ၏။ ထိုခိုးသူယောက်ျားသည် သေသည့်အခါ၌ ပိုမို၍ လေးလည်း လေး၏။ ပိုမို၍ ခက်မာလည်း ခက်မာ၏။ ပိုမို၍ အပြုအပြင်လည်း မခံ၊ ယင်း (ဆိုခဲ့ပြီးသည့် ပုံသက်သေ) အကြောင်းအားဖြင့် အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ ၏)။

ဤ (ဆိုခဲ့သည်ပုံသက်သေ) သည်လည်း (အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏) အကြောင်းပါတည်း ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ရဲရဲညီသော သံတွေခဲ ဥပမာ

၄၂၄။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပညာရှိ ယောက်ျားတို့သည် ဥပမာဖြင့် လိုအပ်သော စကားတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိကုန်၏။

မြို့စား ဥပမာ အားဖြင့် ယောက်ျား (တစ်ယောက်) သည် တစ်နေ့ပတ်လုံး ပူလောင်သော ရဲရဲညီသော ပြောင်ပြောင်တောက်သော အလျှံနှင့်တကွဖြစ်သော သံတွေခဲကို စဉ်းချိန်ဖြင့် ချိန်စက်ရာ၏။ နောင်အခါ အေးပြီးသော အခိုး ငြိမ်းပြီးသော ထိုသံတွေခဲကို စဉ်းချိန်ဖြင့် တစ်ဖန် ချိန်စက်ပြန်ရာ၏။ အဘယ်အခါမှာ ထိုသံတွေခဲသည် ပိုမို၍ ပေါ့လည်း ပေါ့သနည်း၊ ပိုမို၍ ပျော့ပျောင်းလည်း ပျော့ပျောင်း သနည်း၊ ပိုမို၍ အပြုအပြင်လည်း ခံသနည်း၊ ရဲရဲညီသော ပြောင်ပြောင်တောက်သော အလျှံနှင့် တကွဖြစ်သော အခါလော၊ (သို့မဟုတ်) အေးပြီးသော အခိုး ငြိမ်းပြီးသော အခါလော ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ထိုသံတွေခဲသည် အပူဓာတ် လေဓာတ်နှင့် ပေါင်းဆုံမိ၍ ရဲရဲညီသော ပြောင်ပြောင် တောက်သော အလျှံနှင့်တကွဖြစ်သောအခါ ပိုမို၍ ပေါ့လည်းပေါ့၏၊ ပိုမို၍ ပျော့ပျောင်းလည်း ပျော့ပျောင်း၏၊ ပိုမို၍ အပြုအပြင်လည်း ခံ၏၊ ထိုသံတွေခဲသည် အပူဓာတ် လေဓာတ် ကင်းကွာ၍ အေးသော အခိုး ငြိမ်းသော အခါ၌ကား ပိုမို၍ လေးလည်းလေး၏၊ ပိုမို၍ ခက်မာလည်း ခက်မာ၏၊ ပိုမို၍ အပြုအပြင်လည်း မခံပါဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား ဤအတူပင် ဤကိုယ်သည် အသက် + ကိုယ်ငွေ့ + ဝိညာဉ်တို့နှင့် ပေါင်းဆုံမိသောအခါ ပိုမို၍ ပေါ့လည်ပေါ့၏၊ ပိုမို၍ ပျော့ပျောင်းလည်း ပျော့ပျောင်း၏၊ ပိုမို၍ အပြုအပြင်လည်း ခံ၏၊ ဤကိုယ်သည် အသက်၊ ကိုယ်ငွေ့၊ ဝိညာဉ်တို့နှင့် ကင်းကွာသော အခါ၌ကား ပိုမို၍ လေးလည်း လေး၏၊ ပိုမို၍ ခက်မာလည်း ခက်မာ၏၊ ပိုမို၍ အပြုအပြင်လည်း မခံ။ မြို့စား ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သင်၏ အယူသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါလော့-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏”ဟု (ဖြစ်ပါလော့ ဟု မိန့်ဆို၏)။

၄၂၅။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏ ဟု လျှောက်၏)။

မြို့စား သင်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိသေးသလော။ပ။

အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိပါသေး၏။ပ။

မြို့စား (ထိုအကြောင်းကား) အဘယ်နည်းဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ဤလောက၌ အကျွန်ုပ်၏ မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည် အပြစ်ကျူးလွန်သော ခိုးသူကို ဖမ်း၍ ပြပါကုန်၏-

“အရှင် ဤသူသည် အပြစ်ကို ကျူးလွန်သော အရှင်၏ (စိုးအုပ်ရာနယ်မြေမှ) ခိုးသူပါတည်း၊ ဤ (ခိုးသူ) အား ပေးလိုရာ အပြစ်ဒဏ်ကို ပေးတော်မူပါလော့” ဟု (ပြပါကုန်၏)။

ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤယောက်ျားကို အရေပါး အရေထူ အသား အကြော အရိုး ရိုးတွင်း ချဉ်ဆီကို မပျက်စီးစေမူ၍ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချကုန်လော့၊ ထိုသူ၏ အသက်ထွက်သည်ကို မြင်ကောင်း မြင်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါ၏)။

ထိုသူတို့သည် “ကောင်းပါပြီ” ဟု အကျွန်ုပ်အား ဝန်ခံ၍ ထို (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို အရေပါးကို မပျက်စီးစေမူ၍။ပ။ ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ချပါကုန်၏။

ထိုခိုးသူသည် သေတော့မည့် ဆဲဆဲဖြစ်သောအခါ မင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤ (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို ပက်လက်ချထားကြ ကုန်လော့၊ ထိုသူ၏ အသက်ထွက်သည်ကို မြင်ကောင်း မြင်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါ၏)။

ထို (မင်းချင်းယောက်ျား) တို့သည် ထိုယောက်ျားကို ပက်လက် ချထားကြပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုသူ၏ အသက်ထွက်သည်ကို မမြင်ကြရပါကုန်၊ (ထိုအခါ) အကျွန်ုပ်သည် ထို (မင်းချင်းယောက်ျား) တို့အား ဤသို့ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤ (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို မှောက်ခုံချထားကုန်လော့၊ တစ်ဖက်သို့ စောင်း၍ ချထား ကုန်လော့၊ အခြားတစ်ဖက်သို့ စောင်း၍ ချထားကုန်လော့၊ မတ်ရပ်ထောင်၍ ထားကုန် လော့၊ ဦးစောက်ပြောင်းပြန် ထားကုန်လော့၊ လက်ဖြင့် ပုတ်ကုန်လော့၊ ခဲဖြင့် ထုကုန်လော့၊ တုတ်ဖြင့် ရိုက်ကုန်လော့၊ ဓားဖြင့် ခုတ်ကုန်လော့၊ ဤမှာဘက်မှ (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်းစသည်ကို) ပြုကုန်လော့၊ ထိုမှာဘက်မှ (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်း စသည်ကို) ပြုကုန်လော့၊ ဤဘက် ထိုဘက် အပြန်ပြန် အလှန်လှန် (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်းစသည်ကို) ပြုကုန်လော့၊ ငါတို့သည် ထိုသူ၏ အသက်ထွက်သည်ကို မြင်ရကောင်း မြင်ရကုန်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါ၏)။

ထို (မင်းချင်းယောက်ျား) တို့သည် ထို (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို ဤမှာဘက်မှ (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်း စသည်ကို) ပြုပါကုန်၏၊ ထိုမှာဘက်မှ (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်းစသည်ကို) ပြုပါကုန်၏၊ ဤဘက် ထိုဘက် အပြန်ပြန် အလှန်လှန် (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်းစသည်ကို) ပြုပါကုန်၏၊ အကျွန်ုပ်တို့သည် ထိုသူ၏ အသက်ထွက် သည်ကို မမြင်ကြရပါကုန်၊ ထိုသူအား ထိုမျက်စိ ထိုရူပါရုံတို့ပင် ရှိလျက် ဖြစ်ပါကုန်၏၊ သို့ရာတွင် ထိုမျက်စိဖြင့်ရူပါရုံကို မခံစားပါ။ ထိုနား ထိုသဒ္ဓါရုံတို့ပင် ရှိလျက် ဖြစ်ပါကုန်၏၊ သို့ရာတွင် ထိုနားဖြင့် သဒ္ဓါရုံကို မခံစားပါ။ ထိုနှာခေါင်း ထိုဂန္ဓာရုံတို့ပင် ရှိလျက် ဖြစ်ပါကုန်၏၊ သို့ရာတွင် ထိုနှာခေါင်းဖြင့် ဂန္ဓာရုံကို မခံစားပါ။ ထိုလျှာ ထိုရသာရုံတို့ပင် ရှိလျက် ဖြစ်ပါကုန်၏၊ သို့ရာတွင် ထိုလျှာဖြင့် ရသာရုံကို မခံစားပါ။ ထိုကိုယ် ထိုဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံတို့ပင် ရှိလျက် ဖြစ်ပါကုန်၏။ သို့ရာတွင် ထိုကိုယ်ဖြင့် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို မခံစားပါ။ အသျှင်ကဿပ ယင်း (ဆိုခဲ့သည့် ပုံသက်သေ) အကြောင်း အားဖြင့် အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏)။

ဤ (ဆိုခဲ့သည့် ပုံသက်သေ) သည်လည်း (အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း) အကြောင်းပါတည်း ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ခရုသင်းမှုတ်သော ယောက်ျား ဥပမာ

၄၂၆။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပညာရှိ ယောက်ျား တို့သည် ဥပမာဖြင့် ဆိုအပ်သော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိကုန်၏။

မြို့စား ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား ခရုသင်းမှုတ်သော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် ခရုသင်းကို ယူ၍ တိုင်းစွန်ပြည်များ ကျေးလက်တစ်ခုသို့ သွားလေ၏။ ထိုသူသည် ရွာတစ်ရွာသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရွာ၏ အလယ်၌ ရပ်လျက် ခရုသင်းကို သုံးကြိမ်မှုတ်ပြီးလျှင် ခရုသင်းကို မြေ၌ ချထား၍ သင့်လျော်သော အရပ်၌ ထိုင်နေ၏။ မြို့စား ထိုအခါ တိုင်းစွန်ပြည်များ ကျေးလက်သားတို့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“အချင်းတို့ ဤသို့ တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ ယစ်မူးဖွယ် ဖြစ်သော ဤသို့ ငြိတွယ်ဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ မိန်းမောဖွယ်ဖြစ်သော ဤအသံသည် အဘယ်အရာ၏ အသံပါနည်း” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ဤသို့ ကြံပြီးသော် အညီအညွတ် စည်းဝေးကုန်၍ ထိုခရုသင်းမှုတ်သော ယောက်ျားကို ဤသို့ မေးမြန်းကုန်၏-

“အချင်း ဤသို့ တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ ယစ်မူးဖွယ်ဖြစ် သော ဤသို့ ငြိတွယ်ဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ မိန်းမောဖွယ်ဖြစ်သော ဤအသံသည် အဘယ်အရာ၏ အသံ ပါနည်း” ဟု (မေးမြန်းကုန်၏)။

အချင်းတို့ ဤအရာသည် ခရုသင်းမည်၏။ ဤသို့ တပ်မက်ဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ် သော ဤသို့ ယစ်မူးဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ ငြိတွယ်ဖွယ်ဖြစ်သော ဤသို့ မိန်းမောဖွယ် ဖြစ်သော ဤအသံ သည် ယင်း ခရုသင်း၏ အသံတည်းဟု (ဆို၏)။

ထို (ကျေးလက်သား) တို့သည် ထိုခရုသင်းကို ပက်လက် ချထားကုန်၏။ (ပက်လက်ထားကုန်၍) “ခရုသင်းမြည်လော့၊ ခရုသင်း မြည်လော့” ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုခရုသင်းသည် အသံမမြည်သည် သာတည်း။ ထို (ကျေးလက်သား) တို့သည် ထိုခရုသင်းကို မှောက်ခုံ ချထားကုန်၏။ တစ်ဖက်သို့ စောင်း၍ ချထားကုန်၏။ အခြားတစ်ဖက်သို့ စောင်း၍ ချထားကုန်၏။ မတ်ရပ်ထောင်၍ ချထားကုန်၏။ ဦးစောက် ပြောင်းပြန် ထားကုန်၏။ လက်ဖြင့် ပုတ်ကုန်၏။ ခဲဖြင့် ထုကုန်၏။ တုတ်ဖြင့် ရိုက်ကုန်၏။ ဓားဖြင့် ခုတ်ကုန်၏။ ဤမှာဘက်မှ (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်းစသည်ကို) ပြုကုန်၏။ ထိုမှာဘက်မှ (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်း စသည်ကို) ပြုကုန်၏။ ဤဘက် ထိုဘက် အပြန်ပြန် အလှန်လှန် (ပုတ်ခြင်း ထုခြင်းစသည်ကို) ပြုကုန်၏။ “ခရုသင်းမြည်လော့၊ ခရုသင်းမြည်လော့” ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုခရုသင်းသည် အသံ မမြည်သည် သာတည်း။

မြို့စား ထိုအခါ ထိုခရုသင်း မှုတ်သော ယောက်ျားအား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ဤ တိုင်းစွန်ပြည်များ ကျေးလက်သားတို့သည် ဤမျှလောက် မိုက်ကြကုန်စွတကား၊ ခရုသင်းသံ ကို အဆင်အခြင် ကင်းမဲ့စွာ အဘယ့်ကြောင့် ရွာကုန်ဘိသနည်း” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို (ကျေးလက်သား) တို့ ကြည့်နေစဉ် ထိုခရုသင်း မှုတ်သော သူသည် ခရုသင်းကို ကိုင်၍ သုံးကြိမ် မှုတ်ပြီးလျှင် ခရုသင်းကို ယူ၍ ဖဲသွားလေ၏။

မြို့စား ထိုအခါ ထိုတိုင်းစွန့်ပြည်ဖျား ကျေးလက်သားတို့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“အချင်းတို့ ဤခရုသင်း မည်သည်ကား (မှုတ်သော) ယောက်ျား+ (မှုတ်ခြင်း) လုံ့လ+ (မှုတ်အပ်သော) လေနှင့် ပေါင်းဆုံမိသောအခါ အသံမြည်၏။ အချင်းတို့ ဤခရုသင်း မည်သည်ကား (မှုတ်သော) ယောက်ျား+ (မှုတ်ခြင်း) လုံ့လ+ (မှုတ်အပ်သော) လေတို့နှင့် ကင်းကွာသော အခါ အသံ မမြည် ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

မြို့စား ဤအတူ ဤကိုယ်သည် အသက် + ကိုယ်ငွေ့ + ဝိညာဏ်တို့နှင့် ပေါင်းဆုံမိသော အခါ ရှေ့သို့လည်း တက်၏။ နောက်သို့လည်း ဆုတ်၏။ ရပ်လည်း ရပ်၏။ ထိုင်လည်း ထိုင်၏။ အိပ်လည်း အိပ်၏။ မျက်စိဖြင့်လည်း ရူပါရုံကို မြင်၏။ နားဖြင့်လည်း သဒ္ဒါရုံကို ကြား၏။ နှာခေါင်းဖြင့်လည်း ဂန္ဓာရုံကို နှမ်း၏။ လျှာဖြင့်လည်း ရသာရုံကို လျက်၏။ ကိုယ်ဖြင့်လည်း ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ထိ၏။ စိတ်ဖြင့်လည်း ဓမ္မာရုံကို သိ၏။ ဤကိုယ်သည် အသက်, ကိုယ်ငွေ့, ဝိညာဏ်တို့နှင့် ကင်းကွာသောအခါ ရှေ့သို့လည်း မတက်သည်သာတည်း။ နောက်သို့လည်း မဆုတ်သည်သာတည်း။ မရပ်သည်သာတည်း။ မထိုင်သည် သာတည်း။ မအိပ်သည်သာတည်း။ မျက်စိဖြင့်လည်း ရူပါရုံကို မမြင်သည်သာတည်း။ နားဖြင့်လည်း သဒ္ဒါရုံကို မကြားသည်သာတည်း။ နှာခေါင်းဖြင့်လည်း ဂန္ဓာရုံကို မနံသည်သာတည်း။ လျှာဖြင့်လည်း ရသာရုံကို မလျက်သည်သာတည်း။ ကိုယ်ဖြင့်လည်း ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို မတွေ့ထိသည် သာတည်း။ စိတ်ဖြင့်လည်း ဓမ္မာရုံကို မသိသည်သာတည်း။ မြို့စား ဤအကြောင်းဖြင့်လည်း သင်၏ အယူသည် ဤသို့ဖြစ်ပါလော့-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် ရှိ၏။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် ရှိကုန်၏။ ကောင်းမှုကံ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် ရှိ၏” ဟု (ဖြစ်ပါလော့ဟု မိန့်ဆို၏)။

၄၂၇။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း ဤအရာ၌ အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ။ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်။ ကောင်းမှုကံ, မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏ ဟု လျှောက်၏)။

မြို့စား သင်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိသေးသလော။ပ။

အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းသည် ရှိပါသေး၏။ပ။

မြို့စား (ထိုအကြောင်းကား) အဘယ်နည်းဟု (မေး၏)။

အသျှင်ကဿပ ဤလောက၌ အကျွန်ုပ်၏ မင်းချင်းယောက်ျားတို့သည် အပြစ်ကို ကျူးလွန်သော ခိုးသူကို ဖမ်း၍ ပြပါကုန်၏-

“အရှင် ဤသူကား အပြစ်ကို ကျူးလွန်သော အရှင်၏ (စိုးအုပ်ရာ နယ်မြေမှ) ခိုးသူပါတည်း။ ဤ (ခိုးသူ) အား ပေးလိုရာ အပြစ်ဒဏ်ကို ပေးတော်မူပါလော့” ဟု (ပြပါကုန်၏)။

ထိုမင်းချင်းယောက်ျားတို့ကို အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့ ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤ (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို အရေပါးကို ခွါကုန်လော့၊ ထို (ခိုးသူ) ၏ အသက်ကို မြင်ရကောင်း မြင်ရတန်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါ၏)။

ထို (မင်းချင်းယောက်ျား) တို့သည် ထို (ခိုးသူ) ယောက်ျား၏ အရေပါးကို ခွါပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ် တို့သည် ထို (ခိုးသူ) ယောက်ျား၏ အသက်ကို မမြင်ရပါကုန်။ ထို (မင်းချင်းယောက်ျား) တို့ကို အကျွန်ုပ် သည် ဤသို့ ဆိုပါ၏-

“အချင်းတို့ သို့ဖြစ်လျှင် ဤ (ခိုးသူ) ယောက်ျားကို အရေထူကို ခွါကြကုန်လော့၊ အသားကို လှီးကြကုန်လော့၊ အကြောကို ဖြတ်ကြကုန်လော့၊ အရိုးကို ပိုင်းကြကုန်လော့၊ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီကို ထုတ်ကြကုန်လော့၊ ထို (ခိုးသူ) ၏ အသက်ကို မြင်ရကောင်း မြင်ရတန်ရာ၏” ဟု (ဆိုပါ၏)။

ထို (မင်းချင်းယောက်ျား) တို့သည် ထို (ခိုးသူ) ယောက်ျား၏ ရိုးတွင်းချဉ်ဆီကို ထုတ်ကြပါကုန်၏။ အကျွန်ုပ်တို့သည် ထို (ခိုးသူ) ၏ အသက်ကို မမြင်ကြရပါကုန်။

အသျှင်ကဿပ ယင်း (ဆိုခဲ့သည့်ပုံသက်သေ) အကြောင်းအားဖြင့် အကျွန်ုပ်၏ အယူသည် ဤသို့ပင် ဖြစ်ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟု (ဖြစ်ပါ၏)။

ဤ (ဆိုခဲ့သည့် ပုံသက်သေ) သည်လည်း (အကျွန်ုပ်၏ အယူဖြစ်ခြင်း၏) အကြောင်းပါတည်း ဟု (လျှောက်၏)

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

မီးကိုလုပ်ကျွေးသော ရသေ့ဥပမာ

၄၂၈။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပညာရှိ ယောက်ျား တို့သည် ဥပမာဖြင့် ဆိုအပ်သော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြကုန်၏။

မြို့စား ရှေး၌ဖြစ်ဖူးသည်ကား မီးကို လုပ်ကျွေးသော ရသေ့တစ်ယောက်သည် တောကြီး အတွင်း သစ်ရွက်မိုးကျောင်း၌ နေ၏။ မြို့စား ထိုအခါ ဇနပုဒ်၌ လှည်းအုပ် တစ်အုပ်သည် ခရီးထွက်စဉ် ထိုလှည်းအုပ်သည် မီးကိုလုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့၏ သင်္ခမ်းကျောင်းအနီး၌ တစ်ညခိုမျှတည်းခို၍ သွားလေ၏။ မြို့စား ထိုအခါ မီးကိုလုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ငါသည် ထိုလှည်းစခန်း ချရာသို့ ချဉ်းကပ်ရမူ ကောင်းလေစွ၊ ဤ (လှည်းစခန်းချရာ) ၌ တစ်စုံ တစ်ခုသော အသုံးအဆောင်ကို ရကောင်း ရတန်ရာ၏”ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို့နောက် မီးကို လုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့သည် စောစောထပြီးလျှင် ထိုလှည်းစခန်းချရာသို့ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ချဉ်းကပ်ပြီးသော် ထိုလှည်းစခန်းချရာ၌ စွန့်ပစ်ထားခဲ့သော နုနယ်သော ပက်လက် အိပ်တတ်ကာမျှ ဖြစ်သော သူငယ်ကလေးကို မြင်လေ၏။ မြင်ပြီးသော် ထို (ရသေ့) အား ဤသို့သော အကြံသည်ဖြစ်၏-

“ငါမြင်ပါလျက် လူသားစစ်စစ်ဖြစ်သော သူငယ်ကလေး သေဆုံးပါမူ ငါ့အား မသင့်လျော်ပေ၊ ငါသည် ဤသူငယ်ကလေးကို သင်္ခမ်းကျောင်းသို့ ဆောင်ယူ၍ အသက်ရှည်စေရမူ မွေးမြူရမူကြီး ပွားစေရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို့နောက် မီးကို လုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့သည် ထိုသူငယ်ကို သင်္ခမ်းကျောင်းသို့ ဆောင်ယူ၍ အသက်ရှည်စေ၏။ မွေးမြူ၏။ ကြီးပွားစေ၏။ ထိုသူငယ်သည် ဆယ်နှစ် ဆယ့်နှစ်နှစ်သားအရွယ်သို့ရောက် သောအခါ မီးကို လုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့အား ဇနပုဒ်၌ တစ်စုံတစ်ခုသော ပြုဖွယ်ကိစ္စသည်ဖြစ်ပေါ်လာ ၏။ ထိုအခါ မီးကို လုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့သည် ထိုသူငယ်အား ဤစကားကို ဆို၏-

“ချစ်သား ငါသည် ဇနပုဒ်ကို သွားလို၏။ ချစ်သား မီးကို လုပ်ကျွေးရစ်လော့၊ သင်သည် မီးကို မငြိမ်းစေလင့်၊ အကယ်၍ မီး ငြိမ်းခဲ့ငြားအံ့၊ ဤကား ပဲခွပ်တည်း၊ ဤသည်တို့ကား ထင်းတို့ တည်း၊ ဤကား မီးပွတ်အစုံတည်း၊ မီးကို ဖြစ်စေ၍ မီးကို လုပ်ကျွေးရစ်လော့” ဟု (ဆို၏)။

ထို့နောက် မီးကို လုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့သည် ထိုသူငယ်ကို ဤသို့ သွန်သင်၍ ဇနပုဒ်သို့ သွားလေ၏။ ထိုသူငယ် ကစားမြူးထူး၍နေစဉ် မီးသည် ငြိမ်းလေ၏။ ထိုအခါ ထိုသူငယ်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ငါ့ကို အဖသည် ‘ချစ်သား မီးကို လုပ်ကျွေးရစ်လော့၊ သင်သည် မီးကို မငြိမ်းစေလင့်၊ အကယ်၍မီး ငြိမ်းခဲ့ငြားအံ့၊ ဤကား ပဲခွပ်တည်း၊ ဤသည်တို့ကား ထင်းတို့တည်း၊ ဤကား မီးပွတ်အစုံတည်း၊ မီးကို ဖြစ်စေ၍ မီးကို လုပ်ကျွေးရစ်လော့’ဟု မှာခဲ့၏။ ငါသည် မီးကို ဖြစ် စေ၍ မီးကိုလုပ်ကျွေးရမူကား ကောင်းစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို့နောက် ထိုသူငယ်သည် “မီးကို ရကောင်းရတန်ရာ၏” ဟု စဉ်းစားလျက် မီးပွတ်အစုံကို ပဲခွပ်ဖြင့် ရွေ့၏။ ထိုသူငယ်သည် မီးကို မရသည်သာလျှင်တည်း။ မီးပွတ်အစုံကို နှစ်စိတ်ခွဲ၏။ သုံးစိတ်ခွဲ၏။ လေးစိတ်ခွဲ၏။ ငါးစိတ်ခွဲ၏။ ဆယ်စိတ်ခွဲ၏။ အစိတ်တစ်ရာခွဲ၏။ အစိတ်စိတ်ပြု၏။ အစိတ်စိတ်ပြု ၍ ဆုံ၌ ထောင်း၏။ ဆုံ၌ ထောင်း၍ “မီးကို ရကောင်းရတန်ရာ၏” ဟု စဉ်းစားလျက် ပြင်းစွာသော လေ၌ ကြံလွင့်၏။ ထို သူငယ်သည် မီးကို မရသည်သာတည်း။

ထိုအခါ မီးကို လုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့သည် ဇနပုဒ်၌ ပြုဖွယ်ကိစ္စ ပြီးဆုံး၍ မိမိသင်္ခမ်း ကျောင်း သို့ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် ထိုသူငယ်အား “ချစ်သား အသိနည်း၊ သင့်အား မီးမငြိမ်းဘဲ ရှိပါ၏လော” ဟု ဆို၏။

ဖခင် ဤအရပ်၌ အကျွန်ုပ် ကစားမြူးထူး၍နေစဉ် မီးသည် ငြိမ်းခဲ့ပါ၏။ ထိုအခါ အကျွန်ုပ်အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်ခဲ့ပါ၏-

“ငါ့ကို ဖခင်သည် ဤသို့ မှာခဲ့၏။ ‘ချစ်သား မီးကို လုပ်ကျွေးရစ်လော့၊ သင်သည် မီးကို မငြိမ်းစေလင့်၊ အကယ်၍ မီး ငြိမ်းခဲ့ငြားအံ့၊ ဤကား ပဲခွပ်တည်း၊ ဤသည်တို့ကား ထင်းတို့တည်း၊ ဤကားမီးပွတ် အစုံတည်း၊ မီးကို ဖြစ်စေ၍ မီးကို လုပ်ကျွေးရစ်လော့’ဟု မှာခဲ့၏။ ငါသည် မီးကို ဖြစ်စေ၍မီးကို လုပ်ကျွေးရမူကား ကောင်းစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။ ဖခင် ထို့နောက် အကျွန်ုပ်သည် “မီးကိုရကောင်း ရတန်ရာ၏” ဟု စဉ်းစားလျက် မီးပွတ်အစုံကို ပဲခွပ်ဖြင့် ရွေ့ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် မီးကို မရပါ။ မီးပွတ် အစုံကို နှစ်စိတ်ခွဲပါ၏။ သုံးစိတ်ခွဲပါ၏။ လေးစိတ် ခွဲပါ၏။ ငါးစိတ်ခွဲပါ၏။ ဆယ်စိတ်ခွဲပါ၏။ အစိတ်တစ်ရာ ခွဲပါ၏။ အစိတ်စိတ်ပြုပါ၏။ အစိတ်စိတ်ပြု၍ ဆုံ၌ ထောင်းပါ၏။ “မီးကို ရကောင်း ရတန်ရာ၏” ဟု စဉ်းစားလျက် ဆုံ၌ ထောင်း၍ ပြင်းစွာသော လေ၌ ကြံလွင့်ပါ၏။ အကျွန်ုပ်သည် မီးကိုမရပါဟု (ပြောဆို၏)။

ထိုအခါ မီးကိုလုပ်ကျွေးသော ထိုရသေ့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ဤသူငယ်သည် ဤမျှလောက် မိုက်စွတကား၊ ဤမျှလောက် မလိမ္မာစွတကား၊ အဆင်အခြင် ကင်းမဲ့စွာ မီးကို အဘယ်ကြောင့် ရှာဘိသနည်း” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထိုသူငယ်သည် ကြည့်နေစဉ်ပင်လျှင် မီးပွတ်အစုံကို ယူ၍ မီးကို ဖြစ်စေလျက် ထိုသူငယ်အား ဤစကားကို ပြောဆို၏-

“ချစ်သား မီးကို ဤသို့သာ ဖြစ်စေအပ်၏။ မိုက်သော မလိမ္မာသော သင်သည် အဆင်အခြင် ကင်းမဲ့စွာ မီးကို ရှာသကဲ့သို့ (ပညာရှိသော လိမ္မာသောသူသည်) မရှာသည်သာတည်း” ဟု (ပြော ဆို၏)။

မြို့စား ဤအတူ မိုက်သော မလိမ္မာသော သင်သည် အဆင်အခြင်ကင်းမဲ့စွာ တစ်ပါးသော လောက ကိုရှာဘိ၏။ မြို့စား ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့၊ မြို့စား ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့၊ သင့်အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ ဆင်းရဲခြင်းငှါ မဖြစ်ပါစေလင့် ဟု (မိန့်ဆို၏)။

၄၂၉။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါ။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်) “ပါယာသိမြို့စားသည် ‘ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန်ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှု ကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ’ ဤသို့ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ယူလေ့ရှိ၏” ဟု အကျွန်ုပ်ကို ပသေနဒိကောသလ မင်းသည်လည်း သိပါ၏။ တိုင်းတစ်ပါး၌နေသော မင်းတို့သည်လည်း သိပါကုန်၏။ (ထို့ကြောင့် စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါ)။ အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူ ကို အကယ်၍ စွန့်လွှတ်သည် ဖြစ်အံ့၊ “ပါယာသိမြို့စားသည် ဤမျှလောက် မိုက်စွတကား၊ ဤမျှလောက် မလိမ္မာလေစွတကား၊ ယုတ်မာသော အယူကို ယူလေစွတကား” ဟု အကျွန်ုပ်အားပြောဆိုသူတို့ ရှိပါကုန် လတ္တံ့။ ထိုသူတို့၌ အမျက်ထားသောအားဖြင့်လည်း ထို (အယူ) ကို ယူမြဲယူရပါဦးအံ့၊ အသျှင်ဘုရား၏ စကားကို ချေပသောအားဖြင့်လည်း ထို (အယူ) ကို ယူမြဲ ယူရပါဦးအံ့၊ အသျှင်ဘုရားကို တုပြိုင်သော အား ဖြင့်လည်း ထို (အယူ) ကို ယူမြဲ ယူရပါဦးအံ့ ဟု (လျှောက်၏)။

၁။ ပွတ်ခုံ ပွတ်ကြည် အစုံတည်း။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

လှည်းမှူးကြီး နှစ်ယောက် ဥပမာ

၄၃၀။ မြို့စား ဤသို့ ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ ပညာရှိသော ယောက်ျားတို့သည် ဥပမာဖြင့် ဆိုအပ်သော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြကုန်၏။

မြို့စား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား လှည်းတစ်ထောင်ပါသော လှည်းအုပ်ကြီးတစ်ခုသည် အရှေ့နိုင်ငံမှ အနောက်နိုင်ငံသို့ သွားလေ၏။ ထိုလှည်းအုပ်ရောက်သောအရပ်၌ မြက် ထင်း ရေနှင့် စိမ်းစိုသော သစ်ရွက်တို့သည် လျင်မြန်စွာ ကုန်လေ၏။ ထိုလှည်းအုပ်ကြီး၌ ငါးရာငါးရာသော လှည်းတို့၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်သော လှည်းမှူးနှစ်ယောက်တို့ပါရှိကုန်၏။ ထိုအခါ ထိုလှည်းမှူးကြီးတို့အား ဤသို့သော အကြံသည် ဖြစ်၏-

“ဤလှည်းအုပ်သည် တစ်ထောင်အရေ အတွက်ရှိ၏။ ထိုငါတို့ ရောက်လေရာရာ အရပ်၌ မြက် ထင်းရေနှင့် စိမ်းစိုသော အရွက်တို့သည် လျင်မြန်စွာ ကုန်လေ၏။ ငါတို့သည် လှည်းအုပ်ကြီးကို တစ်အုပ်လျှင် လှည်းငါးရာ ငါးရာစီ နှစ်အုပ်ခွဲရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထို့နောက် ထို (လှည်းမှူး) တို့သည် ထိုလှည်းအုပ်ကြီးကို တစ်အုပ်လျှင် လှည်းငါးရာ ငါးရာစီနှစ်အုပ်ခွဲ လေကုန်၏။ တစ်ယောက်သော လှည်းမှူးသည် များစွာသော မြက် ထင်း ရေတို့ကို တင်၍ လှည်းအုပ်ကို မောင်းနှင်စေ၏။ နှစ်ရက် သုံးရက် မောင်းနှင်မိသော် ထိုလှည်းမှူးသည် “နီသော မျက်စိရှိသော လေးမြားတောင့်ကို လွယ်သော ကြာပန်းကို ပန်သော စိုသောအဝတ်ရှိသော စိုသော ဆံပင်ရှိသော မည်းနက်သော ယောက်ျားကို ညွှန်တို့ဖြင့် လိမ်းကပ်သော လှည်းဘီးရှိသော ကောင်းသော ရထားဖြင့် ခရီးရင်ဆိုင်လာနေသည်ကို မြင်လေ၏။ မြင်လတ်သော် “အချင်း အဘယ်အရပ်မှ လာခဲ့ပါ သနည်း” ဟု (မေး၏)။

ဤအမည်ရှိသော အရပ်မှ လာခဲ့ပါသည်ဟု (ဆို၏)။

“အဘယ်အရပ်သို့ သွားအံ့နည်း” ဟု (မေးပြန်၏)။

ဤမည်သော အရပ်သို့ သွားပါအံ့ဟု (ဆို၏)။

“အချင်း အသို့နည်း၊ ရှေ့ခရီး၌ မိုးကြီးသည်ထန်စွာ ရွာသွန်းပါ သလော” ဟု (မေးပြန်၏)။

အရှင် မှန်ပါ၏။ ရှေ့ခရီး၌ မိုးကြီးသည်ထန်စွာ ရွာသွန်းပါ၏။ ခရီးလမ်းတို့သည် မိုးရေဖြင့် သွန်းဖျန်း ထားအပ် ကုန်၏။ မြက် ထင်း ရေသည်လည်း ပေါများပါ၏။ အရှင်တို့ အဟောင်းဖြစ်သော မြက်ထင်း ရေတို့ကို စွန့်ပစ်ပါကုန်လော့၊ ဝန်ပေါ့လှည်းတို့ဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန် သွားပါကုန်လော့၊ နွားတို့ကို မပင်ပန်းပါစေ ကုန်လင့် ဟု (ဆို၏)။

ထိုအခါ ထိုလှည်းမှူးသည် လှည်းသားတို့ကို ပြောကြား၏-

“အချင်းတို့ ဤယောက်ျားသည် ဤသို့ ဆို၏ ‘ရှေ့ခရီး၌ မိုးကြီးသည်ထန်စွာ ရွာပါ၏။ ခရီးလမ်း တို့သည် မိုးရေဖြင့် သွန်းဖျန်းထားအပ်ကုန်၏။ မြက် ထင်း ရေတို့သည်လည်း ပေါများ၏။ အရှင်တို့ အဟောင်းဖြစ်သော မြက် ထင်း ရေတို့ကို စွန့်ပစ်ပါကုန်လော့၊ ဝန်ပေါ့လှည်းတို့ဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန် သွားပါကုန်လော့၊ နွားတို့ကို မပင်ပန်းပါစေကုန်လင့်’ဟု ဆို၏။ အချင်းတို့ အဟောင်းဖြစ်သောမြက် ထင်း ရေတို့ကို စွန့်ပစ်ကုန်လော့၊ ဝန်ပေါ့လှည်းတို့ဖြင့် လှည်းတို့ကို မောင်းနှင်ကုန်လော့” ဟု (ပြောကြား၏)။

“အရှင် ကောင်းပါပြီ”ဟု ထိုလှည်းသားတို့သည် ထိုလှည်းမှူးအား ဝန်ခံကြပြီးလျှင် အဟောင်း ဖြစ်သော မြက် ထင်း ရေတို့ကို စွန့်ပစ်ကုန်၏။ ဝန်ပေါ့လှည်းတို့ဖြင့် လှည်းကို မောင်းနှင်ကုန်၏။ ထို (လှည်းသား) တို့သည် ပဌမလှည်း စခန်းချရာ၌လည်း မြက် ထင်း ရေတို့ကို မတွေ့မြင်ရကုန်။

- ဒုတိယ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။
- တတိယ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။
- စတုတ္ထ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။
- ပဉ္စမ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။
- ဆဋ္ဌ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။

သတ္တမ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း မြက် ထင်း ရေတို့ကို မတွေ့မြင်ရကုန်။ အလုံးစုံသော သူတို့ သည်ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရကုန်၏။ ထိုလှည်းအုပ်၌ပါသော အလုံးစုံသော လူ နှင့် နွား တို့ကို လူယောင်ဆောင်သော ဘီလူးသည် စားလေ၏။ အရိုးတို့သာလျှင် ကြွင်းကျန်ကုန်၏။

ဒုတိယလှည်းမှူးသည် “ထိုလှည်းအုပ်ထွက်သွားသည်မှာ ကြာလေပြီ” ဟု သိသောအခါ များစွာသော မြက်ထင်း ရေတို့ကို တင်၍ လှည်းအုပ်ကို မောင်းနှင်စေ၏။ နှစ်ရက် သုံးရက် မောင်းနှင်မိသော် ထိုလှည်းမှူးသည် “နီသော မျက်စိရှိသော လေးမြားတောင့်ကို လွယ်သော ကြာပန်းကို ပန်သော စိုသော အဝတ်ရှိသော စိုသောဆံပင် ရှိသော မည်းနက်သော ယောက်ျားကို ညွှန်တို့ဖြင့် လိမ်းကပ်သောလှည်းဘီး ရှိသော ကောင်းသော ရထားဖြင့် ခရီးရင်ဆိုင် လာနေသည်ကို မြင်လေ၏။ မြင်လတ်သော့် “အချင်း အဘယ်အရပ်မှ လာခဲ့ပါသနည်း” ဟု (မေး၏)။

ဤအမည်ရှိသော အရပ်မှ လာခဲ့ပါသည်ဟု (ဆို၏)။

“အဘယ်အရပ်သို့ သွားအံ့နည်း” ဟု (မေးပြန်၏)။

ဤမည်သော အရပ်သို့ သွားပါအံ့ဟု (ဆို၏)။

“အချင်း အသို့နည်း၊ ရှေ့ခရီး၌ မိုးကြီးသည်ထန်စွာ ရွာသွန်းပါသလော” ဟု (မေးပြန်၏)။

“အရှင် ရှေ့ခရီး၌ မိုးကြီးသည်ထန်စွာ ရွာပါ၏။ ခရီးလမ်းတို့သည် မိုးရေဖြင့် သွန်းဖျန်း ထားအပ် ကုန်၏။ မြက် ထင်း ရေသည်သည် ပေါများပါ၏။ အရှင်တို့ အဟောင်းဖြစ်သော မြက် ထင်း ရေတို့ကို စွန့်ပစ်ပါကုန်လော့၊ ဝန်ပေါ့လှည်းတို့ဖြင့် လျင်လျင်မြန်မြန် သွားပါကုန်လော့၊ နွားတို့ကို မပင်ပန်း ပါစေ ကုန်လင့်” ဟု (ဆို၏)။

ထိုအခါ ထိုလှည်းမှူးသည် လှည်းသားတို့အား ဤသို့ ပြောကြား၏-

“အချင်းတို့ ဤယောက်ျားသည် ဤသို့ ဆို၏ ‘ရှေ့ခရီး၌ မိုးကြီး သည်ထန်စွာ ရွာပါ၏။ ခရီးလမ်း တို့သည် မိုးရေဖြင့် သွန်းဖျန်းထားအပ်ကုန်၏။ မြက် ထင်း ရေသည်သည် ပေါများ၏။ အရှင် တို့ အဟောင်းဖြစ်သော မြက် ထင်း ရေတို့ကို စွန့်ပစ်ကြကုန်လော့၊ ဝန်ပေါ့လှည်းတို့ဖြင့် လျင်လျင် မြန်မြန် သွားကြ ကုန်လော့၊ နွားတို့ကို မပင်ပန်းပါစေကုန်လင့်’ဟု ဆို၏။ အချင်းတို့ ဤယောက်ျား သည်ငါတို့၏ မိတ်ဆွေလည်း မဟုတ်၊ သားချင်းပေါက်ဖော်လည်း မဟုတ်၊ အဘယ့်ကြောင့် ငါတို့ သည်ဤသူအား ယုံကြည်၍ သွားကုန်အံ့နည်း၊ ထိုအဟောင်းဖြစ်သော မြက် ထင်း ရေတို့ကို မစွန့် ပစ်အပ်ကုန်၊ တင်ခဲ့ တိုင်းသော ပစ္စည်းဘဏ္ဍာဖြင့်သာ လှည်းတို့ကို မောင်းနှင်ကုန်လော့၊ ငါတို့သည်ပစ္စည်းဟောင်းတို့ကို မစွန့်ပစ်ကုန်အံ့” ဟု (ပြောကြား၏)။

“အရှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုလှည်းသားတို့သည် ထိုလှည်းမှူးအား ဝန်ခံ၍ တင်ခဲ့တိုင်းသော ပစ္စည်း ဘဏ္ဍာဖြင့်သာ လှည်းအုပ်ကို မောင်းနှင်ကုန်၏။

ထို (လှည်းသား) တို့သည် ပဌမ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း မြက် ထင်း ရေ တို့ကို မတွေ့မြင်ရကုန်။
ဒုတိယ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။
တတိယ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။
စတုတ္ထ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။
ပဉ္စမ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။
ဆဋ္ဌ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း။

သတ္တမ လှည်းစခန်းချရာ၌လည်း မြက် ထင်း ရေတို့ကို မတွေ့မြင်ရကုန်။ ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်နေသော ထိုလှည်းအုပ်ကိုသာ တွေ့မြင်ရကုန်၏။ လူယောင်ဆောင်သော ဘီလူး စားထားသည့် ထိုလှည်းအုပ်၌ ပါသော လူနှင့် နွားတို့၏ အရိုးတို့ကိုသာ တွေ့မြင်ရကုန်၏။

ထိုအခါ ထိုလှည်းမှူးသည် လှည်းသားတို့ကို ဤသို့ ပြောကြား၏-

“အချင်းတို့ လူမိုက် လှည်းမှူး ခေါင်းဆောင်သောကြောင့် ဤလှည်းအုပ်သည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရ၏။ အချင်းတို့ သို့ဖြစ်၍ ငါတို့၏ လှည်းအုပ်မှ အဖိုးမထိုက်သော ကုန်တို့ကို စွန့်ပစ်၍ ဤလှည်းအုပ်မှ အဖိုးထိုက်သော ကုန်တို့ကို ယူခဲ့ကုန်လော့” ဟု (ပြောကြား၏)။

“အရှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု ထိုလှည်းသားတို့သည် ထိုလှည်းမှူးကြီးအားဝန်ခံ၍ မိမိတို့၏ လှည်းအုပ်မှ အဖိုးမထိုက်သော ကုန်တို့ကို စွန့်ပစ်၍ ထိုလှည်းအုပ်မှ အဖိုးထိုက်သော ကုန်တို့ကို ယူခဲ့ကုန်ပြီးလျှင် လူလိမ္မာ (ပညာရှိ) လှည်းမှူးခေါင်းဆောင်သောကြောင့် ချမ်းသာစွာ ထိုခရီးကို လွန်မြောက်ရကုန်၏။

မြို့စား ဤအတူ မိုက်သော မလိမ္မာသော သင်သည် အဆင်အခြင်ကင်းမဲ့စွာ တစ်ပါးသော လောကကိုရှာသော် ထိုရှေ့ဖြစ်သော လှည်းမှူးကဲ့သို့ ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရလတ္တံ့။ သင်၏ အယူစကားကို နာယူအပ်၏။ ယုံကြည်အပ်၏ဟု မှတ်ထင်ကုန်သော သူတို့သည်လည်း ထိုရှေ့ဖြစ်သော လှည်းသားကဲ့သို့ ကြီးစွာသော ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ရကုန်လတ္တံ့။ မြို့စား ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့။ မြို့စား ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့။ သင့်အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ ဆင်းရဲခြင်းငှါ မဖြစ်ပါစေလင့် ဟု (မိန့်ဆို၏)။

၄၃၁။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါ။ (အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်) “ပါယာသိမြို့စားသည် ‘ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ၊ ဤသို့ ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ ယူလေ့ရှိ၏’ ဟု ပသေနဒီကောသလ မင်းသည်လည်း သိပါ၏။ တိုင်းတစ်ပါးမင်းတို့သည်လည်း သိပါကုန်၏။ (ထို့ကြောင့် စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါ)။” အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို အကယ်၍ စွန့်လွှတ်သည် ဖြစ်အံ့။ “ပါယာသိမြို့စားသည် ဤမျှလောက် မိုက်လေစွတကား၊ ဤမျှလောက် မလိမ္မာ လေစွတကား၊ ယုတ်မာသော မိစ္ဆာအယူကို ယူလေစွတကား” ဟု အကျွန်ုပ်အား ပြောဆိုသူတို့ ရှိပါကုန် လတ္တံ့။ ထိုသူတို့၌ အမျက်ထားသော အားဖြင့်လည်း ထိုအယူကို ယူမြဲယူရပါဦးအံ့။ အသျှင်ဘုရား၏ စကားကို ချေပသောအားဖြင့်လည်း ထိုအယူကို ယူမြဲ ယူရပါဦးအံ့။ အသျှင်ဘုရားကို တုပြိုင်သော အားဖြင့်လည်း ထိုအယူကို ယူမြဲ ယူရပါဦးအံ့ ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

မစင်ထုပ် ဆောင်ယူသူ ဥပမာ

၄၃၂။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပညာရှိ ယောက်ျားတို့သည် ဥပမာဖြင့် ဆိုအပ်သော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြကုန်၏။

မြို့စား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား ဝက်မွေးသော ယောက်ျားတစ်ယောက်သည် မိမိရွာမှ တစ်ပါးသော ရွာသို့ သွား၏။ ထိုရွာ၌ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ကျင်ကြီးခြောက်ကို မြင်လေ၏။ မြင်သောကြောင့် ထို ယောက်ျားအား ဤအကြံသည် ဖြစ်၏-

“ဤများစွာသော ကျင်ကြီးခြောက်တို့ကို စွန့်ပစ်ထား၏။ ငါ့အားလည်း ဝက်စာဖြစ်၏။ ငါသည် ဤအရပ်မှ ကျင်ကြီးခြောက်တို့ကို ဆောင်ယူရမူ ကောင်းလေစွ” ဟု (အကြံဖြစ်၏)။

ထိုယောက်ျားသည် အပေါ်ရုံကို ဖြန့်၍ များစွာသော ကျင်ကြီးခြောက်တို့ကို ထည့်ပြီးလျှင် အထုပ်ထုပ်လျက် ဦးခေါင်း၌ တင်၍ သွား၏။ ထိုယောက်ျားသည် (ရွာသို့ မရောက်မီ) ခရီးအကြား၌ အခါမဲ့ မိုးကြီးသည် သည်းထန်စွာရွာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် ခြေသည်းဖျား လက်သည်းဖျားတိုင်အောင် မစင်တို့ဖြင့် ပေကျံသည် ဖြစ်၍ လျှံထွက် ယိုစီးနေသော မစင်ထုပ်ကို ယူ၍ သွား၏။

ထိုယောက်ျားကို လူတို့သည် တွေ့မြင်ကြ၍ ဤသို့ ဆိုကြကုန်၏-

“အချင်း သင်သည် ရူးသလော၊ သင်သည် စိတ်ပျံ့လွင့်သလော၊ ခြေသည်းဖျား လက်သည်းဖျား တိုင်အောင် မစင်တို့ဖြင့် ပေကျံသည် ဖြစ်၍ လျှံထွက် ယိုစီးနေသော မစင်ထုပ်ကို အဘယ့်ကြောင့် ဆောင်ယူဘိ သနည်း” ဟု (ဆိုကြကုန်၏)။

အချင်းတို့ သင်တို့သည်သာလျှင် ရူးကုန်၏။ သင်တို့သည်သာလျှင် စိတ်ပျံ့လွင့်ကုန်၏။ ထိုမစင်ထုပ်သည် ငါ၏ ဝက်စာဖြစ်၏ ဟု (ပြန်ပြော၏)။

မြို့စား ဤအတူ သင်သည် မစင်ထုပ်ကို ဆောင်ယူခဲ့သော သူကဲ့သို့ ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှား၏။ မြို့စားယုတ်မာသော မိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့၊ မြို့စား ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ် လော့၊ သင့်အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ ဆင်းရဲခြင်းငှါ မဖြစ်ပါစေလင့်ဟု (မိန့်ဆို၏)။

၄၃၃။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်၊ (အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်) “ပါယာသိမြို့စားသည် ‘ဤအကြောင်းကြောင့် လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သောသတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်။ပ။ အကျိုး ဝိပါက်သည်မရှိ၊ ဤသို့ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ယူလေ့ရှိ၏’ဟုပသေနဒိကောသလမင်းသည်လည်း သိပါ၏။ တိုင်းတစ်ပါးမင်းတို့သည်လည်း သိပါကုန်၏။ (ထို့ကြောင့်စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါ)”။ အသျှင် ကဿပ အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကိုအကယ်၍ စွန့်လွှတ်သည် ဖြစ်အံ့၊ “ပါယာသိမြို့စားသည် ဤမျှလောက် မိုက်လေစွ တကား၊ ဤမျှလောက် မလိမ္မာလေစွတကား၊ ယုတ်မာသော အယူကို ယူလေစွတကား” ဟု အကျွန်ုပ်အားပြောဆိုသူတို့ ရိုပါကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့၌ အမျက်ထားသော အားဖြင့်လည်း ထိုအယူကို ယူမြဲယူရပါဦးအံ့၊ အသျှင်ဘုရား၏ စကားကို ချေပသော အားဖြင့်လည်း ထို အယူကို ယူမြဲ ယူရပါဦးအံ့၊ အသျှင်ဘုရားကို တုပြိုင်သောအားဖြင့်လည်း ထိုအယူကို ယူမြဲ ယူရပါဦးအံ့ ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

အန်ကစားသူ ဥပမာ

၄၃၄။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပညာရှိ ယောက်ျားတို့သည် ဥပမာဖြင့် ဆိုအပ်သော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြကုန်၏။

မြို့စား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား အန်သမားနှစ်ယောက်တို့သည် အန်ကစားကြကုန်၏။ တစ်ယောက် သော အန်သမားသည် လာတိုင်းလာတိုင်းသော ရှုံးမည့်အန်ကို မျို၏။ ဒုတိယ အန်သမားသည် လာတိုင်း လာတိုင်းသော ရှုံးမည့်အန်ကို မျိုနေသော ထိုအန်သမားကို မြင်၏။ မြင်လတ်သော် ထိုပဌမအန်သမားကို “အဆွေ သင်သည် အမှန်ပင် နိုင်ပေ၏။ အဆွေ အကျွန်ုပ်အား အန်တို့ကို ပေးဦးလော့၊ အကျွန်ုပ်သည် နတ်တင်ဦးအံ့” ဟု ပြော၏။

“အဆွေ ကောင်းပြီ” ဟု ထိုပဌမ အန်သမားသည် ဒုတိယ အန်သမားအား အန်တို့ကို ပေး၏။

ထိုအခါ ထိုဒုတိယ အန်သမားသည် အန်တို့ကို အဆိပ်ဖြင့် လိမ်း၍ ထိုပဌမ အန်သမားကို “အဆွေ လာလော့၊ အန်ကစားကုန်အံ့” ဟု ပြော၏။

“အဆွေ ကောင်းပြီ” ဟု ထို ပဌမ အန်သမားသည် ထို ဒုတိယ အန်သမားအား ပြန်ပြော၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ထို အန်သမားတို့သည် အန်ကစားကုန်၏။ နှစ်ကြိမ်မြောက်လည်း ထိုပဌမ အန်သမားသည် လာတိုင်း လာတိုင်းသော ရှုံးမည့်အန်ကို မျို၏။ ဒုတိယအန်သမားသည် နှစ်ကြိမ်မြောက် လည်း လာတိုင်း လာတိုင်းသော ရှုံးမည့်အန်ကို မျိုနေသော ထိုပဌမအန်သမားကို မြင်၏။ မြင်လတ်သော် ထိုအန်သမားအား ဤစကားကို ဆို၏-

“အန်ကို မျိုသော ယောက်ျားသည် အလွန်အစွမ်းထက်သော အဆိပ်ဖြင့် လိမ်းထားသည်ကို မသိ၊ ဟယ် ယုတ်မာသော အန်သမား မျိုဦးလော့၊ ဟယ် ညစ်သော အန်သမား မျိုဦးလော့၊ နောက် မကြာမီ သင့်အား ပြင်းထန်ဆိုးဝါးသော ဘေးဒုက္ခသည် ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု (ဆို၏)။

မြို့စား ဤအတူပင် သင်သည် ပဌမအန်သမားကဲ့သို့ ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှား၏။ မြို့စား ယုတ်မာ သောဤ မိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့၊ မြို့စား ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့၊ သင့်အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ ဆင်းရဲခြင်းငှါ မဖြစ်ပါစေလင့်ဟု (မိန့်ဆို၏)။

၄၃၅။ အသျှင်ကဿပသည် ဤသို့ဆိုသော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ မတတ်နိုင်ပါ။ (အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော်) “ပါယာသိမြို့စားသည် ‘ဤအကြောင်းကြောင့် လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်။ပ။ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ၊ ဤသို့ဆိုလေ့ရှိ၏။ ဤသို့ယူလေ့ရှိ၏’ ဟု အကျွန်ုပ်ကို ပသေနဒိကော သလမင်း သည်လည်း သိပါ၏။ တိုင်းတစ်ပါးမင်းတို့သည်လည်း သိပါကုန်၏။ (ထို့ကြောင့် စွန့်လွှတ်ခြင်းငှါ မတတ် နိုင်ပါ)”။ အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်သည် ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို အကယ်၍ စွန့်လွှတ်သည် ဖြစ်အံ့၊ “ပါယာသိမြို့စားသည် ဤမျှလောက် မိုက်လေစွတကား၊ ဤမျှလောက် မလိမ္မာလေစွတကား၊ ယုတ်မာသော အယူကို ယူလေစွတကား” ဟု အကျွန်ုပ်အား ပြောဆိုသူတို့ ရှိပါကုန်လတ္တံ့၊ ထိုသူတို့၌ အမှတ်ထား သောအားဖြင့်လည်း ထိုအယူကို ယူမြဲ ယူရပါဦးအံ့၊ အသျှင်ဘုရား၏ စကားကို ချေပသောအားဖြင့်လည်း ထိုအယူကို ယူမြဲ ယူရပါဦးအံ့၊ အသျှင်ဘုရားကို တုပြိုင်သော အားဖြင့်လည်း ထိုအယူကို ယူမြဲယူရပါဦး အံ့ ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ယူသူ ဥပမာ

၄၃၆။ မြို့စား သို့ဖြစ်လျှင် ဥပမာပြု၍ သင့်အား ပြောအံ့၊ ဤလောက၌ အချို့သော ပညာရှိ ယောက်ျား တို့သည် ဥပမာဖြင့် ဆိုအပ်သော စကား၏ အဓိပ္ပါယ်ကို သိကြကုန်၏။

မြို့စား ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား တစ်ခုသော ကျေးလက်သည် ပြောင်းရွှေ့၏။ ထိုအခါ မိတ်ဆွေ တစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးကို ဤသို့ ပြောဆို၏-

“အဆွေ လာ၊ သွားကြကုန်အံ့၊ ပြောင်းရွှေ့သွားသော ကျေးလက်ဆီသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်အံ့၊ ဤကျေးလက်၌ တစ်စုံတစ်ရာသော ဥစ္စာကို ရကောင်း ရတန်ရာ၏” ဟု (ပြောဆို၏)။

“အဆွေ ကောင်းပါပြီ” ဟု မိတ်ဆွေတစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးအား ပြန်ပြော၏။

ထိုသူတို့သည် ထိုကျေးလက်အတွင်းရှိ ရွာတစ်ရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ထိုရွာ၌ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ပိုက်ဆံလျှော်ကို တွေ့မြင်၍ မိတ်ဆွေတစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးကို ပြော၏-

“အဆွေ ဤများစွာသော ပိုက်ဆံလျှော်ကို စွန့်ပစ်ထား၏။ အဆွေ သို့ဖြစ်၍ သင်လည်း ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို ထုပ်လော့၊ အကျွန်ုပ်လည်း ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို ထုပ်အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက် ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို ယူ၍ သွားကုန်အံ့” ဟု (ပြော၏)။

“အဆွေ ကောင်းပါပြီ” ဟု မိတ်ဆွေတစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးကို ပြန်ပြော၍ ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ် ကိုထုပ်ပြီးလျှင် ထိုမိတ်ဆွေနှစ်ယောက်တို့သည် ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို ယူ၍ အခြားရွာ တစ်ရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်၏။

ထိုရွာ၌ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ကို တွေ့မြင်၍ မိတ်ဆွေတစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးကို ပြော၏-

“အဆွေ ပိုက်ဆံလျှော်ချည် အကျိုးငှါ ပိုက်ဆံလျှော်ကို အလိုရှိကုန်ရာ၏။ ဤများစွာသော ပိုက်ဆံ လျှော်ချည်ကို စွန့်ပစ်ထား၏။ အဆွေ သို့ဖြစ်၍ သင်သည် ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို စွန့်ပစ်လော့၊ အကျွန်ုပ် သည်လည်း ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို စွန့်ပစ်အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက် ပိုက်ဆံလျှော်ချည် ထုပ်ကိုယူ၍ သွားကုန်အံ့” ဟု (ပြော၏)။

အဆွေ အကျွန်ုပ်သည် ဤပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို ဝေးလံသော အရပ်မှ ဆောင်ယူခဲ့ရ၏။ ကောင်းစွာ ထုပ်၍လည်း ထား၏။ အကျွန်ုပ်အား ဤလျှော်ဖြင့်ပင် တော်ပါပြီ၊ သင်သည်သာလျှင် ခွဲခြား၍ သိပါလော့ ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ ထိုမိတ်ဆွေသည် ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို စွန့်ပစ်၍ ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ထုပ်ကို ယူ၏။

ထိုသူတို့သည် အခြား ရွာတစ်ရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကြပြန်ကုန်၏။ ထိုရွာ၌ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ပိုက်ဆံလျှော် အထည်တို့ကို တွေ့မြင်၍ မိတ်ဆွေတစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးကို ပြော၏-

“အဆွေ ပိုက်ဆံလျှော် အထည်အကျိုးငှါ ပိုက်ဆံလျှော်ကိုလည်းကောင်း ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ကို လည်းကောင်း အလိုရှိကုန်ရာ၏။ ဤသည်တို့ကား ပိုက်ဆံလျှော် အထည်တို့တည်း၊ အဆွေ သို့ဖြစ်၍ သင်သည် ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို စွန့်ပစ်လော့၊ အကျွန်ုပ်လည်း ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ထုပ်ကို စွန့်ပစ်အံ့၊ အကျွန်ုပ်တို့ နှစ်ယောက် ပိုက်ဆံလျှော် အထည်ထုပ်ကို ယူ၍ သွားကုန်အံ့” ဟု (ပြော၏)။

အဆွေ အကျွန်ုပ်သည် ဤပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို ဝေးလံသော အရပ်မှ ဆောင်ယူခဲ့ရ၏။ ကောင်းစွာ ထုပ်၍လည်း ထား၏။ အကျွန်ုပ်အား ဤလျှော်ဖြင့်ပင် တော်ပါပြီ။ သင်သည်သာလျှင် ခွဲခြား၍ သိပါလော့ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ မိတ်ဆွေသည် ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ထုပ်ကို စွန့်ပစ်၍ ပိုက်ဆံလျှော် အထည်ထုပ်ကို ယူ၏။

ထိုသူတို့သည် အခြားရွာတစ်ရွာသို့ ချဉ်းကပ်ကြပြန်ကုန်၏။ ထိုရွာ၌ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ခုံလျှော်ကို တွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ခုံလျှော်ချည်ကို တွေ့မြင်ရ၍။ ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ခုံလျှော်အထည်ကို တွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ဝါကိုတွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ဝါချည်ကို တွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ဝါချည်အထည်ကို တွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော သံကို တွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ကြေးကို တွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ခဲပုပ်ကို တွေ့မြင်ရ၍။ ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ဘင်ကို တွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ငွေကို တွေ့မြင်ရ၍။ပ။ စွန့်ပစ်ထားသော များစွာသော ရွှေကို တွေ့မြင်ရ၍ မိတ်ဆွေ တစ်ဦးသည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးကို ပြော၏-

“အဆွေ ရွှေအကျိုးငှါ ပိုက်ဆံလျှော်ကို လည်းကောင်း၊ ပိုက်ဆံလျှော်ချည်ကို လည်းကောင်း၊ ပိုက်ဆံလျှော်အထည်ကို လည်းကောင်း၊ ခုံလျှော်ကို လည်းကောင်း၊ ခုံလျှော်ချည်ကို လည်းကောင်း၊ ခုံလျှော်အထည်ကို လည်းကောင်း၊ ဝါကိုလည်းကောင်း၊ ဝါချည်ကို လည်းကောင်း၊ ဝါချည်အထည်ကို လည်းကောင်း၊ သံကို လည်းကောင်း၊ ကြေးကို လည်းကောင်း၊ ခဲပုပ်ကို လည်းကောင်း၊ ဘင်ကို လည်းကောင်း၊ ငွေကိုလည်းကောင်း အလိုရှိကုန်ရာ၏။ များစွာသော ရွှေတို့ကို စွန့်ပစ်ထား၏။ အဆွေ သို့ဖြစ်၍ သင်သည် ပိုက်ဆံလျှော် ထုပ်ကို စွန့်ပစ်လော့၊ အကျွန်ုပ်လည်း ငွေထုပ်ကို စွန့်ပစ်ပါအံ့၊ အကျွန်ုပ် တို့နှစ်ယောက် ရွှေထုပ်ကို ယူ၍ သွားကုန်အံ့” ဟု (ပြော၏)။

အဆွေ အကျွန်ုပ်သည် ဤပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို အဝေးမှ ဆောင်ယူခဲ့ရ၏။ ကောင်းစွာ ထုပ်၍ လည်း ထား၏။ အကျွန်ုပ်အား ဤလျှော်ဖြင့်ပင် တော်ပါပြီ။ သင်သည်သာလျှင် ခွဲခြား၍ သိပါလော့ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ ထိုမိတ်ဆွေသည် ငွေထုပ်ကို စွန့်ပစ်၍ ရွှေထုပ်ကို ယူလေ၏။

ထိုသူတို့သည် မိမိတို့ ရွာရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်ကုန်၏။ ထိုနှစ်ယောက်တို့တွင် ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို ယူ၍ သွားသော မိတ်ဆွေ၏ အမိ အဖ သား မယား အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် မနှစ်သက်ကုန်၊ ထိုပိုက်ဆံလျှော်ကို ယူခဲ့ခြင်းကြောင့် ချမ်းသာခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မရ၊ ရွှေထုပ်ကို ယူ၍ သွားသော မိတ်ဆွေ၏ အမိ အဖ သား မယား အဆွေခင်ပွန်းတို့သည် နှစ်သက်ကုန်၏။ ထိုရွှေကို ယူခဲ့ခြင်းကြောင့် ချမ်းသာခြင်းဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ရ၏။

မြို့စား ဤအတူပင် သင်သည် ပိုက်ဆံလျှော်ထုပ်ကို ဆောင်ယူသော သူကဲ့သို့ ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှား၏။ မြို့စား ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့၊ မြို့စား ယုတ်မာသော ဤမိစ္ဆာအယူကို စွန့်လွှတ်လော့၊ သင့်အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အစီးအပွားမဲ့ခြင်းငှါ ဆင်းရဲခြင်းငှါ မဖြစ်ပါစေလင့် ဟု (မိန့်ဆို၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

သရဏဂုံကို ဆောက်တည်ခြင်း

၄၃၇။ အသျှင်ကဿပ၏ ရှေးဦးစွာသော ဥပမာဖြင့်ပင်လျှင် အကျွန်ုပ်သည် နှစ်သက်ပါ၏။ ကြည်ညိုပါ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သော်လည်း အကျွန်ုပ်သည် ဤဆန်းကြယ်သော အမေး အဖြေတို့ကို နာကြားလိုသည် ဖြစ်၍သာလျှင် အသျှင်ကဿပကို ဆန့်ကျင်ဘက်ကဲ့သို့ ပြုအပ်သည်ဟု အကျွန်ုပ် မှတ်ထင်ခဲ့မိပါ၏။ အသျှင်ကဿပ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ကဿပ (တရားတော်သည်) အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် ရှိပါပေ၏။ အသျှင်ကဿပ ဥပမာသော်ကား မှောက်ထား သည်ကို လှန်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ ဖုံးလွှမ်းထားသည်ကို ဖွင့်လှစ်ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ မျက်စိလည်သော သူ့အား လမ်းမှန်ကို ပြောကြားဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ “မျက်စိအမြင် ရှိသော သူတို့သည် အဆင်းတို့ကို မြင်ကြလိမ့်မည်” ဟု အမိုက်မှောင်၌ ဆီမီးတန်ဆောင်ကို ဆောင်ပြု ဘိသကဲ့သို့ လည်းကောင်း ဤအတူအသျှင်ကဿပသည် များစွာသော အကြောင်းဖြင့် တရားတော်ကို ပြတော်မူပါပေ၏။ အသျှင်ကဿပအကျွန်ုပ်သည် အသျှင် ဂေါတမကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ တရားတော် ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ သံဃာတော်ကိုလည်း ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။ အသျှင်ကဿပသည် အကျွန်ုပ်ကို ယနေ့မှ စ၍ အသက်ထက်ဆုံး (ဘုရား တရား သံဃာကို) ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သော ‘ဥပါသကာ’ ဟု မှတ်တော်မူပါ။ အသျှင်ကဿပ အကျွန်ုပ်သည် ကြီးစွာသော ယဇ်ပူဇော်ခြင်းငှါ အလိုရှိပါ၏။ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလ ပတ်လုံး အကျွန်ုပ်၏ ပွားစီးခြင်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ရာသော ယဇ်ကို အသျှင်ကဿပသည် အကျွန်ုပ်အား ညွှန်ကြားတော်မူပါလော့ဟု (လျှောက်၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ယဇ်ပူဇော်ခြင်းကို ပြဆိုရာ

၄၃၈။ မြို့စား အကြင်သို့ သဘောရှိသော ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၌ နွား ဆိတ် ကြက် ဝက်တို့ကို သတ်ကုန်၏။ အမျိုးမျိုးသော သတ္တဝါတို့သည် သေခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မှားစွာသိမြင်ခြင်း၊ မှားစွာကြံခြင်း၊ မှားစွာပြောဆိုခြင်း၊ မှားစွာပြုလုပ်ခြင်း၊ မှားစွာအသက်မွေးခြင်း၊ မှားစွာအားထုတ်ခြင်း၊ မှားစွာ အောက်မေ့ခြင်း၊ မှားစွာတည်ကြည်ခြင်း ရှိကုန်၏။ မြို့စား ဤသို့ သဘောရှိသော ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည် ကြီးသောအကျိုးရင်း မရှိ၊ ကြီးသော အကျိုးဆက်မရှိ၊ ကြီးသော တန်ခိုးမရှိ၊ ကြီးသော ပြန့်ပြောခြင်းမရှိ။

မြို့စား ဥပမာသော်ကား လယ်သမားသည် မျိုးစေ့နှင့် ထွန်ကိုယူ၍ တောသို့ ဝင်ရာ၏။ ထိုယောက်ျားသည် မြေမညီညွတ်သော သစ်ငုတ်ဆူးငြောင့် မနုတ်အပ်သော မကောင်းသော လယ်၌ ကျိုးပဲ့ကုန်သော ပုပ်ဆွေးကုန်သော လေပူ နေပူနှိပ်စက်အပ်ကုန်သော အနှစ်အဆံ မရှိကုန်သော ကောင်းစွာ မသိမ်းဆည်းအပ်ကုန်သော မျိုးစေ့တို့ကို စိုက်ပျိုးရာ၏။ မိုးသည်လည်း အခါအားလျော်စွာ ကောင်းစွာ မရွာသွန်းရာ။ (ဤသို့ဖြစ်သော်) ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာ သလော၊ လယ်သမားသည်လည်း ပြန့်ပြောသော အကျိုးကို ရရာသလောဟု (မေး၏)။

“အသျှင်ကဿပ မရရာပါ” ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား ဤအတူ အကြင်သို့သဘောရှိသော ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၌ နွား ဆိတ် ကြက် ဝက်တို့ကို သတ်ကုန်၏။ အမျိုးမျိုးသော သတ္တဝါတို့သည် သေခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မှားစွာ သိမြင်ခြင်း၊ မှားစွာကြံခြင်း၊ မှားစွာ ပြောဆိုခြင်း၊ မှားစွာ ပြုလုပ်ခြင်း၊ မှားစွာအသက်မွေးခြင်း၊ မှားစွာ အားထုတ်ခြင်း၊ မှားစွာ အောက်မေ့ခြင်း၊ မှားစွာ တည်ကြည်ခြင်း ရှိကုန်၏။ မြို့စား ဤသို့ သဘောရှိသော ယဇ်ပူဇော်ခြင်းသည် ကြီးသော အကျိုးရင်း မရှိ၊ ကြီးသော အကျိုးဆက်မရှိ၊ ကြီးသော တန်ခိုး မရှိ၊ ကြီးသော ပြန့်ပြောခြင်း မရှိ။

မြို့စား အကြင်သို့ သဘောရှိသော ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၌ နွား ဆိတ် ကြက် ဝက်တို့ကို မသတ်ကုန်၊ အမျိုးမျိုးသော သတ္တဝါတို့သည် သေခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မှန်စွာ သိမြင်ခြင်း၊ မှန်စွာကြံခြင်း၊ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း၊ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊ မှန်စွာအား ထုတ်ခြင်း၊ မှန်စွာအောက်မေ့ခြင်း၊ မှန်စွာတည်ကြည်ခြင်း ရှိကုန်၏။ မြို့စား ဤသို့သဘောရှိသော ယဇ်ပူ ဇော်ခြင်း သည် ကြီးသော အကျိုးရင်းရှိ၏၊ ကြီးသော အကျိုးဆက်ရှိ၏၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိ၏၊ ကြီးသော ပြန့်ပြောခြင်းရှိ၏။

မြို့စား ဥပမာသော်ကား လယ်လုပ်ယောက်ျားသည် မျိုးစေ့နှင့်ထွန်ကို ယူ၍ တောသို့ ဝင်ရာ၏။ ထိုလယ်သမားသည် မြေညီညွတ်သော သစ်ငုတ်ဆူးငြောင့်ကို ကောင်းစွာ နုတ်အပ်သော ကောင်းသော လယ်၌ မကျိုးပဲ့ကုန်သော မပုပ်ဆွေးကုန်သော လေပူ နေပူတို့သည် မနှိပ်စက်အပ်ကုန်သော အနှစ်အဆံ ရှိကုန်သော ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းအပ်ကုန်သော မျိုးစေ့တို့ကို စိုက်ပျိုးရာ၏။ မိုးသည်လည်း အခါ အားလျော်စွာ ကောင်းစွာ ရွာသွန်းရာ၏။ (ဤသို့ဖြစ်သော်) ထိုမျိုးစေ့တို့သည် ကြီးပွားစည်ပင် ပြန့်ပြောခြင်းသို့ ရောက်ကုန်ရာ သလော၊ လယ်သမားသည်လည်း ပြန့်ပြောသော အကျိုးကို ရရာသလော ဟု (မေး၏)။

“အသျှင်ကဿပ ရရာပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

မြို့စား ဤအတူ အကြင်သို့သဘောရှိသော ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၌ နွား ဆိတ် ကြက် ဝက်တို့ကို မသတ် ကုန်၊ အမျိုးမျိုးသော သတ္တဝါတို့သည် သေခြင်းသို့ မရောက်ကုန်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း မှန်စွာ သိမြင်ခြင်း၊ မှန်စွာကြံခြင်း၊ မှန်စွာပြောဆိုခြင်း၊ မှန်စွာပြုလုပ်ခြင်း၊ မှန်စွာအသက်မွေးခြင်း၊ မှန်စွာအား ထုတ်ခြင်း၊ မှန်စွာ အောက်မေ့ခြင်း၊ မှန်စွာတည်ကြည်ခြင်း ရှိကုန်၏။ မြို့စား ဤသို့ သဘောရှိသောယဇ် ပူဇော်ခြင်းသည် ကြီးသော အကျိုးရင်းရှိ၏၊ ကြီးသော အကျိုးဆက်ရှိ၏၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိ၏၊ ကြီး သော ပြန့်ပြောခြင်း ရှိ၏ ဟု (မိန့်ဆို၏)။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ဥတ္တရလုလင် ဝတ္ထု

၄၃၉။ ထိုအခါ ပါယာသိမြို့စားသည် သမဏ ဗြာဟ္မဏ အထီးကျန်သူ ခရီးသည် သူဖုန်းစားတို့ အားအလှူကို ပေးလှူ၏။ ထိုအလှူ၌ ပုံးရည်ဟင်းလျှင် နှစ်ခုမြောက်သော ဆန်ကွဲထမင်းသာလျှင် ဖြစ်သော ဤသို့သဘောရှိသော ဘောဇဉ်ကို ပေးလှူ၏။ ချည်ထုံး ချည်မျှင် ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ထူလည်း ထူကုန်သော အဝတ်အထည်တို့ကို ပေးလှူ၏။ ထိုအလှူ၌ ဥတ္တရလုလင်သည် အုပ်ချုပ်စီမံသူအလှူမှူး ဖြစ်၏။ ထိုဥတ္တရလုလင်သည် အလှူကို ပေးလှူ၍ ဤသို့ ဆုတောင်း၏-

“ဤအလှူကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် ပါယာသိမြို့စားကို ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌သာလျှင် ပေါင်းဆုံရ၍ တစ်ပါးသော လောက၌ မပေါင်းဆုံရစေသတည်း” ဟု (ဆုတောင်း၏)။

ဥတ္တရလုလင်သည် အလှူကို ပေးလှူ၍ “ဤအလှူကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် ပါယာသိမြို့စားကို ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌ သာလျှင် ပေါင်းဆုံရ၍ တစ်ပါးသော လောက၌ မပေါင်းဆုံရစေသတည်း” ဟု ဆုတောင်းသည်ကို ပါယာသိမြို့စား ကြားလေ၏။

ထိုအခါ ပါယာသိမြို့စားသည် ဥတ္တရလုလင်ကို ခေါ်၍ ဤသို့ မေး၏ -

“အမောင် ဥတ္တရ သင်သည် အလှူကို ပေးလှူ၍ ‘ဤအလှူကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် ပါယာသိမြို့စားကို ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌ သာလျှင် ပေါင်းဆုံရ၍ တစ်ပါးသော လောက၌ မပေါင်းဆုံရစေ သတည်း’ ဟု ဆုတောင်း၏ ဟူသည် မှန်သလော” ဟု (မေး၏)။

အရှင် မှန်ပါ၏ ဟု (ပြန်ပြော၏)။

အမောင် ဥတ္တရ အဘယ်ကြောင့် သင်သည် အလှူကို ပေးလှူ၍ ဤသို့ ဆုတောင်းသနည်း-

“ဤအလှူကြောင့် အကျွန်ုပ်သည် ပါယာသိမြို့စားကို ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၌သာလျှင် ပေါင်းဆုံရ၍ တစ်ပါးသော လောက၌ မပေါင်းဆုံရစေ သတည်း” ဟု (ဆုတောင်းသနည်း)။

အမောင် ဥတ္တရ ငါတို့သည် ကောင်းမှုကို အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင် မဟုတ်ပါကုန်လော၊ အလှူ၏ အကျိုးကို အလိုရှိကုန်သည်သာလျှင် မဟုတ်ပါကုန်လော ဟု (မိန့်ဆို၏)။

အရှင်၏ အလှူ၌ ပုံးရည်ဟင်းလျှင် နှစ်ခုမြောက်သော ဆန်ကွဲထမင်းသာလျှင် ဖြစ်သော ဤသို့ သဘောရှိသော ဘောဇဉ်ကို ပေးလှူ၏။ ထိုဘောဇဉ်ကို အရှင်သည် ခြေဖြင့် တို့ထိရန်ပင် အလိုမရှိရာ၊ သုံးဆောင်ရန်ကား အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ ချည်ထုံး ချည်မျှင် ရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော ထူသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော အဝတ်အထည်တို့ကို ပေးလှူ၏။ ထိုအဝတ်အထည်တို့ကို အရှင်သည် ခြေဖြင့် တို့ထိရန်ပင် အလိုမရှိရာ၊ ဝတ်ဆင်ရန်ကား အဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာရှိအံ့နည်း။ အရှင်ကို အကျွန်ုပ်တို့သည် ချစ်ခင်အပ်ပါ၏။ နှစ်သက်အပ်ပါ၏။ နှစ်သက်အပ်သောအရာကို မနှစ်သက်အပ်သော အရာဖြင့် အကျွန်ုပ်တို့ အဘယ်သို့ ယှဉ်တွဲရောစပ်ရကုန်အံ့နည်းဟု (လျှောက်၏)။

အမောင်ဥတ္တရ ယင်းသို့ ဖြစ်လျှင် ငါသုံးဆောင်သော ဘောဇဉ်မျိုးကို ပေးလှူလော့၊ ငါဝတ်ဆင်သော အဝတ်အထည်မျိုးတို့ကို ပေးလှူလော့ဟု (မိန့်ဆို၏)။

“အရှင် ကောင်းပါပြီ” ဟု ဥတ္တရလုလင်သည် ပါယာသိမြို့စားအား ဝန်ခံပြီးလျှင် ပါယာသိမြို့စား သုံးဆောင်သော ဘောဇဉ်မျိုးကို ပေးလှူ၏။ ပါယာသိမြို့စား ဝတ်ဆင်သော အဝတ်အထည်မျိုးတို့ကို ပေးလှူ၏။

၄၄၀။ ထို့နောက် ပါယာသိမြို့စားသည် အရိုအသေမပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် မိမိလက်ဖြင့် မဟုတ်မူ၍ လှူခြင်းကြောင့် အလေးအမြတ် မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ပစ်ပစ်ခါခါကဲ့သို့ ပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ပရိသတ်ကင်းမဲ့သော သေရီသက ဗိမာန်ဝယ် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်းအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

ထိုပါယာသိမြို့စား၏ အလှူ၌ အုပ်ချုပ်စီမံသော ဥတ္တရလုလင်သည်ကား အရိုအသေပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် မိမိလက်ဖြင့် အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် အလေးအမြတ်ပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ပစ်ပစ်ခါခါကဲ့သို့ မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်းအဖြစ်သို့ ရောက်လေ၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

=== ၁၀ - ပါယာသိသုတ် ===

ပါယာသိနတ်သား ဝတ္ထု

၄၄၁။ ထိုအခါ ဂဝံပတိထေရ်သည် ပရိသတ်ကင်းမဲ့သော သေရီသကဗိမာန်သို့ နေ့သန့်စင်ရန် အစဉ်မပြတ် ကြွတော်မူ၏။ ထိုအခါ ပါယာသိနတ်သားသည် ဂဝံပတိထေရ်ထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ဂဝံပတိထေရ်ကို ရှိခိုးပြီးလျှင် တစ်ခုသော နေရာ၌ ရပ်၏။ တစ်ခုသောနေရာ၌ ရပ်နေသော ပါယာသိ နတ်သားအား ဂဝံပတိထေရ်သည် ဤစကားကို မေး၏-

“ဒါယကာနတ်သား သင်သည် အဘယ်သူနည်း” ဟု (မေး၏)။

“အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ပါယာသိမြို့စား ဖြစ်ပါ၏” ဟု (လျှောက်၏)။

ဒါယကာ နတ်သား သင်သည် ဤသို့သော အယူရှိခဲ့သည် မဟုတ်လော-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟူသော အယူရှိ ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော ဟု (မေး၏)။

မှန်ပါသည် အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် ဤသို့သော အယူရှိခဲ့ပါ၏-

“ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း တစ်ပါးသော လောကသည် မရှိ၊ (သေ၍) တစ်ဖန် ဖြစ်ပေါ်သော သတ္တဝါတို့သည် မရှိကုန်၊ ကောင်းမှုကံ၊ မကောင်းမှုကံတို့၏ အကျိုးဝိပါက်သည် မရှိ” ဟူသော အယူ ရှိခဲ့ပါ၏။

သို့ရှိခဲ့သော်လည်း အသျှင်ကုမာရကဿပသည် အကျွန်ုပ်ကို ထိုယုတ်မာသော အယူမှ ကင်းလွတ်စေခဲ့ပါ၏ ဟု (လျှောက်၏)

ဒါယကာနတ်သား သင်၏ အလှူ၌ အုပ်ချုပ်စီမံသော ဥတ္တရမည်သော လုလင်သည် အဘယ်၌ ဖြစ်သနည်း ဟု (မေး၏)။

အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ အလှူ၌ အုပ်ချုပ်စီမံသော ဥတ္တရမည်သော လုလင်သည် အရိုအသေ ပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် မိမိလက်ဖြင့် အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် အလေးအမြတ်ပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ပစ်ပစ်ခါခါကဲ့သို့ မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်း အဖြစ်သို့ ရောက်ရပါ၏။ အသျှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည်ကား အရိုအသေမပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် မိမိလက်ဖြင့် မဟုတ်မူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် အလေးအမြတ် မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ပစ်ပစ်ခါခါကဲ့သို့ ပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ပရိသတ် ကင်းမဲ့သော သေရီသကဗိမာန်ဝယ် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရပါ၏။ ထို့ကြောင့်အသျှင်ဂဝံပတိ ထေရ်သည် လှူပြည်သို့ ကြွတော်မူသော် ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူပါလော့-

“အရိုအသေပြု ၍ အလှူကို လှူကုန်လော့၊ မိမိလက်ဖြင့် အလှူကို လှူကုန်လော့၊ အလေးအမြတ်ပြု ၍ အလှူကို လှူကုန်လော့၊ ပစ်ပစ်ခါခါကဲ့သို့ မပြုမူ၍ အလှူကို လှူကုန်လော့၊ ပါယာသိမြို့စားသည် အရိုအသေ မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် မိမိလက်ဖြင့် မဟုတ်မူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် အလေးအမြတ် မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ပစ်ပစ်ခါခါကဲ့သို့ ပြု၍ အလှူကိုလှူခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ပရိသတ် ကင်းမဲ့သော သေရီသက ဗိမာန်ဝယ် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်း အဖြစ်သို့ ရောက်ရ၏။ ထိုပါယာသိမြို့စား၏ အလှူ၌ အုပ်ချုပ်စီမံသော ဥတ္တရလုလင်သည်ကား အရိုအသေပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် မိမိလက်ဖြင့် အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် အလေးအမြတ်ပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ပစ်ပစ်ခါခါ ကဲ့သို့ မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရ၏” ဟု (မိန့်ကြားတော်မူ ပါလော့ ဟု လျှောက်၏)။

ထိုအခါ အသျှင်ဂဝံပတိထေရ်သည် လှူပြည်သို့ လာ၍ ဤသို့ ပြောကြားတော်မူ၏-

“အရိုအသေပြု ၍ အလှူကို လှူကုန်လော့၊ မိမိလက်ဖြင့် အလှူကို လှူကုန်လော့၊ အလေးအမြတ် ပြု၍ အလှူကို လှူကုန်လော့၊ ပစ်ပစ်ခါခါကဲ့သို့ မပြုမူ၍ အလှူကို လှူကုန်လော့၊ ပါယာသိမြို့စား သည် အရိုအသေမပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် မိမိလက်ဖြင့် မဟုတ်မူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် အလေးအမြတ် မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ပစ်ပစ်ခါခါကဲ့သို့ ပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ပရိသတ်ကင်းမဲ့သော သေရီသကဗိမာန် ဝယ် စာတုမဟာရာဇ်နတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်း အဖြစ်သို့ ရောက်ရ၏။ ထိုပါယာသိမြို့စား၏ အလှူ၌ အုပ်ချုပ် စီမံသော ဥတ္တရလုလင် သည်ကား အရိုအသေပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် မိမိ လက်ဖြင့် အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် အလေးအမြတ်ပြု၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ပစ်ပစ်ခါခါ ကဲ့သို့ မပြုမူ၍ အလှူကို လှူခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်ပျက်စီး၍ သေပြီးသည်မှ နောက်၌ ကောင်းသော လားရာ နတ်ပြည်ဝယ် တာဝတိံသာနတ်တို့၏ အပေါင်းအသင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရ၏” ဟု ပြောကြား တော်မူလေ သတည်း။

ဆယ်ခုမြောက် ပါယာသိသုတ် ပြီး၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော်

ထိုမဟာဝဂ်၏ အကျဉ်းချုပ်သုတ် အစဉ်ကား

- ၁။ မဟာပဒါနသုတ်
- ၂။ မဟာနိဒါနသုတ်
- ၃။ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်
- ၄။ မဟာသုဒဿနသုတ်
- ၅။ ဇနဝသဘသုတ်
- ၆။ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ်
- ၇။ မဟာသမယသုတ်
- ၈။ သက္ကပဉ္စသုတ်
- ၉။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်
- ၁၀။ ပါယာသိရာဇညသုတ် သည် ဖြစ်၏။

မဟာဝဂ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ပြီး၏။
